

**Uchwała Nr 607/XLV/09
Rady Miejskiej w Sosnowcu
z dnia 18 czerwca 2009 roku**

w sprawie: przyjęcia „Planu Gospodarki Odpadami dla Miasta Sosnowca na lata 2009-2012 z uwzględnieniem lat 2013-2018”, będącego aktualizacją „Planu Gospodarki Odpadami dla Miasta Sosnowca na lata 2004-2015”.

Na podstawie art.18 ust.2 pkt 15 ustawy z dnia 08.03.1990 r. o samorządzie gminnym (tj. Dz. U. Nr 142 poz. 1591 z 2001 r. z późn. zmianami), art. 4, art. 12 pkt 11 ustawy z dnia 05.06.1998 r. o samorządzie powiatowym (tj. Dz. U. Nr 142 poz.1592 z późn. zmianami) oraz w związku z art.14 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. o odpadach (t.j.: Dz. U. Nr 39 poz. 251 z późn. zm.),

Rada Miejska w Sosnowcu

uchwała:

§ 1

Przyjąć : „Plan Gospodarki Odpadami dla Miasta Sosnowca na lata 2009-2012 z uwzględnieniem lat 2013-2018” stanowiący załącznik do niniejszej uchwały.

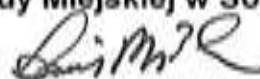
§ 2

Wykonanie uchwały powierza się Prezydentowi Miasta.

§ 3

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodniczący
Rady Miejskiej w Sosnowcu

Daniel Mikłasiński

SOSNOWIEC

**Plan Gospodarki Odpadami dla Miasta Sosnowca
na lata 2009-2012
z uwzględnieniem lat 2013-2018**

Zamawiający:

**Urząd Miasta Sosnowca
Al. Zwycięstwa 20
41-200 Sosnowiec**

Wykonawca:

**Państwowy Instytut Geologiczny
Państwowy Instytut Badawczy
ul. Rakowiecka 4
00 - 975 Warszawa**

Zespół autorski:

*dr Joanna Fajfer-koordynator zadania
mgr inż. Michał Rolka
mgr Joanna Cudak*

Spis treści

1. STRESZCZENIE W JĘZYKU NIESPECJALISTYCZNYM.....	9
2. WPROWADZENIE.....	22
3. PODSTAWA WYKONANIA PRACY.....	22
4. CEL I ZAKRES PRACY	22
5. OGÓLNA CHARAKTERYSTYKA MIASTA SOSNOWCA	23
5.1 POŁOŻENIE GEOGRAFICZNE I ADMINISTRACYJNE	23
5.2 UKSZTAŁTOWANIE I GEOMORFOLOGIA TERENU	23
5.3 BUDOWA GEOLOGICZNA.....	23
5.4 WODY POWIERZCHNIOWE I PODZIEMNE	24
5.5 WARUNKI GLEBOWE	27
5.6 WARUNKI KLIMATYCZNE	27
5.7 OBSZARY CHRONIONE	27
5.8 SYTUACJA DEMOGRAFICZNA	28
5.9 SYTUACJA GOSPODARCZA	29
6. OCENA STOPNIA REALIZACJI ZAPLANOWANYCH CELÓW I ZADAŃ W PLANIE GOSPODARKI ODPADAMI DLA MIASTA SOSNOWCA NA LATA 2004-2015.....	30
7. ANALIZA STANU AKTUALNEGO W ZAKRESIE GOSPODARKI ODPADAMI.....	39
7.1 STAN AKTUALNY GOSPODARKI ODPADAMI KOMUNALNYMI.....	39
7.1.1 Źródła powstawania i ilości odpadów komunalnych.....	39
7.1.2 Oszacowanie ilości odpadów komunalnych na podstawie wskaźników.....	42
7.1.3 Odbieranie, gromadzenie i transport odpadów komunalnych	44
7.1.4 Odzysk i unieszkodliwianie odpadów	48
7.2 ODPADY NIEBEZPIECZNE	50
7.2.1 Odpady zawierające PCB.....	53
7.2.2 Oleje odpadowe	54
7.2.3 Zużyte akumulatory i baterie	57
7.2.4 Odpady medyczne i weterynaryjne.....	59
7.2.5 Pojazdy wycofane z eksploatacji.....	61
7.2.6 Zużyty sprzęt elektryczny i elektroniczny.....	62
7.2.7 Odpady zawierające azbest	64
7.2.8 Przetworzone środki ochrony roślin.....	66
7.3 ODPADY INNE NIŻ NIEBEZPIECZNE	67
7.3.1 Zużyte opony.....	67
7.3.2 Komunalne osady ściekowe	67
7.3.3 Odpady opakowaniowe	69
7.3.4 Odpady z sektora gospodarczego.....	71
8. PRIORYTETY I CELE PRZEWIDZIANE DO REALIZACJI W GOSPODARCE ODPADAMI W LATACH 2009-2018 NA TERENIE MIASTA SOSNOWIEC	79
8.1 KRAJOWY PLAN GOSPODARKI ODPADAMI	79
8.2 WOJEWÓDZKI PLAN GOSPODARKI ODPADAMI DLA WOJEWÓDZTWA ŚLĄSKIEGO – PROJEKT	81
8.3 ZADANIA SAMORZĄDU TERYTORIALNEGO W ZAKRESIE GOSPODARKI ODPADAMI KOMUNALNYMI	85
9. PROGNOZY ZMIAN W ZAKRESIE GOSPODARKI ODPADAMI	86
9.1 ODPADY KOMUNALNE	86
9.2 ODPADY NIEBEZPIECZNE	88
9.2.1 Odpady zawierające PCB.....	88
9.2.2 Oleje odpadowe	88
9.2.3 Zużyte akumulatory i baterie	88
9.2.4 Odpady medyczne i weterynaryjne.....	88
9.2.5 Pojazdy wycofane z eksploatacji.....	88
9.2.6 Zużyty sprzęt elektryczny i elektroniczny.....	89
9.2.7 Odpady zawierające azbest	89

9.3	ODPADY INNE NIŻ NIEBEZPIECZNE	89
9.3.1	Zużyte opony.....	89
9.3.2	Komunalne osady ściekowe.....	89
9.3.3	Odpady opakowaniowe	90
9.3.4	Odpady z sektora gospodarczego.....	90
10.	CELE W GOSPODARCE ODPADAMI	90
10.1	ODPADY KOMUNALNE	90
10.2	ODPADY NIEBEZPIECZNE	91
10.2.1	Odpady zawierające PCB.....	91
10.2.2	Oleje odpadowe.....	92
10.2.3	Zużyte akumulatory i baterie.....	92
10.2.4	Odpady medyczne i weterynaryjne	93
10.2.5	Pojazdy wycofane z eksploatacji	93
10.2.6	Zużyty sprzęt elektryczny i elektroniczny	94
10.2.7	Odpady zawierające azbest.....	94
10.3	ODPADY INNE NIŻ NIEBEZPIECZNE	95
10.3.1	Zużyte opony	95
10.3.2	Komunalne osady ściekowe.....	95
10.3.3	Odpady opakowaniowe.....	95
10.3.4	Odpady z sektora gospodarczego.....	95
11.	SYSTEM GOSPODARKI ODPADAMI DLA MIASTA SOSNOWCA I KIERUNKI DZIAŁAŃ	96
11.1	ROZWIĄZANIA SYSTEMOWE W ZAKRESIE GOSPODARKI ODPADAMI KOMUNALNYMI	96
11.1.1	System wielopojemnikowy selektywnego zbierania odpadów.....	97
11.1.2	System dwupojemnikowy zbierania odpadów.....	98
11.1.3	Zbieranie odpadów niebezpiecznych występujących w strumieniu odpadów komunalnych....	98
11.1.4	Zbieranie odpadów wielkogabarytowych.....	99
11.1.5	Zbieranie gruzu budowlanego.....	100
11.1.6	Zbieranie zużytych urządzeń elektrycznych i elektronicznych	100
11.1.7	Wyeksploatowane pojazdy	100
11.1.8	Zużyte opony	100
11.1.9	Zużyte oleje	100
11.1.10	Proponowany system zbierania odpadów z innych źródeł	100
11.1.11	Częstotliwość odbierania odpadów	101
11.2	ROZWIĄZANIA TECHNICZNE SYSTEMU.....	101
11.3	HARMONOGRAM I PRZEBIEG REALIZACJI SYSTEMU GOSPODARKI ODPADAMI.....	103
11.4	ODPADY NIEBEZPIECZNE	103
11.4.1	Odpady zawierające PCB.....	104
11.4.2	Oleje odpadowe.....	104
11.4.3	Zużyte akumulatory i baterie.....	105
11.4.4	Odpady medyczne i weterynaryjne	105
11.4.5	Pojazdy wycofane z eksploatacji	106
11.4.6	Zużyty sprzęt elektryczny i elektroniczny	106
11.4.7	Odpady zawierające azbest.....	106
11.5	ODPADY INNE NIŻ NIEBEZPIECZNE	106
11.5.1	Zużyte opony	106
11.5.2	Komunalne osady ściekowe.....	107
11.5.3	Odpady opakowaniowe.....	107
11.5.4	Odpady z sektora gospodarczego.....	108
12.	DZIAŁANIA ZMIERZAJĄCE DO POPRAWY SYTUACJI W ZAKRESIE GOSPODAROWANIA ODPADAMI	108
12.1	DZIAŁANIA ZMIERZAJĄCE DO ZAPOBIEGANIA I MINIMALIZACJI POWSTAWANIA ODPADÓW	108
12.2	DZIAŁANIA ZMIERZAJĄCE DO OGRANICZENIA ILOŚCI ODPADÓW I ICH NEGATYWNEGO ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO.....	109
12.2.1	Odpady opakowaniowe.....	109
12.2.2	Odpady niebezpieczne	110
12.2.3	Odpady wielkogabarytowe.....	110
12.2.4	Odpady remontowo-budowlane.....	111

12.3	DZIAŁANIA WSPOMAGAJĄCE PRAWIDŁOWE POSTĘPOWANIE Z ODPADAMI W ZAKRESIE ZBIERANIA, TRANSPORTU, ODZYSKU I UNIESZKODLIWIANIA	111
12.4	DZIAŁANIA ZMIERZAJĄCE DO REDUKCJI ILOŚCI ODPADÓW KOMUNALNYCH ULEGAJĄCYCH BIODEGRADACJI KIEROWANYCH NA SKŁADOWISKA ODPADÓW	113
12.5	DZIAŁANIA ZMIERZAJĄCE DO POPRAWY SYTUACJI W ZAKRESIE GOSPODARKI ODPADAMI W SEKTORZE GOSPODARCZYM Z UWZGLĘDNIENIEM ODPADÓW NIEBEZPIECZNYCH	115
13.	ZADANIA INWESTYCYJNE I POZAINWESTYCYJNE W GOSPODARCE ODPADAMI DLA MIASTA SOSNOWCA W LATACH 2009-2018.....	115
14.	HARMONOGRAM I SPOSÓB FINANSOWANIA ZADAŃ.....	118
15.	EDUKACJA EKOLOGICZNA	124
16.	SYSTEM MONITORINGU I OCENY REALIZACJI ZAMIERZONYCH CELÓW	125
17.	WNIOSKI Z PROGNOZY ODDZIAŁYWANIA PROJEKTU PLANU NA ŚRODOWISKO	129
18.	SPIS LITERATURY I WYKORZYSTANYCH MATERIAŁÓW	132
	SPIS TABEL.....	135
	SPIS RYSUNKÓW.....	137
	SPIS ZAŁĄCZNIKÓW.....	138

WYKAZ SKRÓTÓW

BAT	Best Available Techniques (najlepsze dostępne techniki)
BDR	Bank Danych Regionalnych GUS
CFCs	Chlorofluorowęglowodory
GUS	Główny Urząd Statystyczny
GZWP	Główny Zbiornik Wód Podziemnych
HCFC	wodorochlorofluorowęglowodory
IPPC	Zintegrowane Zapobieganie i Ograniczanie Zanieczyszczeń (Integrated Pollution Prevention and Control)
kg/M/r	kilogram / mieszkańca / rok
Kpgo 2010	Krajowy plan gospodarki odpadami 2010
KPOŚK	Krajowy Program Oczyszczania Ścieków Komunalnych
MPWiK	Miejskie Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji
Mg	megagramy (tony)
MŚ	Ministerstwo Środowiska
PCB	polichlorowane bifenyle
GPGO	Gminny Punkt Gromadzenia Odpadów
r.	rok
RLM	równoważna liczba mieszkańców
RPWiK	Rejonowe Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji
s.m.	sucha masa
szt.	sztuka
WBD	Wojewódzka baza danych dotyczących wytwarzania i gospodarowania odpadami
WEEE	Zużyty sprzęt elektryczny i elektroniczny
WFOŚiGW	Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej
WIOŚ	Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska
WPGO	Wojewódzki Plan Gospodarki Odpadami
ZPUOK	Zakład Przetwarzania i Unieszkodliwiania Odpadów Komunalnych

1 Streszczenie w języku niespecjalistycznym

Aktualizacja „*Planu Gospodarki Odpadami dla Miasta Sosnowca na lata 2009-2012 z uwzględnieniem lat 2013-2018*” została sporządzona jako realizacja zapisów *Ustawy z dnia 27 kwietnia 2001r. o odpadach* (tekst jednolity Dz. U. z 2007 r., Nr 39, poz. 251 z późn. zm.), która w rozdziale 3, art. 14 wprowadziła obowiązek opracowywania planów gospodarki odpadami oraz ich aktualizacji nie rzadziej niż co 4 lata.

Pierwszy „*Plan gospodarki odpadami dla Miasta Sosnowca na lata 2004-2015*” został przyjęty Uchwałą Rady Miejskiej Nr 249/XX/04 z dnia 22 stycznia 2004 r.

Niniejszy *Plan...* stanowi jeden z elementów tworzonego systemu gospodarki odpadami w kraju. Zaktualizowana wersja Planu przedstawia działania zmierzające do utworzenia nowoczesnego i skutecznego systemu gospodarowania odpadami na lata 2009 – 2012 zgodnego z Polityką Ekologiczną Państwa i Krajowym Planem Gospodarki Odpadami 2010 oraz Planem Gospodarki Odpadami dla Województwa Śląskiego (projekt).

Plan zgodnie z zapisami *Rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 13 marca 2006 r. zmieniającego rozporządzenie w sprawie sporządzania planów gospodarki odpadami* (Dz.U. Nr 46, poz. 333), obejmuje:

- * Analizę i ocenę aktualnego stanu gospodarki odpadami komunalnymi wraz z identyfikacją problemów
- * Prognozowane zmiany w zakresie gospodarki odpadami
- * Cele w zakresie gospodarki odpadami
- * Działania zmierzające do poprawy sytuacji w dziedzinie gospodarki odpadami,
- * Instrumenty i źródła finansowe służące realizacji planu
- * Oszacowanie kosztów funkcjonowania systemu gospodarki odpadami
- * System monitoringu i oceny realizacji zamierzonych celów
- * Wnioski z prognozy oddziaływania projektu planu na środowisko

Powyższe zagadnienia ujęto w kolejnych częściach opracowania, uwzględniając ogólną charakterystykę miasta, która może być przydatna w pracach z zakresu prognozowania i planowania gospodarki odpadami.

Plan... obejmuje wszystkie rodzaje odpadów powstające i przywożone na teren miasta tj.: odpady komunalne z uwzględnieniem odpadów ulegających biodegradacji, odpady inne niż niebezpieczne z uwzględnieniem odpadów opakowaniowych, budowlanych i remontowych, zużytych opon, komunalnych osadów ściekowych oraz odpady niebezpieczne, w tym: odpady medyczne i weterynaryjne, oleje odpadowe, zużyte baterie i akumulatory, pojazdy wycofane z eksploatacji, zużyty sprzęt elektryczny i elektroniczny, odpady zawierające azbest, odpady zawierające PCB i przeterminowane środki ochrony roślin.

Stan aktualny gospodarki odpadami na terenie miasta Sosnowca

Miasto Sosnowiec nie posiada obecnie zintegrowanego systemu gospodarki odpadami komunalnymi. Na terenie miasta funkcjonuje system zbierania odpadów niesegregowanych oraz od 2003 roku system selektywnego zbierania (tworzywa sztuczne, metale, szkło i makulatura).

W Sosnowcu prowadzone jest, przez Gminę Sosnowiec (Wydział Ochrony Środowiska i Rolnictwa Urzędu Miasta), zbieranie odpadów zużytych baterii w placówkach oświatowych oraz przeterminowanych leków w aptekach.

Ponadto istnieje bezpłatny punkt odbierania od mieszkańców zużytego sprzętu elektrycznego i elektronicznego.

Na podstawie uzyskanych informacji z Urzędu Miejskiego w Sosnowcu w 2008 r. na terenie miasta ogółem zebrano: w 2007 roku – 70 908,4 064 Mg oraz w 2008 roku – 73 565,55 Mg odpadów. Biorąc pod uwagę liczbę mieszkańców na poziomie 222 586 (wg GUS), średnio 1 mieszkaniec wytwarzał w 2007 roku - 319 kg/M/rok, natomiast w 2008 r. – 333 kg/M/rok.

Na terenie miasta selektywne zbieranie odpadów zapoczątkowano w 2003 roku. Zbieranie prowadzą przedsiębiorstwa posiadające zezwolenie na odbieranie odpadów od właścicieli nieruchomości. Zbierane są tworzywa sztuczne, papier, szkło i metale w systemie pojemnikowym w zabudowie wielorodzinnej oraz w systemie workowym w zabudowie jednorodzinnej. W 2007 r. w wyniku selektywnego zbierania odpadów zebrano ogółem 609,68 Mg odpadów, a w 2008 r. w wyniku selektywnego zbierania zebrano ogółem 595,75 Mg odpadów. Ilość zebranych odpadów w sposób selektywny w przeliczeniu na 1 mieszkańca wynosi w 2007 r. – 2,74 kg, natomiast w 2008 – 2,70 kg. Jak widać z analizy, ilość zbieranych odpadów nieznacznie maleje.

Odpady wielkogabarytowe są pozostawiane przez mieszkańców obok tzw. „altanek śmieciowych” lub kontenerów na odpady niesegregowane (w zabudowie wielorodzinnej) i są odbierane przez firmy posiadające zezwolenia na odbieranie odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości w wyniku zawartych umów. Administratorzy i właściciele budynków, zgodnie z Regulaminem utrzymania czystości i porządku na terenie miasta, mają obowiązek ustalić zasady odbioru (harmonogram) odpadów wielkogabarytowych w zawieranych umowach na odbieranie odpadów komunalnych. W 2007 r. zebrano z terenu miasta 932,63 Mg odpadów wielkogabarytowych, natomiast w 2008 r. – 1 238,55 Mg. Zebrane odpady dostarczane były do Miejskiego Zakładu Składowania Odpadów w Sosnowcu oraz na składowisko odpadów innych niż niebezpieczne i obojętne „Landeco” Sp. z o.o. w Siemianowicach Śląskich.

Urządzaniem i utrzymaniem terenów zielonych, zadrzewień, zakrzewień oraz parków w Sosnowcu zajmują się przedsiębiorstwa posiadające zezwolenie na prowadzenie działalności w tym zakresie. Ponadto niektóre firmy wywozowe posiadają podpisane umowy ze spółdzielniami na odbiór odpadów zielonych powstających z utrzymania zieleni osiedlowej na terenach spółdzielni. W 2007 r. zebrano 570,51 Mg odpadów zielonych, natomiast w 2008 r. – 724,57 Mg. Zebrane odpady dostarczone były do SOWEX Sp. z o.o. w Piekarach Śląskich oraz do MZPOK Lipówka II w Dąbrowie Górniczej.

Zbieranie zużytych baterii prowadzone jest przez Gminę Sosnowiec (Wydział Ochrony Środowiska i Rolnictwa Urzędu Miejskiego). Zbieranie baterii organizowane jest w placówkach oświatowych tj. w przedszkolach, szkołach podstawowych, gimnazjach oraz szkołach ponadgimnazjalnych od 1996 roku w formie konkursu. Ogółem w 2007 roku na terenie miasta zebrano 2,114 Mg zużytych baterii, natomiast w 2008 roku – 0,959 Mg i przekazano do ARGO-FILM w Tarnowie.

Zbieranie przeterminowanych lekarstw prowadzone jest przez Gminę Sosnowiec (Wydział Ochrony Środowiska i Rolnictwa Urzędu Miejskiego). Zbieranie przeterminowanych lekarstw prowadzone jest poprzez wyznaczone apteki od 1998 roku. W 2007 roku zebrano 0,929 Mg przeterminowanych lekarstw, natomiast w 2008 roku – 1,1105 Mg. Zebrane odpady odbierane były przez firmę REMONDIS Sp. z o.o. i przekazywane do unieszkodliwienia.

Zbieranie odpadów remontowo-budowlanych prowadzone jest na terenie miasta w sposób zróżnicowany, uzależniony od charakteru zabudowy. W zabudowie wielorodzinnej spółdzielnie mieszkaniowe posiadają umowy z przedsiębiorstwami posiadającymi zezwolenia na odbieranie odpadów komunalnych, w tym odpadów remontowo-budowlanych. W przypadku zabudowy jednorodzinnej, mieszkańcy na zgłoszenie telefoniczne mają podstawiony kontener za dodatkową opłatą. W 2007 r. zebrano – 2 248,7 Mg odpadów, natomiast w 2008 r. – 6 642,60 Mg. Odpady zostały przekazane do Miejskiego Zakładu Składowania Odpadów w Sosnowcu oraz na składowisko odpadów innych niż niebezpieczne i obojętne „Landeco” Sp. z o.o. w Siemianowicach Śląskich.

Odzysk i unieszkodliwianie odpadów

Na terenie miasta Sosnowca nie ma instalacji do odzysku odpadów komunalnych, natomiast funkcjonuje instalacja do unieszkodliwiania odpadów komunalnych - składowisko odpadów innych niż niebezpieczne i obojętne administrowane przez Miejski Zakład Składowania Odpadów.

Odpady niesegregowane powstające na terenie miasta Sosnowca, są deponowane na składowiskach odpadów innych niż niebezpieczne i obojętne przedstawionych poniżej:

- składowisko odpadów innych niż niebezpieczne i obojętne administrowane przez Miejski Zakład Składowania Odpadów w Sosnowcu,
- składowisko odpadów innych niż niebezpieczne i obojętne „Landeco” Sp. z o.o. w Siemianowicach Śląskich,
- składowisko odpadów innych niż niebezpieczne i obojętne - Miejski Zakład Przetwarzania Odpadów „Lipówka II” w Dąbrowie Górniczej,
- Składowisko odpadów komunalnych „Lipówka I” w Dąbrowie Górniczej.

Odpady zebrane w sposób selektywny przekazywane są do odzysku podmiotom gospodarczym posiadającym stosowne zezwolenia.

Oszacowanie ilości odpadów komunalnych na podstawie wskaźników

Oszacowania ilości powstających odpadów komunalnych dla miasta Sosnowca dokonano na podstawie danych wskaźnikowych. Do obliczeń przyjęto, założenia za projektem „*Studium wykonalności dla projektu „Budowa Kompleksowego Systemu Gospodarki Odpadami w Sosnowcu”*”. Do obliczenia ilości wytworzonych w 2008 r. odpadów komunalnych przyjęto dane demograficzne udostępnione przez Urząd Miasta Sosnowiec.

Zgodnie z zapisami projektu „*Studium wykonalności dla projektu „Budowa Kompleksowego Systemu Gospodarki Odpadami w Sosnowcu”*” w strumieniu odpadów niesegregowanych wyróżniamy następujące rodzaje odpadów:

- odpady kuchenne ulegające biodegradacji,
- papier i tektura,
- tworzywa sztuczne,
- szkło,
- metale,
- odzież, tekstylia,
- frakcja 0-10 mm.
- odpady pozostałe

oraz odpady niebezpieczne i odpady wytwarzane nieregularnie tj.: odpady wielkogabarytowe, odpady z pielęgnacji terenów zielonych oraz odpady remontowo-budowlane.

Oszacowana ilość wytworzonych odpadów komunalnych (bez odpadów wielkogabarytowych i gruzu budowlanego oraz odpadów z tzw. usług komunalnych) w Sosnowcu wynosi 75,04 tys. Mg. Ilość odpadów budowlanych i wielkogabarytowych szacuje się na 12,85 tys. Mg. Ogółem na terenie miasto szacuje się, że powstało 93,49 tys. Mg. Miasto Sosnowiec liczy 220 824 mieszkańców (źródło: projekt „*Studium wykonalności dla projektu „Budowa Kompleksowego Systemu Gospodarki Odpadami w Sosnowcu”*”) w związku z tym ilość odpadów komunalnych (wraz z infrastrukturą i zakładami przemysłowymi) przypadająca na 1 mieszkańca wynosi 338 kg/M/rok, natomiast uwzględniając pozostałe odpady ilość ta wynosi 423 kg/M/rok.

W wyniku przeprowadzonej analizy stanu aktualnego, zidentyfikowano na terenie miasta Sosnowiec następujące problemy związane z gospodarką odpadami:

- deponowanie na składowisku większości odpadów wytwarzanych na terenie miasta,
- niewystarczający postęp w zakresie zmniejszenia ilości odpadów deponowanych na składowiskach na korzyść innych metod przerobu odpadów (kompostowanie) w zakresie odpadów zielonych z utrzymania terenów zielonych w mieście,
- niska efektywność selektywnego zbierania odpadów surowcowych,
- niską efektywność zbierania odpadów niebezpiecznych występujących w strumieniu odpadów komunalnych,
- niewielki postęp zbierania odpadów gruzu budowlanego,
- niewielki postęp zbierania odpadów wielkogabarytowych,
- brak zorganizowanego systemu zbierania odpadów niebezpiecznych występujących w strumieniu odpadów komunalnych,
- niska świadomość ekologiczna mieszkańców w zakresie odpadów niebezpiecznych i zagrożeń dla środowiska wynikających z niewłaściwych sposobów postępowania z tymi odpadami,

Wśród wymienionych problemów na szczególną uwagę zasługuje niewystarczający postęp w zakresie osiągnięcia poziomów zmniejszenia ilości składowanych odpadów ulegających biodegradacji, wymaganych zapisami dyrektywy Rady 1999/31/WE oraz Ustawy o odpadach. Na terenie miasta zbierane są tylko odpady zielone powstające z utrzymania terenów zielonych miasta. W zakresie selektywnego zbierania stwierdzono małe zainteresowanie dotyczące organizacji zbierania odpadów niebezpiecznych występujących w strumieniu odpadów komunalnych od mieszkańców.

W celu poprawy stanu gospodarki odpadami w mieście, na lata 2009-2012 wyznaczono do osiągnięcia następujące cele:

- zapewnienie wszystkim mieszkańcom miasta selektywnego zbierania odpadów,
- ograniczenie składowania odpadów ulegających biodegradacji do 75% wagowo tych odpadów do ich ilości wytwarzanych w 1995 r.,
- doskonalenie systemu selektywnego zbierania w celu osiągnięcia odpowiednich limitów odzysku dla odpadów wielkogabarytowych na poziomie 62%,
- doskonalenie systemu selektywnego zbierania w celu osiągnięcia odpowiednich limitów odzysku dla odpadów budowlano-remontowych na poziomie 40%,
- doskonalenie systemu selektywnego zbierania w celu wydzielenia z odpadów niebezpiecznych z odpadów komunalnych do 62% ich ilości w całkowitej masie (zmieszanych) odpadów komunalnych,
- wprowadzenie selektywnego zbierania odpadów ulegających biodegradacji lub/i kompostowanie odpadów we własnym zakresie w zabudowie jednorodzinnej,
- zwiększenie świadomości ekologicznej mieszkańców w zakresie prawidłowego funkcjonowania gospodarki odpadami komunalnymi, w szczególności selektywnego zbierania odpadów, w tym odpadów niebezpiecznych,
- zmniejszenie ilości składowanych odpadów do poziomu 86% w stosunku do ilości odpadów wytworzonych,
- eliminacja praktyk nielegalnego deponowania odpadów w środowisku (tzw. „dzikie składowiska”),
- zwiększenie odzysku i unieszkodliwiania (poza składowaniem) odpadów, poprzez wdrażanie innych metod odzysku.

Równocześnie zaprojektowano system gospodarki odpadami na terenie miasta Sosnowca, który będzie spełniał wszystkie założenia w zakresie gospodarki odpadami wynikające z ustawodawstwa polskiego oraz Unii Europejskiej dotyczące zapobiegania i minimalizacji powstawania odpadów, redukcji odpadów ulegających biodegradacji kierowanych na składowisko, odzysku odpadów i deponowania odpadów już przetworzonych. System ten opracowano w oparciu o założenia przedstawione w:

- * dokumentach strategicznych, w szczególności w Polityce ekologicznej Państwa w latach 2009 - 2012 z perspektywą do roku 2016,
- * krajowym planie gospodarki odpadami w zakresie zbierania, odzysku i unieszkodliwiania odpadów,

- * planie gospodarki odpadami dla województwa śląskiego,
- * obowiązujących uregulowaniach prawnych w zakresie gospodarki odpadami.

Proponowany system zbierania odpadów od mieszkańców będzie obejmował wdrożenie:

- * selektywnego zbierania odpadów (surowce wtórne) w zabudowie jednorodzinnej i wielorodzinnej,
- * zbierania frakcji odpadów ulegających biodegradacji oraz zielonych,
- * zbierania odpadów:
  - wielkogabarytowych,
  - budowlanych i poremontowych,
  - elektrycznych i elektronicznych,
  - niebezpiecznych ze strumienia odpadów komunalnych.

Do systemu tego proponuje się włączyć odpady powstające w obiektach infrastruktury, tj. handel, usługi, zakłady rzemieślnicze, targowiska, szkolnictwo i inne.

Podstawowym założeniem systemu jest prowadzenie selektywnego zbierania surowców wtórnych „u źródła”. Z przedstawionego opisu stanu aktualnego gospodarki odpadami wynika, że na terenie Sosnowca występują następujące typy zabudowy: zabudowa wielorodzinna (stara – kamieniczna oraz nowa bloki), jednorodzinna i zagrodowa (te dwie ostatnie w dalszej części będą traktowane jako zabudowa jednorodzinna). W związku z powyższym proponowany system zbierania odpadów od mieszkańców zakłada zróżnicowane wdrożenie selektywnego zbierania odpadów z uwzględnieniem charakterystyki zabudowy. Docelowo selektywnym zbieraniem odpadów objęty będzie cały teren miasta Sosnowca.

Aktualnie od 2003 roku na terenie miasta funkcjonuje system selektywnego zbierania odpadów wielopojemnikowy w zabudowie wielorodzinnej oraz workowy w zabudowie jednorodzinnej. System ten, po uruchomieniu Zakładu Przetwarzania i Unieszkodliwiania Odpadów Komunalnych zostanie zastąpiony systemem dwupojemnikowym.

System dwupojemnikowy w zabudowie wielorodzinnej będzie polegał na zbieraniu frakcji „suchej” (tj. papieru i kartonu, tworzyw sztucznych, metali i szkła oraz tekstyliów) i „mokrej” (odpady ulegające biodegradacji) w systemie pojemnikowym. W zabudowie jednorodzinnej system ten będzie polegał na zbieraniu frakcji „suchej” (tj. papieru i kartonu, tworzyw sztucznych, metali i szkła oraz tekstyliów) i „mokrej” (odpady ulegające biodegradacji) w systemie workowym i /lub pojemnikowym.

Ponadto w celu usprawnienia zbierania odpadów niebezpiecznych i innych niż niebezpieczne proponuje się organizację Gminnego Punktu Gromadzenia Odpadów (GPGO). GPGO byłby to zamknięty, dozorowany obiekt, do którego mieszkańcy mogliby dowozić bezpłatnie określone odpady powstające w sposób nieregularny oraz w małych ilościach. Dotyczy to odpadów wielkogabarytowych, złomu i metali, odpadów budowlano-remontowych, niebezpiecznych wyodrębnionych ze strumienia odpadów komunalnych, odpadów zielonych, zużytych opon, szkła, tworzyw, papieru. Punkt taki powinien obsługiwać rejon liczący 15 000 – 30 000 mieszkańców. W związku z powyższym, docelowo na terenie miasta powinno powstać 7 takich punktów.

Zgodnie z WPGO (projekt), na terenie województwa zwiększy się zapotrzebowanie na instalacje biologicznego oraz mechaniczno-biologicznego przetwarzania odpadów, a także termicznego przetwarzania odpadów. Dlatego też budowa Zakładu Przetwarzania i Unieszkodliwiania Odpadów Komunalnych (ZPUOK) na terenie miasta Sosnowca wpisuje się w zadania przewidziane w planie wyższego rzędu. ZPUOK zlokalizowane zostało w granicach administracyjnych miasta Sosnowca, pomiędzy dzielnicami Klimontów i Maczki, przy ul. Grenadierów. W ramach ZPUOK przewiduje się następujące elementy:

- instalacja do segregacji odpadów surowcowych o wydajności 35 000 Mg/rok,
- kompostownia odpadów zielonych (proces kompostowania w technice polowej wraz ze stanowiskiem do wstępnego przygotowania masy wsadowej) o wydajności 3 000 Mg/rok.

- kompostownia odpadów ulegających biodegradacji (tunelowa z napowietrzaniem strumieniem powietrza od dołu i odprowadzaniem gazów poprocesowych poprzez system oczyszczania) o wydajności ok. 13 000 Mg/rok,
- instalacja demontażu odpadów wielkogabarytowych o wydajności 15 Mg/dobę,
- magazyn odpadów budowlanych o zdolności magazynowania 1 700 Mg/3 miesiące,
- magazyn odpadów niebezpiecznych wydzielonych ze strumienia odpadów komunalnych o zdolności magazynowania - 300 Mg/rok,
- kwaterę na odpady zawierające azbest,
- infrastruktura technicznej związanej z obiektami.

Główne procesy przetwarzania, odzysku i unieszkodliwiania odpadów zebranych w wyniku prowadzenia selektywnego zbierania, które będą zachodziły w ZPUOK są następujące:

- segregacja odpadów na linii sortowniczej odpadów suchych i surowców odpadowych,
- kompostowanie frakcji odpadów ulegających biodegradacji wydzielonych w trakcie prowadzenia selektywnego zbierania na terenie miasta,
- kompostowanie odpadów zielonych,
- demontaż odpadów wielkogabarytowych,
- magazynowanie odpadów budowlanych oraz ich wstępna waloryzacja przed przekazaniem do regionalnego zakładu przetwarzania,
- magazynowanie odpadów niebezpiecznych,
- deponowanie odpadów oraz balastu na składowisku opadów innych niż niebezpieczne i obojętne,
- deponowanie odpadów zawierających azbest na składowisku odpadów niebezpiecznych.

Stan gospodarki odpadami w sektorze gospodarczym

Odpady niebezpieczne

Podstawowym źródłem powstawania odpadów niebezpiecznych jest działalność przemysłowa i usługowa. Odpady niebezpieczne powstają również w gospodarstwach domowych.

Wg danych Urzędu Marszałkowskiego w 2007 roku ogółem wytworzono 3 336,075 Mg odpadów niebezpiecznych. W największych ilościach były wytwarzane odpady niebezpieczne z grupy 11 - Odpady z chemicznej obróbki i powlekania powierzchni metali oraz innych materiałów i z procesów hydrometalurgii metali nieżelaznych oraz w grupie 13 - Oleje odpadowe i odpady ciekłych paliw (z wyłączeniem olejów jadalnych oraz grup 05, 12 i 19). Stwierdzono również wytwarzanie odpadów niebezpiecznych w grupach 06, 07, 08, 09, 10, 12, 14, 15, 16, 17, 18 i 19. W grupach 01, 02, 03, 04 i 05 nie wytworzono odpadów niebezpiecznych.

W ogólnej ilości wytworzonych odpadów, odpady niebezpieczne stanowią średnio 1,6 %. W wyniku analizy danych stwierdzono, że największe ilości odpadów w 2007 r. powstały w następujących podgrupach:

- 11 – podgrupa 11 01 - Odpady z obróbki i powlekania metali oraz innych materiałów (np. procesów galwanicznych, cynkowania, wytrawiania, fosforanowania, alkalicznego odtłuszczania, anodowania) - 1562,360 Mg,
- 08 – podgrupa 08 01 - Odpady z produkcji, przygotowania, obrotu i stosowania oraz usuwania farb i lakierów – 370,406 Mg,
- 13 – podgrupa 13 01 - Odpadowe oleje hydrauliczne oraz 13 02 - Odpadowe oleje silnikowe, przekładniowe i smarowe – 342,535 Mg,
- 12 - 12 01 - Odpady z kształtowania oraz fizycznej i mechanicznej obróbki powierzchni metali i tworzyw sztucznych – 161, 542 Mg,
- 17 – podgrupa 17 06 - Materiały izolacyjne oraz materiały konstrukcyjne zawierające azbest – 155.632 Mg.

Odpady niebezpieczne powstające na terenie miasta Sosnowca poddawane są procesom odzysku oraz unieszkodliwiania.

Ogółem procesom odzysku w 2007 roku na terenie miasta Sosnowca poddano 938,686 Mg odpadów. W największej ilości procesom odzysku poddawane są odpady z grup: 16 i 12. Stosowane procesy odzysku to R15, R14, R5 oraz R2.

Procesom unieszkodliwiania w 2007 roku na terenie miasta Sosnowca poddano 2 651,091 Mg odpadów. W największej ilości procesom unieszkodliwiania poddawane są odpady z grup: 12 i 10. Stosowany proces odzysku to D9 - obróbka fizyko-chemiczna niewymieniona w innym punkcie, w wyniku której powstają odpady, unieszkodliwiane za pomocą któregośkolwiek z procesów wymienionych w punktach od D1 do D12 (np. parowanie, suszenie, strącanie)

Odpady inne niż niebezpieczne

Podstawą do określenia stanu gospodarki odpadami w sektorze gospodarczym (z uwzględnieniem odpadów niebezpiecznych) były informacje z Wojewódzkiej bazy danych z Urzędu Marszałkowskiego województwa śląskiego. Ilość odpadów wytworzonych w 2007 roku wynosi ogółem 203,192 tys. Mg odpadów. Największe ilości odpadów powstają w grupach:

- 01 - odpady powstające przy poszukiwaniu, wydobywaniu, fizycznej i chemicznej przeróbce rud oraz innych kopalin - 27 % ilości odpadów wytworzonych,
- 17 - odpady z budowy, remontów i demontażu obiektów budowlanych oraz infrastruktury drogowej (włączając glebę i ziemię z terenów zanieczyszczonych)- 22 % ilości odpadów wytworzonych,
- 19 - odpady z instalacji i urządzeń służących zagospodarowaniu odpadów, z oczyszczalni ścieków oraz z uzdatniania wody pitnej i wody do celów przemysłowych - 14 % ilości odpadów wytworzonych,
- 10 - odpady z procesów termicznych - 12 % ilości odpadów wytworzonych,
- 12 - odpady z kształtowania oraz fizycznej i mechanicznej obróbki powierzchni metali i tworzyw sztucznych - 9 % ilości odpadów wytworzonych,
- 02 - odpady z rolnictwa, sadownictwa, upraw hydroponicznych, rybołówstwa, leśnictwa, łowiectwa oraz przetwórstwa żywności - 8 % ilości odpadów wytworzonych.

Największymi wytwórcami odpadów w sektorze gospodarczym na terenie miasta Sosnowca są:

- Kopalnia Węgla Kamiennego Kazimierz-Juliusz Sp. z o.o.
- "ArcelorMittal" Poland S.A. Oddział w Dąbrowie Górniczej
- Rejonowe Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji w Sosnowcu S.A.
- Carrefour Polska Sp. z o.o.
- Przedsiębiorstwo Inżynieryjno-Budowlane "BUDECON" S.A.
- F.B.T. "MILMET" S.A.
- PPHU DUDA-Bis Sp. z o.o.

Odpady powstające na terenie miasta Sosnowca poddawane są zarówno procesom odzysku, jak i procesom unieszkodliwiania poza składowaniem i procesom unieszkodliwiania poprzez składowanie na terenie gminy lub poza jej terenem. Ilości odpadów poddane procesom odzysku w 2007 roku z uwzględnieniem metody odzysku przedstawiono w tabeli 1.

Tabela 1 Ilości odpadów (wraz z odpadami niebezpiecznymi) poddane procesom odzysku w roku 2007 z uwzględnieniem metody odzysku

Grupa odpadów	Proces odzysku [Mg]							
	R2	R3	R4	R5	R13	R14	R15	Ogółem
01						3 781 156,600		3 781 156,600
03						2,100		2,100
06			0,100					0,100
07		3 805,800		446,600				4 252,400
08	22,740		99,000	0,800				122,540
10			224,200		63,400	17 391,900		17 679,500
11			31,300					31,300
12			1 235,400	102,281		1 444,100		2 781,781
13				10,312				10,312
14	9,870							9,870
15				34,058		0,700		34,758
16						339,543	527,952	867,495
17			608,500	190,000	21 856,000	6 778,500		29 433,000
19			135,100		183,200			318,300
Ogółem	32,610	3 805,800	2 333,600	784,051	22 102,600	3 807 113,443	527,952	3 836 700,056

Źródło: WBD

Zgodnie z Ustawą z dnia 27 kwietnia 2001 r. o odpadach (tekst jednolity Dz.U. z 2007 r. Nr 39, poz. 251 z późn. zm.) - załącznik 5, procesy odzysku klasyfikowane są jako:

R2 - regeneracja lub odzyskiwanie rozpuszczalników

R3 - recykling lub regeneracja substancji organicznych, które nie są stosowane jako rozpuszczalniki (włączając kompostowanie i inne biologiczne procesy przekształcania)

R4 - recykling lub regeneracja metali i związków metali

R5 - recykling lub regeneracja innych materiałów nieorganicznych

R13 - magazynowanie odpadów, które mają być poddane któremukolwiek z działań wymienionych w punktach od R1 do R12 (z wyjątkiem tymczasowego magazynowania w czasie zbiórki w miejscu, gdzie odpady są wytwarzane)

R14 - inne działania polegające na wykorzystaniu odpadów w całości lub części

R15 - przetwarzanie odpadów, w celu ich przygotowania do odzysku, w tym do recyklingu

W wyniku przeprowadzonej analizy stwierdzono, że największe ilości odpadów poddano procesowi odzysku R 14 – inne działania polegające na wykorzystaniu odpadów w całości lub części.

Ilości odpadów poddane procesom unieszkodliwiania w 2007 roku z uwzględnieniem metody unieszkodliwiania przedstawiono w tabeli 2.

Tabela 2 Ilości odpadów poddane procesom unieszkodliwiania w roku 2007 z uwzględnieniem metody unieszkodliwiania

Grupa odpadów	Proces unieszkodliwiania [Mg]			
	D5	D9	D9 - w tym niebezpieczne	Ogółem
06		1,783	1,783	1,783
08		10,200	-	10,200
10		496,152	482,252	496,152
11		233,900	197,600	233,900
12		1 718,539	1 718,539	1 718,539
13		185,760	185,760	185,760
16		0,200	-	0,200
19	597,700	492,257	65,157	1 089,957
Ogółem	597,700	3 138,791	2 651,091	3 736,491

Źródło: WBD

Zgodnie z Ustawą z dnia 27 kwietnia 2001 r. o odpadach (tekst jednolity Dz.U. z 2007 r. Nr 39, poz. 251 z późn. zm) - załącznik 6, procesy unieszkodliwiania klasyfikowane są jako:

- D5 - składowanie na składowiskach odpadów niebezpiecznych lub na składowiskach odpadów innych niż niebezpieczne
- D9 - obróbka fizyczno-chemiczna nie wymieniona w innym punkcie niniejszego załącznika, w wyniku której powstają odpady, unieszkodliwiane za pomocą któregośkolwiek z procesów wymienionych w punktach od D1 do D12 (np. parowanie, suszenie, strącanie)

Dla prawidłowego funkcjonowania systemu gospodarki odpadami dla sektora gospodarczego z uwzględnieniem odpadów niebezpiecznych określono cele w dwóch horyzontach czasowych: krótkookresowym oraz długookresowym:

- zapobieganie powstawaniu odpadów niebezpiecznych,
- wdrażanie zasad prawidłowego gospodarowania odpadami poprzez wzrost świadomości ekologicznej wytwórców odpadów ze źródeł rozproszonych.
- całkowite wycofanie z użytkowania do 30 czerwca 2010 urządzeń i instalacji zawierających PCB o stężeniu powyżej 0,005% wagowo oraz bezpieczne i całkowite wyeliminowanie PCB ze środowiska poprzez kontrolowane unieszkodliwianie PCB oraz dekontaminację lub unieszkodliwianie urządzeń zawierających PCB (zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Gospodarki z dnia 24 czerwca 2002 roku w sprawie wymagań w zakresie wykorzystywania i przemieszczania substancji stwarzających szczególne zagrożenie dla środowiska oraz wykorzystywania i oczyszczania instalacji lub urządzeń, w których były lub są wykorzystywane substancje stwarzające zagrożenie dla środowiska - Dz. U. z 2002 r., Nr 96, poz. 860),
- likwidacja odpadów zawierających PCB o stężeniu poniżej 50 ppm począwszy od 2011 r.
- Zapewnienie prawidłowego sposobu postępowania z olejami odpadowymi z priorytetem na odzysk poprzez regenerację.
- Uzyskanie przez przedsiębiorców poziomów 50 % odzysku i 35% recyklingu, zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 14 czerwca 2007 r. w sprawie rocznych poziomów odzysku i recyklingu odpadów opakowaniowych i poużytkowych oraz standaryzacja urządzeń

- Utrzymanie wysokiego poziomu zbierania, odzysku (50%) i recyklingu (35%) olejów odpadowych (lata 2013-2018)
- rozbudowa systemu odzysku i unieszkodliwiania zużytych baterii i akumulatorów w celu całkowitego ich wyeliminowania ze składowania,
- uzyskanie następujących poziomów odzysku i recyklingu zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 14 czerwca 2007 r. w sprawie rocznych poziomów odzysku i recyklingu odpadów opakowaniowych i użytkowych (Dz. U. z 2007 r. Nr 109, poz. 752):

Rodzaj opakowania lub produktu z którego powstał odpad	2012 r.	
	poziom [%]	
	odzysku	recyklingu
Akumulatory kwasowo- ołowiowe	wszystkie zgłoszone	wszystkie zebrane
Akumulatory niklowo-kadmowe (wielkogabarytowe)	60	60
Akumulatory niklowo-kadmowe (małogabarytowe)	40	40
Akumulatory niklowo- żelazowe oraz inne akumulatory elektryczne (wielkogabarytowe)	40	40
Akumulatory niklowo- żelazowe oraz inne akumulatory elektryczne (małogabarytowe)	20	20
Ogniwa i baterie galwaniczne oraz ich części z wyłączeniem części ogniw i baterii galwanicznych	30 ¹⁾	30 ¹⁾

¹⁾ nie dotyczy ogniw cynkowo-węglowych i alkalicznych

- osiągnięcie co najmniej wymaganych poziomów zbierania wynikających z dyrektywy 2006/66/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 6 września 2006 r. w sprawie baterii i akumulatorów oraz zużytych baterii i akumulatorów oraz uchylającą dyrektywę 91/157/EWG (Dz. Urz. UE L 266, z 26.9.2006, str. 1-14):
- do dnia 26 września 2012 roku należy osiągnąć poziom zbierania zużytych baterii i akumulatorów przenośnych w wysokości co najmniej 25 % masy wprowadzonych do obrotu baterii i akumulatorów przenośnych;
- zapewnienie właściwego sposobu postępowania z zebranymi zużytymi bateriami i akumulatorami, całkowicie eliminując ich deponowanie na składowisku,
- osiągnięcie poziomów recyklingu zgodnie z obowiązującym prawodawstwem,
- osiągnięcie co najmniej wymaganych poziomów zbierania wynikających z dyrektywy 2006/66/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 6 września 2006 r. w sprawie baterii i akumulatorów oraz zużytych baterii i akumulatorów oraz uchylającą dyrektywę 91/157/EWG (Dz. Urz. UE L 266, z 26.9.2006, str. 1-14):
- do dnia 26 września 2016 r. należy osiągnąć poziom zbierania zużytych baterii i akumulatorów przenośnych w wysokości co najmniej 45 % masy wprowadzonych do obrotu baterii i akumulatorów przenośnych.
- minimalizacja negatywnego oddziaływania odpadów medycznych i weterynaryjnych na środowisko poprzez:
- objęcie wszystkich wytwórców odpadów medycznych i weterynaryjnych systemem zbierania i odbierania odpadów,
- podniesienie efektywności selektywnego zbierania odpadów u źródła powstawania,
- unieszkodliwianie odpadów zakaźnych metodą termicznego przekształcania.

- Przedsiębiorca prowadzący stację demontażu jest zobowiązany do osiągnięcia rocznego poziomu odzysku i recyklingu pojazdów wycofanych z eksploatacji w wysokości odpowiednio 85% i 80% masy pojazdów przyjętych do jego stacji (w przypadku pojazdów wyprodukowanych po 1 stycznia 1980 roku).
- W przypadku pojazdów wyprodukowanych przed 1 stycznia 1980 roku, poziomy odzysku i recyklingu wynoszą odpowiednio 75% i 70%.
- Dla pojazdów wyprodukowanych po 1 stycznia 1980 r. do 31 grudnia 2014 r. przedsiębiorca prowadzący stację demontażu zobowiązany jest do utrzymania odzysku i recyklingu na poziomie 85% i 80%; po 1 stycznia 2015 r. prowadzący stację demontażu jest zobligowany do osiągnięcia poziomów odzysku i recyklingu wynoszących odpowiednio co najmniej 95% i 85% masy pojazdów przyjętych do jego stacji demontażu w skali roku.
- Osiągnięcie w przypadku pojazdów wyprodukowanych przed 1 stycznia 1980 roku, poziomów odzysku i recyklingu wynoszących odpowiednio 75% i 70%.
- osiągnięcie poziomu selektywnego zbierania zużytego sprzętu elektrycznego i elektronicznego pochodzącego z gospodarstw domowych w wysokości **4 kg/mieszkańca/rok** (co daje około 900 Mg rocznie) - obowiązek nałożony na Państwa Członkowskie Unii Europejskiej poprzez art. 5 ust. 5 Dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2002/96/WE z dnia 27 stycznia 2003 r. w sprawie zużytego sprzętu elektrycznego i elektronicznego WEEE;
- osiągnięcie przez wprowadzających sprzęt poziomów odzysku i recyklingu zużytego sprzętu zgodnie z art. 30 ust. 1 Ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o zużytym sprzęcie elektrycznym i elektronicznym (Dz. U. z 2005 r. Nr 180, poz. 1495):
  - dla zużytego sprzętu powstałego ze sprzętu ujętego w grupach 1 i 10 określonych w załączniku nr 1 do ustawy (wielkogabarytowe urządzenia gospodarstwa domowego i automaty do wydawania):
    - poziom odzysku 80% masy zużytego sprzętu,
    - poziom recyklingu części składowych, materiałów i substancji pochodzących ze zużytego sprzętu w wysokości 75% masy zużytego sprzętu.
  - dla zużytego sprzętu powstałego ze sprzętu ujętego w grupach 3 i 4 określonych w załączniku nr 1 do ustawy (sprzęt teleinformatyczny, telekomunikacyjny i audiowizualny)
    - poziomu odzysku w wysokości 75 % masy zużytego sprzętu,
    - poziomu recyklingu części składowych, materiałów i substancji pochodzących ze zużytego sprzętu w wysokości 65 % masy zużytego sprzętu.
  - dla zużytego sprzętu powstałego ze sprzętu ujętego w grupach 2, 5 - 7 i 9 określonych w załączniku nr 1 do ustawy (małogabarytowe urządzenia gospodarstwa domowego; sprzęt oświetleniowy; narzędzia elektryczne i elektroniczne z wyjątkiem wielkogabarytowych, stacjonarnych narzędzi przemysłowych; zabawki, sprzęt rekreacyjny i sportowy; przyrządy do nadzoru i kontroli):
    - poziomu odzysku w wysokości 70 % masy zużytego sprzętu,
    - poziomu recyklingu części składowych, materiałów i substancji pochodzących ze zużytego sprzętu w wysokości 50 % masy zużytego sprzętu.
  - dla zużytych gazowych lamp wyładowczych - poziomu recyklingu części składowych, materiałów i substancji pochodzących ze zużytych lamp w wysokości 80 % masy tych zużytych lamp.
  - stworzenie systemu zbierania zużytego sprzętu elektrycznego i elektronicznego pochodzącego z gospodarstw domowych.
- doskonalenie systemu gospodarowania zużytym sprzętem elektrycznym i elektronicznym,
- rozwój i wdrażanie nowoczesnych technologii odzysku i recyklingu zużytego sprzętu elektrycznego i elektronicznego,
- zwiększenie świadomości społeczeństwa województwa na temat szkodliwości azbestu,
- sukcesywne i bezpieczne dla środowiska oraz zdrowia mieszkańców usuwanie wyrobów zawierających azbest,
- Monitoring usuwania i unieszkodliwiania odpadów zawierających azbest.

Odpady z sektora gospodarczego

Zgodnie z obowiązującym prawodawstwem oraz zapisami WPGO (projekt), wyznaczono następujące cele w zakresie gospodarowania odpadami:

Cele krótko- i długookresowe na lata 2009-2018:

- minimalizacja ilości wytwarzanych odpadów,
- zwiększenie udziału odpadów poddawanych procesom odzysku,
- zwiększenie udziału odpadów unieszkodliwianych poza składowaniem,
- zwiększanie świadomości ekologicznej społeczeństwa, szczególnie wytwórców i posiadaczy odpadów poprzez prowadzenie ciągłej edukacji, informacji i promocji oraz utrwalanie prawidłowych zasad i obowiązków w zakresie gospodarki odpadami.

Działania zmierzające do poprawy sytuacji w zakresie gospodarki odpadami w sektorze gospodarczym z uwzględnieniem odpadów niebezpiecznych

W zakładach przemysłowych znaczące zmniejszenie ilości odpadów, poza ograniczeniem lub zaprzestaniem produkcji, jest z przyczyn technicznych i technologicznych niemożliwe. Dlatego też głównym zadaniem gospodarki odpadami jest minimalizacja powstawania odpadów poprzez wprowadzenie najlepszych dostępnych technologii (BAT) oraz zwiększenie stopnia ich odzysku lub unieszkodliwiania poza składowaniem. W sektorze małych i średnich przedsiębiorstw, działania powinny być ukierunkowane przede wszystkim na edukację w zakresie prawidłowych praktyk postępowania z odpadami zgodnych z obowiązującym prawodawstwem.

W celu poprawy sytuacji w dziedzinie gospodarki odpadami niebezpiecznymi proponuje się w pierwszej kolejności działania organizacyjne, które mają na celu poprawę stanu gospodarki odpadami poprzez eliminację nieprawidłowych praktyk postępowania z odpadami oraz zmniejszenie ilości odpadów niebezpiecznych kierowanych na składowiska odpadów. Dla poszczególnych rodzajów odpadów podjęte zostaną następujące działania:

- rozwój i doskonalenie systemu zbierania zużytych olejów, zużytych baterii i akumulatorów, odpadów medycznych i weterynaryjnych, pojazdów wycofanych z eksploatacji, odpadów PCB;
- ograniczenia niewłaściwych sposobów postępowania ze zużytymi bateriami i akumulatorami, odpadowymi olejami, pojazdami wycofanymi z eksploatacji, odpadami PCB;
- prowadzenie inwentaryzacji (w odniesieniu do urządzeń zawierających PCB) oraz ewidencji wytwarzanych odpadów;
- intensyfikacja działań kontrolno – egzekucyjnych prowadzonych przez właściwe organy.

Aby działania odniosły pożądany skutek, należy przeprowadzić akcje informacyjno-edukacyjne dla wytwórców i posiadaczy odpadów mające na celu podniesienie świadomości w zakresie obowiązującego prawodawstwa, obowiązków wynikających z uregulowań prawnych oraz właściwych sposobów postępowania z wytworzonymi odpadami.

System monitoringu i oceny realizacji zamierzonych celów

Prezydent miasta Sosnowca odpowiada za wdrożenie systemu opracowanego w planie gospodarki odpadami dla miasta Sosnowca. Ocenę prawidłowości i efektywności działań zapisanych w „*Planie...*” zapewni przedstawiony poniżej system monitoringu.

System monitoringu i oceny zadań oraz celów zawartych w planie gospodarki odpadami dla miasta Sosnowca obejmuje:

- realizację obligatoryjnych terminów zawartych w aktach prawnych,
- system sprawozdawczości organów urzędowych i podmiotów gospodarczych,
- wskaźniki realizacyjne zamierzonych działań.

Ustawa z dnia 27 kwietnia 2001r o odpadach (tekst jednolity Dz. U. z 2007 r. Nr 39, poz. 251, z późn. zm.), przepisy wykonawcze, Krajowy Plan Gospodarki Odpadami 2010 oraz Wojewódzki Plan Gospodarki Odpadami dla Województwa Śląskiego (projekt) określają zakres i sposób organizacji systemu monitoringu odpadów.

Ustawa z dnia 27 kwietnia 2001r o odpadach (tekst jednolity Dz. U. z 2007 r. Nr 39, poz. 251, z późn. zm.), stanowi, że:

- co 2 lata organy wykonawcze opracowujące projekty planów składają sprawozdanie z realizacji planu organom uchwalającym plany,
- plany gospodarki odpadami wszystkich szczebli podlegają aktualizacji nie rzadziej, niż co 4 lata.

Raport z postępów we wdrażaniu planu

Prezydent Miasta Sosnowca ma obowiązek składania co 2 lata Radzie Miasta sprawozdania z realizacji planu gospodarki odpadami.

Zgodnie z *Ustawą z dnia 27 kwietnia 2001 r. o odpadach* (art. 14, pkt. 12) sprawozdanie z realizacji planu gospodarki odpadami powinno obejmować okres dwóch lat kalendarzowych, według stanu na dzień 31 grudnia roku kończącego ten okres. Termin przygotowania najbliższego sprawozdania z realizacji planu upływa 30 czerwca 2009 r., a okres sprawozdawczy będzie obejmował lata 2007- - 2008.

2 Wprowadzenie

Aktualizacja „*Planu Gospodarki Odpadami dla Miasta Sosnowca na lata 2009-2012 z uwzględnieniem lat 2013-2018*” została sporządzona jako realizacja zapisów *Ustawy z dnia 27 kwietnia 2001r. o odpadach* (tekst jednolity Dz. U. z 2007 r., Nr 39, poz. 251 z późn. zm.), która w rozdziale 3, art. 14 wprowadziła obowiązek opracowywania planów gospodarki odpadami oraz ich aktualizacji nie rzadziej niż co 4 lata.

Pierwszy „Plan gospodarki odpadami dla miasta Sosnowca na lata 2004-2015” został przyjęty Uchwałą Rady Miejskiej Nr 249/XX/04 z dnia 22 stycznia 2004 r.

Opracowanie „*Planu Gospodarki Odpadami dla Miasta Sosnowca na lata 2009-2012 z uwzględnieniem lat 2013-2018*” stanowi jeden z elementów tworzonego systemu gospodarki odpadami w kraju. Zaktualizowana wersja *Planu...* przedstawia działania zmierzające do utworzenia nowoczesnego i skutecznego systemu gospodarowania odpadami na lata 2009 – 2012 zgodnego z Polityką Ekologiczną Państwa i Krajowym Planem Gospodarki Odpadami 2010 oraz Planem Gospodarki Odpadami dla Województwa Śląskiego (projekt).

3 Podstawa wykonania pracy

Podstawą wykonania niniejszej pracy jest umowa Nr WŚR 3430-08/08 z dnia 15 grudnia 2008 r. na wykonanie opracowania „Aktualizacja planu gospodarki odpadami dla miasta Sosnowca” wraz z „Prognozą oddziaływania na środowisko”, zawarta pomiędzy Urzędem Miasta Sosnowiec a Państwowym Instytutem Geologicznym w Warszawie.

4 Cel i zakres pracy

Celem niniejszej aktualizacji „*Planu Gospodarki Odpadami dla Miasta Sosnowca na lata 2009-2012 z uwzględnieniem lat 2013-2018*” jest wyznaczenie działań zmierzających do utworzenia nowoczesnego systemu gospodarowania odpadami. Niniejszy plan, zgodnie z zapisami *Rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 9 kwietnia 2003 r. sprawie sporządzania planów gospodarki odpadami* (Dz. U. z 2003r., Nr 66, poz. 620 z późn. zm.) obejmuje:

- * Analizę i ocenę aktualnego stanu gospodarki odpadami wraz z identyfikacją problemów
- * Prognozowane zmiany w zakresie gospodarki odpadami
- * Cele w zakresie gospodarki odpadami
- * Działania zmierzające do poprawy sytuacji w dziedzinie gospodarki odpadami,
- * Instrumenty i źródła finansowe służące realizacji planu
- * Oszacowanie kosztów funkcjonowania systemu gospodarki odpadami
- * System monitoringu i oceny realizacji zamierzonych celów
- * Wnioski z prognozy oddziaływania projektu planu na środowisko

Powyższe zagadnienia ujęto w kolejnych częściach opracowania, uwzględniając ogólną charakterystykę miasta, która może być przydatna w pracach z zakresu prognozowania i planowania gospodarki odpadami.

Plan... obejmuje wszystkie rodzaje odpadów powstające i przywożone na teren miasta tj.: odpady komunalne z uwzględnieniem odpadów ulegających biodegradacji, odpady inne niż niebezpieczne z uwzględnieniem odpadów opakowaniowych, budowlanych i remontowych, zużytych opon, komunalnych osadów ściekowych oraz odpady niebezpieczne, w tym: odpady medyczne i weterynaryjne, oleje odpadowe, zużyte baterie i akumulatory, pojazdy wycofane z eksploatacji, zużyty sprzęt elektryczny i elektroniczny, odpady zawierające azbest, odpady zawierające PCB i przeterminowane środki ochrony roślin.

5 Ogólna charakterystyka miasta Sosnowca

5.1 Położenie geograficzne i administracyjne

Sosnowiec położony na terenie województwa śląskiego, w północno-wschodniej części Górnośląskiego Zagłębia Węglowego jest miastem na prawach powiatu oraz ważnym ośrodkiem przemysłowym. Miasto graniczy od południowego zachodu z Katowicami, od północnego zachodu z Czeladzią, od północy z Będzinem i Dąbrową Górniczą, od południa z Jaworzniem i Mysłowicami, natomiast od południowego wschodu ze Sławkowem. Na obszarze 91,26 km², mieszka 222 586 osób (wg GUS stan na 31.12.2007 r.), w związku z powyższym na 1 km² przypada 2 444 mieszkańców.

Według podziału fizyczno-geograficznego J. Kondrackiego (2002), leży w obrębie prowincji Wyżyna Śląsko-Krakowska, makroregionu Wyżyna Śląska, mezoregionów: Wyżyna Katowicka, Pagóry Jaworzniackie oraz w niewielkim fragmencie Garb Tarnogórski.

5.2 Ukształtowanie i geomorfologia terenu

Sosnowiec położony jest na wschodzie Wyżyny Śląskiej w obrębie Wyżyny Katowickiej. Pod względem ukształtowania powierzchni Miasto położone jest na pograniczu kilku regionów Wyżyny Katowickiej. Są to: Płaskowyż Bytomsko-Katowicki - zajmujący północną, zachodnią oraz centralną część wyżyny, Wysoczyzna Dąbrowska i Kotlina Mysłowicka - położone na wschodzie. Dzielnice Sosnowca usytuowane są na łagodnych wzniesieniach o zboczach opadających w kierunku dolin rzecznych. Od północnego wschodu rozciąga się obszar pofalowanych wzniesień, na których położone są dzielnice Środula, Zagórze i Klimontów. Niewysokie kopulaste wzniesienia występują w dzielnicach Dębowa Góra, Kazimierz i Ostrowy Górnicze. Są one silnie przekształcone przez odkrywkową eksploatację węgla we wczesnym etapie górnictwa. Płaskie obszary, pokryte przez gliny i piaski polodowcowe, są istotnym elementem krajobrazu miasta, albowiem tu zbiegają się rzeki – Brynica, Przemsza i Biała Przemsza. Największą wysokość osiąga wzniesienie w rejonie Zagórze (ok. 325 m n.p.m.), a najmniejszą miejsce połączenia Przemszy i Białej Przemszy (245 m n.p.m.).

Sosnowiec charakteryzuje się występowaniem form antropogenicznych powstałych wskutek intensywnej działalności przemysłowej oraz urbanizacji miasta. Znaczną część obszaru zajmują tereny silnie przekształcone przez człowieka: liczne wyrobiska poeksploatacyjne po piaskowniach, kamieniołomy, glinianki i tereny po płytkiej eksploatacji górniczej. Występują też niecki obniżeniowe po eksploatacji węgla kamiennego, zwałowiska odpadów poprodukcyjnych i pogórnich, rozbudowany system drogowy, wykopy i nasypy linii kolejowych.

5.3 Budowa geologiczna

Obszar miasta Sosnowca cechuje bardzo zróżnicowana budowa geologiczna. Pod względem geologicznym znajduje się on w północno-wschodniej części Górnośląskiego Zagłębia Węglowego. Geneza i zasadnicze ukształtowanie GZW są związane z orogenezą waryscyjską natomiast budowa głębokiego podłoża zagłębia jest determinowana w głównej mierze wykształceniem skonsolidowanych prekambryjskich jednostek strukturalnych. Najmłodsze przypowierzchniowe elementy budowy geologicznej regionu uformowały się w orogenezie alpejskiej. Obszar objęty granicami administracyjnymi miasta Sosnowca położony jest w zasięgu 3 podstawowych struktur geologicznych: kulminacji siodła głównego, północnego stoku niecki głównej i południowo-wschodniego skrzydła niecki bytomskiej.

Na głębokości ok. 4000 m występują prekambryjskie skały krystaliczne budujące tzw. masyw górnośląski. Na prekambryjskich skałach leżą osady dewonu. Są to w spągu piaskowce, a wyżej płytkomorskie wapienie i dolomity. Nad nimi zalegają utwory dolnego karbonu reprezentowane przez

iłowce, mułowce i piaskowce (warstwy malinowickie). Na obszarze miasta na powierzchni odsłaniają się utwory karbonu górnego triasu i czwartorzędu.

Na obszarze Sosnowca *utwory karbonu produktywnego* reprezentowane są przez warstwy brzeżne (seria paraliczna), czyli najstarsze warstwy węglonośne, warstwy siodłowe i rudzkie (górnosląska seria piaskowcowa) oraz warstwy orzeskie (seria mułowcowa).

- warstwy brzeżne wykształcone na głębokości 1300 m jako kompleks iłowców, mułowców i piaskowców o miąższości ok. 540 m; wśród skał płonnych zalegają sporadycznie łupki sapropelowe oraz wkładki i cienkie pokłady węgla; górną część tych warstw stanowią warstwy grodzieckie, natomiast dolną stanowią warstwy florowskie.
- warstwy siodłowe reprezentowane są przez pokłady węgla o znacznej miąższości przewarstwione iłowcami i mułowcami; z tych warstw zbudowana jest struktura zwana siodłem głównym ciągnącym się od Zabrza do Maczek.
- warstwy rudzkie charakteryzują się wyraźną dwudzielnością, górna ich część to seria iłowcowo-piaskowcowa, natomiast dolna charakteryzuje się przewagą piaskowców; miąższość tych warstw maleje w kierunku południowym i południowo-zachodnim.
- warstwy orzeskie występują w północno-wschodniej części miasta, ku południowi i zachodowi ich miąższość maleje; są wykształcone jako seria iłowców i mułowców z kilkoma pokładami węgla.

Utwory triasowe z których zbudowane są wzgórza w Sosnowcu to skały wapienne, które graniczą z osadami karbońskimi tektonicznie i są oddzielone uskokiem. Utwory triasu są reprezentowane przez osady pstręgo piaskowca i wapienia muszlowego. Osady dolnego i środkowego pstręgo piaskowca stanowią piaski różnoziarniste z otoczkami kwarcu i ily pstre. Występują po północnej i południowej stronie Milowic, między Sosnowcem, a Dąbrową Górniczą oraz w okolicy Klimontowa. Pstry piaskowiec górny (ret) wykształcony jest w postaci margli i wapieni dolomitycznych. Margle i dolomity występują na powierzchni w okolicy Milowic. Na obszarze miasta występują także osady wapienia muszlowego dolnego, na które składają się warstwy gogolińskie oraz dolomity kruszconośne. Warstwy gogolińskie występują w rejonie Dańdówki, Sielca i Środuli. Osady wapienia muszlowego reprezentowane są pod względem litologicznym przez wapienie zlepieńcowate zbite, faliste z wkładkami wapieni trachitowych miejscami z przewarstwieniami margli i ilów.

Utwory czwartorzędowe to osady wodnolodowcowe plejstocenu oraz osady rzeczne holocenu. Miąższość utworów czwartorzędowych różnicuje się w zakresie od 0-60 m, a największe miąższości związane są z dolinami Przemszy Białej Przemszy i Brynicy. W zachodniej i centralnej części miasta utwory czwartorzędowe reprezentowane są przez piaski różnoziarniste, wśród których zalegają wkładki i soczewki glin, natomiast w kierunku wschodnim występują gliny zwałowe piaski i żwiry wodnolodowcowe oraz piaski stożków napływowych. W południowej i centralnej części miasta utwory czwartorzędowe zalegają na glinach rezydualnych i piaskach pochodzących z wietrzenia karbońskich iłowców, mułowców i piaskowców. Najpełniejszy profil utworów czwartorzędowych odsłania się w odkrywkowej kopalni piasku Maczki-Bór.

5.4 Wody powierzchniowe i podziemne

Wody powierzchniowe

Obszar Sosnowca należy do systemu rzecznej Górnej Wisły i obejmuje fragment dorzecza Przemszy. Główna rzeka miasta to Przemsza i jej dopływy Brynica, Potok Zagórski oraz Biała Przemsza. Wody Białej Przemszy zasilane są wodami z Bobrka i jego dopływów Potoku Jamki i Potoku Dańdówka.

Przemsza płynie przez zachodnią część miasta uregulowanym i obudowanym korytem. Na teren miasta wpływa w rejonie północnym dzielnicy Pogoń, a opuszcza go w rejonie południowym dzielnicy Jęzor-Bór. Również koryto dolnego odcinka Brynicy będącej prawobrzeżnym dopływem

Przemszy jest zabudowane. Brynica jest rzeką graniczną na odcinku północnym z Katowicami, a w rejonie Radochy z Mysłowicami.

Potok Zagórski jest lewobrzeżnym dopływem Przemszy wypływa z naturalnych źródeł wzniesienia zagórskiego i płynie ku zachodowi w naturalnie wykształconej dolinie. Na obszarze miasta płynie w korycie uregulowanym, a na odcinku ujściowym do Przemszy w korycie zakrytym.

Biała Przemsza będąca lewobrzeżnym dopływem Przemszy płynie w południowej części miasta. Na całej długości posiada koryto uregulowane i obwałowane. Naturalną sieć rzeczną uzupełniają sztuczne ciek, powstałe w celu odwodnienia i odprowadzania ścieków z obszarów przemysłowych Sosnowca. Główne z nich to Kanał Mortimerowski i Rów E. Kanał Mortimerowski według projektu pełni funkcję kanału zbiorczego, odprowadzającego wody opadowe i produkcyjne z terenów przemysłowych północno-wschodniej części Zagórza, zachodniej części Kazimierza i Porąbki. Koryto kanału jest uregulowane. Rów „E” jest sztucznym ciekim o uregulowanym korycie, który odwadnia obszary przemysłowe dzielnicy Klimontów. Na obszarze miasta istnieją również zbiorniki pełniące rolę rekreacyjną, hodowlaną lub użytków ekologicznych jak np. staw Stawiki, Jezioro Balaton czy jezioro w Parku Leśna.

Rozwój miasta Sosnowca jego urbanizacja, uprzemysłowienie i rozbudowa infrastruktury komunikacyjnej spowodowały, że rzeki w mieście niosą wody mocno zanieczyszczone. Przeprowadzona analiza stanu aktualnego w zakresie jakości wód powierzchniowych wykazała, że w porównaniu do lat ubiegłych 2004-2005 r. jakość wód powierzchniowych poprawiła się z klasy V do IV w Białej Przemszy, w ujściu do Przemszy.

Nieustannie zachodzące zmiany w powierzchni hydrograficznej wymuszają okresowe kontrole i aktualizację jej stanu. Zmiany te dotyczą głównie degradacji naturalnych dolin rzecznych w wyniku regulacji i obudowy koryt rzecznych, tworzenia sztucznych zbiorników potrzebnych do działalności gospodarczej, zmiany spływu powierzchniowego wskutek odwadniania terenów przemysłowych i dużych osiedli mieszkaniowych oraz występowania obszarów zalewisk i podmokłości które powstają wskutek eksploatacji węgla kamiennego.

Wody podziemne

Według przyjętej regionalizacji hydrogeologicznej zwykłych wód podziemnych (Paczyński B., 1995) obszar miasta Sosnowca znajduje się w makroregionie centralnym, regionie śląsko-krakowskim (XII). Dwie mniejsze jednostki przebiegające przez obszar miasta to subregion triasu śląskiego (XII1) obejmujący północno-zachodnią i centralną część miasta oraz subregion górnośląski (XII2) obejmujący południową i północno-wschodnią jego część.

Na obszarze miasta Sosnowca znajdują się fragmenty dwóch Głównych Zbiorników Wód Podziemnych, zgodnie z Mapą występowania Głównych Zbiorników Wód Podziemnych w Polsce (Kleczkowski, 1990). W północno-zachodniej i centralnej części występuje triasowy GZWP nr 329-Bytom, natomiast w części południowo-wschodniej znajduje się fragment czwartorzędowego zbiornika GZWP nr 453-Biskupi Bór. Są to zbiorniki odkryte lub półodkryte podatne na zanieczyszczenia z powierzchni terenu. Zbiorniki te nie posiadają szczegółowych dokumentacji hydrogeologicznych określających zasoby dyspozycyjne.

Na terenie miasta wody podziemne występują w trzech piętrach wodonośnych: czwartorzędzie, triasie i karbonie.

Czwartorzędowe piętro wodonośne związane jest z soczewkami piasków i żwirów wodnolodowcowych plejstocenu tworzących od jednego do trzech poziomów wodonośnych oraz rzecznych osadami holocenu. Największe miąższości mają piaszczyste osady rzeczne w dolinach Przemszy i Białej Przemszy i Brynicy (miąższość 0-60 m). Zwierciadło wód podziemnych stabilizuje się na głębokościach od 2,7 do 12,0 m, ma charakter swobodny lub lekko napięty. Wydajności pojedynczej studni wahają się od 3,5 do 132 m³/h przy depresji od 1,3 do 6,8 m. Wodonośne utwory czwartorzędowe w części północnej i centralnej miasta zalegają na utworach triasowych, natomiast na pozostałym

obszarze na utworach karbońskich. Poziomy wodonośne czwartorzędu są zasilane drogą infiltracji wód z opadów atmosferycznych. Jakość wód poziomu czwartorzędowego jest zła. Użytkowy poziom wodonośny w utworach czwartorzędu wyznaczono jedynie we wschodniej części miasta w obrębie GZWP nr 453-Biskupi Bór. Jest to zbiornik odkryty piaszczysto-żwirowy, o miąższości od kilku do 40 m, o średniej zasobności (wydajności potencjalne studni od 30-50 m³/h).

Triasowe piętro wodonośne tworzą poziomy wodonośne w utworach wapienia muszlowego, retu (górnym piaskowcem) oraz dolnego i środkowego piaskowca. Poziom wodonośny wapienia muszlowego związany jest ze spękanymi wapieniami i dolomitami; występuje w części zachodniej i północno-zachodniej miasta (rejon Pekinu i Pogoni) oraz w części północnej i centralnej miasta (rejon Zagórza, Sielca, Śróduli). Zwierciadło wody jest na ogół swobodne; poziom ten może mieć lokalne połączenia hydrauliczne z niżej występującym poziomem retu. Poziom wodonośny retu również związany jest ze spękanymi wapieniami i dolomitami. Zwierciadło wody jest zwykle napięte. Izolację utworów retu od wapienia muszlowego stanowią ility witriolowe o miąższości rzędu 0,3-0,4 m, oraz warstwy gogolińskie górne, wykształcone jako wapienie zlepieńcowate, margliste i faliste. Poziom wodonośny dolnego i środkowego piaskowca tworzą piaski i piaskowce. Zwierciadło wody tego poziomu jest napięte. Od poziomu wodonośnego retu jest izolowany warstwami margli, zbitych wapieni i dolomitów, natomiast od skał karbońskich iłami. W wyniku długotrwałej eksploatacji górniczej poziom ten został praktycznie zdrenowany. Zasilanie triasowego piętra wodonośnego następuje drogą infiltracji.

Karbońskie piętro wodonośne występuje na terenie całego miasta i związane jest z ławicami piaskowców i żwirowców. Miąższość utworów wodonośnych karbońskich jest znaczna i wynosi od 50 do 200 m. Wody związane z piaskowcami serii mułowcowej i serii górnośląskiej są ujmowane wyłącznie ujęciami kopalnianymi. Zasilanie karbońskich poziomów wodonośnych następuje w sposób bezpośredni na ich wychodniach lub pośredni poprzez infiltrację wody z utworów nadkładu, w miejscach kontaktu wychodni piaskowców z zawadzionymi utworami czwartorzędowymi lub triasowymi oraz w strefach spękań poeksploatacyjnych.

Pierwotne warunki hydrogeologiczne tego piętra zostały zmienione na skutek wieloletniej eksploatacji górniczej. Jej wynikiem jest szczypanie zasobów statycznych i spękanie skał wodonośnych oraz izolujących je warstw iłowców. Znaczne przeobrażenie warunków hydrogeologicznych w wyniku drenażu górniczego spowodowało, że w obrębie piętra karbońskiego nie wyznaczono użytkowego poziomu wodonośnego (zła jakość wód, zmniejszenie się zasobów wód podziemnych, obniżenie i zanik zwierciadła wody w studniach gospodarskich i ujęciach głębinowych).

Wody podziemne na terenie Sosnowca są monitorowane w punkcie monitoringowym sieci krajowej 2231/K, który został wprowadzony do sieci monitoringu krajowego Państwowej Służby Hydrogeologicznej jesienią 2007 roku. Punkt jest zlokalizowany na terenie Huty „Buczek” Sp. o.o. W punkcie tym prowadzony był zarówno monitoring operacyjny (MO) – ocena 30 wskaźników wody, jak i monitoring diagnostyczny (MD) – ocena 43 wskaźników jakości wody. Zgodnie z wynikami badań wód podziemnych przeprowadzonych w 2007 roku wody piętra triasowego, w tym punkcie charakteryzują się III klasą jakości i są to wody typu HCO₃-SO₄-Ca-Mg (GZWP nr 329 Bytom). Monitoring wód podziemnych prowadzony jest poza obszarem miasta w punkcie na terenie Będzina - Małobądza (GZWP nr 329 Bytom) i są to wody typu HCO₃-SO₄-Ca-Mg w III klasie czystości. Jest to monitoring sieci regionalnej – punkt nr 0019/R.

Wody podziemne piętra czwartorzędowego są również monitorowane w punkcie poza terenem miasta (GZWP nr 453 Biskupi Bór) w Jaworznie – Szczakowej i są to wody typu SO₄-HCO₃-Ca-Mg w III klasie czystości, jest to monitoring sieci regionalnej 0026/R.

5.5 Warunki glebowe

Na obszarze Sosnowca osady plejstocenu, piaski polodowcowe i gliny oraz triasowe margle, wapienie i dolomity stanowią podłoże do kształtowania się gleb. We wschodniej części miasta na podłożu piasków luźnych i gliniastych występują gleby bielcowe, na których rosną bory sosnowe. Doliny rzek i potoków zajmują głównie mady, będące siedliskiem liściastych lasów zwanych łęgami, po ich wykarczowaniu powstały wilgotne łąki. Liściaste, wielogatunkowe lasy rosną na glebach brunatnych wytworzonych z piasków gliniastych. Generalnie żyzność gleb na terenie miasta jest słaba ze względu na silne przekształcenie środowiska.

5.6 Warunki klimatyczne

Cały obszar Sosnowca zgodnie z podziałem rolniczo-klimatycznym R. Gumińskiego (1948), leży w obrębie dzielnicy częstochowsko-kieleckiej, gdzie średnioroczna temperatura powietrza wynosi 8°C, czas zalegania pokrywy śnieżnej dochodzi do 100 dni, a długość okresu wegetacyjnego waha się od 200 do 210 dni.

Klimat Wyżyny Śląskiej na której położony jest Sosnowiec zaliczany jest do klimatu Wyżyn Środkowych (Romer, 1949) oraz Wyżyny Krakowsko-Częstochowskiej (Wiszniewski, Chechłowski, 1975). Jest to obszar gdzie krzyżują się wpływy przemieszczających się mas powietrznych, a na jego klimat oddziałują masy powietrza polarnego, arktycznego i zwrotnikowego. Najczęściej docierają masy powietrza polarno-morskiego, które odznaczają się dużą przezroczystością powietrza. Dominującymi kierunkami napływających mas powietrznych są kierunki zachodnie (W, NW), co jest istotnym czynnikiem wpływającym na klimat Sosnowca. Wiatry zachodnie napływają łącznie w ciągu ok. 160 dni roku. Ponad połowę roku zalegają układy wysokiego ciśnienia, a w ciągu ok. 170 dni układy niskiego ciśnienia. Miesiącem najcieplejszym jest lipiec (18,1°C), najchłodniejszym styczeń (-3,2°C). Najwięcej opadów występuje w lipcu, a opady średnioroczne wynoszą ok. 660 mm. Zachmurzenie w Sosnowcu nie odbiega od przeciętnego w Polsce, w ciągu roku są 42 dni pogodne (zachmurzenie <2 w skali 0-10) i 140 dni pochmurnych (zachmurzenie >8). Najwięcej dni pogodnych jest w marcu, wrześniu i październiku, najwięcej dni pochmurnych jest w listopadzie i grudniu. Obszar na którym położony jest Sosnowiec cechuje klimat przejściowy między kontynentalnym, a oceanicznym i wskazuje na to charakter mas powietrza napływających na ten obszar oraz poszczególne elementy klimatu.

Istnienie tzw. wyspy ciepła, jaką stanowi zespół miejsko-przemysłowy, zaburza wyraźnie przestrzenny rozkład temperatur, jak również wpływa na pozostałe elementy klimatu.

5.7 Obszary chronione

Środowisko przyrodnicze miasta Sosnowca jest bardzo zmienione przez przemysł, zabudowę i rezygnację z gospodarki rolnej. Miasto stało się jednym z największych ośrodków przemysłowych w kraju. Prawidłowe kształtowanie przyrody ożywionej w strukturze przestrzennej miasta ma wpływ na warunki życia jego mieszkańców. Odgrywa również pozytywną rolę w zachowaniu i zwiększeniu bioróżnorodności w granicach miasta i w regionie. Ponieważ Sosnowiec nie posiada rozległej strefy podmiejskich agrocenoz (pola orne, łąki, pastwiska i ugory) i lasów oraz jest ściśle otoczony przez sąsiadujące miasta, bardzo ważne jest, aby w tych warunkach zachowywać nawet najmniejsze tereny przyrodniczo cenne. Na mocy uchwały z 30 marca 2006 roku pięciu drzewom nadano status pomnika przyrody (wiąz szypułkowy przy ul. Dąbrowskiej w Porąbce, dąb szypułkowy przy ul. Obwodowej w Ostrowach Górniczych, jesion wyniosły przy ul. Dąbrowskiej w Porąbce oraz dwie lipy drobnolistne przy ul. Obwodowej w Ostrowach Górniczych). Na mocy uchwały z 27 września 2007 roku trzy drzewa pomnikowe utraciły status ochrony prawnej (trzy drzewa z gatunku topola późna). Obecnie na terenie Sosnowca rośnie 70 drzew, które posiadają status pomników przyrody.

Sosnowiec posiada ponad 2.250 ha terenów zielonych w parkach, skwerach, strefach ochronnych, ogródkach działkowych i lasach. Na obszarze miasta zachowało się wiele parków zakładanych przy rezydencjach przemysłowców, a także powstało wiele nowych. Parki miejskie przedstawiają dużą wartość zabytkową, oraz posiadają walory estetyczne i florystyczne. Parki na obszarze miasta Sosnowca to: Park Harcerski w Sosnowcu Ostrej Górcy, Park Leśna w Sosnowcu Kazimierzu Górniczym, ze zbiornikiem wodnym o tej samej nazwie i ogrodem zoologicznym, Park Sielecki w Sosnowcu Sielcu, Park Jordanowski w Starym Sosnowcu, Park Schöena w dzielnicy Śródula, Park Schöena przy ul.1 Maja, Park im. Wandy Malczewskiej w dzielnicy Klimontów, Park Śródula - - stosunkowo młody park ze sztucznym stokiem narciarskim, Park Kruczkowskiego (Park Kresowa), Park Żeromskiego. Charakterystyczne dla Sosnowca są lasy antropogeniczne - powstałe w wyniku rekultywacji hałd, wyrobisk i nieużytków (Park Tysiąclecia w Milowicach).

W ostatnich latach stan środowiska ulega systematycznej poprawie, głównie poprzez restrukturyzację przemysłu oraz konsekwentne działania proekologiczne władz miasta.

5.8 Sytuacja demograficzna

Z analizy danych GUS wynika, że ilość mieszkańców w mieście maleje (od 2002 r. liczba mieszkańców zmniejszyła się o ponad 11 000 osób). Miasto charakteryzuje się ujemnym przyrostem naturalnym (-2,8) oraz ujemnym saldem migracji (-1 299). Liczba ludności faktycznie zamieszkującej miasto Sosnowiec w 2007 roku wynosiła 222 586 osoby (wg stanu na dzień 31.12.2007 r.).

Tabela 3 Liczba ludności miasta Sosnowiec wg płci i wieku (stan na dzień 31.12.2007 rok)

wiek	ogółem	mężczyźni	kobiety
0 - 4	8 408	4 302	4 106
5 - 9	7 808	3 970	3 838
10 - 14	9 561	4 900	4 661
15 - 19	12 505	6 333	6 172
20 - 24	17 423	8 813	8 610
25 - 29	19 614	9 920	9 694
30 - 34	17 944	9 362	8 582
35 - 39	13 565	6 826	6 739
40 - 44	13 282	6 480	6 802
45 - 49	16 797	7 980	8 817
50 - 54	22 163	10 221	11 942
55 - 59	20 078	9 511	10 567
60 - 64	12 591	5 733	6 858
65 - 69	9 676	4 176	5 500
70 lat i więcej	21 171	7 260	13 911
Razem	222 586	105 787	116 779

Źródło: Bank Danych Regionalnych Głównego Urzędu Statystycznego

Największa liczba mieszkańców miasta Sosnowiec to ludzie w wieku 50– 54 lat. Na terenie miasta dominują kobiety. Jest ich o 10 992 więcej niż mężczyzn.

Tabela 4 Liczba ludności miasta Sosnowiec w podziale na wiek produkcyjny i nieprodukcyjny oraz z uwzględnieniem płci (wg stanu na dzień 31.12.2007 r.)

Ludność w wieku:	Ogółem	Mężczyźni	Kobiety
przedprodukcyjnym (mężczyźni i kobiety w wieku 0 – 17 lat)	32 718	16 690	16 028
produkcyjnym (mężczyźni w wieku 18 – 64 lata; kobiety w wieku 18 – 59 lat)	152 163	77 661	74 502
poprodukcyjnym (mężczyźni w wieku 65 lat i więcej, kobiety w wieku 60 lat i więcej)	37 705	11 436	26 269

Źródło: Bank Danych Regionalnych Głównego Urzędu Statystycznego

Struktura wieku wskazuje na nieznaczną przewagę mężczyzn w wieku przedprodukcyjnym (o 662 więcej mężczyzn) i produkcyjnym (o 3159 więcej mężczyzn), natomiast w wieku poprodukcyjnym zdecydowanie wzrasta liczba kobiet (o 14 833 więcej kobiet).

5.9 Sytuacja gospodarcza

Sosnowiec jest jednym z głównych ośrodków Górnośląskiego Okręgu Przemysłowego i największym miastem na obszarze historycznego Zagłębia Dąbrowskiego.

Na obecny kształt miasta wpłynął najbardziej początek lat 90. XX wieku, który przyniósł ze sobą powstanie silnego samorządu gminnego, restrukturyzację gospodarki, prywatyzację przedsiębiorstw, a także intensywny rozwój handlu i usług. W strukturze gospodarczej Sosnowca zaszły bardzo istotne zmiany. W ciągu ostatnich lat miasto przeobraziło się z ośrodka przemysłowego, z przeważającą rolą przemysłu górniczego i ciężkiego, w centrum o charakterze handlowo – usługowo - przetwórczym. Obecna gospodarka miasta jest wielogłęziowa, a w jej strukturze dominują małe i średnie firmy prywatne.

Analizując liczbę podmiotów gospodarki narodowej zarejestrowanej w systemie REGON na obszarze miasta Sosnowiec należy stwierdzić, że odnotowano niewielki spadek liczby na przestrzeni ostatnich lat – wg stanu na dzień 31.12.2007 roku (tabela 3) wynosiła ona 24 365 podmiotów i była o 94 niższa niż w roku poprzednim.

Tabela 5 Podmioty gospodarki narodowej zarejestrowane w rejestrze REGON wg sektorów własnościowych

OGÓLEM, w tym:	24 365
SEKTOR PUBLICZNY	
podmioty gospodarki narodowej ogółem	617
państwowe i samorządowe jednostki prawa budżetowego ogółem	245
przedsiębiorstwo państwowe	4
spółki handlowe	13
państwowe i samorządowe jednostki prawa budżetowego, gospodarstwa pomocnicze	1
SEKTOR PRYWATNY	
ogółem	23 748
osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą	19 682
spółki handlowe	1 118
spółki handlowe z udziałem kapitału zagranicznego	159
spółdzielnie	37
fundacje	29
stowarzyszenia i organizacje społeczne	206

Źródło: Bank Danych Regionalnych Głównego Urzędu Statystycznego

Sosnowiec jest siedzibą wielu firm budowlanych, handlowych, banków, a także ośrodkiem naukowym i kulturalnym. Spośród licznych szkół warto wymienić Liceum im. Stanisława Staszica, założone w 1894 r., Uniwersytet Śląski, Śląski Uniwersytet Medyczny, Politechnikę Śląską, Kolegium Języka Biznesu, Nauczycielskie Kolegium Języków Obcych, Wyższą Szkołę Humanitas oraz filię Ignatianum.

Na terenie miasta szczególnie intensywnie rozwijają się przedsiębiorstwa branż: elektrotechnicznej, maszynowej, spożywczej i akcesoriów samochodowych. W mieście czynne są dwa zakłady wydobywcze KWK „Kazimierz-Juliusz” oraz CTL Maczki Bór Sp. z o.o., który zajmuje się wydobywaniem, przetwórstwem i transportem piasku. Czynne huty to Mittal Steel Poland SA Oddział Sosnowiec (dawna Huta Cedler) – odlewnia żeliwa i stali oraz Huta im. Buczka – produkcja walców i rur.

Ze względu na atrakcyjną lokalizację duży udział ma w Sosnowcu kapitał zagraniczny - działają tu firmy założone przez obcych inwestorów, między nimi zaś liczący się producenci z USA i Unii Europejskiej, tacy jak: TIMKEN Polska Sp. z o.o., FOSTER WHEELER ENERGY FAKOP Ltd., ERSI Poland Sp. z o.o., MAGNETI MARELLI Poland S.A., ROLTRA MORSE Sp. z o.o., HERAEUS ELECTRO-NITE Polska Sp. z o.o., LOBBE Recykling Sp. z o.o.

Na obszarze miasta funkcjonuje Katowicka Specjalna Strefa Ekonomiczna - Podstrefa Sosnowiecko-Dąbrowska, której 5 obszarów znajduje się w obrębie miasta.

Na koniec 2007 (wg GUS) zarejestrowanych było 9854 osób bezrobotnych, co stanowi 4,43% ogółu mieszkańców, natomiast stopa bezrobocia mierzona udziałem bezrobotnych w ludności aktywnej zawodowo wyniosła 19,1% zatrudnienie deklarowało 51 479 osób, czyli 23,13% ogółu mieszkańców. Stopa bezrobocia rejestrowanego wyniosła w 2007 roku 12,0%.

6 Ocena stopnia realizacji zaplanowanych celów i zadań w Planie Gospodarki odpadami dla miasta Sosnowca na lata 2004-2015

W Planie gospodarki odpadami dla miasta Sosnowca na lata 2004 - 2015 założono cele i zadania, które służyły poprawie stanu gospodarki odpadami na terenie miasta. Wdrożenie poszczególnych elementów zapisanych w PGO dla miasta Sosnowca przebiegało w sposób bardzo zróżnicowany. Stopień realizacji zapisanych działań w zakresie gospodarki odpadami przedstawiono w tabeli 6 wg. Sprawozdania z realizacji „Planu gospodarki odpadami dla miasta Sosnowca na lata 2004-2015” oraz Raportu z realizacji „Programu Ochrony Środowiska dla miasta Sosnowca na lata 2004-2015”.

Tabela 6 Realizacja celów i zadań w zakresie gospodarki odpadami na terenie miasta Sosnowca

Lp.	Cel	Opis podjętych działań	Planowany termin realizacji zgodnie z PGO
Odpady komunalne			
1.	Objęcie zorganizowaną zbiórką odpadów komunalnych wszystkich mieszkańców miasta	Zadanie realizowane w sposób ciągły.	2004
2.	Wprowadzenie i rozwój selektywnej zbiórki odpadów użytecznych tj.: szkło, tworzywa sztuczne, złom, makulatura	Wdrażanie selektywnego zbierania odpadów na terenie miasta rozpoczęto w 2003 roku. W latach 2004 – 2006 system selektywnego zbierania był systematycznie rozwijany. Zebrano w tych latach następujące ilości: 2004 – 1 543,22 Mg; 2005 – 2 520,05 Mg, oraz 2006 – 3 168,83 Mg. Wśród ogólnej ilości zebranej w 2006 r. - 3 168,83 Mg odpadów, zebrano: szkła – 233,75 Mg; tworzyw sztucznych - 232,02 Mg; papieru i tektury - 2 468,82 Mg, oraz metali – 234,24 Mg.	2004 - 2015

Lp.	Cel	Opis podjętych działań	Planowany termin realizacji zgodnie z PGO
3.	Wprowadzenie selektywnej zbiórki odpadów wielkogabarytowych.	<p>Na terenie miasta nie funkcjonuje zbieranie odpadów wielkogabarytowych w sposób zorganizowany tj. np. akcyjnie lub w konkretne wyznaczone dni w miesiącu. Natomiast pozostawione przez mieszkańców odpady obok tzw. „altanek śmieciowych” lub kontenerów na odpady niesegregowane (w zabudowie wielorodzinnej) są odbierane przez firmy prowadzące zbieranie i transport odpadów komunalnych w wyniku zawartych umów ze spółdzielniami. Administratorzy i właściciele budynków, zgodnie z Regulaminem utrzymania czystości i porządku na terenie miasta, mają obowiązek ustalić zasady odbioru (harmogram) odpadów wielkogabarytowych w zawieranych umowach na odbieranie odpadów komunalnych. Wg informacji uzyskanej z Miasta Sosnowca, w 2006 roku zebrano 570,97 Mg odpadów wielkogabarytowych, które zostały zdeponowane na składowiskach odpadów. W związku z powyższym trudno jednoznacznie stwierdzić, że cel jest zrealizowany, niemniej jednak zostały podjęte działania, aby wyeliminować odpady wielkogabarytowe ze strumienia odpadów komunalnych</p>	2005 - 2015
4.	Wprowadzenie selektywnej zbiórki odpadów budowlanych	<p>Zbieranie odpadów remontowo-budowlanych prowadzone jest na terenie miasta w sposób zróżnicowany, uzależniony od charakteru zabudowy. W zabudowie wielorodzinnej spółdzielnie mieszkaniowe posiadają umowy z przedsiębiorstwami prowadzącymi zbieranie i transport odpadów komunalnych, w tym odpadów remontowo-budowlanych. W przypadku zabudowy jednorodzinnej, mieszkańcy na zgłoszenie telefoniczne mają podstawiony kontener za dodatkową opłatą. Wg informacji uzyskanej z Miasta Sosnowca, w 2006 roku zebrano 5 735,5 Mg odpadów, które zostały zastosowane do rekultywacji terenów przemysłowych cegielni „Cerbud-Pielka”. W związku z powyższym można stwierdzić, że cel jest realizowany.</p>	2005 - 2015

Lp.	Cel	Opis podjętych działań	Planowany termin realizacji zgodnie z PGO
5.	Rozwój selektywnej zbiórki odpadów niebezpiecznych występujących w strumieniu odpadów komunalnych	Na terenie miasta funkcjonuje punkt bezpłatnego odbioru zużytego sprzętu elektrycznego i elektronicznego od mieszkańców. Punkt ten zorganizowany jest przez firmę REMONDIS przy ul. Baczyńskiego 11. Ponadto funkcjonują 32 punkty odbioru na „wymianę” tzn. istnieje możliwość oddania starego, zużytego sprzętu przy zakupie nowego. Wykaz takich punktów znajduje się na stronie internetowej urzędu miasta - www.sosnowiec.pl . W tym przypadku można stwierdzić, że cel jest realizowany	2005 - 2015
6.	Wprowadzenie systemu selektywnej zbiórki odpadów ulegających biodegradacji występujących w strumieniu odpadów komunalnych	W latach 2004 – 2006 nie podjęto działań w zakresie realizacji tego celu. Obecnie sukcesywnie jest wdrażany system zbiórki odpadów ulegających biodegradacji (zielonych). Objęcie mieszkańców systemem selektywnej zbiórki odpadów ulegających biodegradacji będzie możliwe po wybudowaniu kompostowni.	2007 - 2015
7.	Deponowanie na składowisku do 82% (wagowo) całkowitej ilości odpadów komunalnych ulegających biodegradacji (w stosunku do 1995 r.)	W Planie gospodarki odpadami dla miasta Sosnowca na lata 2004-2025, stwierdzono, że aby osiągnąć zdefiniowany w celu poziom deponowania na składowisku 82% (wagowo) całkowitej ilości odpadów komunalnych ulegających biodegradacji (w stosunku do 1995 roku), należy poddać dodatkowemu recyklingowi w 2006 roku – 6 059 Mg odpadów ulegających biodegradacji. Wg informacji uzyskanej z Urzędu Miejskiego w Sosnowcu, w 2006 roku firmy w wyniku selektywnego zbierania odpadów zielonych z zabudowy jednorodzinnej jak również powstających w wyniku utrzymania zieleni miejskiej zebrały selektywnie ogółem 897,83 Mg odpadów ulegających biodegradacji. W związku z powyższym, w wyniku przeprowadzonej analizy, stwierdzono, że założony cel nie został osiągnięty. Niemniej jednak podjęto działania w zakresie jego realizacji.	2004 - 2006

Lp.	Cel	Opis podjętych działań	Planowany termin realizacji zgodnie z PGO
8.	<p>Osiągnięcie w 2006 r. zakładanych limitów odzysku i recyklingu poszczególnych odpadów:</p> <ul style="list-style-type: none"> – opakowania z tworzyw sztucznych - 22% tj. 721,12 Mg, – opakowania z papieru i tektury - 45% tj. 3 002,67 Mg – opakowania ze szkła - 35% tj. 1 857,03Mg, – opakowania z aluminium- 35% tj. 109,58Mg – opakowania z blachy stalowej - 18% tj.112,3 Mg, – opakowania wielomateriałowe - 20% tj. 296,72Mg 	<p>W zakresie zakładanych limitów odzysku i recyklingu dotyczącego grupy opakowań z tworzyw sztucznych, papieru, szkła, blachy stalowej i aluminium ze strumienia odpadów komunalnych, stwierdzono brak możliwości przedstawienia realizacji celów ze względu na brak danych o ilości zebranych opakowań na terenie miasta i procesach odzysku i recyklingu. Pomimo, że w informacjach uzyskanych od przedsiębiorców nie zostały wykazane jednoznacznie, że zebrane odpady stanowią odpady opakowaniowe, jednakże ze względu na źródło ich pochodzenia, można uznać, że w większości są to opakowania za wyjątkiem papieru i metali.</p> <p>Obecnie, w obowiązującym Rozporządzeniu w sprawie rocznych poziomów odzysku i recyklingu odpadów opakowaniowych i użytkowych (Dz.U. Nr 103, poz. 872 z 2005 r.) opakowania wielomateriałowe nie zostały uwzględnione, natomiast dodano opakowania z materiałów naturalnych. W związku z powyższym opakowania wielomateriałowe nie będą przedmiotem analizy.</p> <p>W 2006 roku, na terenie miasta Sosnowca zebrano: 233,75 Mg szkła, 232,02 Mg tworzyw sztucznych, 2 468,82 Mg papieru oraz 234,24 Mg metali.</p> <p>W zakresie limitu odzysku ze strumienia odpadów komunalnych odpadów wielkogabarytowych, stwierdzono brak osiągnięcia założonego celu pod względem ilości, pomimo, że podjęto działania. W 2006 r. planowano odzyskać 20% odpadów, co stanowi 934,54 Mg. W latach 2004 - 2006 w wyniku prowadzonego zbierania odpadów wielkogabarytowych na terenie miasta zebrano odpowiednio: w 2004 r. – 439,36 Mg, 2005 - 611,88 Mg odpadów, natomiast w 2006 - 570,97 Mg. Zatem nie osiągnięto zakładanego limitu w planie gospodarki odpadami dla miasta Sosnowca.</p> <p>W zakresie limitu odzysku ze strumienia odpadów komunalnych odpadów budowlanych, stwierdzono zrealizowanie założonego celu. W 2006 r. planowano odzyskać 15% odpadów, co stanowi 1 401,8 Mg. W latach 2004 - 2006 w wyniku prowadzonego zbierania odpadów na terenie miasta</p>	2004 - 2006

Lp.	Cel	Opis podjętych działań	Planowany termin realizacji zgodnie z PGO
		zebrano odpowiednio: w 2004 r. – 4 436,56 Mg, 2005 -4 075,76 Mg, natomiast w 2006 – 5735,3 Mg. W zakresie limitu odzysku ze strumienia odpadów komunalnych odpadów niebezpiecznych, nie uzyskano zakładanego poziomu odzysku. W 2006 r. planowano odzyskać 15% odpadów niebezpiecznych ze strumienia odpadów komunalnych, co stanowi 105,13 Mg. Natomiast pozyskano ze strumienia odpadów komunalnych następujące ilości: w 2004 r. – 3,96 Mg, 2005 r. – 1,51 Mg oraz w 2006 r. – 8,06 Mg. Ilości te nie uwzględniają danych zebranych przez sklepy posiadające zezwolenia na odbieranie zużytego sprzętu elektrycznego i elektronicznego	
9.	Budowa instalacji do odzysku odpadów ulegających biodegradacji - - kompostownia		2006-2015
10.	Budowa sortowni dla odpadów zebranych z selektywnej zbiórki		2004-2005
11.	Modernizacja stanowiska do demontażu odpadów wielkogabarytowych	Zadanie realizowane w sposób ciągły. Projekt „Budowa kompleksowego systemu gospodarki odpadami w Sosnowcu” jest na etapie opracowania dokumentów studialnych	2004-2005
12.	Budowa gminnego punktu zbiórki odpadów niebezpiecznych		2005-2006
13.	Budowa składowiska odpadów niebezpiecznych (azbest) – kwatera przy nowym składowisku		2007-2010
14.	Likwidacja nielegalnych składowisk odpadów tzw. „dzikich wysypisk”	W latach 2004-2007 na terenie miasta zlikwidowano 76 „dzikich składowisk” o łącznej ilości nagromadzonych odpadów: 2 213,85 m ³ , w tym: 2004 r. – 496,35 m ³ , 2005 – 887,5 m ³ , oraz 2006 – 460 m ³ , w 2007 - 280 m ³	2004-2015

Lp.	Cel	Opis podjętych działań	Planowany termin realizacji zgodnie z PGO
15.	Edukacja ekologiczna mieszkańców miasta	<p>Na terenie miasta Sosnowca prowadzone są akcje edukacji ekologicznej zarówno wśród młodzieży szkolnej oraz społeczności miasta. W latach 2004 – 2007 podjęte zostały następujące działania w zakresie edukacji ekologicznej dla dzieci i młodzieży oraz społeczności lokalne:</p> <ul style="list-style-type: none"> • kontynuacja zbierania przeterminowanych leków poprzez apteki (32) organizowanego we współpracy z Wydziałem Ochrony Środowiska i Rolnictwa Urzędu Miejskiego w Sosnowcu. W 2006 r. zebrano 511 kg przeterminowanych leków, natomiast w 2007 r. 929 kg • kontynuacja zbierania zużytych baterii w formie konkursu „Zbieramy zużyte baterie” organizowanego przez Wydział Ochrony Środowiska i Rolnictwa Urzędu Miejskiego w Sosnowcu (fundator nagród). W 2006 r. zebrano 837 kg, natomiast w 2007 r. 2009 kg zużytych baterii. <p>Dodatkowo w listopadzie 2007 r. rozstawiono pojemniki do zbierania we wszystkich budynkach Urzędu Miejskiego. Ponadto w dniach 9-10 czerwca 2007 r. w trakcie zorganizowanego „Maratonu Recyklingu” w ramach „Dni Sosnowca” organizator zebrał od mieszkańców miasta 6 640 szt. zużytych baterii o masie ok. 105 kg. Ponadto, edukacja ekologiczna prowadzona jest przez placówki oświatowe na zajęciach szkolnych. Organizowane są również akcje: „Sprzątanie Świata”, „Dzień Ziemi” oraz „Dni Sosnowca”.</p>	2004-2015

Lp.	Cel	Opis podjętych działań	Planowany termin realizacji zgodnie z PGO
16.	Rekultywacja kwatery składowiska odpadów innych niż niebezpieczne w Sosnowcu	Decyzją Wojewody Śląskiego, z dnia 13.12.2005 rok, Nr ŚR-II-6627/5/1/05, z dniem 31.12.2005 rok nastąpiło zamknięcie kwatery A składowiska odpadów innych niż niebezpieczne i obojętnych w Sosnowcu. Aktualnie zostały podjęte prace w zakresie rekultywacji tej kwatery, zgodnie z opracowanym i zatwierdzonym powyższą decyzją „Projektem rekultywacji istniejącego składowiska odpadów przy ul. Grenadierów”. Rekultywacja przewidziana jest w latach 2006-2009. W 2006 roku wykonano prace w zakresie wyrównania terenu powstałego w wyniku osiadania bryły składowiska. W związku z powyższym stwierdzono, że podjęto działania w zakresie realizacji zapisanego celu.	2005-2008
Osady ściekowe			
1.	Zwiększenie wykorzystania osadów ściekowych	W latach 2004-2006 zmieniała się sukcesywnie struktura gospodarowania osadami ściekowymi. W 2004 roku z ogólnej ilości 21 336 Mg osadów ściekowych, 91% było zastosowane do rekultywacji terenów oczyszczalni Radocha II. Pozostała część osadów stosowana była jako materiał przesypowy na składowisku odpadów innych niż niebezpieczne i obojętnych MZSO. W 2005 roku z wytworzonej ilości 19 262 Mg w procesie rekultywacji wyrobiska „Maczki –Bór” stosowane było 96,6% osadów ściekowych, natomiast pozostała część magazynowana była na terenie oczyszczalni. Natomiast w 2006 roku wszystkie wytworzone osady w ilości 25 110 Mg stosowane były w procesie rekultywacji terenów nie rolniczych. Osady ściekowe wytworzone na oczyszczalniach SAJT DEVELOPMENT, Spółdzielni Mieszkaniowej „LOKUM” stosowane były do rekultywacji terenu. Jak wynika z przeprowadzonej analizy, cel w zakresie zwiększania wykorzystania osadów ściekowych został zrealizowany.	2004-2006

Lp.	Cel	Opis podjętych działań	Planowany termin realizacji zgodnie z PGO
Sektor gospodarczy wraz z odpadami niebezpiecznymi			
1.	Propagowanie w zakładach zasad Czystszej produkcji oraz zarządzania środowiskowego	Zadanie realizowane w sposób ciągły. W roku 2006 Foster Wheeler Energy FAKOP Sp.z o.o. opracowała i wdrożyła (jako kontynuacja) Systemu Zarządzania Środowiskowego zgodnie z normą PN-EN ISO 14001. Firma GEIGER Technologies Sp. z o.o. w kwietniu 2007 r. otrzymała Certyfikat EN ISO 14001:2004. W latach 2006-2008 Huta Buczek Sp. z o.o. realizuje inwestycję w zakresie dostosowania przedsiębiorstwa do standardów BAT.	2004-2015
2.	Organizacja systemu zbiórki, gromadzenia i transportu dla odpadów powstających w sektorze małych i średnich przedsiębiorstw	Zadanie realizowane w sposób ciągły, m.in.: w latach 2006-2007 firma GEIGER Technologies Sp. z o.o. w zakresie organizacji magazynowania zakupiła szafę na substancje niebezpieczne, zbiornik 1000 l i zbiornik 750 l olej zużyty, szafa zamykana z wanną wychwytową do przechowywania odpadów niebezpiecznych w postaci emulsji, sorbentów, filtrów itp. W 2007 r. POLSKAPRESSE Sp. z o.o. Oddział Poligrafia uruchomiła na terenie zakładu zintegrowany system gospodarki odpadami. Również prawidłowy system funkcjonuje w zakładzie AUTO LAK. Foster Wheeler Energy FAKOP Sp. z o.o. wdrożyła selektywne zbieranie odpadów i ich magazynowanie. W AUTOMOTIVE LIGHTING Polska Sp. z o.o. wdrożenie recyklingu wewnętrznego w wyniku zakupu 2 młynów RAPID oraz wprowadzenie opakowań rotacyjnych. Wprowadzenie selektywnego zbierania odpadów w Zakładach Energetyki Ciepłej S.A. w Katowicach, Wydział 1 i 2 w Sosnowcu	2004-2006
3.	Przystosowanie wyrobiska odkrywkowego CTL „Maczki-Bór” celem wykorzystania do budowy wodnego zbiornika retencyjno-rekreacyjnego	Zadanie realizowane w sposób ciągły przez CTL „Maczki-Bór”	2004-2015

Lp.	Cel	Opis podjętych działań	Planowany termin realizacji zgodnie z PGO
4.	Monitoring gospodarki odpadami w sektorze gospodarczym	Zadanie realizowane w sposób ciągły przez pracowników Wydziału Ochrony Środowiska i Rolnictwa Urzędu Miejskiego, wydawanie decyzji, postanowień, wizje lokalne, korzystanie z Wojewódzkiej Bazy Danych o odpadach prowadzonej przez Marszałka Województwa oraz w wyniku planowanych kontroli WIOS lub działań interwencyjnych	2004-2015
5.	Rekultywacja składowiska odpadów poneutralizacyjnych Fabryki Silników Elektrycznych Małej Mocy „SILMA”, S.A. w upadłości	Zadanie nie zrealizowane. Właściciel terenu firma „Enmech” nie podjął działań w tym kierunku	2004-2005
6.	Likwidacja urządzeń zawierających PCB	Zadanie realizowane w sposób ciągły. W 2006 roku wycofano i unieszkodliwiono 1,17 Mg odpadów i urządzeń zawierających PCB (ArcelorMittal Poland S.A. oraz ERSI Poland S.A.). W 2007 roku wycofano i unieszkodliwiono urządzenia zawierające PCB w ArcelorMittal Poland S.A.	2004-2010
7.	Edukacja ekologiczna wytwórców odpadów niebezpiecznych w zakresie prawidłowych sposobów postępowania z odpadami oraz ich obowiązków wynikających z obowiązujących uregulowań prawnych	Zadanie realizowane w sposób ciągły. Wytwórcy odpadów uczestniczą w szkoleniach lub korzystają z serwisów internetowych dotyczących uregulowań prawnych oraz innych zagadnień w gospodarce odpadami.	2004-2015

Zródło: Sprawozdanie z realizacji „Planu gospodarki odpadami dla miasta Sosnowca na lata 2004-2015” oraz Raport z realizacji „Programu ochrony środowiska dla miasta Sosnowca na lata 2004-2015”

Na terenie miasta zostały podjęte i kontynuowane zadania w zakresie selektywnego zbierania odpadów (tworzywa sztuczne, makulatura, szkło). Kontynuowane i rozwijane są działania w zakresie zbierania zużytych baterii i przeterminowanych leków. Ponadto zbierane są odpady ulegające biodegradacji powstające w wyniku utrzymania terenów zielonych na terenie miasta. Na stronie internetowej Urzędu Miasta znajduje się wykaz punktów zbierania zużytego sprzętu elektrycznego i elektronicznego na tzw. „wymianę” oraz punkt bezpłatnego zbierania od mieszkańców. Prowadzone były również akcje edukacji ekologicznej mające na celu dotrzeć do jak najbardziej szerokiego grona odbiorców. W zakresie rozwiązań sposobów zbierania odpadów wielkogabarytowych oraz remontowo-budowlanych nie odnotowano zmian. W niewielkim stopniu wdrożono zbieranie odpadów niebezpiecznych występujących w strumieniu odpadów komunalnych.

W sektorze gospodarczym stwierdzono realizację celów i zadań w zakresie: sukcesywnego wycofywania i likwidacji wycofanych urządzeń zawierających PCB poprzez kontrolowane unieszkodliwianie lub dekontaminację, oraz edukacji ekologicznej wytwórców odpadów w zakresie prawidłowych sposobów postępowania z odpadami oraz ich obowiązków wynikających z obowiązujących uregulowań prawnych.

7 Analiza stanu aktualnego w zakresie gospodarki odpadami

7.1 Stan aktualny gospodarki odpadami komunalnymi

Stan aktualny gospodarki odpadami na terenie miasta Sosnowca został opracowany w oparciu o informacje obejmujące rok 2007 i 2008.

Analiza stanu aktualnego przeprowadzona została dla odpadów powstających w sektorze komunalnym zgodnie z obowiązującym *Rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 9 kwietnia 2003 r. sprawie sporządzania planów gospodarki odpadami* (Dz. U. z 2003r., Nr 66, poz. 620 z późn. zm.). Analizą objęto w szczególności następujące grupy odpadów:

- * odpady ulegające biodegradacji;
- * odpady opakowaniowe,
- * odpady wielkogabarytowe,
- * odpady niebezpieczne w strumieniu odpadów komunalnych.

Miasto Sosnowiec nie posiada obecnie zintegrowanego systemu gospodarki odpadami komunalnymi. Na terenie miasta funkcjonuje system zbierania odpadów niesegregowanych oraz od 2003 roku system selektywnego zbierania (tworzywa sztuczne, metale, szkło i makulatura).

W Sosnowcu prowadzone jest, przez Gminę Sosnowiec (Wydział Ochrony Środowiska i Rolnictwa Urzędu Miasta), zbieranie odpadów zużytych baterii w placówkach oświatowych oraz przeterminowanych leków w aptekach. Zużyte baterie zbierane są również w prowadzonych corocznie akcjach „Sprzątnie Świata”.

7.1.1 Źródła powstawania i ilości odpadów komunalnych

Zgodnie z *Ustawą z dnia 27 kwietnia 2001 r. o odpadach* (tekst jednolity Dz. U. z 2007 r., Nr 39, poz. 251 z późn. zm.) odpady komunalne definiuje się jako: „*odpady powstające w gospodarstwach domowych, a także odpady niezawierające odpadów niebezpiecznych pochodzące od innych wytwórców, które ze względu na swój charakter lub skład są podobne do odpadów powstających w gospodarstwach domowych*”.

W związku z powyższym, głównymi źródłami wytwarzania odpadów komunalnych na terenie gminy są:

- * gospodarstwa domowe,
- * obiekty infrastruktury, tj. handel, usługi, zakłady rzemieślnicze, targowiska, szkolnictwo i inne.

W oparciu o informacje uzyskane z Urzędu Miasta Sosnowiec wynika, że na terenie miasta ogółem zebrano: w 2007 roku – 70 908,4 064 Mg oraz w 2008 roku – 73 565,55 Mg odpadów. Szczegółowy wykaz zebranych odpadów w latach 2007-2008 z uwzględnieniem rodzajów zbieranych odpadów przedstawiono w tabeli 7.

Tabela 7 Ilości zebranych odpadów komunalnych w latach 2007-2008r. z terenu Sosnowca

Kod odpadu	Rodzaj odpadu	Ilość zebranych odpadów [Mg]	
		2007	2008
20 03 01	Niesegregowane odpady komunalne	69 251,00	71 021,86
20 03 03	Odpady z oczyszczania ulic i placów	55,94	86,11
20 03 07	Odpady wielkogabarytowe	932,63	1 238,55
20 02 01	Odpady ulegające biodegradacji	570,51	724,57
20 02 02	Gleba i ziemia w tym kamienie	-	163,30
20 01 01	Papier	216,02	182,99
20 01 02	Szkło	210,72	302,62

Kod odpadu	Rodzaj odpadu	Ilość zebranych odpadów [Mg]	
		2007	2008
20 01 08	Odpady kuchenne ulegające biodegradacji	6,40	41,00
20 01 39	Tworzywa sztuczne	260,92	273,70
20 01 40	Metale	4,20	4,20
20 01 35*	Zużyte urządzenia elektryczne i elektroniczne inne niż wymienione w 20 01 21 i 20 01 23 zawierające składniki niebezpieczne	4,10	1,90
20 01 36	Zużyte urządzenia elektryczne i elektroniczne inne niż wymienione w 20 01 21, 20 01 23 i 20 01 35*	2,60	99,00
20 01 23*	Urządzenia zawierające freony	0,20	17,20
20 01 34	Baterie i akumulatory inne niż wymienione w 20 01 33	9,514	1,059
20 01 32	Leki inne niż wymienione w 20 01 31	0,929	1,1105
Łącznie		70 911,803	73 567,6195

Źródło: Urząd Miejski w Sosnowcu

Miasto Sosnowiec, wg danych GUS liczy 222 586 mieszkańców w związku z tym średnia ilość odpadów komunalnych przypadająca na 1 mieszkańca w ciągu roku wynosi 319 kg/M/rok w 2007 roku, natomiast w 2008 r. – 333 kg/M/rok.

Odpady wielkogabarytowe

Na terenie miasta nie funkcjonuje zbieranie odpadów wielkogabarytowych w sposób akcyjny lub w konkretne wyznaczone dni w miesiącu. Natomiast pozostawione przez mieszkańców odpady obok tzw. „altanek śmieciowych” lub kontenerów na odpady niesegregowane (w zabudowie wielorodzinnej) są odbierane przez firmy posiadające zezwolenia na odbieranie odpadów komunalnych w wyniku zawartych umów ze spółdzielniami. Administratorzy i właściciele budynków, zgodnie z Regulaminem utrzymania czystości i porządku na terenie miasta, mają obowiązek ustalić zasady odbioru (harmonogram) odpadów wielkogabarytowych w zawieranych umowach na odbieranie odpadów komunalnych. W 2007 r. zebrano z terenu miasta 932,63 Mg odpadów wielkogabarytowych, natomiast w 2008 r. – 1 238,55 Mg. Zebrane odpady dostarczane były do Miejskiego Zakładu Składowania Odpadów w Sosnowcu oraz na składowisko odpadów innych niż niebezpieczne i obojętne „Landeco” Sp. z o.o. w Siemianowicach Śląskich.

Odpady zielone

Urządzaniem i utrzymaniem terenów zielonych, zadrzewień, zakrzewień oraz parków w Sosnowcu zajmują się przedsiębiorstwa posiadające zezwolenie na prowadzenie działalności w tym zakresie. Ponadto niektóre firmy wywozowe posiadają podpisane umowy ze spółdzielniami na odbiór odpadów zielonych powstających z utrzymania zieleni osiedlowej na terenach spółdzielni. W 2007 r. zebrano 570,51 Mg odpadów zielonych, natomiast w 2008 r. – 724,57 Mg. Zebrane odpady dostarczone były do SOWEX Sp. z o.o. w Piekarach Śląskich oraz do MZPOK Lipówka II w Dąbrowie Górniczej.

Odpady niebezpieczne w strumieniu odpadów komunalnych

Na terenie miasta Sosnowca prowadzone jest zbieranie zużytego sprzętu elektrycznego i elektronicznego od mieszkańców. Punkt bezpłatnego odbioru zużytego sprzętu elektrycznego i elektronicznego od mieszkańców zlokalizowany jest przy ul. Baczyńskiego 11 w siedzibie firmy REMONDIS w Sosnowcu. Ponadto zużyty sprzęt elektryczny i elektroniczny pochodzący z sektora komunalnego jest odbierany przez jednostki handlowe na zasadzie wymiany przy zakupie nowego sprzętu. Informację odnośnie punktów zbierania znajdują się na stronie internetowej Urzędu Miejskiego w Sosnowcu – www.sosnowiec.pl. Wg danych z Urzędu Miejskiego w Sosnowcu w punkcie bezpłatnego odbioru zebrano w 2007 roku 6,9 Mg, natomiast w 2008 – 118,2 Mg. Zebrane odpady zostały przekazane do Zakładu Przetwarzania w Łodzi. Szczegółowe informacje w zakresie zużytego sprzętu elektrycznego i elektronicznego przedstawiono w rozdziale 7.2.6 niniejszego Planu...

Zużyte baterie

Na terenie miasta Sosnowca zbieranie baterii prowadzone jest przez Gminę Sosnowiec (Wydział Ochrony Środowiska i Rolnictwa Urzędu Miejskiego). Zbieranie baterii organizowane jest w placówkach oświatowych tj. w przedszkolach, szkołach podstawowych, gimnazjach oraz szkołach ponadgimnazjalnych od 1996 roku w formie konkursu. Środki finansowe na organizację konkursu przeznaczone są z Gminnego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej. Zbieranie baterii trwa w czasie roku szkolnego, baterie zbierane są do pojemników zakupionych przez gminę Sosnowiec. Zebrane baterie magazynowane są na terenie Miejskiego Zakładu Składowania Odpadów, a następnie (po zebraniu partii uzasadniającej ekonomiczne wykorzystanie transportu) przekazane do AGRO-FILM z Tarnowa. Ponadto w trakcie zorganizowanego w ramach „Dni Sosnowca” w 2007 roku „Maratonu Recyklingu”, firma ARGO-FILM z Tarnowa zebrała od mieszkańców miasta 105 kg zużytych baterii. Również zużyte baterie zbierane są na terenie budynków Urzędu Miejskiego w Sosnowcu, gdzie w 2008 roku zebrano 35 kg zużytych baterii.

Ogółem w 2007 roku na terenie miasta zebrano 2,114 Mg zużytych baterii, natomiast w 2008 roku – 0,959 Mg i przekazano do ARGO-FILM w Tarnowie.

Przeterminowane lekarstwa

Na terenie miasta Sosnowca zbieranie przeterminowanych lekarstw prowadzone jest przez Gminę Sosnowiec (Wydział Ochrony Środowiska i Rolnictwa Urzędu Miejskiego). Zbieranie przeterminowanych lekarstw prowadzone jest poprzez wyznaczone apteki od 1998 roku. Początkowo akcją objętych było 13 aptek zlokalizowanych przy przychodniach wchodzących w skład Zakładu Lecznictwa Ambulatoryjnego. Aktualnie zbieranie prowadzone jest w 32 aptekach. Wykaz aptek prowadzących zbiórkę przeterminowanych lekarstw przedstawia załącznik 1. Apteki zostały wyposażone w zakupione w 1997 r. przez gminę, ze środków z GFOŚ i GW, specjalistyczne (zamykane i oznakowane) pojemniki (Typ BO-45/E, poj. 45 l). W 2007 roku zebrano 0,929 Mg przeterminowanych lekarstw, natomiast w 2008 roku – 1,1105 Mg. Zebrane odpady odbierane były przez firmę REMONDIS Sp. z o.o. i przekazywane do unieszkodliwienia.

Odpady z budowy, remontów i demontażu obiektów budowlanych

Zbieranie odpadów remontowo-budowlanych prowadzone jest na terenie miasta w sposób zróżnicowany, uzależniony od charakteru zabudowy. W zabudowie wielorodzinnej spółdzielnie mieszkaniowe posiadają umowy z przedsiębiorstwami posiadającymi zezwolenia na odbieranie odpadów komunalnych, w tym odpadów remontowo-budowlanych. W przypadku zabudowy jednorodzinnej, mieszkańcy na zgłoszenie telefoniczne mają podstawiony kontener za dodatkową opłatą. W 2007 r. zebrano – 2 248,7 Mg odpadów, natomiast w 2008 r. – 6 642,60 Mg. Odpady zostały przekazane do Miejskiego Zakładu Składowania Odpadów w Sosnowcu oraz na składowisko odpadów innych niż niebezpieczne i obojętne „Landeco” Sp. z o.o. w Siemianowicach Śląskich.

7.1.1.1 Odpady pochodzące z innych źródeł

Odpady z czyszczenia ulic i placów

W 2007 r. zebrano – 55,94 Mg odpadów z czyszczenia ulic i placów, natomiast w 2008 r. – 86,11 Mg. Odpady zostały przekazane na składowisko odpadów innych niż niebezpieczne i obojętne.

Odpady z czyszczenia wpustów ulicznych

W 2007 roku na terenie miasta wyczyszczono 2 311 szt. wpustów ulicznych. Przy założeniu, że szacunkowa ilość usuwanego namułu wynosi ok. 10 kg na wpust, w 2007 r. powstało ok. 23 Mg tych odpadów. Ponadto na terenie miasta wyczyszczono 2 734 mb kanalizacji deszczowej.

7.1.2 Oszacowanie ilości odpadów komunalnych na podstawie wskaźników

Oszacowania ilości powstających odpadów komunalnych dla miasta Sosnowca dokonano na podstawie danych wskaźnikowych. Do obliczeń przyjęto, założenia za projektem „*Studium wykonalności dla projektu „Budowa Kompleksowego Systemu Gospodarki Odpadami w Sosnowcu”*”. Do obliczenia ilości wytworzonych w 2008 r. odpadów komunalnych przyjęto dane demograficzne za projektem „*Studium...*”. Ilości wytwarzanych odpadów komunalnych obliczono na podstawie wskaźników nagromadzenia odpadów w poszczególnych źródłach ich powstawania.

7.1.2.1 Zestawienie ilości odpadów komunalnych

Wskaźniki charakterystyki ilościowo-jakościowej odpadów komunalnych

Zgodnie z zapisami projektu „*Studium wykonalności dla projektu „Budowa Kompleksowego Systemu Gospodarki Odpadami w Sosnowcu”*” w strumieniu odpadów niesegregowanych wyróżniamy następujące rodzaje odpadów:

- odpady kuchenne ulegające biodegradacji,
- papier i tektura,
- tworzywa sztuczne,
- szkło,
- metale,
- odzież, tekstylia,
- frakcja 0-10 mm.
- odpady pozostałe

oraz odpady niebezpieczne i odpady wytwarzane nieregularnie tj.: odpady wielkogabarytowe, odpady z pielęgnacji terenów zielonych oraz odpady remontowo-budowlane.

W celu określenia charakterystyki ilościowej i jakościowej odpadów komunalnych przyjęto za projektem „*Studium...*” skład morfologiczny odpadów komunalnych niesegregowanych w podziale na odpady od mieszkańców miasta z infrastrukturą i z zakładów przemysłowych. Przyjęty skład morfologiczny odpadów komunalnych przedstawiono w tabeli 8.

Tabela 8 Skład morfologiczny odpadów komunalnych

Lp.	Rodzaj odpadu	wskaźnik [kg/M/r]
1.	Odpady kuchenne ulegające biodegradacji,	95,0
2.	Papier i tektura,	43,6
3.	Tworzywa sztuczne,	76,1
4.	Szkło,	55,3
5.	Metale,	4,5
6.	Odzież, tekstylia,	6,6
7.	Frakcja 0-10 mm.	33,5
8.	Odpady pozostałe	23,9
9.	Odpady niebezpieczne	1,4
10.	Odpady wielkogabarytowe	19,4
11.	Odpady z ogrodów i parków	13,6
12.	Odpady remontowo-budowlane	38,8

Zródło: projekt „*Studium wykonalności dla projektu „Budowa Kompleksowego Systemu Gospodarki Odpadami w Sosnowcu”*”

Oszacowanie ilości odpadów komunalnych powstających w Sosnowcu dokonano na podstawie wskaźników charakterystyki ilościowej i jakościowej, przedstawionych w powyższej tabeli 8. Zestawienie ilości oszacowanych odpadów wytwarzanych w Sosnowcu na podstawie wskaźników zawartych w tabeli 8, przedstawiono w tabeli 9.

Tabela 9 Zestawienie ilości oszacowanych odpadów wytwarzanych w Sosnowcu na podstawie wskaźników

Lp.	Rodzaj odpadu	Miasto [Mg]
1.	Odpady kuchenne ulegające biodegradacji,	20 857
2.	Papier i tektura,	9 579
3.	Tworzywa sztuczne,	16 716
4.	Szkło,	12 129
5.	Metale,	996
6.	Odzież, tekstylia	1 394
7.	Fracja 0-10 mm.	7 635
8.	Odpady pozostałe	5 388
9.	Odpady niebezpieczne	313
10.	Odpady wielkogabarytowe	4 282
11.	Odpady z ogrodów i parków	2 996
12.	Odpady remontowo-budowlane	8 572
13.	Odpady z czyszczenia ulic i placów	2 629
Razem		93 486

Oszacowana ilość wytworzonych odpadów komunalnych (bez odpadów wielkogabarytowych i gruzu budowlanego oraz odpadów z tzw. usług komunalnych) w Sosnowcu wynosi 75,04 tys. Mg. Ilość odpadów budowlanych i wielkogabarytowych szacuje się na 12,85 tys. Mg. Ogółem na terenie miasto szacuje się, że powstało 93,49 tys. Mg. Miasto Sosnowiec liczy 220 824 mieszkańców (źródło: projekt „*Studium wykonalności dla projektu „Budowa Kompleksowego Systemu Gospodarki Odpadami w Sosnowcu”*”) w związku z tym ilość odpadów komunalnych (wraz z infrastrukturą i zakładami przemysłowymi) przypadająca na 1 mieszkańca wynosi 338 kg/M/rok, natomiast uwzględniając pozostałe odpady ilość ta wynosi 423 kg/M/rok.

Odpady ulegające biodegradacji

Zgodnie z wytycznymi zawartymi w Kpgo 2010, a wynikającymi z uregulowań prawnych w zakresie ograniczenia deponowania na składowiskach odpadów ulegających biodegradacji oraz podjęcia w tym celu niezbędnych działań organizacyjno-technicznych zbilansowano odpady ulegające biodegradacji zawarte w odpadach komunalnych wytwarzanych na obszarze miasta Sosnowiec. Bilansując ilości odpadów ulegających biodegradacji wykorzystano zapisy projektu Planu Gospodarki Odpadami dla Województwa. Ilości odpadów ulegających biodegradacji wytworzonych w 2008 r. przedstawiono w tabeli 10.

Tabela 10 Ilości odpadów ulegających biodegradacji wytworzonych w 2008 r. [Mg]

Lp.	Nazwa strumienia	Ilość
1.	Odpady zielone z ogrodów i parków	2 996
2.	Odpady ulegające biodegradacji wchodzące w strumień odpadów niesegregowanych	30 854
2.1	Odpady kuchenne ulegające biodegradacji	20 857
2.2	Papier i karton	9 579
2.3	Tekstylia*	418
Łączna ilość odpadów ulegających biodegradacji		33 850

* część ulegająca biodegradacji

Źródło: projekt „*Studium wykonalności dla projektu „Budowa Kompleksowego Systemu Gospodarki Odpadami w Sosnowcu”*”

Z przedstawionych danych wynika, że łączna ilość odpadów ulegających biodegradacji wytworzona w 2008 r. na terenie miasta Sosnowca kształtuje się na poziomie ok. 33 850 Mg, co stanowi ok. 36 % wytwarzanych odpadów komunalnych ogółem.

Odpady niebezpieczne w strumieniu odpadów komunalnych

Odpady niebezpieczne występujące w strumieniu odpadów komunalnych są klasyfikowane zgodnie z *Rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 27 września 2001 r. w sprawie katalogu odpadów* (Dz.U. Nr 112, poz. 1206) w grupie 20 – odpady komunalne łącznie z frakcjami gromadzonymi selektywnie, podgrupa 20 01 – odpady komunalne segregowane i gromadzone selektywnie. Wg klasyfikacji w tej podgrupie znajdują się następujące rodzaje odpadów niebezpiecznych:

- * 20 01 13 - rozpuszczalniki,
- * 20 01 14 - kwasy,
- * 20 01 15 - alkalia,
- * 20 01 17 - odczynniki fotograficzne,
- * 20 01 19 - środki ochrony roślin I i II klas toksyczności (bardzo toksyczne i toksyczne np. insektycydy, pestycydy, herbicydy),
- * 20 01 21 - lampy fluorescencyjne i inne odpady zawierające rtęć,
- * 20 01 23 - urządzenia zawierające freony,
- * 20 01 26 - oleje i tłuszcze inne niż wymienione w 20 01 25,
- * 20 01 27 - farby, tusze, farby drukarskie, kleje, lepiszcze i żywice zawierające substancje niebezpieczne,
- * 20 01 29 - detergenty zawierające substancje niebezpieczne,
- * 20 01 31 - leki cytotoksyczne i cytostatyczne,
- * 20 01 33 - baterie i akumulatory łącznie z bateriami i akumulatorami ołowiowymi, niklowo-kadmowymi lub bateriami zawierającymi rtęć oraz nie sortowane baterie i akumulatory zawierające te baterie,
- * 20 01 35 - zużyte urządzenia elektryczne i elektroniczne inne niż wymienione w 20 01 21 i 20 01 23 zawierające substancje niebezpieczne,
- * 20 01 37 - drewno zawierające substancje niebezpieczne.

Oszacowana ilość odpadów niebezpiecznych w odpadach komunalnych z gospodarstw domowych oraz z obiektów infrastruktury na terenie miasta wynosi ok. 313 Mg w 2008 r.

7.1.3 Odbieranie, gromadzenie i transport odpadów komunalnych

Na terenie miasta Sosnowca odbieranie i transport odpadów komunalnych prowadzą firmy, posiadające zezwolenia wydane przez Urząd Miejski w Sosnowcu. Zezwolenie na prowadzenie działalności w zakresie odbierania i transportu odpadów komunalnych oraz opróżniania zbiorników bezodpływowych i transportu nieczystości ciekłych posiadają 32 przedsiębiorstwa. Wykaz przedsiębiorstw przedstawia tabela 11.

Tabela 11 *Firmy posiadające zezwolenie w zakresie odbierania odpadów komunalnych oraz opróżniania zbiorników bezodpływowych i transportu nieczystości ciekłych z terenu miasta Sosnowca*

I.p.	Nazwa i adres firmy	Rodzaj odpadów	Termin ważności zezwolenia
1.	A.S.A EKO Polska Sp. z o.o. ul. Radocha 4, 41-200 Sosnowiec	odpady komunalne	31.07.2016 r.
2.	ALBA ekoserwis Sp. z o.o. ul. Sikorskiego 5, 41-922 Radzionków	odpady komunalne, opróżnianie zbiorników bezodpływowych, transport nieczystości ciekłych	25.06.2017 r. 26.10.2008 r.

l.p.	Nazwa i adres firmy	Rodzaj odpadów	Termin ważności zezwolenia
3.	ALBA Miejskie Przedsiębiorstwo Gospodarki Komunalnej Sp. z o.o., ul. Starocementarna 2, 41-300 Dąbrowa Górnicza	odpady komunalne, opróżnianie zbiorników bezodpływowych, transport nieczystości ciekłych	12.04.2017 r.
4.	ALBA Przedsiębiorstwo Gospodarki Komunalnej Czeladź Sp. z o.o., ul. Wojkowska 14 a, 41-250 Czeladź	odpady komunalne	14.01.2017 r.
5.	Amatorski Klub Sportowy "Niwka" w Sosnowcu ul. Orłat Lwowskich 70 41-208 Sosnowiec	opróżnianie zbiorników bezodpływowych, transport nieczystości ciekłych	04.02.2018 r.
6.	Andrzej Książek, Plac 3-go Maja 10/4, 42-500 Będzin	opróżnianie zbiorników bezodpływowych, transport nieczystości ciekłych	19.02.2017 r.
7.	Czyszczenie Studzienek i Wywóz Nieczystości, Udrażnianie Kanalizacji Agata Ziętek, Piotr Ziętek S.C ul. Rzeczna 17, 42-530 Dąbrowa Górnicza	opróżnianie zbiorników bezodpływowych, transport nieczystości ciekłych	04.01.2016 r.
8.	Ekośrodowisko Sp. z o.o. ul. Cyryla i Metodego 50 41-909 Bytom	odpady komunalne	25.04.2017 r.
9.	F.H.U SKOTAQUA Agnieszka Skotarska ul. Szkolna 94 42-512 Psary	opróżnianie zbiorników bezodpływowych, transport nieczystości ciekłych	19.03.2018 r.
10.	Miejskie Przedsiębiorstwo Gospodarki Komunalnej Sp. z o.o. ul. Obroki 140, 40-833 Katowice	odpady komunalne	20.06.2017 r.
11.	Miejskie Przedsiębiorstwo Oczyszczania Sp. z o.o., ul. Galmany 1, 43-600 Jaworzno	odpady komunalne	27.12.2016 r.
12.	Miejskie Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji Sp. z o.o., ul. Kościuszki 140, 42-500 Będzin	opróżnianie zbiorników bezodpływowych, transport nieczystości ciekłych	21.01.2017 r.
13.	P.W Jan Laszuk ZPCh ul. A. Mickiewicza 12, 41-902 Bytom	odpady komunalne	26.05.2013 r.
14.	Przedsiębiorstwo Techniczno Handlowo Usługowe "INTERPROMEX" Sp. z o.o., ul. Paryska 11, 42-500 Będzin	odpady komunalne	20.07.2016 r.
15.	Przedsiębiorstwo Handlowo Usługowe "KEDAT" ul. Warszawska 14 42-530 Dąbrowa Górnicza	odpady komunalne, opróżnianie zbiorników bezodpływowych, transport nieczystości ciekłych	05.10.2016 r.

l.p.	Nazwa i adres firmy	Rodzaj odpadów	Termin ważności zezwolenia
16.	Przedsiębiorstwo Produkcyjno Usługowe PRODEX Sp. z o.o., ul. Wolności 92 d, 43-229 Rudoltowice	odpady komunalne	14.07.2016 r.
17.	Przedsiębiorstwo Techniki Sanitarnej ALBA Sp. z o.o. ul. Bytkowska 15, 41-503 Chorzów	odpady komunalne	05.03.2017 r.
18.	Remondis Sp. z o.o., ul. Baczyńskiego 11, 41-203 Sosnowiec	odpady komunalne, opróżnianie zbiorników bezodpływowych, transport nieczystości ciekłych	07.07.2015 r.
19.	Sita Czeladź Sp. z o.o. ul. Mikołajczyka 61/63 41-200 Sosnowiec	odpady komunalne	25.05.2016 r.
20.	TOI TOI Systemy Sanitarne Sp. z o.o., ul. Świerczewskiego 115, 42-200 Sosnowiec	opróżnianie zbiorników bezodpływowych, transport nieczystości ciekłych	21.12.2016 r.
21.	WC SERWIS Barańska, Kucharski S.J, ul. Pod Borem 10, 41-808 Zabrze	opróżnianie zbiorników bezodpływowych, transport nieczystości ciekłych	07.01.2017 r.
22.	WUKO-EKSPRES Wywóz Nieczystości Płynnych Udrażnianie Kanalizacji Jastrzab Iwona, ul. Sosnowiecka 89, 42-530 Dąbrowa Górnicza	opróżnianie zbiorników bezodpływowych, transport nieczystości ciekłych	04.01.2016 r.
23.	Wywóz Ścieków Komunalnych Piotr Lewicki, ul. Burki 5, 41-260 Bytom	opróżnianie zbiorników bezodpływowych, transport nieczystości ciekłych	06.03.2017 r.
24.	Zakład Oczyszczania Miasta - Zbigniew Strach, Korzonek 98, 42-274 Konopiska	odpady komunalne, opróżnianie zbiorników bezodpływowych, transport nieczystości ciekłych	15.07.2017 r.
25.	Zakład Usługowy Konserwacja Terenów Zielonych Jacek Wieczorek ul. Wł.Łokietka 4, 41-933 Bytom	odpady komunalne	04.07.2017 r.
26.	BM RECYKLING Sp. z o.o. 34-120 Andrychów, ul. Tkacka 30	odpady komunalne	25.06.2013 r.
27.	"TRANS-KOP" Jan Pióro ul. Rutkowskiego 10, 43-600 Jaworzno	opróżnianie zbiorników bezodpływowych, transport nieczystości ciekłych	13.08.2018 r.
28.	Zakład Oczyszczania Miasta Spółka z o.o. ul. Stadionowa 11, 41-400 Mysłowice	odpady komunalne	24.09.2018 r.
29.	Usługi Wodno Kanalizacyjne "WODNIK" Mateusz Wajda, ul. Jagiellońska 11/85, 41-200 Sosnowiec	opróżnianie zbiorników bezodpływowych, transport nieczystości ciekłych	24.09.2018 r.
30.	Przedsiębiorstwo Usług Komunalnych van Ganswinkel Górny Śląsk Sp. z o.o. ul. Piotra Skargi 87, 41-706 Ruda Śląska	odpady komunalne	01.02.2019 r.

l.p.	Nazwa i adres firmy	Rodzaj odpadów	Termin ważności zezwolenia
31.	Prywatny Zakład Oczyszczania Miasta Waldemar Strach ul. Spółdzielcza 1/1, 42-274 Konopiska	odpady komunalne	01.03.2019
32.	UNIMARK Spółka z o.o. ul. Niwy 38, 34-100 Wadowice	opróżnianie zbiorników bezodpływowych, transport nieczystości ciekłych	23.08.2009

Źródło: Urząd Miejski w Sosnowcu

Selektywne zbieranie odpadów

Na terenie miasta selektywne zbieranie odpadów zapoczątkowano w 2003 roku. Zbieranie prowadzą przedsiębiorstwa posiadające zezwolenie na odbieranie odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości. Zbierane są tworzywa sztuczne, papier, szkło i metale w systemie pojemnikowym w zabudowie wielorodzinnej oraz w systemie workowym w zabudowie jednorodzinnej. Pojemniki rozstawione są na osiedlach mieszkaniowych w zabudowie wielorodzinnej w tzw. gniazdach. Dla potrzeb selektywnego zbierania odpadów w zabudowie wielorodzinnej stosuje się pojemniki o pojemności co najmniej 1500 l w następującej kolorystyce, zgodnej z Regulaminem utrzymania porządku i czystości na terenie miasta Sosnowca:

- niebieski z napisem „Papier, karton” – z przeznaczeniem na makulaturę,
- zielony z napisem „Szkło” – z przeznaczeniem na szkło kolorowe,
- żółty z napisem „Tworzywa sztuczne” – z przeznaczeniem na tworzywa sztuczne,
- brązowy z napisem „Metal” - z przeznaczeniem na złom.

Stosuje się również pojemniki tzw. siatkowe o pojemności 2,5 m³ do zbierania odpadów z tworzyw sztucznych. Ilości odpadów zebrane w latach 2007-2008 przedstawiono w tabeli 12.

Tabela 12 Ilość zebranych poszczególnych frakcji odpadów na terenie miasta Sosnowca w latach 2007-2008 r.

Lp.	Rodzaj frakcji	Ilość zebranych odpadów [Mg]	
		2007	2008
1.	Szkło	183,61	221,91
2.	Tworzywa sztuczne	212,56	202,17
3.	Papier i tektura	213,51	167,47
4.	Metale	-	4,20
Ogółem		609,68	595,75

Źródło: Urząd Miejski w Sosnowcu

Ilość zebranych odpadów w sposób selektywny w przeliczeniu na 1 mieszkańca wynosi w 2007 r. – 2,74 kg, natomiast w 2008 – 2,70 kg. Jak widać z analizy, ilość zbieranych odpadów nieznacznie maleje.

W dniu 07.04.2009 r. Rada Miejska podjęła uchwałę w sprawie „**przeprowadzenia referendum dotyczącego akceptacji przez mieszkańców odpłatnego przejęcia przez Gminę Sosnowiec niektórych obowiązków, o których mowa w art.5 ust. 1 pkt 1 i 3b Ustawy z dnia 13 września 1996 o utrzymaniu czystości i porządku w gminach** (tekst jednolity Dz.U. z 2005 r. Nr 236, poz. 2008 z późn. zm.)”. Wyznaczono termin przeprowadzenia referendum na dzień 7 czerwca 2009 r.

7.1.4 Odzysk i unieszkodliwianie odpadów

Na terenie miasta Sosnowca nie ma instalacji do odzysku odpadów komunalnych, natomiast funkcjonuje instalacja do unieszkodliwiania odpadów komunalnych - składowisko odpadów innych niż niebezpieczne i obojętne administrowane przez Miejski Zakład Składowania Odpadów.

Składowisko odpadów zlokalizowane jest przy ul. Grenadierów w Sosnowcu w odległości ok. 10 km od centrum miasta. Jego otoczenie stanowią tereny przemysłowe. Obiekt sąsiaduje z nieczynnym Ruchem „Juliusz” Kopalni Węgla Kamiennego „Kazimierz-Juliusz” Sp. z o.o., oraz z wyrobiskiem CTL „Maczki-Bór”. Składowisko dzieli się na dwie kwatery: kwaterę A, gdzie zakończono eksploatację z dniem 31.12.2005 r. oraz kwaterę B eksploatowaną od stycznia 2006 roku. Wojewoda Śląski decyzją Nr Śr-II-6627/5/1/06 wydał zgodę na zamknięcia kwatery A z terminem zaprzestania deponowania odpadów 31.03.2006 r. Kwatera B rozpoczęła przyjmowanie odpadów z dniem 1.04.2006 r. Powierzchnia kwatery to 4,0 ha, pojemność 473 000 m³ (decyzja Marszałka Województwa Śląskiego z dnia 28 stycznia 2009 r. Nr 230/OS/09). Na terenie kwatery B wykonano drenaż poddenny zabezpieczający zarówno dno, jak i skarpy składowiska przed napływem wód gruntowych. Uszczelnienie dna składa się z I warstwy uszczelniającej (bentomata o zawartości bentonitu sodowego 5 kg/m²), II warstwy uszczelniającej (wykładzina HDPE o gr. 2,0 mm), warstwy ochronnej (geowłóknina gramatury 400 g/m²), warstwa ochronno – drenażowa – piasek filtracyjny (na dnie 0,5 m, na skarpach 0,25 m). Dodatkowo wzdłuż północnej korony obwałowania składowiska oraz w południowej części wzdłuż ogrodzenia wykonano ziemne rowy. Rowy stanowią zabezpieczenie przed napływem nadmiaru wody opadowej do składowiska. Drenaż odcieków z odprowadzeniem odcieków do pompowni, został ułożony na warstwie uszczelniającej. Obiekt posiada również system odgazowania składowiska składający się z 14 studzienek odgazowujących. W 2007 roku na składowisko odpadów innych niż niebezpieczne i obojętne przyjęto 82 948,4 Mg odpadów.

Odpady niesegregowane powstające na terenie miasta Sosnowca, są deponowane na składowiskach odpadów innych niż niebezpieczne i obojętne przedstawionych poniżej:

- składowisko odpadów innych niż niebezpieczne i obojętne administrowane przez Miejski Zakład Składowania Odpadów w Sosnowcu,
- składowisko odpadów innych niż niebezpieczne i obojętne - „Landeco” Sp. z o.o. w Siemianowicach Śląskich,
- składowisko odpadów innych niż niebezpieczne i obojętne - Miejski Zakład Przetwarzania Odpadów „Lipówka II” w Dąbrowie Górniczej,
- Składowisko odpadów komunalnych „Lipówka I” w Dąbrowie Górniczej.

Odpady zebrane w sposób selektywny przekazywane są następującym przedsiębiorstwom:

szkło:

- Recykling Centrum Sp. z o.o. w Jarosławiu

tworzywa sztuczne:

- Polowat sp. z o.o. Bielsko Biała,
- F.H Koral z Kłobucka

Papier i karton:

- Otor Silesia S.A Tychy,
- F.H Koral

Odpady ulegające biodegradacji:

- SOWEX Sp. z o.o. w Piekarach Śląskich,
- Miejski Zakład Przetwarzania Odpadów Lipówka II w Dąbrowie Górniczej

Zużyte baterie:

- AGRO-FILM z Tarnowa

Odpady wielkogabarytowe i remontowo-budowlane poddawane są procesom unieszkodliwiania na następujących obiektach:

Odpady wielkogabarytowe:

- Zakład Gospodarki Odpadami S.A Bielsko Biała,
- składowisko odpadów innych niż niebezpieczne i obojętne administrowane przez Miejski Zakład Składowania Odpadów w Sosnowcu,
- składowisko odpadów innych niż niebezpieczne i obojętne „Landeco” Sp. z o.o. w Siemianowicach Śląskich,

Odpady remontowo-budowlane

- składowisko odpadów innych niż niebezpieczne i obojętne administrowane przez Miejski Zakład Składowania Odpadów w Sosnowcu,
- składowisko odpadów innych niż niebezpieczne i obojętne „Landeco” Sp. z o.o. w Siemianowicach Śląskich,
- ITOS Sp. z o.o. Psary

Nielegalne miejsca składowania odpadów - „dzikie składowiska”

Urząd Miasta Sosnowca przeprowadził w 2007 roku likwidację 22 nielegalnych miejsc deponowania odpadów, na których nagromadzone było 280 m³ odpadów, natomiast w 2008 – usunięto 894,66 m³ odpadów.

Identyfikacja problemów w zakresie gospodarki odpadami na terenie miasta Sosnowiec.

W wyniku przeprowadzonej analizy stanu aktualnego, zidentyfikowano na terenie miasta Sosnowiec następujące problemy związane z gospodarką odpadami:

- deponowanie na składowisku większości odpadów wytwarzanych na terenie miasta,
- niewystarczający postęp w zakresie zmniejszenia ilości odpadów deponowanych na składowiskach na korzyść innych metod przerobu odpadów (kompostowanie) w zakresie odpadów zielonych z utrzymania terenów zielonych w mieście,
- niska efektywność selektywnego zbierania odpadów surowcowych,
- niską efektywność zbierania odpadów niebezpiecznych występujących w strumieniu odpadów komunalnych,
- niewielki postęp zbierania odpadów gruzu budowlanego,
- niewielki postęp zbierania odpadów wielkogabarytowych,
- brak zorganizowanego systemu zbierania odpadów niebezpiecznych występujących w strumieniu odpadów komunalnych,
- niska świadomość ekologiczna mieszkańców w zakresie odpadów niebezpiecznych i zagrożeń dla środowiska wynikających z niewłaściwych sposobów postępowania z tymi odpadami.

Wśród wymienionych problemów na szczególną uwagę zasługuje niewystarczający postęp w zakresie osiągania poziomów zmniejszenia ilości składowanych odpadów ulegających biodegradacji, wymaganych zapisami dyrektywy Rady 1999/31/WE oraz Ustawy o odpadach. Na terenie miasta zbierane są tylko odpady zielone powstające z utrzymania terenów zielonych miasta. W zakresie selektywnego zbierania stwierdzono małe zainteresowanie dotyczące organizacji zbierania odpadów niebezpiecznych występujących w strumieniu odpadów komunalnych od mieszkańców. Spowodowane jest to przyczynami ekonomicznymi i jeszcze zbyt niską świadomością ekologiczną mieszkańców pomimo prowadzonych coraz częściej akcji edukacyjnych dla społeczeństwa. Ponadto stwierdzono małe zaangażowanie mieszkańców i firm odbierających odpady w selektywne zbieranie, co ma swoje odzwierciedlenie w ilościach zbieranych z terenu miasta.

7.2 Odpady niebezpieczne

Podstawowym źródłem powstawania odpadów niebezpiecznych jest działalność przemysłowa i usługowa. Odpady niebezpieczne powstają również w gospodarstwach domowych.

Wg danych Urzędu Marszałkowskiego (WBD) w 2007 roku ogółem wytworzono 3 336,075 Mg odpadów niebezpiecznych. Ilości wytworzonych odpadów niebezpiecznych na terenie miasta przedstawiono w tabeli 13.

Tabela 13 Ilości wytworzonych odpadów niebezpiecznych na terenie miasta Sosnowca w 2007 roku

Kod grupy odpadów	Nazwa odpadu	Ilości wytworzone [Mg]
06	Odpady z produkcji, przygotowania, obrotu i stosowania produktów przemysłu chemii nieorganicznej	0,130
07	Odpady z produkcji, przygotowania, obrotu i stosowania produktów przemysłu chemii organicznej	1,020
08	Odpady z produkcji, przygotowania, obrotu i stosowania powłok ochronnych	389,582
09	Odpady z przemysłu fotograficznego i usług fotograficznych	4,313
10	Odpady z procesów termicznych	1,200
11	Odpady z chemicznej obróbki i powlekania powierzchni metali oraz innych materiałów i z procesów hydrometalurgii metali nieżelaznych	1 562,360
12	Odpady z kształtowania oraz fizycznej i mechanicznej obróbki powierzchni metali i tworzyw sztucznych	215,842
13	Oleje odpadowe i odpady ciekłych paliw (z wyłączeniem olejów jadalnych oraz grup 05,12 i 19)	579,542
14	Odpady z rozpuszczalników organicznych, chłodziw i propylenów (z wyłączeniem grup 07 i 08)	22,995
15	Odpady opakowaniowe; sorbenty, tkaniny do wycierania, materiały filtracyjne i ubrania ochronne nie ujęte w innych grupach	151,614
16	Odpady nie ujęte w innych grupach	64,290
17	Odpady z budowy, remontów i demontażu obiektów budowlanych oraz infrastruktury drogowej	185,005
18	Odpady medyczne i weterynaryjne	148,257
19	Odpady z instalacji i urządzeń służących zagospodarowaniu odpadów z oczyszczalni ścieków oraz uzdatniania wody pitnej i wody do celów przemysłowych	9,925
Ogółem		3 336,075

Źródło: WBD

W największych ilościach były wytwarzane odpady niebezpieczne z grupy 11 - Odpady z chemicznej obróbki i powlekania powierzchni metali oraz innych materiałów i z procesów hydrometalurgii metali nieżelaznych, podgrupa 11 01 - Odpady z obróbki i powlekania metali oraz innych materiałów (np. procesów galwanicznych, cynkowania, wytrawiania, fosforanowania, alkalicznego od tłuszczania, anodowania). Największym wytwórcą tych odpadów był „ArcelorMittal” Poland S.A., gdzie powstało 1 554,22 Mg odpadów o kodach 11 01 05* i 11 01 09*.

Duże ilości odpadów niebezpiecznych powstały również w grupie 13 - Oleje odpadowe i odpady ciekłych paliw (z wyłączeniem olejów jadalnych oraz grup 05, 12 i 19), podgrupa 13 01 - Odpadowe oleje hydrauliczne (342,535 Mg) oraz podgrupa 13 02 - Odpadowe oleje silnikowe, przekładniowe i smarowe (146,905 Mg). Odpady te powstają w dużym rozproszeniu. Jednymi z większych

wytwórców na terenie miasta w roku 2007 były przedsiębiorstwa: PUPH „REMTECH” (141,5 Mg odpadów z podgrupy 13 01) oraz Automotive Lighting Polska Sp. z o.o. (107,445 Mg odpadów o kodzie 13 01 13* - Inne oleje hydrauliczne).

W znacznych ilościach powstały odpady w grupie 08 - Odpady z produkcji, przygotowania, obrotu i stosowania powłok ochronnych (farb, lakierów, emalii ceramicznych), kitu, klejów, szczeliw i farb drukarskich, podgrupa 08 01 - Odpady z produkcji, przygotowania, obrotu i stosowania oraz usuwania farb i lakierów, gdzie największym wytwórcą było ER.SI Poland Sp. z o.o. z ilością 367,476 Mg.

Również, w znacznych ilościach powstały odpady w grupie 12 - Odpady z kształtowania oraz fizycznej i mechanicznej obróbki powierzchni metali i tworzyw sztucznych, podgrupa 12 01 - Odpady z kształtowania oraz fizycznej i mechanicznej obróbki powierzchni metali i tworzyw sztucznych, w mniejszej ilości również 12 03 - Odpady z odłuszczenia wodą i parą (z wyłączeniem grupy 11), gdzie największym wytwórcą była FBT „MILMET” S.A. z ilością 113,66 Mg odpadów wytworzonych w obu wymienionych podgrupach.

W grupach 01, 02,03, 04 i 05 nie wytworzono odpadów niebezpiecznych.

Ilości odpadów poddawane procesom odzysku

Ogółem procesom odzysku w 2007 roku na terenie miasta Sosnowa poddano 938,686 Mg odpadów. W największej ilości procesom odzysku poddawane są odpady z grup: 16 i 12. W najmniejszej - odpady z grup 17, 14 i 15. Stosowane sposoby odzysku odpadów niebezpiecznych w 2007 roku na terenie Sosnowca przedstawiono w tabeli 14.

Tabela 14 Ilości odpadów niebezpiecznych poddane procesom odzysku w roku 2007 z uwzględnieniem metody odzysku

Grupa odpadów	Rodzaj procesu [Mg]				Ogółem
	R2	R5	R14	R15	
08	22,740				22,740
12		102,281			102,281
13		10,312			10,312
14	9,870				9,870
15		9,958			9,958
16			293,473	483,352	776,825
17			6,700		6,700
Ogółem	32,610	122,551	300,173	483,352	938,686

Źródło: WBD

Zgodnie z *Ustawą z dnia 27 kwietnia 2001 r. o odpadach* (tekst jednolity Dz.U. z 2007 r. Nr 39, poz. 251 z późn. zm) - załącznik 5, procesy odzysku klasyfikowane są jako:

R2 – regeneracja lub odzyskiwanie rozpuszczalników

R5 – recykling lub regeneracja innych materiałów nieorganicznych

R14 – inne działania polegające na wykorzystaniu odpadów w całości lub części

R15 – przetwarzanie odpadów, w celu ich przygotowania do odzysku, w tym do recyklingu

Ilości odpadów poddawane procesom unieszkodliwiania

Ogółem procesom unieszkodliwiania w 2007 roku na terenie miasta Sosnowca poddano 2 651,091 Mg odpadów. W największej ilości procesom unieszkodliwiania poddawane są odpady z grup: 12 i 10. W najmniejszej – odpady z grupy 06. Odpady unieszkodliwianie były tylko metodą D9 - obróbka fizyko-chemiczna niewymieniona w innym punkcie niniejszego załącznika, w wyniku której powstają odpady, unieszkodliwiane za pomocą któregośkolwiek z procesów wymienionych w punktach od D1 do D12 (np. parowanie, suszenie, strącanie). Ilości odpadów w poszczególnych grupach poddane unieszkodliwianiu przedstawiono w tabeli 15.

Tabela 15 Ilości odpadów w poszczególnych grupach poddane unieszkodliwianiu w 2007 r. na terenie miasta Sosnowca

Grupa odpadów	Ilość odpadów [Mg]	Rodzaj procesu
06	1,783	D9
08	-	D9
10	482,252	D9
11	197,600	D9
12	1 718,539	D9
13	185,760	D9
16	-	D9
19	65,157	D9
Ogółem	2 651,091	-

Źródło: WBD

Zgodnie z *Ustawą z dnia 27 kwietnia 2001 r. o odpadach* (tekst jednolity Dz.U. z 2007 r. Nr 39, poz. 251 z późn. zm) - załącznik 6, procesy unieszkodliwiania klasyfikowane są jako:

D 9- obróbka fizyczno-chemiczna nie wymieniona w innym punkcie niniejszego załącznika, w wyniku której powstają odpady, unieszkodliwiane za pomocą któregośkolwiek z procesów wymienionych w punktach od D1 do D12 (np. parowanie, suszenie, strącanie)

Instalacje do unieszkodliwiania odzysku

W 2007 roku na terenie miasta Sosnowca funkcjonowało 8 instalacji i urządzeń do odzysku i unieszkodliwiania odpadów niebezpiecznych poza składowaniem, należących do 4 posiadaczy. Wykaz instalacji i urządzeń przedstawiono w tabeli 16.

Tabela 16 Wykaz instalacji do odzysku i unieszkodliwiania odpadów niebezpiecznych poza składowaniem

Lp.	Właściciel i lokalizacja instalacji	Nazwa instalacji
1.	PUPH Remtech sp.z o.o. ul. Grota-Roweckiego 130 41-200 Sosnowiec	instalacja służąca do rozszczepiania emulsji olejowo-wodnych
2.	ERSI Poland ul. Zaruskiego 11 41-200 Sosnowiec	instalacja do regeneracji
3.	CORTEX II Nowopogońska 1, 41-250 Sosnowiec	1. Zestawienie i stabilizacja odpadów 2. Elektrokoagulacyjne rozbijanie emulsji 3. Podciśnieniowe odolejanie szlamów 4. Produkcja korektora CORTEF 5. Odzysk opakowań
4.	CTL Maczki-Bór Sp. z o.o. (LOGISTICS) 41-208 Sosnowiec, ul. Długa 90	Instalacja do serwisowania infrastruktury kolejowej

Źródło ankietyzacja posiadaczy oraz WBD

Systemy zbierania

Wytworzone odpady niebezpieczne zbierane i magazynowane są w sposób selektywny na terenie wytwórcy odpadów (w miejscu określonym w decyzji zatwierdzającej program gospodarki odpadami niebezpiecznymi, w pozwoleniu na wytworzenie odpadów lub w pozwoleniu zintegrowanym) i przekazywane specjalistycznym firmom do odzysku lub unieszkodliwienia.

Identyfikacja problemów

- brak wzajemnej korelacji pomiędzy istniejącymi systemami zbierania odpadów niebezpiecznych ze źródeł rozproszonych,
- niewielkie wykorzystanie nowoczesnych (innowacyjnych) technologii,
- niewystarczająca motywacja ekonomiczna do podejmowania działań proekologicznych,

7.2.1 Odpady zawierające PCB

Polichlorowane bifenyle (PCB) z uwagi na doskonałe właściwości dielektryczne posiadały szerokie zastosowanie, jako składniki olejów elektroizolacyjnych wykorzystywanych głównie w urządzeniach elektrycznych takich jak: transformatory i kondensatory (około 75% produkcji) oraz w innych urządzeniach elektrycznych np. wyłączniki, a także jako ciecze hydrauliczne w hydraulicznych przekładniach maszyn oraz urządzeniach czy też nośniki ciepła w przemysłowych systemach grzewczych. PCB należą do związków bardzo trudno ulegających biodegradacji. W organizmach ludzkich nie ulegają rozkładowi i kumulują się, działając kancerogennie. Szkodliwość tych związków dla organizmów żywych jest główną przyczyną wycofania ze stosowania urządzeń zawierających PCB.

Źródłem wytwarzania odpadów zawierających PCB są operacje:

- wymiany płynów w transformatorkach,
- wycofywania z eksploatacji transformatorów i kondensatorów oraz innych urządzeń zawierających PCB wyprodukowanych w latach 1960-1985.

Zgodnie z obowiązującymi przepisami usunięcie oraz unieszkodliwienie PCB powinno nastąpić w terminie do dnia 31 grudnia 2010 r. (art. 40. *Ustawy z dnia 27 lipca 2001 roku o wprowadzeniu ustawy - Prawo ochrony środowiska, ustawy o odpadach oraz o zmianie niektórych ustaw* - Dz. U. z 2001 r., Nr 100, poz. 1085). Na mocy *Rozporządzenia Ministra Gospodarki z dnia 24 czerwca 2002 roku* (Dz. U. z 2002 r., Nr 96 poz. 860) przedsiębiorcy posiadający PCB zobowiązani byli do przeprowadzenia przeglądów w celu stwierdzenia obecności PCB, oznaczenia poziomów zawartości PCB i w przypadku stwierdzenia ilości powyżej 5 dm³, oznakowania urządzeń, instalacji, zbiorników oraz obszarów magazynowania urządzeń i zbiorników z PCB do dnia 31.12.2002 roku oraz do bieżącej aktualizacji uzyskanych w ten sposób danych. Informacje te należało przedłożyć w terminie 1 miesiąca od zakończenia inwentaryzacji wojewodzie, a w przypadku osób fizycznych nie będących przedsiębiorcami prezydentowi miasta.

Na podstawie danych uzyskanych z Urzędu Marszałkowskiego Województwa Śląskiego ustalono, że w latach 2007-2008 wyroby zawierające PCB występowały w 6 zakładach na terenie miasta Sosnowca. Wykaz zakładów zawierających PCB na terenie miasta Sosnowca przedstawiono w tabeli 17, natomiast wykaz urządzeń zawierających PCB przedstawiono w tabeli 18.

Tabela 17 Wykaz zakładów zawierających PCB na terenie miasta Sosnowca

Nazwa zakładu	Masa PCB [Mg]
ER.SI Poland Sp. Z o.o.	0,240
FOSTER WHEELER ENERGY FAKOP	1,960
FBT MILMET S.A.	11,850
MITTAL Steel Poland S.A.	2,160
PKP ENERGETYKA PT Sosnowiec	0,294
TIMKEN Polska Sp. z o.o.	0,048
Razem	16,852

Źródło: Urząd Marszałkowski Województwa Śląskiego

Tabela 18 Wykaz urządzeń zawierających PCB na terenie miasta Sosnowca

Nazwa urządzenia	Mg	sztuki
Transformatory	10,700	15
Kondensatory i baterie kondensatorów	5,292	127
Dławiki	0,560	1
Razem	16,852	143

Źródło: Urząd Marszałkowski Województwa Śląskiego

Z powyższych danych, zgromadzonych w oparciu o przedkładane przez przedsiębiorców informacje na temat urządzeń lub instalacji, w których były lub są wykorzystywane PCB, wynika, że na obszarze miasta Sosnowca zinwentaryzowano 143 urządzenia zawierające PCB o masie 16,852 Mg.

Na lata 2007-2008 zaplanowano unieszkodliwienie bądź oczyszczenie wyrobów zawierających łącznie 3,51 Mg PCB.

Wg informacji zawartej w Wojewódzkiej bazie danych, w 2007 roku, wytworzono 5,449 Mg odpadów zawierających PCB (w tym 0,092 Mg odpadów o kodzie 16 01 09* i 5,357 Mg odpadów o kodzie 16 02 09*), przy czym brak jest danych na temat dalszego postępowania z ww. odpadami - baza nie zawiera informacji na temat ilości odpadów poddanych procesom odzysku, magazynowania i unieszkodliwiania.

Instalacje do unieszkodliwiania odpadów PCB

Na terenie miasta Sosnowca nie funkcjonują żadne instalacje do dekontaminacji i/lub unieszkodliwiania odpadów PCB. Natomiast na terenie Województwa Śląskiego działa instalacja do termicznego przekształcania ciekłych odpadów PCB. Jej właścicielem jest firma SARPI Industries/Onyx w Dąbrowie Górniczej (maksymalna moc przerobowa instalacji określona w decyzji to 30 000 Mg/rok).

Ponadto poza terenem Województwa Śląskiego funkcjonują następujące instalacje w :

- Zakładach Chemicznych ROKITA S.A. w Brzegu Dolnym (Województwo Dolnośląskie),
- Chemeko Sp. z o.o. grupa Anwil we Włocławku (Województwo Kujawsko – Pomorskie).

Identyfikacja problemów

W trakcie analizy stanu aktualnego stwierdzono, że zbyt wolno przebiega proces wycofywania urządzeń zawierających PCB. Przedsiębiorcy w większości przypadków deklarują rok usunięcia urządzeń dopiero jako 2010, co oznacza, że urządzenia te będą eksploatowane do określonego prawnie w terminu tj. do roku 2010.

7.2.2 Oleje odpadowe

Oleje odpadowe powstają w wyniku eksploatacji olejów smarowych, które tracą swoje właściwości, ulegają zanieczyszczeniu i nie nadają się już do zastosowania, do którego były pierwotnie przeznaczone. Głównym źródłem powstawania olejów odpadowych jest sektor motoryzacyjny oraz zakłady przemysłowe.

Według obowiązującej klasyfikacji odpadów zawartej w *Rozporządzeniu Ministra Środowiska z dnia 27 września 2001 r. w sprawie katalogu odpadów* (Dz. U. z 2001 r., Nr 112, poz. 1206), oleje odpadowe stanowią odpad niebezpieczny i klasyfikowane są w grupie 13, w której wyróżnia się następujące podgrupy:

- 13 01 – odpadowe oleje hydrauliczne,
- 13 02 – odpadowe oleje silnikowe, przekładniowe i smarowe,
- 13 03 – odpadowe oleje i ciecze stosowane jako elektroizolatory oraz nośniki ciepła
- 13 04 – oleje żezowe (ze statków żeglugi śródlądowej)

Wymienione podgrupy stanowią odpad poużytkowy po eksploatacji olejów smarowych, którego zbieranie i zagospodarowanie określone zostało w *Ustawie z dnia 11 maja 2001 roku o obowiązkach przedsiębiorców w zakresie gospodarowania niektórymi odpadami oraz o opłacie produktowej i depozytowej* (Dz. U. z 2007 r. Nr 90, poz. 607 z późn. zm.).

Ponadto odpady zawierające oleje klasyfikowane są również w następujących podgrupach:

- 13 05 - odpady z odwadniania olejów w separatorach,
- 13 07 – odpady paliw ciekłych,
- 13 08 – odpady olejowe nieujęte w innych podgrupach.

Odpadowe oleje, klasyfikowane są także w grupie 12 (odpady z kształtowania oraz fizycznej i mechanicznej obróbki powierzchni metali i tworzyw sztucznych), podgrupa 12 01 – odpady z kształtowania oraz fizycznej i mechanicznej obróbki powierzchni metali i tworzyw sztucznych oraz w grupie 19 (odpady z instalacji i urządzeń służących zagospodarowaniu odpadów, z oczyszczalni ścieków oraz z uzdatniania wody pitnej i wody do celów przemysłowych) podgrupa 19 02 - odpady z fizykochemicznej przeróbki odpadów (w tym usuwanie chromu, usuwanie cyjanków, neutralizacja).

Zgodnie z *Ustawą z dnia 27 kwietnia 2001r o odpadach* (tekst jednolity Dz. U. z 2007 r. Nr 39, poz. 251, z późn. zm.) obowiązek zagospodarowania wszystkich rodzajów odpadów olejowych spoczywa na wytwórcach.

Według danych Urzędu Marszałkowskiego (WBD), w 2007 roku wytworzono 582,842 Mg olejów odpadowych oraz odpadów zawierających oleje, natomiast zebrano 218,483 Mg, co stanowi 37,5% ilości wytworzonej. Gospodarkę użytymi olejami w ujęciu rodzajowym przedstawiono w tabeli 19.

Tabela 19 Gospodarka użytymi olejami w ujęciu rodzajowym na terenie miasta Sosnowca

Kod odpadu	Ilość wytworzona [Mg]	Ilość zebrana [Mg]	Odzysk [Mg]	Unieszkodliwianie [Mg]
120107*	-	2,580	-	-
120110*	1,650	-	-	-
130105*	29,610	28,190	-	22,370
130110*	166,980	-	-	-
130113*	145,945	-	-	-
130205*	64,893	2,260	-	-
130206*	0,040	-	-	-
130208*	81,972	10,545	-	-
130307*	0,495	-	-	-
130507*	25,480	163,390	-	163,390
130508*	62,989	-	-	-
130703*	0,826	-	-	-
130802*	0,312	0,312	0,312	-
130899*	-	11,206	10,000	-
190207*	3,300	-	-	-
	582,842	218,483	10,312	185,760

Źródło: WBD

Jak wynika z powyższej tabeli, na terenie miasta Sosnowca w roku 2007 wytworzono ogółem 582,842 Mg olejów odpadowych. W największej ilości były wytwarzane następujące rodzaje odpadów:

- 13 01 10* - Mineralne oleje hydrauliczne niezawierające związków chlorowcoorganicznych – 166,98 Mg
- 13 01 13* - Inne oleje hydrauliczne – 145,945 Mg.

Ponadto zaobserwowano również znaczące ilości wytwarzanych odpadów o kodzie:

- 13 02 08* - Inne oleje silnikowe, przekładniowe i smarowe (81,972 Mg),
- 13 02 05* - Mineralne oleje silnikowe, przekładniowe i smarowe niezawierające związków chlorowcoorganicznych (64,893 Mg),
- 13 05 08* - Mieszanina odpadów z piaskowników i z odwadniania olejów w separatorach (62,989 Mg),
- 13 01 05* - Emulsje olejowe niezawierające związków chlorowcoorganicznych (29,610 Mg)
- 13 05 07* - Zaolejona woda z odwadniania olejów w separatorach (25,480 Mg).

Rodzaje i ilość odpadów poddawanych procesom odzysku i unieszkodliwiania

Zgodnie z *Ustawą z dnia 27 kwietnia 2001 r. o odpadach* (tekst jednolity Dz. U. z 2007 r. Nr 39, poz. 251, z późn. zm.) oraz *Ustawą o obowiązkach przedsiębiorców w zakresie gospodarowania niektórymi odpadami oraz o opłacie produktowej i opłacie depozytowej* (Dz. U. z 2007 r. Nr 90, poz. 607 z późn. zm.) oleje odpadowe podlegają obowiązkowi odzysku i recyklingu.

Wg danych WBD, w 2007 roku procesom odzysku poddano 10,312 Mg odpadów, natomiast unieszkodliwianiu – 185,760 Mg. Pozostałe odpady mogą być magazynowane. Zgodnie z *Ustawą z dnia 27 kwietnia 2001 r. o odpadach* (tekst jednolity Dz. U. z 2007 r. Nr 39, poz. 251, z późn. zm.) - art. 63 ust. 3 i 4, odpady przeznaczone do odzysku lub unieszkodliwiania, mogą być magazynowane, jeżeli konieczność magazynowania wynika z procesów technologicznych lub organizacyjnych nie dłużej niż 3 lata. Ilości odpadów poddane procesom odzysku i unieszkodliwiania przedstawiono w tabeli 20.

Tabela 20 Ilości odpadów poddane procesom odzysku i unieszkodliwiania w 2007 r.

Kod odpadu	Ilość poddana procesom odzysku/unieszkodliwiania [Mg]	Kod procesu
130105*	22.3700	D9
130507*	163.3900	D9
130802*	0.3120	R5
130899*	10.0000	R5

Źródło: WBD

Zgodnie z *Ustawą z dnia 27 kwietnia 2001 r. o odpadach* (tekst jednolity Dz.U. z 2007 r. Nr 39, poz. 251 z późn. zm) - załącznik 5, procesy odzysku klasyfikowane są jako:

R5 - recykling lub regeneracja innych materiałów nieorganicznych

oraz załącznik 6, procesy unieszkodliwiania klasyfikowane są jako:

D9 - obróbka fizyczno-chemiczna nie wymieniona w innym punkcie niniejszego załącznika, w wyniku której powstają odpady, unieszkodliwiane za pomocą któregośkolwiek z procesów wymienionych w punktach od D1 do D12 (np. parowanie, suszenie, strącanie)

Systemy zbierania

Odpady olejowe wytwarzane w zakładach na terenie Sosnowca odbierane były przez firmy specjalistyczne zajmujące się zbieraniem: olejów przepracowanych, emulsji olejowo-wodnych, szlamów zaolejonych oraz prowadzące serwis separatorów olejowych i odstożników. W związku z powyższym zbieranie odpadów olejowych funkcjonowało prawidłowo. Nie funkcjonował natomiast, zorganizowany system zbierania olejów odpadowych ze źródeł rozproszonych w tym w sektorze małych i średnich przedsiębiorstw i z gospodarstw domowych.

Sposób zbierania odpadowych olejów określony został w *Rozporządzeniu Ministra Gospodarki i Pracy z dnia 4 sierpnia 2004 roku w sprawie szczegółowego sposobu postępowania z olejami odpadowymi* (Dz. U z 2004 r., Nr 192, poz. 1968).

Na terenie kraju działają obecnie trzy podmioty będące organizacjami odzysku, które w imieniu producentów i importerów olejów zapewniają prawidłowe zagospodarowanie olejów odpadowych w celu osiągnięcia wymaganych poziomów odzysku i recyklingu. Są to:

- Konsorcjum Olejów Przepracowanych – Organizacja Odzysku S.A. w Jedliczach,
- Oiler Organizacja Odzysku S.A.,
- Plastikol Organizacja Odzysku S.A.

Instalacje do odzysku/unieszkodliwiania

Oleje odpadowe poddawane są procesowi odzysku lub unieszkodliwiania w instalacjach zlokalizowanych na terenie Sosnowca, jak również na terenie woj. śląskiego i na terenie kraju.

Na terenie miasta Sosnowca funkcjonuje instalacja do unieszkodliwiania odpadów, w tym odpadowych olejów:

- Instalacja do rozszczepiania emulsji olejowo-wodnych o łącznej mocy przerobowej 3 500 Mg/rok, właściciel: P.U.P.H. REMTECH Sp. z o.o., ul. Grota Roweckiego 130.

Identyfikacja problemów

Problemem jest brak systemu zbierania olejów odpadowych powstających w dużym rozproszeniu, głównie w sektorze małych i średnich przedsiębiorstw i w gospodarstwach domowych jak również niska świadomość ekologiczna tych wytwórców odpadów.

7.2.3 Zużyte akumulatory i baterie

Głównym źródłem zużytych akumulatorów są środki transportu oraz w mniejszym stopniu akumulatory stosowane jako stacjonarne źródła prądu w energetyce, telekomunikacji i górnictwie. Zużyte baterie powstają w sposób rozproszony głównie w gospodarstwach domowych, a także w infrastrukturze.

Baterie i akumulatory, zgodnie z obowiązującą klasyfikacją odpadów w *Rozporządzeniu Ministra Środowiska z dnia 27 września 2001 r. w sprawie katalogu odpadów* (Dz. U. z 2001 r., Nr 112, poz. 1206) klasyfikowane są w grupie 16, podgrupa 16 06, w której należy wyróżnić następujące rodzaje odpadów:

- 16 06 01* – baterie i akumulatory ołowiowe,
- 16 06 02* – baterie i akumulatory niklowo-kadmowe,
- 16 06 03* – baterie zawierające rtęć,
- 16 06 04 – baterie alkaliczne (z wyłączeniem 16 06 03),
- 16 06 05 – inne baterie i akumulatory,
- 16 06 06* – selektywnie gromadzony elektrolit z baterii i akumulatorów.

Wg danych WBD w 2007 roku na terenie Sosnowca powstało 41,7 Mg zużytych baterii i akumulatorów, natomiast zebrano z terenu miasta 229,174 Mg. Ilości i rodzaje zużytych baterii i akumulatorów wytworzonych i zebranych przedstawiono w tabeli 21.

Tabela 21 *Ilości i rodzaje zużytych baterii wytwarzanych i zebranych z terenu miasta Sosnowca w 2007 r.*

Rodzaj odpadu	Ilość wytworzona [Mg]	Ilość zebrana [Mg]
16 06 01*	40,025	225,023
16 06 02*	1,375	0,96
16 06 04	-	2,0
16 06 05	0,3	0,1
16 06 06*	-	1,091

Źródło: WBD

Ponadto w wyniku prowadzonego corocznie od 1996 roku konkursu w placówkach oświatowych, zbierane są zużyte baterii. W 2007 roku zebrano 2,009 Mg zużytych baterii w wyniku prowadzonego konkursu. Dodatkowo w ramach „Maratonu Recyklingu” organizowanego podczas „Dni Sosnowca” zebrano 105 kg zużytych baterii.

Rodzaje i ilość odpadów poddawanych procesom odzysku i unieszkodliwiania

W Wojewódzkiej bazie danych brak jest ilości zużytych baterii i akumulatorów poddanych procesom odzysku i/lub unieszkodliwiania. Zgodnie z *Ustawą z dnia 27 kwietnia 2001 r. o odpadach* (tekst jednolity Dz. U. z 2007 r. Nr 39, poz. 251, z późn. zm.)- art. 63 ust. 3 i 4, odpady przeznaczone do odzysku lub unieszkodliwiania, z wyjątkiem składowania, mogą być magazynowane, jeżeli konieczność magazynowania wynika z procesów technologicznych lub organizacyjnych nie dłużej niż 3 lata.

Systemy zbierania

Na terenie miasta możemy wyróżnić dwa systemy zbierania zużytych baterii i akumulatorów: od podmiotów gospodarczych oraz od mieszkańców.

System zbierania od podmiotów gospodarczych funkcjonuje w oparciu o: *Ustawę z dnia 21 kwietnia 2001 roku o odpadach* (tekst jednolity Dz. U. z 2007 r. Nr 39, poz. 251, z późn. zm.) oraz *Ustawę z dnia 11 maja 2001 r. o obowiązkach przedsiębiorców w zakresie gospodarowania niektórymi odpadami oraz o opłacie produktowej i opłacie depozytowej* (Dz. U. z 2007 r. Nr 90, poz. 607 z późn. zm.). Zgodnie z *Ustawą z dnia 11 maja 2001 r. o obowiązkach przedsiębiorców w zakresie gospodarowania niektórymi odpadami oraz o opłacie produktowej i opłacie depozytowej* przy zakupie nowego akumulatora pobierana jest opłata depozytowa zwracana przy oddaniu zużytego akumulatora. Ponadto firmy zajmujące się recyklingiem zużytych akumulatorów kwasowo-ołowiowych posiadają na terenie kraju własną sieć zbierania akumulatorów.

Natomiast system zbierania zużytych baterii od mieszkańców odbywa się w ramach sieci zbierania odpadów opartych na punktach zbierania zlokalizowanych w miejscach usługowych i w placówkach oświatowych. Zbieranie zużytych baterii w placówkach oświatowych prowadzone jest na zasadzie konkursu. Początkowo zbieranie zużytych baterii prowadzone było w szkołach podstawowych, a od roku 2004 konkurs został rozszerzony również na szkoły gimnazjalne. Poza I edycję konkursu, w której udział wzięło ok. 40 placówek oświatowych, w następnych latach konkurs nie cieszył się zbyt wielkim zainteresowaniem. Średnia ilość uczestników, biorąca udział w kolejnych latach wynosiła średnio 10 szkół na rok.

Instalacje do odzysku/unieszkodliwiania

Na terenie miasta Sosnowca nie funkcjonują instalacje do odzysku/unieszkodliwiania zużytych baterii i akumulatorów.

Natomiast na terenie Województwa Śląskiego działają następujące instalacje do odzysku i unieszkodliwiania baterii i akumulatorów ołowiowych wraz z elektrolitem:

- ZGH „Orzeł Biały” S.A. w Bytomiu (moc przerobowa 100 tys. Mg akumulatorów),
- „Baterpol” Sp. z o.o. w Świętochłowicach (moc przerobowa 70 tys. Mg),

oraz zużyte akumulatory Ni-Cd przerabiane są w firmie MarCo Ltd. w Rudnikach koło Częstochowy (moc przerobowa 2,0 tys. Mg).

Identyfikacja problemów

- duże rozproszenie źródeł wytwarzania odpadów.

7.2.4 Odpady medyczne i weterynaryjne

Odpady medyczne i weterynaryjne klasyfikowane są w grupie 18 zgodnie z obowiązującym *Rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 27 września 2001 r. w sprawie katalogu odpadów* (Dz. U. z 2001 r., Nr 112, poz. 1206), w tym w podgrupie 18 01 - odpady z diagnozowania, leczenia i profilaktyki medycznej, natomiast odpady weterynaryjne w podgrupie 18 02 - odpady z diagnozowania, leczenia i profilaktyki weterynaryjnej.

Zgodnie z *Rozporządzeniem Ministra Zdrowia z dnia 23 sierpnia 2007 roku w sprawie szczegółowego sposobu postępowania z odpadami medycznymi* (Dz. U. z 2007 r. Nr 162, poz. 1153) odpady medyczne klasyfikuje się w następujący sposób:

- odpady medyczne o kodach 18 01 02*, 18 01 03*, 18 01 80* i 18 01 82*, zwane dalej „odpadami zakaźnymi”, są to odpady niebezpieczne, które zawierają żywe mikroorganizmy lub ich toksyny, o których wiadomo lub co do których istnieją wiarygodne podstawy do przyjęcia, że wywołują choroby zakaźne u ludzi lub innych żywych organizmów;
- odpady medyczne o kodach 18 01 06*, 18 01 08* i 18 01 10* zwane dalej „odpadami specjalnymi”, są to odpady niebezpieczne, które zawierają substancje chemiczne, o których wiadomo lub co do których istnieją wiarygodne podstawy do sądenia, że wywołują choroby niezakaźne u ludzi lub innych żywych organizmów albo mogą być źródłem skażenia środowiska;
- odpady medyczne o kodach 18 01 01, 18 01 04, 18 01 07, 18 01 09 i 18 01 81 – zwane dalej „odpadami pozostałymi”, są to odpady medyczne nieposiadające właściwości niebezpiecznych.

Odpady medyczne powstają w procesach diagnozowania, leczenia i profilaktyki medycznej oraz weterynaryjnej. Głównym źródłem powstawania odpadów medycznych są ośrodki służby zdrowia, szpitale, poradnie, prywatne gabinety lekarskie, laboratoria analityczne i zakłady farmakologiczne. Ponadto odpady medyczne w postaci przeterminowanych lekarstw i środków medycznych powstają również w gospodarstwach domowych.

Odpady weterynaryjne powstają głównie w gabinetach weterynaryjnych oraz w wyniku prowadzenia doświadczeń i badań naukowych na zwierzętach. Zasadniczym problemem tej grupy odpadów są odpady zakaźne. Ilości wytworzonych odpadów przedstawiono w tabeli 22.

Tabela 22 Ilości wytworzonych odpadów medycznych i weterynaryjnych w 2007 r.

Podgrupa i rodzaj odpadów	Ilość wytwarzanych odpadów [Mg]	
	ogółem	w tym niebezpiecznych
18 01	158,582	148,182
180101	0,100	-
180102*	3,610	3,610
180103*	144,542	144,542

Podgrupa i rodzaj odpadów	Ilość wytwarzanych odpadów [Mg]	
	ogółem	w tym niebezpiecznych
180104	3,900	-
180106*	0,030	0,030
180109	6,400	-
18 02	5,575	0,075
180202*	0,075	0,075
180203	5,500	-
Ogółem	164,157	148,257

Źródło: WBD

Na terenie miasta Sosnowca w 2007 roku wytworzono ogółem 164,157 Mg odpadów, w tym odpadów medycznych 158,582 Mg, natomiast odpadów weterynaryjnych 5,575 Mg. W ogólnej ilości odpadów wytworzonych odpady niebezpieczne stanowiły 90,3%. Najwięcej powstało odpadów o kodzie 18 01 03* - 144,542 Mg. Statystyka nie obejmuje wszystkich podmiotów wytwarzających odpady medyczne i weterynaryjne.

Wg informacji Wydziału Zdrowia Urzędu Miejskiego w Sosnowcu, na terenie miasta funkcjonowało w 2008 r.: 6 szpitali i 8 przychodni publicznych. Ponadto w rejestrze podmiotów prowadzących działalność gospodarczą było wpisanych 325 praktyk lekarskich, w tym 34 niepubliczne zakłady opieki zdrowotnej i 175 indywidualnych praktyk lekarskich o niesprecyzowanej specjalności.

W celu określenia ilości odpadów wytwarzanych w mieście posłużono się metodą szacunkową, wykorzystując ilość porad udzielonych przez indywidualne praktyki lekarskie. Szacunkowa ilość odpadów medycznych specyficznych powstających na terenie miasta Sosnowca powstająca w indywidualnych praktykach wynosi ok. 10 Mg/rok. Ogółem na terenie miasta powstało ok. 170 Mg odpadów medycznych.

Dokonano również oszacowania ilości specyficznych odpadów powstających w prywatnych gabinetach weterynaryjnych. Wg informacji zawartych na stronie internetowej Śląskiej Izby Lekarsko-Weterynaryjnej, na terenie miasta Sosnowca funkcjonuje 16 gabinetów weterynaryjnych. Przeprowadzona ankietyzacja tych placówek zakończyła się uzyskaniem 1 odpowiedzi. Przyjmując, że odpady weterynaryjne stanowią ok. 10% odpadów medycznych, szacunkowa ilość odpadów weterynaryjnych kształtuje się na poziomie ok. 17 Mg.

Ogółem, na terenie miasta Sosnowca wytworzono w 2007 roku ok. 190 Mg odpadów medycznych i weterynaryjnych.

Systemy zbierania

Odpady medyczne i weterynaryjne są magazynowane selektywnie w miejscu ich powstania i gromadzone w specjalistycznych pojemnikach zgodnie z *Rozporządzeniem Ministra Zdrowia z dnia 23 sierpnia 2007 roku w sprawie szczegółowego postępowania z odpadami medycznymi*, następnie są przekazywane do unieszkodliwiania do specjalistycznych instalacji lub unieszkodliwiane w instalacji własnej.

Instalacje do unieszkodliwiania

Na terenie miasta Sosnowca nie funkcjonuje instalacje do unieszkodliwiania odpadów medycznych i weterynaryjnych.

Identyfikacja problemów

W trakcie analizy stanu aktualnego w zakresie odpadów medycznych i weterynaryjnych stwierdzono:

- brak prawidłowo funkcjonującego systemu monitorowania ilości wytwarzanych odpadów medycznych,
- brak systemu monitorowania ilości wytwarzanych i sposobów zbierania odpadów weterynaryjnych w gabinetach prywatnych,
- znaczna część gabinetów lekarskich i weterynaryjnych nie posiada stosownych decyzji na gospodarke odpadami.

7.2.5 Pojazdy wycofane z eksploatacji

Pojazdy wycofane z eksploatacji, zgodnie z *Rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 27 września 2001 r. w sprawie katalogu odpadów* (Dz. U. z 2001 r., Nr 112, poz. 1206) klasyfikowane są jako grupa 16 01 04* (zużyte lub nienadające się do użytkowania pojazdy) oraz 16 01 06 (zużyte lub nienadające się do użytkowania pojazdy niezawierające cieczy i innych niebezpiecznych elementów).

Analizując sytuację w zakresie gospodarowania pojazdami wycofanymi z eksploatacji na terenie miasta Sosnowca wykorzystano informacje przekazane przez podmioty posiadające stosowne zezwolenie na prowadzenie działalności w zakresie demontażu pojazdów i posiadające stację demontażu na terenie miasta. Informacje w zakresie pojazdów wycofanych z eksploatacji i przyjętych do stacji demontażu przedstawiono w tabeli 23. Wg informacji uzyskanych z Urzędu Miasta w Sosnowcu, Wydział Komunikacji, na terenie miasta w 2007 r. wyrejestrowano z powodu złomowania 614 pojazdów, natomiast w 2008 r. – 794 pojazdy.

Tabela 23 *Zestawienie informacji na temat pojazdów wycofanych z eksploatacji przyjętych do stacji demontażu funkcjonujących na terenie miasta Sosnowca w latach 2007-2008*

Parametr	jednostka	Pojazdy przyjęte do stacji demontażu w roku sprawozdawczym 2007		Pojazdy przyjęte do stacji demontażu w roku sprawozdawczym 2008	
		wyprodukowane do 31.12.1979 r.	wyprodukowane po 01.01.1980 r.	wyprodukowane do 31.12.1979 r.	wyprodukowane po 01.01.1980 r.
ogólna liczba przyjętych pojazdów	[szt.]	21	529	6	563
masa przyjętych pojazdów	[Mg]	681,659		562,714	

Źródło: informacje od prowadzących stacje demontażu oraz z WBD

Dane zawarte w powyższej tabeli dotyczą wszystkich pojazdów, które trafiły do stacji demontażu, a nie tylko pojazdów zarejestrowanych na obszarze miasta.

Z przedstawionych powyżej informacji wynika, że w roku 2007 do stacji demontażu przyjęto 580 szt. tj. ok. 682 Mg odpadów w postaci pojazdów wycofanych z eksploatacji, natomiast w 2008 r. – 569 szt., tj. ok. 563 Mg. Z ogólnej masy przyjętych odpadów część została poddana odzyskowi i recyklingowi bezpośrednio na stacjach demontażu, część natomiast została przekazana odbiorcom zewnętrznym w celu odzysku i recyklingu.

Instalacje do odzysku/ unieszkodliwiania pojazdów wycofanych z eksploatacji

Na terenie miasta Sosnowca funkcjonują 3 instalacje posiadających stosowne decyzje w zakresie prowadzenia demontażu pojazdów. Wykaz instalacji, rodzaj i ilość odpadów dopuszczonych do odzysku i odpadów przerabianych w latach 2007-2008 przedstawiono w tabeli 24.

Tabela 24 Wykaz instalacji, rodzaj i ilość odpadów dopuszczonych do odzysku i odpadów przerabianych w latach 2007-2008

Nazwa firmy	Lokalizacja instalacji	Rodzaj urządzenia/ /instalacji	Rodzaj i ilości przerabianych odpadów [Mg/rok]	Moc przerobowa [Mg/rok]	Rodzaj procesu
Stacja Demontażu Pojazdów Eugeniusz Guzik	41-200 Sosnowiec ul. B. Mieroszewskich 81c	Stacja demontażu pojazdów	16 0104* 16 0106 2007 – 351,881 2008 – 229,909	800 200	R14 R14
Var-Mont Sławomir Mularczyk	41-200 Sosnowiec ul. Niwecka 4	Stacja demontażu pojazdów	16 0104* 16 0106 2007 – 198,174 2008 – 176,766	1300 200	R14
PHU „ZŁOMOTEX” Grzegorz Cieślak (zmiana właściciela w 2007 r.)	41-200 Sosnowiec ul. Niwecka 8a	Stacja demontażu pojazdów	16 0104* 16 0106 2007 – 74,152	1 700 300	R14
„AUTO-BOX” Ewa Cieślak (w miejsce PHU „ZŁOMOTEX”)	41-200 Sosnowiec ul. Niwecka 8a	Stacja demontażu pojazdów	16 0104* 16 0106 2007 – 57,452 2008 – 156,039	1 700 300	R14

Źródło: informacje uzyskane od prowadzących instalacje oraz WBD

Zgodnie z *Ustawą z dnia 27 kwietnia 2001 r. o odpadach* (tekst jednolity Dz.U. z 2007 r. Nr 39, poz. 251 z późn. zm) - załącznik 5, procesy odzysku klasyfikowane są jako:

R14 – inne działania polegające na wykorzystaniu odpadów w całości lub części

Identyfikacja problemów

- niska świadomość mieszkańców w zakresie prawidłowego postępowania z wyrejestrowanymi pojazdami

7.2.6 Zużyty sprzęt elektryczny i elektroniczny

Zgodnie z *Ustawą z dnia 29 lipca 2005 r. o zużytym sprzęcie elektrycznym i elektronicznym* (Dz. U. z 2005 r., Nr 180, poz. 1495) sprzęt elektryczny i elektroniczny dzieli się na 10 grup:

- wielkogabarytowe urządzenia gospodarstwa domowego (m.in. lodówki, zmywarki, pralki, kuchenki, urządzenia wentylacyjne),
- małogabarytowe urządzenia gospodarstwa domowego (m.in. odkurzacze, żelazka, wagi, suszarki do włosów),
- sprzęt teleinformatyczny i telekomunikacyjny (np. komputery, drukarki, telefony komórkowe, kalkulatory),
- sprzęt audiowizualny (np. telewizory, radia, kamery video),
- sprzęt oświetleniowy (np. oprawy oświetleniowe do lamp fluorescencyjnych, lampy sodowe),
- narzędzia elektryczne i elektroniczne, z wyjątkiem wielkogabarytowych, stacjonarnych narzędzi przemysłowych (np. wiertarki, maszyny do szycia, kosiarki),
- zabawki, sprzęt rekreacyjny i sportowy (np. konsole do gier video, koleжки elektryczne),
- przyrządy medyczne, z wyjątkiem wszystkich wszczepionych i skażonych produktów (np. sprzęt do radioterapii, do badań kardiologicznych),
- przyrządy do nadzoru i kontroli (np. czujniki dymu, panele sterownicze),
- automaty do wydawania (np. napojów, bankomaty).

Zużyty sprzęt elektryczny i elektroniczny zawiera niebezpieczne składniki takie jak: PCB (polichlorowane bifenyle), baterie, części składowe zawierające rtęć, tworzywo sztuczne, azbest, HC (węglowodory), HCFC (wodorochlorofluorowęglowodory), HFC (chlorofluorowęglowodory) i inne.

Źródłem powstawania zużytego sprzętu elektrycznego i elektronicznego są podmioty gospodarcze, obiekty infrastruktury oraz gospodarstwa domowe.

Ilości wytworzonych i zebranych odpadów zużytego sprzętu elektrycznego i elektronicznego z uwzględnieniem rodzajów na terenie miasta Sosnowca w 2007 roku przedstawiono w tabeli 25.

Tabela 25 *Ilości wytworzonych i zebranych odpadów zużytego sprzętu elektrycznego i elektronicznego z uwzględnieniem rodzajów na terenie miasta Sosnowca w 2007 roku*

Kod odpadu	Rodzaj odpadu	Ilość wytworzona [Mg]	Ilość zebrana [Mg]
160209*	Transformatory i kondensatory zawierające PCB	5,357	-
160210*	Zużyte urządzenia zawierające PCB albo nimi zanieczyszczone inne niż wymienione w 16 02 09	0,092	-
160211*	Zużyte urządzenia zawierające freony, HCFC, HFC	0,160	8,990
160213*	Zużyte urządzenia zawierające niebezpieczne elementy inne niż wymienione w 16 02 09 do 16 02 12	6,746	33,342
160214	Zużyte urządzenia inne niż wymienione w 16 02 09 do 16 02 13	15,200	135,700
160216	Elementy usunięte z zużytych urządzeń inne niż wymienione w 16 02 15	1,600	0,300
200121*	Lampy fluorescencyjne i inne odpady zawierające rtęć	0,001	0,000
200123*	Urządzenia zawierające freony	-	8,063
200135*	Zużyte urządzenia elektryczne i elektroniczne inne niż wymienione w 20 01 21 i 20 01 23 zawierające niebezpieczne składniki	-	10,140
200136	Zużyte urządzenia elektryczne i elektroniczne inne niż wymienione w 20 01 21, 20 01 23 i 20 01 35	-	12,371
Razem		29,156	208,906

Źródło: WBD

Ilość wytworzonych ogółem odpadów elektrycznych i elektronicznych na terenie Sosnowca kształtowała się na poziomie 29,156 Mg. Natomiast ilość zebranego zużytego sprzętu elektrycznego i elektronicznego w 2007 r. kształtowała się na poziomie 208,906 Mg (wg WBD), w tym z gospodarstw domowych 30,574 Mg, co w przeliczeniu na 1 mieszkańca miasta wynosi 0,137 kg.

Zakładając, zgodnie z *Dyrektywą Parlamentu Europejskiego i Rady 2002/96/WE z dnia 27 stycznia 2003 r. w sprawie zużytego sprzętu elektrycznego i elektronicznego WEEE*, obowiązek osiągnięcia na koniec 2008 r. poziomu zbierania zużytego sprzętu elektrycznego i elektronicznego na poziomie 4 kg/mieszkańca/rok, na terenie miasta powinno zostać zebranych w 2008 r. ok. 900 Mg odpadów z gospodarstw domowych.

Rodzaj i ilość odpadów poddawanych poszczególnym procesom odzysku i unieszkodliwiania

W Wojewódzkiej bazie danych brak jest ilości zużytego sprzętu elektrycznego i elektronicznego poddanego procesom odzysku i/lub unieszkodliwiania. Zgodnie z *Ustawą z dnia 27 kwietnia 2001 r. o odpadach* (tekst jednolity Dz. U. z 2007 r. Nr 39, poz. 251, z późn. zm.)- art. 63 ust. 3 i 4, odpady przeznaczone do odzysku lub unieszkodliwiania, z wyjątkiem składowania, mogą być magazynowane,

jeżeli konieczność magazynowania wynika z procesów technologicznych lub organizacyjnych nie dłużej niż 3 lata.

W Rejestrze Przedsiębiorców i Organizacji Odzysku Sprzętu Elektrycznego i Elektronicznego na terenie miasta Sosnowca zarejestrowano (stan na dzień 04.03.2009 r.):

- 8 przedsiębiorców wprowadzających sprzęt;
- brak organizacji odzysku na terenie miasta Sosnowca
- 50 przedsiębiorców zajmujących się zbieraniem zużytego sprzętu elektrycznego i elektronicznego;
- brak przedsiębiorców prowadzących działalność w zakresie przetwarzania zużytego sprzętu elektrycznego i elektronicznego.

Szczegółowe dane dotyczące przedsiębiorców wprowadzających sprzęt oraz przedsiębiorców zajmujących się zbieraniem zużytego sprzętu udostępnione są na stronie internetowej pod adresem <http://www.rzseie.gios.gov.pl>

Systemy zbierania odpadów

Na terenie miasta Sosnowca zorganizowano bezpłatny punkt odbioru zużytego sprzętu elektrycznego i elektronicznego od mieszkańców, który znajduje się przy ul. Baczyńskiego 11 w siedzibie firmy REMONDIS w Sosnowcu. Ponadto zużyty sprzęt elektryczny i elektroniczny pochodzący z sektora komunalnego jest odbierany przez jednostki handlowe na zasadzie wymiany przy zakupie nowego sprzętu. Informację odnośnie punktów zbiórki znajdują się na stronie internetowej Urzędu Miejskiego w Sosnowcu – www.sosnowiec.pl. W przypadku zużytego sprzętu pochodzącego z innych źródeł odpady sprzętu elektrycznego i elektronicznego odbierane są przez specjalistyczne firmy posiadające stosowne zezwolenia.

Instalacje do odzysku/unieszkodliwiania odpadów

Na terenie miasta Sosnowca nie funkcjonują instalacje do odzysku/unieszkodliwiania zużytego sprzętu elektrycznego i elektronicznego. Natomiast najbliższej Sosnowca zlokalizowane są zakłady przetwarzania zużytego sprzętu elektrycznego i elektronicznego:

- EDELMET Sp. z o.o. w Katowicach, ul. Goetla 8 (o mocy przerobowej 960 Mg/rok),
- SCU Śląskie Centrum Utylizacji w Katowicach, ul. Asnyka 32 (o mocy przerobowej 2 000 Mg/rok),

Identyfikacja problemów

- brak wtórnego obiegu przestarzałego sprzętu elektrycznego i elektronicznego,
- niska świadomość ekologiczna społeczeństwa dotycząca gospodarki zużytym sprzętem elektrycznym i elektronicznym, pomimo prowadzonych akcji edukacyjnych w tym zakresie.

7.2.7 Odpady zawierające azbest

Specyficzne własności azbestu (odporność na: wysokie temperatury, działanie mrozu, działanie kwasów, substancji żrących a także elastyczność itp.), spowodowały, że znalazł on zastosowanie do produkcji szerokiej gamy wyrobów przemysłowych, w szczególności wyrobów budowlanych oraz różnego rodzaju rur wykorzystywanych w budowie np. instalacji wodociągowych i kanalizacyjnych, przewodów kominowych czy zsyków, a także w mniejszej skali w energetyce, transporcie oraz w przemyśle maszynowym, stoczniowym, włókienniczym, chemicznym i innych gałęziach przemysłu. Najwięcej wyrobów azbestowych wykorzystano w budownictwie i do produkcji materiałów budowlanych - około 85% z całości wytworzonych wyrobów. W związku z tym, najwięcej odpadów zawierających azbest powstanie w trakcie prac remontowo-budowlanych – wymiany pokryć dachowych oraz elewacji wykonanych z wyrobów azbestowo-cementowych.

Zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 27 września 2001 roku w sprawie katalogu odpadów (Dz. U. z 2001 r., Nr 112, poz. 1206) odpady te klasyfikowane są przede wszystkim jako:

- 17 06 01* - materiały izolacyjne zawierające azbest,
- 17 06 05* - materiały konstrukcyjne zawierające azbest.

Wg informacji zawartych w „Programie usuwania azbestu i wyrobów zawierających azbest dla miasta Sosnowca”, na terenie miasta zinventaryzowano: **1 313 683,07 m²** wyrobów zawierających azbest w postaci płyt azbestowo-cementowych (dachowych – **74 927,9 m²**, elewacyjnych – **1 238 755,47 m²**) oraz **8 218,6 mb** rur azbestowo-cementowych. Ilość wyrobów azbestowych, występujących w poszczególnych typach zabudowy, przedstawiono w tabeli 26.

Tabela 26 Ilość wyrobów azbestowo-cementowych występujących na terenie miasta Sosnowiec, w poszczególnych typach zabudowy oraz w sektorze gospodarczym

Rodzaj obiektu	Jednostka	Zabudowa jednorodzinna	Zabudowa wielorodzinna	Sektor gospodarczy	Razem
Pokrycia dachowe	[m ²]	25 791,0	46 117,6	3 019,0	74 927,6
	[Mg]	335,3	599,5	39,2	958,7
Pokrycia elewacyjne	[m ²]	290,0	1 223 916,47	14 549,0	1 238 755,47
	[Mg]	3,8	15 910,9	189,1	16 103,8
Rury azbestowo - cementowe	[mb]	-	8 218,6	-	8 218,6
	[Mg]	-	328,7		
RAZEM	[m ²]	26 081,0	1 270 034,07	17 568,0	1 313 683,07
	[mb]	-	8 218,6	-	8 218,6
	[Mg]	339,1	16 839,1	228,3	17 406,5

Źródło: „Program usuwania azbestu i wyrobów zawierających azbest miasta Sosnowca”.

Jak wynika z powyższej tabeli, na terenie miasta zinventaryzowano ogółem 17 406,5 Mg wyrobów zawierających azbest (w tym 17 077,8 Mg – pokrycia dachowe i elewacyjne oraz 328,7 Mg – rury azbestowo-cementowe). Biorąc pod uwagę ocenę stanu i możliwości bezpiecznego użytkowania wyrobów zawierających azbest, na terenie miasta z ilości zinventaryzowanej (tabela 26), natychmiastowej wymianie podlegają:

- ok. 17% płyt dachowych tj. 164,2 Mg,
- 3,99% płyt elewacyjnych, tj. 546,6 Mg

Natomiast rury azbestowo-cementowe kwalifikują się do ponownej oceny w ciągu roku. Niecałe 2 % rur należy ponownie sprawdzić w ciągu 5 lat.

Wg informacji uzyskanych z Urzędu Marszałkowskiego Województwa Śląskiego, na terenie miasta Sosnowca w 2008 r. zinventaryzowano (na podstawie informacji przedłożonych przez osoby prawne i osoby fizyczne zgodnie z załącznikiem nr 1 do Rozporządzenia Ministra Gospodarki, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 2 kwietnia 2004 r. w sprawie sposobów i warunków bezpiecznego użytkowania i usuwania wyrobów zawierających azbest – Dz. U. z 2004 r., Nr 71, poz. 649), łącznie 9 922,358 Mg wyrobów zawierających azbest, w tym 9 903,5 Mg odpadów zgłoszonych przez osoby prawne oraz 18,858 Mg przez osoby fizyczne. Rodzaje i ilości wyrobów zawierających azbest zinventaryzowane na terenie miasta Sosnowca przedstawiono w tabeli 27.

Tabela 27 Rodzaje i ilości wyrobów zawierających azbest zinventaryzowane na terenie miasta Sosnowca

Rodzaj wyrobu	Ilość	Masa [Mg]
Płyty płaskie	546 303,278 m ²	7521,164
Płyty elewacyjne	134 756,000 m ²	2 021,290
Płyty faliste	12 464,254 m ²	223,964
Rury	3651,300 mb	145,932

Źródło: Urząd Marszałkowski Województwa Śląskiego

Zgodnie z przedłożoną informację podmioty prawne oraz osoby fizyczne planowały usunięcie 12,5 Mg wyrobów zawierających azbest w 2007 r., natomiast w 2008 r.– 27,65 Mg.

Wg informacji uzyskanej z Wojewódzkiej bazy danych w 2007 r. wytworzono na terenie Sosnowca 36,512 Mg odpadów o kodzie 17 06 01* - materiały izolacyjne zawierające azbest oraz 119,120 Mg odpadów o kodzie 17 06 05* - materiały konstrukcyjne zawierające azbest. Zebrano również 4,3 Mg odpadów o kodzie 17 06 01*. Brak jest informacji o gospodarce odpadami materiałów zawierających azbest.

Rodzaj i ilości odpadów poddawanych procesom unieszkodliwiania

Zgodnie z obowiązującym prawodawstwem odpady zawierające azbest mogą zostać poddane tylko procesom unieszkodliwiania. Jako główną metodę unieszkodliwiania odpadów azbestowych uznano ich składowanie. Szczegółowe zasady składowania odpadów azbestowych regulowane są przez *Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 24 marca 2003 r. w sprawie szczegółowych wymagań dotyczących lokalizacji, budowy, eksploatacji i zamknięcia, jakim powinny odpowiadać poszczególne typy składowisk odpadów* (Dz.U. z 2003 nr 61 poz. 549) oraz *Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 26 lutego 2009 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie szczegółowych wymagań dotyczących lokalizacji, budowy, eksploatacji i zamknięcia, jakim powinny odpowiadać poszczególne typy składowisk odpadów* (Dz.U. z 2009 nr 39 poz. 320). Możliwe jest także, na mocy *Rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 16 czerwca 2005 r. w sprawie podziemnych składowisk odpadów* (Dz. U. z 2005 r., Nr 110, poz. 935) składowanie azbestu i innych odpadów niebezpiecznych pod ziemią.

Systemy zbierania

Zbieraniem i transportem odpadów zawierających azbest zajmują się firmy posiadające stosowne pozwolenia i decyzje w tym zakresie

Instalacje do unieszkodliwiania

Na terenie miasta nie funkcjonują żadne instalacje do unieszkodliwiania odpadów zawierających azbest. Natomiast odpady zawierające azbest mogą być unieszkodliwiane na terenie Województwa Śląskiego na następujących składowiskach:

- w Knurowie na składowisku odpadów komunalnych - wydzielona kwatery dla odpadów zawierających azbest,
- w Świętochłowicach na składowisku odpadów komunalnych - wydzielona kwatery dla odpadów zawierających azbest,
- w Dąbrowie Górniczej: na składowisku odpadów poprodukcyjnych Zakładów Koksowniczych „Przyjaźń” oraz na składowisku odpadów azbestowych na terenie Oczyszczalni Ścieków Deszczowo-Przemysłowych.

Identyfikacja problemów

- niską świadomość części mieszkańców miasta dotyczącą bezpiecznego użytkowania i usuwania wyrobów azbestowych;
- brakiem mechanizmów dofinansowania usuwania azbestu dla indywidualnych gospodarstw domowych;

7.2.8 Przeteterminowane środki ochrony roślin

Przeteterminowane, zanieczyszczone i niezdatne do użycia środki ochrony roślin, preparaty owadobójcze oraz inne odpady agrochemikaliów wytwarzane są w rolnictwie, budownictwie i w gospodarstwach domowych. Na terenie miasta Sosnowca wg informacji z Wojewódzkiej bazy danych nie wytworzono odpadów zaliczanych do tej grupy za wyjątkiem opakowań po środkach ochrony roślin.

Informacje o opakowaniach po środkach ochrony roślin zamieszczono w rozdziale 7.3.3 - Odpady opakowaniowe.

7.3 Odpady inne niż niebezpieczne

7.3.1 Zużyte opony

Zużyte opony (kod odpadu 16 01 03) powstają w wyniku bieżącej eksploatacji pojazdów mechanicznych, ich źródłem są też samochody wycofane z eksploatacji. Ilość wytwarzanych odpadów szacuje się na podstawie ilości kupowanych opon na wymianę lub na podstawie ilości zarejestrowanych pojazdów, uwzględniając czas zużycia opon.

Do oszacowania średniorocznej ilości powstających odpadów wykorzystano informacje uzyskane z Urzędu Miejskiego w Sosnowcu dotyczące ilości zarejestrowanych samochodów osobowych i ciężarowych na terenie miasta, średnią wagę opon oraz czas użycia opony 3-4 lata w przypadku samochodów ciężarowych, natomiast 4-5 lat w przypadku samochodów osobowych. W oparciu o powyższe założenia oszacowano, że na terenie miasta średniorocznie może powstać do ok. 480 Mg zużytych opon.

Według danych zawartych w Wojewódzkiej bazie danych w 2007 roku na terenie miasta wytworzono 70,94 Mg zużytych opon, natomiast zebrano 5,2 Mg.

Rodzaj i ilość odpadów poddawanych poszczególnym procesom odzysku i unieszkodliwiania

Zgodnie z *Ustawą z dnia 27 kwietnia 2001 r. o odpadach* (tekst jednolity Dz. U. z 2007 r. Nr 39, poz. 251, z późn. zm.) oraz *Ustawą o obowiązkach przedsiębiorców w zakresie gospodarowania niektórymi odpadami oraz o opłacie produktowej i opłacie depozytowej* (Dz. U. z 2007 r. Nr 90, poz. 607 z późn. zm.) zużyte opony podlegają obowiązkowi odzysku i recyklingu.

W Wojewódzkiej bazie danych brak jest ilości zużytych opon poddanych procesom odzysku i/lub unieszkodliwiania. Zgodnie z *Ustawą z dnia 27 kwietnia 2001 r. o odpadach* (tekst jednolity Dz. U. z 2007 r. Nr 39, poz. 251, z późn. zm.)- art. 63 ust. 3 i 4, odpady przeznaczone do odzysku lub unieszkodliwiania, z wyjątkiem składowania, mogą być magazynowane, jeżeli konieczność magazynowania wynika z procesów technologicznych lub organizacyjnych nie dłużej niż 3 lata.

Systemy zbierania odpadów

Sieć zbierania zużytych opon obejmuje: punkty serwisowe ogumienia (podstawowe źródło zużytych opon), firmy eksploatujące pojazdy, zakłady demontażu pojazdów, gminy i osoby fizyczne.

Identyfikacja problemów

- duże rozproszenie źródeł powstawania odpadów,
- brak informacji o sposobach postępowania z wytworzonymi odpadami.

7.3.2 Komunalne osady ściekowe

Osady ściekowe – klasyfikowane zgodnie z *Rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 27 września 2001 r. w sprawie katalogu odpadów* (Dz. U. z 2001 r., Nr 112, poz. 1206) jako odpad o kodzie 19 08 05 (ustabilizowane komunalne osady ściekowe) – powstają w wyniku procesów oczyszczania ścieków. Odpady te, z powodu ilości w jakich są wytwarzane jak również ze względu na swoje parametry fizyko – chemiczne i biologiczne, wymagają oddzielnego ujęcia w systemie gospodarki odpadami. Ponadto w procesie oczyszczania ścieków powstają również skratki (19 08 01) oraz zawartość piaskowników (19 08 02).

Obecnie ścieki komunalne wytwarzane w Sosnowcu oczyszczane są w 4 oczyszczalniach ścieków: „Radocha II”, „Zagórze”, SAJT Development Sp. z o.o. oraz Spółdzielnia Mieszkaniowa „Lokum”. Natomiast w 2007 roku na terenie miasta funkcjonowały jeszcze 2 oczyszczalnie:

Kazimierz (do dnia 9.10. 2007 roku) oraz Porąbka (do dnia 15.11.2007 r.). W wyniku procesu oczyszczania ścieków powstają skratki, piasek z piaskowników oraz ustabilizowane osady ściekowe. Ilości powstających odpadów na terenie oczyszczalni RPWiK przedstawiono w tabeli 28.

Tabela 28 Ilości powstających odpadów na terenie poszczególnych oczyszczalni w latach 2007-2008 [Mg]

Rodzaj odpadu	Radocha II	Zagórze	Kazimierz*	Porąbka**	Łącznie
2007 rok					
19 08 01	42,4	6,52	-	-	48,92
19 08 02	151,22	16,91	6,89	8,14	183,16
19 08 05	22 906,92	927,2	465,76	295,04	24 594,92
2008 rok					
19 08 01	80,24	10,42	-	-	90,66
19 08 02	212,36	11,6	-	-	223,96
19 08 05	19 760	1 815	-	-	21 585

Źródło: RPWiK Sosnowiec S.A.

* - dane do dnia 09.10.2007 r. (likwidacja oczyszczalni)

** - dane do dnia 15.11.2007 r. (likwidacja oczyszczalni)

Charakterystykę poszczególnych obiektów przedstawiono poniżej:

Obiekt „**Radocha II**” jest oczyszczalnią mechaniczno-biologiczną z podwyższonym usuwaniem biogenów. Średnia ilość oczyszczonych ścieków w 2008 roku wynosi 40 504,17 m³/d (tj. 1 687,67 m³/h). Równoważna Liczba Mieszkańców (RLM) obsługiwana przez oczyszczalnię w 2007 roku – 285 593 osoby. Ilość oczyszczonych ścieków w roku 2007 wyniosła – 12 824 084 m³/rok, w roku 2008 - 14 831 972 m³/rok Odbiornikiem ścieków z oczyszczalni „Radocha II” jest rzeka Przemsza.

Skratki powstające w budynku krat, były poddawane procesom unieszkodliwiania poprzez metody termiczne (nie spełniały wymagań stawianych odpadom, które mogą być deponowane na składowisku odpadów). Piasek zatrzymany w piaskownikach składowany był na składowisku odpadów innych niż niebezpieczne i obojętne MZSO w Sosnowcu. Osady ściekowe powstające w oczyszczalni poddawane były procesowi fermentacji w komorach fermentacyjnych WKF I⁰ i OBF II⁰, a następnie odwadniane na prasach filtracyjno-taśmowych. Końcowy osad zawierał średnio 20% suchej masy. Osady stosowane były przy dostosowywaniu gruntów do określonych potrzeb wynikających z planów zagospodarowania przestrzennego lub decyzji o warunkach zabudowy i zagospodarowaniu terenu, do uprawy roślin przeznaczonych do produkcji kompostu, do uprawy roślin nie przeznaczonych do spożycia, dla terenów nierolniczych.

Obiekt „**Zagórze**” jest jednostopniową oczyszczalnią mechaniczno-biologiczną z usuwaniem związków biogenych. Średnia ilość oczyszczonych ścieków w 2008 roku wynosi 1 425,5 m³/d (tj. 59,39m³/h). Ilość oczyszczonych ścieków w roku 2007 wyniosła – 576 600 m³/rok, w roku 2008 – 522 464 m³/rok Równoważna Liczba Mieszkańców (RLM) obsługiwana przez oczyszczalnię w 2007 roku – 14 467 osoby. Bezpośrednim odbiornikiem ścieków z oczyszczalni Zagórze jest Rów Mortimerowski, zrzut ścieków odbywa się na terenie oczyszczalni

Skratki powstające w budynku krat, były poddawane procesom unieszkodliwiania poprzez metody termiczne (nie spełniały wymagań stawianych odpadom, które mogą być deponowane na składowisku odpadów). Piasek zatrzymany w piaskownikach składowany był na składowisku odpadów innych niż niebezpieczne i obojętne MZSO w Sosnowcu. Osady ściekowe powstające w oczyszczalni poddawane są procesowi fermentacji w zamkniętych komorach fermentacyjnych, a następnie odwadniane na prasach filtracyjno-taśmowych. Końcowy osad zawiera ok. 20% suchej masy. Sposób postępowania z osadami jest analogiczny jak na oczyszczalni „Radocha II”.

Ilość ścieków przemysłowych odprowadzanych do kanalizacji RPWiK Sosnowiec S.A. w roku 2007 wynosiła - 1 305 823,93 m³/rok, natomiast w 2008 - 1 177 813,61 m³/rok.

W SAJT Development Sp. z o.o. w 2007 i 2008 roku powstało 5,69 tys. Mg osadów ściekowych, natomiast w Spółdzielni Mieszkaniowej „Lokum” w analizowanych latach powstała 1 Mg osadów ściekowych.

Ponadto, w 2007 r., komunalne osady ściekowe powstały w wyniku oczyszczania ścieków komunalnych w "Bitron Poland" Sp. z o.o. w ilości 35 Mg/rok oraz w Spółdzielni Inwalidów "Naprzód" Z.P.Ch. w ilości – 3,8 Mg/rok (wg WBD).

Ogółem na terenie miasta Sosnowca w 2007 roku wytworzono 30 324,7 Mg komunalnych osadów ściekowych o kodzie 19 08 05.

Instalacje do odzysku/unieszkodliwiania

Na terenie miasta Sosnowca nie funkcjonują instalacje do odzysku/unieszkodliwiania komunalnych osadów ściekowych.

Identyfikacja problemów

- ograniczona możliwość stosowania komunalnych osadów ściekowych

Zgodnie z *Rozporządzeniem Ministra Gospodarki i Pracy z dnia 7 września 2005 roku w sprawie kryteriów oraz procedur dopuszczania odpadów do składowania na składowisku odpadów danego typu* - Dz. U. z 2005 r., Nr 186, poz. 1552 z późn. zm.) komunalne osady ściekowe nie spełniają warunków, które dopuszczają ich deponowanie na składowiskach.

Natomiast możliwe jest prowadzenie procesów odzysku za pomocą działań określonych jako R10 (rozprowadzanie na powierzchni ziemi w celu nawożenia lub ulepszenia gleby) na mocy *Rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 14 listopada 2007 r. w sprawie procesu odzysku R10* (Dz. U. z 2007 r., Nr 228, poz. 1685) Proces taki może zostać zastosowany dla osadów ścieków, gdy zostaną spełnione łącznie wymagania określone dla ustabilizowanych komunalnych osadów ściekowych w *Ustawie z dnia 27 kwietnia 2001 roku o odpadach* (tekst jednolity Dz.U. z 2007 r., Nr 39, poz. 251 z późn.zm.) oraz w *rozporządzeniu Ministra Środowiska z dnia 1 sierpnia 2002 r. w sprawie komunalnych osadów ściekowych* (Dz. U. z 2002 r., Nr 134, poz. 1140).

7.3.3 Odpady opakowaniowe

Odpady opakowaniowe, zgodnie z definicją *Ustawy z dnia 11 maja 2001 roku o opakowaniach i odpadach opakowaniowych* są to wszystkie opakowania, w tym opakowania wielokrotnego użytku wycofane z ponownego użycia.

Odpady opakowaniowe powstają głównie w infrastrukturze (jednostkach handlowych, biurach, miejscach użyteczności publicznej), gospodarstwach domowych oraz infrastrukturze przemysłowej. Zgodnie z obowiązującą klasyfikacją odpadów w *Rozporządzeniu Ministra Środowiska z dnia 27 września 2001 r. w sprawie katalogu odpadów* (Dz. U. z 2001 r., Nr 112, poz. 1206) odpady klasyfikowane są w grupie 15, podgrupa 15 01.

Według danych z Wojewódzkiej bazy danych Urzędu Marszałkowskiego na terenie Sosnowca w 2007r. wytworzono 3 380,357 Mg odpadów opakowaniowych, natomiast z terenu miasta zebrano 50 050,266 Mg. Ilości odpadów opakowaniowych z uwzględnieniem rodzajów wytworzonych i zebranych w 2007 roku przedstawiono w tabeli 29.

Tabela 29 Ilości odpadów opakowaniowych z uwzględnieniem rodzajów wytworzonych i zebranych w 2007 roku

Kod odpadu	Nazwa odpadu	Ilość wytworzona [Mg]	Ilość zebrana [Mg]
15 01 01	Opakowania z papieru i tektury	2 314,100	45 792,970
15 01 02	Opakowania z tworzyw sztucznych	526,500	2 858,300
15 01 03	Opakowania z drewna	482,000	9,600
15 01 04	Opakowania z metali	38,600	635,800
15 01 05	Opakowania wielomateriałowe	9,100	22,300
15 01 06	Zmieszane odpady opakowaniowe	0,100	70,100
15 01 07	Opakowania ze szkła	0,200	650,800
15 01 10*	Opakowania zawierające pozostałości substancji niebezpiecznych lub nimi zanieczyszczone (np. środkami ochrony roślin I i II klasy toksyczności – bardzo toksyczne i toksyczne)	9,327	10,396
15 01 11*	Opakowania z metali zawierające niebezpieczne porowate elementy wzmocnienia konstrukcyjnego, włącznie z pustymi pojemnikami ciśnieniowymi	0,430	0,000
RAZEM:		3 380,357	50 050,266

Źródło: WBD

Rodzaje i ilości odpadów poddane procesom odzysku i unieszkodliwiania

Wytworzone odpady opakowaniowe poddawane są procesom odzysku/unieszkodliwiania w instalacjach z sektora gospodarczego na terenie miasta Sosnowca oraz na terenie Województwa Śląskiego. Na terenie miasta Sosnowca w 2007 r. poddano procesom odzysku 34,758 Mg odpadów opakowaniowych (tabela 30).

Tabela 30 Ilości odpadów opakowaniowych poddanych procesom odzysku w 2007 r.

Proces odzysku	Rodzaj odpadu	Ilość poddana procesowi odzysku [Mg]
R5	150102	23,8000
R5	150106	0,3000
R5	150110*	9,9580
R14	150104	0,7000

Źródło: WBD

Zgodnie z Ustawą z dnia 27 kwietnia 2001 r. o odpadach (tekst jednolity Dz.U. z 2007 r. Nr 39, poz. 251 z późn. zm) - załącznik 5, procesy odzysku klasyfikowane są jako:

R5 – recykling lub regeneracja innych materiałów nieorganicznych

R14 – inne działania polegające na wykorzystaniu odpadów w całości lub części

Instalacje do odzysku/unieszkodliwiania

Na terenie miasta funkcjonują następujące instalacje do odzysku odpadów opakowaniowych:

- „BARTILEN” Sp. z o.o. (zmiana właściciela od 27.12.2007 r. – dawniej „EKO-BRUD” s.c), dzierżawca linii: EKO SAUBER Sp. z o.o. o wydajności 3 500 Mg/rok,
- VAC-PACK FOLIEN s.c o wydajności 280 Mg/rok.

Systemy zbierania odpadów

Na terenie miasta system zbierania odpadów opakowaniowych od mieszkańców funkcjonuje w oparciu o selektywne zbieranie.

System zbierania odpadów opakowaniowych w sektorze gospodarczym uregulowany jest zapisami *Ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. o odpadach* (tekst jednolity Dz. U. z 2007 r. Nr 39, poz. 251, z późn. zm.). System zbierania opakowań wielokrotnego użytku oraz odpadów opakowaniowych po opakowaniach środków niebezpiecznych prowadzony jest zgodnie z przepisami *Ustawy z dnia 11 maja 2001 r. o opakowaniach i odpadach opakowaniowych* (Dz. U. z 2001 r., Nr 63, poz. 638 z późn. zm.).

Identyfikacja problemów

- niedostateczny rozwój i brak efektywności systemów selektywnego zbierania odpadów opakowaniowych,
- małe zaangażowanie społeczeństwa w system selektywnego zbierania odpadów opakowaniowych

7.3.4 Odpady z sektora gospodarczego

Odpady inne niż komunalne i niebezpieczne stanowią największy strumień odpadów wytwarzanych na terenie Sosnowca. Głównym źródłem powstawania odpadów jest górnictwo węgla kamiennego, sektor remontowo-budowlany oraz instalacje i urządzenia służące zagospodarowaniu odpadów, z oczyszczalni ścieków oraz uzdatniania wody pitnej i wody do celów przemysłowych.

Wg danych zawartych w Wojewódzkiej bazie danych Urzędu Marszałkowskiego w 2007 roku wytworzono 203 192,135 Mg odpadów w sektorze gospodarczym (za wyjątkiem odpadów komunalnych). Ilości odpadów wytworzonych na terenie Sosnowca przedstawiono w tabeli 31.

Tabela 31 *Ilości odpadów wytworzonych za wyjątkiem odpadów komunalnych klasyfikowanych w grupie 20*

Kod grupy odpadów	Nazwa odpadu	Ilości wytworzone [Mg]
01	Odpady powstające przy poszukiwaniu, wydobywaniu, fizycznej i chemicznej przeróbce rud oraz innych kopalin	55 660,000
02	Odpady powstające z rolnictwa, sadownictwa, upraw hydroponicznych, rybołówstwa, leśnictwa, łowiectwa, przetwórstwa żywności	16 632,100
03	Odpady z przetwórstwa drewna oraz z produkcji płyt i mebli, masy celulozowej, papieru i tektury	349,200
04	Odpady z przemysłu skórzanego, futrzarskiego i tekstylnego	8,400
06	Odpady z produkcji, przygotowania, obrotu i stosowania produktów przemysłu chemii nieorganicznej	0,830
07	Odpady z produkcji, przygotowania, obrotu i stosowania produktów przemysłu chemii organicznej	6 454,720
08	Odpady z produkcji, przygotowania, obrotu i stosowania powłok ochronnych	459,882
09	Odpady z przemysłu fotograficznego i usług fotograficznych	4,413
10	Odpady z procesów termicznych	24 620,000

Kod grupy odpadów	Nazwa odpadu	Ilości wytworzone [Mg]
11	Odpady z chemicznej obróbki i powlekania powierzchni metali oraz innych materiałów i z procesów hydrometalurgii metali nieżelaznych	1 581,860
12	Odpady z kształtowania oraz fizycznej i mechanicznej obróbki powierzchni metali i tworzyw sztucznych	18 740,042
13	Oleje odpadowe i odpady ciekłych paliw (z wyłączeniem olejów jadalnych oraz grup 05,12 i 19)	579,542
14	Odpady z rozpuszczalników organicznych, chłodziw i propylenów (z wyłączeniem grup 07 i 08)	22,995
15	Odpady opakowaniowe; sorbenty, tkaniny do wycierania, materiały filtracyjne i ubrania ochronne nie ujęte w innych grupach	3 543,754
16	Odpady nie ujęte w innych grupach	1 167,210
17	Odpady z budowy, remontów i demontażu obiektów budowlanych oraz infrastruktury drogowej	43 915,605
18	Odpady medyczne i weterynaryjne	164,157
19	Odpady z instalacji i urządzeń służących zagospodarowaniu odpadów z oczyszczalni ścieków oraz uzdatniania wody pitnej i wody do celów przemysłowych	29 287,425
Ogółem		203 192,135

Źródło: WBD

W 2007 roku w największych ilościach powstawały odpady z grup:

- 01 - odpady powstające przy poszukiwaniu, wydobywaniu, fizycznej i chemicznej przeróbce rud oraz innych kopalin - 27 % ilości odpadów wytworzonych,
- 17 - odpady z budowy, remontów i demontażu obiektów budowlanych oraz infrastruktury drogowej (włączając glebę i ziemię z terenów zanieczyszczonych)- 22 % ilości odpadów wytworzonych
- 19 - odpady z instalacji i urządzeń służących zagospodarowaniu odpadów, z oczyszczalni ścieków oraz z uzdatniania wody pitnej i wody do celów przemysłowych - 14 % ilości odpadów wytworzonych,
- 10 - odpady z procesów termicznych - 12 % ilości odpadów wytworzonych,
- 12 - odpady z kształtowania oraz fizycznej i mechanicznej obróbki powierzchni metali i tworzyw sztucznych - 9 % ilości odpadów wytworzonych
- 02 - odpady z rolnictwa, sadownictwa, upraw hydroponicznych, rybołówstwa, leśnictwa, łowiectwa oraz przetwórstwa żywności - 8 % ilości odpadów wytworzonych.

Charakterystykę grup odpadów powstających w największych ilościach przedstawiono poniżej.

Odpady powstające przy poszukiwaniu, wydobywaniu, fizycznej i chemicznej przeróbce rud oraz innych kopalin (grupa 01)

Źródłem wytwarzania odpadów z grupy 01 są zakłady górnicze. Grupa ta pod względem ilościowym stanowiła największe źródło wytwarzania odpadów w 2007 roku. W największej ilości wytwarzane były odpady w podgrupie 01 04 – odpady z fizycznej i chemicznej przeróbki kopalin innych niż rudy metali w ilości, rodzaj 01 04 12 - odpady powstające przy płukaniu i oczyszczaniu kopalin inne niż wymienione w 01 04 07 i 01 04 11 w ilości 55 530 Mg. Jedynym wytwórcą tych odpadów była KWK „Kazimierz-Juliusz” Sp. z o.o.

Odpady z budowy, remontów i demontażu obiektów budowlanych oraz infrastruktury drogowej (grupa 17)

Grupa 17 obejmuje odpady powstające w budownictwie mieszkalnym jak i przemysłowym oraz w drogownictwie i kolejnictwie. Odpady te powstają zarówno na etapie budowy jak i wykonywanych planowych i awaryjnych remontów oraz prac rozbiórkowych. W największej ilości powstawały odpady z podgrup 17 01 - odpady materiałów i elementów budowlanych oraz infrastruktury drogowej (np. beton, cegły, płyty, ceramika) – 14 701,7 Mg, 17 04 - odpady i złomy metaliczne oraz stopów metali – 13 0369,6 Mg oraz 17 05 - gleba i ziemia (włączając glebę i ziemię z terenów zanieczyszczonych oraz urobek z pogłębiania) – 15 046,8 Mg. Największymi wytwórcami odpadów w podgrupie 17 01 są: Miejski Zarząd Ulic i Mostów (3 633,9 Mg) oraz Przedsiębiorstwo Techniczne DOX Sp. z o.o. (3 910 Mg). Natomiast w podgrupie 17 04 w największych ilościach wytworzono odpad o kodzie 17 04 05 (żelazo i stal) – 12 924,6 Mg. Największymi wytwórcami są FBT MILMET S.A. z ilością 5 111,2 Mg oraz ArcelorMittal" Poland S.A. Oddział w Dąbrowie Górniczej – 3 960 Mg Ponadto w podgrupie 17 05 w największych ilościach powstał odpad 17 05 04 - Gleba i ziemia, w tym kamienie, inne niż wymienione w 17 05 03 w ilości 15 046,8 Mg – najwięksi wytwórcy tego odpadu to: RPWiK S.A. – 6 013,9 Mg oraz Przedsiębiorstwo Inżynieryjno-Budowlane „BUDECON” S.A. – 6 215 Mg.

Odpady z instalacji i urządzeń służących zagospodarowaniu odpadów z oczyszczalni ścieków oraz uzdatniania wody pitnej i wody do celów przemysłowych (grupa 19)

Do grupy 19 zaliczane są odpady ze spalania i termicznego rozkładu odpadów komunalnych, fizykochemicznej przeróbki odpadów przemysłowych, odpady z tlenowej i beztlenowej fermentacji odpadów stałych oraz odpady z oczyszczalni ścieków i stacji uzdatniania wody. W 2007 roku, w największej ilości (25 604,6 Mg) powstawały odpady z podgrupy 19 08 - odpady z oczyszczalni ścieków nieujęte w innych grupach. Wytwórcą zdecydowanej większości odpadów z tej podgrupy było przedsiębiorstwo RPWiK S.A. (24 594,9 Mg).

Odpady z procesów termicznych (grupa 10)

Odpady z grupy 10 powstają w energetyce, głównie w procesie spalania surowców energetycznych w wyniku stosowania metod oczyszczania gazów odlotowych oraz w hutnictwie żelaza i stali. Ogółem w 2007 roku powstało 24 620 Mg, w tym w największych ilościach w podgrupach:

- 10 01 (odpady z elektrowni i innych zakładów energetycznych spalania paliw z wyłączeniem grupy 19) – 16 085,6 Mg. Największym wytwórcą odpadów z tej grupy był Arcelor Mittal Poland S.A., który wytwarzał odpady o kodzie 10 01 80 - Mieszanki popiołowo-żużlowe z mokrego odprowadzania odpadów paleniskowych w ilości 11 673,8 Mg oraz Zakład Energetyki Ciepłej S.A., w którym powstały odpady o kodzie 10 01 01 - żużle, popioły paleniskowe i pyły z kotłów (z wyłączeniem pyłów z kotłów wymienionych w 10 01 04) w ilości 3 639 Mg
- 10 02 (odpady z hutnictwa żelaza i stali) - 6 528,8 Mg. Największym wytwórcą odpadów z tej grupy był Arcelor Mittal Poland S.A.

Odpady z kształtowania oraz fizycznej i mechanicznej obróbki powierzchni metali i tworzyw sztucznych (grupa 12)

Odpady z grupy 12 powstają w produkcji elementów metalowych i z tworzyw sztucznych, ich obróbce końcowej oraz w procesach remontowych. W największej ilości na terenie miasta powstawały odpady z podgrupy 12 01 - odpady z kształtowania oraz fizycznej i mechanicznej obróbki powierzchni metali i tworzyw sztucznych (18 524,2 Mg). Największą ilość odpadów wytworzono w „ArcelorMittal” Poland S.A. w ilości 16 081,65 Mg (12 01 99 - inne niewymienione odpady). Drugim znaczącym wytwórcą odpadów w tej grupie była Huta Buczek Sp. z o.o., w której powstał odpad o kodzie 12 01 01 - odpady z toczenia i piłowania żelaza oraz jego stopów w ilości 1 412,91 Mg.

Odpady powstające z rolnictwa, sadownictwa, upraw hydroponicznych, rybołówstwa, leśnictwa, łowiectwa, przetwórstwa żywności (grupa 02)

Odpady z grupy 02 powstają głównie w: zakładach przetwórstwa mięsnego, mleczarniach, chłodniach, oraz innych zakładach zajmujących się produkcją i przetwórstwem żywności. W największej ilości (12 775,9 Mg) powstawały odpady z podgrupy 02 02 - odpady z przygotowania i przetwórstwa produktów spożywczych pochodzenia zwierzęcego oraz z podgrupy 02 05 - odpady z przemysłu mleczarskiego – 3852,3 Mg. Największym wytwórcą w podgrupie 02 02 był Carrefour Polska Sp. z o.o., gdzie powstało 8887,2 Mg odpadu o kodzie 02 02 02 - odpadowa tkanka zwierzęca. Drugim pod względem ilości odpadów wytworzonych w tej grupie było PPHU DUDA-bis sp. z o.o., gdzie powstało 2726,2 Mg odpadów o kodzie 02 02 02, a sumarycznie 3829,2 Mg odpadów z podgrupy 02 02. W podgrupie 02 05 największym wytwórcą była Spółdzielnia Mleczarska „JOGSER”, gdzie powstało 3834,3 Mg odpadów o kodzie 02 05 08 - odpadowa serwatka.

Największymi wytwórcami odpadów na terenie Sosnowca są przedsiębiorstwa wymienione w tabeli 32.

Tabela 32 *Najwięksi wytwórcy odpadów z sektora gospodarczego w 2007 r.*

Nazwa zakładu	Ilość odpadów wytworzonych w 2007r. [Mg]
Kopalnia Węgla Kamiennego Kazimierz-Juliusz Sp. z o.o.	56 608,910
"ArcelorMittal" Poland S.A. Oddział w Dąbrowie Górniczej	40 717,560
Rejonowe Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji w Sosnowcu S.A.	32 502,980
Carrefour Polska Sp. z o.o.	9 106,900
Przedsiębiorstwo Inżynieryjno-Budowlane "BUDECON" S.A.	8 688,000
F.B.T. "MILMET" S.A.	5 288,400
PPHU DUDA-Bis Sp. z o.o.	4 097,300

Źródło: WBD

W największym rozproszeniu powstawały odpady o kodach 15 01 01, 16 02 13*, 15 01 02, 17 04 05 oraz 15 02 02* - każdy z nich był wytwarzany przez więcej niż 50 wytwórców.

Rodzaje i ilości odpadów poddawane procesom odzysku

W 2007 r. na terenie Sosnowca procesom odzysku poddano 3 836 700,056 Mg odpadów z sektora gospodarczego, z czego:

- 3 025 008,400 Mg poddano odzyskowi poza instalacjami,
- 810 991,656 Mg poddano odzyskowi w instalacjach,
- 700 Mg odpadów przekazano osobom fizycznym do wykorzystania.

Poza instalacjami odzyskowi były poddawane odpady z grup 01, 10 oraz w niewielkiej ilości z grupy 17. Najczęściej stosowane metody odzysku na terenie Sosnowca to:

- R 14 - inne działania polegające na wykorzystaniu odpadów w całości lub części,
- R 13 - magazynowanie odpadów, które mają być poddane któremukolwiek z działań wymienionych w punktach od R1 do R 12 (z wyjątkiem tymczasowego magazynowania w czasie zbiórki w miejscu, gdzie odpady są wytwarzane),
- R 3 - recykling lub regeneracja substancji organicznych, które nie są stosowane jako rozpuszczalniki (włączając kompostowanie i inne biologiczne procesy przekształcania),
- R 4 – recykling lub regeneracja metali i związków metali,

którym łącznie poddano odzyskowi 3 835 355,443 Mg, co stanowi ok. 99,9% wszystkich odzyskanych odpadów. Stosowane sposoby odzysku odpadów w sektorze gospodarczym za wyjątkiem odpadów komunalnych w 2007 roku na terenie miasta przedstawiono w tabeli 33.

Tabela 33 *Ilości odpadów (wraz z odpadami niebezpiecznymi) poddane procesom odzysku w roku 2007 z uwzględnieniem metody odzysku*

Grupa odpadów	Proces odzysku [Mg]							
	R2	R3	R4	R5	R13	R14	R15	Ogółem
01						3 781 156,600		3 781 156,600
03						2,100		2,100
06			0,100					0,100
07		3 805,800		446,600				4 252,400
08	22,740		99,000	0,800				122,540
10			224,200		63,400	17 391,900		17 679,500
11			31,300					31,300
12			1 235,400	102,281		1 444,100		2 781,781
13				10,312				10,312
14	9,870							9,870
15				34,058		0,700		34,758
16						339,543	527,952	867,495
17			608,500	190,000	21 856,000	6 778,500		29 433,000
19			135,100		183,200			318,300
Ogółem	32,610	3 805,800	2 333,600	784,051	22 102,600	3 807 113,443	527,952	3 836 700,056

Źródło: WBD

Zgodnie z *Ustawą z dnia 27 kwietnia 2001 r. o odpadach* (tekst jednolity Dz.U. z 2007 r. Nr 39, poz. 251 z późn. zm) - załącznik 5, procesy odzysku klasyfikowane są jako:

R2 - regeneracja lub odzyskiwanie rozpuszczalników

R3 - recykling lub regeneracja substancji organicznych, które nie są stosowane jako rozpuszczalniki (włączając kompostowanie i inne biologiczne procesy przekształcania)

R4 - recykling lub regeneracja metali i związków metali

R5 - recykling lub regeneracja innych materiałów nieorganicznych

R13 - magazynowanie odpadów, które mają być poddane któremukolwiek z działań wymienionych w punktach od R1 do R12 (z wyjątkiem tymczasowego magazynowania w czasie zbiórki w miejscu, gdzie odpady są wytwarzane)

R14 - inne działania polegające na wykorzystaniu odpadów w całości lub części

R15 - przetwarzanie odpadów, w celu ich przygotowania do odzysku, w tym do recyklingu

Rodzaje i ilości odpadów poddawane procesom unieszkodliwiania

Procesy unieszkodliwiania polegają na przekształcaniu fizycznym, chemicznym, biologicznym odpadów. Najczęściej stosowane metody unieszkodliwiania odpadów na terenie Sosnowca to:

- D9 - obróbka fizyko-chemiczna niewymieniona w innym punkcie niniejszego załącznika, w wyniku której powstają odpady, unieszkodliwiane za pomocą któregokolwiek z procesów wymienionych w punktach od D1 do D12 (np. parowanie, suszenie, strącanie),
- D5 - Składowanie na składowiskach odpadów niebezpiecznych lub na składowiskach odpadów innych niż niebezpieczne,

którym łącznie poddano unieszkodliwianiu 3 736,491 Mg wytworzonych odpadów.

Stosowane sposoby unieszkodliwiania odpadów za wyjątkiem odpadów komunalnych wraz ilościami odpadów przedstawiono w tabeli 34.

Tabela 34 Ilości odpadów poddane procesom unieszkodliwiania w roku 2007 z uwzględnieniem metody unieszkodliwiania

Grupa odpadów	Proces unieszkodliwiania [Mg]			
	D5	D9	D9 - w tym niebezpieczne	Ogółem
06		1,783	1,783	1,783
08		10,200	-	10,200
10		496,152	482,252	496,152
11		233,900	197,600	233,900
12		1 718,539	1 718,539	1 718,539
13		185,760	185,760	185,760
16		0,200	-	0,200
19	597,700	492,257	65,157	1 089,957
Ogółem	597,700	3 138,791	2 651,091	3 736,491

Źródło: WBD

Zgodnie z *Ustawą z dnia 27 kwietnia 2001 r. o odpadach* (tekst jednolity Dz.U. z 2007 r. Nr 39, poz. 251 z późn. zm) - załącznik 6, procesy unieszkodliwiania klasyfikowane są jako:

- D5 - składowanie na składowiskach odpadów niebezpiecznych lub na składowiskach odpadów innych niż niebezpieczne
- D9 - obróbka fizyczno-chemiczna nie wymieniona w innym punkcie niniejszego załącznika, w wyniku której powstają odpady, unieszkodliwiane za pomocą którejkolwiek z procesów wymienionych w punktach od D1 do D12 (np. parowanie, suszenie, strącanie)

Instalacje odzysku/unieszkodliwiania odpadów

W 2007 roku na terenie miasta Sosnowca funkcjonowało 20 instalacji i urządzeń do odzysku i unieszkodliwiania odpadów poza składowaniem, należących do 14 posiadaczy. Wykaz instalacji i urządzeń przedstawiono w tabeli 35, natomiast lokalizację instalacji na rysunku 1.

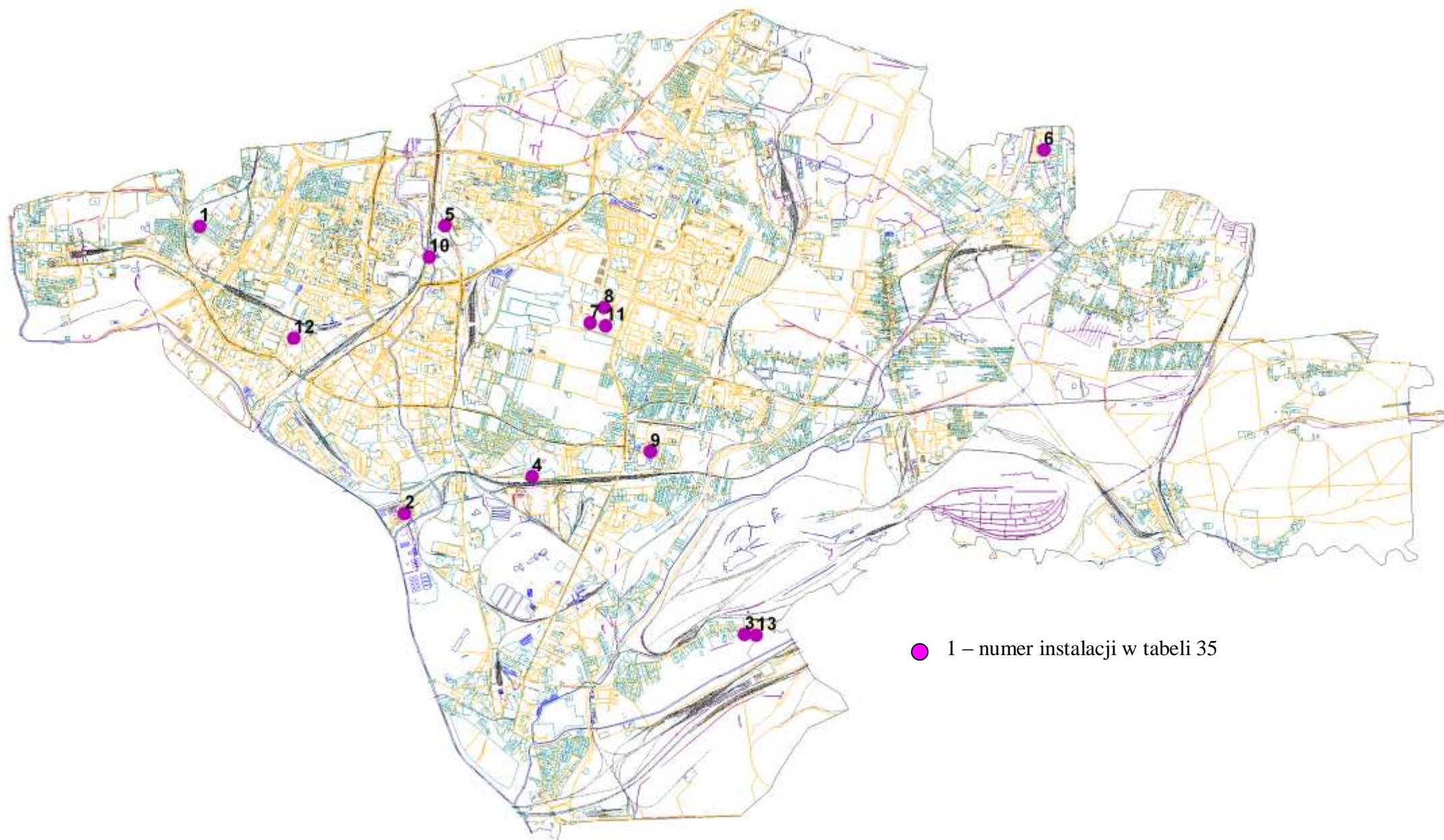
Tabela 35 Wykaz instalacji i urządzeń do odzysku i unieszkodliwiania odpadów funkcjonujących na terenie Sosnowca

Lp.	Właściciel i lokalizacja instalacji	Nazwa instalacji	Moc przerobowa
1.	PUPH Remtech sp.z o.o. ul. Grota-Roweckiego 130 41-200 Sosnowiec	instalacja służąca do rozszczepiania emulsji olejowo-wodnych	3500
2.	BARTILEN Sp. z o.o. ul. Radocha 4, 41-200 Sosnowiec Dzierżawca : EKO-SAUBER Sp. z o.o. w Krakowie	linia prealpina do recyklingu tworzyw sztucznych	3500
3.	CTL Haldex S.A. ul. Długa 90, 41-208 Sosnowiec	Zakład Przerobu Odpadów Powęglowych	1 000 000
4.	ArcelorMittal ul. Niwecka 1, 41-200 Sosnowiec	stacja regeneracji kwasu solnego	b.d.
5.	Technologie Buczek S.A.	instalacja do odlewania metali żelaznych o zdolności wytopu ponad 20 ton na dobę	246 000
6.	VAC-PACK Folien s.j. ul. Wopistów, 41-215 Sosnowiec	EREMA	300
7.	ERSI Poland ul. Zaruskiego 11, 41-200 Sosnowiec	instalacja do regeneracji instalacja do rozdrabniania (2 linie)	101-134 201-336 4800 4000

Lp.	Właściciel i lokalizacja instalacji	Nazwa instalacji	Moc przerobowa
8.	ERGOMOULDS Sp. z o.o.	Instalacja do rozdrabniania	4204
9.	ERGOM Poland	Instalacja do rozdrabniania	1800-9600
10.	CORTEX II Nowopogońska 1, 41-250 Sosnowiec	1. Zestawienie i stabilizacja odpadów 2. Elektrokoagulacyjne rozbijanie emulsji 3. Podciśnieniowe odolejanie szlamów 4. Produkcja korektora CORTEF 5. Odzysk opakowań	3000 50 450 6100 60
11.	Automotive Lighting Polska Sp. z o.o. Sosnowiec, ul. Zaruskiego 11	młyny	b.d.
12.	Odlewnia Staliwa "BAUPOL" Sp. z .o.o. ul. Jana Kiepury 5 41-209 Sosnowiec	Odlewnia Staliwa	1900
13.	CTL Maczki-Bór Sp. z o.o. (LOGISTICS) 41-208 Sosnowiec, ul. Długa 90	<i>Instalacja do serwisowania infrastruktury kolejowej</i>	b.d.
14.	PT DOX, ul. Chopina 100 43-600 Jaworzno	Kruszarka mobilna PREMIER TRAK firmy BL-Pegson	180 000

Źródło: ankietyzacja oraz WBD

Rysunek 1 Lokalizacja instalacji do odzysku i unieszkodliwiania odpadów z sektora gospodarczego na terenie miasta Sosnowca

Systemy zbierania odpadów

Zbieraniem i transportem odpadów pochodzących z sektora gospodarczego zajmują się podmioty posiadające stosowne decyzje w zakresie gospodarki odpadami.

Identyfikacja problemów

- niska świadomość ekologiczna wytwórców odpadów, szczególnie w małych i średnich podmiotach gospodarczych,
- nieprzestrzeganie narzuconych w aktach prawnych obowiązków dla wytwórców i posiadaczy odpadów,
- trudna sytuacja ekonomiczna wielu podmiotów gospodarczych i bariera kapitałowa przy wprowadzaniu nowoczesnych rozwiązań technologicznych mogących przyczynić się do minimalizacji ilości wytwarzanych odpadów oraz zwiększenia stopnia ich odzysku.

8 Priorytety i cele przewidziane do realizacji w gospodarce odpadami w latach 2009-2018 na terenie miasta Sosnowiec

8.1 Krajowy Plan Gospodarki Odpadami

Obowiązujący Kpgo 2010 jest dokumentem nadrzędnym w zakresie gospodarki odpadami dla planów opracowywanych na poszczególnych szczeblach administracyjnych. Głównymi celami, zgodnymi z polityką ekologiczną państwa, są:

- * utrzymanie tendencji oddzielenia wzrostu ilości wytwarzanych odpadów od wzrostu gospodarczego kraju wyrażonego w PKB,
- * zwiększenie udziału odzysku, w tym w szczególności odzysku energii z odpadów, zgodnego z wymaganiami ochrony środowiska,
- * zmniejszenie ilości wszystkich odpadów kierowanych na składowiska odpadów,
- * zamknięcie do końca 2009 r. wszystkich krajowych składowisk niespełniających przepisów prawa,
- * wyeliminowanie praktyki nielegalnego składowania odpadów,
- * stworzenie kompleksowej bazy danych o wprowadzanych na rynek produktach i gospodarce odpadami w Polsce.

W dokumencie sformułowano również dodatkowe cele szczegółowe dla poszczególnych grup odpadów. Przyjęte cele szczegółowe w odpadach komunalnych dotyczą:

- * objęcia umowami na odbieranie odpadów komunalnych 100% mieszkańców najpóźniej do 2007 roku,
- * zapewnienia objęcia wszystkich mieszkańców systemem selektywnego zbierania odpadów, dla którego minimalne wymagania określono w niniejszym Kpgo 2010, najpóźniej do końca 2007 r.,
- * zmniejszenia ilości odpadów komunalnych ulegających biodegradacji kierowanych na składowiska odpadów, aby nie było składowanych:
  - w 2010 więcej niż 75%,
  - w 2013 więcej niż 50%,
  - w 2020 więcej niż 35%,

masy tych odpadów wytworzonych w 1995 r.,

- * zmniejszenie masy składowanych odpadów komunalnych do max. 85% wytworzonych odpadów do końca 2014 r.,
- * zredukowanie liczby składowisk odpadów innych niż niebezpieczne i obojętne, na których są składowane odpady komunalne, do max. 200 do końca 2014 r.

Osiągnięcie zakładanych celów w zakresie zbierania odpadów komunalnych wymaga realizacji następujących działań:

- kontrolowania przez gminy stanu zawierania umów przez właścicieli nieruchomości z podmiotami prowadzącymi działalność w zakresie odbierania odpadów komunalnych, co skutkować powinno objęciem stosownymi umowami lub decyzjami 100 % mieszkańców kraju,
- kontrolowania przez gminy sposobów i zakresu wypełniania przez podmioty posiadające zezwolenia na prowadzenie działalności w zakresie odbierania odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości – ustaleń zawartych w ww. zezwoleniach dotyczących metod oraz miejsc prowadzenia odzysku i unieszkodliwiania odpadów,
- doskonalenie systemów ewidencji wytwarzanych, poddawanych odzyskowi oraz unieszkodliwianiu odpadów komunalnych.
- zgodnie z wytyczonymi celami w zakresie odzysku i recyklingu wymagane jest prowadzenie selektywnego zbierania i odbierania poszczególnych frakcji odpadów komunalnych m.in.: odpadów zielonych z ogrodów i parków, papieru i tektury (w tym opakowania, gazety, czasopisma itd.), odpadów opakowaniowych ze szkła w podziale na szkło bezbarwne i kolorowe, tworzyw sztucznych i metali, zużytych baterii i akumulatorów, itp.

Pozostałe frakcje odpadów komunalnych mogą być zbierane łącznie jako zmieszane odpady komunalne.

W zakresie maksymalizacji odzysku i właściwego unieszkodliwiania odpadów konieczne jest ograniczenie składowania odpadów ulegających biodegradacji poprzez budowę linii technologicznych do ich przetwarzania, takich jak: kompostownie odpadów organicznych, linie mechaniczno-biologicznego przetwarzania zmieszanych odpadów komunalnych, instalacje fermentacji odpadów (organicznych lub zmieszanych), zakłady termicznego przekształcania zmieszanych odpadów komunalnych.

Podstawowym założeniem funkcjonowania gospodarki odpadami komunalnymi w Polsce ma być system rozwiązań regionalnych, w których uwzględnione będą wszystkie niezbędne elementy tej gospodarki w danych warunkach lokalnych.

Zgodnie z założeniami Kpgo 2010, podstawą gospodarki odpadami komunalnymi, powinny stać się zakłady zagospodarowania odpadów o przepustowości wystarczającej do przyjmowania i przetwarzania odpadów z obszaru zamieszkałego przez minimum 150 tys. mieszkańców, spełniające w zakresie technicznym kryteria najlepszej dostępnej techniki. Zakłady te powinny zapewniać następujący zakres usług:

- mechaniczno-biologiczne lub termiczne przekształcanie zmieszanych odpadów komunalnych i pozostałości z sortowni,
- składowanie przetworzonych zmieszanych odpadów komunalnych,
- kompostowanie odpadów zielonych,
- sortowanie poszczególnych frakcji odpadów komunalnych zbieranych selektywnie (opcjonalnie),
- zakład demontażu odpadów wielkogabarytowych (opcjonalnie),
- zakład przetwarzania zużytego sprzętu elektrycznego i elektronicznego (opcjonalnie).

W przypadku aglomeracji lub regionów obejmujących powyżej 300 tys. mieszkańców, preferowaną metodą zagospodarowania zmieszanych odpadów komunalnych jest ich termiczne przekształcanie. Do spalarni odpadów komunalnych przyjmowane będą zakaźne odpady medyczne i weterynaryjne po ich wstępnej dezaktywacji.

Dla spełnienia celu, jakim jest bezpieczne składowanie odpadów, niezbędne są działania zmierzające do doprowadzenia do końca 2009 r. do stanu, w którym wszystkie składowiska będą spełniały wymagania prawa.

W poszczególnych województwach winno dążyć się do zredukowania ilości małych nieefektywnych składowisk lokalnych i zapewnienia funkcjonowania składowisk ponadgminnych w ilości 5 do 15 (maksymalnie) obiektów w skali województwa do końca roku 2014. W przypadku składowisk odpadów innych niż niebezpieczne i obojętne preferuje się obiekty obsługujące obszar zamieszkiwany przez co najmniej 150 tys. mieszkańców. Łączna wielkość składowisk (ich pojemność chłonna) w województwie powinna być wystarczająca na co najmniej 15-letni okres eksploatacji. Przyjmuje się, że przy transporcie odpadów na składowisko na odległość wynoszącą powyżej 30 km opłacalne jest zastosowanie przeładunkowego systemu transportu (dwustopniowego).

8.2 Wojewódzki Plan Gospodarki Odpadami dla Województwa Śląskiego – projekt

Nadrzędnym celem opracowywanego projektu aktualizacji WPGO (Uchwała Nr 1853/187/III/2008 Zarządu Województwa Śląskiego z dnia 14 sierpnia 2008 roku w sprawie przyjęcia przez Zarząd Województwa Śląskiego projektu aktualizacji Planu gospodarki odpadami [...] celem poddania przedmiotowego dokumentu procedurze opiniowania oraz konsultacjom społecznym) w zakresie gospodarki odpadami jest stworzenie w województwie śląskim zintegrowanego systemu gospodarki odpadami, zgodnego z zasadą zrównoważonego rozwoju oraz określenie koniecznych do realizacji zadań na różnych poziomach administracyjnych.

Zgodnie z Krajowym Planem Gospodarki Odpadami (Kpgo2010) oraz Strategią Rozwoju Województwa Śląskiego na lata 2000-2020, przyjęto następujące cele główne:

- minimalizacja ilości wytwarzanych odpadów w stosunku do tempa wzrostu gospodarczego województwa,
- zwiększenie udziału odzysku, w tym w szczególności odzysku energii z odpadów, zgodnego z wymaganiami ochrony środowiska,
- prowadzenie zgodnie z wymaganiami ochrony środowiska i normami europejskimi systemu odzysku i unieszkodliwiania odpadów,
- zmniejszenie ilości wszystkich odpadów kierowanych na składowiska odpadów, w tym w szczególności odpadów ulegających biodegradacji, wielkogabarytowych i niebezpiecznych,
- zamknięcie do końca 2009 r. wszystkich składowisk, które nie spełniają odpowiednich przepisów,
- wyeliminowanie procedur nielegalnego składowania i zagospodarowania odpadów oraz procedury turystyki odpadowej,
- optymalne wykorzystanie pojemności istniejących składowisk w celu maksymalnego wydłużenia okresu ich eksploatacji,
- zapewnienie niezbędnej ilości instalacji do odzysku i unieszkodliwiania odpadów,
- zapewnienie wiarygodnego i obszernego monitoringu pozwalającego na diagnozowanie potrzeb w zakresie gospodarowania odpadami w województwie,
- zwiększenie działań kontrolnych i skuteczna egzekucja prawa.

Dla poszczególnych grup odpadów (tj. odpadów komunalnych, odpadów niebezpiecznych i odpadów innych niż niebezpieczne) sformułowano cele szczegółowe.

Odpady z sektora komunalnego

Cele krótkoterminowe do roku 2010:

- objęcie wszystkich mieszkańców województwa umowami na odbiór odpadów komunalnych,
- zapewnienie wszystkim mieszkańcom województwa możliwości selektywnego zbierania odpadów,
- ograniczenie składowania odpadów komunalnych ulegających biodegradacji do poziomu 75% wagowo tych odpadów w stosunku do ich ilości wytwarzanych w 1995 r.,
- uzyskanie znaczących efektów w selektywnym zbieraniu odpadów:
  - niebezpiecznych zawartych w strumieniu odpadów komunalnych,
  - wielkogabarytowych w tym wyrobów AGD i elektronicznego,

- przydatnych do recyklingu w tym odpadów opakowaniowych wchodzących w strumień odpadów komunalnych,
- remontowo - budowlanych ze strumienia odpadów budowlanych,
- ostateczne uporządkowanie składowisk innych niż niebezpieczne i obojętne w tym zamknięcie składowisk nie spełniających wymogów Dyrektywy 1999/31/WE oraz nie posiadających pozwolenia zintegrowanego,
- zmniejszenie ilości składowanych odpadów komunalnych do poziomu 86% w stosunku do ilości odpadów wytwarzanych,
- utworzenie organizacyjnych struktur ponadgminnych, zarządzających gospodarką odpadami komunalnymi w ramach regionalnych systemów,
- wdrożenie i rozwój innych niż składowanie technologii zagospodarowania odpadów w tym technologii biologicznego i termicznego przekształcania,
- podniesienie świadomości ekologicznej społeczeństwa.

Cele długoterminowe do roku 2011-2018:

- ograniczenie składowania odpadów komunalnych ulegających biodegradacji do poziomu 50% tych odpadów w 2013 r. i 35 % w roku 2020 w stosunku do ich ilości wytwarzanych w 1995r.,
- dalszy wzrost efektów selektywnego zbierania odpadów:
  - niebezpiecznych,
  - wielkogabarytowych,
  - nadających się do recyklingu,
  - budowlano - remontowych,
- zapewnienie w maksymalnym stopniu przetwarzania odpadów metodami biologicznymi i termicznymi poprzez wdrożenie regionalnych, kompleksowych rozwiązań.
- zmniejszenie ilości składowanych odpadów komunalnych do poziomu 60% w stosunku do ilości odpadów wytwarzanych,

Zgodnie z zapisem w Kpgo2010 - plan wojewódzki określa regiony (zespoły gmin), w których prowadzona będzie wspólna gospodarka odpadami komunalnymi, a także funkcjonować będą regionalne obiekty. Dla związków międzygminnych w okresie 2008-2013 wyznaczono zadania tworzenia regionalnych systemów gospodarki odpadami komunalnymi. W Kpgo2010 jako jeden z zasadniczych kierunków działań wskazano intensywny wzrost zastosowania zarówno biologicznych (kompostowania i fermentacji) jak i termicznych metod przekształcania odpadów, przy czym regionalne zakłady zagospodarowania odpadów winny mieć przepustowość wystarczającą do przetworzenia odpadów z obszarów zamieszkałych przez co najmniej 150 tys. mieszkańców, a w przypadku aglomeracji powyżej 300 tys. mieszkańców preferowaną metodą jest termiczne przekształcanie.

Dla województwa śląskiego zaproponowano utworzenie 11 regionów gospodarki odpadami komunalnymi. Wg projektu, miasto Sosnowiec znajduje się w regionie 7a, obejmującym powiat będziński oraz miasta na prawach powiatu: Katowice, Mysłowice, Jaworzno, Sosnowiec, Dąbrowa Górnicza, Siemianowice Śląskie, Czeladź.

W proponowanym regionie 7a na koniec 2006 r. funkcjonowało 6 składowisk o pozostałej pojemności 4 639 000 Mg, 4 sortownie o przepustowości 105 000 Mg/rok oraz 3 kompostownie o łącznej przepustowości 74 800 Mg/rok. Dla regionu nie przewidziano budowy nowego składowiska odpadów komunalnych. Zaplanowano natomiast zamknięcie składowiska odpadów komunalnych Lipówka I w Dąbrowie Górniczej w 2009 r.

Działania zmierzające do poprawy gospodarki odpadami

Osiągnięcie założonych celów oraz wdrożenie właściwego systemu gospodarki odpadami w województwie śląskim, wymaga podjęcia następujących działań strategicznych:

- edukacja ekologiczna promująca minimalizację powstawania odpadów oraz właściwe

- postępowanie z nimi,
- promocja wdrażania technologii produkcji zapobiegających powstawaniu odpadów lub ograniczających ich ilość i zagrożenie dla środowiska,
- stymulowanie rynku surowców wtórnych i wspieranie powstawania instalacji do recyklingu i odzysku odpadów,
- promocja wdrażania systemu zarządzania środowiskowego jako skutecznego narzędzia nadzorowania i doskonalenia środowiskowych aspektów działalności,
- stosowanie „zielonych zamówień publicznych”, czyli ujmowanie kryteriów środowiskowych przy formułowaniu specyfikacji w przetargach finansowanych ze środków publicznych,
- wdrażanie efektywnych ekonomicznie i ekologicznie technologii odzysku i unieszkodliwiania odpadów, w tym technologii pozwalających na odzyskiwanie energii zawartej w odpadach w procesach termicznego i biochemicznego ich przekształcania,
- wdrażanie systemów zbierania i przetwarzania odpadów ulegających biodegradacji pozwalających na wydzielenie tych odpadów ze strumienia odpadów komunalnych i właściwe ich zagospodarowanie,
- weryfikacja lokalizacji dotychczas istniejących składowisk odpadów oraz eliminowanie uciążliwości dla środowiska związanych z ich eksploatacją, ograniczanie liczby małych i nieefektywnych składowisk, w tym zamykanie i rekultywacja składowisk, które nie spełniają wymogów prawa,
- wzmocnienie kontroli podmiotów prowadzących działalność w zakresie wytwarzania, zbierania, transportu, odzysku i unieszkodliwiania odpadów oraz skuteczna egzekucja prawa w zakresie gospodarki odpadami,
- monitorowanie rzeczywistych wskaźników wytwarzania i systematyczne badania charakterystyki jakościowej odpadów,
- sukcesywne zwiększanie stawek opłat za składowanie odpadów, w szczególności zmieszanych odpadów komunalnych, odpadów ulegających biodegradacji oraz odpadów, które można poddać procesom odzysku, w tym recyklingu, a także wyeliminowanie praktyk rekultywacji składowisk tego typu odpadami,
- skuteczna egzekucja prawa w zakresie gospodarki odpadami,
- weryfikacja i doprowadzenie do pełnego wdrożenia planowanego systemu monitoringu gospodarki odpadami,
- wspieranie działań podejmowanych przez instytucje publiczne i podmioty prywatne, które przyczynią się do ograniczenia ilości wytwarzanych odpadów, zwiększenia ilości odpadów poddawanych odzyskowi, w tym recyklingowi oraz zmniejszenia ilości odpadów kierowanych na składowiska.

Osiągnięcie założonych celów wymaga również koordynacji działań między poszczególnymi szczeblami władzy samorządowej oraz organami ochrony środowiska i innymi zaangażowanymi instytucjami.

Zmniejszenie ilości powstających odpadów

Przeciwdziałanie i minimalizacja wytwarzania odpadów komunalnych jest priorytetem w hierarchii polityki odpadowej Unii Europejskiej jako najbardziej pożądana opcja postępowania z odpadami. Zastosować można różne metody działań w celu zachęcenia mieszkańców do redukcji ilości wytwarzanych odpadów. Działania te obejmują m.in.:

- edukację społeczną prowadzoną w celu zachęcenia do ograniczenia ilości odpadów,
- kompostowanie przydomowe frakcji odpadów ulegających biodegradacji,
- zastosowanie instrumentów finansowych celem zachęcenia wytwórców do ograniczenia odpadów.

Zbieranie i transport odpadów

Zgodnie z *Ustawą z dnia 29 lipca 2005 r. o zmianie ustawy o odpadach oraz o zmianie niektórych innych ustaw* (Dz.U. z 2005 Nr 175 poz. 1458) gmina winna zapewnić warunki funkcjonowania systemu selektywnego zbierania i odbierania odpadów komunalnych aby było możliwe:

- ograniczenie składowania odpadów komunalnych ulegających biodegradacji do poziomów:
  - 75% wagowo całkowitej masy odpadów ulegających biodegradacji do 31 grudnia 2010 r.,
  - 50% wagowo całkowitej masy odpadów ulegających biodegradacji do 31 grudnia 2013 r.,
  - 35% wagowo całkowitej masy odpadów ulegających biodegradacji do 31 grudnia 2020 r., w stosunku do poziomu z roku 1995.
- wydzielenie odpadów niebezpiecznych z odpadów komunalnych; zgodnie z Kpgo 2010 zakłada się, że poziom selektywnego gromadzenia tych odpadów będzie wzrastał sukcesywnie:
  - do 50% ich ilości w całkowitej masie (zmieszanych) odpadów komunalnych w 2010 r.,
  - do 80% ich ilości w całkowitej masie (zmieszanych) odpadów komunalnych w 2015 r.,
  - do 90% ich ilości w całkowitej masie (zmieszanych) odpadów komunalnych w 2018 r.

Przyjęto założenie, że następować będzie systematyczny wzrost ilości odpadów zbieranych selektywnie zmniejszając tym samym ilość zbieranych odpadów zmieszanych. Założono, że w okresie do 2018 r. poziom selektywnego gromadzenia będzie następujący:

- 2009 r. - 8%,
- 2010 r. - 10%,
- 2015 r. - 15%,
- 2018 r. - 20%,

co, przy poziomie z roku 2006 wynoszącym 3,2% zbieranych selektywnie odpadów, oznacza kilkukrotny wzrost.

Wzrastać będzie zarówno jakościowo jak i ilościowo poziom selektywnego zbierania odpadów wielkogabarytowych osiągając docelowo 90% ich odzysku i unieszkodliwienia.

- 2009 r. - 30%,
- 2010 r.-40%,
- 2015 r.-70%,
- 2018 r.-90%.

Techniki i technologie

Konieczny będzie intensywny wzrost zastosowania zarówno biologicznych jak i termicznych metod przekształcania odpadów komunalnych. Uzasadnia to potrzeba wypełnienia Dyrektywy 1999/31/EC. Ograniczenie składowania odpadów ulegających biodegradacji - związane jest z koniecznością budowy linii technologicznych ich przerobu:

- kompostowni odpadów organicznych,
  - linii mechaniczno-biologicznego przerobu odpadów,
  - obiektów fermentacji odpadów,
  - zakładów termicznego przekształcania odpadów komunalnych,
- zwłaszcza w dużych miastach i aglomeracjach miejskich.

Ponadto zakłada się, że stworzone zostaną warunki techniczne odzysku i unieszkodliwiania odpadów wielkogabarytowych, odpadów budowlanych i remontowych z sektora komunalnego, poprzez budowę odpowiednich linii technologicznych przerobu tych odpadów.

Szczególny nacisk położony zostanie na budowę gminnych i ponadgminnych punktów zbierania odpadów niebezpiecznych wchodzących w strumień odpadów komunalnych. Na szczeblu poszczególnych regionów wdrożone zostaną plany związane z budową, utrzymaniem i eksploatacją instalacji i urządzeń do odzysku i unieszkodliwiania odpadów niebezpiecznych wydzielonych z odpadów komunalnych.

Odpady z sektora gospodarczego

Założone cele

- minimalizacja ilości wytwarzanych odpadów innych niż niebezpieczne i obojętne,
- sukcesywne zwiększanie udziału odpadów innych niż niebezpieczne i obojętne poddanych procesom odzysku i procesom unieszkodliwiania poza składowaniem.

System gospodarki odpadami

System gospodarki odpadami z sektora gospodarczego powinien uwzględniać hierarchię postępowania określoną przepisami ustawy o odpadach:

- zapobieganie powstawaniu odpadów lub ograniczenie ich ilości i negatywnego oddziaływania na środowisko,
- zgodny z zasadami ochrony środowiska odzysk odpadów, jeśli nie udało się zapobiec ich powstawaniu,
- zgodne z zasadami ochrony środowiska unieszkodliwianie odpadów, których powstaniu nie udało się zapobiec i których nie udało się poddać odzyskowi.

Odpady niebezpiecznych podlegające szczególnym zasadom gospodarowania

Założone cele

- wzrost efektywności systemu zbierania odpadów niebezpiecznych ze źródeł rozproszonych, głównie z sektora małych i średnich przedsiębiorstw,
- minimalizacja ilości wytwarzanych odpadów niebezpiecznych,
- sukcesywne zwiększanie udziału odpadów niebezpiecznych poddanych procesom odzysku i procesom unieszkodliwiania,
- edukacja ekologiczna wytwórców odpadów niebezpiecznych w zakresie zagrożeń wynikających z niekontrolowanego przedostawania się odpadów niebezpiecznych do środowiska,
- rozwój i wzrost efektywności systemu gromadzenia i unieszkodliwiania urządzeń zawierających substancje CFCs i zapobieganie wypuszczaniu tych substancji do powietrza.

8.3 Zadania samorządu terytorialnego w zakresie gospodarki odpadami komunalnymi

Zadania samorządu terytorialnego w zakresie gospodarki odpadami komunalnymi wynikają z następujących przepisów prawnych:

- *ustawa z dnia 27 kwietnia 2001 roku o odpadach* (tekst jednolity Dz.U. z 2007 r., Nr 39, poz. 251 z późn. zmianami),
- *ustawa z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach* (tekst jednolity Dz. U. z 2005 r., nr 236, poz. 2008 z późn. zmianami),

Zgodnie z art. 16a, rozdział 3a *Ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 roku o odpadach* (tekst jednolity Dz.U. z 2007 r., Nr 39, poz. 251 z późn. zmianami), do obowiązkowych zadań własnych gmin w zakresie gospodarki odpadami komunalnymi należy:

- 1) zapewnianie objęcia wszystkich mieszkańców gminy zorganizowanym systemem odbierania wszystkich rodzajów odpadów komunalnych;
- 2) zapewnianie warunków funkcjonowania systemu selektywnego zbierania i odbierania odpadów komunalnych, aby było możliwe:
  - a) ograniczenie składowania odpadów komunalnych ulegających biodegradacji,
  - b) wydzielanie odpadów niebezpiecznych z odpadów komunalnych,
  - c) osiągnięcie poziomów odzysku i recyklingu odpadów opakowaniowych;
- 3) zapewnianie budowy, utrzymania i eksploatacji własnych lub wspólnych z innymi gminami lub przedsiębiorcami instalacji i urządzeń do odzysku i unieszkodliwiania odpadów komunalnych albo zapewnienie warunków do budowy, utrzymania i eksploatacji instalacji i urządzeń do odzysku i unieszkodliwiania odpadów komunalnych przez przedsiębiorców;
- 4) zapewnianie warunków ograniczenia masy odpadów komunalnych ulegających biodegradacji kierowanych do składowania:

- a) do dnia 31 grudnia 2010 r. - do nie więcej niż 75 % wagowo całkowitej masy odpadów komunalnych ulegających biodegradacji,
  - b) do dnia 31 grudnia 2013 r. - do nie więcej niż 50 % wagowo całkowitej masy odpadów komunalnych ulegających biodegradacji,
  - c) do dnia 31 grudnia 2020 r. - do nie więcej niż 35 % wagowo całkowitej masy odpadów komunalnych ulegających biodegradacji
- w stosunku do masy tych odpadów wytworzonych w 1995 r.

Zgodnie z art. 3, rozdział 2 *Ustawy z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach* (tekst jednolity Dz. U. z 2005 r., nr 236, poz. 2008 z późn. zmianami) do zadań gmin w zakresie gospodarki odpadami komunalnymi należą:

- zapewnienie czystości i porządku na terenie gminy oraz tworzenie niezbędnych warunków do ich utrzymania, w szczególności poprzez:
  - * tworzenie warunków do wykonywania prac związanych z utrzymaniem czystości i porządku na terenie gminy lub zapewnienie wykonania tych prac przez tworzenie odpowiednich jednostek organizacyjnych,
  - * zapewnienie budowy, utrzymania i eksploatacji własnych lub wspólnych z innymi gminami instalacji i urządzeń do zbierania, transportu i unieszkodliwiania zwłok zwierzęcych lub ich części,
  - * zapobieganie zanieczyszczeniu ulic, placów i terenów otwartych, w szczególności poprzez: zbierania i pozbywanie się błota, śniegu, lodu oraz innych zanieczyszczeń uprzątniętych z chodników przez właścicieli nieruchomości oraz odpadów zgromadzonych w przeznaczonych do tego celu urządzeniach ustawionych na chodniku,
  - * udostępnienie mieszkańcom na stronie internetowej oraz w sposób zwyczajowo przyjęty informację o znajdujących się na terenie gminy zbierających zużyty sprzęt elektryczny i elektroniczny pochodzący z gospodarstw domowych, zawierającą: firmę, oznaczenie siedziby i adres albo imię i nazwisko i adres zbierającego zużyty sprzęt elektryczny i elektroniczny oraz adresy punktów zbierania zużytego sprzętu elektrycznego i elektronicznego, w tym punktów sprzedaży sprzętu elektrycznego i elektronicznego
  - * zapewnienie zbierania, transportu i unieszkodliwiania zwłok bezdomnych zwierząt lub ich części oraz współdziałają z przedsiębiorcami podejmującymi działalność w tym zakresie,
- prowadzenie ewidencji m.in.
  - * przydomowych oczyszczalni ścieków w celu kontroli częstotliwości i sposobu pozbywania się komunalnych osadów ściekowych oraz w celu opracowania planu rozwoju sieci kanalizacyjnej,
  - * umów zawartych na odbieranie odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości i przedsiębiorców obowiązków wynikających z ustawy,
- uchwalenie przez radę gminy regulaminu utrzymania czystości i porządku na terenie gminy, który stanowi akt prawa miejscowego.

Ponadto Prezydent Miasta (art. 7, ust 3) określa i podaje do publicznej wiadomości wymagania jakie powinien spełniać przedsiębiorca ubiegający się o uzyskanie zezwolenia na odbieranie odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości.

9 Prognozy zmian w zakresie gospodarki odpadami

9.1 Odpady komunalne

Prognozę zmian wskaźników wytwarzania odpadów wykonano dla poszczególnych typów źródeł odpadów. Rozważając trendy zmian składu odpadów komunalnych – przyjęto, za projektem WPGO następujące założenia:

- nie będą następowały istotne zmiany składu morfologicznego wytwarzanych odpadów komunalnych,
- wzrost jednostkowego wskaźnika wytwarzania odpadów kształtował się będzie na poziomie 5% w okresach 5 letnich,
- wzrost poziomu selektywnego zbierania odpadów z obecnych 2% (w stosunku do całości wytwarzanych odpadów) do 10% w 2010 r. i 20% w 2018 r., spowoduje zmiany ilości i składu odpadów niesegregowanych; zmniejszy się w nich głównie zawartość papieru, tworzyw, szkła i metali;
- ilość pozostałych odpadów w grupie 20 wzrastać będzie średnio o 5% w okresach 5-letnich (1% w skali roku).

Jak wynika z powyższych założeń, zmiany jakości i ilości odpadów będą następować wolno, tak jak następują zmiany w przyzwyczajeniach czy zmiany w poziomie dochodów ludności. Wyższy poziom dochodów będzie wpływał na wzrost ilości wytwarzanych odpadów ale jednocześnie bogatsze społeczeństwo akceptuje zachowania proekologiczne skutkujące np. wzrostem poziomu selektywnego zbierania. Na prognozowane zmiany wielkości strumienia odpadów wpływać będzie liczba ludności, oraz zmiany jednostkowych wskaźników emisji odpadów (liczonych np. w kg odpadów na mieszkańca rocznie), których trendy zmian wynikają z przesłanek rozwoju gospodarczo-społecznego analizowanego regionu. Do prognoz przyjęto liczbę ludności wg projektu „*Studium...*” W latach 2008-2018 obserwuje się tendencję spadkową w zakresie liczby ludności.

Ilość prognozowanych odpadów komunalnych w gminie w 2012, 2013 i 2018 roku z podziałem na poszczególne frakcje przedstawiono w tabeli 36.

Tabela 36 *Prognoza ilości wytworzonych odpadów komunalnych dla miasta Sosnowiec [Mg]*

Lp.	Rodzaj odpadu	2012	2013	2018
1.	Odpady kuchenne ulegające biodegradacji	20 797	20 759	19853
2.	Papier i tektura	10 059	10 173	10347
3.	Tworzywa sztuczne	13 103	13 335	13814
4.	Szkło	17 108	17 191	17035
5.	Metale	958	948	900
6.	Odzież, tekstylia	1 432	1 441	1436
7.	Fracja 0-10 mm.	7 086	7 009	6 659
8.	Odpady pozostałe	4 061	3 755	3 712
9.	Odpady niebezpieczne	313	313	309
10.	Odpady wielkogabarytowe	4 277	4 277	4 229
11.	Odpady z ogrodów i parków	3 050	3 064	3 011
12.	Odpady remontowo-budowlane	8 561	8 561	8 464
13.	Odpady z czyszczenia ulic i placów	2 611	2 611	2 581
Razem		93 416	93 436	92 350

Źródło: projekt „*Studium wykonalności dla projektu „Budowa Kompleksowego Systemu Gospodarki Odpadami w Sosnowcu” oraz oszacowania własne na podstawie projektu „Studium...”*”

9.2 Odpady niebezpieczne

9.2.1 Odpady zawierające PCB

W związku z wynikającym z przepisów prawa obowiązkiem całkowitego usunięcia urządzeń zawierających PCB, ilość wytwarzanych odpadów zawierających PCB do roku 2010 będzie wynosić 16,852 Mg .

9.2.2 Oleje odpadowe

W perspektywie do 2010 roku (wg WPGO) prognozuje się 2% (coroczny) wzrost ilości możliwych do pozyskania odpadowych olejów. Następnie w kolejnych latach prognozuje się 1 % (coroczny) spadek zapotrzebowania na oleje smarowe świeże, który spowodowany będzie zmianami technologicznymi produktów, co skutkować będzie zwiększeniem czasu eksploatacji olejów i przyczyni się do zmniejszenia wytwarzania olejów odpadowych. Przewiduje się, że w okresie do 2018 powstaną następujące ilości odpadowych olejów:

- w 2012 roku – 606 Mg,
- w 2014 roku – 594 Mg,
- w 2016 roku - 582 Mg,
- w 2018 roku - 571 Mg.

9.2.3 Zużyte akumulatory i baterie

Szacuje się, zgodnie z WPGO (projekt), że w następnych latach zauważalna będzie nieznaczna tendencja wzrostowa w zakresie wytwarzania zużytych baterii i akumulatorów, z uwagi m. in. na fakt, że obecnie mieszkańcy Polski zużywają ok. 60% mniej baterii pierwotnych w stosunku do zużycia baterii pierwotnych przez mieszkańców Unii Europejskiej. Tendencja wzrostowa będzie się wahać w granicach 3-5% rocznie. Prognozuje się powstawanie następujących ilości zużytych baterii i akumulatorów:

- 2012 rok – 320 Mg
- 2014 rok – 350 Mg
- 2016 rok – 390 Mg
- 2018 rok – 430 Mg

9.2.4 Odpady medyczne i weterynaryjne

Prognozę ilości odpadów oparto na założeniach przedstawionych w projekcie WPGO dla Województwa Śląskiego który przewiduje wzrost porad w lecznictwie otwartym o 1% każdego roku. Dla lecznictwa zamkniętego przyjęto w 2007 roku ilość łóżek na poziomie 1627. Założono, że podniesie się jakość świadczonych usług w związku z wykorzystaniem nowoczesnych technik w medycynie, a co za tym idzie zwiększy się ilość obsługiwanych pacjentów. Jednocześnie, wzrost jakości stosowanych nowoczesnych technik w medycynie będzie implikował stosowanie zasady minimalizacji powstawania odpadów „u źródła”. Uwzględniając powyższe czynniki przedstawiono prognozę powstawania odpadów medycznych w latach 2012 – 179 Mg i 2014 – 182 Mg, 2016 – 186 Mg, 2018 – 190 Mg. W zakresie odpadów weterynaryjnych ilość ta kształtuje się na poziomie (biorąc pod uwagę założenie, że odpady weterynaryjne stanowią 10% odpadów medycznych) w latach 2012 –2014 – 18 Mg, 2016-2018 – 19 Mg.

9.2.5 Pojazdy wycofane z eksploatacji

Zgodnie z WPGO (projekt) zakłada się, że do 2010 roku rocznie 30% wyeksploatowanych pojazdów będzie demontowanych w stacjach demontażu, w latach 2011-2014 – ilość ta będzie wynosić 40%, natomiast w latach 2015-2018 – 50%. W związku z tym prognozy wyeksploatowanych pojazdów w poszczególnych latach będą się kształtować następująco:

- 2010 rok – 1 100 Mg,
- 2012 rok – 1 500 Mg,
- 2014 rok - 2 900 Mg,
- 2016 rok - 4 340 Mg.

Należy zaznaczyć, że przedstawione prognozy są tylko dużym przybliżeniem ilości powstających wyeksploatowanych pojazdów, gdyż przy prognozowaniu ilości złomowanych pojazdów, szereg czynników makro- i mikroekonomicznych (stan gospodarki, zamożność społeczeństwa, „szara strefa”, nowe technologie), cechuje się olbrzymią zmiennością i nieprzewidywalnością.

9.2.6 Zużyty sprzęt elektryczny i elektroniczny

Zgodnie z WPGO (projekt), prognozuje się, że ilość wytwarzanego sprzętu elektrycznego i elektronicznego ze źródeł innych niż komunalne będzie wahać się w granicach 3-5% rocznie, przy 5% tempie wzrostu masy wprowadzanego sprzętu na rynek. Natomiast dla źródeł komunalnych przyjmuje się poziom selektywnego zbierania zużytego sprzętu elektrycznego i elektronicznego – 4 kg/mieszkańca/rok przy założeniu czasu eksploatacji 8-12 lat i corocznego wzrostu ilości powstającego sprzętu na poziomie 0,25-0,5%.

Biorąc powyższe założenia, prognozuje się następujące ilości zużytego sprzętu elektrycznego i elektronicznego:

- w 2012 roku – 950 Mg,
- w 2014 roku – 962 Mg,
- w 2016 roku – 974 Mg,
- w 2018 roku – 985 Mg.

9.2.7 Odpady zawierające azbest

Zgodnie z „Programem usuwania azbestu na terenie miasta Sosnowca” w pierwszej kolejności (przez najbliższe 5 lat) należy usunąć wyroby zawierające azbest, które zaklasyfikowane zostały do I stopnia pilności. W związku z powyższym do 2012 roku należy usunąć ponad 700 Mg wyrobów zawierających azbest. Natomiast do roku 2018 ok. 4 500 Mg. Należy zaznaczyć, że wg *Programu usuwania azbestu i wyrobów zawierających azbest stosowanych na terytorium Polski* proces usuwania tych odpadów powinien być zakończony do 2032 roku.

9.3 Odpady inne niż niebezpieczne

9.3.1 Zużyte opony

Ilość zużytych opon będzie stale wzrastać, w tempie proporcjonalnym do wzrostu ilości pojazdów mechanicznych na terenie miasta. Zgodnie z prognozami dla woj. śląskiego (projekt WPGO), przyjęto coroczny wzrost ilości wytworzonych odpadów o 3,5% do 2010 roku, a następnie o 2,5% po roku 2010. W związku z powyższym prognozuje się, że ilość powstających zużytych opon na terenie miasta będzie się kształtować następująco:

- w roku 2012 – ok. 550 Mg,
- w roku 2014 – ok. 580 Mg,
- w roku 2016 – ok. 610 Mg,
- w roku 2018 - ok. 640 Mg.

9.3.2 Komunalne osady ściekowe

Na terenie miasta Sosnowca przewidziany jest do realizacji II etap projektu” „Gospodarka wodno-ściekowa w Sosnowcu-Etap II-prace studialne, aplikacyjne i projektowe. Projekt stanowi kontynuację działań miasta w zakresie porządkowania gospodarki ściekowej w mieście. II etap będzie polegał na budowie i modernizacji kanalizacji deszczowej i sanitarnej oraz sieci wodociągowej.

Prace prowadzone będą w pierwszej kolejności w zlewni kolektora Bobrek, celem jak najszybszego dociążenia oczyszczalni ścieków Radocha II. W związku z powyższym nastąpi wzrost ilości powstających osadów ściekowych. Prognozuje się następujące ilości powstających osadów (wg RPWiK Sosnowiec S.A.):

- 2012 rok – 31 500 Mg,
- 2015 rok – 35 500 Mg.

9.3.3 Odpady opakowaniowe

Pomimo, że norma PN-EN 13428:2005 (U) Opakowania – wymagania dotyczące wytwarzania i składu – Zapobieganie poprzez redukcję u źródła, nakłada na przedsiębiorców podjęcie działań w zakresie obniżenia masy wytwarzanych opakowań, będzie następował niewielki wzrost ilości wytwarzanych odpadów, który związany jest ze wzrostem poziomu życia i rozwojem gospodarczym, a co za tym idzie – ze wzrastającą konsumpcją. W związku z powyższym prognozuje się, że w 2012 roku powstanie ok. 25 000 Mg odpadów opakowaniowych, natomiast w 2018 roku ok. 25 500 Mg odpadów.

9.3.4 Odpady z sektora gospodarczego

Prognoza ilości odpadów powstających w sektorze gospodarczym jest bardzo trudna do oszacowania. Prognozując ilości odpadów należy uwzględnić ogólną sytuację gospodarczą oraz koniunkturę w poszczególnych sektorach gospodarki w aspekcie zmian w uregulowaniach prawnych, technologiach produkcji, sytuacji ekonomicznej.

Jak wynika z zapisów projektu WPGO, wzrost ilości wytwarzanych odpadów ulegnie stabilizacji osiągając poziom 3% w skali roku. Prognozowane ilości odpadów kształtować się będą na poziomie:

- w 2012 roku – 235,5 tys. Mg,
- w 2014 roku – 249,9 tys. Mg,
- w 2016 roku – 265,1 tys. Mg,
- w 2018 roku – 281,3 tys. Mg.

10 Cele w gospodarce odpadami

Wytyczając priorytety i cele w gospodarce odpadami kierowano się strategią przedstawioną w Polityce ekologicznej Państwa, a także wytycznymi w Krajowym Planem Gospodarki Odpadami 2010 oraz w Wojewódzkim Planem Gospodarki Odpadami dla Województwa Śląskiego – projekt.

W oparciu o zapisy w powyższych dokumentach, a także zapisy wynikające z uregulowań prawnych, w zakresie odpadów komunalnych wytwarzanych w Sosnowcu, zostały określone szczegółowe cele do osiągnięcia w horyzoncie krótkookresowym na lata 2009 – 2012 oraz długookresowym na lata 2013 - 2018.

10.1 Odpady komunalne

Cele krótkookresowe na lata 2009-2012

- zapewnienie wszystkim mieszkańcom miasta selektywnego zbierania odpadów,
- ograniczenie składowania odpadów ulegających biodegradacji do 75% wagowo tych odpadów do ich ilości wytwarzanych w 1995 r.,
- doskonalenie systemu selektywnego zbierania w celu osiągnięcia odpowiednich limitów odzysku dla odpadów wielkogabarytowych na poziomie 62%,
- doskonalenie systemu selektywnego zbierania w celu osiągnięcia odpowiednich limitów odzysku dla odpadów budowlano-remontowych na poziomie 40%,

- doskonalenie systemu selektywnego zbierania w celu wydzielenia z odpadów niebezpiecznych z odpadów komunalnych do 62% ich ilości w całkowitej masie (zmieszanych) odpadów komunalnych,
- wprowadzenie selektywnego zbierania odpadów ulegających biodegradacji lub/i kompostowania odpadów we własnym zakresie w zabudowie jednorodzinnej,
- zwiększenie świadomości ekologicznej mieszkańców w zakresie prawidłowego funkcjonowania gospodarki odpadami komunalnymi, w szczególności selektywnego zbierania odpadów, w tym odpadów niebezpiecznych,
- zmniejszenie ilości składowanych odpadów do poziomu 86% w stosunku do ilości odpadów wytworzonych,
- eliminacja praktyk nielegalnego deponowania odpadów w środowisku (tzw. „dzikie składowiska”),
- zwiększenie odzysku i unieszkodliwiania (poza składowaniem) odpadów, poprzez wdrażanie innych metod odzysku.

Cele długookresowe 2013-2018

- ograniczenie składowania odpadów ulegających biodegradacji do 50% wagowo tych odpadów do ich ilości wytwarzanych w 1995 r.,
- doskonalenie systemu selektywnego zbierania w celu osiągnięcia odpowiednich limitów odzysku dla odpadów wielkogabarytowych na poziomie 90%,
- doskonalenie systemu selektywnego zbierania w celu osiągnięcia odpowiednich limitów odzysku dla odpadów budowlano-remontowych na poziomie 75%,
- doskonalenie systemu selektywnego zbierania w celu wydzielenia z odpadów niebezpiecznych z odpadów komunalnych do 90% ich ilości w całkowitej masie (zmieszanych) odpadów komunalnych,
- zmniejszenie ilości składowanych odpadów do poziomu 60% w stosunku do ilości odpadów wytworzonych,
- kontynuacja działań na rzecz zwiększenia świadomości ekologicznej mieszkańców gminy.

10.2 Odpady niebezpieczne

Cele krótko- i długookresowe na lata 2009-2018:

- zapobieganie powstawaniu odpadów niebezpiecznych
- wdrażanie zasad prawidłowego gospodarowania odpadami poprzez wzrost świadomości ekologicznej wytwórców odpadów ze źródeł rozproszonych.

10.2.1 Odpady zawierające PCB

Cele krótkookresowe na lata 2009-2010:

- całkowite wycofanie z użytkowania do 30 czerwca 2010 urządzeń i instalacji zawierających PCB o stężeniu powyżej 0,005% wagowo oraz bezpieczne i całkowite wyeliminowanie PCB ze środowiska poprzez kontrolowane unieszkodliwianie PCB oraz dekontaminację lub unieszkodliwianie urządzeń zawierających PCB (zgodnie z *Rozporządzeniem Ministra Gospodarki z dnia 24 czerwca 2002 roku w sprawie wymagań w zakresie wykorzystywania i przemieszczania substancji stwarzających szczególne zagrożenie dla środowiska oraz wykorzystywania i oczyszczania instalacji lub urządzeń, w których były lub są wykorzystywane substancje stwarzające zagrożenie dla środowiska* - Dz. U. z 2002 r., Nr 96, poz. 860),

Cele długookresowe na lata 2011-2018:

- likwidacja odpadów zawierających PCB o stężeniu poniżej 50 ppm począwszy od 2011 r.

10.2.2 Oleje odpadowe

Cele krótkookresowe na lata 2009-2012

- zapewnienie prawidłowego sposobu postępowania z olejami odpadowymi z priorytetem na odzysk poprzez regenerację,
- uzyskanie przez przedsiębiorców następujących poziomów odzysku, zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 14 czerwca 2007 r. w sprawie rocznych poziomów odzysku i recyklingu odpadów opakowaniowych i użytkowych (Dz. U. z 2007 r. Nr 109, poz. 752) oraz standaryzacja urzędów.

Tabela 37 Poziomy odzysku i recyklingu olejów odpadowych do 2012 r.

Rodzaj produktu z którego powstał odpad	w latach 2009 -2012	
	poziom [%]	
	odzysku	recyklingu
Oleje smarowe z wyłączeniem: <ul style="list-style-type: none"> – oleje smarowe do przeprowadzania przemian chemicznych innych niż proces specyficzny, – oleje białe, parafina ciekła, – mieszanki olejowe do obróbki metali, oleje zapobiegające przyleganiu do form, oleje antykorozyjne, – oleje smarowe pozostałe oraz pozostałe oleje – oleje odpadowe 	50	35^{*)}

^{*)} dotyczy olejów poddanych regeneracji

Cele długookresowe na lata 2013-2018

- Utrzymanie wysokiego poziomu zbierania, odzysku (50%) i recyklingu (35%) olejów odpadowych.

10.2.3 Zużyte akumulatory i baterie

Cele krótkookresowe na lata 2009-2012:

- rozbudowa systemu odzysku i unieszkodliwiania zużytych baterii i akumulatorów w celu całkowitego ich wyeliminowania ze składowania,
- uzyskanie następujących poziomów odzysku i recyklingu zgodnie z *Rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 14 czerwca 2007 r. w sprawie rocznych poziomów odzysku i recyklingu odpadów opakowaniowych i użytkowych* (Dz. U. z 2007 r. Nr 109, poz. 752):

Tabela 38 Poziomy odzysku i recyklingu zużytych baterii i akumulatorów do 2012 r.

Rodzaj opakowania lub produktu, z którego powstał odpad	2012 r.	
	poziom [%]	
	odzysku	recyklingu
Akumulatory kwasowo- ołowiowe	wszystkie zgłoszone	wszystkie zebrane
Akumulatory niklowo-kadmowe (wielkogabarytowe)	60	60
Akumulatory niklowo-kadmowe (małogabarytowe)	40	40
Akumulatory niklowo- żelazowe oraz inne akumulatory elektryczne (wielkogabarytowe)	40	40
Akumulatory niklowo- żelazowe oraz inne akumulatory elektryczne (małogabarytowe)	20	20
Ogniwa i baterie galwaniczne oraz ich części z wyłączeniem części ogniwi i baterii galwanicznych	30 ¹⁾	30 ¹⁾

¹⁾ nie dotyczy ogniwi cynkowo-węglowych i alkalicznych

- osiągnięcie co najmniej wymaganych poziomów zbierania wynikających z dyrektywy 2006/66/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 6 września 2006 r. w sprawie baterii i akumulatorów oraz zużytych baterii i akumulatorów oraz uchylającą dyrektywę 91/157/EWG (Dz. Urz. UE L 266, z 26.9.2006, str. 1-14):
  - a) do dnia 26 września 2012 roku należy osiągnąć poziom zbierania zużytych baterii i akumulatorów przenośnych w wysokości co najmniej 25 % masy wprowadzonych do obrotu baterii i akumulatorów przenośnych;

Cele długookresowe na lata 2013-2018:

- zapewnienie właściwego sposobu postępowania z zebranymi zużytymi bateriami i akumulatorami, całkowicie eliminując ich deponowanie na składowisku,
- osiągnięcie poziomów recyklingu zgodnie z obowiązującym prawodawstwem,
- osiągnięcie co najmniej wymaganych poziomów zbierania wynikających z dyrektywy 2006/66/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 6 września 2006 r. w sprawie baterii i akumulatorów oraz zużytych baterii i akumulatorów oraz uchylającą dyrektywę 91/157/EWG (Dz. Urz. UE L 266, z 26.9.2006, str. 1-14):
  - do dnia 26 września 2016 r. należy osiągnąć poziom zbierania zużytych baterii i akumulatorów przenośnych w wysokości co najmniej 45 % masy wprowadzonych do obrotu baterii i akumulatorów przenośnych.

10.2.4 Odpady medyczne i weterynaryjne

Cele krótko- i długookresowe na lata 2008-2015:

Minimalizacja negatywnego oddziaływania odpadów medycznych i weterynaryjnych na środowisko poprzez:

- objęcie wszystkich wytwórców odpadów medycznych i weterynaryjnych systemem zbierania i odbierania odpadów,
- podniesienie efektywności selektywnego zbierania odpadów u źródła powstawania,
- unieszkodliwianie odpadów zakaźnych metodą termicznego przekształcania.

10.2.5 Pojazdy wycofane z eksploatacji

Cele krótkookresowe na lata 2009-2012

Cele krótkookresowe w zakresie gospodarki pojazdami wycofanymi z eksploatacji wiążą się z kontrolowanym odzyskiem i recyklingiem wyeksploatowanych pojazdów poprzez spełnienie wymogów *Ustawy z dnia 20 stycznia 2005 roku o recyklingu pojazdów wycofanych z eksploatacji* (Dz.U. z 2005 nr 25 poz. 202 z późn. zm.)

- przedsiębiorca prowadzący stację demontażu jest zobowiązany do osiągania rocznego poziomu odzysku i recyklingu pojazdów wycofanych z eksploatacji w wysokości odpowiednio 85% i 80% masy pojazdów przyjętych do jego stacji (w przypadku pojazdów wyprodukowanych po 1 stycznia 1980 roku).
- w przypadku pojazdów wyprodukowanych przed 1 stycznia 1980 roku, poziomy odzysku i recyklingu wynoszą odpowiednio 75% i 70%.

Cele długookresowe na lata 2013-2018

- dla pojazdów wyprodukowanych po 1 stycznia 1980 r.: do 31 grudnia 2014 r. przedsiębiorca prowadzący stację demontażu zobowiązany jest do utrzymania odzysku i recyklingu na poziomie 85% i 80%; po 1 stycznia 2015 r. prowadzący stację demontażu jest zobligowany do osiągnięcia poziomów odzysku i recyklingu wynoszących odpowiednio co najmniej 95% i 85% masy pojazdów przyjętych do jego stacji demontażu w skali roku.

- osiągnięcie w przypadku pojazdów wyprodukowanych przed 1 stycznia 1980 roku, poziomów odzysku i recyklingu wynoszących odpowiednio 75% i 70%.

10.2.6 Zużyty sprzęt elektryczny i elektroniczny

Cele krótkookresowe na lata 2009-2012:

- osiągnięcie poziomu selektywnego zbierania zużytego sprzętu elektrycznego i elektronicznego pochodzącego z gospodarstw domowych w wysokości **4 kg/mieszkańca/rok** (co daje około 900 Mg rocznie) - obowiązek nałożony na Państwa Członkowskie Unii Europejskiej poprzez art. 5 ust. 5 *Dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2002/96/WE z dnia 27 stycznia 2003 r. w sprawie zużytego sprzętu elektrycznego i elektronicznego WEEE*;
- osiągnięcie przez wprowadzających sprzęt poziomów odzysku i recyklingu zużytego sprzętu zgodnie z art. 30 ust. 1 *Ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o zużytym sprzęcie elektrycznym i elektronicznym* (Dz. U. z 2005 r. Nr 180, poz. 1495):
  - dla zużytego sprzętu powstałego ze sprzętu ujętego w grupach 1 i 10 określonych w załączniku nr 1 do ustawy (wielkogabarytowe urządzenia gospodarstwa domowego i automaty do wydawania) :
    - poziom odzysku 80% masy zużytego sprzętu,
    - poziom recyklingu części składowych, materiałów i substancji pochodzących ze zużytego sprzętu w wysokości 75% masy zużytego sprzętu.
  - dla zużytego sprzętu powstałego ze sprzętu ujętego w grupach 3 i 4 określonych w załączniku nr 1 do ustawy (sprzęt teleinformatyczny, telekomunikacyjny i audiowizualny)
    - poziomu odzysku w wysokości 75 % masy zużytego sprzętu,
    - poziomu recyklingu części składowych, materiałów i substancji pochodzących ze zużytego sprzętu w wysokości 65 % masy zużytego sprzętu.
  - dla zużytego sprzętu powstałego ze sprzętu ujętego w grupach 2, 5 - 7 i 9 określonych w załączniku nr 1 do ustawy (małogabarytowe urządzenia gospodarstwa domowego; sprzęt oświetleniowy; narzędzia elektryczne i elektroniczne z wyjątkiem wielkogabarytowych, stacjonarnych narzędzi przemysłowych; zabawki, sprzęt rekreacyjny i sportowy; przyrządy do nadzoru i kontroli) :
    - poziomu odzysku w wysokości 70 % masy zużytego sprzętu,
    - poziomu recyklingu części składowych, materiałów i substancji pochodzących ze zużytego sprzętu w wysokości 50 % masy zużytego sprzętu.
  - dla zużytych gazowych lamp wyładowczych - poziomu recyklingu części składowych, materiałów i substancji pochodzących ze zużytych lamp w wysokości 80 % masy tych zużytych lamp.
  - stworzenie systemu zbierania zużytego sprzętu elektrycznego i elektronicznego pochodzącego z gospodarstw domowych.

Cele długookresowe na lata 2013-2018:

- doskonalenie systemu gospodarowania zużytym sprzętem elektrycznym i elektronicznym;
- rozwój i wdrażanie nowoczesnych technologii odzysku i recyklingu zużytego sprzętu elektrycznego i elektronicznego.

10.2.7 Odpady zawierające azbest

Cele krótko- i długookresowe na lata 2009-2018:

- zwiększenie świadomości społeczeństwa miasta na temat szkodliwości azbestu;
- sukcesywne i bezpieczne dla środowiska oraz zdrowia mieszkańców usuwanie wyrobów zawierających azbest
- Monitoring usuwania i unieszkodliwiania odpadów zawierających azbest.

10.3 Odpady inne niż niebezpieczne

10.3.1 Zużyte opony

Cele krótkookresowe i długookresowe na lata 2009 – 2018

- zwiększenie systemu selektywnego zbierania zużytych opon,
- wyeliminowanie składowania zużytych opon i spalania ich w instalacjach nie przeznaczonych do tego celu
- osiągnięcie przez przedsiębiorców wprowadzających opony na rynek następujących rocznych poziomów odzysku i recyklingu zużytych opon:
- w 2010 roku:
  - odzysk – 85%
  - recykling – 15%
- w 2018 roku:
  - odzysk – 100%
  - recykling 20%

10.3.2 Komunalne osady ściekowe

Cele krótkookresowe i długookresowe na lata 2009 – 2018:

- intensyfikacja procesów odzysku i unieszkodliwiania poza składowaniem osadów ściekowych,
- zmniejszenie stopnia obciążenia osadów ściekowych szkodliwymi substancjami i organizmami chorobotwórczymi poprzez ograniczenie zrzutu zanieczyszczeń pochodzenia przemysłowego, trafiających do komunalnych oczyszczalni ścieków.

10.3.3 Odpady opakowaniowe

Cele krótko i długookresowe 2009-2018

- zapewnienie osiągnięcia do końca 2014 r. minimalnych poziomów odzysku i recyklingu: w wysokości 60% odzysku, recyklingu 55-80 %,
- ograniczenie ilości odpadów opakowaniowych kierowanych na składowiska odpadów
- zmniejszenie masy deponowanych odpadów w 2014 r. o 50% w odniesieniu do roku bazowego 2006,
- nasilenie działań informacyjno-edukacyjnych mających na celu zapobieganie powstawaniu odpadów opakowaniowych oraz propagowanie odzysku i recyklingu odpadów

10.3.4 Odpady z sektora gospodarczego

Zgodnie z obowiązującym prawodawstwem oraz zapisami WPGO (projekt), wyznaczono następujące cele w zakresie gospodarowania odpadami:

Cele krótko- i długookresowe na lata 2009-2018:

- minimalizacja ilości wytwarzanych odpadów,
- zwiększenie udziału odpadów poddawanych procesom odzysku,
- zwiększenie udziału odpadów unieszkodliwianych poza składowaniem,
- zwiększanie świadomości ekologicznej społeczeństwa, szczególnie wytwórców i posiadaczy odpadów poprzez prowadzenie ciągłej edukacji, informacji i promocji oraz utrwalanie prawidłowych zasad i obowiązków w zakresie gospodarki odpadami.

11 System gospodarki odpadami dla miasta Sosnowca i kierunki działań

System gospodarki odpadami na terenie miasta Sosnowca będzie spełniał wszystkie założenia w zakresie gospodarki odpadami wynikające z ustawodawstwa polskiego oraz Unii Europejskiej dotyczące zapobiegania i minimalizacji powstawania odpadów, redukcji odpadów ulegających biodegradacji kierowanych na składowisko, odzysku odpadów i deponowania odpadów już przetworzonych.

System ten opracowano w oparciu o następujące założenia przedstawione w:

- * dokumentach strategicznych, w szczególności w Polityce ekologicznej Państwa w latach 2009-2012 z perspektywą do roku 2016
- * krajowym planie gospodarki odpadami w zakresie zbierania, odzysku i unieszkodliwiania odpadów,
- * planie gospodarki odpadami dla województwa śląskiego,
- * obowiązujących uregulowaniach prawnych w zakresie gospodarki odpadami.

Proponowany system zbierania odpadów od mieszkańców będzie obejmował wdrożenie:

- * selektywnego zbierania odpadów (surowce wtórne) w zabudowie jednorodzinnej i wielorodzinnej
- * zbierania frakcji odpadów ulegających biodegradacji oraz zielonych,
- * zbierania odpadów:
  - wielkogabarytowych,
  - budowlanych i remontowych,
  - elektrycznych i elektronicznych,
  - niebezpiecznych ze strumienia odpadów komunalnych,

Do systemu tego proponuje się włączyć odpady powstające w obiektach infrastruktury, tj. handel, usługi, zakłady rzemieślnicze, targowiska, szkolnictwo, i inne.

W celu zapewnienia skuteczności realizacji przedsięwzięcia zaproponowano z wyprzedzeniem przeprowadzanie akcji edukacyjnych w zakresie selektywnego zbierania ze szczególnym uwzględnieniem problematyki dotyczącej zbierania odpadów ulegających biodegradacji oraz odpadów niebezpiecznych ze strumienia odpadów komunalnych.

W związku z potrzebą utworzenia kompleksowego systemu gospodarki odpadami dla miasta Sosnowca w 2008 roku zostało opracowane *Studium Wykonalności dla projektu pt.: „Budowa Kompleksowego Systemu Gospodarki Odpadami w Sosnowcu”*. W dokumencie tym poddano analizie wariant bezinwestycyjny oraz cztery warianty w których zastosowano różne systemy zbierania oraz różne rodzaje technologii odzysku i unieszkodliwiania odpadów, pod kątem spełniania wymagań prawnych.

Na podstawie przeprowadzonej analizy (ilości i rodzajów prognozowanych odpadów, wymagań zawartych w dokumentach strategicznych oraz uregulowań prawnych, rachunku ekonomicznego oraz akceptowalności społecznej proponowanych technik zbierania i odzysku/unieszkodliwiania odpadów) – Wykonawca *Studium* wskazał, że najbardziej optymalny dla miasta Sosnowca jest wariant zakładający rozwój selektywnego zbierania odpadów w systemie dwupojemnikowym i ich odzysku oraz unieszkodliwiania w instalacjach biologicznego i mechanicznego przetwarzania odpadów.

11.1 Rozwiązania systemowe w zakresie gospodarki odpadami komunalnymi

Podstawowym założeniem systemu jest prowadzenie selektywnego zbierania surowców wtórnych „u źródła”. Z przedstawionego opisu stanu aktualnego gospodarki odpadami wynika, że na terenie Sosnowca występują następujące typy zabudowy: zabudowa wielorodzinna (stara – kamieniczna oraz nowa bloki), jednorodzinna i zagrodowa (te dwie ostatnie w dalszej części będą traktowane jako zabudowa jednorodzinna). W związku z powyższym proponowany system zbierania odpadów od mieszkańców zakłada zróżnicowane wdrożenie selektywnego zbierania odpadów z uwzględnie-

niem charakterystyki zabudowy. Docelowo selektywnym zbieraniem odpadów objęty będzie cały teren miasta Sosnowca.

Aktualnie od 2003 roku na terenie miasta funkcjonuje system selektywnego zbierania odpadów wielopojemnikowy w zabudowie wielorodzinnej oraz workowy w zabudowie jednorodzinnej. System ten, po uruchomieniu Zakładu Przetwarzania i Unieszkodliwiania Odpadów Komunalnych zostanie zastąpiony systemem dwupojemnikowym.

Ponadto w celu usprawnienia zbierania odpadów niebezpiecznych i innych niż niebezpieczne proponuje się organizację Gminnego Punktu Gromadzenia Odpadów (GPGO). GPGO byłby to zamknięty, dozorowany obiekt, do którego mieszkańcy mogliby dowozić bezpłatnie określone odpady powstające w sposób nieregularny oraz w małych ilościach. Dotyczy to odpadów wielkogabarytowych, złomu i metali, odpadów budowlano-remontowych, niebezpiecznych wyodrębnionych ze strumienia odpadów komunalnych, odpadów zielonych, zużytych opon, szkła, tworzyw, papieru. Punkt taki powinien obsługiwać rejon liczący 15 000 – 30 000 mieszkańców. W związku z powyższym, docelowo na terenie miasta powinno powstać 7 takich punktów.

11.1.1 System wielopojemnikowy selektywnego zbierania odpadów

11.1.1.1 Rozwiązania w zakresie selektywnego zbierania odpadów w zabudowie wielorodzinnej

W zabudowie wielorodzinnej, funkcjonuje selektywne zbieranie odpadów w systemie wielopojemnikowym. W systemie tym odpady zbierane są do oddzielnych pojemników. Pojemniki są odpowiednio oznakowane i posiadają kolorystykę określoną w Regulaminie utrzymania czystości i porządku na terenie Sosnowca (Uchwała Nr 901/LI/2006 z dnia 27 kwietnia 2006 roku Rady Miejskiej w Sosnowcu):

- makulaturę gromadzi się w pojemnikach koloru niebieskiego z napisem „Papier, karton”,
- szkło gromadzi się w pojemnikach koloru zielonego z napisem „Szkło”,
- tworzywa sztuczne w pojemnikach koloru żółtego z napisem „Tworzywa sztuczne”,
- złom w pojemnikach koloru brązowego z napisem „Metal”.

Pojemność pojemników została określona na 1 500 l.

Pojemniki do selektywnego zbierania powinny być ustawiane na osiedlach mieszkaniowych w tzw. gniazdach, tj: 4 pojemniki na poszczególne frakcje (po jednym pojemniku na każdą frakcję) oraz pojemnik na pozostałe odpady, przy czym 1 gniazdo pojemników do selektywnego zbierania powinno przypadać na max 300 osób.

Aktualnie w systemie tym nie są zbierane odpady ulegające biodegradacji pochodzące z gospodarstw domowych, ze względu na brak instalacji do odzysku tego rodzaju odpadów na terenie miasta. W przypadku uruchomienia instalacji, odpady te proponuje się gromadzić w pojemnikach w kolorze szarym z napisem „BIO”. Do gromadzenia pozostałych odpadów proponuje się zostawić obecnie funkcjonujące pojemniki.

11.1.1.2 Rozwiązania w zakresie selektywnego zbierania odpadów w zabudowie jednorodzinnej

Selektywne zbieranie w zabudowie jednorodzinnej funkcjonuje w systemie workowym (surowce wtórne). Każda posesja wyposażona jest przez przedsiębiorstwa wywozowe (zgodnie z Regulaminem) w zestaw kolorowych worków polietylenowych PE-HD o pojemności 120 litrów do zbierania surowców odpadowych z następującym przeznaczeniem na: szkło, tworzywa sztuczne, złom metalowy i makulaturę. Aktualnie nie funkcjonuje system zbierania odpadów ulegających biodegradacji oraz odpadów zielonych pochodzących z gospodarstw domowych ze względu na brak instalacji odzysku dla tego rodzaju odpadów. Proponuje się aby mieszkańcy, jeśli posiadają taką możliwość, kompostowali odpady zielone w ogródkach przydomowych.

W przypadku uruchomienia instalacji proponuje się mieszkańcom dwie możliwości: kompostowanie w ogródkach przydomowych lub włączenie do systemu zbierania prowadzonego w zabudowie wielorodzinnej. Wybór formy zbierania nastąpi po uruchomieniu instalacji na terenie miasta.

Przedstawiony powyżej system będzie funkcjonował maksymalnie do roku 2013. Na ten rok przewidziane jest uruchomienie Zakładu Przetwarzania i Unieszkodliwiania Odpadów Komunalnych dla miasta Sosnowca i wdrożony zostanie dwupojemnikowy system zbierania odpadów.

11.1.2 System dwupojemnikowy zbierania odpadów

11.1.2.1 Rozwiązania w zakresie selektywnego zbierania odpadów w zabudowie wielorodzinnej

System dwupojemnikowy w zabudowie wielorodzinnej będzie polegał na zbieraniu frakcji „suchej” (tj. papieru i kartonu, tworzyw sztucznych, metali i szkła oraz tekstyliów) i „mokrej” (odpady ulegające biodegradacji) w systemie pojemnikowym. Na odpady „suche” proponuje się docelowo zastosować dotychczasowe pojemniki na odpady niesegregowane, natomiast na odpady „mokre” proponuje się pojemniki w kolorze szarym z napisem „BIO”. W celu ułatwienia mieszkańcom zbierania w systemie dwupojemnikowym proponuje się wyposażenie mieszkańców w dwa worki lub pojemniki – jeden na odpady „suche”, drugi na odpady „mokre” (ulegające biodegradacji).

11.1.2.2 Rozwiązania w zakresie selektywnego zbierania odpadów w zabudowie jednorodzinnej

System dwupojemnikowy w zabudowie jednorodzinnej będzie polegał na zbieraniu frakcji „suchej” (tj. papieru i kartonu, tworzyw sztucznych, metali i szkła oraz tekstyliów) i „mokrej” (odpady ulegające biodegradacji) w systemie workowym i /lub pojemnikowym. Worki przeznaczone na zbieranie frakcji „suchej” mogą być oznaczone napisem „SUROWCE”. Natomiast odpady „mokre” z gospodarstw domowych proponuje się gromadzić w workach lub pojemnikach w kolorze szarym z napisem „BIO”. Każda posesja wyposażona zostanie w zestaw kolorowych worków polietylenowych PE-HD o pojemności 120 litrów do zbierania surowców. Do gromadzenia pozostałych odpadów proponuje się zostawić obecnie funkcjonujące pojemniki.

Akcja selektywnego zbierania odpadów powinna być poprzedzona szeroko rozpropagowaną akcją edukacyjną, ze szczególnym uwzględnieniem odpadów oznaczonych znakiem recyklingu.

11.1.3 Zbieranie odpadów niebezpiecznych występujących w strumieniu odpadów komunalnych

W strumieniu odpadów komunalnych występują odpady niebezpieczne m.in.: leki cytotoksyczne i cytostatyczne, termometry, rozpuszczalniki, farby i lakiery oraz opakowania po nich, przeterminowane środki ochrony roślin wraz z opakowaniami, zużyte baterie i akumulatory, lampy fluorescencyjne, oleje i smary, emulsje olejowe, chemikalia.

Szacuje się, że ilość odpadów niebezpiecznych w ogólnym strumieniu odpadów wynosi około 313 Mg, co stanowi ok. 0,33% odpadów komunalnych. Odpady ze względu na duże zagrożenie jaki stwarzają dla środowiska powinny być zbierane oddzielenie i poddawane procesom unieszkodliwiania.

Obecnie na terenie miasta Sosnowca z odpadów niebezpiecznych zbierany jest zużyty sprzęt elektryczny i elektroniczny. System zbierania omówiony został w rozdziale 7.2.6 niniejszego opracowania.

Proponuje się realizację zbierania odpadów niebezpiecznych występujących w strumieniu odpadów komunalnych poprzez:

- odbieranie odpadów bezpośrednio od mieszkańców specjalistycznym samochodem w ustalonych terminach,

- odbieranie z wyznaczonych punktów zbierania, do których mieszkańcy donoszą odpady,
- odbieranie w GPGO bezpośrednio dostarczanych odpadów przez mieszkańców

Odbieranie odpadów bezpośrednio od mieszkańców specjalistycznym samochodem w ustalonych terminach

Mieszkańcy powinni zostać poinformowani jakie rodzaje odpadów niebezpiecznych należy dostarczyć do samochodu oraz o miejscu i czasie postoju specjalistycznego samochodu. Informacje takie mogą być przekazywane przez firmy wywozowe lub spółdzielnie np. w formie harmonogramu, kalendarza, a także powinny się znajdować na tablicy ogłoszeń Urzędu Miejskiego w Sosnowcu. Informacja ta powinna być również umieszczona na stronie internetowej Urzędu Miasta oraz udzielana na telefoniczne zapytanie.

Odbieranie z wyznaczonych punktów zbierania, do których mieszkańcy donoszą odpady

Poddanie odpadów niebezpiecznych tradycyjnemu selektywnemu zbieraniu do pojemników mogłoby stworzyć zagrożenie dla środowiska a przede wszystkim dla zdrowia ludzi. W związku z powyższym pojemniki przeznaczone do gromadzenia odpadów powinny być zamykane, oznakowane oraz nadzorowane (aby nie zostały uszkodzone a odpady zgromadzone w nich nie spowodowały zanieczyszczenia środowiska). Wiąże się to z wyznaczeniem odpowiednich miejsc na pojemniki, akcją informacyjną mieszkańców, dodatkowymi obowiązkami dla dozorców lub właścicieli budynków oraz dodatkowymi kosztami.

Odbieranie w GPGO bezpośrednio dostarczanych odpadów przez mieszkańców

Proponuje się, aby mieszkańcy mogli również dostarczać odpady (razem z innymi frakcjami odpadów zebranych selektywnie) bezpośrednio do Gminnego Punktu Gromadzenia Odpadów. Odbieranie odpadów będzie bezpłatne.

Zużyte baterie

Zbieranie zużytych baterii proponuje się kontynuować na zasadach obecnie funkcjonujących tj. poprzez placówki oświatowe tj. w przedszkola, szkoły podstawowe, gimnazja oraz szkoły ponadgimnazjalne, a także Urząd Miasta i różne inne formy zbierania organizowane podczas imprez masowych typu „Dni Sosnowca”.

Przeterminowane leki

Proponuje się utrzymanie obecnie funkcjonującej formy zbierania dla tych rodzajów odpadów oraz rozszerzenie na pozostałe punkty apteczne.

11.1.4 Zbieranie odpadów wielkogabarytowych

Proponuje się zbieranie odpadów wielkogabarytowych bez wydzielania specjalistycznych pojemników. Odpady te mogą być gromadzone w obrębie tzw. „altanek śmieciowych” w zabudowie wielorodzinnej. Ponadto odpady te mogą być zbierane w formie akcyjnej. Akcje najlepiej przeprowadzać dwa razy w roku (wiosna, jesień). W przypadku zaobserwowania większego zapotrzebowania na odbiór tego typu odpadów proponuje się zwiększenie częstotliwości odbioru odpadów np. raz na kwartał lub w określone dni tygodnia/miesiąca. Mieszkańcy powinni zostać poinformowani o formie, miejscu i terminie zbiórki tego rodzaju odpadów. Należy także stworzyć mieszkańcom możliwość odbierania od nich odpadów wielkogabarytowych po zgłoszeniu telefonicznym, za opłatą pokrywającą koszty transportu.

11.1.5 Zbieranie gruzu budowlanego

Gruz budowlany i inne odpady towarzyszące remontom mieszkań powinny być usuwane na zasadzie podstawienia przez przedsiębiorstwo wywozowe pojemnika np. KP-7 lub innego na zlecenie i koszt wytwarzającego odpady. Proponowane rozwiązanie jest w zgodzie z jedną z głównych zasad gospodarki odpadami - „zanieczyszczający płaci”.

11.1.6 Zbieranie zużytych urządzeń elektrycznych i elektronicznych

Proponuje się aby zbieranie zużytego sprzętu elektrycznego i elektronicznego od mieszkańców funkcjonowało na obecnych zasadach tj. poprzez punkt bezpłatnego odbioru zużytego sprzętu elektrycznego i elektronicznego od mieszkańców. Punkt ten zlokalizowany jest przy ul. Baczyńskiego 11 w siedzibie firmy REMONDIS w Sosnowcu. Ponadto zużyty sprzęt elektryczny i elektroniczny pochodzący z sektora komunalnego jest odbierany przez jednostki handlowe na zasadzie wymiany przy zakupie nowego sprzętu. Informację odnośnie punktów zbierania znajdują się na stronie internetowej Urzędu Miejskiego w Sosnowcu – www.sosnowiec.pl. Dopuszcza się również metodę bezpośredniego donoszenia do GPGO.

11.1.7 Wyeksploatowane pojazdy

Zgodnie z aktualnym prawodawstwem, w ramach opisywanego systemu, obowiązek doprowadzenia zużytego pojazdu do punktu zbierania lub stacji demontażu spoczywa bezpośrednio na ostatnim właścicielu pojazdu (lub upoważnionej przez niego osobie). Przekazanie pojazdu odbywa się zasadniczo w sposób nieodpłatny (wyjątek stanowić tu będzie m.in. sytuacja, w której dostarczony pojazd będzie niekompletny).

Dla miasta Sosnowiec proponuje się wdrożenie systemu zbierania pojazdów w oparciu o istniejące stacje demontażu na terenie miasta, posiadające nadane przez wojewodę uprawnienia do wydawania zaświadczeń o złomowaniu samochodu w celu wyrejestrowania samochodu. Jednocześnie, należy prowadzić akcję informacyjno – edukacyjną wśród społeczeństwa.

11.1.8 Zużyte opony

W zakresie gospodarki zużytymi oponami, na terenie miasta Sosnowca, proponuje się odbieranie tych odpadów przez warsztaty samochodowe i wulkaniczne. Jednocześnie, należy prowadzić akcję informacyjno – edukacyjną wśród społeczeństwa, wskazującą możliwości prawidłowej gospodarki tym rodzajem odpadów.

11.1.9 Zużyte oleje

Proponuje się aby zużyte oleje od mieszkańców były gromadzone w Gminnym Punkcie Gromadzenia Odpadów Niebezpiecznych na zasadzie bezpośredniego dostarczenia.

11.1.10 Proponowany system zbierania odpadów z innych źródeł

Aby system zbierania odpadów przyniósł efekt w postaci zmniejszenia odpadów kierowanych na składowisko, system ten powinien również obejmować obiekty infrastruktury, a także tereny zielone w mieście: ogródki działkowe, skwery i parki.

Szkoły i przedszkola

Wdrażanie zasad selektywnego zbierania u dzieci i młodzieży przyczynia się do kształtowania postaw proekologicznych. Ustawienie pojemników do segregacji poszczególnych frakcji w szkołach powinno zostać poprzedzone akcją edukacyjną. Proponuje się na terenie szkół rozstawienie pojemników do selektywnego zbierania następujących odpadów: tworzyw sztucznych, złomu metali (głównie puszek aluminiowych), makulatury i szkła, a także pojemnik na odpady ulegające biodegradacji.

Tereny zielone

W parkach i na skwerach proponuje się ustawić przy wejściu pojemniki do selektywnego zbierania w podziale na odpady „mokre” i „suche”.

W miejscach o natężonym ruchu turystycznym (np. Ośrodek Balaton, Stawiki) proponuje się również postawić pojemniki do selektywnego zbierania.

Obiekty infrastruktury i zakłady przemysłowe

Odpady wytwarzane w tych obiektach proponuje się zbierać w systemie tzw. wielopojemnikowym (pojemnikowym lub workowym), z podziałem na:

- odpady ulegające biodegradacji;
- oddzielne na każdy rodzaj surowców wtórnych (szkło, papier, tworzywa, metale)
- pozostałe odpady.

Proponuje się również zbierać odpady ulegające biodegradacji w workach ulegających biodegradacji lub w pojemnikach przystosowanych do zbierania tego typu odpadów, w kolorze szarym i z napisem BIO.

11.1.11 Częstotliwość odbierania odpadów

Odpady zbierane w wyniku selektywnego zbierania powinny być wywożone z taką częstotliwością, aby pojemniki lub worki nie były przepelnione lub zupełnie puste. Procent wypełnienia pojemnika kwalifikującego go do wywozu powinien zawierać się w granicach 75 – 80%. W zabudowie jednorodzinnej proponuje się częstotliwość odbioru odpadów użytecznych co najmniej raz na miesiąc. W zabudowie wielorodzinnej proponuje się opróżnianie pojemników co najmniej raz na tydzień lub częściej w zależności od wypełnienia. Po wprowadzeniu zbierania odpadów ulegających biodegradacji proponuje się, aby pojemniki były opróżniane co najmniej raz na tydzień, natomiast w okresie podwyższonej temperatury dwa razy na tydzień lub na żądanie. Natomiast odbierania odpadów niesegregowanych pozostaje na dotychczasowych warunkach.

11.2 Rozwiązania techniczne systemu

Zgodnie z zapisami WPGO – projekt, na terenie województwa powstanie 11 Regionów Gospodarki Odpadami Komunalnymi. Regiony te będą miały charakter ponadgminny i będą obsługiwać gminy zlokalizowane w tych obszarach w zakresie odzysku i unieszkodliwiania odpadów.

Miasto Sosnowiec, zgodnie z założeniem WPGO (projekt), zlokalizowane zostało w Regionie 7, podregionie 7a. W regionie tym przewidziano do funkcjonowania następujące instalacje: 3 kompostownie o łącznej wydajności 74 800 Mg/rok, 4 sortownie odpadów zmieszanych i pochodzących z selektywnego zbierania o łącznej wydajności 105 000 Mg/rok oraz 6 składowisk odpadów innych niż niebezpieczne i obojętne, w tym składowisko Miejskiego Zakładu Składowania Odpadów w Sosnowcu (5 obiektów posiada pozwolenie zintegrowane oraz 1 ubiega się o pozwolenie) o łącznej pojemności 4 639 tys. Mg.

Zgodnie z WPGO (projekt), na terenie województwa zwiększa się zapotrzebowanie na instalacje biologicznego oraz mechaniczno-biologicznego przetwarzania odpadów, a także termicznego przetwarzania odpadów. Ponadto powinny zostać stworzone warunki techniczne odzysku i unieszkodliwiania odpadów wielkogabarytowych, budowlanych i poremontowych z sektora komunalnego oraz odpadów niebezpiecznych poprzez budowę gminnych lub ponadgminnych punktów zbierania odpadów niebezpiecznych.

Budowa Zakładu Przetwarzania i Unieszkodliwiania Odpadów Komunalnych (ZPUOK) na terenie miasta Sosnowca wpisuje się w zadania przewidziane w planie wyższego rzędu. ZPUOK zlokalizowane zostało w granicach administracyjnych miasta Sosnowca, pomiędzy dzielnicami

Klimontów i Maczki, przy ul. Grenadierów. Teren na którym powstanie ZPUOK został przekazany przez Kopalnię Piasku CTL „Maczki – Bór” Urzędowi Miasta Sosnowiec. Jest to wyeksploatowane pole „Bór – Zachód”. W ramach ZPUOK przewiduje się następujące elementy:

- instalacja do segregacji odpadów surowcowych o wydajności 35 000 Mg/rok,
- kompostownia odpadów zielonych (proces kompostowania w technice polowej wraz ze stanowiskiem do wstępnego przygotowania masy wsadowej) o wydajności 3 000 Mg/rok.
- kompostownia odpadów ulegających biodegradacji z gospodarstw domowych i infrastruktury (tunelowa z napowietrzaniem strumieniem powietrza od dołu i odprowadzaniem gazów poprocesowych poprzez system oczyszczania) o wydajności ok. 13 000 Mg/rok,
- instalacja demontażu odpadów wielkogabarytowych o wydajności 15 Mg/dobę
- magazyn odpadów budowlanych o zdolności magazynowania 1 700 Mg/3 miesiące,
- magazyn odpadów niebezpiecznych wydzielonych ze strumienia odpadów komunalnych o zdolności magazynowania - 300 Mg/rok,
- kwatera na odpady zawierające azbest,
- infrastruktura technicznej związanej z obiektami.

Główne procesy przetwarzania, odzysku i unieszkodliwiania odpadów zebranych w wyniku prowadzenia selektywnego zbierania, które będą zachodziły w ZPUOK są następujące:

- segregacja odpadów na linii sortowniczej odpadów suchych i surowców odpadowych;
- kompostowanie frakcji odpadów ulegających biodegradacji wydzielonych w trakcie prowadzenia selektywnego zbierania na terenie miasta;
- kompostowanie odpadów zielonych;
- demontaż odpadów wielkogabarytowych;
- magazynowanie odpadów budowlanych oraz ich wstępna waloryzacja przed przekazaniem do regionalnego zakładu przetwarzania;
- magazynowanie odpadów niebezpiecznych;
- deponowanie odpadów oraz balastu na składowisku opadów innych niż niebezpieczne i obojętne;
- deponowanie odpadów zawierających azbest na składowisku odpadów niebezpiecznych.

Bilans wraz ze strukturą odpadów kierowanych do ZPUOK przedstawiono w tabeli 39.

Tabela 39 Ilości i rodzaje odpadów dostarczanych do ZPUOK w Sosnowcu (Mg/rok)

Wyszczególnienie	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Odpady surowcowe z selektywnej zbiórki wielopojemnikowej	9 824	9 831	9 837	9 844	9 851	9 858
Odpady suche z selektywnej zbiórki dwupojemnikowej	18 709	19 472	20 235	20 998	21 762	22 525
Odpady wielkogabarytowe	3 977	3 968	3 959	3 950	3 941	3 932
Odpady budowlane	6 421	6 406	6 391	6 376	6 362	6 347
Odpady niebezpieczne	272	272	271	270	270	269
Odpady organiczne z selektywnej zbiórki dwupojemnikowej	11 189	11 450	11 711	11 972	12 233	12 494
Odpady zielone	2 758	2 761	2 764	2 768	2 771	2 774
Odpady kierowane bezpośrednio na składowisko	40 289	39 076	37 862	36 649	35 435	34 222
Razem	93 439	93 235	93 031	92 828	92 624	92 420
Odpady kierowane na linię przygotowania paliwa			25 137	24 052	22 967	21 882
Odpady kierowane bezpośrednio na składowisko	40 289	39 076	12 725	12 597	12 468	12 340
Razem	93 439	93 235	93 031	92 828	92 624	92 420

Źródło: projekt „Studium wykonalności dla projektu „Budowa Kompleksowego Systemu Gospodarki Odpadami w Sosnowcu”

Zgodnie ze „*Studium...*” zakłada się, że część odpadów komunalnych wytwarzanych na terenie miasta po roku 2015 może zostać skierowana do regionalnego zakładu termicznego przetwarzania odpadów. Do Zakładu mogłyby być kierowane poniższe rodzaje odpadów:

- odpady podprocesowe z instalacji segregacji odpadów o odpowiednich właściwościach paliwowych;
- odpady podprocesowe z instalacji kompostowania odpadów (doczyszczanie kompostu) odpadów o odpowiednich właściwościach paliwowych;
- odpady zmieszane zbierane z terenu miasta po wydzieleniu z nich w systemie selektywnego zbierania potencjalnych surowców wtórnych i odpadów organicznych ulegających biodegradacji z gospodarstw domowych.

Dla podwyższenia właściwości paliwowych tych odpadów konieczne byłoby poddanie ich odpowiednim procesom przetwarzania (wydzielenie składników mineralnych, metali żelaznych i nieżelaznych itp.).

W związku z powyższym na terenie Zakładu Przetwarzania i Unieszkodliwiania Odpadów Komunalnych (teren C) planuje się budowę linii dla przygotowania paliwa dla regionalnego zakładu termicznego przetwarzania. Ilości odpadów przewidziane do kierowania na linie przedstawiono w powyższej tabeli 39.

11.3 Harmonogram i przebieg realizacji systemu gospodarki odpadami

Przewiduje się etapowe wdrażanie systemu gospodarki odpadami na terenie miasta Sosnowca.

Horyzont 2009-2012

W etapie tym przewiduje się objęcie wszystkich mieszkańców gminy zorganizowanym zbieraniem odpadów niesegregowanych (do końca 2010 r.) oraz selektywnym zbieraniem odpadów surowcowych. Ponadto powinien zostać wdrożony zorganizowany system zbierania odpadów niebezpiecznych ze strumienia odpadów komunalnych na terenie gminy. Rozważa się zorganizowanie GPGO. W tym horyzoncie czasowym należy ograniczyć ilość deponowanych odpadów ulegających biodegradacji, co związane jest ze zmianą sposobów postępowania z wytworzonymi odpadami tj. zwiększenie ilości odpadów przekształcanych innymi metodami niż deponowanie na składowiskach. W związku z tym zostanie rozpoczęta budowa Zakład Przetwarzania i Unieszkodliwiania Odpadów Komunalnych. Na potrzeby ZPUOK zostanie opracowany i wdrożony program selektywnego zbierania odpadów w aspekcie systemu dwupojemnikowego. W tym okresie rozpocznie się również rekultywacja zamkniętego składowiska odpadów na terenie A. Ponadto powinny zostać uruchomione co najmniej 3 GPGO.

Horyzont 2013-2018

W tym horyzoncie czasowym zostanie uruchomiony Zakład Przetwarzania i Unieszkodliwiania Odpadów Komunalnych. Przewiduje się doskonalenie systemu selektywnego zbierania odpadów. Zaleca się również prowadzenie akcji edukacji ekologicznej zarówno dla młodzieży jak i dla dorosłych. W tym horyzoncie czasowym należy kontynuować ograniczanie deponowania odpadów ulegających biodegradacji na składowiskach odpadów. Ponadto powinny zostać uruchomione co kolejne GPGO.

11.4 Odpady niebezpieczne

System gospodarowania odpadami niebezpiecznymi funkcjonuje w oparciu o działania w zakresie zbierania i odzysku/unieszkodliwiania odpadów. W wyniku analizy stanu aktualnego stwierdzono, że niezbędna jest kontynuacja działań w zakresie organizacji i rozwoju systemów zbierania odpadów niebezpiecznych ze źródeł rozproszonych (małe i średnie przedsiębiorstwa) w sposób selektywny.

System zbierania obejmujący wszystkich posiadaczy odpadów, będzie funkcjonował w oparciu o:

- organizacje odzysku lub przedsiębiorców – wytwórców odpadów niebezpiecznych,

- placówki handlowe, placówki oświatowe, apteki, zakłady serwisowe oraz punkty zbierania poszczególnych rodzajów odpadów niebezpiecznych (np. zużyte baterie, zużyty sprzęt elektryczny i elektroniczny, przeterminowane lekarstwa, oleje, akumulatory),
- stacjonarne punkty zbierania odpadów niebezpiecznych,
- specjalistyczne firmy posiadające stosowne zezwolenia administracyjne.

System gospodarki odpadami niebezpiecznymi podlegającym szczególnym zasadom gospodarowania

- odpady zawierające PCB,
- oleje odpadowe,
- zużyte baterie i akumulatory,
- odpady medyczne i weterynaryjne,
- pojazdy wycofane z eksploatacji,
- zużyty sprzęt elektryczny i elektroniczny,
- odpady zawierające azbest

przedstawiono w kolejnych rozdziałach.

11.4.1 Odpady zawierające PCB

System postępowania z odpadami zawierającymi PCB opiera się o działania w zakresie zbierania, demontażu i unieszkodliwiania odpadów PCB. Prawidłowe funkcjonowanie systemu jak też osiągnięcie założonych celów w zakresie gospodarowania odpadami PCB będzie wiązało się z intensyfikacją dotychczas podejmowanych działań dotyczących:

- sukcesywnego wyłączenia z użycia instalacji i urządzeń zawierających PCB,
- demontażu urządzeń zawierających PCB i/lub dekontaminacji PCB,
- unieszkodliwiania PCB.

Posiadacz odpadów odpowiada za usunięcie i/lub unieszkodliwienie. Oznacza to, że podmiot ten w pierwszej kolejności powinien skontaktować się z przedsiębiorcą prowadzącym działalność w zakresie unieszkodliwiania odpadów PCB celem ustalenia możliwości przeprowadzenia usługi, określenia jej ceny oraz przekazania próbki odpadów przeznaczonych do unieszkodliwienia. Po pozytywnym rozstrzygnięciu ww. kwestii posiadacz PCB musi zorganizować transport odpadów z wykorzystaniem firmy posiadającej stosowne zezwolenia w tym zakresie (usługi takie świadczą także niektórzy z przedsiębiorców zajmujących się unieszkodliwianiem PCB). W końcowym etapie, firma zajmująca się unieszkodliwianiem odpadów zobligowana jest do dostarczenia posiadaczowi PCB dokumentów potwierdzających przeprowadzenie procesu unieszkodliwiania.

11.4.2 Oleje odpadowe

System gospodarowania odpadowymi olejami będzie się opierał o działania w zakresie zbierania i odzysku/unieszkodliwiania odpadów. Prawidłowe funkcjonowanie systemu, jak też osiągnięcie założonych celów w zakresie gospodarowania odpadowymi olejami będzie wymagało podjęcia działań, dotyczących:

- rozwoju i doskonalenia systemu zbierania zużytych olejów,
- odzysku i unieszkodliwiania odpadowych olejów,
- ograniczenia niewłaściwych sposobów postępowania z odpadowymi olejami.

System zbierania odpadowych olejów obejmujący wszystkich posiadaczy odpadów, będzie funkcjonował w oparciu o:

- organizacje odzysku,
- inne podmioty zajmujące się zbieraniem zużytych olejów: autoryzowane stacje serwisowe pojazdów, stacje demontażu pojazdów,
- podmioty zajmujące się odzyskiem, recyklingiem i unieszkodliwianiem odpadowych olejów.

Oleje odpadowe powinny być w pierwszej kolejności poddawane procesom odzysku poprzez regenerację. W przypadku gdy regeneracja lub inne procesy odzysku olejów są niemożliwe, dopuszcza się

ich unieszkodliwianie. Zgodnie z *Ustawą z dnia 11 maja 2001 r. o obowiązkach przedsiębiorców w zakresie gospodarowania niektórymi odpadami oraz o opłacie produktowej i opłacie depozytowej* (Dz. U. z 2007 r. Nr 90, poz. 607 z późn. zm.), przedsiębiorcy posiadają obowiązek zapewnienia odzysku, a w szczególności recyklingu odpadów w wysokości określonej w ustawie. Nałożone obowiązki przedsiębiorcy mogą realizować:

- samodzielnie tj. przedsiębiorca we własnym zakresie poddaje odzyskowi lub recyklingowi wyłącznie wytworzone przez siebie odpady zgodnie z warunkami określonymi w przepisach o odpadach,
- za pośrednictwem organizacji odzysku, która przejmuje obowiązki przedsiębiorców na podstawie umowy.
- W ramach podejmowanych działań na rzecz sprawnie funkcjonującego systemu gospodarowania z odpadowymi olejami oraz ograniczania niewłaściwych sposobów postępowania z tymi odpadami, należy podjąć działania edukacyjne skierowane do mieszkańców propagujące prawidłowe zachowania w zakresie postępowania z olejami odpadowymi.

11.4.3 Zużyte akumulatory i baterie

System zbierania zużytych baterii i akumulatorów, obejmujący wszystkich posiadaczy odpadów, będzie funkcjonował w oparciu o:

- organizacje odzysku,
- inne podmioty zajmujące się zbieraniem zużytych baterii i akumulatorów: placówki oświatowe, jednostki handlowe, podmioty użyteczności publicznej,
- punkt zbierania odpadów niebezpiecznych,
- podmioty zajmujące się odzyskiem, recyklingiem i unieszkodliwianiem zużytych baterii i akumulatorów.

Działania w zakresie systemu zbierania powinny się skupić na doskonaleniu pozyskiwania zużytych baterii i akumulatorów ze źródeł rozproszonych oraz z sektora małych i średnich przedsiębiorców, w szczególności małogabarytowych baterii i akumulatorów. Obowiązek odzysku z rynku małogabarytowych baterii i akumulatorów został nałożony na podmioty wprowadzające je na rynek, a egzekwowany jest przy zastosowaniu opłaty produktowej.

Podjęte zostaną działania dotyczące:

- rozwoju i doskonalenia systemu zbierania zużytych baterii i akumulatorów,
- odzysku i unieszkodliwiania zużytych baterii i akumulatorów,
- ograniczenia niewłaściwych sposobów postępowania ze zużytymi bateriami i akumulatorami.

11.4.4 Odpady medyczne i weterynaryjne

W zakresie odpadów medycznych i weterynaryjnych gospodarka odpadami powinna opierać się na:

- systemie zbierania, w tym magazynowania, odpadów medycznych w placówkach medycznych oraz odpadów weterynaryjnych w gabinetach weterynaryjnych,
- systemie unieszkodliwiania zakaźnych odpadów medycznych i weterynaryjnych (w spalarniach przystosowanych do przyjmowania tego typu odpadów lub w spalarniach odpadów po autoklawowaniu, dezynfekcji termicznej, działaniu mikrofalami).

System zbierania odpadów medycznych określa *Rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 23 sierpnia 2007 roku w sprawie szczegółowego sposobu postępowania z odpadami medycznymi*.

Podstawowe zasady gospodarki odpadami medycznymi i weterynaryjnymi określa *Ustawa z dnia 27 kwietnia 2001 r. o odpadach*.

11.4.5 Pojazdy wycofane z eksploatacji

System gospodarowania wyeksploatowanymi pojazdami, zgodnie z obowiązującym prawodawstwem, będzie obejmował następujące działania:

- rozwój systemu zbierania pojazdów wycofanych w eksploatacji,
- odzysk i unieszkodliwianie pojazdów wycofanych z eksploatacji,
- ograniczenie niewłaściwych sposobów postępowania z pojazdami wycofanymi z eksploatacji.

Rozwój systemu zbierania pojazdów wycofanych z eksploatacji będzie się odbywał poprzez intensyfikację akcji edukacyjnych adresowanych zarówno do posiadaczy pojazdów jak i przedsiębiorców prowadzących stacje demontażu pojazdów. Akcje edukacyjne będą miały na celu wyeliminowanie niewłaściwych sposobów postępowania z pojazdami wycofanymi z eksploatacji. Zgodnie z Ustawą z dnia 20 stycznia 2005 roku o recyklingu pojazdów wycofanych z eksploatacji (Dz.U.z 2005 nr 25 poz. 202 z późn. zm.) obowiązek doprowadzenia zużytego pojazdu do stacji demontażu spoczywa bezpośrednio na ostatnim właścicielu pojazdu (lub upoważnionej przez niego osobie). Przekazanie pojazdu odbywa się zasadniczo w sposób nieodpłatny (wyjątek stanowi tu będzie m.in. sytuacja, w której dostarczony pojazd będzie niekompletny). Wyeksploatowane pojazdy dostarczone do stacji demontażu zostaną poddane odzyskowi lub recyklingowi, w celu osiągnięcia założonych w przepisach poziomów odzysku i recyklingu.

11.4.6 Zużyty sprzęt elektryczny i elektroniczny

Zgodnie z zapisami *Ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o zużytym sprzęcie elektrycznym i elektronicznym* (Dz. U. Nr 180, poz. 1495 z późn. zm.) wprowadzający sprzęt przeznaczony do gospodarstw domowych jest obowiązany do zorganizowania i sfinansowania odbierania od prowadzących punkty zbierania zużytego sprzętu, przetwarzania, odzysku, w tym recyklingu i unieszkodliwiania zużytego sprzętu pochodzącego z gospodarstw domowych (art.27).

W związku z powyższym elementami systemu gospodarowania zużytym sprzętem elektrycznym i elektronicznym, będą:

- wprowadzający ZSEE na rynek,
- użytkownicy ZSEE,
- punkty zbierania ZSEE (m.in.: placówki handlowe, punkty wyznaczone na terenie gminy)
- prowadzący zakłady przetwarzania ZSEE,
- organizacje odzysku.

Wprowadzający sprzęt jest zobowiązany do zapewnienia sieci zakładów przetwarzania o zdolnościach przetwórczych umożliwiających przetworzenie zebranego zużytego sprzętu. Mieszkańcy są zobowiązani do oddania zużytego sprzętu do wyznaczonych punktów zbierania, gdzie ZSEE powinien być gromadzony w sposób selektywny, a następnie przekazany do zakładu przetwarzania ZSEE.

11.4.7 Odpady zawierające azbest

Wyroby zawierające azbest mogą być demontowane przez uprawnione podmioty posiadające uprawnienia i decyzje w zakresie demontażu wyrobów oraz zbierania i transportu odpadów zawierających azbest. Zebrane odpady zawierające azbest powinny zostać poddane procesom unieszkodliwiania przez składowanie.

11.5 Odpady inne niż niebezpieczne

11.5.1 Zużyte opony

System gospodarki zużytymi oponami będzie obejmował:

- rozwój selektywnego zbierania zużytych opon w oparciu o funkcjonujące organizacje odzysku, stowarzyszenia producentów i importerów opon oraz podmioty zajmujące się odzyskiem, recyklingiem i unieszkodliwianiem gumy. Selektowne zbieranie powinno być doskona-

- lone pod kątem zbierania zużytych opon od mieszkańców oraz od małych i średnich przedsiębiorstw,
- rozwój odzysku i recyklingu zużytych opon (nałożonego na producentów, importerów i posiadaczy przez prawodawstwo).

11.5.2 Komunalne osady ściekowe

Zgodnie z obowiązującymi przepisami prawnymi (*Rozporządzenie Ministra Gospodarki i Pracy z dnia 7 września 2005 roku w sprawie kryteriów oraz procedur dopuszczenia odpadów do składowania na składowisku odpadów danego typu* – Dz. U. z 2005 r., Nr 186, poz. 1552 z późn. zm.), komunalne osady ściekowe nie spełniają warunków, które dopuszczają ich deponowanie na składowiskach. W związku z powyższym wszystkie wytwarzane osady powinny zostać skierowane do unieszkodliwienia w odpowiednich instalacjach. Zgodnie z projektem WPGO, preferowane będą procesy termicznego przekształcania oraz kompostowania. W ramach tworzonego regionu 7 planuje się uruchomienie zakładu termicznego przetwarzania odpadów. W związku z powyższym po roku 2015 będzie istniała możliwość poddawania osadów ściekowych procesom odzysku w tym Zakładzie. Ponadto, w projekcie WPGO zakłada się opracowanie do roku 2010 przez Zarząd Województwa i RZGW kompleksowego programu zagospodarowania osadów, który uwzględniłby uwarunkowania lokalne, parametry jakościowe i aspekty logistyczne, które decydowałyby o kierunkach i możliwościach końcowego zagospodarowania osadów.

Osady ściekowe mogą być stosowane w procesach odzysku za pomocą działań określonych jako R10 (rozprowadzanie na powierzchni ziemi w celu nawożenia lub ulepszenia gleby) na mocy *Rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 14 listopada 2007 r. w sprawie procesu odzysku R10* (Dz. U. z 2007 r., Nr 228, poz. 1685) Proces taki może zostać zastosowany dla osadów ścieków, gdy zostaną spełnione łącznie wymagania określone dla ustabilizowanych komunalnych osadów ściekowych w *Ustawie z dnia 27 kwietnia 2001 roku o odpadach* (tekst jednolity Dz.U. z 2007 r., Nr 39, poz. 251 z późn.zm.) oraz w *Rozporządzeniu Ministra Środowiska z dnia 1 sierpnia 2002 r. w sprawie komunalnych osadów ściekowych* (Dz. U. z 2002 r., Nr 134, poz. 1140).

11.5.3 Odpady opakowaniowe

System gospodarowania odpadami opakowaniowymi będzie obejmował:

- doskonalenia zbierania odpadów opakowaniowych,
- prowadzenie odzysku i recyklingu odpadów opakowaniowych zgodnie z obowiązującym prawodawstwem.

Zbieranie odpadów opakowaniowych, obejmujący wszystkich posiadaczy odpadów, będzie funkcjonowało w oparciu o:

- organizacje odzysku,
- podmioty zajmujące się zbieraniem odpadów opakowaniowych,
- podmioty zajmujące się odzyskiem, recyklingiem i unieszkodliwianiem odpadów opakowaniowych.

Szczegółowe sposoby postępowania z odpadami opakowaniowymi w zakresie zbierania, odzysku w tym recyklingu określa *Rozporządzenie Ministra Gospodarki i Pracy z dnia 25 października 2005 roku w sprawie szczegółowego sposobu postępowania z odpadami opakowaniowymi* (Dz. U. z 2005 roku, Nr 219, poz. 1858).

Podstawowe zasady gospodarki odpadami opakowaniowymi określa *Ustawa z dnia 11 maja 2001 roku o opakowaniach i odpadach opakowaniowych* (Dz. U. z 2001 r., Nr 63, poz. 638 z późn. zm.) oraz *Ustawa z dnia 11 maja 2001 r. o obowiązkach przedsiębiorców w zakresie gospodarowania niektórymi odpadami oraz o opłacie produktowej i opłacie depozytowej* (Dz. U. z 2007 r. Nr 90, poz. 607 z późn. zm.).

Podmioty wprowadzające na rynek produkty w opakowaniach posiadają obowiązek zapewnienia odzysku, a w szczególności recyklingu odpadów w wysokości określonej w ustawie (*Ustawa z dnia 11 maja 2001 r. o obowiązkach przedsiębiorców w zakresie gospodarowania niektórymi odpadami oraz o opłacie produktowej i opłacie depozytowej* – Dz. U. z 2007 r. Nr 90, poz. 607 z późn. zm.). Obowiązek ten przedsiębiorcy mogą realizować samodzielnie lub poprzez organizacje odzysku.

W przypadku, kiedy przedsiębiorca nie wykona ciążącego na nim obowiązku odzysku lub recyklingu, zobowiązany jest do obliczenia, a następnie odprowadzenia na rachunek urzędu marszałkowskiego opłaty produktowej.

11.5.4 Odpady z sektora gospodarczego

W sektorze gospodarczym system gospodarki odpadami określony jest przez zapisy *Ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. o odpadach* (tekst jednolity Dz. U. z 2007 r. Nr 39, poz. 251, z późn. zm.), która nakłada na wytwórców odpadów następujące działania:

- zapobieganie postawianiu odpadów lub minimalizacja ilości wytwarzanych odpadów wraz z ich negatywnym oddziaływaniem na środowisko,
- zgodny z zasadami ochrony środowiska odzysk, jeżeli nie udało się zapobiec powstawaniu odpadów,
- zgodne z zasadami ochrony środowiska unieszkodliwianie odpadów, których powstawaniu nie udało się zapobiec lub których nie udało się poddać odzyskowi.

Elementami systemu są:

- wytwórcy odpadów,
- obiekty i instalacje do odzysku i unieszkodliwiania odpadów,
- podmioty gospodarczych świadczące usługi w zakresie zbierania, transportu, odzysku i unieszkodliwiania odpadów,
- jednostki i instytucje kontrolno-nadzorujące w zakresie gospodarki odpadami,
- jednostki i instytucje prowadzące działania edukacyjne.

Zgodnie z ustawą o odpadach, każdy wytwórca odpadów ma obowiązek, w zależności od ilości wytwarzanych odpadów, uzyskania: decyzji zatwierdzającej program gospodarki odpadami niebezpiecznymi lub pozwolenia na wytwarzanie odpadów lub też złożyć informację o wytwarzanych odpadach. W przypadkach określonych w *Ustawie z dnia 71 kwietnia 2002 r. Prawo ochrony środowiska* (Dz. U. z 2008 r. Nr 25, poz. 150) może być zobowiązany do uzyskania pozwolenia zintegrowanego. Ustawa zezwala na zlecenie obowiązku gospodarowania odpadami innemu posiadaczowi odpadów. Posiadacz ten ma obowiązek posiadać zezwolenie na prowadzenie działalności w zakresie odzysku lub unieszkodliwiania odpadów (w przypadkach określonych w prawie ochrony środowiska – pozwolenie zintegrowane). Uzyskanie zezwolenia wymaga również prowadzenie działalności w zakresie zbierania i transportu odpadów.

12 Działania zmierzające do poprawy sytuacji w zakresie gospodarowania odpadami

12.1 Działania zmierzające do zapobiegania i minimalizacji powstawania odpadów

Celem nadrzędnym polityki ekologicznej państwa w zakresie gospodarowania odpadami jest przede wszystkim zapobieganie powstawaniu odpadów oraz ich odzysk lub unieszkodliwianie. Zgodnie z art. 5 i 6 ustawy o odpadach *powstawanie odpadów powinno być eliminowane lub ograniczone przez wytwarzających odpady niezależnie od stopnia uciążliwości bądź zagrożeń dla życia lub zdrowia ludzi oraz dla środowiska, a także niezależnie od ich ilości lub miejsca powstawania*. Do podstawowych działań zmierzających do poprawy sytuacji w zakresie gospodarki odpadami należą: minimalizacja powstawania odpadów, zapewnienie odzysku i recyklingu odpadów oraz składowanie odpadów, których ze względów ekonomicznych lub technologicznych nie da się przetworzyć.

W zakresie gospodarki odpadami komunalnymi pierwszoplanowym działaniem zmierzającym do poprawy sytuacji jest minimalizacja powstawania odpadów. Działania mające na celu zmniejszenie ilości odpadów wytwarzanych przez mieszkańców odpadów prowadzi się m.in.: poprzez:

- podnoszenie świadomości społecznej, w wyniku prowadzenia akcji edukacyjno – informacyjnych,
- utrwalanie nabytych proekologicznych postaw,
- stosowanie instrumentów ekonomicznych (uzależnienie kosztów usuwania odpadów od ich ilości).

Działania te mogą być prowadzone również poprzez właściwą organizację zbierania odpadów od mieszkańców.

12.2 Działania zmierzające do ograniczenia ilości odpadów i ich negatywnego oddziaływania na środowisko.

W zakresie ograniczania ilości odpadów komunalnych oraz ich negatywnego oddziaływania na środowisko działania polegają w szczególności na wydzielaniu ze strumienia odpadów komunalnych odpadów które mogą być powtórnie użyte oraz które stwarzają zagrożenie dla ludzi i środowiska.

Są to następujące strumienie odpadów komunalnych:

- opakowaniowych, w tym: papier i tektura, szkło w podziale na białe i kolorowe, tworzywa sztuczne i metale,
- niebezpiecznych,
- wielkogabarytowych
- ulegających biodegradacji, w tym szczególnie odpadów zielonych.

12.2.1 Odpady opakowaniowe

W gospodarce odpadami opakowaniowymi kierunki działań wytycza obowiązujące prawodawstwo w tym zakresie tj. *Ustawa z dnia 11 maja 2001 r. o obowiązkach przedsiębiorców w zakresie gospodarowania odpadami oraz o opłacie produktowej i opłacie depozytowej* (Dz. U. z 2007 r. Nr 90, poz. 607 z późn. zmianami) oraz *Rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 14 czerwca 2007 r. w sprawie rocznych poziomów odzysku i recyklingu odpadów opakowaniowych i użytkowych* (Dz. U. 752 z 2007 r. Nr 109, poz. 752). Zgodnie z obowiązującym prawodawstwem, zakładane dla przedsiębiorców poziomy recyklingu odpadów opakowaniowych w latach 2009-2014 przedstawiono w tabeli 40.

Tabela 40 Zakładane poziomy recyklingu odpadów opakowaniowych na lata 2009-2014 dla przedsiębiorców wg rozporządzenia w [%].

Rodzaj opakowania lub produktu z którego powstał/Lata	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Papier i tektura	50	52	54	56	58	60
Tworzywa sztuczne	17	18	19	20	21,1	22,5
Szkło	41	43	46	49	55	60
Aluminium	43	45	47	48	49	50
Blacha stalowa	29	33	37	42	46	50
Materiały naturalne	15	15	15	15	15	15

Źródło: Rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 14 czerwca 2007 r. w sprawie rocznych poziomów odzysku i recyklingu odpadów opakowaniowych i użytkowych (Dz. U. 752 z 2007 r. Nr 109, poz. 752).

W latach 2009-2014, zgodnie z zapisami Kpgo 2010 przewiduje się dalszy wzrost poziomów odzysku i recyklingu, tj. odzysk na poziomie: 60%, a recykling – 55-80%. Również prognozowany jest wzrost poziomów recyklingu dla poszczególnych rodzajów opakowań.

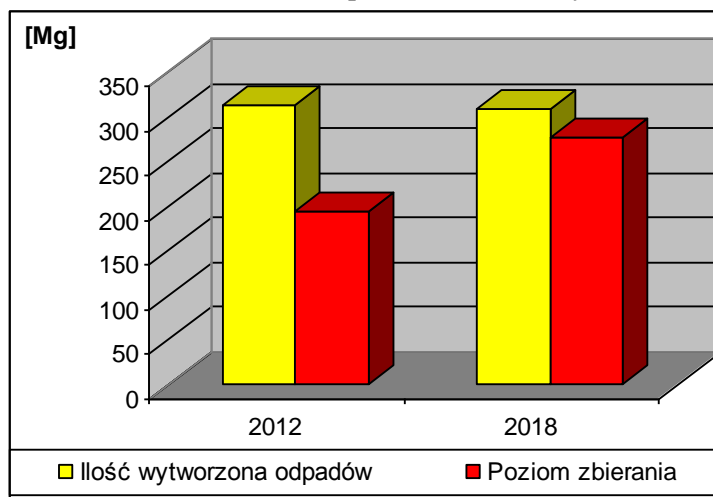
Prognozowane ilości odpadów opakowaniowych, które powinny być poddane procesom recyklingu na terenie miasta Sosnowca przedstawiono w rozdziale 10 niniejszego opracowania.

12.2.2 Odpady niebezpieczne

Zgodnie ze strategią WPGO (projekt), przewiduje się systematyczny rozwój selektywnego zbierania odpadów niebezpiecznych ze strumienia odpadów komunalnych. W celach przedstawionych w rozdziale 8.3 dla miasta Sosnowca założono limity wydzielenia odpadów niebezpiecznych ze strumienia odpadów komunalnych (w stosunku do ich ilości w zmieszanych odpadach komunalnych) na następujących poziomach:

2012 rok	-	62%	-	194 Mg
2018 rok	-	90%	-	278 Mg

Poziom zbierania odpadów niebezpiecznych występujących w strumieniu odpadów komunalnych w latach 2012 i 2018 na terenie miasta Sosnowca przedstawiono na rys. 2.

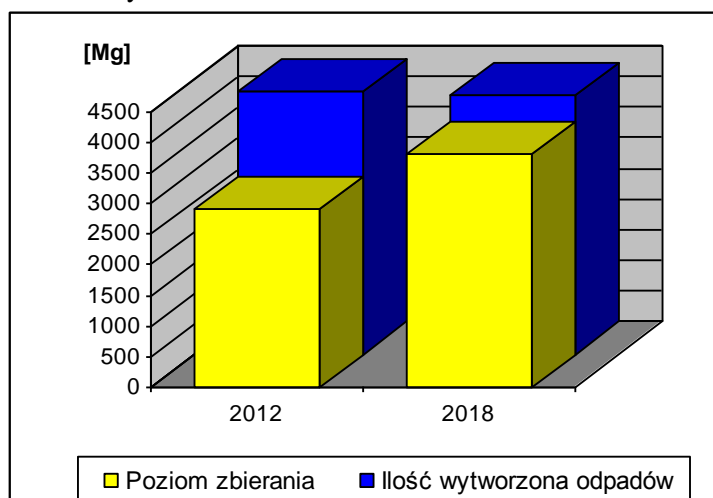
Rysunek 2 Poziom zbierania odpadów niebezpiecznych występujących w strumieniu odpadów komunalnych w latach 2012 i 2018 na terenie miasta Sosnowiec

12.2.3 Odpady wielkogabarytowe

Zgodnie ze strategią WPGO (projekt), przewiduje się systematyczny rozwój selektywnego zbierania odpadów wielkogabarytowych ze strumienia odpadów komunalnych. W celach przedstawionych w rozdziale 8.3 dla miasta Sosnowiec założono limity selektywnego zbierania:

2012 rok	-	68%	-	2 908 Mg
2018 rok	-	90%	-	3 805 Mg

Poziomy te przedstawiono na rysunku 3.

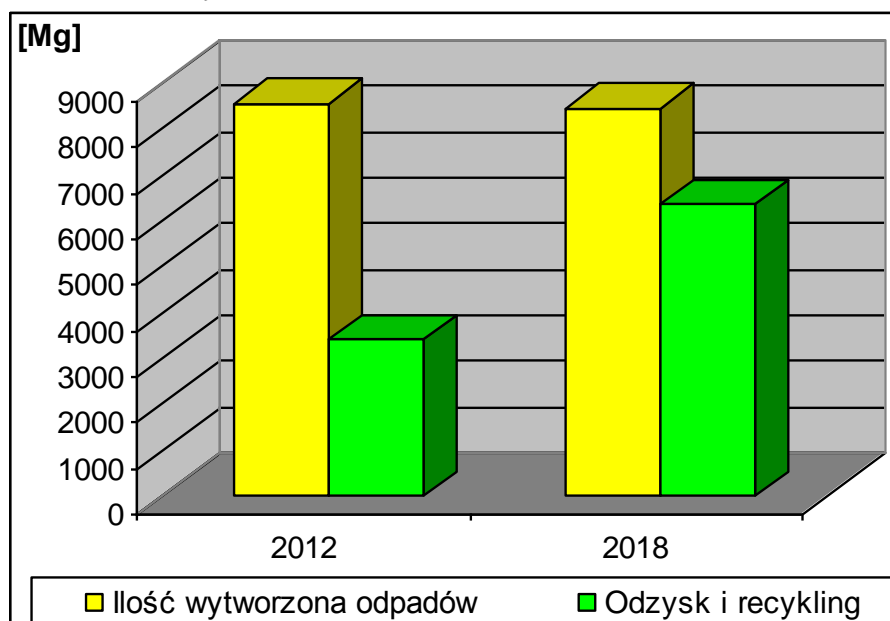
Rysunek 3 Poziomy odzysku odpadów wielkogabarytowych w latach 2011 i 2015 na terenie miasta Sosnowiec

12.2.4 Odpady remontowo-budowlane

Zgodnie ze strategią WPGO (projekt), przewiduje się systematyczny rozwój selektywnego zbierania odpadów remontowo-budowlanych ze strumienia odpadów komunalnych. W celach przedstawionych w rozdziale 8.3 dla miasta Sosnowiec założono limity selektywnego zbierania:

2012 rok	-	40%	-	3 424 Mg
2018 rok	-	75%	-	6 347 Mg

Poziom zbierania odpadów remontowo-budowlanych w latach 2012 i 2018 na terenie miasta Sosnowca przedstawiono na rys. 4.

Rysunek 4 Poziom zbierania odpadów remontowo-budowlanych w latach 2012 i 2018 na terenie miasta Sosnowca

12.3 Działania wspomagające prawidłowe postępowanie z odpadami w zakresie zbierania, transportu, odzysku i unieszkodliwiania

Zbieranie odpadów prowadzone będzie w oparciu o funkcjonujące i zaproponowane systemy zbierania opracowane w niniejszym Planie.

Zbieranie odpadów niesegregowanych powinno stanowić etap krótkotrwały i przejściowy. Zgodnie z *Ustawą z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach* (tekst jednolity Dz. U. z 2005 r. Nr 236, poz.2008 z późn. zm.), utrzymanie czystości i porządku w gminach należy do obowiązkowych zadań własnych gminy. Rada Miasta uchwaliła *Regulamin czystości i porządku na terenie gminy* (Uchwała Nr 901/LI/2006 z dnia 27 kwietnia 2006 r.), w którym określa jego szczegółowe zasady. Obejmują one między innymi prowadzenie selektywnego zbierania i odbierania odpadów komunalnych, w tym powstających w gospodarstwach domowych z uwzględnieniem odpadów ulegających biodegradacji, odpadów niebezpiecznych, odpadów wielkogabarytowych oraz odpadów z remontów.

Odpady zbierane są w różnego rodzaju pojemnikach i kontenerach przenośnych, przetaczanych lub przesypanych lub w workach foliowych.

Zgodnie z Regulaminem właściciele nieruchomości są zobowiązani do prowadzenia selektywnej zbiórki następujących rodzajów odpadów komunalnych:

- papier
- szkło
- tworzywa sztuczne
- metal
- odpady wielkogabarytowe,
- odpady z remontów.
- odpady niebezpieczne

Dla potrzeb selektywnego zbierania odpadów w zabudowie wielorodzinnej stosuje się pojemniki o pojemności co najmniej 1500 l w następującej kolorystyce :

- niebieski z napisem „Papier, karton” - z przeznaczeniem na makulaturę
- zielony z napisem „Szkło” - z przeznaczeniem na szkło kolorowe
- żółty z napisem „Tworzywa sztuczne” - z przeznaczeniem na tworzywa sztuczne
- brązowy z napisem „Metal” - z przeznaczeniem na złom

Natomiast w zabudowie jednorodzinnej stosuje się worki polietylenowe PE-HD o pojemności 120 l w powyższej kolorystyce z przeznaczeniem na: szkło, tworzywa sztuczne, złom metalowy i makulaturę.

Odpady komunalne wielkogabarytowe powinny być gromadzone w specjalnie do tego celu dostosowanych kontenerach lub na wydzielonym miejscu na terenie nieruchomości, w sposób nie utrudniający korzystania z nieruchomości.

Odpady powstałe w wyniku remontu lokali, np. gruz, należy gromadzić w specjalnych kontenerach uniemożliwiających pylenie.

Odpady niebezpieczne wydzielone ze strumienia odpadów komunalnych do czasu uruchomienia Gminnego Punktu Gromadzenia Odpadów lub magazynu przewidzianego w Zakładzie Przetwarzania i Unieszkodliwiania Odpadów należy przekazywać przedsiębiorcom posiadającym stosowne zezwolenia na ich transport do miejsc unieszkodliwiania.

Zgodnie z założeniami Kpgo 2010 wymagane jest prowadzenie selektywnego zbierania i odbierania następujących frakcji odpadów komunalnych:

- * odpady zielone z ogrodów i parków,
- * papier i tektura (w tym opakowania, gazety, czasopisma, itd.),
- * odpady opakowaniowe ze szkła w podziale na szkło bezbarwne i kolorowe,
- * tworzywa sztuczne i metale,
- * zużyte baterie i akumulatory,
- * zużyty sprzęt elektryczny i elektroniczny,
- * przeterminowane leki,
- * chemikalia (farby, rozpuszczalniki, oleje odpadowe, itd.),
- * meble i inne odpady wielkogabarytowe,
- * odpady budowlano-remontowe.

Zgodnie z zapisami Regulaminu utrzymania i czystości na terenie miasta Sosnowiec (uchwała Nr 901/LI/2006 Rady Miejskiej z dnia 27 kwietnia 2006 roku) na terenie miasta zbierane są powyższe rodzaje odpadów, za wyjątkiem odpadów ulegających biodegradacji.

Zbieranie selektywne odpadów powinno odbywać się poprzez:

1. Zbieranie selektywne „u źródła”,
2. Kontenery ustawione w sąsiedztwie,
3. opcjonalnie poprzez Gminne Punkty Gromadzenia Odpadów

Zbieranie selektywne „u źródła” polega na selekcji odpadów komunalnych prowadzonej bezpośrednio w gospodarstwach domowych. Porównując efekt zbierania, można założyć, że zbieranie „u źródła” pozwoli na zebranie od 50 do 80 % materiałów do recyklingu. Drugi sposób pozwala na zapewnienie

obsługi mieszkańców (osiedli) w zakresie selektywnego zbierania odpadów na ich terenie poprzez rozstawienie odpowiednio oznakowanych kontenerów. Sposób ten pozwala osiągnąć od 30 do 60 % materiałów do recyklingu. Zakłada się, że skuteczność zbierania poprzez kontenery bazuje na gęstości 1 punkt na 500 mieszkańców.

Transport odpadów powinien się odbywać zgodnie z zasadą bliskości poprzez przedsiębiorstwa transportowe, które posiadają aktualne decyzje na zbieranie i transport odpadów. Odzysk i unieszkodliwianie odpadów powinno się odbywać również zgodnie z zasadą bliskości, w instalacjach posiadających decyzje na odzysk/unieszkodliwianie poszczególnych rodzajów odpadów.

12.4 Działania zmierzające do redukcji ilości odpadów komunalnych ulegających biodegradacji kierowanych na składowiska odpadów

Dyrektywa Rady 1999/31/EC w art. 5 określa wymagania w zakresie deponowania na składowiskach odpadów komunalnych ulegających biodegradacji. Biorąc pod uwagę powyższe wymagania (określone również w Ustawie o odpadach oraz aktach planistycznych wyższego rzędu), należy przyjąć, że ilości odpadów komunalnych ulegających biodegradacji kierowanych do składowania powinny wynosić:

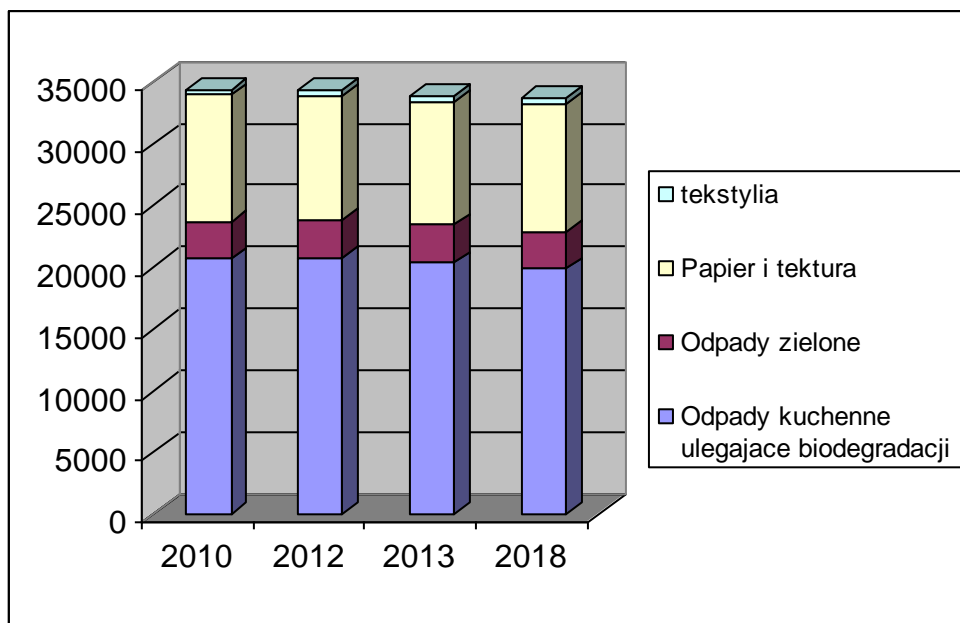
- * w 2010 roku – 75% (wagowo) całkowitej ilości odpadów komunalnych ulegających biodegradacji wytworzonej w 1995 roku,
- * w 2013 roku – 50% (wagowo) całkowitej ilości odpadów komunalnych ulegających biodegradacji wytworzonej w 1995 roku,
- * w 2020 roku – 35% (wagowo) całkowitej ilości odpadów komunalnych ulegających biodegradacji wytworzonej w 1995 roku.

Ilość odpadów komunalnych ulegających biodegradacji wytworzonych w 1995 roku w Sosnowcu wyznaczono w oparciu o wskaźniki przedstawione w Kpgo 2010 na poziomie 38 362 Mg. Prognozę ilości wytwarzanych odpadów ulegających biodegradacji przedstawiono w tabeli 41 oraz na rys. 5 i 6.

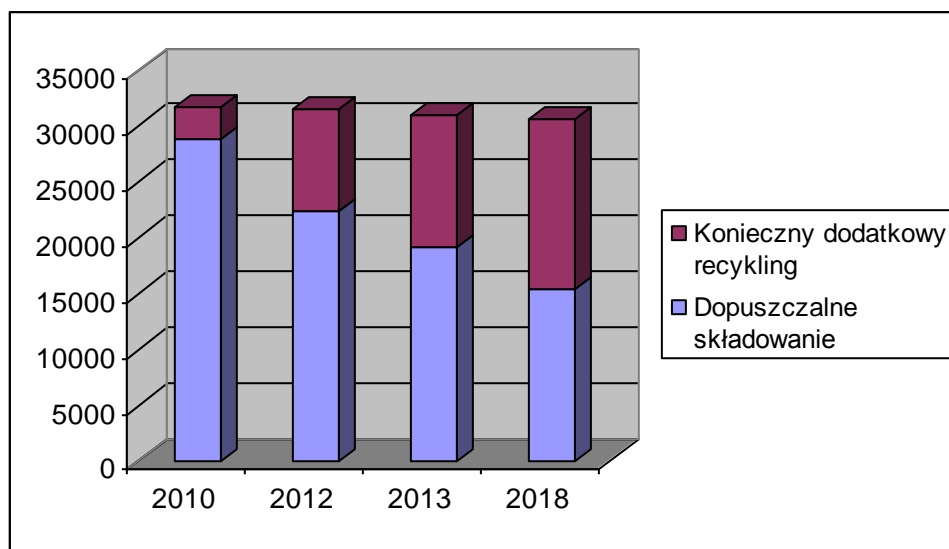
Tabela 41 *Prognoza ilości wytwarzanych odpadów ulegających biodegradacji w latach 2011-2015 dla gminy Sosnowiec [Mg]*

Rok	Odpady kuchenne ulegające biodegradacji	Odpady zielone	Papier i tektura	Tekstylia *	Razem odpady ulegające biodegradacji	Dopuszczalne składowanie	Konieczny dodatkowy odzysk/ recykling
2010	20 652	3 021	9731	426	34 346	28 772	2911
2012	20 797	3 046	10059	430	34 332	22 250	9265
2013	20 343	3 064	10173	428	33 819	19 181	11 742
2018	19 853	3 007	10347	431	33 638	15 345	15 189

* część ulegająca biodegradacji

Rysunek 5 Prognoza ilości wytwarzanych odpadów ulegających biodegradacji w latach 2010-2018 dla gminy Sosnowiec [Mg]

Rysunek 6 Konieczny dodatkowy recykling oraz dopuszczalne składowanie odpadów ulegających biodegradacji w latach 2010-2018 dla gminy Sosnowiec [Mg]

Osiągnięcie zapisanych celów i zadań w zakresie uzyskania odpowiednich poziomów odzysku w zakresie odpadów niebezpiecznych, wielkogabarytowych oraz budowlanych możliwe jest poprzez podnoszenie świadomości ekologicznej mieszkańców. Natomiast w przypadku odpadów opakowaniowych oraz ulegających biodegradacji możliwe będzie przy zintensyfikowaniu działań polegających na selektywnym zbieraniu oraz wykorzystaniu metod biologicznych (odpady ulegające biodegradacji) oraz w późniejszej perspektywie metod termicznych.

12.5 Działania zmierzające do poprawy sytuacji w zakresie gospodarki odpadami w sektorze gospodarczym z uwzględnieniem odpadów niebezpiecznych

W zakładach przemysłowych znaczące zmniejszenie ilości odpadów, poza ograniczeniem lub zaprzestaniem produkcji, jest z przyczyn technicznych i technologicznych niemożliwe. Dlatego też głównym zadaniem gospodarki odpadami jest minimalizacja powstawania odpadów poprzez wprowadzenie najlepszych dostępnych technologii (BAT) oraz zwiększenie stopnia ich odzysku lub unieszkodliwiania poza składowaniem. W sektorze małych i średnich przedsiębiorstw, działania powinny być ukierunkowane przede wszystkim na edukację w zakresie prawidłowych praktyk postępowania z odpadami zgodnych z obowiązującym prawodawstwem.

W celu poprawy sytuacji w dziedzinie gospodarki odpadami niebezpiecznymi proponuje się w pierwszej kolejności działania organizacyjne, które mają na celu poprawę stanu gospodarki odpadami poprzez eliminację nieprawidłowych praktyk postępowania z odpadami oraz zmniejszenie ilości odpadów niebezpiecznych kierowanych na składowiska odpadów. Dla poszczególnych rodzajów odpadów podjęte zostaną następujące działania:

- rozwój i doskonalenie systemu zbierania zużytych olejów, zużytych baterii i akumulatorów, odpadów medycznych i weterynaryjnych, pojazdów wycofanych z eksploatacji, odpadów PCB;
- ograniczenia niewłaściwych sposobów postępowania ze zużytymi bateriami i akumulatorami, odpadowymi olejami, pojazdami wycofanymi z eksploatacji, odpadami PCB;
- prowadzenie inwentaryzacji (w odniesieniu do urządzeń zawierających PCB) oraz ewidencji wytwarzanych odpadów;
- intensyfikacja działań kontrolno – egzekucyjnych prowadzonych przez właściwe organy.

Aby działania odniosły pożądany skutek, należy przeprowadzić akcje informacyjno-edukacyjne dla wytwórców i posiadaczy odpadów mające na celu podniesienie świadomości w zakresie obowiązującego prawodawstwa, obowiązków wynikających z uregulowań prawnych oraz właściwych sposobów postępowania z wytworzonymi odpadami.

13 Zadania inwestycyjne i pozainwestycyjne w gospodarce odpadami dla miasta Sosnowca w latach 2009-2018

Realizacja zamierzonych celów, określonych w niniejszym planie dla sektora komunalnego i gospodarczego z uwzględnieniem odpadów niebezpiecznych wymaga szeregu działań zarówno pozainwestycyjnych jak i inwestycyjnych. Zadania pozainwestycyjne dotyczą przede wszystkim intensyfikacji działań organizacyjnych umożliwiających rozwój systemów selektywnego zbierania odpadów komunalnych, odpadów niebezpiecznych oraz edukacji ekologicznej i monitoringu gospodarki odpadami. Zadania inwestycyjne obejmują przedsięwzięcia w zakresie budowy niezbędnego potencjału technicznego umożliwiającego w prawidłowy sposób prowadzenie procesów odzysku i unieszkodliwiania odpadów.

Harmonogram realizacji poszczególnych przedsięwzięć w gospodarce odpadami dla miasta Sosnowca w latach 2009 –2018 z uwzględnieniem jednostek odpowiedzialnych za realizację zadania przedstawiono w tabeli 42.

Tabela 42 *Harmonogram realizacji przedsięwzięć w gospodarce odpadami dla miasta Sosnowca*

Lp.	Zadanie	Okres realizacji	Jednostka odpowiedzialna
sektor komunalny			
1.	Objęcie umowami na odbieranie wszystkich mieszkańców miasta	2010	Przedsiębiorstwa, Właściciele nieruchomości, Prezydent Miasta
2.	Objęcie selektywnym zbieraniem odpadów komunalnych wszystkich mieszkańców miasta	2010	Przedsiębiorstwa, Właściciele nieruchomości, Prezydent Miasta
3.	Doskonalenie systemu selektywnego zbierania surowców wtórnych obejmującego wszystkich mieszkańców	2007-2013	Przedsiębiorstwa, Właściciele nieruchomości, Prezydent Miasta
4.	Aktualizacja regulaminu utrzymania czystości i porządku na terenie miasta	2009	Prezydent Miasta
5.	Organizacja i wdrożenie systemu selektywnego zbierania odpadów ulegających biodegradacji występujących w strumieniu odpadów komunalnych	2009-2013	Przedsiębiorstwa, Właściciele nieruchomości, Prezydent Miasta
6.	Rozwój systemu selektywnego zbierania odpadów wielkogabarytowych w celu zapewnienia zbierania na poziomie 62% w 2012 roku oraz 90% w 2018 roku	2009-2018	Przedsiębiorstwa, Właściciele nieruchomości, Prezydent Miasta
7.	Rozwój systemu selektywnego zbierania odpadów remontowo-budowlanych w celu zapewnienia zbierania na poziomie 40% w 2012 roku oraz 75% w 2018 roku	2009-2018	Przedsiębiorstwa, Właściciele nieruchomości,
8.	Rozwój systemu selektywnego zbierania odpadów niebezpiecznych występujących w strumieniu odpadów komunalnych w celu zapewnienia zbierania na poziomie 62% w 2012 roku oraz 90% w 2018 roku	2009-2018	Przedsiębiorstwa, Właściciele nieruchomości, Prezydent Miasta
9.	Doskonalenie zbierania zużytego sprzętu elektrycznego i elektronicznego w celu zapewnienia zbierania na poziomie 4 kg/M/rok	2009-2018	Przedsiębiorstwa, Producenci, Prezydent Miasta
10.	Budowa Zakładu Przetwarzania i Unieszkodliwiania Odpadów Komunalnych dla Sosnowca: <ul style="list-style-type: none"> – Instalacja do segregacji odpadów surowcowych, – Kompostownia odpadów zielonych – Kompostownia odpadów ulegających biodegradacji (gospodarstwa domowe i infrastruktura), – Instalacja demontażu odpadów wielkogabarytowych, – Magazyn odpadów budowlanych, – Magazyn odpadów niebezpiecznych wydzielonych ze strumienia odpadów komunalnych, – Kwatera na odpady zawierające azbest, – Infrastruktura techniczna związanej z obiektami 	2009-2012	Prezydent Miasta

Lp.	Zadanie	Okres realizacji	Jednostka odpowiedzialna
11.	Budowa składowiska odpadów Kwatera II etap II, w tym: – kolejnej kwatery odpadów poprocesowych, – składowiska odpadów azbestowych, – instalacji odprowadzającej odcieki i wody gruntowe, – instalacji odgazowującej.	2009-2012	Prezydent Miasta
12.	Rekultywacja zamkniętego składowiska odpadów na terenie A	2009-2015	Prezydent Miasta
13.	Likwidacja nielegalnych składowisk odpadów tzw. „dzikich wysypisk”	2009-2018	Właściciele nieruchomości Prezydent Miasta
14.	Opracowanie projektu selektywnego zbierania odpadów, edukacja ekologiczna mieszkańców miasta w zakresie wprowadzanego systemu gospodarki odpadami	2009-2012	Prezydent Miasta
sektor gospodarczy			
1.	Organizacja systemu zbierania, gromadzenia i transportu dla odpadów powstających w sektorze małych i średnich przedsiębiorstw	2009-2012	Przedsiębiorcy
2.	Przystosowanie wyrobiska odkrywkowego CTL „Maczki-Bór” celem wykorzystania odpadów górniczych w aspekcie budowy wodnego zbiornika retencyjno- - rekreacyjnego	2009-2015	CTL „Maczki-Bór”
3.	Rozbudowa systemu zbierania zużytych opon ze źródeł rozproszonych	2009-2010	Organizacje odzysku, Producenci opon
4.	Rekultywacja składowiska nadpoziomowego Marian - - Wschód (w granicach miasta Sosnowca) - kontynuacja	2009-2012	SRK S.A.
5.	Monitoring gospodarki odpadami w sektorze gospodarczym	2009-2018	WIOŚ Marszałek Województwa
6.	Edukacja ekologiczna wytwórców odpadów w zakresie prawidłowych sposobów postępowania z odpadami oraz ich obowiązków wynikających z obowiązujących uregulowań prawnych	2009-2018	Przedsiębiorcy
odpady niebezpieczne			
1.	Rozwój i organizacja systemu zbierania, gromadzenia i transportu dla odpadów niebezpiecznych powstających w sektorze małych i średnich przedsiębiorstw	2009-2012	Przedsiębiorcy
2.	Doskonalenie systemu ewidencji i nadzoru nad gospodarką odpadami weterynaryjnymi	2009-2012	WIOŚ Prezydent Miasta Gabinety weterynaryjne
3.	Likwidacja urządzeń zawierających PCB	2009-2010	Przedsiębiorcy
4.	Likwidacja odpadów zawierających PCB o stężeniu poniżej 50 ppm	2011-2018	Przedsiębiorcy
5.	Weryfikacja inwentaryzacji wyrobów zawierających azbest z określeniem stopnia przydatności	2010	Prezydent Miasta Nadzór Budowlany
6.	Realizacja Programu usuwania azbestu na terenie miasta	2009-2018	Prezydent Miasta Nadzór Budowlany

Lp.	Zadanie	Okres realizacji	Jednostka odpowiedzialna
7.	Rozbudowa systemu zbierania olejów odpadowych ze źródeł rozproszonych	2009-2010	Organizacje odzysku, Producenci olejów
8.	Rekultywacja składowiska odpadów poneutralizacyjnych byłej Fabryki Silników Elektrycznych Małej Mocy „SILMA”	2009-2012	P.W. „ENMECH”
9.	Opracowanie i wdrożenie programu edukacji ekologicznej dla wytwórców odpadów niebezpiecznych pochodzących z sektora małych i średnich przedsiębiorstw	2009-2011	Prezydent Miasta Marszałek Województwa

14 Harmonogram i sposób finansowania zadań

Inwestycje w dziedzinie gospodarki odpadami mogą być finansowane za pomocą środków pochodzących ze źródeł publicznych oraz ze źródeł prywatnych, które stanowią środki własne inwestorów, powiększone o komercyjne kredyty bankowe. Do źródeł publicznych należą: budżet państwa, budżet miasta, fundusze ochrony środowiska i gospodarki wodnej, środki pochodzące ze źródeł zagranicznych nie podlegające zwrotowi oraz pochodzące z funduszy Unii Europejskiej. Ponadto, inwestycje w tej dziedzinie mogą wspierane być przez niezależne instytucje finansowe, organizacje międzynarodowe, fundacje czy towarzystwa leasingowe. Możliwe jest również łączenie środków pochodzących z różnych źródeł oraz zawieranie umów na wspólną realizację inwestycji przez samorządy terytorialne i podmioty prawne.

Przedstawione zadania strategiczne w zakresie poprawy stanu gospodarki odpadami mogą być finansowane z następujących źródeł:

- środki Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska, dotacje i pożyczki,
- środki Wojewódzkiego, Powiatowego oraz Gminnego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej, dotacje i pożyczki,
- środki Banku Ochrony Środowiska w formie kredytów preferencyjnych,

a także z Funduszy Spójności Unii Europejskiej:

- Funduszy strukturalnych Unii Europejskiej (www.fundusze-strukturalne.gov.pl),

Ponadto zadania w ramach gospodarki odpadami z zakresu selektywnego zbierania odpadów, ich odzysku, recyklingu oraz unieszkodliwiania, kompleksowego oczyszczania terenów z odpadów zawierających azbest oraz rekultywacji obszarów zdegradowanych i składowisk odpadów na cele przyrodnicze mogą być wspierane w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Śląskiego na lata 2007-2013. Szczegółowy Opis Priorytetów Regionalnego Programu Operacyjnego dla Województwa Śląskiego na lata 2007-2013 został zatwierdzony Uchwałą Nr 1708/91/III/2007 Zarządu Województwa Śląskiego z dnia 18.09.2007 w sprawie przyjęcia Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Śląskiego na lata 2007-2013.

Zadania z gospodarki odpadami kwalifikowane są w Priorytecie 5. „Środowisko”. Celem głównym priorytetu jest ochrona oraz poprawa jakości środowiska. Realizacja celu głównego będzie następować poprzez cele szczegółowe priorytetu:

- poprawa jakości wód powierzchniowych i podziemnych.
- ograniczenie ilości odpadów deponowanych i zdeponowanych w środowisku.
- poprawa jakości powietrza.
- doskonalenie systemu zarządzania środowiskiem.
- ochrona dziedzictwa przyrodniczego i kształtowanie postaw ekologicznych

Wszystkie działania podejmowane w zakresie gospodarki odpadami będą ponadto realizować założenia wynikające z Planu Gospodarki Odpadami dla Województwa Śląskiego.

O środki finansowe na realizację projektów mogą ubiegać się m.in. jednostki samorządu terytorialnego, ich związki i stowarzyszenia, jednostki sektora finansów publicznych, posiadające osobowość prawną, przedsiębiorcy.

Łączny koszt realizacji zadań w latach 2009-2018 będzie wynosił 79 912 tys. zł, w tym w sektorze:

- komunalnym – 78 120 tys. zł w zależności od wariantu,
- gospodarczym – 380 tys. zł.,
- odpadów niebezpiecznych – 1 412 tys. zł..

Harmonogram rzeczowo - finansowy w układzie działań krótkoterminowych, obejmujących okres 4 lat tj. 2009-2012 oraz długoterminowych do roku 2018 przedstawiono w tabeli 43.

Tabela 43 Harmonogram rzeczowo-finansowy działań krótkookresowych i długookresowych dla miasta Sosnowca

Lp.	Opis zadania	Jednostki wdrażające	Okres realizacji zadania	Szacunkowe koszty w tys. PLN					Źródła finansowania	
				2009	2010	2011	2012	2013-2018		
Odpady komunalne										
<i>Przedsięwzięcia inwestycyjne</i>										
1.	Budowa Zakładu Przetwarzania i Unieszkodliwiania Odpadów Komunalnych dla Sosnowca	Prezydent Miasta	2009-2012	49 800,0					-	środki z budżetu miasta Sosnowiec fundusze unijne – Fundusz Spójności fundusze ochrony środowiska i gospodarki wodnej
2.	Budowa składowiska odpadów Kwaterna II etap II	Prezydent Miasta	2009-2012	15 800,0					-	środki z budżetu miasta Sosnowiec fundusze unijne – Fundusz Spójności fundusze ochrony środowiska i gospodarki wodnej
3.	Rekultywacja zamkniętego składowiska odpadów na terenie A	Prezydent Miasta	2009-2015	9 100,0					-	środki z budżetu miasta Sosnowiec fundusze unijne – Fundusz Spójności fundusze ochrony środowiska i gospodarki wodnej
4.	Budowa Gminnych Punktów Gromadzenia Odpadów	Prezydent Miasta	2009-2015	-	-	180,0	180,0	270,0	przedsiębiorstwa, środki z budżetu miasta Sosnowiec fundusze unijne – Fundusz Spójności fundusze ochrony środowiska i gospodarki wodnej	
RAZEM koszty inwestycyjne: 75 330 tys. PLN										

Lp.	Opis zadania	Jednostki wdrażające	Okres realizacji zadania	Szacunkowe koszty w tys. PLN					Źródła finansowania	
				2009	2010	2011	2012	2013-2018		
<i>Przedsięwzięcia pozainwestycyjne</i>										
1.	Działania edukacyjno – informacyjne dla mieszkańców miasta Sosnowca	Prezydent Miasta	2009-2018	50,0	50,0	50,0	50,0	300,0	środki z budżetu miasta Sosnowiec fundusze ochrony środowiska i gospodarki wodnej	
2.	Opracowanie projektu selektywnego zbierania odpadów, edukacja ekologiczna mieszkańców miasta w zakresie wprowadzanego systemu gospodarki odpadami	Prezydent Miasta	2009-2012	2 000,0					-	środki z budżetu miasta Sosnowiec fundusze unijne – Fundusz Spójności fundusze ochrony środowiska i gospodarki wodnej
3.	Kontrola przedsiębiorców posiadających zezwolenia na odbieranie odpadów komunalnych	Prezydent Miasta WIOŚ	2009-2018	20,0	30,0	30,0	30,0	180,0	środki z budżetu miasta Sosnowiec	
RAZEM koszty pozainwestycyjne: 2 790 tys. PLN										
Odpady niebezpieczne										
<i>Przedsięwzięcia inwestycyjne</i>										
1.	Sukcesywne usuwanie i unieszkodliwianie wyrobów zawierających PCB	Przedsiębiorcy, Właściciele PCB	2009-2010	60,0	100,0	-	-	-	Środki własne przedsiębiorstw,	
2.	Rekultywacja składowiska odpadów poneutralizacyjnych Fabryki Silników Elektrycznych Małej Mocy „SILMA”, S.A. w upadłości	P.W. „ENMECH”	2009-2012	bd					-	Środki własne przedsiębiorstwa,
3.	Usuwanie wyrobów zawierających azbest wraz wymianą na nowe pokrycia	Właściciele obiektów	2009-2018	bd					bd	Środki własne właścicieli nieruchomości
RAZEM koszty inwestycyjne: 160 tys. PLN										

Lp.	Opis zadania	Jednostki wdrażające	Okres realizacji zadania	Szacunkowe koszty w tys. PLN					Źródła finansowania
				2009	2010	2011	2012	2013-2018	
<i>Przedsięwzięcia pozainwestycyjne</i>									
1.	Coroczna aktualizacja inwentaryzacji wyrobów zawierających PCB	Przedsiębiorcy, Właściciele PCB	2009-2010	1,0	1,0	-	-	-	środki własne przedsiębiorców i właścicieli PCB
2.	Rozwój i doskonalenie systemów zbierania odpadów niebezpiecznych m.in. zużytych olejów odpadowych, zużytych baterii ze źródeł rozproszonych, w tym od ludności	Prezydent Miasta Przedsiębiorcy Organizacje odzysku	2009-2018	90,0	90,0	90,0	90,0	360	środki z budżetu miasta Sosnowiec środki własne przedsiębiorców środki własne organizacji odzysku fundusze ochrony środowiska i gospodarki wodnej
3.	Podnoszenie świadomości w zakresie prawidłowych sposobów postępowania z odpadami weterynaryjnymi w gabinetach weterynaryjnych.	Prezydent Miasta Gabinety weterynaryjne	2009-2018	20,0	30,0	30,0	30,0	120,0	fundusze ochrony środowiska i gospodarki wodnej
4.	Weryfikacja inwentaryzacji wyrobów zawierających azbest z określeniem stopnia przydatności	Prezydent Miasta	2010	-	80,0	-	-	-	środki z budżetu miasta Sosnowiec
5.	Przeprowadzenie kampanii edukacyjno – informacyjnej na temat prawidłowego postępowania z wyrobami zawierającymi azbest	Prezydent Miasta	2009-2018	10,0	10,0	10,0	10,0	60,0	środki z budżetu miasta Sosnowiec fundusze ochrony środowiska i gospodarki wodnej
6.	Przeprowadzenie kampanii edukacyjno – informacyjnej na temat prawidłowego postępowania ze zużytym sprzętem elektrycznym i elektronicznym	Prezydent Miasta Organizacje odzysku	2009-2018	15,0	15,0	15,0	15,0	60,0	środki z budżetu miasta Sosnowiec środki własne organizacji odzysku
RAZEM koszty pozainwestycyjne: 1 252 tys. PLN									

Lp.	Opis zadania	Jednostki wdrażające	Okres realizacji zadania	Szacunkowe koszty w tys. PLN					Źródła finansowania
				2009	2010	2011	2012	2013-2018	
Odpady inne niż niebezpieczne									
<i>Przedsięwzięcia inwestycyjne</i>									
1.	Rekultywacja składowiska nadpoziomowego Marian - Wschód (w granicach miasta Sosnowca) - kontynuacja	SRK S.A.	2009-2012	bd			-	Środki własne przedsiębiorstwa	
2.	Przystosowanie wyrobiska odkrywkowego CTL „Maczki-Bór” celem wykorzystania odpadów górniczych w aspekcie budowy wodnego zbiornika retencyjno-rekreacyjnego	CTL „Maczki-Bór”	2009-2015	bd			bd	Środki własne przedsiębiorstwa	
RAZEM koszty inwestycyjne: 0 tys. PLN									
<i>Przedsięwzięcia pozainwestycyjne</i>									
1.	Działania edukacyjno – informacyjne dla podmiotów z sektora gospodarczego	Przedsiębiorstwa	2009 –2018	120,0			160,0	Środki własne przedsiębiorstw	
2.	Kontrola i monitoring wytwórców odpadów i podmiotów posiadających instalacje do odzysku i unieszkodliwiania odpadów	WIOŚ	2009 –2018	40,0			60,0	-	
RAZEM koszty pozainwestycyjne:				380 tys. PLN					
RAZEM koszty inwestycyjne:				75 490 tys. PLN					
RAZEM koszty pozainwestycyjne:				4 422 tys. PLN					
OGÓŁEM :				79 912 tys. PLN					

15 Edukacja ekologiczna

Realizacja celów i zadań zamierzonych w planie gospodarki odpadami, szczególnie w zakresie selektywnego zbierania odpadów, wymaga zaangażowania i świadomego podejścia mieszkańców miasta. Dotychczasowe działania w zakresie promocji i edukacji w dziedzinie gospodarki odpadami inicjowane były przez Prezydenta Miasta

Na terenie miasta Sosnowca prowadzone są akcje edukacji ekologicznej zarówno wśród młodzieży szkolnej oraz społeczności miasta. Realizowane działania w zakresie edukacji ekologicznej dla dzieci i młodzieży oraz społeczności lokalnej to:

- kontynuacja zapoczątkowanej w 1998 roku akcji zbierania przeterminowanych lekarstw poprzez apteki (32) organizowanego we współpracy z Wydziałem Ochrony Środowiska i Rolnictwa Urzędu Miejskiego w Sosnowcu
- kontynuacja zapoczątkowanego w 1996 roku zbierania zużytych baterii w formie konkursu organizowanego przez Wydział Ochrony Środowiska i Rolnictwa Urzędu Miejskiego w Sosnowcu (fundator nagród).

W celu rozpropagowania akcji zbierania przeterminowanych lekarstw wśród mieszkańców, w 2005 r., Wydział Ochrony Środowiska i Rolnictwa Urzędu Miejskiego w Sosnowcu zorganizował konkurs dla szkół na najlepszą pracę plastyczną, pt.: „Zbieramy przeterminowane, nieużyteczne leki”. Najlepsza praca wykorzystana została do druku w formie plakatu. Plakat został przekazany szkołom, aptekom oraz placówkom służby zdrowia.

Ponadto, edukacja ekologiczna prowadzona jest przez placówki oświatowe na zajęciach szkolnych. Organizowane są również akcje: „Sprzątanie Świata”, „Dzień Ziemi” oraz „Dni Sosnowca”.

Edukacja ekologiczna jest bardzo ważnym elementem w procesie wdrażania nowego systemu gospodarki odpadami, w szczególności w zakresie zmian świadomości poprzez uświadamianie konieczności zapobiegania powstawaniu odpadów oraz prawidłowego z nimi postępowania, a także konieczności odzysku i unieszkodliwiania odpadów komunalnych zebranych selektywnie, jak i zmieszanych.

Właściwa realizacja zadań związanych z edukacją ekologiczną na terenie Sosnowca wymaga przygotowania operacyjnego Programu Edukacji Ekologicznej, obejmującego działania ukierunkowane na wszystkie grupy wiekowe. W programie powinny zostać zawarte wszystkie zaplanowane działania, wraz z podaniem terminów ich realizacji i podmiotami odpowiedzialnymi za ich wdrożenie.

Jednym z podstawowych zadań niezbędnych do wykonania programów edukacji ekologicznej jest określenie grup celowych, do których chce się dotrzeć. Głównym adresatem programu promocji i edukacji w zakresie gospodarki odpadami jest społeczeństwo miasta. Kluczową grupą jest młodzież szkolna i dzieci, gdyż wykazują się oni największą percepcją na edukację ekologiczną, a ponadto stanowią ważną grupę konsumencką. Akcją informacyjną powinien zostać objęty jak najszerszy krąg osób zajmujących się sprawami ochrony środowiska i gospodarki odpadami w urzędach, instytucjach i zakładach, a także przedstawiciele grup opiniotwórczych z zakresu ochrony środowiska: pozarządowych organizacji i stowarzyszeń ekologicznych, nauczycieli, radnych i członków zarządu różnych szczebli administracji samorządowej.

Akcja promocji powinna się rozpocząć od opracowania strategii reklamowej podporządkowującej pozostałe podmioty zaangażowane w oddziaływanie społeczne tj. przedszkola, szkoły, placówki kulturalne. Należy zatem opracować odpowiednie materiały i formy reklamowe wykorzystywane następnie w działaniach oświatowo-kulturalnych, m.in.:

- krótkie materiały drukowane, takie jak ulotki, wkładki i broszury, zwykłe obwieszczenia i powiadomienia służb komunalnych,
- broszury, biuletyny, opracowania, raporty i monografie,
- artykuły w prasie lokalnej.

System edukacji skierowany do różnych grup wiekowych może być realizowany również poprzez programy telewizyjne w telewizji regionalnej. Ta forma przemawia do wyobraźni mieszkańców. Ponadto wykorzystując kontakt ze spółdzielniami mieszkaniowymi można rozszerzyć prowadzenie akcji edukacyjnej o np. spotkania osiedlowe, na których będzie omawiana istota selektywnego zbierania odpadów, umieszczanie plakatów w miejscach najbardziej uczęszczanych przez mieszkańców, roznoszenie ulotek i plakatów np. razem z workami na odpady przez dozorców bloków itp.

16 System monitoringu i oceny realizacji zamierzonych celów

Prezydent miasta Sosnowca odpowiada za wdrożenie systemu opracowanego w planie gospodarki odpadami dla miasta Sosnowca. Ocenę prawidłowości i efektywności działań zapisanych w „*Planie...*” zapewni przedstawiony poniżej system monitoringu.

System monitoringu i oceny zadań oraz celów zawartych w planie gospodarki odpadami dla miasta Sosnowca obejmuje:

- realizację obowiązkowych terminów zawartych w aktach prawnych,
- system sprawozdawczości organów urzędowych i podmiotów gospodarczych,
- wskaźniki realizacyjne zamierzonych działań.

Ustawa z dnia 27 kwietnia 2001r o odpadach (tekst jednolity Dz. U. z 2007 r. Nr 39, poz. 251, z późn. zm.), przepisy wykonawcze, Krajowy Plan Gospodarki Odpadami 2010 oraz Wojewódzki Plan Gospodarki Odpadami dla Województwa Śląskiego (projekt) określają zakres i sposób organizacji systemu monitoringu odpadów.

Ustawa z dnia 27 kwietnia 2001r o odpadach (tekst jednolity Dz. U. z 2007 r. Nr 39, poz. 251, z późn. zm.), stanowi, że:

- co 2 lata organy wykonawcze opracowujące projekty planów składają sprawozdanie z realizacji planu organom uchwalającym plany,
- plany gospodarki odpadami wszystkich szczebli podlegają aktualizacji nie rzadziej, niż co 4 lata.

Raport z postępów we wdrażaniu planu

Prezydent Sosnowca ma obowiązek składania co 2 lata Radzie Miasta sprawozdania z realizacji planu gospodarki odpadami.

Zgodnie z *Ustawą z dnia 27 kwietnia 2001 r. o odpadach* (art. 14, pkt 12) sprawozdanie z realizacji planu gospodarki odpadami powinno obejmować okres dwóch lat kalendarzowych, według stanu na dzień 31 grudnia roku kończącego ten okres. Termin przygotowania najbliższego sprawozdania z realizacji planu upływa 30 czerwca 2009 r., a okres sprawozdawczy będzie obejmował lata 2007- - 2008.

Sprawozdanie z realizacji planu gospodarki odpadami dla Sosnowca zostanie przygotowane zgodnie z: „Wytocznymi oraz wzorem sprawozdania z realizacji gminnego planu gospodarki odpadami” oraz „Wytocznymi oraz wzorem sprawozdania z realizacji powiatowego planu gospodarki odpadami” opracowanymi na zamówienie Ministra Środowiska w 2006 r.

Aktualizacja planu

Ustawa z dnia 27 kwietnia 2001r o odpadach (tekst jednolity Dz. U. z 2007 r. Nr 39, poz. 251, z późn. zm.), wymaga, aby plany gospodarki odpadami aktualizowane były nie rzadziej niż raz na 4 lata. Jeżeli zmiany w gospodarce odpadami w gminie będą znaczące lub będzie wymagała tego sytuacja lokalna, plan gospodarki odpadami powinien być zaktualizowany przed tym terminem.

Proces aktualizacji poprzedza weryfikacja dokumentu w celu dokonania oceny, które części planu wymagają aktualizacji i w jakim zakresie. Weryfikacji podlega cały plan, tj. aktualny stan gospodarki odpadami, wytyczone cele i działania, program krótko i długoterminowy, określone zadania i harmonogram ich realizacji.

Ocenę realizacji celów wskazanych w gospodarce odpadami na terenie Sosnowca prowadzić się będzie w oparciu o:

- porównanie wskaźników przedstawionych w tabeli 44, odpowiadających założonym w planie celom,
- ocenę dynamiki zmian poszczególnych wskaźników przedstawionych w tabeli 44 w poszczególnych latach,
- ocenę stopnia realizacji zadań zapisanych w planie.

Podstawowymi źródłami informacji niezbędnymi do dokonania przedmiotowej oceny, będą:

- wojewódzka baza danych, dotycząca wytwarzania i gospodarowania odpadami, prowadzona przez marszałka województwa, tworzona w oparciu o zapisy ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. o odpadach (tekst jednolity Dz. U. z 2007 r. Nr 39, poz. 251, z późn. zm.) oraz rozporządzeń do ustawy,
- źródła administracyjne lub inne np., wynikające ze zobowiązań sprawozdawczych (m.in. decyzje w zakresie wytwarzania i gospodarowania odpadami, informacje o wytwarzanych odpadach oraz o sposobach gospodarowania wytworzonymi odpadami, rejestr posiadaczy odpadów zwolnionych z obowiązku uzyskiwania zezwoleń na prowadzenie działalności w zakresie zbierania lub transportu odpadów), tworzonych w oparciu o zapisy ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. o odpadach (tekst jednolity Dz. U. z 2007 r. Nr 39, poz. 251, z późn. zm.), art. 36 i 37, art. 17 – 33), oraz zapisy rozporządzeń do ustawy,
- informacje zbierane przez inspekcję ochrony środowiska w ramach państwowego monitoringu środowiska w oparciu o ustawę z dnia 20 lipca 1991 r. o Inspekcji Ochrony Środowiska (Dz. U. z 2002 r. Nr 112, poz. 982, z późn. zm.),
- badania statystyczne (w szczególności Głównego Urzędu Statystycznego) oraz procedury ocen statystycznych na podstawie próbek lub estymatorów związanych z odpadami,
- przyjęte wskaźniki dotyczące ilości i jakości odpadów,
- sprawozdania składane Wojewodzie przez stacje demontażu,
- przyjęte wskaźniki dotyczące ilości i jakości odpadów.

Wskaźniki monitorowania efektywności planu

Podstawą monitoringu realizacji planu jest sprawozdawczość oparta na wskaźnikach odzwierciedlających stan gospodarki odpadami, stan środowiska i presję na środowisko. W celu nadzoru nad realizacją przyjętego planu przedstawiono, wskaźniki, które będą służyć do oceny stopnia realizacji założonych zadań przedstawiono w tabeli 44.

Tabela 44 *Proponowane wskaźniki monitorowania osiągnięcia przyjętych w PGO celów i zadań (na podstawie WPGO- projekt)*

Lp.	Nazwa wskaźnika	Jednostka	Wartość wskaźnika 31.12.2007	Wartość wskaźnika 31.12.2010	Wartość wskaźnika 31.12.2012
Odpady komunalne					
1.	Odsetek masy zbieranych odpadów w stosunku do masy wytwarzanych odpadów	%	76	90	100
2.	Odsetek odpadów komunalnych zebranych selektywnie	%	0,8	40	55

Lp.	Nazwa wskaźnika	Jednostka	Wartość wskaźnika 31.12.2007	Wartość wskaźnika 31.12.2010	Wartość wskaźnika 31.12.2012
3.	Odsetek mieszkańców miasta objętych umowami na odbieranie odpadów*	%	100	100	100
4.	Odsetek mieszkańców miasta objętych selektywnym zbieraniem odpadów	%	b.d	100	100
5.	Odsetek składowanych bez przetworzenia zmieszanych odpadów komunalnych	%	99	83	75
6.	Liczba czynnych składowisk komunalnych	szt.	1	1	1
7.	Ograniczenie składowania odpadów ulegających biodegradacji	% w stosunku do wytworzonej w 1995 r.	0	75	75
8.	Wydzielenie odpadów niebezpiecznych z odpadów komunalnych	% do całkowitej ich ilości w stosunku w zmieszanych odpadów komunalnych	2,2	50	62
9.	Poziom selektywnego zbierania odpadów (surowców wtórnych)	% w stosunku do całkowitej ilości wytwarzanych odpadów komunalnych	0,8	9	12
10.	Poziom selektywnego zbierania odpadów wielkogabarytowych	% w stosunku do całkowitej ilości wytwarzanych odpadów wielkogabarytowych	21,7	40	68
11.	Łączna przepustowość istniejących kompostowni odpadów zielonych**	tys. Mg	0	0	0
Sektor gospodarczy					
1.	Masa wytworzonych odpadów	tys. Mg	203,2	222,2	235,5
2.	Liczba instalacji do odzysku odpadów	szt.	18	18	18
3.	Liczba instalacji do unieszkodliwiania odpadów poza składowaniem	szt.	2	2	2
Odpady niebezpieczne					
1.	Masa wytworzonych odpadów niebezpiecznych	tys. Mg	3,34	3,43	3,5
2.	Masa pozostałych do zlikwidowania urządzeń zawierających PCB	Mg/dm ³	16,8	0	0
3.	Masa pojazdów demontowanych w stacjach demontażu pojazdów	tys. Mg/rok	0,682	1,1	1,5
4.	Łączna przepustowość stacji demontażu pojazdów	tys. Mg/rok	4,5	4,5	4,5

Lp.	Nazwa wskaźnika	Jednostka	Wartość wskaźnika 31.12.2007	Wartość wskaźnika 31.12.2010	Wartość wskaźnika 31.12.2012
5.	Masa zebranego sprzętu elektrycznego i elektronicznego w przeliczeniu na statystycznego mieszkańca	kg	0,137	4	4
6.	Masa pozostałych do usunięcia wyrobów zawierających azbest	tys. Mg	17,4	ok. 0,700	
Komunalne osady ściekowe					
1.	Masa wytworzonych komunalnych osadów ściekowych	tys. Mg	24,6	25,9	31,5
2.	Odsetek komunalnych osadów ściekowych zagospodarowanych	%	73	100	100

* - wszyscy mieszkańcy miasta mają zapewnione warunki przez gminę do odbierania odpadów komunalnych

** - planowane uruchomienie kompostowni w 2013 roku

17 Wnioski z prognozy oddziaływania projektu planu na środowisko

W niniejszym rozdziale przedstawiono wnioski z „*Prognozy oddziaływania na środowisko Planu Gospodarki Odpadami dla Miasta Sosnowca*” która została sporządzona na podstawie *Ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko* (Dz. U. z 2008 r. Nr 199, poz. 1227) i stanowi osobny dokument.

Na podstawie analizy stanu aktualnego w zakresie gospodarki odpadami prowadzonej na terenie miasta Sosnowca określono działania mające zdecydowanie negatywny wpływ na środowisko. Wiąże się one w szczególności z niżej przedstawionymi zagrożeniami:

- deponowanie na składowisku większości odpadów wytwarzanych na terenie miasta
- niewystarczający postęp w zakresie zmniejszania ilości odpadów deponowanych na składowiskach na korzyść innych metod przerobu odpadów (kompostowanie) w zakresie odpadów zielonych z utrzymania terenów zielonych w mieście,
- niska efektywność selektywnego zbierania odpadów w ramach selektywnego zbierania odpadów od mieszkańców,
- niską efektywność zbierania odpadów niebezpiecznych występujących w strumieniu odpadów komunalnych
- niska świadomość ekologiczna mieszkańców w zakresie odpadów niebezpiecznych i zagrożeń dla środowiska wynikających z niewłaściwych sposobów postępowania z tymi odpadami,
- nie objęcie wszystkich mieszkańców zorganizowanym zbieraniem odpadów komunalnych,

Na podstawie przeprowadzonej analizy i oceny wpływu na środowisko aktualnie prowadzonej gospodarki odpadami na terenie miasta można stwierdzić, że dziedzina ta wywiera negatywny wpływ na następujące elementy środowiska:

- **Powietrze atmosferyczne** (w tym także zmiany klimatu – efekt cieplarniany). Zmiany spowodowane są głównie przez:
  - emisję gazów wysypiskowych - obecnie większa część odpadów ulegających biodegradacji kierowana jest na składowiska, a jej rozkład powoduje emisje zanieczyszczeń, w tym metanu,
  - uwalnianie freonów i ich pochodnych z odpadów urządzeń chłodniczych - następuje zanik ozonu stratosferycznego,
  - spalanie odpadów komunalnych w paleniskach domowych, co jest m.in. źródłem emisji toksycznych substancji do powietrza atmosferycznego,
  - niewłaściwe postępowanie z wyrobami i odpadami zawierającymi azbest.
- **Wody powierzchniowe i podziemne**. Zmiany spowodowane są głównie przez:
  - deponowanie odpadów w miejscach do tego nie przeznaczonych (powstawania „dzikich wysypisk”),
- **Gleby i grunty**. Zmiany spowodowane są głównie przez:
  - zajmowanie terenu miasta przez zwałowiska pogórnice,
  - deponowanie odpadów w miejscach do tego nie przeznaczonych,

Przewidywane korzyści dla środowiska w wyniku realizacji Planu Gospodarki Odpadami dla Miasta Sosnowca

Projektowany w *Planie...* system gospodarki odpadami będzie stymulował następujące działania, które w efekcie przyczynią się do zmniejszenia negatywnego oddziaływania gospodarki odpadami na środowisko:

- zapobieganie powstawaniu odpadów,
- ograniczenie ilości powstających odpadów wraz z ich toksycznością,
- prawidłowe postępowanie z odpadami w zakresie zbierania, transportu, odzysku i unieszkodliwiania odpadów.

W kontekście powyższego zostaną podjęte działania prowadzące do:

- rozwoju selektywnego zbierania odpadów komunalnych,
- osiągnięcia planowanych poziomów odzysku odpadów wielkogabarytowych, budowlanych, niebezpiecznych i opakowaniowych,
- redukcji odpadów ulegających biodegradacji kierowanych na składowiska,
- realizacji inwestycji innych niż składowiska w zakresie odzysku i unieszkodliwiania odpadów,
- rozwoju systemu gospodarowania odpadami wpisującego się w wyznaczone struktury regionalne w planie wyższego rzędu.

Na podstawie analizy i oceny wpływu na środowisko projektowanych rozwiązań zawartych w *Planie Gospodarki Odpadami dla Miasta Sosnowca* można stwierdzić, że realizacja zaplanowanych w nim działań wpłynie na poprawę stanu poszczególnych komponentów środowiska, w szczególności w zakresie:

- **ograniczenia procesów degradacji gleb i gruntów** w związku ze zmniejszeniem ilości składowanych odpadów, co dotyczy przede wszystkim składowania tylko i wyłącznie odpadów, z których wcześniej wysortowano odpady mające wartość materiałową, odpady niebezpieczne i odpady ulegające biodegradacji; rekultywacją terenów zajmowanych przez zwałowiska pogórnice; na minimalizację negatywnego oddziaływania na środowisko gruntowe wpłynie także prognozowany wzrost ilości odpadów poddawanych procesom odzysku i unieszkodliwienia poza składowaniem;
- **poprawy stanu powietrza atmosferycznego** w obszarach oddziaływań obiektów wszystkich instalacji gromadzenia, przetwarzania i unieszkodliwiania odpadów ze względu na wdrożenie w nich technik i technologii spełniających warunki BAT.
- **ograniczenia stopnia zanieczyszczenia wód powierzchniowych i podziemnych** w wyniku objęcia zorganizowanym zbieraniem całego strumienia odpadów komunalnych, w szczególności odpadów niebezpiecznych występujących w strumieniu odpadów komunalnych, ograniczenia udziału odpadów komunalnych ulegających biodegradacji deponowanych na składowiskach,
- **pozytywnego wpływu na krajobraz** w wyniku zamykania i rekultywacji składowisk odpadów przemysłowych, w szczególności zwałowisk pogórnich

Przewidywane zagrożenia dla środowiska w wyniku realizacji Planu Gospodarki Odpadami dla Miasta Sosnowca

W wyniku realizacji *Planu...* możliwe jest także występowanie oddziaływań negatywnych, co będzie efektem przyjętych rozwiązań inwestycyjnych.

Najważniejszym zagrożeniem dla środowiska związanym z realizacją *Planu...* będzie nieterminowe realizowanie zapisanych w nim działań. Dotyczy to przede wszystkim realizacji zadań w zakresie zbierania odpadów i ich odzysku lub unieszkodliwiania.

Planowane w ramach przedmiotowego dokumentu kompleksowego Zakładu Przetwarzania i Unieszkodliwiania Odpadów może w skali lokalnej stanowić zagrożenie dla środowiska.

Oddziaływanie zaplanowanej inwestycji może nastąpić na etapie jej budowy oraz funkcjonowania.

W trakcie realizacji inwestycji należy mieć na względzie potencjalne zanieczyszczenie powietrza będące wynikiem wzmoczonego transportu materiałów na plac budowy, degradację terenów wokół planowanego miejsca inwestycji w wyniku lokalizacji na tym terenie tymczasowych miejsc magazynowania sprzętu niezbędnego do budowy oraz obiektów socjalnych niezbędnych dla osób pracujących na budowie, hałas wynikający z pracy maszyn i urządzeń, a także wytwarzanie odpadów.

W trakcie funkcjonowania instalacji nie przewiduje się negatywnego oddziaływania na środowisko, gdyż zgodnie z aktualnymi uregulowaniami prawnymi stosowane technologie powinny być

technologiami BAT. Nie mniej jednak mogą zdarzyć się lokalne oddziaływania na środowisko zwłaszcza w zakresie:

- pogorszenia stanu powietrza atmosferycznego w obszarach oddziaływania instalacji do przetwarzania odpadów zielonych i ulegających biodegradacji w wyniku gromadzenia, przetwarzania odpadów poprzez emisję gazów, a także odorów.
- zwiększenia emisji hałasu (w wyniku pracy urządzeń oraz transportu odpadów do instalacji),
- pogorszenie jakości krajobrazu,
- zajęcia terenu pod inwestycje.

Rozwiązania ograniczające wpływ na środowisko ustaleń Planu Gospodarki Odpadami dla Miasta Sosnowca

Działania, z zakresu gospodarowania odpadami, które zostaną podjęte w ramach rozwiązań proponowanych w projekcie *Planu Gospodarki Odpadami dla Miasta Sosnowca* przyniosą zdecydowaną poprawę stanu środowiska, gdyż wskazane w dokumencie poziomy które należy osiągnąć w trakcie realizacji Planu są tak skonstruowane i dobrane, aby w przyszłości potencjalne negatywne oddziaływanie na środowisko zarówno odpadów jak i funkcjonujących i planowanych instalacji odpowiadało wymaganiom prawnym i normatywnym.

Pozostałe instalacje do unieszkodliwiania bądź odzysku odpadów, które mogą oddziaływać na środowisko powinny być realizowane zgodnie z wymogami ochrony wszystkich komponentów środowiska.

Niezależnie od tego *Plan Gospodarki Odpadami dla Miasta Sosnowca* wskazuje różne kierunki działań organizacyjno - technicznych i prawno-ekonomicznych, których podjęcie byłoby wskazane w najbliższym czasie w celu poprawy stanu i struktury gospodarki odpadami. Należą do nich między innymi:

- doskonalenie systemów selektywnego zbierania w celu osiągnięcia odpowiednich poziomów odzysku i recyklingu określonych w obowiązujących aktach prawnych dla osiągnięcia odpowiednich limitów zbierania oraz odzysku i recyklingu,
- wspieranie działań w zakresie ograniczenia kierowania na składowiska odpadów komunalnych niesegregowanych i nieprzetworzonych,
- doskonalenie systemów zbierania odpadów niebezpiecznych i innych niż niebezpieczne w celu objęcia nimi źródeł rozproszonych,
- prowadzenie akcji informacyjno - edukacyjnych dla społeczeństwa miasta Sosnowca w aspekcie wdrażania kompleksowego systemu gospodarki odpadami,

Reasumując należy stwierdzić, że realizacja zgodnie z przedstawionym harmonogramem działań zaproponowanych w *Planie Gospodarki Odpadami dla Miasta Sosnowca* powinna przyczynić się do zmniejszenia oddziaływania na środowisko gospodarki odpadami na terenie miasta Sosnowca.

18 Spis literatury i wykorzystanych materiałów

1. Ustawa z dnia 27 kwietnia 2001 r. o odpadach (tekst jednolity Dz. U. z 2007 r., Nr 39, poz. 251, z późn. zm.);
2. Ustawa z dnia 27 kwietnia 2001 r. – Prawo ochrony środowiska (Dz. U. z 2008 r., Nr 25, poz. 150, z późn. zm.);
3. Ustawa z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach (tekst jednolity Dz. U. z 2005 r., Nr 236, poz. 2008 z późn. zm.);
4. Ustawa z dnia 11 maja 2001 r. o opakowaniach i odpadach opakowaniowych (Dz. U. z 2001 r., Nr 63, poz. 638 z późn. zm.);
5. Ustawa z dnia 11 maja 2001 r. o obowiązkach przedsiębiorców w zakresie gospodarowania niektórymi odpadami oraz o opłacie produktowej i opłacie depozytowej (Dz. U. z 2007 r., Nr 90, poz. 607 z późn. zm.);
6. Ustawa z dnia 20 stycznia 2005 r. o recyklingu pojazdów wycofanych z eksploatacji (Dz. U. z 2005 r., Nr 25 poz. 202 z późn. zm.);
7. Ustawa z dnia 27 lipca 2005 r. o zużytych sprzęcie elektrycznym i elektronicznym (Dz. U. z 2005 r., Nr 180, poz. 1495);
8. Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 9 kwietnia 2003 r. w sprawie sporządzania planów gospodarki odpadami (Dz. U. z 2003 r., Nr 66, poz. 620, z późn. zm.);
9. Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 13 marca 2006 r. zmieniającego rozporządzenie w sprawie sporządzania planów gospodarki odpadami (Dz. U. z 2006 r., Nr 46, poz. 333);
10. Rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 29 września 2005 r. w sprawie rocznego sprawozdania o pojazdach wycofanych z eksploatacji (Dz. U. z 2005 r., Nr 201 poz. 1672);
11. Rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 9 października 2002 roku w sprawie sposobu przedkładania wojewodzie informacji o rodzaju i miejscach występowania substancji stwarzających szczególne zagrożenia dla środowiska (Dz. U. z 2002 r., Nr 175, poz. 1439);
12. Rozporządzeniem Ministra Gospodarki, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 2 kwietnia 2004 r. w sprawie sposobów i warunków bezpiecznego użytkowania i usuwania wyrobów zawierających azbest (Dz. U. z 2004 r., Nr 71, poz. 649);
13. Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 14 czerwca 2007 r. w sprawie rocznych poziomów odzysku i recyklingu odpadów opakowaniowych i użytkowych (Dz. U. z 2007 r., Nr 109, poz. 752);
14. Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 27 września 2001 roku w sprawie katalogu odpadów (Dz. U. z 2001 r., Nr 112, poz. 1206);
15. Rozporządzenie Ministra Gospodarki z dnia 23 grudnia 2003 roku w sprawie rodzajów odpadów, których zbieranie lub transport nie wymagają zezwolenia na prowadzenie działalności (Dz. U. z 2004 r., Nr 16, poz. 154 z późn. zm.);
16. Rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 23 sierpnia 2007 roku w sprawie szczegółowego sposobu postępowania z odpadami medycznymi (Dz. U. z 2007 r., Nr 162, poz. 1153);
17. Rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 23 grudnia 2002 r. w sprawie dopuszczalnych sposobów i warunków unieszkodliwiania odpadów medycznych i weterynaryjnych (Dz. U. z 2002 r., Nr 8, poz. 104);
18. Rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 7 września 2004 r. zmieniającym rozporządzenie w sprawie dopuszczalnych sposobów i warunków unieszkodliwiania odpadów medycznych i weterynaryjnych (Dz. U. z 2004 r., Nr 200, poz. 2061);

19. Rozporządzenie Ministra Gospodarki i Pracy z dnia 28 lipca 2005 r. w sprawie minimalnych wymagań dla stacji demontażu oraz sposobu demontażu pojazdów wycofanych z eksploatacji (Dz. U. z 2005 r., Nr 143 poz. 1206);
20. Rozporządzenie Ministra Transportu i Budownictwa z dnia 24 marca 2006 r. w sprawie listy istotnych elementów pojazdu kompletnego (Dz. U. z 2006 r., Nr 58 poz. 407);
21. Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 24 października 2005 r. w sprawie obliczania poziomów odzysku i recyklingu pojazdów wycofanych z eksploatacji (Dz. U. z 2005 r., Nr 212 poz. 1774);
22. Rozporządzenie Ministra Gospodarki i Pracy z dnia 7 września 2005 roku w sprawie kryteriów oraz procedur dopuszczania odpadów do składowania na składowisku odpadów danego typu (Dz. U. z 2005 r., Nr 186, poz. 1552 z późn. zm.);
23. Rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 24 sierpnia 2004 roku w sprawie wysokości kaucji na opakowania jednostkowe niektórych środków niebezpiecznych (Dz. U. z 2004 r., Nr 202, poz. 2078)
24. Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 1 sierpnia 2002 r. w sprawie komunalnych osadów ściekowych (Dz. U. z 2002 r., Nr 134, poz. 1140);
25. Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 9 września 2002 r. w sprawie standardów jakości gleby oraz standardów jakości ziemi (Dz. U. z 2002 r., Nr 165, poz. 1359);
26. Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 11 grudnia 2001 r. w sprawie zakresu informacji podawanych przy rejestracji przez posiadaczy odpadów zwolnionych z obowiązku uzyskiwania zezwoleń oraz sposobu rejestracji (Dz. U. z 2001 r., Nr 152 poz. 1734);
27. Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 11 grudnia 2001 r. w sprawie rodzajów odpadów lub ich ilości, dla których nie ma obowiązku prowadzenia ewidencji odpadów, oraz kategorii małych i średnich przedsiębiorstw, które mogą prowadzić uproszczoną ewidencję odpadów (Dz. U. z 2001 r., Nr 152 poz. 1735);
28. Rozporządzenie Ministra Gospodarki z dnia 24 czerwca 2002 roku w sprawie wymagań w zakresie wykorzystywania i przemieszczania substancji stwarzających szczególne zagrożenie dla środowiska oraz wykorzystywania i oczyszczania instalacji lub urządzeń, w których były lub są wykorzystywane substancje stwarzające zagrożenie dla środowiska (Dz. U. z 2002 r., Nr 96, poz. 860);
29. Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 1 sierpnia 2002 r. w sprawie komunalnych osadów ściekowych (Dz. U. z 2002 r., Nr 134, poz. 1140);
30. Rozporządzenie Ministra Gospodarki i Pracy z dnia 7 września 2005 roku w sprawie kryteriów oraz procedur dopuszczania odpadów do składowania na składowisku odpadów danego typu - Dz. U. z 2005 r., Nr 186, poz. 1552 z późn. zm.)
31. Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 14 listopada 2007 r. w sprawie procesu odzysku R10 (Dz. U. z 2007 r., Nr 228, poz. 1685)
32. Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 1 sierpnia 2002 r. w sprawie komunalnych osadów ściekowych (Dz. U. z 2002 r., Nr 134, poz. 1140)
33. Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 24 marca 2003 r. w sprawie szczegółowych wymagań dotyczących lokalizacji, budowy, eksploatacji i zamknięcia, jakim powinny odpowiadać poszczególne typy składowisk odpadów (Dz.U. z 2003 nr 61 poz. 549)
34. Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 26 lutego 2009 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie szczegółowych wymagań dotyczących lokalizacji, budowy, eksploatacji i zamknięcia, jakim powinny odpowiadać poszczególne typy składowisk odpadów (Dz.U. z 2009 nr 39 poz. 320)
35. Krajowy Plan Gospodarki Odpadami 2010;
36. Wojewódzki Plan Gospodarki Odpadami dla Województwa Śląskiego - projekt, Urząd Marszałkowski Województwa Śląskiego, 2009

37. Bank Danych Regionalnych Głównego Urzędu Statystycznego (BDR) (www.stat.gov.pl);
38. Informacje uzyskane z Urzędu Miejskiego w Sosnowcu;
39. Regionalny Program Operacyjny Województwa Śląskiego na lata 2007-2013;
40. Urząd Marszałkowski Województwa Śląskiego – Wojewódzka baza danych dotycząca wytwarzania i gospodarowania odpadami (WBD);
41. Urząd Marszałkowski Województwa Śląskiego – zestawienie informacji na temat PCB i azbestu;
42. Baza danych GIS Mapy Hydrogeologicznej polski, pierwszy poziom wodonośny, występowanie i hydrodynamika – Arkusz Jaworzno 0944, PIG, 2005
43. Baza danych GIS Mapy Hydrogeologicznej polski, pierwszy poziom wodonośny, występowanie i hydrodynamika – Arkusz Katowice 0943, PIG, 2006
44. Kleczkowski A. S. red., 1990 – Mapa obszarów Głównych Zbiorników Wód Podziemnych (GZWP) w Polsce wymagających szczególnej ochrony. IHiGI AGH. Kraków.
45. Kondracki J., *Geografia regionalna Polski*”, PWN, Warszawa, 2002,
46. Paczyński B., red., 1993 – Atlas Hydrogeologiczny Polski 1:500 000. część I. System zwykłych wód podziemnych. Państw. Inst. Geol., Warszawa.
47. Paczyński B. red., 1995 – Atlas Hydrogeologiczny Polski 1:500 000. Część II. Zasoby, jakość i ochrona zwykłych wód podziemnych. Państw. Inst. Geol., Warszawa.
48. Studium Wykonalności dla projektu „Budowa Kompleksowego Systemu Gospodarki Odpadami w Sosnowcu”, JACOBS, 2008
49. Monitoring stanu chemicznego oraz ocena stanu jednolitych części wód podziemnych w dorzeczach w latach 2006 – 2008. Państwowy Instytut Geologiczny w Warszawie. Dysponent wyników: Główny Inspektorat Ochrony Środowiska w Warszawie, 00-922 Warszawa, ul. Wawelska 52/54
50. Dokumentacja geologiczna złoża węgla kamiennego KWK „Generał Zawadzki” Kat. A, B, C1, C2, Tom II, Katowickie Przedsiębiorstwo Geologiczne Terenowy Oddział Geologii w Częstochowie, rok 1986.
51. Dokumentacja hydrogeologiczna Rejonu „Sosnowiec” Centralny Zakład Odwadniania Kopalń określająca warunki hydrogeologiczne w związku ze zmianą poziomu odwadniania zrobów zlikwidowanej kopalni z rzędnej -70 m n.p.m. do +90 m m.n.p. według stanu 30.09.2005. Katowice 2007. PWPB Progeo Katowice 2007.
52. Solik - Heliasz E., Augustyniak I., 1998- Zwałowiska skał karbońskich jako źródła zanieczyszczeń wód w rejonie kopalni piasku „Maczki- Bór” W: *Hydrogeologia obszarów zurbanizowanych i uprzemysłowionych*. Wyd. Uniwersytetu Śląskiego. Katowice
53. Chmura A., Razowska-Jaworek L., Wilanowski S., Wilk S., 2005- Analiza hydrograficzna i wyznaczenie obszarów zagrożonych na terenie Sosnowca. PIG OG. Sosnowiec.
54. Cudak J., Razowska-Jaworek L., Brodziński I., 2006- Baza danych GIS Mapy hydrogeologicznej Polski 1: 50 000, arkusz Jaworzno - pierwszy poziom wodonośny, występowanie i hydrodynamika. PIG Warszawa.
55. Górnik M., 2006- Baza danych GIS Mapy hydrogeologicznej Polski 1: 50 000, arkusz Katowice - pierwszy poziom wodonośny, występowanie i hydrodynamika. PIG Warszawa.
56. Wagner J., Rolka M., Zembal M. w Nowicki Z. red. 2009- *Wody podziemne miast Polski-Miasta ponad 50 tys. ludności. rozdział Sosnowiec*. Wyd. Geol. Warszawa.
57. Cempulik P. i inni, *Przyroda Sosnowca, Polskie Towarzystwo Przyjaciół Przyrody „PRO NATURA”*, Sosnowiec 1999

Spis tabel

Tabela 1	Ilości odpadów (wraz z odpadami niebezpiecznymi) poddane procesom odzysku w roku 2007 z uwzględnieniem metody odzysku	16
Tabela 2	Ilości odpadów poddane procesom unieszkodliwiania w roku 2007 z uwzględnieniem metody unieszkodliwiania	17
Tabela 3	Liczba ludności miasta Sosnowiec wg płci i wieku (stan na dzień 31.12.2007 rok)	28
Tabela 4	Liczba ludności miasta Sosnowiec w podziale na wiek produkcyjny i nieprodukcyjny oraz z uwzględnieniem płci (wg stanu na dzień 31.12.2007 r.)	28
Tabela 5	Podmioty gospodarki narodowej zarejestrowane w rejestrze REGON wg sektorów własnościowych	29
Tabela 6	Realizacja celów i zadań w zakresie gospodarki odpadami na terenie miasta Sosnowca.....	30
Tabela 7	Ilości zebranych odpadów komunalnych w latach 2007-2008r. z terenu Sosnowca	39
Tabela 8	Skład morfologiczny odpadów komunalnych	42
Tabela 9	Zestawienie ilości oszacowanych odpadów wytwarzanych w Sosnowcu na podstawie wskaźników	43
Tabela 10	Ilości odpadów ulegających biodegradacji wytworzonych w 2008 r. [Mg]	43
Tabela 11	Firmy posiadające zezwolenie na transport odpadów komunalnych z terenu miasta Sosnowca.....	44
Tabela 12	Ilość zebranych poszczególnych frakcji odpadów na terenie miasta Sosnowca w latach 2007-2008 r.	47
Tabela 13	Ilości wytworzonych odpadów niebezpiecznych na terenie miasta Sosnowca w 2007 roku	50
Tabela 14	Ilości odpadów niebezpiecznych poddane procesom odzysku w roku 2007 z uwzględnieniem metody odzysku.....	51
Tabela 15	Ilości odpadów w poszczególnych grupach poddane unieszkodliwianiu w 2007 r. na terenie miasta Sosnowca.....	52
Tabela 16	Wykaz instalacji do odzysku i unieszkodliwiania odpadów niebezpiecznych poza składowaniem	52
Tabela 17	Wykaz zakładów zawierających PCB na terenie miasta Sosnowca	53
Tabela 18	Wykaz urządzeń zawierających PCB na terenie miasta Sosnowca	54
Tabela 19	Gospodarka zużytymi olejami w ujęciu rodzajowym na terenie miasta Sosnowca.....	55
Tabela 20	Ilości odpadów poddane procesom odzysku i unieszkodliwiania w 2007 r.	56
Tabela 21	Ilości i rodzaje zużytych baterii wytwarzanych i zebranych z terenu miasta Sosnowca w 2007 r.	58
Tabela 22	Ilości wytworzonych odpadów medycznych i weterynaryjnych w 2007 r.....	59

Tabela 23	Zestawienie informacji na temat pojazdów wycofanych z eksploatacji przyjętych do stacji demontażu funkcjonujących na terenie miasta Sosnowca w latach 2007-2008	61
Tabela 24	Wykaz instalacji, rodzaj i ilość odpadów dopuszczonych do odzysku i odpadów przerabianych w latach 2007-2008	62
Tabela 25	Ilości wytworzonych i zebranych odpadów zużytego sprzętu elektrycznego i elektronicznego z uwzględnieniem rodzajów na terenie miasta Sosnowca w 2007 roku	63
Tabela 26	Ilość wyrobów azbestowo-cementowych występujących na terenie miasta Sosnowiec, w poszczególnych typach zabudowy oraz w sektorze gospodarczym.....	65
Tabela 27	Rodzaje i ilości wyrobów zawierających azbest zinwentaryzowane na terenie miasta Sosnowca.....	65
Tabela 28	Ilości powstających odpadów na terenie poszczególnych oczyszczalni w latach 2007-2008 [Mg].....	68
Tabela 29	Ilości odpadów opakowaniowych z uwzględnieniem rodzajów wytworzonych i zebranych w 2007 roku.....	70
Tabela 30	Ilości odpadów opakowaniowych poddanych procesom odzysku w 2007 r.	70
Tabela 31	Ilości odpadów wytworzonych za wyjątkiem odpadów komunalnych klasyfikowanych w grupie 20	71
Tabela 32	Najwięksi wytwórcy odpadów z sektora gospodarczego w 2007 r.	74
Tabela 33	Ilości odpadów (wraz z odpadami niebezpiecznymi) poddane procesom odzysku w roku 2007 z uwzględnieniem metody odzysku	75
Tabela 34	Ilości odpadów poddane procesom unieszkodliwiania w roku 2007 z uwzględnieniem metody unieszkodliwiania	76
Tabela 35	Wykaz instalacji i urządzeń do odzysku i unieszkodliwiania odpadów funkcjonujących na terenie Sosnowca	76
Tabela 36	Prognoza ilości wytworzonych odpadów komunalnych dla miasta Sosnowiec [Mg] ..	87
Tabela 37	Poziomy odzysku i recyklingu olejów odpadowych do 2012 r.	92
Tabela 38	Poziomy odzysku i recyklingu zużytych baterii i akumulatorów do 2012 r.	92
Tabela 39	Ilości i rodzaje odpadów dostarczanych do ZPUOK w Sosnowcu (Mg/rok)	102
Tabela 40	Zakładane poziomy recyklingu odpadów opakowaniowych na lata 2009-2014 dla przedsiębiorców wg rozporządzenia w [%].....	109
Tabela 41	Prognoza ilości wytwarzanych odpadów ulegających biodegradacji w latach 2011-2015 dla gminy Sosnowiec [Mg].....	113
Tabela 42	Harmonogram realizacji przedsięwzięć w gospodarce odpadami dla miasta Sosnowca	116
Tabela 43	Harmonogram rzeczowo-finansowy działań krótkookresowych i długookresowych dla miasta Sosnowca	120
Tabela 44	Proponowane wskaźniki monitorowania osiągnięcia przyjętych w PGO celów i zadań (na podstawie WPGO- projekt)	126

Spis rysunków

Rysunek 1	Lokalizacja instalacji do odzysku i unieszkodliwiania odpadów z sektora gospodarczego na terenie miasta Sosnowca.....	78
Rysunek 2	Poziom zbierania odpadów niebezpiecznych występujących w strumieniu odpadów komunalnych w latach 2012 i 2018 na terenie miasta Sosnowiec.....	110
Rysunek 3	Poziomy odzysku odpadów wielkogabarytowych w latach 2011 i 2015 na terenie miasta Sosnowiec.....	110
Rysunek 4	Poziom zbierania odpadów remontowo-budowlanych w latach 2012 i 2018 na terenie miasta Sosnowca.....	111
Rysunek 5	Prognoza ilości wytwarzanych odpadów ulegających biodegradacji w latach 2010-2018 dla gminy Sosnowiec [Mg].....	114
Rysunek 6	Konieczny dodatkowy recykling oraz dopuszczalne składowanie odpadów ulegających biodegradacji w latach 2010-2018 dla gminy Sosnowiec [Mg].....	114

Spis załączników

- Załącznik 1** Wykaz aptek z terenu miasta Sosnowca, w których prowadzone jest zbieranie przeterminowanych lekarstw
- Załącznik 2** Wykaz przedsiębiorców, posiadających decyzje na transport i zbieranie odpadów
- Załącznik 3** Wykaz instalacji do odzysku i unieszkodliwiania odpadów
- Załącznik 4** Program usuwania azbestu i wyrobów zawierających azbest wraz z aktualizacją

Załączniki

Wykaz aptek z terenu miasta Sosnowca, w których prowadzona jest zbieranie przeterminowanych lekarstw:

Lp.	Nazwa i adres apteki
1	Apteka Prywatna 41-219 Sosnowiec, ul. Dmowskiego 22a
2	Apteka Prywatna 41-200 Sosnowiec, ul. Czarna 3
3	Apteka Prywatna „W ZAGÓRZU” 41-200 Sosnowiec, ul. Kisielewskiego 2
4	Apteka Prywatna „NA RUDNEJ” 41-200 Sosnowiec, ul. Gen. Hallera 5
5	Apteka Prywatna „SIGNUM” 41-200 Sosnowiec, ul. Niepodległości 17
6	Apteka Prywatna „POD RATUSZEM” 41-200 Sosnowiec, ul. Mościckiego 20
7	Apteka Prywatna „KAZIMIERZ” 42-540 Sosnowiec, ul. Armii Krajowej 79
8	Apteka Prywatna 41-200 Sosnowiec, ul. Sobieskiego 29
9	Apteka Prywatna „HELIANT” 41-200 Sosnowiec, ul. 3-go Maja 22
10	Apteka Prywatna 41-200 Sosnowiec, ul. Wawel 15
11	Apteka Prywatna 41-205 Sosnowiec, ul. Nowopogońska 57
12	Apteka Prywatna 41-200 Sosnowiec, ul. Gospodarcza 32
13	Apteka Prywatna 41-200 Sosnowiec, ul. Kołłątaja 17
14	Apteka Prywatna 41-200 Sosnowiec, ul. Narutowicza 54
15	Apteka Prywatna 41-200 Sosnowiec, ul. Blachnickiego 3
16	Apteka Prywatna „MELISA” 41-207 Sosnowiec, ul. Staszica 8b
17	Apteka Prywatna „OFFICINA SANITATIS” 41-200 Sosnowiec, ul. Małachowskiego 34
18	Apteka Prywatna „BD” 41-200 Sosnowiec, ul. Kiepury 2
19	Apteka Prywatna 41-219 Sosnowiec, ul. Zapały 10
20	Apteka Prywatna 41-218 Sosnowiec-Klimontów, ul. H. Dobrzańskiego 124
21	Apteka Prywatna „VIS-VITALIS” 41-200 Sosnowiec, ul. Sienkiewicza 9

22	Apteka Prywatna 41-219 Sosnowiec-Zagórze, ul. Długosza 1
23	Apteka Prywatna „PIGUŁKA” 41-200 Sosnowiec, ul. Kiepury 9
24	Apteka Prywatna „EWA” 41-203 Sosnowiec, ul. Baczyńskiego 27
25	Apteka Prywatna „MEDIALIS” 41-200 Sosnowiec, ul. Zuzanny 20 (Pawilon Auchan)
26	Apteka Prywatna „NA ROGU” 41-200 Sosnowiec, ul. 11-go Listopada 10
27	Apteka Prywatna „HEMAVIT” 41-200 Sosnowiec, ul. Kościelna 44
28	Apteka Prywatna „MAŁA” 41-200 Sosnowiec, ul. Niwecka 18
29	Apteka Prywatna „NA ORLEJ” 41-200 Sosnowiec, ul. Orła 30
30	Apteka Prywatna „ANET-MED” 41-200 Sosnowiec, ul. 11-go Listopada 171/A
31	Apteka Prywatna 41-200 Sosnowiec, ul. Piłsudskiego 9
32	Apteka Prywatna 41-200 Sosnowiec, ul. Ostrogórska 36

Źródło: Urząd Miejski w Sosnowcu

Wykaz przedsiębiorców, posiadających decyzje na transport i zbieranie odpadów

Lp.	Nazwa posiadacza odpadów	Data wydania i rodzaj decyzji	Rodzaj działalności i rodzaj odpadu
1	FH BONIEK Henryk Koch ul. Rynek 1, 41-204 Sosnowiec	2003-01-01 wpis do rejestrów posiadaczy odpadów zwolnionych z obowiązku uzyskania zezwolenia	T 160601* Z 160601*
2	APTEKA Teresa Sobczyk, Klaudia Popiel ul. Ostrogórska 36, 41-200 Sosnowiec	2006-01-01 wpis do rejestrów posiadaczy odpadów zwolnionych z obowiązku uzyskania zezwolenia	Z 200136
3	AUCHAN POLSKA Sp. z o.o. ul. Techniczna 2, 05-500 Piaseczno	2006-01-01 wpis do rejestrów posiadaczy odpadów zwolnionych z obowiązku uzyskania zezwolenia	Z 160211* Z 200135* Z 200136
		2003-01-01 wpis do rejestrów posiadaczy odpadów zwolnionych z obowiązku uzyskania zezwolenia	T 200123* Z 200123*
4	PTK Centertel Sp. z o.o. ul. Skierniewicka 10A, 01-230 Warszawa	2006-01-01 wpis do rejestrów posiadaczy odpadów zwolnionych z obowiązku uzyskania zezwolenia	Z 160605
		2006-01-01 wpis do rejestrów posiadaczy odpadów zwolnionych z obowiązku uzyskania zezwolenia	Z 160605 Z 200134 Z 200135* Z 200136
5	LEROY MERLIN Polska Sp. z o.o. ul. Targowa 72, 05-500 Warszawa	2003-01-01 wpis do rejestrów posiadaczy odpadów zwolnionych z obowiązku uzyskania zezwolenia	T 150101 T 150102 T 150104 T 150107 Z 150101 Z 150102 Z 150104 Z 150107
		2006-01-01 wpis do rejestrów posiadaczy odpadów zwolnionych z obowiązku uzyskania zezwolenia	Z 200136
		2005-01-01 wpis do rejestrów posiadaczy odpadów zwolnionych z obowiązku uzyskania zezwolenia	T 150101 T 150102 T 150103 T 150104 T 150107 T 160211*

Lp.	Nazwa posiadacza odpadów	Data wydania i rodzaj decyzji	Rodzaj działalności i rodzaj odpadu
5	LEROY MERLIN Polska Sp. z o.o. ul. Targowa 72, 05-500 Warszawa	2005-01-01 wpis do rejestrów posiadaczy odpadów zwolnionych z obowiązku uzyskania zezwolenia	T 160213* T 200121* T 200123* T 200133* T 200135* T 200136 Z 150101 Z 150102 Z 150103 Z 150104 Z 150107 Z 160211* Z 160213* Z 200121* Z 200123* Z 200133* Z 200135* Z 200136
6	CASTORAMA POLSKA Sp. z o.o. ul. Krakowiaków 78, 02-255 Warszawa	2003-01-01 wpis do rejestrów posiadaczy odpadów zwolnionych z obowiązku uzyskania zezwolenia	T 150101 T 150102 T 150104 T 150107 Z 150101 Z 150102 Z 150104 Z 150107
		2006-01-01 wpis do rejestrów posiadaczy odpadów zwolnionych z obowiązku uzyskania zezwolenia	Z 160601* Z 160602* Z 160604 Z 160605 Z 200121* Z 200123* Z 200133* Z 200134 Z 200135* Z 200136
7	POLSKA TELEFONIA CYFROWA Sp. z o.o. ul. Al. Jerozolimskie 181, 02-222 Warszawa	2006-01-01 wpis do rejestrów posiadaczy odpadów zwolnionych z obowiązku uzyskania zezwolenia	Z 200133* Z 200134 Z 200135* Z 200136

Lp.	Nazwa posiadacza odpadów	Data wydania i rodzaj decyzji	Rodzaj działalności i rodzaj odpadu
8	Geant Polska Sp. z o.o. ul. Puławska 427, 02-801 Warszawa	2006-01-01 wpis do rejestrów posiadaczy odpadów zwolnionych z obowiązku uzyskania zezwolenia	Z 150101 Z 150102 Z 150104 Z 150107 Z 160211* Z 160213* Z 160601* Z 160605 Z 200121* Z 200123* Z 200135* Z 200136
9	McDonald's Polska Sp. z o.o. ul. Domaniewska 41, 02-672 Warszawa	2006-01-01 wpis do rejestrów posiadaczy odpadów zwolnionych z obowiązku uzyskania zezwolenia	Z 200135* Z 200136
10	Telekomunikacja Polska S.A. ul. Twarda 18, 00-105 Warszawa	2006-01-01 wpis do rejestrów posiadaczy odpadów zwolnionych z obowiązku uzyskania zezwolenia	Z 200136
11	Makro Cash and Carry Polska S.A. ul. Krakowska 61, 02-486 Warszawa	wpis do rejestrów posiadaczy odpadów zwolnionych z obowiązku uzyskania zezwolenia	Z 160601* Z 160602* Z 160604 Z 160605
		2003-01-01 wpis do rejestrów posiadaczy odpadów zwolnionych z obowiązku uzyskania zezwolenia	T 150101 T 150102 T 150104 T 150107 T 160211* Z 150101 Z 150102 Z 150104 Z 150107 Z 160211*
		2006-01-01 wpis do rejestrów posiadaczy odpadów zwolnionych z obowiązku uzyskania zezwolenia	Z 150101 Z 150102 Z 150104 Z 150107 Z 160211* Z 160213* Z 160601* Z 160602*
		2006-01-01 wpis do rejestrów posiadaczy odpadów zwolnionych z obowiązku uzyskania zezwolenia	Z 160604 Z 160605 Z 200121* Z 200123* Z 200133* Z 200134 Z 200135* Z 200136

Lp.	Nazwa posiadacza odpadów	Data wydania i rodzaj decyzji	Rodzaj działalności i rodzaj odpadu
12	REAL Spółka z o.o. ul. Krakowska 61, 02-183 Warszawa	2006-01-01 wpis do rejestrów posiadaczy odpadów zwolnionych z obowiązku uzyskania zezwolenia	Z 150101 Z 150102 Z 150104 Z 150107 Z 160211* Z 160213* Z 160601* Z 160602* Z 160604 Z 160605 Z 200121* Z 200123* Z 200133* Z 200134 Z 200135* Z 200136
13	Ahold Polska Sp. z o.o. ul. Zapolskiej 38, 30-133 Kraków	2006-01-01 wpis do rejestrów posiadaczy odpadów zwolnionych z obowiązku uzyskania zezwolenia	Z 150101 Z 150102 Z 150107 Z 200133* Z 200135*
		2006-01-01 wpis do rejestrów posiadaczy odpadów zwolnionych z obowiązku uzyskania zezwolenia	Z 150101 Z 150102 Z 150107 Z 200133* Z 200135*
		2006-01-01 wpis do rejestrów posiadaczy odpadów zwolnionych z obowiązku uzyskania zezwolenia	Z 150101 Z 150102 Z 150107 Z 200133* Z 200135*
14	POLWELL Sp. z o.o. ul. Kościuszki 27, 85-079 Bydgoszcz	2006-01-01 wpis do rejestrów posiadaczy odpadów zwolnionych z obowiązku uzyskania zezwolenia	Z 200136
15	FOTA S.A. ul. Stryjska 23, 81-506 Gdynia	wpis do rejestrów posiadaczy odpadów zwolnionych z obowiązku uzyskania zezwolenia	Z 150101 Z 150102 Z 150103 Z 160601*
16	MARS S.A. ul. Górczyńska 23, 66-400 Gorzów Wielkopolski	2006-01-01 wpis do rejestrów posiadaczy odpadów zwolnionych z obowiązku uzyskania zezwolenia	Z 150101 Z 150102 Z 150103 Z 160213* Z 200123* Z 200135* Z 200136
17	"Apteka Prywatna ""NOVA"" Kazimierz Rajchman" ul. Główna 15, 41-215 Sosnowiec	2006-01-01 wpis do rejestrów posiadaczy odpadów zwolnionych z obowiązku uzyskania zezwolenia	Z 200136

Lp.	Nazwa posiadacza odpadów	Data wydania i rodzaj decyzji	Rodzaj działalności i rodzaj odpadu
18	JARGAN-SZKLORZ S.C. ul. 3-go Maja 13, 41-200 Sosnowiec	2006-01-01 wpis do rejestrów posiadaczy odpadów zwolnionych z obowiązku uzyskania zezwolenia	Z 200136
19	"Apteka ""Melisa"" Sp. z o.o." ul. Staszica 8B, 41-200 Sosnowiec	2006-01-01 wpis do rejestrów posiadaczy odpadów zwolnionych z obowiązku uzyskania zezwolenia	Z 200136
20	FHU BAT PROFI ul. Świerczewskiego 83, 42-500 Będzin	2005-01-01 wpis do rejestrów posiadaczy odpadów zwolnionych z obowiązku uzyskania zezwolenia	T 150102 T 160601* Z 150102 Z 160601*
21	PHU DADA Alina Krajecka-Solarz ul. Wypiańskiego 49, 41-200 Sosnowiec	2006-01-01 wpis do rejestrów posiadaczy odpadów zwolnionych z obowiązku uzyskania zezwolenia	Z 200136
22	"APTEKA ""NA KOŚCIELNEJ"" Sp. z o.o." ul. Kościelna 44, 41-200 Sosnowiec	2006-01-01 wpis do rejestrów posiadaczy odpadów zwolnionych z obowiązku uzyskania zezwolenia	Z 200136
23	"APTEKA ""KAZIMIERZ"" Krystyna Caruk" ul. Armii Krajowej 79, 41-215 Sosnowiec	2006-01-01 wpis do rejestrów posiadaczy odpadów zwolnionych z obowiązku uzyskania zezwolenia	Z 200136
24	Apteka Prywatna Małgorzata Sokół ul. Lenartowicza 108, 41-200 Sosnowiec	2006-01-01 wpis do rejestrów posiadaczy odpadów zwolnionych z obowiązku uzyskania zezwolenia	Z 200136
25	FHU GÓRECKI Bronisław Górecki ul. Wodzislawska 191, Żory	2003-01-01 wpis do rejestrów posiadaczy odpadów zwolnionych z obowiązku uzyskania zezwolenia	T 160601* Z 160601*
26	Zakład Zegarmistrzowski Krzysztof Jurczyga ul. Kalinowa 5C, 41-200 Sosnowiec	2006-01-01 wpis do rejestrów posiadaczy odpadów zwolnionych z obowiązku uzyskania zezwolenia	Z 200134 Z 200136
27	"PTH ""SECURAL"" Jacek Giersz" ul. Pułaskiego 4, 41-205 Sosnowiec	2006-09-14 zezwolenie na prowadzenie działalności w zakresie zbierania lub transportu odpadów	T 160213* T 160214 T 160601* Z 160213* Z 160214 Z 160601*

Lp.	Nazwa posiadacza odpadów	Data wydania i rodzaj decyzji	Rodzaj działalności i rodzaj odpadu
28	"Przedsiębiorstwo Wielobranżowe "MARKOPOL" Marek Jachimowski" ul. Kiepurzy 23/2, 41-209 Sosnowiec	2006-10-06 zezwolenie na prowadzenie działalności w zakresie zbierania lub transportu odpadów	T 010101 T 010102 T 010180 T 010381 T 010408 T 010409 T 010412 T 010413 T 010481 T 010483 T 010485 T 010499 T 010504 T 060980 T 060981
		2006-10-06 zezwolenie na prowadzenie działalności w zakresie zbierania lub transportu odpadów	T 100101 T 100102 T 100103 T 100105 T 100107 T 100115 T 100117 T 100119 T 100123 T 100124 T 100180 T 100181 T 100182 T 100201 T 100202 T 100280 T 100511 T 100580 T 100903 T 101003 T 101201 T 101208 T 101301 T 101304 T 101307 T 101314 T 101380 T 101381 T 101382 T 170101 T 170102 T 170103 T 170107 T 170181 T 170182 T 170380 T 170504

Lp.	Nazwa posiadacza odpadów	Data wydania i rodzaj decyzji	Rodzaj działalności i rodzaj odpadu
	"Przedsiębiorstwo Wielobranżowe ""MARKOPOL"" Marek Jachimowski" ul. Kiepury 23/2, 41-209 Sosnowiec	2006-10-06 zezwolenie na prowadzenie działalności w zakresie zbierania lub transportu odpadów	T 170506 T 170508 T 190805 T 190903 T 191209 Z 100101 Z 100102 Z 100124 Z 100180 Z 100182 Z 170101 Z 170504
29	"Apteka ""BD"" Barbara Dyna" ul. Kiepury 9, 41-209 Sosnowiec	2006-01-01 wpis do rejestrów posiadaczy odpadów zwolnionych z obowiązku uzyskania zezwolenia	Z 200135* Z 200136
30	PW Krzysztof Domagała ul. Chmielna 13, 41-200 Sosnowiec	2006-01-01 wpis do rejestrów posiadaczy odpadów zwolnionych z obowiązku uzyskania zezwolenia	Z 200136
31	APTEKA PRYWATNA S.C. Janina Czapla, Marian Wójcik ul. Kołłątaja 17, 41-200 Sosnowiec	2006-01-01 wpis do rejestrów posiadaczy odpadów zwolnionych z obowiązku uzyskania zezwolenia	Z 200135* Z 200136
32	APTEKA Jolanta Akartel ul. Witkiewicza 16, 41-200 Sosnowiec	2006-01-01 wpis do rejestrów posiadaczy odpadów zwolnionych z obowiązku uzyskania zezwolenia	Z 200136
33	ALTRA Jerzy Ciepliński ul. Modrzejowska 39, 41-200 Sosnowiec	2006-01-01 wpis do rejestrów posiadaczy odpadów zwolnionych z obowiązku uzyskania zezwolenia	Z 160605 Z 200136
34	""A.J. Telecom"" Sp. z o.o." ul. Krótka 1, 41-200 Sosnowiec	2006-10-10 zezwolenie na prowadzenie działalności w zakresie zbierania lub transportu odpadów	Z 160213* Z 160214 Z 160601*
35	"APTEKA ""VIOLA"" Sochacka i Warchoł S.J." ul. Wyspiańskiego 89A, 41-200 Sosnowiec	2006-01-01 wpis do rejestrów posiadaczy odpadów zwolnionych z obowiązku uzyskania zezwolenia	Z 200136

Lp.	Nazwa posiadacza odpadów	Data wydania i rodzaj decyzji	Rodzaj działalności i rodzaj odpadu
36	Miejski Zakład Składowania Odpadów ul. Grenadierów, 41-200 Sosnowiec	2006-12-27 zezwolenie na prowadzenie działalności w zakresie zbierania lub transportu odpadów	T 160604 T 160605 T 168102 T 168202 T 170101 T 170102 T 170107 T 170181 T 170904 T 200201 T 200202 T 200301 T 200302 T 200303 T 200306 T 200307 T 200399 Z 160604 Z 160605
37	"SE-MAN" Roman Semczuk ul. Komandosów 2/1, 41-216 Sosnowiec	2006-12-13 zezwolenie na prowadzenie działalności w zakresie zbierania lub transportu odpadów	Z 100814 Z 100980 Z 150104 Z 160801 Z 170401 Z 170402 Z 170403 Z 170404
		2006-12-13 zezwolenie na prowadzenie działalności w zakresie zbierania lub transportu odpadów	Z 170405 Z 170406 Z 170407 Z 170411 Z 170904 Z 191202 Z 191203
38	AKUMA-POL Sp.z o.o ul. Braci Miroszewskich 93, 41-219 Sosnowiec	2003-01-01 wpis do rejestrów posiadaczy odpadów zwolnionych z obowiązku uzyskania zezwolenia	T 160601* Z 160601*
39	"PPPHU ""WENA"" Mariusz Pawlik" ul. Witkiewicza 12/38, 41-219 Sosnowiec	2006-11-22 zezwolenie na prowadzenie działalności w zakresie zbierania lub transportu odpadów	T 010481 T 100101 T 100102 T 100180 T 100182 T 100208 T 100214
40	OMEGA- Usługi Marketingowe ul. Jaśminowa 15, 41-200 Sosnowiec	2007-04-20 wpis do rejestrów posiadaczy odpadów zwolnionych z obowiązku uzyskania zezwolenia	T 200136 Z 200136

Lp.	Nazwa posiadacza odpadów	Data wydania i rodzaj decyzji	Rodzaj działalności i rodzaj odpadu
41	MOBITEL Jacek Musiański ul. Warszawska 12, 41-200 Sosnowiec	2006-01-01 wpis do rejestrów posiadaczy odpadów zwolnionych z obowiązku uzyskania zezwolenia	Z 200133* Z 200134 Z 200135* Z 200136
42	AUTO D.A. Agata Domagała ul. Chmielna 13, 41-200 Sosnowiec	2006-01-01 wpis do rejestrów posiadaczy odpadów zwolnionych z obowiązku uzyskania zezwolenia	Z 200136
43	FOR 5 Jan Kulig ul. kresowa 4, 41-200 Sosnowiec	2006-01-01 wpis do rejestrów posiadaczy odpadów zwolnionych z obowiązku uzyskania zezwolenia	Z 200135* Z 200136
44	"APTEKA ""NA ORLEJ"" S.C." ul. Orła 30, 41-200 Sosnowiec	2006-01-01 wpis do rejestrów posiadaczy odpadów zwolnionych z obowiązku uzyskania zezwolenia	Z 200136
45	"Apteka ""Magiczna"" Sp.j." ul. Zegadłowicza 3, 41-200 Sosnowiec	2006-01-01 wpis do rejestrów posiadaczy odpadów zwolnionych z obowiązku uzyskania zezwolenia	Z 200136
46	MODRZEJOWSKA Jargan-Szklorz Sp.j. ul. Modrzejowska 26, 41-200 Sosnowiec	2006-01-01 wpis do rejestrów posiadaczy odpadów zwolnionych z obowiązku uzyskania zezwolenia	Z 200136
47	CENTRALNA Jargan-Szklorz Sp.j. ul. Warszawska 10, 41-200 Sosnowiec	2006-01-01 wpis do rejestrów posiadaczy odpadów zwolnionych z obowiązku uzyskania zezwolenia	Z 200136
48	Paulmann Oświetlenie Sp. z o.o. ul. Mierosławskiego 3, 41-200 Sosnowiec	2006-01-01 wpis do rejestrów posiadaczy odpadów zwolnionych z obowiązku uzyskania zezwolenia	Z 160213* Z 160602* Z 160604 Z 160605 Z 200121* Z 200136

Lp.	Nazwa posiadacza odpadów	Data wydania i rodzaj decyzji	Rodzaj działalności i rodzaj odpadu
49	PHU Riana S.J. Marzena i Roman Burdziałowscy ul. Gliwicka 125/124, 40-855 Katowice	2006-11-27 zezwolenie na prowadzenie działalności w zakresie zbierania lub transportu odpadów	Z 100908 Z 120101 Z 120103 Z 150101 Z 150102 Z 150104 Z 150107 Z 160103 Z 160117 Z 160118 Z 160119 Z 160120 Z 170202 Z 170203 Z 170401 Z 170402 Z 170403 Z 170404 Z 170405 Z 170406 Z 170411 Z 191201 Z 191202 Z 191203 Z 200101 Z 200102 Z 200134 Z 200140
50	""FALKONET"" Piotr Żurek" ul. Małachowskiego 28, 41-200 Sosnowiec	2006-01-01 wpis do rejestrów posiadaczy odpadów zwolnionych z obowiązku uzyskania zezwolenia	Z 200135*
51	APTEKA 2001 Alicja Fatyga i Jerzy Wesołowski ul. Dworska 1, 41-219 Sosnowiec	2006-01-01 wpis do rejestrów posiadaczy odpadów zwolnionych z obowiązku uzyskania zezwolenia	Z 200136
52	Indra Sp. z o.o. ul. 3-go Maja 13, 41-200 Sosnowiec	2006-01-01 wpis do rejestrów posiadaczy odpadów zwolnionych z obowiązku uzyskania zezwolenia	Z 200136
53	PPHU ABC Zygmunt Karwa ul. Dziewicza 11/2a, 41-209 Sosnowiec	2003-01-01 wpis do rejestrów posiadaczy odpadów zwolnionych z obowiązku uzyskania zezwolenia	T 080318 T 160216 Z 080318 Z 160216
54	PHU SAM-CAR s.c. ul. Rynek 2, 41-204 Sosnowiec	2003-01-01 wpis do rejestrów posiadaczy odpadów zwolnionych z obowiązku uzyskania zezwolenia	T 160601* Z 160601*

Lp.	Nazwa posiadacza odpadów	Data wydania i rodzaj decyzji	Rodzaj działalności i rodzaj odpadu
55	Zegarmistrzostwo Handel art. przemysłowymi hurt-detal Alfred Jurczyga ul. Mierosławskiego 3, 41-200 Sosnowiec	2006-01-01 wpis do rejestrów posiadaczy odpadów zwolnionych z obowiązku uzyskania zezwolenia	Z 200134 Z 200136
56	Apteka Na Kilińskiego Zofia Ogłódek ul. Kilińskiego 40, 41-200 Sosnowiec	2006-01-01 wpis do rejestrów posiadaczy odpadów zwolnionych z obowiązku uzyskania zezwolenia	Z 200136
57	"NZOZ ""ANET-MED"" Centrum Medyczne Aneta Grzegorzcyk" ul. 11-go Listopada 171 A, 41-219 Sosnowiec	2006-01-01 wpis do rejestrów posiadaczy odpadów zwolnionych z obowiązku uzyskania zezwolenia	Z 200136
58	PPHU ABC Karwa Barbara ul. Dziewicza 11/2 A, 41-209 Sosnowiec	wpis do rejestrów posiadaczy odpadów zwolnionych z obowiązku uzyskania zezwolenia	Z 080318 Z 160216
59	Apteka Anna Wójcik ul. Al. Zwycięstwa 3, 41-200 Sosnowiec	2006-01-01 wpis do rejestrów posiadaczy odpadów zwolnionych z obowiązku uzyskania zezwolenia	Z 200135* Z 200136
60	"Apteka ""ECHINACEA"" S.C. Katarzyna i Rafał Kwapien" ul. Legionów 7A, 41-200 Sosnowiec	2006-01-01 wpis do rejestrów posiadaczy odpadów zwolnionych z obowiązku uzyskania zezwolenia	Z 200136
61	NOMI S.A. ul. Witosza 76, 25-561 Kielce	2003-01-01 wpis do rejestrów posiadaczy odpadów zwolnionych z obowiązku uzyskania zezwolenia	T 150101 T 150102 T 160601* T 160602* Z 150101 Z 150102 Z 160601* Z 160602*
		2005-01-01 wpis do rejestrów posiadaczy odpadów zwolnionych z obowiązku uzyskania zezwolenia	T 160601* Z 160601*
62	Mix Electronics S.A. ul. Długa 65, 31-147 Kraków	2006-01-01 wpis do rejestrów posiadaczy odpadów zwolnionych z obowiązku uzyskania zezwolenia	Z 200133* Z 200134 Z 200136
63	JERONIMO MARTINS DYSTRYBUCJA S.A. ul. Żniwna 5, 62-025 Kostrzyn	2006-01-01 wpis do rejestrów posiadaczy odpadów zwolnionych z obowiązku uzyskania zezwolenia	Z 160211* Z 200135* Z 200136

Lp.	Nazwa posiadacza odpadów	Data wydania i rodzaj decyzji	Rodzaj działalności i rodzaj odpadu
64	Corda Sp. z o.o. ul. Łyskowskiego 8, 87-100 Toruń	2006-01-01 wpis do rejestrów posiadaczy odpadów zwolnionych z obowiązku uzyskania zezwolenia	Z 200136
65	"Fabryka Mebli ""BODZIO"" Bogdan Szewczyk" ul. Sycowska 16, 56-416 Twardogóra	2006-01-01 wpis do rejestrów posiadaczy odpadów zwolnionych z obowiązku uzyskania zezwolenia	T 200123* Z 200135* Z 200136

Źródło: WBD

Wykaz instalacji do odzysku i unieszkodliwiania odpadów

Lp	Nazwa i lokalizacja instalacji	Rodzaj instalacji	Moc przerobowa [Mg/r]	Kod procesu	Kody odpadów	Ilość odpadów przetworzonych w 2007 r [Mg]	Ilość odpadów przetworzonych w 2008 r [Mg]
1	PUPH Remtech sp.z o.o. ul. Grota-Roweckiego 130 41-200 Sosnowiec	instalacja służąca do rozszczepiania emulsji olejowo – wodnych	3500	D9	12 01 09* 13 01 05* 12 03 01* 13 05 07*	1565,63 22,37 143,88 163,39	1538,762 9,24 182,0 191,545
2	EKO-BRUD s.c ul. Radocha 4 41-200 Sosnowiec	linia prealpina do recyklingu tworzyw sztucznych	3500		15 01 02	b.d. (linia dzierżawiona)	b.d. (linia dzierżawiona)
3	CTL Haldex S.A. ul. Długa 90 41-208 Sosnowiec	Zakład Przerobu Odpadów Powęglowych	1 000 000	R14	01 01 02 01 04 08 01 04 12 01 04 81	846 689,0	777 155,0
4	ArcelorMittal ul. Niwecka 1 41-200 Sosnowiec	stacja regeneracji kwasu solnego	b.d.		HCl	stacja nie pracuje od 2006 r.	stacja nie pracuje od 2006 r.
5	Technologie Buczek S.A.	instalacja do odlewania metali żelaznych o zdolności wytopu ponad 20 ton na dobę	246 000	R14	12 01 01 12 01 99 17 04 05 19 12 02 10 02 10 10 02 99	łącznie 4909,0	łącznie 4421,3
6	VAC-PACK Folien s.j. ul. Wopistów 41-215 Sosnowiec	EREMA	300	R - regranulacja	jednorodne, foliowe odpady popro- dukcyjne z folii HDPE i LDPE	158,288	197,165

Lp	Nazwa i lokalizacja instalacji	Rodzaj instalacji	Moc przerobowa [Mg/r]	Kod procesu	Kody odpadów	Ilość odpadów przetworzonych w 2007 r [Mg]	Ilość odpadów przetworzonych w 2008 r [Mg]
7	ERSI Poland ul. Zaruskiego 11 41-200 Sosnowiec	instalacja do regeneracji (2 szt.)	101-134 201-336	R2	08 01 17* 14 06 03*	32,610	56,870
		instalacja do rozdrabniania (2 linie)	4800 4000	R3	07 02 13	1264,613	1027,042
8	ERGOMOULDS Sp. z o.o.	Instalacja do rozdrabniania – 8 młynków	4204	R3	07 02 13	29,0	59,326
9	ERGOM Poland	Instalacja do rozdrabniania	1800-9600	R3	07 02 13	2512,163	2334,0
10	CORTEX II Nowopogońska 1, 41-250 Sosnowiec	Zestawienie i stabilizacja odpadów	3000	D9	06 03 13* 06 04 05* 06 06 02* 08 02 01 08 02 02 08 02 99 10 01 04* 10 02 02* 10 02 07* 11 01 08* 11 01 09* 11 01 10 11 01 99 12 01 14* 16 81 02 19 01 11* 19 01 19 19 02 05* 19 02 06 19 08 13* 19 08 14		b.d.

Lp	Nazwa i lokalizacja instalacji	Rodzaj instalacji	Moc przerobowa [Mg/r]	Kod procesu	Kody odpadów	Ilość odpadów przetworzonych w 2007 r [Mg]	Ilość odpadów przetworzonych w 2008 r [Mg]
10	CORTEX II Nowopogońska 1, 41-250 Sosnowiec	Elektrokoagulacyjne rozbijanie emulsji	50	R15	12 01 09* 13 08 02* 13 08 99*	51	b.d.
		Podciśnieniowe odolejanie szlamów	450	R5	12 01 18*	61	b.d.
		Produkcja korektora CORTEF	6100	R4	06 03 16 08 02 01 08 02 02 08 02 99 10 02 08 10 02 10 10 02 15 10 05 80 10 09 03 10 09 10 10 09 12 10 09 99 10 12 01 10 12 03 10 12 08 10 12 99 10 13 06 10 13 14 11 01 10 12 01 01 12 01 02 12 01 14* 12 01 15 12 01 17 12 01 99 19 08 14	635	b.d.

Lp	Nazwa i lokalizacja instalacji	Rodzaj instalacji	Moc przerobowa [Mg/r]	Kod procesu	Kody odpadów	Ilość odpadów przetworzonych w 2007 r [Mg]	Ilość odpadów przetworzonych w 2008 r [Mg]
10	CORTEX II Nowopogońska 1, 41-250 Sosnowiec	Odzysk opakowań	60	R5	15 01 02 15 01 03 15 01 04 15 01 05 15 01 06 15 01 07 15 01 10*	10	b.d.
11	Automotive Lighting Polska Sp. z o.o. Sosnowiec, ul Zaruskiego 11	młyny	b.d.	R14	07 02 13	416,3	163,5
12	Odlewnia Staliwa "BAUPOL" Sp. z o.o. ul. Jana Kiepury 5 41-209 Sosnowiec	Odlewnia Staliwa	1900	R4	12 01 01 17 04 05 10 02 99 12 01 99	1704,4	628,06
13	CTL Maczki-Bór Sp. z o.o. (LOGISTICS) 41-208 Sosnowiec, ul. Długa 90	Instalacja do serwisowania infrastruktury kolejowej	b.d.	R14	15 01 02 16 01 18 17 02 04*	0,1000 1,0000 6,7000	b.d.
14	PT DOX, ul. Chopina 100 43-600 Jaworzno	Kruszarka mobilna PREMIER TRAK firmy BL-Pegson	180 000	R5	17 01 01	190,000	b.d.

Źródło: ankietyzacja oraz WBD

Regulamin dofinansowania ze środków WFOŚiGW w Katowicach zadań z zakresu demontażu, transportu i unieszkodliwiania azbestu

Zatwierdzony uchwałą Zarządu nr 33/2009 z 16.01.2009 r.

Regulamin dotyczy dofinansowania realizacji przedsięwzięć na terenie województwa śląskiego polegających na demontażu, transporcie i unieszkodliwianiu azbestu.

1. Wysokość i forma dofinansowania:

- 1.1. Realizacja zadań polegających na demontażu, transporcie i unieszkodliwianiu azbestu z budynków służby zdrowia, oświaty i opieki społecznej może być dofinansowana w wysokości do 100% kosztów kwalifikowanych, w tym w formie dotacji do 60%.
- 1.2. Realizacja zadań polegających na demontażu, transporcie i unieszkodliwianiu azbestu w ramach programów obszarowych dotyczących budynków stanowiących własność osób fizycznych może być dofinansowana w formie pożyczki w wysokości do 100% kosztów kwalifikowanych. Wnioskodawcą jest jednostka samorządu terytorialnego, która przedkłada zbiorczy wniosek obejmujący budynki wszystkich zainteresowanych mieszkańców.
- 1.3. Realizacja zadań polegających na demontażu, transporcie i unieszkodliwianiu azbestu z budynków, w których utworzono wspólnotę mieszkaniową może być dofinansowana w formie pożyczki do 100% kosztów kwalifikowanych. Wnioskodawcą może być jedynie wspólnota.
- 1.4. Realizacja zadań polegających na demontażu, transporcie i unieszkodliwianiu azbestu z pozostałych obiektów budowlanych może być dofinansowana w formie pożyczki w wysokości do 100% kosztów kwalifikowanych.
- 1.5. Wnioskodawca nie jest zobowiązany do przeznaczenia umorzonej kwoty pożyczki na nowe zadanie ekologiczne.

2. Warunki dodatkowe:

- 2.1. Obiekty objęte wnioskiem o dofinansowanie muszą być zakwalifikowane do I stopnia pilności w „Ocenie stanu i możliwości bezpiecznego użytkowania wyrobów zawierających azbest”, wykonanej zgodnie ze wzorem zawartym w Rozporządzeniu Ministra Gospodarki, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 02.04.2004 roku w sprawie sposobów bezpiecznego użytkowania oraz warunków usuwania wyrobów zawierających azbest (Dz.U. Nr 71, poz. 649).
- 2.2. Koszty kwalifikowane stanowi suma kosztów demontażu, transportu i unieszkodliwienia poprzez składowanie odpadów zawierających azbest.

3. Jako potwierdzenie wykonania zadania oraz osiągnięcia zakładanych efektów ekologicznych i rzeczowych wnioskodawca zobowiązany jest przedłożyć m.in.:

- kserokopie zezwoleń na wytwarzanie, transport i unieszkodliwianie odpadów zawierających azbest wydanych podmiotom świadczącym usługi w zakresie demontażu, transportu i unieszkodliwienia odpadów zawierających azbest,
- kserokopie kart przekazania odpadów zawierających azbest w celu ich unieszkodliwienia na odpowiednim składowisku odpadów azbestowych.

4. Linie kredytowe:

- 4.1. Na realizację zadań polegających na demontażu, transporcie i unieszkodliwianiu azbestu z budynków stanowiących własność osób fizycznych mogą być również uruchamiane bankowe linie kredytowe ze środków WFOŚiGW.
- 4.2. Zasady udzielania kredytów w ramach linii kredytowych będą regulowane odrębnymi przepisami.

	URZĄD MIEJSKI W SOSNOWCU, ul. Mościckiego 14 tel. (032) 296-06-00, fax (032) 296-06-05 WYDZIAŁ OCHRONY ŚRODOWISKA I ROLNICTWA tel. (032) 296-05-79	
	WNIOSEK o dofinansowanie zadania inwestycyjnego z Gminnego* / Powiatowego* Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej	WŚR 03/03

Data aktualizacji: 27.09.2004r.

Sosnowiec, dnia .....
 (rok, miesiąc, dzień)

.....
 pieczęć wnioskodawcy

.....
 numer statystyczny regon i nr EKD

.....
 NIP

I. Dane o wnioskodawcy

1. nazwa,
2. status prawny (podstawa prawna działania podmiotu gospodarczego, jednostki organizacyjnej, itp.),
3. adres, telefon, fax,
4. imię i nazwisko, stanowisko osoby zajmującej się zadaniem ze strony wnioskodawcy,
5. nazwa banku obsługującego wnioskodawcę, nr konta,
6. oświadczenie, że wnioskodawca podlega / nie podlega rygorom ustawy Prawo zamówień publicznych – zgodnie z art. 3.

II. Dane ekologiczno – techniczne zadania.

1. nazwa i opis zadania,
2. data rozpoczęcia zadania,
3. data zakończenia zadania,
4. zaawansowanie rzeczowe zadania (opis) i finansowe w %),
5. lokalizacja zadania w układzie administracyjnym i w środowisku przyrodniczym,
6. informacja o zbieżności zadania z kompleksowymi projektami i programami ekologicznymi,
7. przewidywane do uzyskania efekty ekologiczne (wielkość redukcji zanieczyszczeń w Mg/a dotrzymanie parametrów normatywnych, ocena wpływu na środowisko), techniczne i technologiczne,
8. informacja o innych zadaniach warunkujących uzyskanie w/w efektu ekologicznego,
9. opis zadania (ocena stanu dotychczasowego, opis wybranej technologii i rozwiązań technicznych, obiekty wchodzące w skład zadania i ich charakterystyka techniczna, uzasadnienie konieczności modernizacji),
10. informacja o posiadanej dokumentacji,
11. informacja o procedurze przetargowej zastosowanej lub planowanej do zastosowania i przyjętych kryteriach przy wyborze (protokół z przetargu),

III. Dane ekonomiczne zadania.

1. koszty inwestycyjne ogółem w cenach roku 200... (w zł.) określone na podstawie ..... (np. projektu budowlanego, umowy z wykonawcą, itp.)
2. środki dotychczas poniesione (w zł) tj. ....%
 w tym:
  - a) środki własne
  - b) środki Gminnego FOŚiGW
  - c) środki Powiatowego FOŚiGW
  - d) środki Narodowego/Wojewódzkiego FOŚiGW
  - e) inne

3. środki niezbędne do zakończenia (pkt 1-2 = 3):..... (w zł) tj. .... % w rozbiu na lata i źródła finansowania (w zł i w %):
  - a) środki własne
  - b) wielkość i forma dofinansowania z GFOŚiGW (podać wnioskowaną kwotę dotacji)
  - c) pożyczka / dotacja NFOŚiGW i WFOŚiGW
  - d) inne źródła (wymieniń jakie)
4. przeznaczenie środków GFOŚiGW (podać na jaki zakres rzeczowy).

IV. Dane prawno – organizacyjne.

1. informacja o posiadaniu dokumentów określających warunki ochrony środowiska:
  - a) decyzja o dopuszczalnej emisji
  - b) pozwolenie wodno – prawne na eksploatację
  - c) decyzja o dopuszczalnym poziomie hałasu
  - d) zezwolenie na prowadzenie działalności w wyniku której powstają odpady
  - e) zezwolenia na usuwanie odpadów
  - f) decyzje administracyjne określające obowiązek ograniczenia uciążliwości na środowisko
2. informacja o posiadaniu dokumentów zatwierdzających i uzgadniających zadanie:
  - a) decyzja o uzgodnieniu rozwiązań projektowych mogących pogorszyć stan środowiska
  - b) pozwolenie wodno – prawne na wykonanie obiektów
  - c) pozwolenie na budowę
  - d) inne (np. klauzula zatwierdzająca dokumentację, zapewnienie dostawy gazu, ciepła, energii itp.)
  - e) właściciel obiektu po zakończeniu inwestycji.

Potwierdzam(y) prawdziwość danych i informacji podanych we wniosku

pieczętka i podpis osób
reprezentujących jednostkę

Załączniki do wniosku

1. kopie dokumentów wyszczególnionych w pkt IV (1,2), potwierdzonych za zgodność z oryginałem,
2. harmonogram rzeczowo – finansowy potwierdzony podpisem inspektora nadzoru, kierownika jednostki oraz głównego księgowego, bądź aktualny kosztorys,
3. plan sytuacyjny planowanej inwestycji, schemat technologiczny bądź PT (do wglądu)
4. gwarancje posiadania środków finansowych z innych źródeł finansowania np. oświadczenie, kopie umów kredytowych, wyciąg z uchwały budżetowej gminy,
5. oświadczenie wnioskodawcy o wywiązywaniu się w ostatnich pięciu latach z uiszczenia opłat stanowiących dochody Funduszu Ochrony Środowiska (dotyczy podmiotów korzystających ze środowiska i zobowiązanych do wnoszenia opłat za korzystanie ze środków i szczególnie korzystanie z wód) oraz dowody wpłat.
6. Oświadczenie o tym, że w stosunku do wnioskodawcy znajduje zastosowanie ustawa z dnia 29.01.2004r. Prawo zamówień publicznych (Dz. U. z 2004r. Nr 19, poz. 177, z późniejszymi zmianami).
7. Kserokopię ogłoszenia o przetargu albo zaproszenie do udziału w negocjacjach z zachowaniem konkurencji albo zapytaniem o cenę a także protokół postępowania o zamówienie publiczne.
8. Informacja o terminach i wartości uzyskanej pomocy w okresie trzech kolejnych lat poprzedzających złożenie wniosku o udzielenie pomocy w zakresie wskazanym w art. 37 ustawy z dnia 30.04.2004r. o postępowaniu w sprawach dotyczących pomocy publicznej (Dz. U. Nr 129, poz. 1291).
9. Dokumenty określające status prawny wnioskodawcy (aktualna umowa spółki, statut, wyciąg z właściwego rejestru itp.).

Kserokopie lub kopie składanych dokumentów winny być potwierdzone za zgodność z oryginałem przez osoby do tego upoważnione.

Zgodnie z art. 23 ust. 1 ustawy z dnia 29.08.1997r. o ochronie danych osobowych (tekst jednolity Dz. U. z 2002r. Nr 101, poz. 926, z późniejszymi zmianami) wyrażam zgodę na przetwarzanie przez Urząd Miejski w Sosnowcu, Al. Zwycięstwa 20 danych dotyczących mojej osoby w celu przeprowadzenia postępowania administracyjnego.

Sosnowiec, dn. ....

Zasady
udzielania dofinansowania z Powiatowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej na pokrycie kosztów demontażu wyrobów azbestowych, transportu i unieszkodliwiania odpadów azbestowych dla osób fizycznych posiadających tytuł prawny do budynków zawierających wyroby azbestowe, zlokalizowanych na terenie Gminy Sosnowiec.

1. Gmina Sosnowiec udziela jednorazowego dofinansowania na pokrycie kosztów demontażu wyrobów azbestowych oraz transportu i unieszkodliwiania odpadów azbestowych, w łącznej wysokości 50%, jednak nie więcej niż 1.500,00 zł (jeden tysiąc pięćset złotych 00/100), dla osób fizycznych posiadających tytuł prawny do nieruchomości, na terenie których występują obiekty budowlane zawierające te wyroby.
2. Koszty przeprowadzenia remontu obiektu budowlanego (tj. zastąpienie wyrobów azbestowych nowymi materiałami) pokrywa właściciel obiektu z własnych środków.
3. Prace polegające na usuwaniu wyrobów zawierających azbest powinny być wykonywane przez specjalistyczne firmy, które mają uregulowaną gospodarkę odpadami, zgodnie z art.17 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. o odpadach (Dz.U. Nr 62, poz.628 z późn. zm.), np.: decyzja Prezydenta Miasta Sosnowca, zatwierdzająca program gospodarki odpadami niebezpiecznymi.
4. Prace polegające na usuwaniu wyrobów zawierających azbest powinny być zgłoszone do organu administracji architektoniczno-budowlanej, zgodnie z wymogami ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. Prawo budowlane (tekst jednolity Dz.U. Nr 207, poz.2016 z 2003 r., z późn. zmianami) oraz Rozporządzenia Ministra Gospodarki, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 2 kwietnia 2004 r. w sprawie sposobów i warunków bezpiecznego użytkowania wyrobów zawierających azbest (Dz.U. Nr 71, poz. 649).
5. Warunkiem przyjęcia wniosku jest wcześniejsze przedłożenie Prezydentowi Miasta Sosnowca informacji o wyrobach zawierających azbest i miejscu ich wykorzystywania, sporządzonej zgodnie z załącznikiem nr 2 do Rozporządzenia Ministra Gospodarki, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 23 października 2003 r (Dz.U. Nr 192, poz.1876).
6. Wniosek wraz z wymaganymi dokumentami, tj.:
  - faktura za wykonanie usługi obejmującej demontaż wyrobów azbestowych oraz transport i unieszkodliwianie odpadów azbestowych, wystawiona na Wnioskodawcę,
  - tytuł prawny do nieruchomości (prawo własności, użytkowanie wieczyste, trwałe zarząd, ograniczone prawo rzeczowe, stosunek zobowiązaniowy),
  - w przypadku, gdy Wnioskodawca nie jest właścicielem nieruchomości, do wniosku należy dołączyć zgodę właściciela,
  - kopia zgłoszenia do organu administracji architektoniczno-budowlanej, należy złożyć w tut. Wydziale Ochrony Środowiska i Rolnictwa, po wykonaniu prac remontowo - budowlanych.
7. Wnioski będą przyjmowane na bieżąco i rozpatrywane w cyklu 3-miesięcznym z wyjątkiem IV kwartału (wnioski, które wpłyną po 15 listopada będą rozpatrzone w następnym roku kalendarzowym).
8. O przyznaniu dofinansowania w danym roku, na pokrycie kosztów demontażu wyrobów azbestowych oraz transportu i unieszkodliwiania odpadów azbestowych, będzie decydowała kolejność składania wniosków.
9. Dofinansowaniu podlegać będą prace prowadzone od 01 stycznia 2005 r., a w latach następnych wykonane w roku bieżącym lub poprzedzającym złożenie wniosku, potwierdzone fakturą za wykonanie usługi.

	URZĄD MIEJSKI W SOSNOWCU, Al. Zwycięstwa 20 tel. (032) 296-06-00, fax (032) 296-06-05 WYDZIAŁ OCHRONY ŚRODOWISKA I ROLNICTWA (WŚR) ul. Mościckiego 14, tel. (032) 296-05-79	
	WNIOSEK o dofinansowanie z Powiatowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej na pokrycie kosztów demontażu wyrobów azbestowych, transportu i unieszkodliwiania odpadów azbestowych dla osób fizycznych posiadających tytuł prawny do budynków zawierających wyroby azbestowe, zlokalizowanych na terenie Gminy Sosnowiec.	WŚR 15/09

Data aktualizacji: 1.01.2007r.

Imię Nazwisko .....

Adres .....

.....

Tel. ....

Nr konta.....

NIP.....

PESEL.....

Zwracam się z prośbą o udzielenie dofinansowania na pokrycie kosztów demontażu wyrobów zawierających azbest oraz transportu i unieszkodliwiania odpadów azbestowych, powstałych w trakcie prowadzenia prac demontażowych tych wyrobów, na obiekcie budowlanym nr ....., przy ul. .... w Sosnowcu.

Informuję, że:

1. Budynek został wybudowany w roku .....
2. Posiadam tytuł prawny do nieruchomości: prawo własności, użytkowanie wieczyste, trwałe zarząd, ograniczone prawo rzeczowe, stosunek zobowiązaniowy*.
3. Termin realizacji zadania łącznie z usunięciem w całości wyrobów zawierających azbest.....
4. W obiekcie znajdowało się ..... kg wyrobów zawierających azbest.
5. Do wniosku załączam następujące dokumenty:

Załączniki:

- a) Faktura za wykonanie usługi obejmującej demontaż wyrobów azbestowych oraz transport i unieszkodliwianie odpadów azbestowych.
- b) Tytuł prawny do nieruchomości.
- c) Zgoda właściciela obiektu na przeprowadzenie prac polegających na usuwaniu wyrobów zawierających azbest (jeżeli jest wymagana).
- d) Kopia przyjęcia zgłoszenia prac polegających na usuwaniu wyrobów zawierających azbest przez organ administracji architektoniczno-budowlanej.

Zgodnie z art. 23 ust. 1 ustawy z dnia 29.08.1997r. o ochronie danych osobowych (tekst jednolity Dz. U. z 2002r. Nr 101 poz. 926, z późniejszymi zmianami) wyrażam zgodę na przetwarzanie przez Urząd Miejski w Sosnowcu, Al. Zwycięstwa 20 danych dotyczących mojej osoby w celu przeprowadzenia postępowania administracyjnego.

Sosnowiec, dn. ....

.....

(Podpis Wnioskodawcy)

Uwaga:

Na podstawie kompletnego wniosku (w załączeniu) i po pozytywnym zaopiniowaniu przez Komisję PFOŚiGW oraz zatwierdzeniu przez zarządzenie Prezydenta Miasta, zawierana jest umowa pomiędzy Prezydentem Miasta Sosnowca a Wnioskodawcą. Warunkiem uruchomienia środków jest: umowa, rachunek oraz kontrola służb Urzędu Miasta.

* właściwe podkreślić

Prezydent Miasta Sosnowca

**PROGRAM USUWANIA AZBESTU
I WYROBÓW ZAWIERAJĄCYCH AZBEST
DLA MIASTA SOSNOWCA**

Sierpień 2006 r.

ul. Daleka 33,
60 – 124 Poznań

tel. (+48 61) 65 58 100

fax: (+48 61)65 58 101

www.abrys.pl

e – mail: projekty@abrys.pl

PROGRAM USUWANIA AZBESTU I WYROBÓW ZAWIERAJĄCYCH AZBEST DLA MIASTA SOSNOWCA

Zespół autorski

mgr inż. Przemysław Cudakiewicz

mgr Igor Szymkowiak

mgr Joanna Witkowska

Danuta Tycner

1. WSTĘP.....	5
2. CELE I ZADANIA PROGRAMU.....	5
3. SZKODLIWOŚĆ AZBESTU DLA ZDROWIA LUDZKIEGO	6
4. STAN PRAWNY.....	9
5. KONCEPCJA ZARZĄDZANIA „PROGRAMEM...”	18
6. UWARUNKOWANIA REALIZACJI „PROGRAMU...”.....	20
7. KLASYFIKACJA WYROBÓW ZAWIERAJĄCYCH AZBEST.....	21
8. BILANS WYROBÓW ZAWIERAJĄCYCH AZBEST NA TERENIE MIASTA SOSNOWCA.....	24
9. FINANSOWANIE USUWANIA WYROBÓW AZBESTOWYCH	28
10. HARMONOGRAM USUWANIA WYROBÓW AZBESTOWYCH	37
11. WYTYCZNE DOTYCZĄCE PRZEPISÓW BHP W ZAKRESIE BEZPIECZNEGO USUWANIA WYROBÓW AZBESTOWYCH.....	43
12. WYTYCZNE DLA JEDNOSTEK SAMORZĄDU GMINNEGO, WŁAŚCICIELI, ZARZĄDCÓW NIERUCHOMOŚCI I WYKONAWCÓW PRAC POLEGAJĄCYCH NA ZABEZPIECZENIU I USUWANIU WYROBÓW ZAWIERAJĄCYCH AZBEST	47
13. ZAŁĄCZNIKI.....	51

1. Wstęp

Azbest stanowi poważne zagrożenie dla zdrowia i życia ludzi. W związku z tym powstało wiele regulacji prawnych zakazujących stosowania i produkcji wyrobów zawierających ten minerał, a także nakazujących usunięcie wyrobów już istniejących.

14 maja 2002 r. Rada Ministrów Rzeczypospolitej Polskiej przyjęła długofalowy program usuwania azbestu i wyrobów zawierających azbest stosowanych na terytorium Polski.

Podstawowe cele programu to oczyszczenie terytorium Polski z azbestu oraz usunięcie stosowanych od wielu lat wyrobów zawierających azbest, wyeliminowanie spowodowanych azbestem negatywnych skutków zdrowotnych u mieszkańców Polski, a także sukcesywna likwidacja oddziaływania azbestu na środowisko i doprowadzenie, w określonym czasie, do spełnienia wymogów ochrony środowiska.

Wszyscy znani producenci płyt azbestowo-cementowych, stosowanych przede wszystkim w budownictwie, określali czas użytkowania swoich wyrobów na 30 lat. Wynikało to z kilkudziesięcioletnich doświadczeń w użytkowaniu płyt wytwarzanych powszechnie stosowaną tzw. moką metodą produkcji (metodą Hatscheka), które wskazują, że prawidłowo położone i zamontowane płyty, pomalowane farbą akrylową oraz konserwowane co 5 - 7 lat, praktycznie mogą być użytkowane ponad 30 lat, dlatego terminem docelowym realizacji programu jest 31 grudnia 2032 r.

Przy założonym okresie usuwania do 2032 r., wiele z tych wyrobów przekroczy wszelkie normy i granice bezpiecznego użytkowania. Dlatego niezwykle istotne jest ustalenie kolejności usuwania wyrobów zawierających azbest.

Podstawą prawną wykonania programu jest obowiązek wynikający z „Programu usuwania azbestu i wyrobów zawierających azbest stosowanych na terytorium Polski” oraz z „Planu gospodarki odpadami dla miasta Sosnowca na lata 2004-2015”.

2. Cele i zadania programu

Celem programu jest:

- spowodowanie oczyszczenia obszaru Miasta z azbestu oraz usunięcie stosowanych od wielu lat wyrobów zawierających azbest,
- wyeliminowanie negatywnych skutków zdrowotnych u mieszkańców miasta spowodowanych azbestem oraz ustalenie koniecznych do tego uwarunkowań,
- spowodowanie sukcesywnej likwidacji oddziaływania azbestu na środowisko i doprowadzenie, w określonym horyzoncie czasowym, do spełnienia wymogów ochrony środowiska,

- stworzenie odpowiednich warunków do wdrożenia przepisów prawnych oraz norm postępowania z wyrobami zawierającymi azbest,
- pomoc mieszkańcom miasta w realizacji kosztownej wymiany płyt cementowo – azbestowych zgodnie z przepisami prawa.

Zadaniem programu jest określenie warunków sukcesywnego usuwania wyrobów zawierających azbest. W programie zawarte zostały:

- oszacowane ilości wyrobów azbestowych oraz ich rozmieszczenie na terenie miasta,
- szacunki jednostkowych kosztów usuwania dachowych pokryć azbestowych i płyt azbestowo cementowych,
- propozycje odnośnie udzielania przez samorząd pomocy mieszkańcom w realizacji programu,
- potrzeby kredytowe.

3. Szkodliwość azbestu dla zdrowia ludzkiego

Azbest jest nazwą handlową 6 różnych minerałów z grupy serpentynów i amfiboli występujących w postaci włóknistych skupień. Pod względem chemicznym są uwodnionymi krzemianami magnezu, żelaza, wapnia i sodu. Chorobotwórcze działanie azbestu powstaje w wyniku wdychania włókien, zawieszonych w powietrzu. Dopóki włókna nie są uwalniane do powietrza i nie występuje ich wdychanie, wyroby z udziałem azbestu nie stanowią zagrożenia dla zdrowia. Na typ patologii wpływa rodzaj azbestu, wymiary tworzących go włókien i ich stężenie oraz czas trwania narażenia.

Azbest jest materiałem praktycznie niezniszczalnym, nie ulega on bowiem ani degradacji biologicznej, ani termicznej, w związku z czym po wprowadzeniu do środowiska może on pozostawać tam przez dziesiątki, a nawet przez setki lat. W handlu powszechnie stosowano trzy rodzaje minerałów:

- krokidolit, „azbest niebieski” ma najkorzystniejsze właściwości mechaniczne, przez co był najchętniej wykorzystywany w przemyśle. Należy do grupy amfiboli, jest najbardziej szkodliwy, rakotwórczy i mutagenny - najwcześniej wycofany z użytkowania w latach 80 - tych,
- amosyt, „azbest brązowy”, należący do grupy amfiboli, o szkodliwości pośredniej między krokidolitem i chryzotylem. Ma włókna sztywniejsze i mniej giętkie w porównaniu z chryzotylem. Nie spotykany w wyrobach produkcji polskiej, stosowany w wyrobach europy zachodniej, często w formie tynków i natrysków ogniochronnych,

- chryzotyl „azbest biały” - przedstawiciel grupy serpentynu, - najczęściej z azbestów stosowany w produkcji wyrobów azbestowo - cementowych oraz popularnych wyrobów tkanych i przędz termoizolacyjnych.

Wszystkie rodzaje azbestu umieszczone są na liście czynników rakotwórczych, stanowiącej załącznik nr 1 do Rozporządzenia Ministra Zdrowia i Opieki Społecznej z 11.09.1996 r. Dz. U. nr 121, Poz. 571. „w sprawie czynników rakotwórczych w środowisku pracy oraz nadzoru nad stanem zdrowia pracowników zawodowo narażonych na te czynniki”. Dla uniknięcia groźby chorób, organizm nie powinien być ekspozycyjnie narażony na powietrze „znacznie” zanieczyszczone tymi pyłami. Ekspozycja nieznaczna, przypadkowa wydaje się nieunikniona, tak z uwagi na rozpowszechnienie wyrobów azbestowych, do niedawna w powszechnym będących użyciu, jak z powodu konsekwencji tego rozpowszechnienia - stałej obecności zmiennych, na ogół niewielkich poziomów pyłów azbestu, występujących w powietrzu atmosferycznym w sposób naturalny. Zanieczyszczenia te w obszarach zindustrializowanych występują na nieco wyższych poziomach.

Wyróżniamy trzy rodzaje narażenia na pyły azbestowe, a mianowicie ekspozycję:

- zawodową – związaną z pracą w kopalni oraz w zakładach produkujących i stosujących wyroby azbestowe. Również praca w warsztatach samochodowych i praca przy usuwaniu wyrobów i materiałów zawierających azbest
- parazawodową – dotyczy mieszkańców terenów sąsiadujących z kopalniami i zakładami przetwarzającymi azbest oraz rodzin pracowników tych zakładów
- środowiskową – związana z występowaniem azbestu w powietrzu atmosferycznym, wodzie pitnej i artykułach spożywczych.

Pomimo tego, że azbest był wykorzystywany od czasów starożytnych, to jego szkodliwy wpływ na organizm człowieka rozpoznano dopiero na początku XX wieku. Biologiczna agresywność pyłu azbestowego jest zależna od stopnia penetracji i liczby włókien, które uległy retencji w płucach, jak również od fizycznych i aerodynamicznych cech włókien. Szczególne znaczenie ma w tym przypadku średnica włókien. Włókna cienkie, o średnicy poniżej 3 μm , przenoszone są łatwiej i docierają do końcowych odcinków dróg oddechowych, podczas gdy włókna grube, o średnicy powyżej 5 μm , zatrzymują się w górnych odcinkach dróg oddechowych. Skręcone włókna chryzotyłu o dużej średnicy, mają tendencję do zatrzymywania się wyżej, w porównaniu z igłowymi włóknami azbestów amfibolowych, z łatwością przenikających do obwodowych części płuc. Największe zagrożenie dla organizmu ludzkiego stanowią włókna respirabilne, to znaczy takie, które mogą występować w trwałej postaci w powietrzu i przedostawać się

z wdychanym powietrzem do pęcherzyków płucnych. Są one dłuższe od 5 μm , mają grubość mniejszą od 3 μm , a stosunek długości włókna do jego grubości nie jest mniejszy niż 3 : 1. Ze względu na to, że włókna azbestu chryzotylowego są łatwiej zatrzymywane w górnych partiach układu oddechowego, w porównaniu z włóknami azbestów amfibolowych oraz ze względu na fakt, że są także skuteczniej usuwane z płuc, narażenie na kontakt z azbestem amfibolowym niesie ze sobą ryzyko zdrowotne.

Krótkookresowe narażenie na działanie azbestu może prowadzić do zaburzeń oddechowych, bólów w klatce piersiowej oraz podrażnienia skóry i błon śluzowych. Z kolei chroniczna ekspozycja na włókna azbestowe może być przyczyną takich chorób układu oddechowego jak:

- pylica azbestowa (azbestoza) – rodzaj pylicy płuc spowodowanej wdychaniem włókien azbestowych. Przejawia się suchym, męczącym kaszlem, dusznością wysiłkową, bólami w klatce piersiowej oraz objawami nieżytu oskrzeli i rozedmy płuc. Włókna azbestowe wnikają aż do najgłębszych części płuc. Powstają ciała żelaziste, które powodują uszkodzenia i zwłóknienia tkanki płucnej.

W latach 1976-96 rozpoznano w Polsce 1314 przypadków azbestozy płuc. Powodowana jest przez stosunkowo duże stężenia włókien, a jej okres rozwoju może trwać nawet 30 - 40 lat.

- zmiany opłucnowe – występują już przy niewielkim narażeniu na włókna azbestowe. Powodują one ograniczenie funkcjonowania płuc, a także zwiększają ryzyko zachorowania na raka oskrzeli i międzybłoniaka opłucnej.
- rak płuc – najczęściej powodowanym przez azbest nowotworem dróg oddechowych jest rak oskrzeli. Jest to seria nienaprawionych defektów genetycznych w komórkach prowadzących do rozwoju guza. Ekspozycja na azbest powoduje powstawanie międzybłoniaków opłucnej i otrzewnej. Jest to postępująca choroba prowadząca do śmierci. Okres rozwoju może wynosić nawet 25 – 40 lat, a śmierć następuje po dwóch latach od wystąpienia objawów. Nowotwór ten rozwija się u osób zawodowo narażonych na kontakt z azbestem oraz u osób mieszkających w okolicach kopalni i zakładów przetwórstwa azbestu. Za powstanie tego typu schorzeń odpowiedzialne są wszystkie rodzaje azbestu, ale największą szkodliwość przypisuje się azbestom amfibolowym. Ilość wykrywanych tego typu nowotworów zwiększa się o około 10% rocznie. W Polsce co roku umiera na międzybłoniaka około 120 osób, natomiast we Francji 400 – 600 osób.

Dopuszczalne stężenie pyłu azbestu w powietrzu atmosferycznym w Polsce wynosi 1000 włókien/ m^3 powietrza w pomiarach 24-godzinnych.

Przeprowadzone badania kontrolne środowiskowych stężeń włókien azbestu w aglomeracjach wielkomiejskich wykazały najwyższe, ponadnormatywne stężenia przy węzłach komunikacyjnych zlokalizowanych w Warszawie, Katowicach i Łodzi. Na obszarze Sosnowca nie prowadzono podobnych badań, dlatego brak danych dotyczących stężeń włókien azbestu na terenie miasta. Nie ma w Polsce dokładnych danych dotyczących liczby osób, w przeszłości narażonych zawodowo, oraz w przeszłości i obecnie narażonych środowiskowo. Nadal istnieje skażenie środowiska pyłem azbestu, pochodzącym z tak zwanych „dzikich wysypisk odpadów” – szczególnie w lasach i odkrytych wyrobiskach. Nadal ma miejsce pylenie – w coraz większym stopniu – z uszkodzonych powierzchni płyt na dachach i elewacjach budynków.

Polska powinna zostać objęta stałym monitoringiem stanu zdrowia ludności narażonych na oddziaływanie azbestu, gdyż zagrożenie to stale zwiększa się, na skutek nie usunięcia przyczyn zachorowalności. Poważny niepokój musi budzić fakt, że usuwanie obecnie z dachów i elewacji wyrobów zawierających azbest przez przypadkowe i nieprofesjonalne firmy lub na własną rękę, zwiększa zagrożenie pyłem azbestowym dla mieszkańców kraju.

Usunięcie tych zagrożeń będzie w skali kraju wymagało:

- monitorowania i utworzenia bazy danych o aktualnym narażeniu mieszkańców,
- opracowania programu uwzględniającego również korzyści społeczne i ekonomiczne z powodu obniżenia zachorowalności i zgonów, spowodowanych azbestem,
- powołania do końca roku 2006 Ośrodka referencyjnego dla badań i oceny ryzyka zdrowotnego,

Nie ma dowodów świadczących o tym, że azbest spożyty w wodzie jest szkodliwy dla zdrowia. Zarówno raport WHO jak i stanowisko Państwowego Zakładu Higieny są w tej sprawie jednoznaczne. Dlatego zastępowanie rur azbestowo-cementowych w instalacjach ziemnych wyrobami bezazbestowymi powinno następować sukcesywnie, w miarę technicznego zużycia lub w przypadku woli wymiany na rury bezazbestowe.

4. Stan prawny

- **Ustawa z dnia 19 czerwca 1997 r. o zakazie stosowania wyrobów zawierających azbest** (Dz. U. Nr 101, poz. 628, z 1998r. Nr 156, poz.1018, z 2000 r. Nr 88, poz. 986, z 2001 r. Nr 100, poz. 1085, Nr 154, poz. 1793 oraz z 2003 r. Nr 7, poz. 78 i Nr 65, poz. 596, Dz. U. 2004 r. Nr 3 poz. 20). Ustawa weszła w życie od 28 września 1997 roku. Zakazuje ona wprowadzania na polski obszar celny azbestu, wyrobów zawierających azbest, produkcji wyrobów zawierających azbest oraz obrotu azbestem i wyrobami zawierającymi ten surowiec. Zgodnie z ustawą produkcja płyt azbestowo – cementowych została zakończona we wszystkich zakładach

do 28 września 1998 r., a z dniem 28 marca 1999 r. nastąpił zakaz obrotu tymi płytami. Wyjątek stanowi tylko azbest i wyroby zawierające azbest dopuszczone do produkcji lub do wprowadzenia na polski obszar celny spośród wyrobów określonych w załączniku nr 1 do ustawy. Wykaz tych wyrobów określa corocznie Minister właściwy do spraw gospodarki w drodze rozporządzenia. Wymieniona ustawa praktycznie zamknęła okres stosowania wyrobów zawierających azbest w Polsce, pozostaje natomiast problem sukcesywnego usuwania zużytych wyrobów w sposób niezagrażający zdrowiu ludzi i zanieczyszczeniu środowiska. Ustawa porządkuje również zagadnienia związane z opieką zdrowotną pracowników, którzy mieli kontakt z azbestem.

- **Ustawa z dnia 27 kwietnia 2001 r. o odpadach** (Dz. U. Nr 62, poz. 628, z późn. zm.). Ustawa określa zasady postępowania z odpadami, w sposób zapewniający ochronę życia i zdrowia ludzi oraz ochronę środowiska zgodnie z zasadą zrównoważonego rozwoju, a w szczególności zasady zapobiegania powstawaniu odpadów i ich negatywnego oddziaływania na środowisko, a także odzysku lub unieszkodliwiania odpadów. W ustawie określone są obowiązki wytwórców i posiadaczy odpadów, w tym odpadów niebezpiecznych. Ustawa reguluje całokształt spraw administracyjnych, związanych z postępowaniem przy zbieraniu, transporcie, odzysku i unieszkodliwianiu, w tym składowaniu odpadów, a także wymagań technicznych i organizacyjnych dotyczących składowisk odpadów. Ustawa wprowadza obowiązek opracowania planów gospodarki odpadami na szczeblu krajowym, wojewódzkim, powiatowym i gminnym. Zgodnie z art. 31 ustawy z dnia 27 lipca 2001r. o wprowadzeniu ustawy – Prawo ochrony środowiska, ustawy o odpadach oraz zmianie niektórych ustaw, krajowy plan gospodarki odpadami został przyjęty pod koniec 2001 roku. Art. 10, ust. 4 tej samej ustawy stanowi, że wojewódzkie, powiatowe i gminne programy ochrony środowiska, zawierające plany gospodarki odpadami mają być uchwalone przez odpowiednie organy w następujących terminach:
  - programy wojewódzkie – do 30 czerwca 2003 r. – uchwalane przez sejmiki województw,
  - programy powiatowe – do 31 grudnia 2003 r. - uchwalane przez rady powiatów,
  - programy gminne – do 30 czerwca 2004 r. - uchwalane przez rady gmin.
- **Ustawa z dnia 7 lipca 1994 r. Prawo budowlane** (tekst jednolity Dz. U. z 2003 r. Nr 80, poz.718) Wśród wielu przepisów znajduje się zapis mający zastosowanie w przypadkach występowania azbestu. Art. 30 ust. 3 stanowi: właściwy organ może

nałożyć, w drodze decyzji, obowiązek uzyskania pozwolenia na wykonanie określonego obiektu lub robót budowlanych, objętych obowiązkiem zgłoszenia, o którym mowa w ust. 1 tego art. jeżeli ich realizacja może naruszyć ustalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego lub spowodować:

- zagrożenie bezpieczeństwa ludzi lub mienia
  - pogorszenie stanu środowiska lub stanu zachowania zabytków,
  - pogorszenie warunków zdrowotno-sanitarnych,
  - wprowadzenie, utrwalenie bądź zwiększenie ograniczeń lub uciążliwości dla terenów sąsiednich.
- **Ustawa z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska** (Dz. U. Nr 62, poz. 627, z późn. zm.) Ustawa określa zasady ochrony środowiska oraz warunki korzystania z jego zasobów, z uwzględnieniem wymagań zrównoważonego rozwoju. Ustawa zawiera szereg istotnych i ważnych postanowień dotyczących m.in.:
    - państwowego monitoringu środowiska, jako systemu pomiarów, ocen i prognoz stanu środowiska oraz gromadzenia, przetwarzania i rozpowszechniania informacji o środowisku,
    - opracowania prognoz oddziaływania na środowisko, w tym gospodarki odpadami, a także programów wojewódzkich, zmierzających do przestrzegania standardów jakości środowiska,
    - ochrony powietrza przed zanieczyszczeniem, sposobu postępowania z substancjami stwarzającymi szczególne zagrożenie dla środowiska,
    - kar i odpowiedzialności za nieprzestrzeganie zasad i przepisów dotyczących ochrony środowiska,
    - konieczności oznaczenia instalacji lub urządzeń, w których był lub jest wykorzystywany azbest oraz miejsc, w których on się znajduje.
  - **Ustawa z dnia 27 lipca 2001 r. o wprowadzeniu ustawy – Prawo ochrony środowiska, ustawy o odpadach oraz zmianie niektórych ustaw** (Dz.U. Nr 100, poz. 1085, z późn. zm.). Ustawa reguluje tryb postępowania oraz obowiązki podmiotów określanych ustawą. W art. 54 ustawa odnosi się do odpowiednich zapisów ustawy z dnia 19 czerwca 1997 r. o zakazie stosowania wyrobów zawierających azbest. Ustawa udziela delegacji ministrowi właściwemu do spraw gospodarki, do określenia w drodze rozporządzenia w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw wewnętrznych, ministrem właściwym do spraw transportu oraz ministrem właściwym do spraw środowiska – sposobów i warunków bezpiecznego użytkowania i usuwania wyrobów zawierających azbest.

- **Ustawa z dnia 11 stycznia 2001 r. o substancjach i preparatach chemicznych** (Dz. U. Nr 11, poz. 84, z późn. zm.). Ustawa reguluje – na gruncie prawa europejskiego – problematykę dotyczącą substancji i preparatów chemicznych, w tym niebezpiecznych. Ustawa określa warunki, zakazy lub ograniczenia produkcji, wprowadzania do obrotu lub stosowania substancji i preparatów chemicznych, w celu ochrony przed szkodliwym wpływem tych substancji i preparatów na zdrowie człowieka lub na środowisko. Zgodnie z ustawą tworzy się urząd Inspektora do Spraw Substancji i Preparatów Chemicznych.
- **Ustawa z dnia 28 października 2002 r. o przewozie drogowym towarów niebezpiecznych** (Dz. U. Nr 199, poz. 1671). Ustawa określa zasady przewozu drogowego towarów niebezpiecznych, wymagania w stosunku do kierowców i innych osób wykonujących czynności związane z tym przewozem oraz organy właściwe do sprawowania nadzoru i kontroli w tych sprawach. Przy przewozach materiałów niebezpiecznych w kraju obowiązują przepisy zawarte w załącznikach A i B do Umowy europejskiej dotyczącej międzynarodowego przewozu drogowego towarów niebezpiecznych (ADR) – *Jednolity tekst Umowy ADR* (Dz. U. Nr 30, poz. 287, z 1999 r.). Przepisy umowy ADR oraz ustawy określają warunki załadunku i wyładunku oraz przewozu odpadów niebezpiecznych na składowisko. Pojazdy powinny być zaopatrzone w świadectwo dopuszczenia pojazdu do przewozu materiałów niebezpiecznych wydane przez upoważnioną stację kontroli pojazdów, zaś kierowcy pojazdów winni być przeszkoleni w zakresie przewozu towarów niebezpiecznych.
- **Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. w sprawie zmiany ustawy o odpadach oraz niektórych innych ustaw** (Dz. U. Nr 175, poz. 1458).
- **Zarządzenie Ministra Zdrowia i Opieki Społecznej z dnia 12 marca 1996 r. w sprawie dopuszczalnych stężeń i natężeń czynników szkodliwych dla zdrowia, wydzielonych przez materiały budowlane, urządzenia i elementy wyposażenia w pomieszczeniach przeznaczonych na pobyt ludzi** (M.P. Nr 19, poz. 231). Określa jako niedopuszczalny dodatek azbestu w materiałach budowlanych, z terminem obowiązywania od dnia 1 stycznia 1997 r.
- **Rozporządzenia Ministra Gospodarki w sprawie dopuszczenia wyrobów zawierających azbest do produkcji lub wprowadzania na polski obszar celny** (z 1998 r. Dz. U. Nr 44, poz. 268, z 1999 r. Nr 25, poz. 222, z 2000 r. Nr 15, poz. 188, z 2001 r. Nr 10, poz. 77, z 2002 r. Nr 1, poz. 11 i z 2003 r. Nr 5, poz. 50). Zgodnie

z ustawą z 19 czerwca 1997 o zakazie stosowania wyrobów zawierających azbest, Minister właściwy do spraw gospodarki w porozumieniu z Ministrem właściwym do spraw środowiska, określa corocznie, w drodze rozporządzenia, na wniosek producenta lub innego podmiotu wprowadzającego na polski obszar celny wyroby zawierające azbest, wykaz wyrobów dopuszczonych do produkcji lub wprowadzenia na polski obszar celny spośród wyrobów określonych w załączniku nr 1 do ustawy. W załączniku tym znajdują się:

- płyty uszczelniające azbestowo-kauczukowe,
- uszczelki z tych płyt,
- azbest włóknisty,

Są to wyroby, których ze względów technicznych i technologicznych nie można jeszcze w wielu przypadkach zastąpić wyrobami bezazbestowymi. Dotyczy to przede wszystkim wyrobów o specjalnym przeznaczeniu dla potrzeb m.in. przemysłu chemicznego, rafineryjnego i energetyki.

- **Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 27 września 2001 r. w sprawie katalogu odpadów** (Dz. U. Nr 112, poz. 1206). Zamieszcza rodzaje odpadów zawierających azbest na liście odpadów niebezpiecznych w wymienionych niżej grupach i podgrupach z przypisanym kodem klasyfikacyjnym:

06 07 01* - odpady azbestowe z elektrolizy

06 13 04* - odpady z przetwarzania azbestu

10 11 81* - odpady zawierające azbest (z hutnictwa szkła)

10 13 09* - odpady zawierające azbest z produkcji elementów cementowo -
- azbestowych

15 01 11* - opakowania z metali zawierające niebezpieczne, porowate elementy wzmocnienia konstrukcyjnego (np. azbest) włącznie z pustymi pojemnikami ciśnieniowymi

16 01 11* - okładziny hamulcowe zawierające azbest

16 02 12* - zużyte urządzenia zawierające azbest

17 06 01* - materiały izolacyjne zawierające azbest

17 06 05* - materiały konstrukcyjne zawierające azbest

UWAGA: gwiazdka oznacza odpady niebezpieczne

- **Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 14 lutego 2006 r. w sprawie wzorów dokumentów stosowanych na potrzeby ewidencji odpadów** (Dz. U. Nr 30, poz. 213). Określa wzory dokumentów stosowanych do prowadzenia ilościowej i jakościowej ewidencji odpadów celem zapewnienia kontroli ich przemieszczania. Do prowa-

dzonej ewidencji odpadów obowiązani są posiadacze odpadów, w tym także wytwórcy odpadów. Ewidencje odpadów prowadzi się za pomocą dwóch dokumentów: karty ewidencji odpadów oraz karty przekazania odpadów. Karta przekazania odpadu wypełniana jest w dwóch egzemplarzach przez posiadacza przekazującego odpady na rzecz innego posiadacza odpadów. Posiadacz odpadów, który odpady przejmuje (np. zarządzający składowiskiem odpadów) zobowiązany jest do potwierdzenia na karcie przekazania odpadu fakt przyjęcia odpadu. Karty informacyjne służą do naliczania opłat za umieszczenie w danym roku odpadów na składowisku wnoszonych na rachunek dystrybucyjny urzędu marszałkowskiego właściwego ze względu na miejsce składowania odpadów.

- **Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 11 grudnia 2001 r. w sprawie zakresu informacji oraz wzorów formularzy służących do sporządzania i przekazywania zbiorczych zestawień danych** (Dz. U. Nr 152, poz. 1737). Określa zakres informacji dotyczących składu i właściwości komunalnych osadów ściekowych oraz wzory formularzy do sporządzania i przekazywania zbiorczego zestawienia odpowiednich danych.
- **Rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Socjalnej z dnia 29 listopada 2002 r. w sprawie najwyższych dopuszczalnych stężeń i natężeń czynników szkodliwych dla zdrowia w środowisku pracy** (Dz. U. Nr 217, poz. 1833). Określa najwyższe dopuszczalne stężenia w środowisku pracy pyłów zawierających azbest:
  - a) pyły zawierające azbest chryzotyl - 1,0 mg/m³
    - włókna respirabilne - 0,2 włókien w cm³
  - b) pyły zawierające azbest krokidolit - 0,5 mg/m³
    - włókna respirabilne - 0,2 włókien w cm³
- **Rozporządzenie Ministra Infrastruktury z dnia 19 grudnia 2002 r. w sprawie zakresu i sposobu stosowania przepisów o przewozie drogowym towarów niebezpiecznych** (Dz.U. Nr 236, poz. 1986 z późn. zm.). Przepisy o przewozie drogowym materiałów niebezpiecznych stosuje się odpowiednio do transportu odpadów niebezpiecznych spełniających określone w tych przepisach kryteria klasyfikacyjne dla zaliczenia ich do jednej z klas towarów niebezpiecznych. Przy przewozach materiałów niebezpiecznych w kraju obowiązują przepisy zawarte w załącznikach A i B do Umowy europejskiej dotyczącej międzynarodowego przewozu drogowego towarów niebezpiecznych (ADR) - *Jednolity tekst Umowy ADR* (Dz. U. Nr 30, poz. 287, z 1999 r.). Odpady zawierające azbest pochodzące z budowy, remontu i demontażu obiektów budowlanych oraz odpady izolacyjne

zawierające azbest zgodnie z ADR zaliczone zostały do klasy 9 – różne materiały i przedmioty niebezpieczne, z czego wynikają określone wymagania przy ich transporcie. Posiadacz odpadów zawierających azbest, który prowadzi działalność w zakresie zbierania lub transportu odpadów, obowiązany jest do uzyskania zezwolenia na prowadzenie tej działalności. Zgodnie z ustawą o odpadach zezwolenie wydaje, w drodze decyzji starosta, właściwy ze względu na miejsce siedziby lub zamieszkania posiadacza odpadów. Transportujący odpady niebezpieczne obowiązany jest do posiadania karty ewidencji odpadu, dokumentu obrotu odpadami niebezpiecznymi i dokumentu przewozowego materiałów niebezpiecznych według wymagań ADR.

- **Rozporządzenie Ministra Infrastruktury z dnia 20 grudnia 2002 r. w sprawie kursów dokształcających dla kierowców pojazdów przewożących towary niebezpieczne** (Dz. U. Nr 236, poz. 1987 z późn. zm.). Określa szczegółowe wymagania w stosunku do podmiotów prowadzących kursy dokształcające oraz wzory zezwoleń na ich prowadzenie. Kierowca wyznaczony do przewozu odpadów zawierających azbest obowiązany jest posiadać – poza prawem jazdy – świadectwo ukończenia kursu dokształcającego kierowców pojazdów przewożących materiały niebezpieczne, wydane przez jednostkę upoważnioną przez marszałka województwa.
- **Rozporządzenie Ministra Infrastruktury z dnia 23 grudnia 2002 r. w sprawie świadectwa dopuszczenia pojazdu do przewozu niektórych towarów niebezpiecznych** (Dz. U. Nr 237, poz. 2011). Określa szczegółowe warunki i tryb wydawania świadectwa dopuszczenia pojazdów do przewozu towarów niebezpiecznych, jego wzór i sposób wypełnienia.
- **Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 9 października 2002 r. w sprawie sposobu przedkładania wojewodzie informacji o rodzaju, ilości i miejscach występowania substancji stwarzających szczególne zagrożenie dla środowiska** (Dz. U. Nr 175, poz. 1439). Określa terminy, sposoby przedkładania wojewodzie przez organa władz samorządowych informacji o rodzaju, ilości i miejscu występowania azbestu oraz wyrobów zawierających azbest.

- **Rozporządzenie Ministra Infrastruktury z dnia 23 czerwca 2003 r. w sprawie informacji dotyczącej bezpieczeństwa i ochrony zdrowia oraz planu bezpieczeństwa i ochrony zdrowia** (Dz. U. Nr 120, poz. 1126). Określa zakres i formę informacji dotyczącej bezpieczeństwa i ochrony zdrowia, planu bezpieczeństwa i ochrony zdrowia (zwanego "planem bioz") oraz szczegółowy zakres rodzajów robót budowlanych, stwarzających zagrożenia bezpieczeństwa i zdrowia ludzi (wyroby zawierające azbest).
- **Rozporządzenie Ministra Gospodarki, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 23 października 2003 r. w sprawie wymagań w zakresie wykorzystywania i przemieszczania azbestu oraz wykorzystywania i oczyszczania instalacji lub urządzeń, w których był lub jest wykorzystywany azbest** (Dz. U. Nr 192, poz. 1876)
- **Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 9 listopada 2004 r. w sprawie określenia rodzajów przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko oraz szczegółowych uwarunkowań związanych z kwalifikowaniem przedsięwzięcia do sporządzenia raportu o oddziaływaniu na środowisko** (Dz.U. 2004 r. Nr 257, poz. 2573 z późn. zm.) Sporządzenia raportu o oddziaływaniu przedsięwzięcia na środowisko wymaga transport lub unieszkodliwianie azbestu lub produktów zawierających azbest, w ilości nie niższej niż 200 ton rocznie.
- **Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 5 grudnia 2002 r. w sprawie wartości odniesienia dla niektórych substancji w powietrzu** (Dz. U z 2003 r. Nr 1, poz. 12). Wartość odniesienia dla azbestu (włókna na m³) wynosi uśredniona 2350 µg/m³ w ciągu godziny i 250 µg/m³ dla roku kalendarzowego.
- **Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 9 grudnia 2002 r. w sprawie zakresu, czasu i sposobu oraz warunków prowadzenia monitoringu składowisk odpadów** (Dz.U. Nr 220, poz. 1858). Przepisy rozporządzenia nie stosuje się do składowiska odpadów materiałów izolacyjnych oraz konstrukcyjnych zawierających azbest oraz składowiska odpadów obojętnych.
- **Rozporządzenie Ministra Gospodarki z dnia 30 października 2002 r. w sprawie rodzajów odpadów, które mogą być składowane w sposób nieselektywny** (Dz. U. Nr 191, poz. 1595). W sposób nieselektywny mogą być składowane odpady:
Grupy 17 06 01* - materiały izolacyjne zawierające azbest
Grupy 17 06 05* - materiały konstrukcyjne zawierające azbest

Oznacza to, że odpady obu grup mogą być składowane wspólnie, na tym samym składowisku odpadów niebezpiecznych zawierających azbest. Natomiast nie wolno tych odpadów mieszać i składować z innymi odpadami niebezpiecznymi.

- **Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 24 marca 2003 r. w sprawie szczegółowych wymagań dotyczących lokalizacji, budowy, eksploatacji i zamknięcia, jakim powinny odpowiadać poszczególne typy składowisk odpadów** (Dz. U. Nr 61, poz. 549). Określa m.in. wymagania dotyczące składowania dla odpadów zawierających azbest, wymienionych w katalogu odpadów oznaczonych kodami: 17 06 01* i 17 06.05*.
- **Rozporządzenie Ministra Gospodarki, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 2 kwietnia 2004 r. w sprawie sposobów i warunków bezpiecznego użytkowania i usuwania wyrobów zawierających azbest** (Dz.U. 2004 Nr 71, poz. 649). Określa obowiązki wykonawcy prac polegających na bezpiecznym użytkowaniu i usuwaniu wyrobów zawierających azbest sposoby i warunki bezpiecznego użytkowania oraz usuwania wyrobów zawierających azbest; warunki przygotowania do transportu i transportu wyrobów i odpadów zawierających azbest do miejsca ich składowania; wymagania, jakim powinno odpowiadać oznakowanie wyrobów i odpadów zawierających azbest.
- **Rozporządzenie Ministra Gospodarki i Pracy z dnia 14 października 2005 r. w sprawie zasad bezpieczeństwa i higieny pracy przy zabezpieczaniu i usuwaniu wyrobów zawierających azbest oraz programu szkolenia w zakresie bezpiecznego użytkowania takich wyrobów** (Dz.U. z 2005 r. Nr 216, poz. 1824) Określa obowiązki pracodawcy zatrudniającego pracowników przy usuwaniu wyrobów zawierających azbest.
- **Rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 10 stycznia 2005 r. w sprawie wzoru książeczki badań profilaktycznych dla osoby, która była lub jest zatrudniona w warunkach narażenia zawodowego w zakładach stosujących azbest w procesach technologicznych, sposobu jej wypełnienia i aktualizacji** (Dz.U. z 2005 r. Nr 13, poz. 109). Pracodawca, który zatrudnia lub zatrudniał osobę w warunkach narażenia zawodowego na działanie pyłów zawierających włókna azbestu, wpisuje i aktualizuje w książeczce badań profilaktycznych tej osoby dane osobowe wraz z danymi dotyczącymi okresu zatrudnienia w warunkach narażenia na pył azbestu oraz szczegółowe parametry tego narażenia.

- **Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 14 lutego 2006 roku w sprawie wzorów dokumentów stosowanych na potrzeby ewidencji odpadów** (Dz.U. Nr 30, poz. 213) Rozporządzenia określa wzory dokumentów stosowanych do prowadzenia ilościowej i jakościowej ewidencji odpadów celem zapewnienia kontroli ich przemieszczania. Do prowadzenia ewidencji odpadów obowiązani są posiadacze odpadów (w tym wytwórcy). Ewidencję odpadów prowadzi się za pomocą dwóch dokumentów: karty ewidencji odpadów oraz karty przekazania odpadów (prowadzący działalność związaną tylko z transportem odpadów nie mają obowiązku prowadzenia kart ewidencji odpadów).
- **Rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 15 września 2005 r. w sprawie leków związanych z chorobami wywołanymi pracą przy azbestie** (Dz. U. Nr 189, poz.1603) Rozporządzenie określa wykaz bezpłatnych leków związanych z chorobami wywołanymi pracą przy azbestie, sposób realizacji recept oraz tryb rozliczania przez oddziały wojewódzkie Narodowego Funduszu Zdrowia z budżetem państwa kosztów tych leków.
- **Zarządzenie Ministra Zdrowia i Opieki Społecznej z dnia 12 marca 1996 r. w sprawie dopuszczalnych stężeń i natężeń czynników szkodliwych dla zdrowia, wydzielonych przez materiały budowlane, urządzenia i elementy wyposażenia w pomieszczeniach przeznaczonych na pobyt ludzi** (M.P. Nr 19, poz. 23),
- **Program usuwania azbestu i wyrobów zawierających azbest stosowanych na terytorium Polski – przyjęty przez Radę Ministrów w dniu 14 maja 2002 r.** Określa główne kierunki działania w okresie 30-u lat, potrzebne środki na realizację "Programu...",a także podaje szacunkowe ilości wyrobów zawierających azbest w całym kraju oraz poszczególnych województwach.

5. Koncepcja zarządzania „Programem...”

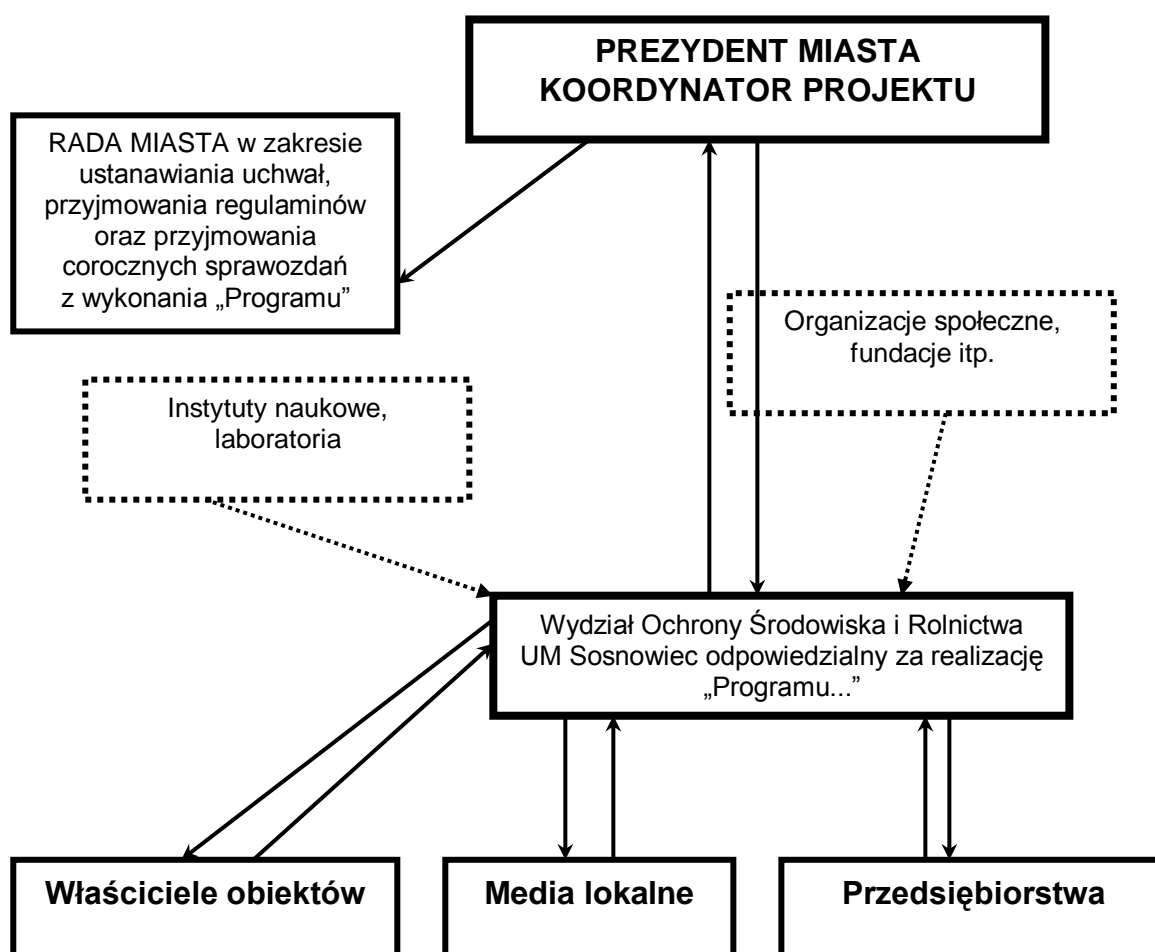
Interdyscyplinarność „Programu...” powoduje konieczność koordynacji wszystkich jednostek i instytucji przedmiotowo odpowiedzialnych za realizację poszczególnych zadań lub pośrednio biorących udział w ich realizacji. Dlatego też zadania będą realizowane na trzech poziomach:

- Centralnym – Rada Ministrów, minister właściwy do spraw gospodarki i w strukturze ministerstwa Główny Koordynator „Programu...”
- Wojewódzkim – wojewoda, samorząd województwa
- Lokalnym – samorząd powiatowy, samorząd gminny

Niezbędnym elementem „Programu...” jest powołanie Głównego Koordynatora, jako osoby odpowiedzialnej za współdziałanie poszczególnych jednostek i instytucji oraz podejmowanie inicjatyw w jego wdrażaniu. Należy zaznaczyć, że „Program...” powinien być realizowany przez istniejące struktury samorządu terytorialnego i nie powodować tworzenia nowych stanowisk w administracji. Nieodzownym elementem wspierającym założenia „Programu...” będzie także współpraca z organizacjami pozarządowymi, instytutami naukowymi oraz mediami.

Rysunek 1 Projekt zarządzania „Programem ...”

Według „Programu usuwania azbestu i wyrobów zawierających azbest stosowanych na terytorium Polski” do zadań szczebla lokalnego należy:

- Uwzględnienie usuwania azbestu i wyrobów zawierających azbest w gminnych planach gospodarki odpadami,
- Współpraca z lokalnymi mediami celem rozpowszechniania informacji dotyczących zagrożeń powodowanych przez azbest oraz wyroby z azbestem,
- Przygotowanie wykazów obiektów zawierających azbest oraz rejonów występującego narażenia na ekspozycję azbestu,

- Przygotowywanie rocznych sprawozdań finansowanych z realizacji zadań „Programu...”

Do zadań rady gminy należy:

- Przyjmowanie rocznych sprawozdań rzeczowo - finansowych z realizacji zadań „Programu....” oraz zatwierdzanie harmonogramu rzeczowo – finansowego na rok następny.

Sprawozdanie roczne winno być wykonane przy uwzględnieniu podanych poniżej wskaźników monitorowania.

Tabela 1 Wskaźniki monitorowania „Programu...” z terenu Miasta Sosnowca

L.p.	Wskaźnik	Jednostka	
	A. Wskaźniki efektywności realizacji „programu ...” i zmiany presji na środowisko		
1.	Ilość usuniętych wyrobów zawierających azbest – wytworzonych odpadów niebezpiecznych	a) w zabudowie jednorodzinnej	Mg/rok
		b) w zabudowie wielorodzinnej	Mg/rok
		c) w sektorze gospodarczym i obiektach użyteczności publicznej	Mg/rok
2.	Ilość unieszkodliwionych odpadów niebezpiecznych zawierających azbest.	Mg/rok	
3.	Stopień usunięcia wyrobów azbestowych	%	

W oparciu o analizę wskaźników będzie możliwa ocena efektywności realizacji „Programu...”.

Lista wskaźników podanych w tabeli powyżej nie jest ostateczna i może ulec rozszerzeniu.

6. Uwarunkowania realizacji „Programu...”

Warunkiem dobrej realizacji „Programu...” jest przestrzeganie przepisów zawartych w niżej wymienionych ustawach:

- z dnia 7 lipca 1994r – Prawo budowlane (tekst ujednolicony) (Dz. U. Nr 89, poz. 414, z późn. zm.),
- z dnia 19 czerwca 1997 r o zakazie stosowania wyrobów zawierających azbest (Dz. U. Nr 101, poz. 628, z późn. zm.),
- z dnia 20 czerwca 1997 r – *Prawo o ruchu drogowym* (Dz. U. Nr 98, poz. 602 z późn. zm.),
- z dnia 12 maja 2000 r – o zasadach wspierania rozwoju regionalnego (Dz. U. Nr 48, poz. 550, z późn. zm.)
- z dnia 27 kwietnia 2001 r. o odpadach (Dz. U. Nr 62, poz. 628),
- z dnia 27 kwietnia 2001 r. - *Prawo ochrony środowiska* (Dz. U. Nr 62, poz. 627),

- z dnia 27 lipca 2001 r o wprowadzeniu ustawy - Prawo ochrony środowiska, ustawy o odpadach oraz o zmianie niektórych ustaw (Dz. U. Nr 100, poz.1085),

Działanie zgodne z wyżej wymienionymi przepisami prawnymi oraz utworzenie podstawowych struktur organizacji przyczyni się do sprawnej i zgodnej z założeniami realizacji „Programu...”. W tym celu należy także opracować program poprawy warunków zdrowotnych ludności oraz warunków ekologicznych środowiska w Polsce oraz uruchomić dobre finansowanie „Programu...” poprzez sukcesywne pozyskiwanie środków z Unii Europejskiej.

7. Klasyfikacja wyrobów zawierających azbest

Mianem azbestu określa się naturalnie występujące, włókniste minerały krzemianowe, powstałe na drodze procesów metamorficznych. Charakterystyczną cechą morfologiczną naturalnie występujących minerałów azbestowych jest równoległa budowa włókien. Wyróżnia się dwie grupy minerałów azbestowych:

- serpentynity – należą do nich: antygoryt, lizardyt i chryzotyl
- amfibole – w skład tej grupy wchodzi bardzo dużo minerałów, a ich główne formy włókniste to: amozyt, krokidolit, azbest antofylitowy, termolitowy i aktynolitowy.

Azbest znalazł szerokie zastosowanie w przemyśle dzięki swoim właściwościom, takim jak:

- niepalność – temperatura topnienia chryzotyłu wynosi 1500-1550°C, natomiast amfiboli 930-1150°C
- odporność na czynniki chemiczne (kwasy i zasady) – szczególnie w przypadku amfiboli
- wysoka wytrzymałość mechaniczna
- niskie przewodnictwo cieplne i elektryczne
- łatwość łączenia się z innymi materiałami (cement, tworzywa sztuczne)
- możliwość przędzenia włókien
- dobre właściwości sorpcyjne

Klasyfikację wyrobów zawierających azbest przeprowadza się na podstawie trzech kryteriów: zawartość azbestu, stosowane spoiwo oraz gęstość objętościowa wyrobu. Wyroby zawierające azbest dzielimy na dwie klasy:

- Klasa I – wyroby o gęstości objętościowej mniejszej od 1000kg/m³ definiowane jako „miękkie”, zawierające powyżej 20% (do 100%) azbestu. Są podatne na uszkodzenia mechaniczne, przez co uwalniają duże ilości włókien azbestowych do otoczenia. Głównie stosowane były w wyrobach tekstylnych w celach ochronnych oraz jako koce

gaśnicze, szczeliwa plecione, tekstury uszczelkowe m.in. w sprzęcie AGD, płytki podłogowe PCW oraz materiały i wykładziny cierne.

- Klasa II – obejmuje wyroby o gęstości objętościowej powyżej 1000kg/m³ definiowane jako „twarde”. Azbestu zawierają poniżej 20%. Włókna są ze sobą mocno związane, więc w przypadku mechanicznego uszkodzenia emisja azbestu do otoczenia jest niewielka. Zagrożenie dla środowiska i zdrowia ludzi stwarza obróbka tych wyrobów (cięcie, wiercenie otworów) oraz rozbijanie w wyniku zrzucania z wysokości w trakcie prac remontowych. Najczęściej w Polsce stosowanymi wyrobami z tej klasy są płyty azbestowo-cementowe faliste i płyty azbestowo-cementowe typ „karo” stosowane jako pokrycia dachowe oraz płyty płaskie wykorzystywane jako elewacje w budownictwie wielokondygnacyjnym. W mniejszych ilościach produkowane i stosowane były rury azbestowo-cementowe służące do wykonywania instalacji wodociągowych i kanalizacyjnych oraz w budownictwie jako przewody kominowe i zsypane.

Tabela 2 Zastosowanie materiałów budowlanych zawierających azbest

Rodzaj wyrobu zawierającego azbest	Zastosowanie
płyty azbestowo-cementowe faliste i gąsiorzy	pokrycia dachowe
płyty azbestowo-cementowe, prasowanie płaskie okładzinowe	ściany osłonowe i działowe okładziny zewnętrzne osłona ścian przewodów windowych, szybów wentylacyjnych i instalacyjnych chłodnie kominowe i wentylatorowe
płyty azbestowo-cementowe, prasowanie płaskie typu "karo"	pokrycia dachowe okładziny zewnętrzne
płyty azbestowo-cementowe autoklawizowane płaskie "acekol" i "kolorys"	okładziny zewnętrzne osłony kanałów wentylacyjnych i klimatyzacyjnych ściany działowe
płyty azbestowo-cementowe konstrukcyjne ogniochronne	osłony ogniochronne i przeciwpożarowe w budynkach i obiektach przemysłowych izolacja urządzeń grzewczych
rury azbestowo-cementowe (ciśnieniowe i bezciśnieniowe)	przewody wodociągowe i kanalizacyjne rynny spustowe zsyków na śmieci przewody kominowe
otuliny azbestowo-cementowe	izolacja urządzeń ciepłowniczych
kształtki budowlane azbestowo-cementowe	przewody wentylacyjne podokienniki osłony rurociągów ciepłowniczych osłony kanałów spalinowych i wentylacyjnych
masy azbestowe natryskowe	izolacja ogniochronna konstrukcji stalowych i przegród budowlanych izolacja akustyczna obiektów użyteczności publicznej

Azbest stosowany był w różnych gałęziach przemysłu (tab. 2)

Tabela 3 Kierunki wykorzystywania azbestu

L.p.	Rodzaje wyrobów	Wyroby	Udział % azbestu w wyrobie	Zastosowanie	Zalety wyrobu
1	Wyroby azbestowo-cementowe	- płyty dekarские - rury ciśnieniowe - płyty okładzinowe i elewacyjne	5-30%	-pokrycie dachowe - elewacje - wodociągi i kanalizacje	- ogniotrwałość - odporność na korozję i gnicie - wytrzymałe mechanicznie - lekkie - trwałe - nie wymagają konserwacji
2	Wyroby izolacyjne	- wata - włóknina - sznury - tkanina termoizolacyjna - taśmy	75-100%	- izolacje kotłów parowych, silników, rurociągów, wymienników ciepła, zbiorników - ubrania i tkaniny termoizolacyjne	- odporne na wysoką temp - trwałe
3	Wyroby uszczelniające	- tektura - płyty azbestowo-kauczukowe - szczeliwa plecione	75-100%	uszczelnienia narażone na : - wysoką temp. - wodę i parę - kwasy i zasady - oleje, gazy spalinowe	- odporność na wysokie temp. - wytrzymałość na ściskanie - dobra elastyczność - odporność chemiczna
4	Wyroby cierne	okładziny cierne klocki hamulcowe	30%	elementy napędów	chroni elementy przed przegrzaniem
5	Wyroby hydroizolacyjne	- lepiki asfaltowe - kity uszczelniające - zaprawy gruntujące - papa dachowa - płytki podłogowe	20-40%	materiały stosowane w budownictwie	
6	Inne	- materiał filtracyjny w przemyśle piwowarskim i w farmacji - wypełniacz lakierów i izolacji przewodów grzewczych - produkcja masek przeciwgazowych		stosowany w różnych przemysłach	

Zgodnie z rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 27 września 2001 r. – w sprawie katalogu odpadów (Dz. U. 2001, Nr 112, poz. 1206) odpady zawierających azbest klasyfikowane są jako odpady niebezpieczne z przypisanymi następującymi kodami klasyfikacyjnymi:

- 06 07 01* - Odpady azbestowe z elektrolizy,
- 06 13 04* - Odpady z przetwarzania azbestu,
- 10 11 81* - Odpady zawierające azbest (z hutnictwa szkła),
- 10 13 09* - Odpady zawierające azbest z produkcji elementów cementowo azbestowych,
- 15 01 11* - Opakowania z metali zawierające niebezpieczne, porowate elementy wzmocnienia konstrukcyjnego (np. azbest) włącznie z pustymi pojemnikami ciśnieniowymi,
- 16 01 11* - Okładziny hamulcowe zawierające azbest,
- 16 02 12* - Zużyte urządzenia zawierające azbest,
- 17 06 01* - Materiały izolacyjne zawierające azbest,
- 17 06 05* - Materiały konstrukcyjne zawierające azbest.

8. Bilans wyrobów zawierających azbest na terenie miasta Sosnowca

Na terenie miasta Sosnowca przeprowadzono inwentaryzację wyrobów azbestowo-cementowych. Inwentaryzacją objęto zabudowania wileorodzinne, obiekty użyteczności publicznej, zabudowania w sektorze gospodarczym oraz obiekty występujące w zabudowie jednorodzinnej.

Rysunek 2

W 2005 r. Urząd Miejski w Sosnowcu rozesłał pisma z ankietami – **załącznik nr 5**, do zarządców/właścicieli nieruchomości wielorodzinnych, instytucji publicznych oraz większych podmiotów gospodarczych z prośbą o przekazanie danych dotyczących ilości wyrobów zawierających azbest w celu wykonania “Harmonogramu usuwania azbestu wraz z monitoringiem”.

W 2006 r., o udostępnienie danych nt. wyrobów zawierających azbest zwrócono się również do właścicieli budynków w zabudowie jednorodzinnej. Dane otrzymano bezpośrednio od właścicieli i zarządców nieruchomości oraz z przeprowadzonej inwentaryzacji przez wykonawcę programu.

W trakcie pobytu w mieście wykonawcom opracowania udało się zinwentaryzować ok. 210 domków jednorodzinnych, na których zidentyfikowano wyroby azbestowe – **załącznik nr 4**. Na podstawie sporządzonych ankiet można ocenić stan i możliwości bezpiecznego użytkowania wyrobów zawierających azbest, zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Gospodarki, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 2 kwietnia 2004 (Dz.U.2004 nr 4, poz. 71) oraz zebrać informację o wyrobach zawierających azbest i miejscu ich wykorzystywania, zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Gospodarki, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 23 października 2003 r. (Dz. U. Nr 192, poz. 1876).

Ponadto część danych dot. wyrobów azbestowych występujących na terenie miasta pozyskano z Powiatowego Inspektoratu Nadzoru Budowlanego

Wyroby zawierające azbest, znajdujące się na terenie miasta Sosnowiec to przede wszystkim płyty dachowe i elewacyjne oraz rury zsypane.

Ogólnie na terenie Sosnowca występuje **1 313 683,37 m²** wyrobów zawierających azbest w postaci płyt azbestowo-cementowych (dachowych – **74 927,6 m²**, elewacyjnych – **1 238 755,47 m²**) oraz **8 218,6 mb** rur azbestowo-cementowych.

Ilość wyrobów azbestowych, występujących w poszczególnych typach zabudowy, przedstawiono w tabeli poniżej:

Tabela 4 Ilość wyrobów azbestowo-cementowych występujących na terenie miasta Sosnowiec, w poszczególnych typach zabudowy

Rodzaj obiektu	Pokrycia dachowe (m ²)	Pokrycia elewacyjne (m ²)	Rury azb.-cem. (mb)	Razem
Zabudowa jednorodzinna	25 791,0	290,0	-	26 081,0 m ²
Zabudowa wielorodzinna	46 117,9	1 223 916,47	8 218,6	1 270 034,37 m ² + 8 218,6 mb
Sektor gospodarczy	3 019,0	14 549,0	-	17 568,0
RAZEM	74 927,9	1 238 755,47	8 218,6	1 313 683,37 m² + 8 218,6 mb

Średnia waga 1 m² płyt azbestowo-cementowych wynosi 13 kg. Znając powierzchnię wyrobów azbestowo-cementowych oraz wagę 1 m² płyty można obliczyć wagę wszystkich płyt azbestowych:

$$1\ 313\ 683,37\ m^2 \times 13\ kg = 17\ 077\ 883,81\ kg = 17\ 077,883\ Mg$$

Natomiast średnia waga 1 mb rur azbestowych wynosi 40 kg. Znając ilość wszystkich rur można obliczyć ich wagę:

$$8\ 218,6\ mb \times 40\ kg = 328\ 744\ kg = 328,744\ Mg$$

Na podstawie powyższych obliczeń ustalono, iż ogólna masa wyrobów azbestowych znajdujących się w obiektach zlokalizowanych na terenie Sosnowca wynosi:

$$17\ 077,883\ Mg + 328,744\ Mg = 17\ 406,627\ Mg$$

Zdecydowana większość wyrobów azbestowych występuje w budynkach wielorodzinnych i zakładowych. W domkach jednorodzinnych występuje **26 081,0 m²** wyrobów azbestowych.

W celu zakwalifikowania wyrobów zawierających azbest do dalszego użytkowania lub usunięcia oraz określenia stopnia pilności działań naprawczych, właściciele obiektów

posiadających obiekty z wyrobami zawierającymi azbest powinni wykonać ocenę stanu i możliwości bezpiecznego użytkowania wyrobów według **załącznika 2** do Rozporządzenia Ministra Gospodarki, Pracy i Polityki Społecznej z 2 kwietnia 2004 r. (Dz. U. nr 71 poz. 649).

Z danych otrzymanych z Urzędu Miasta, z Powiatowego Inspektora Nadzoru Budowlanego oraz z inwentaryzacji wynika, że jakość płyt dachowych jest w średnio zadowalającym stanie. Zdecydowana większość uzyskała 40-60 punktów, co kwalifikuje te pokrycia do ponownej oceny w czasie jednego roku. Odpowiednie zabezpieczenie wyrobów zawierających azbest np. poprzez pomalowanie, może zakwalifikować je do III stopnia pilności. Ok 17% płyt dachowych w mieście wymaga natychmiastowej wymiany.

Tabela 5 Stopień pilności usuwania płyt dachowych

Stopień pilności *	Powierzchnia m ²	Udział procentowy
I stopień pilności >65 punktów	12 633,6	16,86%
II stopień pilności 40-60 punktów	48 877,4	65,23%
III stopień pilności < 35 punktów	13 417,0	17,91%

* zgodnie z Dz.U. 2004 Nr 4, poz. 71

- I stopień pilności – wymiana lub naprawa wymagana bezzwłocznie,
- II stopień pilności – ponowna ocena wymagana w czasie do 1 roku,
- III stopień pilności – ponowna ocena w terminie do 5 lat,

Jakość płyt elewacyjnych na terenie miasta Sosnowiec jest w średnio dobrym stanie technicznym. Natychmiastowej wymiany wymaga 3,39 % płyt, natomiast większość należy ponownie ocenić w ciągu roku.

Tabela 6 Stopień pilności usuwania płyt elewacyjnych

Stopień pilności *	Powierzchnia m ²	Udział procentowy
I stopień pilności >65 punktów	42 045,87	3,39 %
II stopień pilności 40-60 punktów	929 226,9	75,01 %
III stopień pilności < 35 punktów	267 483,0	21,6 %

* zgodnie z Dz.U. 2004 Nr 4, poz. 71

- I stopień pilności – wymiana lub naprawa wymagana bezzwłocznie,
- II stopień pilności – ponowna ocena wymagana w czasie do 1 roku,
- III stopień pilności – ponowna ocena w terminie do 5 lat,

Prawie wszystkie rury azbestowo-cementowe kwalifikują się do ponownej oceny w ciągu roku. Niecałe 2 % rur należy ponownie sprawdzić w ciągu 5 lat.

Tabela 7 Stopień pilności usuwania rur azbestowo-cementowych

Stopień pilności *	Powierzchnia mb	Udział procentowy
I stopień pilności >65 punktów	0	0%
II stopień pilności 40-60 punktów	8 057,0	98,03%
III stopień pilności < 35 punktów	161,6	1,97%

* zgodnie z Dz.U. 2004 Nr 4, poz. 71

- I stopień pilności – wymiana lub naprawa wymagana bezzwłocznie,
- II stopień pilności – ponowna ocena wymagana w czasie do 1 roku,
- III stopień pilności – ponowna ocena w terminie do 5 lat,

W zabudowie jednorodzinnej największą powierzchnię stanowią pokrycia zakwalifikowane do II stopnia pilności, co oznacza, że w przeciągu roku należy powtórzyć ocenę. Do natychmiastowego usunięcia zaliczono 17,8% powierzchni azbestowych.

W zabudowie jednorodzinnej stopień pilności przedstawi się następująco:

Tabela 8 Stopień pilności usuwania azbestu z zabudowy jednorodzinnej

Stopień pilności *	Powierzchnia m ²	Udział procentowy
I stopień pilności >65 punktów	4 652,0	17,8%
II stopień pilności 40-60 punktów	11437,0	43,8%
III stopień pilności < 35 punktów	9 992,0	38,4%

* zgodnie z Dz.U. 2004 Nr 4, poz. 71

- I stopień pilności – wymiana lub naprawa wymagana bezzwłocznie,
- II stopień pilności – ponowna ocena wymagana w czasie do 1 roku,
- III stopień pilności – ponowna ocena w terminie do 5 lat,

9. Finansowanie usuwania wyrobów azbestowych

W związku z zagrożeniem dla zdrowia i życia powodowanym przez azbest, powstało wiele regulacji prawnych zakazujących stosowania i produkcji wyrobów zawierających ten minerał, a także nakazujących usunięcie wyrobów już istniejących.

Źródła finansowania inwestycji ekologicznych związanych z gospodarką odpadami można podzielić na trzy grupy:

- Publiczne – np pochodzące z budżetu państwa, miasta lub gminy lub pozabudżetowych instytucji publicznych,
- Prywatne – np z banków komercyjnych, funduszy inwestycyjnych, towarzystw leasingowych,

- Prywatno-publiczne – np ze spółek prawa handlowego z udziałem gminy.

Dominującymi formami finansowania inwestycji ekologicznych są:

- Zobowiązania kapitałowe – kredyty, pożyczki, obligacje, leasing
- Udziały kapitałowe – akcje i udziały w spółkach
- Dotacje

W Polsce występują najczęściej następujące formy finansowania inwestycji w zakresie gospodarki odpadami:

- fundusze własne inwestorów,
- pożyczki, dotacje i dopłaty do oprocentowania preferencyjnych kredytów udzielane przez Narodowy i Wojewódzkie Fundusze Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej,
- kredyty preferencyjne udzielane np. przez Bank Ochrony Środowiska (BOŚ S.A.) z dopłatami do oprocentowania lub ze środków donatorów, kredyty komercyjne, kredyty konsorcjalne,
- zagraniczna pomoc finansowa udzielana poprzez fundacje i programy pomocowe (np. z ekokonwersji poprzez EKOFUNDUSZ)
- kredyty międzynarodowych instytucji finansowych (Europejski Bank Odbudowy i Rozwoju - EBOiR, Bank Światowy),
- kredyty i pożyczki udzielane przez banki komercyjne,
- leasing.

Fundusze ochrony środowiska i gospodarki wodnej

Zasady funkcjonowania narodowego, wojewódzkich, powiatowych i gminnych funduszy ochrony środowiska i gospodarki wodnej określa Ustawa z dnia 27 kwietnia 2001 r. – Prawo ochrony środowiska (Dz. U. Nr 62, poz. 627 z późniejszymi zmianami).

Zasadniczym celem **Narodowego Funduszu** jest wspieranie finansowe przedsięwzięć podejmowanych dla poprawy jakości środowiska w Polsce. Główne kierunki jego działalności określa Polityka Ekologiczna Państwa, natomiast co roku aktualizowane są cele szczegółowe - dokumenty wewnętrzne Narodowego Funduszu, w tym zwłaszcza zasady udzielania pomocy finansowej oraz lista przedsięwzięć priorytetowych. W zakresie ochrony powierzchni ziemi, w tym ochrony środowiska przed odpadami, zakłada się dofinansowanie zadań inwestycyjnych zgodnych z niżej wymienionymi programami priorytetowymi:

- Likwidacja uciążliwości starych składowisk odpadów niebezpiecznych.

- Unieszkodliwianie odpadów powstających w związku z transportem samochodowym (autozłom, płyny eksploatacyjne, akumulatory, ogumienie, tworzywa sztuczne) oraz zbiórka i wykorzystanie olejów przepracowanych.
- Przeciwdziałanie powstawaniu i unieszkodliwianie odpadów przemysłowych i odpadów niebezpiecznych.
- Realizacja międzygminnych i regionalnych programów zagospodarowania odpadów komunalnych (w tym budowa zakładów przetwórstwa odpadów oraz wspomaganie systemów zagospodarowywania osadów ściekowych).

Rolą **wojewódzkiego funduszu** jest wspieranie finansowe przedsięwzięć proekologicznych o zasięgu regionalnym, a podstawowym źródłem ich przychodów są wpływy z tytułu opłat za korzystanie ze środowiska i administracyjnych kar pieniężnych.

W każdym województwie WFOŚiGW przygotowują na wzór NFOŚiGW listy zadań priorytetowych, które mogą być dofinansowywane z ich środków oraz zasady i kryteria, które będą obowiązywać przy wyborze zadań do realizacji.

Warunki udzielenia dofinansowania:

- udokumentowane pełne pokrycie planowanych kosztów przedsięwzięcia,
- wywiązanie się przez Wnioskodawcę z obowiązku uiszczania opłat i kar, stanowiących przychody Narodowego Funduszu oraz wywiązywania się z innych zobowiązań w stosunku do Funduszu,
- przedsięwzięcie nie może być zakończone,
- udzielone dofinansowanie nie może przekroczyć kosztów przedsięwzięcia.

Fundusze, oprócz udzielania pożyczek i przyznawania dotacji, zgodnie z art. 411 ust. 1 Ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. – Prawo ochrony środowiska (Dz. U. Nr 62, poz. 627 z późniejszymi zmianami) także mogą:

- udzielać dopłat do oprocentowania preferencyjnych kredytów i pożyczek,
- wnosić udziały do spółek działających w kraju,
- nabywać obligacje, akcje i udziały spółek działających w kraju.

W kryteriach oceny Wniosku o dofinansowanie punktowana jest także pozycja przedsięwzięcia na liście przedsięwzięć priorytetowych wojewódzkich funduszy ochrony środowiska i gospodarki wodnej.

Ustawa z dnia 27 kwietnia 2001 r. – Prawo ochrony środowiska (Dz. U. Nr 62, poz. 627 z późniejszymi zmianami) w dziale II rozdziale 4 określa przeznaczenie środków finansowych funduszy gminnych, powiatowych i wojewódzkich.

I tak środki **gminnych funduszy** zgodnie z art. 406 Ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. – Prawo ochrony środowiska (Dz. U. Nr 62, poz. 627 z późniejszymi zmianami) przeznaczone są na:

- edukację ekologiczną oraz propagowanie działań proekologicznych i zasady zrównoważonego rozwoju,
- wspomaganie realizacji zadań państwowego monitoringu środowiska,
- wspomaganie innych systemów kontrolnych i pomiarowych oraz badań stanu środowiska, a także systemów pomiarowych zużycia wody i ciepła,
- realizowanie zadań modernizacyjnych i inwestycyjnych, służących ochronie środowiska i gospodarce wodnej, w tym instalacji lub urządzeń ochrony przeciwpowodziowej i obiektów małej retencji wodnej,
- urządzenie i utrzymywanie terenów zieleni, zadrzewień, zakrzewień oraz parków,
- realizację przedsięwzięć związanych z gospodarką odpadami,
- wspieranie działań przeciwdziałających zanieczyszczeniom,
- profilaktykę zdrowotną dzieci na obszarach, na których występują przekroczenia standardów jakości środowiska,
- wspieranie wykorzystania lokalnych źródeł energii odnawialnej oraz pomoc dla wprowadzania bardziej przyjaznych dla środowiska nośników energii,
- wspieranie ekologicznych form transportu,
- działania z zakresu rolnictwa ekologicznego bezpośrednio oddziałujące na stan gleby, powietrza i wód, w szczególności na prowadzenie gospodarstw rolnych produkujących metodami ekologicznymi położonych na obszarach szczególnie chronionych na podstawie przepisów ustawy o ochronie przyrody,
- inne zadania ustalone przez radę gminy, służące ochronie środowiska i gospodarce wodnej, wynikające z zasady zrównoważonego rozwoju, w tym na programy ochrony środowiska.

Środki **powiatowych funduszy** przeznacza się na wspomaganie działalności wymienionej powyżej a ponadto na:

- realizację przedsięwzięć związanych z ochroną powierzchni ziemi,
- inne zadania ustalone przez radę powiatu, służące ochronie środowiska i gospodarce wodnej, wynikające z zasady zrównoważonego rozwoju, w tym na programy ochrony środowiska.

Fundacje i programy pomocowe

Fundacja EkoFundusz

EkoFundusz jest fundacją powołaną w 1992 r. przez Ministra Finansów dla efektywnego zarządzania środkami finansowymi pochodzącymi z zamiany części zagranicznego długu na wspieranie przedsięwzięć w ochronie środowiska (tzw. konwersja długu). Dotychczas decyzję o ekokonwersji polskiego długu podjęły Stany Zjednoczone, Francja, Szwajcaria, Włochy, Szwecja i Norwegia. Tak więc EkoFundusz zarządza środkami finansowymi pochodzącymi z ekokonwersji łącznie ponad 571 mln USD do wydatkowania w latach 1992 - 2010.

EkoFundusz jest niezależną fundacją działającą według prawa polskiego, a w szczególności wg Ustawy z dnia 6 kwietnia 1984 r. o fundacjach (Dz.U. Nr21 poz. 97, tekst jednolity) a także Statutu. Obecnie Fundatorem jest Minister Skarbu Państwa.

W Statucie EkoFunduszu pięć sektorów ochrony środowiska uznanych zostało za dziedziny priorytetowe. Są nimi:

- ograniczenie transgranicznego transportu dwutlenku siarki i tlenków azotu oraz eliminacja niskich źródeł ich emisji (ochrona powietrza),
- ograniczenie dopływu zanieczyszczeń do Bałtyku oraz ochrona zasobów wody pitnej (ochrona wód),
- ograniczenie emisji gazów powodujących zmiany klimatu Ziemi (ochrona klimatu),
- ochrona różnorodności biologicznej,
- gospodarka odpadami i rekultywacja gleb zanieczyszczonych.

W zakresie gospodarki odpadami priorytetami EkoFunduszu są:

- tworzenie kompleksowych systemów selektywnej zbiórki, recyklingu i unieszkodliwiania odpadów komunalnych i niebezpiecznych,
- przedsięwzięcia związane z eliminacją powstawania odpadów niebezpiecznych w procesach przemysłowych (promocja "czystszych technologii") i likwidacją składowisk odpadów tego rodzaju,
- rekultywacja gleb zanieczyszczonych odpadami niebezpiecznymi stanowiącymi zagrożenie dla zdrowia ludzi lub świata przyrody.

We wszystkich pięciu sektorach pomoc finansową EkoFunduszu uzyskać mogą tylko te projekty, które wykazują się wysoką efektywnością, tj. korzystnym stosunkiem efektów ekologicznych do kosztów. Poza tym zalecane jest, aby projekty spełniały przynajmniej jeden z następujących warunków:

- wprowadzanie na polski rynek nowych technologii z krajów-donorów,
- uruchomienie krajowej produkcji urządzeń dla ochrony środowiska,
- szczególne znaczenie dla ochrony zdrowia.

EkoFundusz udziela wsparcia finansowego w formie bezzwrotnych dotacji a także preferencyjnych pożyczek. Dotacje uzyskać mogą jedynie projekty dotyczące inwestycji związanych bezpośrednio z ochroną środowiska (w ich fazie implementacyjnej), a w dziedzinie przyrody również projekty nie inwestycyjne. EkoFundusz nie dofinansowuje badań naukowych, akcji pomiarowych, a także studiów i opracowań oraz tworzenia wszelkiego rodzaju dokumentacji projektowej.

Z reguły wysokość dotacji dla przedsięwzięć inwestycyjnych obliczana jest ze wskaźników NPV oraz IRR. Jeżeli wniosek o dofinansowanie składa jednostka gospodarcza, dotacja EkoFunduszu z reguły nie przekracza 20% kosztów projektu, a jedynie w szczególnie uzasadnionych przypadkach może dochodzić do 30%.

Gdy inwestorem są władze samorządowe, dotacja może pokryć do 30% kosztów (w przypadkach szczególnych do 50%), a dla jednostek budżetowych, podejmujących inwestycje proekologiczne wykraczające poza ich zadania statutowe, dofinansowanie EkoFunduszu może pokryć do 50% kosztów.

W odniesieniu do projektów, prowadzonych przez pozarządowe organizacje społeczne (przyrodnicze, charytatywne) nie nastawione na generowanie zysków, dotacja EkoFunduszu może pokryć do 80% kosztów w projekcie z dziedziny ochrony przyrody i do 50% w inwestycjach związanych z ochroną środowiska.

EkoFundusz może wspierać zarówno projekty dopiero rozpoczynane, jak i będące w fazie realizacji, jeżeli ich rzeczowe zaawansowanie nie przekracza 60%.

Racjonalna gospodarka odpadami została włączona do sektorów priorytetowych EkoFunduszu dopiero w 1998 r.

Inne fundacje:

- Agencja Rozwoju Komunalnego w Warszawie,
- Environmental Know-How Fund w Warszawie,
- Europejski Fundusz Rozwoju Wsi Polskiej Counterpart Fund w Warszawie,
- Fundacja Współpracy Polsko-Niemieckiej,
- Polska Agencja Rozwoju Regionalnego,
- Program Małych Dotacji GEF,
- Projekt Umbrella.

Banki najbardziej aktywnie wspierające inwestycje ekologiczne:

- Bank Ochrony Środowiska S.A. - statutowo nałożony obowiązek kredytowania inwestycji służących ochronie środowiska,
- Bank Gdański S.A.,
- Bank Rozwoju Eksportu S.A.,
- Polski Bank Rozwoju S.A.,
- Bank Światowy,
- Europejski Bank Odbudowy i Rozwoju.

Institucje leasingowe finansujące gospodarkę odpadami:

- Towarzystwo Inwestycyjno-Leasingowe EKOLEASING S.A.,
- BEL Leasing Sp. z o.o.,
- BISE Leasing S.A.,
- Centralne Towarzystwo Leasingowe S.A.,
- Europejski Fundusz Leasingowy Sp. z o.o.

Fundusze Strukturalne, Fundusz Spójności oraz Programy operacyjne:

Po przystąpieniu Polski do Unii Europejskiej istnieje możliwość finansowania inwestycji w ochronie środowiska z Funduszy Strukturalnych oraz Funduszu Spójności, m.in. w ramach Zintegrowanego Programu Operacyjnego Rozwoju Regionalnego (priorytet III, poddziałanie 3.3.1. „Rewitalizacja obszarów miejskich”) - inwestycje w skali regionalnej i lokalnej. Ramy przedsięwzięć inwestycyjnych finansowanych w przyszłości ze wspomnianych funduszy określa Narodowy Plan Rozwoju (2004-2006). Narodowy Plan Rozwoju (NPR) jest kompleksowym dokumentem określającym strategię społeczno-gospodarczą Polski w pierwszych latach członkostwa w Unii Europejskiej. Dokument ten został przyjęty przez Radę Ministrów 14 stycznia 2003 r., obecnie jest opiniowany przez Komisję Europejską. NPR jest podstawą negocjowania przez Polskę Podstaw Wsparcia Wspólnoty – kierunków i wysokości wsparcia ze strony funduszy strukturalnych na realizację zamierzeń rozwojowych oraz podstawą interwencji z Funduszu Spójności w pierwszych latach członkostwa. NPR 2004-2006 określa najważniejsze działania strukturalne, które Polska będąc członkiem Unii Europejskiej zamierza uruchomić w tych latach. Działania te będą współfinansowane ze środków wspólnotowych, których Polska może otrzymać 11,4 mld euro w latach 2004-2006 (co stanowi ok. 2,2% PKB). Będą one

dotyczyć trzech podstawowych dziedzin wsparcia: przedsiębiorstw, rozwoju infrastruktury oraz rozwoju zasobów ludzkich.

NPR jako dokument integrujący polityki sektorowe oraz uwzględniający potrzeby rozwojowe poszczególnych regionów jest spójny zarówno z politykami krajowymi i regionalnymi, jak i z politykami Wspólnoty Europejskiej, a w szczególności ze: wspólną polityką rolną, wspólną polityką w zakresie rybołówstwa, polityką wspierania zatrudnienia, polityką ochrony środowiska, polityką badawczo-rozwojową.

Norweski Mechanizm Finansowy i Mechanizm Finansowego Europejskiego Obszaru Gospodarczego (EOG)

Konsekwencją członkostwa Polski w Unii Europejskiej było przystąpienie do Europejskiego Obszaru Gospodarczego (EOG). Na mocy *Umowy o rozszerzeniu EOG* z 14 października 2003 r. ustanowiona została pomoc finansowa krajów Europejskiego Stowarzyszenia Wolnego Handlu (EFTA), tworzących EOG – a tym samym korzystających z możliwości, jakie oferuje rynek wewnętrzny UE – dla najmniej zamożnych państw UE. W październiku 2004 r. polski rząd podpisał dwie umowy, które umożliwiają korzystanie z dodatkowych, obok funduszy strukturalnych i Funduszu Spójności Unii Europejskiej, źródeł bezzwrotnej pomocy zagranicznej wdrażania Mechanizmu Finansowego Europejskiego Obszaru Gospodarczego oraz wdrażania Norweskiego Mechanizmu Finansowego. Darczyńcami są trzy kraje EFTA: Norwegia, Islandia i Lichtenstein.

Pomoc zostanie udzielona w ramach dwóch instrumentów finansowych:

- Norweskiego Mechanizmu Finansowego,
- Mechanizmu Finansowego Europejskiego Obszaru Gospodarczego (EOG).

Przyznana Polsce kwota w wysokości 533,51 mln euro będzie wykorzystywana w latach 2004-2009, przy czym ostatni nabór wniosków aplikacyjnych zostanie ogłoszony w 2008 roku. Oba Mechanizmy zostały objęte jednolitymi zasadami i procedurami oraz podlegają jednemu systemowi zarządzania i wdrażania w Polsce. Funkcję koordynacyjną w tym względzie pełni Ministerstwo Gospodarki i Pracy. Wdrażanie Mechanizmów Finansowych w Polsce będzie odbywać się na podstawie Programu Operacyjnego, przy uwzględnieniu wytycznych przygotowanych przez państwa-darczyńców.

Nabór wniosków o dofinansowanie z funduszy Mechanizmów Finansowych EOG będzie ogłaszany co najmniej raz w roku dla alokacji z danego roku oraz niewykorzystanych alokacji z lat poprzednich.

Przedmiot udzielania dofinansowania

Środki finansowe w ramach **Mechanizmu Finansowego Europejskiego Obszaru Gospodarczego** będą dostępne na realizację projektów w następujących sześciu obszarach priorytetowych:

- Ochrona środowiska, w tym środowiska ludzkiego, poprzez m.in. redukcję zanieczyszczeń i promowanie odnawialnych źródeł energii,
- Promowanie zrównoważonego rozwoju poprzez lepsze wykorzystanie i zarządzanie zasobami,
- Badania naukowe.

Środki finansowe z **Norweskiego Mechanizmu Finansowego** mogą wspierać działania podejmowane w ramach wszystkich sześciu priorytetów Mechanizmu Finansowego EOG oraz – na zasadach pierwszeństwa – w zakresie następujących dodatkowych czterech obszarów priorytetowych:

- Wdrażanie przepisów z Schengen, wsparcie Narodowych Planów Działania z Schengen oraz wzmacnianie sądownictwa,
- Ochrona środowiska, ze szczególnym uwzględnieniem wzmocnienia zdolności administracyjnych do wprowadzania w życie odpowiednich przepisów istotnych dla realizacji projektów inwestycyjnych,
- Polityka regionalna i działania transgraniczne,
- Pomoc techniczna przy wdrażaniu *acquis communautaire*.

Wnioskodawcami ubiegającymi się o dofinansowanie projektów ze środków Mechanizmów Finansowych mogą być:

- wszystkie instytucje sektora publicznego i prywatnego,
- organizacje pozarządowe utworzone w prawny sposób w Polsce i działające w interesie publicznym.

W szczególności wnioskodawcami mogą być:

- organy administracji rządowej i samorządowej wszystkich szczebli,
- instytucje naukowe i badawcze,
- instytucje branżowe i środowiskowe,
- organizacje społeczne,
- podmioty partnerstwa publiczno-prywatnego.

.Wysokość udzielanego dofinansowania

- 60% całkowitych kosztów kwalifikowalnych zadania.

Wyjątki stanowią:

- 85% dofinansowania; w przypadku, gdy 15% lub więcej całkowitych kosztów kwalifikowalnych projektu będzie współfinansowane z budżetu państwa lub budżetu jednostek samorządu terytorialnego Mechanizmy Finansowe mogą zapewnić finansowe wsparcie dla reszty kosztów kwalifikowalnych projektu;
- wielkości dofinansowania 85% i więcej; w celu dofinansowania działań w ramach projektów organizacji pozarządowych (w tym partnerów społecznych) lub projektów w ramach Funduszu Kapitału Początkowego oraz funduszu stypendialnego i szkoleniowego, Mechanizm Finansowy EOG i Norweski Mechanizm Finansowy mogą zostać łączone w celu otrzymania dofinansowania wyższego niż opisane powyżej, ale generalnie nie większego niż 90%.

Pomoc finansowa będzie wypłacana w formie refundacji poniesionych udokumentowanych kosztów, zgodnie z ustalonym harmonogramem wydatkowania. W niektórych i uzasadnionych przypadkach dofinansowywany projekt może uzyskać zaliczkę.

Wykorzystanie środków w ramach Mechanizmów Finansowych będzie odbywać się zgodnie z wytycznymi, przygotowanymi przez państwa-darczyńców, dostępne na stronie internetowej www.eog.gov.pl. Lata 2005-2009, przy czym ostatni nabór wniosków aplikacyjnych zostanie ogłoszony w 2008 roku.

10. Harmonogram usuwania wyrobów azbestowych

W celu ustalenia kosztów usunięcia wyrobów zawierających azbest uzyskano informację od kilku firm posiadających zezwolenie na wytwarzanie tego typu odpadów.

Wykaz podmiotów, które posiadają uregulowany stan formalnoprawny w zakresie wytwarzania odpadów zawierających azbest na terenie miasta Sosnowca znajdują się **w załączniku 6**.

Pod uwagę wzięta została cena demontażu azbestu, pakowanie, transport i utylizacja na najbliższych składowiskach w Knurowie i Świętochłowicach. Zaleca się składowanie na w/w składowiskach odpadów azbestowych pochodzących z terenu miasta Sosnowca, ze względu na konieczność realizacji zasady bliskości przemieszczania odpadów, zawartej w ustawie o odpadach. (Dz.U.2001.62.628)

Należy również zaznaczyć, że w ramach budowy „Kompleksowego systemu gospodarki odpadami w Sosnowcu” przewiduje się wybudowanie składowiska odpadów azbestowych przy ul. Grenadierów w Sosnowcu. Planuje się, że w latach 2008-2019 niezbędna pojemność części składowiska w Sosnowcu przeznaczonej na składowanie odpadów azbestowych powinna wynosić 23.700,00 m³ (przy złożeniu ok. 7.900,00 Mg odpadów). Założona głębokość czynna składowiska tego typu odpadów wynosi 8,0 m.

Przy tych założeniach oraz przy przykryciu min. 2 m warstwą gruntu, powierzchnia czynna składowiska wyniesie 4050,0 m². Realizacja przedmiotowego składowiska odpadów azbestowych odbywać się będzie etapowo – działkami na okres 1 roku o powierzchni 15×20, czyli 300,0 m². Na terenie składowiska przewiduje się wybudowanie 14 takich działek (komór), a ich lokalizację przewidziano po stronie południowej realizowanego składowiska odpadów komunalnych.

Powstanie w Sosnowcu składowiska odpadów azbestowych może wpłynąć na obniżenie kosztów usuwania wyrobów azbestowych z terenu miasta.

Tabela 9 Koszty usuwania 1 m² płyt azbestowo-cementowych

	Demontaż	Transport	Utylizacja	Razem
Składowisko I	7 zł/m ²	2,80 zł/m ²	3,50 zł/m ²	13,30 zł/ m²
Składowisko II	7 zł/m ²	1,20 zł/m ²	3,64 zł/m ²	11,84 zł/ m²

Średnia kwota usuwania 1 m² płyt azbestowo-cementowych wynosi 12,57 zł. **Kwota ta nie zawiera podatku VAT.**

Łączny koszt usunięcia wszystkich wyrobów azbestowo-cementowych z miasta Sosnowca wynosi:

- z domków jednorodzinnych:

$$26\ 081\ \text{m}^2 \times 12,57\ \text{zł/m}^2 = 327\ 838,17\ \text{zł}$$

- z zabudowy wielorodzinnej:

$$1\ 270\ 034,37\ \text{m}^2 \times 12,57\ \text{zł/m}^2 = 15\ 964\ 332,03\ \text{zł}$$

- rury azbestowo-cementowe w zabudowie wielorodzinnej:

$$8\ 218,6\ \text{mb} \times 12,57\ \text{zł/mb} = 103\ 307,80\ \text{zł}$$

- z sektora gospodarczego:

$$17\ 568\ \text{m}^2 \times 12,57\ \text{zł/m}^2 = 220\ 829,76\ \text{zł}$$

Razem: **16 616 307,76 zł**

Tabela 10 Harmonogram rzeczowy na lata 2006 - 2032

Lp.	Nazwa zadania	Okres realizacji
1.	Zebranie informacji na temat wyrobów zawierających azbest na terenie miasta Sosnowca	VII 2006
2.	Opracowanie „Programu usuwania azbestu i wyrobów zawierających azbest”	VIII 2006
3.	Zorganizowanie spotkań z mieszkańcami, którzy zgłosili posiadanie wyrobów zawierających azbest, informacja na temat zarejestrowanych firm zajmujących się zdejmowaniem eternitu	2007
4.	Działalność informacyjna i edukacyjna skierowana do właścicieli, zarządców i użytkowników budynków, budowli i instalacji zawierających azbest	2006 - 2032
5.	Realizacja „Programu...”	2007 - 2032
6.	Coroczna aktualizacja bazy danych o obiektach zawierających azbest	2007 – 2032
7.	Monitoring i ocena realizacji „Programu...” w ramach Planu Gospodarki Odpadami dla Miasta Sosnowca	2007 - 2032

Szczegółowy harmonogram realizacji „Programu...” zakłada, że w ciągu pierwszych pięciu lat nastąpi likwidacja tych pokryć eternitowych, które wymagają bezzwłocznego usunięcia. W następnych latach aż do 2032 r. zlikwidowane zostaną kolejne pokrycia, których stopień pilności jest mniejszy.

W celu usunięcia wyrobów zawierających azbest z terenu miasta Sosnowca zaproponowano trzy warianty finansowe (dotyczą one wyłącznie zabudowy jednorodzinnej):

WARIANT 1

Miasto Sosnowiec udziela jednorazowego dofinansowania na pokrycie kosztów demontażu wyrobów azbestowych oraz transportu i unieszkodliwiania odpadów azbestowych w łącznej wysokości 50%, jednak nie więcej niż 1.500,00 zł, dla osób fizycznych posiadających tytuł prawny do nieruchomości na terenie których występują obiekty budowlane zawierające te wyroby.

Płyt azbestowo-cementowych znajdujących się na domkach jednorodzinnych jest około **26 081 m²**. Harmonogram realizacji „Programu...” zakłada, że w ciągu 3 lat zostanie usunięty azbest o I stopniu pilności. W dalszych latach nastąpi zlikwidowanie pozostałych pokryć eternitowych.

Koszty demontażu, transportu i utylizacji, które ponosi właściciel budynku to:

$$\begin{aligned} 26\,081\text{ m}^2 \times 7\text{ zł/m}^2 &= 182\,567\text{ zł} \\ 26\,081\text{ m}^2 \times 2\text{ zł/m}^2 &= 52\,162\text{ zł} \\ 26\,081\text{ m}^2 \times 3,57\text{ zł/m}^2 &= 93\,109,17\text{ zł} \\ \text{RAZEM} &= 327\,838,17\text{ zł} \end{aligned}$$

Urząd Miasta pokrywa (zwraca) 50 % kosztów związanych z demontażem, transportem i utylizacją:

- demontaż **91 283,50 zł**
- transport **26 081 zł**
- utylizacja **46 554,58 zł**
- RAZEM = 163 919,08 zł**

Przykładowo właściciel nieruchomości posiadający 100 m² pokrycia dachowego musi ponieść następujące koszty:

$$\begin{aligned} 100\text{ m}^2 \times 7\text{ zł/m}^2 &= 700\text{ zł} \\ 100\text{ m}^2 \times 2\text{ zł/m}^2 &= 200\text{ zł} \\ 100\text{ m}^2 \times 3,57\text{ zł/m}^2 &= 357\text{ zł} \\ \text{RAZEM} &= 1\,257\text{ zł} \end{aligned}$$

Urząd Miasta finansuje 50 % łącznych kosztów czyli:

- demontaż **350 zł**
- transport **100 zł**
- utylizacja **178,50 zł**
- RAZEM = 628,50 zł**

Dodatkowo właściciel nieruchomości pokryje koszty związane z zamontowaniem nowego pokrycia dachowego.

Co roku Urząd Miasta w Sosnowcu przeznaczą 20.000 zł na finansowanie 50% kosztów związanych z usuwaniem wyrobów azbestowych. Ogólny koszt, jaki poniesie Urząd Miasta to 163.604,85 zł. Kwotę tę należy rozłożyć w taki sposób aby nie przekraczała 20.000 zł rocznie.

WARIANT 2

Urząd Miasta w całości pokrywa koszty związane z demontażem płyt azbestowo-cementowych. Właściciel nieruchomości pokrywa koszty transportu i utylizacji na składowisku.

Koszty realizacji WARIANTU 2 przedstawiają się następująco:

Koszty poniesione przez Urząd Miejski za demontaż płyt azbestowo-cementowych:

$$26.081 \text{ m}^2 \times 7 \text{ zł/m}^2 = 182 \text{ 567 zł}$$

Koszty właścicieli za transport i utylizację:

$$26.081 \text{ m}^2 \times 2 \text{ zł/m}^2 = 52 \text{ 162 zł}$$

$$26.081 \text{ m}^2 \times 3,57 \text{ zł/m}^2 = 93 \text{ 109,17 zł}$$

$$\text{Razem: } 145 \text{ 271,17 zł}$$

Przy założeniach wariantu 2, właściciel nieruchomości posiadający 100 m² pokrycia eternitowego w zabudowie niskiej musi liczyć się z następującymi kosztami (utylizacja i transport):

$$5,57 \text{ zł/m}^2 \times 100 \text{ m}^2 = \underline{557 \text{ zł}}$$

Natomiast Urząd Miejski za demontaż 100 m² eternitu poniósłby następujące koszty:

$$7 \text{ zł/m}^2 \times 100 \text{ m}^2 = \underline{700 \text{ zł}}$$

Właściciele nieruchomości muszą wziąć pod uwagę również dodatkowe koszty związane z zakupem i założeniem nowego pokrycia dachowego.

WARIANT 3

Urząd Miejski finansuje w całości przetransportowanie na składowisko odpadów oraz utylizację na składowisku. Natomiast właściciel nieruchomości poniesie koszty związane z demontażem płyt azbestowo-cementowych.

Koszty realizacji WARIANTU 3 przedstawiają się następująco:

Koszty właściciela nieruchomości (demontaż):

$$26.081 \text{ m}^2 \times 7 \text{ zł/m}^2 = 182 \text{ 567 zł}$$

Koszty Urzędu Miejskiego (transport + utylizacja)

$$26.081 \text{ m}^2 \times 2 \text{ zł/m}^2 = 52 \text{ 162 zł}$$

$$26.081 \text{ m}^2 \times 3,57 \text{ zł/m}^2 = 93 \text{ 109,17 zł}$$

Ogólne koszty Urzędu Miejskiego: 145 271,17 zł

Przy założeniach WARIANTU 3, gdy właściciel nieruchomości posiada 100 m² pokrycia eternitowego w zabudowie niskiej musi liczyć się z następującymi kosztami:

$$7 \text{ zł/m}^2 \times 100 \text{ m}^2 = 700 \text{ zł}$$

Natomiast koszty Urzędu Miejskiego w tym wariantcie wynoszą:

$$2 \text{ zł/m}^2 \times 100 \text{ m}^2 = 200 \text{ zł}$$

$$3,57 \text{ zł/m}^2 \times 100 \text{ m}^2 = 357 \text{ zł}$$

$$\text{RAZEM} = 557 \text{ zł}$$

Właściciele nieruchomości przy założeniach WARIANTU 3 pokryją koszty związane z zakupem i montażem nowego pokrycia dachowego.

Poniższa tabela przedstawia roczne rozbiecie kwoty przeznaczonej na usunięcie azbestu z domków jednorodzinnych z miasta Sosnowca w poszczególnych latach (2007 – 2020).

Tabela 11 Ogólne koszty całkowitej realizacji przedsięwzięcia w wariancie 1, 2 i 3

Wariant	2007 – 2010	2011 - 2015	2016-2020
Roczne rozbiecie procentowe kosztów realizacji „Programu...”	5% rocznie	9% rocznie	7% rocznie
WARIANT 1	zł	zł	zł
- koszty roczne mieszkańców	8 195,95	14 752,72	11 474,34
- koszty roczne UM Sosnowiec	8 195,95	14 752,72	11 474,34
WARIANT 2			
- koszty roczne mieszkańców	7 263,55	13 074,40	10 168,98
- koszty roczne UM Sosnowiec	9 128,35	16 431,03	12 779,69
WARIANT 3			
- koszty roczne mieszkańców	9 128,35	16 431,03	12 779,69
- koszty roczne UM Sosnowiec	7 263,5585	13 074,40	10 168,98

W pierwszej kolejności w latach 2007-2010 proponuje się sfinansowanie 20% inwestycji o najpilniejszym stopniu prac oraz częściowo tych, które zakwalifikowano do II stopnia pilności. W latach 2011-2015 proponuje się sfinansować 45% inwestycji z budynków zakwalifikowanych do II stopnia pilności. W latach 2016-2020 należałoby sfinalizować usuwanie azbestu w pozostałych 35% obiektach zakwalifikowanych do III stopnia pilności.

Korzystając ze wszystkich wariantów właściciele nieruchomości mogliby skorzystać z niskoprocentowanego kredytu. Systematyczna realizacja zapisów w niniejszym „Programie...” będzie możliwa po określeniu w rocznym planie finansowym Powiatowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej odpowiednich środków na ten cel.

W przypadku usuwania azbestu z obiektów znajdujących się w zabudowie innej niż jednorodzinna, w chwili obecnej ciężar finansowy realizacji powyższego zadania spoczywa wyłącznie na ich właścicielach/zarządcach. Podmioty te mogą się jednak starać o dofinansowanie usuwania wyrobów azbestowych z różnych wymienionych w poprzednim rozdziale funduszy. Podstawą otrzymania takiego dofinansowania jest stworzenie odpowiedniego projektu. Właściciele/Zarządcy mogą także otrzymać kredyty, pożyczki i leasing z banków komercyjnych.

Rysunek 3

11. Wytyczne dotyczące przepisów BHP w zakresie bezpiecznego usuwania wyrobów azbestowych

Właściciel (zarządca) obiektów i urządzeń budowlanych z zabudowanymi wyrobami zawierającymi azbest powinien dokonać ich przeglądu technicznego, zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Gospodarki, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 2 kwietnia 2004r w sprawie sposobów i warunków bezpiecznego użytkowania i usuwania wyrobów zawierających azbest (Dz. U. Nr 71 poz. 649) oraz Rozporządzeniem Ministra Gospodarki, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 23 października 2003 r w sprawie wymagań w zakresie wykorzystania i przemieszczania azbestu oraz wykorzystania i oczyszczania instalacji lub urządzeń, w których był lub jest wykorzystywany azbest (Dz. U. Nr 192 poz. 1876).

Wszelkie prace związane z usuwaniem wyrobów zawierających azbest należy dokonywać zgodnie z przepisami ustawy z dnia 7 lipca 1994r Prawo budowlane, rozdz. 4 "Postępowanie poprzedzające rozpoczęcie robót budowlanych", rozdz. 5 "Budowa i oddawanie do użytku obiektów budowlanych".

W przypadku konieczności usunięcia elementów zawierających azbest z obiektów budowlanych, inwestor musi przestrzegać przepisów Prawa Budowlanego oraz przepisów specjalnych dotyczących azbestu.

Inwestor jest zobowiązany do zorganizowania procesu budowy, z uwzględnieniem zawartych w przepisach zasad bezpieczeństwa i ochrony zdrowia, a w szczególności zapewnienie:

- opracowania projektu budowlanego i, stosownie do potrzeb, innych projektów
- objęcia kierownictwa budowy przez kierownika budowy
- opracowania planu bezpieczeństwa i ochrony zdrowia
- wykonania i odbioru robót budowlanych przez osoby o odpowiednich kwalifikacjach zawodowych – art. 18 ust. 1 Ustawy z dnia 27 lipca 2001 r o zmianie ustawy – Prawo budowlane

Jeżeli przy usuwaniu, demontażu i rozbiórce elementów azbestowych lub materiałów zawierających azbest nie wystąpi naruszenie ani wymiana fragmentów konstrukcji budynku oraz gdy nie ulegnie zmianie wygląd elewacji, to pozwolenie na budowę, będące jednocześnie pozwoleniem na rozbiórkę, nie jest wymagane. W przeciwnym wypadku uzyskanie takiego pozwolenia jest konieczne.

Prace mające na celu usunięcie azbestu z obiektu budowlanego, powinny być poprzedzone zgłoszeniem tego faktu właściwemu organowi administracji architektoniczno-budowlanej na 30 dni przed planowanym rozpoczęciem robót.

Tylko przedsiębiorcy posiadający odpowiednią decyzję sankcjonującą wytwarzanie odpadów niebezpiecznych mogą wykonywać prace związane z usuwaniem azbestu. Wykonanie prac przez inwestora we własnym zakresie także wymaga uzyskania takiej decyzji. Wykonawca prac zobowiązany jest sporządzić szczegółowy plan prac, który zawiera przede wszystkim:

- ilość wytworzonych odpadów
- identyfikację rodzaju azbestu
- klasyfikację wytworzonego odpadu
- warunki ochrony zdrowia i bezpieczeństwa pracy

W celu zapewnienia warunków bezpiecznego usuwania wyrobów zawierających azbest z miejsca ich występowania, wykonawca prac obowiązany jest do:

- 1) izolowania od otoczenia obszaru prac przez stosowanie osłon zabezpieczających przed przenikaniem azbestu do środowiska;
- 2) ogrodzenia terenu prac z zachowaniem bezpiecznej odległości od traktów komunikacyjnych dla osób pieszych, nie mniejszej niż 1 m, przy zastosowaniu osłon zabezpieczających przed przenikaniem azbestu do środowiska;
- 3) umieszczenia w strefie prac w widocznym miejscu tablic informacyjnych o następującej treści: "Uwaga! Zagrożenie azbestem"; w przypadku prowadzenia prac z wyrobami

zawierającymi krokidolit treść tablic informacyjnych powinna być następująca:
"Uwaga! Zagrożenie azbestem - krokidolitem";

- 4) zastosowania odpowiednich środków technicznych ograniczających do minimum emisję azbestu do środowiska;
- 5) zastosowania w obiekcie, gdzie prowadzone są prace, odpowiednich zabezpieczeń przed pyleniem i narażeniem na azbest, w tym uszczelnienia otworów okiennych i drzwiowych, a także innych zabezpieczeń przewidzianych w planie bezpieczeństwa i ochrony zdrowia;
- 6) codziennego usuwania pozostałości pyłu azbestowego ze strefy prac przy zastosowaniu podciśnieniowego sprzętu odkurzającego lub metodą czyszczenia na mokro;
- 7) izolowania pomieszczeń, w których zostały przekroczone dopuszczalne wartości stężeń pyłu azbestowego dla obszaru prac, w szczególności izolowania pomieszczeń w przypadku prowadzenia prac z wyrobami zawierającymi krokidolit;
- 8) stosowania zespołu szczelnych pomieszczeń, w których następuje oczyszczenie pracowników z azbestu (komora dekontaminacyjna), przy usuwaniu pyłu azbestowego przekraczającego dopuszczalne wartości stężeń;
- 9) zapoznania pracowników bezpośrednio zatrudnionych przy pracach z wyrobami zawierającymi azbest lub ich przedstawicieli z planem prac, a w szczególności z wymogami dotyczącymi bezpieczeństwa i higieny pracy w czasie wykonywania prac.

Prace związane z usuwaniem wyrobów zawierających azbest prowadzi się w sposób uniemożliwiający emisję azbestu do środowiska oraz powodujący zminimalizowanie pylenia poprzez:

- nawilżanie wodą wyrobów zawierających azbest przed ich usuwaniem lub demontażem i utrzymywanie w stanie wilgotnym przez cały czas pracy;
- demontaż całych wyrobów (płyt, rur, kształtek) bez jakiegokolwiek uszkodzenia, tam gdzie jest to technicznie możliwe;
- odspajanie materiałów trwale związanych z podłożem przy stosowaniu wyłącznie narzędzi ręcznych lub wolnoobrotowych, wyposażonych w miejscowe instalacje odciągające powietrze;
- prowadzenie kontrolnego monitoringu powietrza w przypadku stwierdzenia występowania przekroczeń najwyższych dopuszczalnych stężeń pyłu azbestu w środowisku pracy, w miejscach prowadzonych prac, w tym również z wyrobami zawierającymi krokidolit;
- codzienne zabezpieczanie zdemontowanych wyrobów i odpadów zawierających azbest oraz ich magazynowanie na wyznaczonym i zabezpieczonym miejscu.

Wykonawca usuwający azbest zobowiązany jest złożyć pisemne oświadczenie o prawidłowości wykonanych prac i oczyszczeniu terenu z pyłu azbestowego. Oświadczenie to przechowuje się przez okres co najmniej 5 lat. Ponadto wykonawca pakuje i przygotowuje odpady azbestowe do transportu.

Transport wyrobów i odpadów zawierających azbest, należy wykonać w sposób uniemożliwiający emisję azbestu do środowiska, w szczególności przez:

- 1) szczelne opakowanie w folię polietylenową o grubości nie mniejszej niż 0,2 mm wyrobów i odpadów o gęstości objętościowej równej lub większej niż 1.000 kg/m³;
- 2) zestalenie przy użyciu cementu, a następnie po utwardzeniu szczelne opakowanie w folię polietylenową o grubości nie mniejszej niż 0,2 mm odpadów zawierających azbest o gęstości objętościowej mniejszej niż 1.000 kg/m³;
- 3) szczelne opakowanie odpadów pozostających w kontakcie z azbestem i zakwalifikowanych jako odpady o gęstości objętościowej mniejszej niż 1.000 kg/m³ w worki z folii polietylenowej o grubości nie mniejszej niż 0,2 mm, a następnie umieszczenie w opakowaniu zbiorczym z folii polietylenowej i szczelne zamknięcie;
- 4) utrzymywanie w stanie wilgotnym odpadów trakcie ich przygotowywania do transportu;
- 5) oznakowanie opakowań;
- 6) magazynowanie przygotowanych do transportu opakowań w osobnych miejscach zabezpieczonych przed dostępem osób niepowołanych.

Odpady może przekazać tylko podmiotom, które uzyskały zezwolenie właściwego organu na prowadzenie działalności w zakresie unieszkodliwiania odpadów azbestowych i transportu tych odpadów. Prawidłowość wykonywanych działań w tym zakresie powinna być potwierdzona kartami ewidencji i przekazania odpadów.

12. Wytyczne dla jednostek samorządu gminnego, właścicieli, zarządców nieruchomości i wykonawców prac polegających na zabezpieczeniu i usuwaniu wyrobów zawierających azbest

- **Informowanie mieszkańców gminy o skutkach narażenia na azbest i obowiązku sukcesywnego usuwania go przez właścicieli nieruchomości Gminy w pierwszej kolejności powinny skupić się na działaniach edukacyjno — informacyjnych skierowanych do mieszkańców.** Na gminy nałożony został obowiązek informowania mieszkańców na temat negatywnych skutków oddziaływania azbestu na stan zdrowia mieszkańców oraz o możliwości usunięcia wyrobów zawierających azbest, co ma na celu skłonienie właścicieli nieruchomości do wypełnienia nałożonego na nich ustawowo obowiązku usunięcia wyrobów zawierających azbest do 2032r. Gminy muszą więc zadbać, aby formularze, na podstawie których dokonywana ma być ocena stanu nieruchomości pod kątem obecności azbestu i stopnia jego zużycia, były dostępne w urzędzie oraz — o ile istnieje taka możliwość — również na stronie internetowej gminy. Gminy mają także służyć pomocą swoim mieszkańcom na temat wymaganych procedur usuwania, zabezpieczania, wywożenia i składowania azbestu. Informacje te powinny znaleźć się na stronie internetowej urzędu gminy, na tablicach informacyjnych w jego budynku, ulotkach i plakatach, a także być przekazywane podczas spotkań z mieszkańcami. Gminy powinny szukać sojuszników swoich działań wśród lokalnych dziennikarzy starając się zainteresować ich tematyką azbestu, szczególnie w skali regionu, oraz służąc informacjami na temat jego usuwania tak, aby wzmacniać prowadzone przez siebie działania informacyjno-edukacyjne.
- **Inwentaryzacja wyrobów zawierających azbest na terenie gminy** Informacje podawane przez właścicieli nieruchomości powinny być zbierane w postaci wypełnionych arkuszy „Oceny stanu i możliwości bezpiecznego użytkowania wyrobów zawierających azbest” (załącznik 1). Na ich podstawie ma zostać sporządzony zbiorczy wykaz obiektów zawierających azbest, wg trzech grup pilności, w zależności od stopnia zagrożenia. Oprócz zbierania informacji od prywatnych właścicieli nieruchomości, gmina powinna dokonać oceny stanu nieruchomości, której sama jest właścicielem. Uczciwa i rzetelna ocena oraz inwentaryzacja są jedynym sposobem na uzyskanie wsparcia finansowego na cele związane z usuwaniem azbestu. O tym także mieszkańcy powinni zostać poinformowani przez gminę.
- **Opracowanie sprawozdania dotyczącego stanu i możliwości bezpiecznego użytkowania wyrobów zawierających azbest** Informacje zebrane na podstawie arkuszy ocen powinny być przekazywane raz w roku do właściwego urzędu nadzoru

budowlanego w powiecie. Sprawozdania mają być sporządzone - podobnie do zbiorczego wykazu obiektów zawierających azbest -według trzech grup pilności.

- Pozyskiwanie środków finansowych Usuwanie wyrobów zawierających azbest, szczególnie w przypadku elementów budowlanych jest kosztowne i wymaga odpowiednich nakładów finansowych. Istnieje jednak możliwość uzyskania wsparcia ze strony krajowych lub zagranicznych funduszy na ochronę środowiska. Pieniądze te przeznaczone są na realizację dużych projektów, dlatego właściciele powinni łączyć się w większe grupy i aplikować o pieniądze wspólnie. Takie postępowanie wymaga ustanowienia przedstawiciela mogącego występować i działać w ich imieniu. Może nim być m.in. gmina lub związek gmin. Inicjująca rola gminy w tych działaniach jest bardzo ważna, bowiem wielu mieszkańców nie będzie stać na pokrycie kosztów usunięcia azbestu samodzielnie, a w konsekwencji będzie on nadal stanowił zagrożenie.

Obowiązki właścicieli, zarządców lub użytkowników nieruchomości:

- kontrola wyrobów zawierających azbest znajdujących się w obiektach, urządzeniach budowlanych, urządzeniach przemysłowych lub innych miejscach zawierających azbest,
- sporządzenie i przedłożenie organowi nadzoru budowlanego oceny stanu i dokumentacji miejsca zawierającego azbest,
- usuwanie wyrobów zawierających azbest zakwalifikowanych zgodnie z oceną do wymiany na skutek nadmiernego zużycia wyrobu lub jego uszkodzenia,
- sporządzenie (corocznie) planu kontroli jakości powietrza obejmującej pomiar stężenia azbestu, dla każdego pomieszczenia, w którym znajdują się instalacje lub urządzenia zawierające azbest lub wyroby zawierające azbest,
- przegląd i oznakowanie, w sposób przewidziany przez prawo, miejsc, w których był lub jest wykorzystywany azbest lub wyroby zawierające azbest,
- sporządzenie inwentaryzacji zastosowanych wyrobów zawierających azbest poprzez sporządzenie spisu z natury,
- sporządzenie i przedłożenie marszałkowi województwa (dot. przedsiębiorców) lub prezydentowi miasta (dot. osób fizycznych niebędących przedsiębiorcami) oraz coroczna aktualizacja informacji o:
  - wyrobach zawierających azbest i miejscu ich wykorzystywania (zał. 2),
  - wyrobach zawierających azbest, których wykorzystanie zastało zakończone (zał. 3),

- zgłoszenie właściwemu organowi architektoniczno-budowlanemu prac polegających na zabezpieczaniu lub usuwaniu wyrobów zawierających azbest zgodnie z przepisami budowlanymi.

Obowiązki wykonawców prac polegających na zabezpieczeniu i usuwaniu wyrobów zawierających azbest:

- uzyskanie pozwolenia, decyzji zatwierdzającej program gospodarowania odpadami niebezpiecznymi albo złożenie organowi informacji o wytwarzanych odpadach oraz o sposobie gospodarowania odpadami niebezpiecznymi (zależnie od ilości wytwarzanych odpadów),
- przeszkolenie przez uprawnioną instytucję zatrudnianych pracowników i osób kierujących lub nadzorujących, w zakresie bezpieczeństwa i higieny pracy przy zabezpieczaniu i usuwaniu tych wyrobów oraz w zakresie przestrzegania procedur dotyczących bezpiecznego postępowania z wyrobami zawierającymi azbest,
- opracowanie przed rozpoczęciem prac szczegółowego planu prac usuwania wyrobów zawierających azbest, obejmującego w szczególności:
  - identyfikację azbestu w przewidzianych do usunięcia materiałach, na podstawie udokumentowanej informacji od właściciela lub zarządcy obiektu albo też na podstawie badań przeprowadzonych przez akredytowane laboratorium,
  - informacje o metodach wykonywania planowanych prac,
  - zakres niezbędnych zabezpieczeń pracowników oraz środowiska przed narażeniem na szkodliwość emisji azbestu, w tym problematykę określoną przepisami dotyczącymi planu bezpieczeństwa i ochrony zdrowia,
  - ustalenie niezbędnego dla rodzaju wykonywanych prac monitoringu powietrza;
  - posiadanie niezbędnego wyposażenia technicznego i socjalnego zapewniającego prowadzenie określonych planem prac oraz zabezpieczeń pracowników i środowiska przed narażeniem na działanie azbestu.
  - zgłoszenie prac polegających na zabezpieczeniu lub usunięciu wyrobów zawierających azbest z obiektu, urządzenia budowlanego lub instalacji przemysłowej, właściwemu organowi nadzoru budowlanego oraz właściwemu okręgowemu inspektorowi pracy.
- zapewnienie warunków bezpiecznego usuwania wyrobów zawierających azbest z miejsca ich występowania w sposób określony w § 8 rozporządzenia Ministra Gospodarki, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 21 kwietnia 2004r. w sprawie sposobów i warunków bezpiecznego użytkowania i usuwania wyrobów zawierających azbest,

-
- złożenie właścicielowi, użytkownikowi wieczystemu lub zarządcy nieruchomości, urządzenia budowlanego, instalacji przemysłowej lub innego miejsca zawierającego azbest, pisemnego oświadczenia o prawidłowości wykonania prac oraz o oczyszczeniu terenu z pyłu azbestowego, z zachowaniem właściwych przepisów technicznych i sanitarnych.

13. Załączniki

ZAŁĄCZNIK 1 (Dz.U. 04.71.649)

WZÓR

OCENA stanu i możliwości bezpiecznego użytkowania wyrobów zawierających azbest

Miejsce/ obiekt/ urządzenie budowlane /instalacja przemysłowa:
.....
Adres miejsca/ obiektu/ urządzenia budowlanego/ instalacji
przemysłowej:
.....
Pomieszczenie: .....
Rodzaj/nazwa wyrobu ¹⁾ .....
Ilość wyrobów (m², tony) ²⁾ .....

Grupa / Nr	Wyrób - rodzaj	Ocena	Przyjęta punktacja
I.	Sposób zastosowania azbestu		
1.	Powierzchnia pokryta masą natryskową z azbestem (torkret)		30
2.	Tynk zawierający azbest		30
3.	Lekkie płyty izolacyjne z azbestem (ciężar obj. < 1.000 kg/m ³)		25
4.	Pozostałe wyroby z azbestem		10
II.	Rodzaj azbestu		
5.	Azbest chryzotylowy		5
6.	Inny azbest (np. krokidolit)		15
III.	Struktura powierzchni wyrobu z azbestem		
7.	Rozluźniona (naruszona) struktura włókien		30
8.	Mocna struktura włókien, lecz bez albo z niewystarczającą powłoką farby zewnętrznej		10
9.	Pomalowana i nieuszkodzona powłoka zewnętrzna		0
IV.	Stan zewnętrzny wyrobu z azbestem		
10.	Duże uszkodzenia		30 ³⁾
11.	Małe uszkodzenia		10 ⁴⁾
12.	Brak		0
V.	Możliwość uszkodzenia powierzchni wyrobu z azbestem		
13.	Wyrób jest przedmiotem jakichś prac		15
14.	Wyrób przez bezpośrednią dostępność narażony na uszkodzenia (do wysokości 2 m)		10
15.	Wyrób narażony na uszkodzenia mechaniczne		10
16.	Wyrób narażony na wstrząsy i drgania		10
17.	Wyrób narażony na działanie czynników atmosferycznych (na zewnątrz obiektu)		10
18.	Wyrób znajduje się w zasięgu silnych ruchów powietrza		10
19.	Wyrób nie jest narażony na wpływy zewnętrzne		0
VI.	Wykorzystanie pomieszczenia		
20.	Regularnie przez dzieci, młodzież lub sportowców		35
21.	Trwałe lub częste przebywanie w pomieszczeniach innych osób		30
22.	Czasowo wykorzystywane pomieszczenie		20

23.	Rzadko wykorzystywane pomieszczenie		10
VII.	Usytuowanie wyrobu		
24.	Bezpośrednio w pomieszczeniu		30
25.	Za zawieszonym, nieszczelnym sufitem lub innym pokryciem		25
26.	W systemie wywietrzania pomieszczenia (kanały wentylacyjne)		25
27.	Za zawieszonym szczelnym sufitem lub innym pokryciem, ponad pyłoszczelną powierzchnią lub poza szczelnym kanałem wentylacyjnym		10

Suma punktów oceny .....

Stopień pilności I

(wymiana lub naprawa wymagana bezzwłocznie) - 65 i więcej punktów

Stopień pilności II

(ponowna ocena wymagana w czasie do 1 roku) - powyżej 35 do 60 punktów

Stopień pilności III

(ponowna ocena w terminie do 5 lat) - do 35 punktów

UWAGA: podkreślić należy tylko jedną pozycję w grupie, jeśli wystąpi więcej niż jedna, podkreślić należy najwyższą punktację. Zsumować ilość punktów, ustalić ocenę końcową i stopień pilności.

.....
Oceniający nazwisko i imię

.....
Właściciel / Zarządca

.....
Adres

data .....

- 1) Według klasyfikacji wyrobów przyjętych w sprawozdaniu rocznym - załącznik nr 2 do rozporządzenia Ministra Gospodarki, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 23 października 2003r. w sprawie wymagań w zakresie wykorzystywania i przemieszczania azbestu oraz wykorzystywania i oczyszczania instalacji lub urządzeń, w których był lub jest wykorzystywany azbest (Dz. U. Nr 192, poz. 1876).
- 2) Zgodnie z inwentaryzacją i sprawozdaniem rocznym - § 7 wymienionego w odnośniku 1 rozporządzenia.
- 3) Duże uszkodzenia - widoczne pęknięcia lub ubytki na powierzchni równej lub większej niż 3 % powierzchni wyrobu.
- 4) Małe uszkodzenia - brak widocznych pęknięć, a ubytki na powierzchni mniejszej niż 3 % powierzchni wyrobu.

ZAŁĄCZNIK Nr 2

(Dz.U.03.192.1876)

WZÓR

INFORMACJA O WYROBACH ZAWIERAJĄCYCH AZBEST¹⁾ I MIEJSCU ICH WYKORZYSTYWANIA

1. Miejsce, adres .....
2. Właściciel/zarządca/użytkownik¹⁾:
  - a) osoba prawna - nazwa, adres .....
  - b) osoba fizyczna - imię, nazwisko i adres .....
3. Tytuł własności .....
4. Nazwa, rodzaj wyrobu²⁾ .....
5. Ilość (m², tony)³⁾ .....
6. Przydatność do dalszej eksploatacji⁴⁾ .....
7. Przewidywany termin usunięcia wyrobu:
  - a) okresowej wymiany z tytułu zużycia wyrobu⁵⁾ .....
  - b) całkowitego usunięcia niebezpiecznych materiałów i substancji .....
8. Inne istotne informacje o wyrobach⁶⁾ .....

.....
(podpis)

Data .....

Objaśnienia:

¹⁾ Niepotrzebne skreślić.

¹⁾ Za wyrób zawierający azbest uważa się każdy wyrób o stężeniu równym lub wyższym od 0,1 % azbestu.

²⁾ Przy określaniu rodzaju wyrobu zawierającego azbest należy stosować następującą klasyfikację:

- płyty azbestowo-cementowe płaskie stosowane w budownictwie,
- płyty faliste azbestowo-cementowe dla budownictwa,
- rury i złącza azbestowo-cementowe,
- izolacje natryskowe środkami zawierającymi w swoim składzie azbest,
- wyroby cierne azbestowo-kauczukowe,
- przędza specjalna, w tym włókna azbestowe obrobione,
- szczeliwa azbestowe,
- taśmy tkane i plecione, sznury i sznurki,
- wyroby azbestowo-kauczukowe, z wyjątkiem wyrobów ciernych,
- papier, tektura,
- inne wyroby zawierające azbest, oddzielnie niewymienione, w tym papier i tektura.

³⁾ Podać podstawę zapisu (np. dokumentacja techniczna, pomiar z natury).

⁴⁾ Według "Oceny stanu i możliwości bezpiecznego użytkowania wyrobów zawierających azbest" - załącznik nr 1 do rozporządzenia ministra właściwego do spraw gospodarki w sprawie sposobów bezpiecznego użytkowania oraz warunków usuwania wyrobów zawierających azbest.

⁵⁾ Na podstawie corocznego rozporządzenia ministra właściwego do spraw gospodarki w sprawie dopuszczenia wyrobów zawierających azbest do produkcji lub do wprowadzenia na polski obszar celny.

⁶⁾ Np. informacja o oznaczeniu na planie sytuacyjnym terenu instalacji lub urzędnienia zawierającego azbest.

ZAŁĄCZNIK Nr 3

(Dz.U.03.192.1876)

WZÓR

INFORMACJA O WYROBACH ZAWIERAJĄCYCH AZBEST¹⁾, KTÓRYCH WYKORZYSTYWANIE ZOSTAŁO ZAKOŃCZONE

1. Miejsce, adres .....
2. Właściciel/zarządca¹⁾:
  - a) osoba prawna - nazwa, adres, ...
  - b) osoba fizyczna - imię, nazwisko i adres .....
3. Tytuł własności .....
4. Nazwa, rodzaj wyrobu²⁾ .....
5. Ilość (m², tony)³⁾ .....
6. Rok zaprzestania wykorzystywania wyrobów .....
7. Planowane usunięcia wyrobów: .....

  - a) sposób .....
  - b) przez kogo .....
  - c) termin .....

8. Inne istotne informacje⁴⁾ .....

.....
(podpis)

Data .....

Objaśnienia:

¹⁾ Niepotrzebne skreślić.

¹⁾ Za wyrób zawierający azbest uważa się każdy wyrób o stężeniu równym lub wyższym od 0,1 % azbestu.

²⁾ Przy określaniu rodzaju wyrobu zawierającego azbest należy stosować następującą klasyfikację:

- płyty azbestowo-cementowe płaskie stosowane w budownictwie,
- płyty faliste azbestowo-cementowe dla budownictwa,
- rury i złącza azbestowo-cementowe,
- izolacje natryskowe środkami zawierającymi w swoim składzie azbest,
- wyroby cierne azbestowo-kauczukowe,
- przędza specjalna, w tym włókna azbestowe obrobione,
- szczeliwa azbestowe,
- taśmy tkane i plecione, sznury i sznurki,
- wyroby azbestowo-kauczukowe, z wyjątkiem wyrobów ciernych,
- papier, tektura,
- inne wyroby zawierające azbest, oddzielnie niewymienione.

³⁾ Podać podstawę zapisu (np. dokumentacja techniczna, spis z natury).

⁴⁾ Np. informacja o oznaczeniu na planie sytuacyjnym.

ZAŁĄCZNIK 4

Ankieta na temat występowania wyrobów zawierających azbest w Sosnowcu

Lokalizacja budynku (miejscowość, ulica, numer):	
Właściciel / najemca:	
BRAK WYROBÓW ZAWIERAJĄCYCH AZBEST (Jeśli BRAK prosimy o nie wypełnianie dalszej części ankiety)	

Pyt. 1. Jakiego rodzaju są budynki z wbudowanymi elementami zawierającymi azbest w obrębie Pani/Pana posesji?

Budynek mieszkalny jednorodzinny	
Budynek mieszkalny wielorodzinny	
Budynek gospodarczy	
Garaż	
Domek letniskowy	
Altana	
Budynek do celów drobnej działalności gospodarczej	
Inne (podać jakie)	

Pyt. 2. Jakie wyroby zawierające azbest zastosowano do budowy na terenie Pani/Pana posesji?:

Powierzchnia pokryta masą natryskową z azbestem (torkret).	
Tynk zawierający azbest lub torkret	
Lekkie płyty izolacyjne z azbestem	
Płyty dachowe faliste	
Płyty dachowe typu "karo"	
Dachówka cementowo-azbestowa	
Elementy sieci kanalizacyjnej i wodociągowej	
Kanały wentylacyjne	
Płyty podokienne	
Wyroby zdeponowane na terenie posesji poza budynkami	
Inne wyroby z azbestem (podać jakie)	

Pyt. 3. Jaka jest struktura powierzchni wykorzystanych wyrobów z azbestem?

Rozluźniona (naruszona) struktura włókien	
Mocna struktura włókien, lecz bez / lub z niewystarczająco ciągłą powłoką farby zewnętrznej	
Pomalowana, ciągła powłoka zewnętrzna	

Pyt. 4. Jaki jest stan zewnętrzny wyrobów z azbestem?

Duże uszkodzenia (widoczne pęknięcia lub ubytki, na powierzchni większej niż 3 % powierzchni wyrobu)	
Małe uszkodzenia (brak pęknięć, a ubytki na powierzchni mniejszej niż 3 % powierzchni wyrobu)	
Brak uszkodzeń	

Pyt. 5. Jakie istnieją możliwości uszkodzenia powierzchni wyrobów z azbestem?

Wyrób jest przedmiotem jakichś prac	
Wyrób przez bezpośrednią dostępność narażony na uszkodzenia (do wysokości 2 m)	
Wyrób narażony na uszkodzenia mechaniczne	
Wyrób narażony na wstrząsy i drgania	
Wyrób narażony na działanie czynników atmosferycznych (na zewnątrz obiektu)	
Wyrób znajduje się w zasięgu silnych ruchów powietrza	
Wyrób nie jest narażony na możliwość uszkodzenia	

Pyt. 6. Jak często wykorzystane są pomieszczenia z wbudowanymi elementami azbestowymi?

Regularnie przez dzieci, młodzież lub sportowców	
Trwałe lub częste przebywanie w pomieszczeniach innych osób.	
Czasowo wykorzystywane pomieszczenie.	
Rzadko wykorzystywane pomieszczenie	

Pyt. 7. Jak jest usytuowanie wyrobów z azbestem?

Bezpośrednio w pomieszczeniu	
Za zawieszonym, nieuszczelnym sufitem lub innym pokryciem	
W systemie wywietrzania pomieszczenia (kanały wentylacyjne)	
Za zawieszonym szczelnym sufitem lub innym pokryciem, ponad pyłoszczelną powierzchnią lub poza szczelnym kanałem wentylacyjnym	

Pyt. 8. Jaka jest ilość materiałów zawierających azbest w obrębie obiektu:

w kg	
w m ³	
w m ²	

Pyt. 9. Czy planuje Pani/Pan remonty budynków związane z wymianą elementów zawierających azbest?

NIE	
TAK	Jeśli TAK proszę podać kiedy? (rok)

Pyt. 10. W którym roku zabudowano wyroby azbestowe w budynku?

Pyt. 11. Czy mając zapewnienie refundacji kosztów usunięcia i wywiezienia na składowisko wyrobów azbestowych, zdecydował(a)by się Pani/Pan na wymianę tych wyrobów w obrębie swojej posesji?

TAK	
NIE	

Pyt. 12. W jakim stopniu, Pani/Pana zdaniem, wyroby zawierające azbest zagrażają zdrowiu i życiu ludzi?

brak	
niski	
średni	
wysoki	

Osoba wypełniająca ankietę

ZAŁĄCZNIK 5 Formularz - Informacja o wyrobach zawierających azbest

Właściciel/Zarządca/Użytkownik											
Nazwa podmiotu					Adres siedziby podmiotu						
Lp	Miejsce, obiekt, urządzenie budowlane, instalacja przemysłowa ⁽¹⁾				Rodzaj wyrobów ⁽²⁾	Ilość [m ² /t] ⁽³⁾	Ocena stanu i możliwości bezpiecznego użytkowania wyrobów zawierających azbest ⁽⁴⁾	Przewidywany termin usunięcia wyrobów azbestowych ⁽⁵⁾		Szacunkowe koszty zadania (w PLN)	Inne informacje ⁽⁶⁾
	Adres			Tytuł własności				Termin rozpoczęcia	Termin zakończenia		
Dzielnica/Osiedle	Ulica	Nr budynku ⁽⁷⁾									

Objaśnienia	
1)	Adres miejsca, obiektu, urządzenia, instalacji. Proszę podać tytuł własności.
2)	Przy określaniu rodzaju wyrobu zawierającego azbest należy stosować następującą klasyfikację
-	plyty azbestowo-cementowe płaskie stosowane w budownictwie
-	plyty faliste azbestowo-cementowe dla budownictwa
-	rury i złącza azbestowo-cementowe
-	izolacje natryskowe środkami zawierającymi w swoim składzie azbest
-	wyroby cierne azbestowo-kauczukowe
-	przędza specjalna, w tym włókna azbestowe obrobione
-	szczeliwa azbestowe
-	taśmy tkane i plecione, sznury i sznurki
-	wyroby azbestowo-kauczukowe, z wyjątkiem wyrobów ciernych
-	papier i tektura
-	inne wyroby zawierające azbest, oddzielnie niewymienione
3)	Podać podstawę zapisu (dokumentacja techniczna, spis z natury)
4)	Ocenę określić należy zgodnie z załącznikiem nr 1 do rozporządzenia Ministra Gospodarki z dnia 2 kwietnia 2004r (Dz.U.04.71.649)
5)	Podać planowany rok całkowitego usunięcia wyrobu zawierającego azbest
6)	Inne informacje np.:
	oznaczenie miejsc występowania wyrobów azbestowych
	określenie przedsiębiorcy demontującego wyroby azbestowe

ZAŁĄCZNIK 6

***Wykaz podmiotów, które uzyskały decyzję Prezydenta Miasta Sosnowca
zatwierdzającą program gospodarki odpadami niebezpiecznymi zawierającymi azbest
lub przedłożyły informację o wytwarzanych odpadach zawierających azbest
i sposobach gospodarowania wytworzonymi odpadami.***

1. Zakład Usług Remontowo – Budowlanych
„BAS – BUD” Stefan Bosak
41-200 Sosnowiec
ul. Beskidzka 5
2. PRZEDSIĘBIORSTWO BUDOWNICTWA OGÓLNEGO I USŁUG TECHNICZNYCH
„SŁĄSK” Spółka z o.o.
40-282 Katowice
ul. W. Sikorskiego 41
tel.: 032/2514442, 2018033, 256 2695
3. CHEMTAR
L. Gajerski, B. Zielińska spółka jawna
43-603 Jaworzno
ul. ks. M. Kolbego 11
tel.: 032/6156823
4. Wielobranżowe Przedsiębiorstwo Usługowo-Produkcyjno-Handlowe s.c.
Franciszek i Piotr Walski
42-540 Sosnowiec
ul. Kościuszkowców 5b
tel.: 032/263-95-05
5. EKOSTAR POLSKA
53-149 Wrocław
ul. Raclawicka 15/17
tel.: 071/7828191
6. Giełda Budowlana LABOR
Karol Labus, Piotr Penczek Spółka Jawna
40-844 Katowice
ul. Kossutha 7
tel.: 032/254-41-01 w.348
7. Zakład Ogólnobudowlany
Henryk Rogóż i Mieczysława Rogóż
41-253 Czeladź
ul. Nowopogońska 178
tel.: 032/2651969
8. Top Star Sp. z o.o.
44-240 Żory
ul. Boczna 6
tel.: 032/4345626, 7340430
9. SERWIS Kędzierzyn – Koźle Sp. z o.o.
47-205 Kędzierzyn – Koźle
ul. Portowa 9
tel.: 077/4826637
10. Przedsiębiorstwo Wielobranżowe
„MIRBUD” Spółka z o.o.
43-300 Bielsko-Biała
ul. Św. M. Kolbego 10
tel.: 033/8116388

11. Thermodom Sp. z o.o.
PRZEDSIĘBIORSTWO PRODUKCYJNO-USŁUGOWO-HANDLOWE
44-240 Żory
ul. Boczna 6
tel.: 032/7340440, 7340044
12. FIRMA „PARTNER”
Wińkowski Wincenty
41-219 Sosnowiec
ul. Lenartowicza 90/168
tel.: 032/2690092
13. POLMAX Sp. z o.o.
44-100 Gliwice
ul. Wrocławska 2a
tel.: 032/2371198, 2314096
14. Przedsiębiorstwo Produkcyjno-Handlowo-Uslugowe
Abba-Ekomed Sp. z o.o.
87-100 Toruń
ul. Poznańska 152
tel.: 056/6514425,6514008,6513667
15. EXTREMA-BUD
RAFAŁ MAŁECKI
63-400 Ostrów Wielkopolski
ul. Wrocławska 42
tel.: 062/7356325
16. M&M Przedsiębiorstwo Produkcyjno-Budowlane i Handlowo-Uslugowe
Henryk Mazur
41-300 Dąbrowa Górnicza
ul. Kościuszki 17
tel.: 032/2625059,2625801,2625809
17. Przedsiębiorstwo Wielobranżowe
ARGO
41-200 Sosnowiec
ul. Wyszyńskiego 10
Oddział: 41-250 Czeladź
ul. Chmielna 1
tel.: 032/2696436
18. Przedsiębiorstwo Budowlane „RPRB” Sp. z o.o.
41-200 Sosnowiec
ul. Dziewicza 33
tel.: 032/2997912
19. „POLKAT KATOWICE” Sp. z o.o.
40-155 Katowice
ul. Konduktorska 42
tel.: 032/2589004-09
20. PRZEDSIĘBIORSTWO PRYWATNE
Danuta Danielewska
„D.D.”
41-303 Dąbrowa Górnicza
ul. Parkowa 37a
21. Przedsiębiorstwo Robót Termoizolacyjnych i Antykorozyjnych
TERMOEXPORT
00-515 Warszawa
ul. Żurawia 24/7
tel.: 022/8213467, 6212197

22. Firma Budowlana WESST II
41-300 Dąbrowa Górnicza
ul. 11 Listopada 1
tel.: 032/2618121
23. PPHU Leokadia Wojnar
44-351 Turza Śl.
ul. Kościuszki 49
tel.: 032/4511170, 4511128
24. Spe-Bau Sp. z o.o.
53-401 Wrocław
ul. Mielecka 21/1
tel.: 071/3624479
25. ZAKŁAD USŁUGOWO-BUDOWLANY
„AB” – Andrzej Bąk
41-219 Sosnowiec
ul. Jacka Malczewskiego 3/3
26. Firma Budowlano – Remontowa
„Everest” spółka jawna
Wojciech Gryłko, Krzysztof Papuga
32-620 Brzeszcze
ul. Kościuszki 16
27. Izomar Południe Sp. z o.o.
41-500 Chorzów
ul. Nowa 44 A
tel.: 032/2495630
28. Zakład Ogólnobudowlany Adam Biłan
41-200 Sosnowiec
ul. Naftowa 73/4
tel.: 032/2932894
29. ZAKŁAD REMONTOWO-BUDOWLANY
Marek Malec
28-100 Busko Zdrój
ul. Grunwaldzka 1
tel.: 041/3781961
30. PRZEDSIĘBIORSTWO HANDLOWO-USŁUGOWE „FERT”
inż. Witolda Karolczak
91-837 Łódź
ul. Racjonalizatorów 2/3
tel.: 042/6862377
31. Budochem s.c.
41-200 Sosnowiec
ul. Pawia 4/51
32. „SPEC-BUD”
PRZEDSIĘBIORSTWO WIELOBRANŻOWE
Jacek Bielawski
41-209 Sosnowiec
ul. Promyka 5
tel.: 032/2970318
33. Zakład Remontowo-Budowlany
„AMBROŻY” Spółka Jawna
Wiesława Śliwińska, Kazimierz Ambroży
03-982 Warszawa
ul. Meissnera 1/3 lok. 222
tel.: 022/8310764

34. „EKO-GWAJM” Sp. z o.o.
42-440 Ogrodzieniec
ul. Kościuszki 212
tel.: 032/6732150
35. PPUH „TERMO”
Maciej Kowalczyk
Siedziba: 50-501 Wrocław, ul. Hubska 117/11
Biuro: 54-440 Wrocław, ul. Rogowska 117
tel.071/3736017
36. ZAKŁAD USŁUGOWY „REMAT”
47-303 Krapkowice
Os. XXX-Lecia 12/92
Tel.: 077/4665350
37. CENTRUM GOSPODARKI ODPADAMI,
AZBESTU I RECYKLINGU „Caro”
22-400 Zamość,
ul. Zamoyskiego 51
tel.: 084/6273013
38. TRAPEZ
PRZEDSIĘBIORSTWO TECHNICZNE Sp. z o.o.
44-100 Gliwice
ul. Prymasa S. Wyszyńskiego 11
tel.: 032/3313533
39. „MARBUD”
Roman Kordalski
41-200 Sosnowiec
ul. Jagiellońska 11/61
tel.:032/2927912
40. PRZEDSIĘBIORSTWO HANDLOWO-PRODUKCYJNE
„NIKE” Spółka Akcyjna
41-308 Dąbrowa Górnicza
ul. Roździeńskiego 15
tel.:032/7955891
41. FIRMA P.H.U. „SEVEN”
Henryk Staszewski
41-608 Świętochłowice
ul. Wiślan 5/2
tel.: 032/2458437
42. Pracownia UsługInstalacyjno-Budowlanych
„INSTALBUD”
42-200 Częstochowa
ul. Wawelska 10a
tel.: 034/3658497
43. ZAKŁAD PRODUKCYJNO-HANDLOWO-USŁUGOWY
„WOMAR”
41-215 Sosnowiec
ul. Leśna 77
tel.:032/2969011
44. Przedsiębiorstwo Produkcyjno – Usługowe
„PROBUDREM”
Lipiński Kazimierz
42-440 Ogrodzieniec
ul. J. Słowackiego 28
tel.: 032/6732098,6732707

45. „INVEST” Spółka z o.o.
44-100 Gliwice
ul. Traugutta 1
tel.:032/2970779-80,3313395
46. Przedsiębiorstwo Inżynierii Środowiska Pro-Eko
44-238 Czerwionka-Leszczyny
ul. Narutowicza 3
47. P.H.U. „JUKO”
Szczukocki Jerzy
97-300 Piotrków Trybunalski
ul. Zamurowa 8
tel.: 044/7326963,7326964,7326965
48. Zakład Usług Termoizolacyjnych „Termoman”
41-922 Radzionków
ul. Zofii Nałkowskiej 51
tel.: 032/3909004-05
49. E-PIK Usługi Ekologiczne Spółka z o.o.
60-179 Poznań
ul. Grunwaldzka 269/1
tel.:061/2854074
50. Przedsiębiorstwo Transportowo-Sprzętowe
Płoszaj Zdzisław
41-250 Czeladź
ul. Reymonta 69
51. Firma Usługowo-Budowlana „REMONT”
Jackiewicz Iwona
41-250 Czeladź
ul. Tuwima 8/2
tel.: 032/2654787
52. Przedsiębiorstwo Produkcyjno-Usługowe „IZOTERM” Sp. z o.o.
43-200 Pszczyna
ul. Broniewskiego 8
tel.: 032/3263110
53. Firma „Global” Dariusz Adaś
41-200 Sosnowiec
ul. Naftowa 45/1
tel.: 2933493
54. „RIDO” S.C.
43-600 Jaworzno
ul. Chodkiewicza 24
tel.: 032/6166672
55. Przedsiębiorstwo Inżynieryjne „AGRAF”
41-710 Ruda Śląska
ul. Lecha 14
56. Przedsiębiorstwo Techniczne TRAPEZ
Zbyszko Skotniczy
44-100 Gliwice
ul. Prymasa Stefana Wyszyńskiego 11
57. R&M plettac Sp. z o.o.
63-500 Ostrzeszów
ul. Kościuszki 19
58. Firma H.P.U. „JUKAM” Maciej Plewa
34-450 Krościenko
ul. Jagiellońska 95

59. AUTORYZOWANY ZAKŁAD OGÓLNOBUDOWLANY S.C.

Danuta i Piotr Gawlik
43-400 Cieszyn
ul. Kresowa 27

60. Zakład Remotowo-Budowlany Jędrzejczyk

41-216 Sosnowiec
ul. Łomżyńska 1/1

61. Transport-Metalurgia Sp. z o.o.

97-500 Radomsko
ul. Reymonta 62

62. ALGADER HOFMAN Sp. z o.o.

01-919 Warszawa
ul. Wólczyńska 133, bud.11B

63. Przedsiębiorstwo Robót Budowlano-Projektowych

„BUDMAR“ Marek Doroz
41-300 Dąbrowa Górnicza
ul. 11-go Listopada 1

64. Firma Remontowo-Budowlana

„UTIL“ Stanisław Załona
32-310 Klucze
Ryczówek, ul. Dolna 8

65. Izolbud Spółka Jawna

A. Midura & F. Nycz
43-300 Bielsko Biała
ul. Powstańców Śl. 6

66. „ALBEKO“ Sieger Sp. J.

87-510 Kotowy
gm. Skrwilno

67. Zakład Budowlano-Instalacyjny

„Renbud“ S.C. Władysław Piliszko, Ryszard Rogula
41-106 Siemianowice Śl.
ul. W. Łokietka 11

68. Firma „ALPTOM” Usługi Remontowo-Budowlane

44-335 Jastrzębie Zdrój
ul. Wrocławska 15/43

69. Firma Ogólnobudowlana „ZED-BUD”

41-206 Sosnowiec
ul. Gen. St. Grota Roweckiego 32A/3

70. ZAKŁAD UTYLIZACJI ODPADÓW PRZEMYSŁOWYCH

31-752 Kraków
ul. Mrozowa 9A

71. HYDROGEOTECHNIKA Sp. z o.o.

25-116 Kielce
ul. Ściegiennego 262A

72. „TREBOR” Robert Szubert

40-317 Katowice
ul. Dytrycha 14

73. P.P.U. „TEMIPOL” Sp. z o.o.

40-155 Katowice
ul. Konduktorska 42

74. Zakład Usługowo-Handlowy

„NOWA-HAGA” Zdzisław Nowak
42-500 Będzin
ul. Jagielly 4/51

---

75. P.P.H.U. „EKO-MIX”
50-950 Wrocław
ul. Grabiszyńska 163

**WYSTĘPOWANIE AZBESTU
I WYROBÓW ZAWIERAJĄCYCH
AZBEST W SOSNOWCU
– ZAŁĄCZNIK ADRESOWY**

PLYTY DACHOWE

Adres	rodzaj zabudowy	powierzchnia	stopień pilności	rodzaj wyrobu
Bronowa 70	bud gospodarcze	100	I	karo
Długa 2		120	I	karo
Długa 85		100	I	
Leśna 55		50	I	
Leśna 68		150	I	
Czerpakowa 31		150	I	
Feliks 9		100	I	
Feliks 9	bud.gosp	100	I	
Starzyńskiego 11		100	I	karo
Waltera-Jankego	bud gospodarcze	120	I	karo
Waltera-Jankego 13		232	I	karo
Astrów		150	I	
Astrów 2		130	I	
Szybowa 27		200	I	
Chemiczna		350	I	karo
Dmowskiego 13		150	I	
Klonowa 68		140	I	karo
Kościuszkowców 34		250	I	
Kościuszkowców 32		250	I	
Kościuszkowców 36		250	I	
Cieśle		200	I	karo
Cieśle 1		170	I	
Kolonia Wągródka 8		90	I	karo
Kolonia Wągródka 3		200	I	karo
Stare Maczki 7		180	I	karo
Stare Maczki 11		200	I	karo
Stare Maczki 33	bud.gosp	100	I	dachówka cementowo-azbestowa
Kolonia Cieśle 43		170	I	karo
Dmowskiego 15		150	I	
	Razem	4652		

Adres	rodzaj zabudowy	powierzchnia	stopień pilności	rodzaj wyrobu
Bronowa 38	bud.mieszk+bud.gosp.	100	II	karo
Makuszyńskiego 42		100	II	
Wojska Polskiego 24		200	II	
Tuwima		60	II	
Szybowa 19		80	II	
Szybowa 21		80	II	
Szybowa 23		80	II	
Szybowa 25		80	II	
Szybowa 29		80	II	
Armii Krajowej		150	II	
Armii Krajowej		150	II	
Armii Krajowej 33		100	II	
Czerpakowa		150	II	
Leśna 15		120	II	
Leśna 48		100	II	
Górna		170	II	
Feliks 46		120	II	
Feliks 26c		150	II	
Juliuszowska		120	II	
Juliuszowska 3a	d. jednorod. + wiata	150	II	
Feliks 22	bud gospodarczy	30	II	
Feliks 24	bud gospodarczy	42	II	
Chrobrego 17		100	II	
Chrobrego 11		100	II	
Brata Alberta 1		100	II	
Brata Alberta 2		100	II	
Brata Alberta 6		100	II	
Brata Alberta 8		100	II	
Brata Alberta 11		100	II	
Bławatków 9		100	II	
Bławatków 18		100	II	
Bławatków 18a		100	II	
Bratków 10		100	II	
Bratków 12		100	II	
Bratków 39		100	II	
Działkowa 10		100	II	

Adres	rodzaj zabudowy	powierzchnia	stopień pilności	rodzaj wyrobu
Orląt Lwowskich 53		100	II	
Orląt Lwowskich 114a		80	II	
Wojska Polskiego 15		200	II	
Borowa 22	bud gospodarczy	15	II	
Starzyńskiego		180	II	
Poleśna		50	II	
Nowopogańska 21	pustostan	50	II	
Podmokła	bud gospodarczy	70	II	
Dzielna		50	II	
Dzielna 15	garaż	50	II	
Sokolska 40	bud.mieszk+bud.gosp	70	II	
Stefana Banacha 36		200	II	
Stefana Banacha 23		150	II	
Stefana Banacha		180	II	
Komuny Paryskiej 36		100	II	
Komuny Paryskiej 76	daszek	5	II	
Kantora Mirskiego		180	II	
Popiełuszki 30		150	II	
Dmowskiego		150	II	
Dmowskiego		100	II	
Czereśniowa 3		100	II	
Wiśniowa 12		10	II	
Olsztyńska		150	II	
Klonowa 20		100	II	
Klonowa 40		120	II	
Klonowa		150	II	
Makuszyńskiego		60	II	
Kukułek		150	II	
Makuszyńskiego		100	II	
Jasieńskiego		150	II	
Wopistów 26		120	II	
Wopistów		150	II	
Wopistów 46		120	II	
Kościuszkowców		180	II	
Kościuszkowców		150	II	
Kościuszkowców		150	II	

Adres	rodzaj zabudowy	powierzchnia	stopień pilności	rodzaj wyrobu
Armii Krajowej 33a		100	II	
Cieśle		180	II	
Cieśle 23		200	II	
Cieśle		100	II	
Kolonia Wągródka		150	II	
Spacerowa		200	II	
Stare Maczki 43		150	II	
Stare Maczki 3		170	II	
Stare Maczki		200	II	
Kolonia Cieśle 10		120	II	
Kolonia Cieśle 45		130	II	
Kolonia Cieśle		150	II	
Kolonia Cieśle 66	bud gospodarczy	70	II	
Kolonia Cieśle	bud gospodarczy	100	II	
Kolonia Cieśle 76	bud.mieszk.+bud.gosp	200	II	
Kolonia Cieśle 78		120	II	
Kolonia Pekin		120	II	
Przygraniczna		150	II	
Przygraniczna		150	II	
Słoneczna 15	garaż	5	II	
Leśna		150	II	
Leśna		180	II	
Leśna 7		150	II	
	Razem	11147		

Adres	rodzaj zabudowy	powierzchnia	stopień pilności	rodzaj wyrobu
Feliks 71		10	III	
Feliks 27		120	III	
Boczna 3		108	III	
Górna 4		150	III	
Górna		150	III	
Niecała 26		120	III	
Niecała 28		100	III	
Starzyńskiego		100	III	
Metalowa		200	III	
Metalowa		200	III	
Metalowa 2		120	III	
Obwodowa 21		100	III	
Wąska 25		120	III	
Feliks 29		60	III	
Feliks 23		120	III	
Feliks 30		64	III	
Brata Alberta 3		100	III	
Brata Alberta 5		100	III	
Brata Alberta 10		100	III	
Brata Alberta 12		100	III	
Brata Alberta 14		100	III	
Brata Alberta 16		100	III	
Brata Alberta 18		100	III	
Brata Alberta		150	III	
Bławatków 51		100	III	
Chabrów 7		100	III	
Chabrów 18		100	III	
Bratków 23		100	III	
Bratków 27		100	III	
Bratków 35		100	III	
Torfowa 5		100	III	
Mokra		180	III	
Mokra		150	III	
Radosna		100	III	
Spokojna	garaż	20	III	
Wiosenna 8		120	III	

Adres	rodzaj zabudowy	powierzchnia	stopień pilności	rodzaj wyrobu
Wiosenna 46		150	III	
Waltera - Jankego		170	III	
Matejki	garaż	10	III	
Zuzanny		150	III	
Zuzanny		150	III	
Sokolska		180	III	
Józefowska 39		90	III	
Józefowska		120	III	
Komuny Paryskiej 32		100	III	
Komuny Paryskiej 64	bud gospodarczy	30	III	
Komuny Paryskiej		170	III	
Komuny Paryskiej 13		80	III	
Komuny Paryskiej 39		100	III	
Komuny Paryskiej		200	III	
Juliuszowska		200	III	
Wiśniowa		100	III	
Klonowa 6		80	III	
Klonowa 55		80	III	
Sikorek		180	III	
Główna		200	III	
Wopistów 17		150	III	
Jagodowa		100	III	
Wopistów 44		150	III	
Leśna		180	III	
Maczkowska		170	III	
Kolonia Wągródka 25		160	III	
Skwerowa		130	III	
Skwerowa		170	III	
Skwerowa 13/ I		200	III	
Stare Maczki 29		50	III	
Stare Maczki		150	III	
Stare Maczki		200	III	
Główna 6		100	III	
Główna		80	III	
Obr Poczty Gdańskiej		200	III	
Obr Poczty Gdańskiej		200	III	

Adres	rodzaj zabudowy	powierzchnia	stopień pilności	rodzaj wyrobu
Powstańców Śląskich		180	III	
Powstańców Śląskich		100	III	
Kraszewskiego		80	III	
Niecała		150	III	
Kolonia Cieśle 54	bud gospodarczy	50	III	
Kolonia Cieśle 39	b. m, b.g.,gar.	200	III	
Kolonia Cieśle 81	bud.miesz.+bud.gosp.	140	III	
Kolonia Cieśle 82		200	III	
	Razem	9992		
		4652	I	
		11147	II	
		9992	III	
	OGÓŁEM	25791		

Adres	rodzaj zabudowy	powierzchnia	stopień pilności	rodzaj wyrobu	właściciel/zakład/zarządca	
Gen. Andersa 87		250	I	plyty faliste	gmina/Miejski Zakład Zasobów Lokalnych	
Czołgistów 4		470	I	plyta azbes-cement.	gmina/Miejski Zakład Zasobów Lokalnych	
Obr. Westerplatte 6a		210	I	plyta azbes-cement.	gmina/Miejski Zakład Zasobów Lokalnych	
Spadochroniarzy 7		680	I	plyta azbes-cement.	gmina/Miejski Zakład Zasobów Lokalnych	
Spadochroniarzy 4		650	I	plyta azbes-cement.	gmina/Miejski Zakład Zasobów Lokalnych	
Komandosów 2		570	I	plyta azbes-cement.	gmina/Miejski Zakład Zasobów Lokalnych	
Spadochroniarzy 6		650	I	plyta azbes-cement.	gmina/Miejski Zakład Zasobów Lokalnych	
Ordonówny 27		180	I	plyta azbes-cement.	gmina/Miejski Zakład Zasobów Lokalnych	
Ordonówny 31		180	I	plyta azbes-cement.	gmina/Miejski Zakład Zasobów Lokalnych	
Naftowa 25		878	I	plyta azbes-cement.	gmina/Miejski Zakład Zasobów Lokalnych	
3-go Maja 45		800	I	plyta azbes-cement.	gmina/Miejski Zakład Zasobów Lokalnych	
Naftowa 23/I		586,6	I	plyta azbes-cement.	MZZL	PINB
Zaruskiego 1		270	I	plyta azbes-cement.	MZZL	PINB
Szybowa 36-38-40		1595	I	plyta azbes-cement.	Wspólnota Mieszkaniowa Nieruchomości	PINB
	Razem	7969,6				
Legionów 7		500	II	plyty faliste	MZBM	
Kasztanowa 8abc		718	II	plyty faliste	MZBM	
H. Ordonówny 27		180	II	plyty faliste	MZBM	
Gen. Andersa 81a		250	II	plyty faliste	MZBM	
Gen. Andersa 83		250	II	plyty faliste	MZBM	
M.C. Skłodowskiej 14		2490	II	plyty faliste	MZBM	
Baczyńskiego 20-28		176	II	plyta azbes-cement.	Spółdzielnia Mieszkaniowa "Saturn"	
Baczyńskiego 30-38		176	II	plyta azbes-cement.	Spółdzielnia Mieszkaniowa "Saturn"	
Baczyńskiego 40-48		176	II	plyta azbes-cement.	Spółdzielnia Mieszkaniowa "Saturn"	
Baczyńskiego 50-56		176	II	plyta azbes-cement.	Spółdzielnia Mieszkaniowa "Saturn"	
Baczyńskiego 58-64		176	II	plyta azbes-cement.	Spółdzielnia Mieszkaniowa "Saturn"	
Baczyńskiego 15		150	II	plyty faliste	Spółdzielnia Mieszkaniowa "Saturn"	
Stoczniovców 2		340	II	plyty faliste	S. M. "Sokolnia"	
Kopalniana 2		150	II	plyta azbes-cement.	S. M. "Sokolnia"	
Kopalniana 4		32	II	plyta azbes-cement.	S. M. "Sokolnia"	
Wojska Polskiego 98		902	II	plyty faliste	S. M. "Sokolnia"	
Okulickiego 5,6,7,8		1215	II	plyty faliste	S. M. "Sokolnia"	
Wojska Polskiego 207,205		48	II	plyty faliste	S. M. "Sokolnia"	
Szybowa 19,21,23,25,27,29		840	II	plyty faliste	S.M "NIWKA-MODRZEJÓW"	PINB

Adres	rodzaj zabudowy	powierzchnia	stopień pilności	rodzaj wyrobu	właściciel/zakład/zarządca	
Niepodległości 19		260	II	płyty faliste	Spółka Restrukturyzacji Kopalń	
Niepodległości 21		260	II	płyty faliste	Spółka Restrukturyzacji Kopalń	
Niepodległości 23		260	II	płyty faliste	Spółka Restrukturyzacji Kopalń	
Niepodległości 25		260	II	płyty faliste	Spółka Restrukturyzacji Kopalń	
Niepodległości 27		260	II	płyty faliste	Spółka Restrukturyzacji Kopalń	
Niepodległości 29		260	II	płyty faliste	Spółka Restrukturyzacji Kopalń	
Mikołajczyka 26		132	II	płyty faliste	Spółka Restrukturyzacji Kopalń	
Skautów 2		75	II	płyty faliste	Spółka Restrukturyzacji Kopalń	
Staszica 8		190	II	płyty faliste	Spółka Restrukturyzacji Kopalń	
Staszica 4		36	II	płyty faliste	Spółka Restrukturyzacji Kopalń	
Sielecka 22-28		4050	II	płyty faliste	Spółka Restrukturyzacji Kopalń	
Czeladzka 31		285	II	płyty faliste	Spółka Restrukturyzacji Kopalń	
Piotrkowska 9		120	II	płyty faliste	Spółka Restrukturyzacji Kopalń	
Wodociągi	boksy śmietnikowe	32	II	płyty faliste	Górnośląskie Przedsiębiorstwo Wodociągów	
Naftowa 1		228	II	płyta azbes-cement.	PKP S.A.	
Klubowa 1,3		2808	II	płyty faliste	S. M. "Kazimierz-Juliusz"	
Główna 1		936	II	płyty faliste	S. M. "Kazimierz-Juliusz"	
Ogrodowa 13,14		2808	II	płyty faliste	S. M. "Kazimierz-Juliusz"	
Obr. Westerplatte 2		691	II	płyty faliste	S. M. "Kazimierz-Juliusz"	
Obr. Westerplatte 4		691	II	płyty faliste	S. M. "Kazimierz-Juliusz"	
Obr. Westerplatte 6		691	II	płyty faliste	S. M. "Kazimierz-Juliusz"	
Obr. Westerplatte 8		691	II	płyty faliste	S. M. "Kazimierz-Juliusz"	
Obr. Warszawy 3		691	II	płyty faliste	S. M. "Kazimierz-Juliusz"	
Obr. Warszawy 4		691	II	płyty faliste	S. M. "Kazimierz-Juliusz"	
Obr. Warszawy 7,5		1420	II	płyty faliste	S. M. "Kazimierz-Juliusz"	
Pilotów 2		998	II	płyty faliste	S. M. "Kazimierz-Juliusz"	
Pilotów 3		729	II	płyty faliste	S. M. "Kazimierz-Juliusz"	
Pilotów 5		729	II	płyty faliste	S. M. "Kazimierz-Juliusz"	
Spadochroniarzy 1		1075	II	płyty faliste	S. M. "Kazimierz-Juliusz"	
Spadochroniarzy 5,8		1266	II	płyty faliste	S. M. "Kazimierz-Juliusz"	
Kościuszkowców 36		513	II	płyty faliste	S. M. "Kazimierz-Juliusz"	
Kościuszkowców 38		2048	II	płyty faliste	S. M. "Kazimierz-Juliusz"	
Armii Krajowej 82		648	II	płyty faliste	S. M. "Kazimierz-Juliusz"	
	Razem	35777				

Adres	rodzaj zabudowy	powierzchnia	stopień pilności	rodzaj wyrobu	właściciel/zakład/zarządca	
Stoczniovców 1	bud gospodarczy	283	III	plyta azbes-cement.	S.M "OSADA"	PINB
Tuwima 4		287	III	plyta azbes-cement.	S.M "OSADA"	PINB
Tuwima 6		398	III	plyta azbes-cement.	S.M "OSADA"	PINB
Wojska Polskiego 15		279	III	plyta azbes-cement.	S.M "OSADA"	PINB
Skwerowa 12		504	III	plyta azbes-cement.	PKP S.A.	
Krakowska 1	bud gospodarczy	96	III	plyta azbes-cement.	PKP S.A.	
Krakowska 5,7		105	III	plyta azbes-cement.	PKP S.A.	
Stacyjna 7		144	III	plyta azbes-cement.	PKP S.A.	
Krakowska 1		140	III	plyta azbes-cement.	PKP S.A.	
Kadłubka 2		135	III	plyta azbes-cement.	PKP S.A.	
	Razem	2371				
		7969,6	I			
		35777	II			
		2371	III			
	OGÓŁEM	46117,6				

Adres	rodzaj zabudowy	powierzchnia	stopień pilności	rodzaj wyrobu	właściciel/zakład/zarządca	
Radomska GWC C-4		12	I	plyta azbes-cement.	własność nieuregulowana/Zakład Ciepły	
	Razem	12				
Kościelna 13		80	II	plyty faliste	Instytut Medycyny Pracy...	
Lenartowicza 1	bud socjalno-uslugowy	41	II	plyty faliste	GPW	PINB
Niwecka 1	bud gospodarczy	6	II	plyta azbes-cement.	VAR Mont	PINB
Długa 90		924	II	plyta azbes-cement.	CTL Maczki-Bór	
Okólna dz. 1	dom działkowca	220	II	plyta azbes-cement.	Polski Związek Działkowców	
Trasa K-D		84	II	plyty faliste	Polski Związek Działkowców	
Trasa K-D		125	II	plyty faliste	Polski Związek Działkowców	
Społeczna	domki działkowców	60	II	plyty faliste	Polski Związek Działkowców	
Wojska Polskiego 6		66	II	plyty faliste	Spółka Restrukturyzacji Kopalń	
Lenartowicza 1	garaże	99	II	plyty faliste	Górnośląskie Przedsiębiorstwo Wodociągów	
	Razem	1705				
Ogrodowa 1		110	III	plyta azbes-cement.	KWK "Kazimierz-Juliusz"	
Będzińska 13	bud handlowy	120	III			PINB
Dworcowa 302/2		287	III	plyta azbes-cement.	PKP S.A.	
Dworcowa 302/2		99	III	plyta azbes-cement.	PKP S.A.	
Armii Krajowej 4		131	III	plyta azbes-cement.	PKP S.A.	
Braci Mieroszewskich 124		307	III	plyty faliste	Sajt Development	
	Razem	1054				
		12	I			
		1705	II			
		1054	III			
	OGÓLEM	2771				

PŁYTY ELEWACYJNE

Adres	rodzaj zabudowy	powierzchnia	stopień pilności	rodzaj wyrobu	właściciel/zakład
Dobra 5	garaże, bud. Gospo	90	II		
Kwiatowa 1		200	II		
	RAZEM	290			

Adres	rodzaj zabudowy	powierzchnia	stopień pilności	rodzaj wyrobu	właściciel/zakład	
Grottgera 1,3,5	bud mieszkalny	5321,97	I	płyty elewacyjne	Wspólnota mieszkaniowa	
Wybickiego 1-21, 2-14	bud mieszkalny	26955,9	I	płyty elewacyjne	Wspólnota mieszkaniowa	
Białostocka 30-34	bud mieszkalny	5068	I	płyty elewacyjne	Zakład Usługowo Handlowy PARTNER	PINB
Biała Przemsza 17abc		1870	I	płyta azbes-cement.	Spółdzielnia Mieszkaniowa "Lokum"	
Biała Przemsza 19abc		1880	I	płyta azbes-cement.	Spółdzielnia Mieszkaniowa "Lokum"	
Biała Przemsza 23ab		950	I	płyta azbes-cement.	Spółdzielnia Mieszkaniowa "Lokum"	
	Razem	42045,87				
Dmowskiego 40-44		1169	II	płyta azbes-cement.	P.W. "ADM"	
Dmowskiego 46-50		1169	II	płyta azbes-cement.	P.W. "ADM"	
Dmowskiego 52-56		2020	II	płyta azbes-cement.	P.W. "ADM"	
Dmowskiego 58-60		730	II	płyta azbes-cement.	P.W. "ADM"	
Dmowskiego 62-66		1892	II	płyta azbes-cement.	P.W. "ADM"	
Dmowskiego 76-80		2680	II	płyta azbes-cement.	P.W. "ADM"	
Makuszyńskiego 2, 2a, 2b, 2c		1766	II	płyta azbes-cement.	P.W. "ADM"	
Dworska 2-12		6387	II	płyta azbes-cement.	P.W. "ADM"	
Szybowa 42-46		1683	II	pł.azb-cem.,elewacja	S. M. "Sokolnia"	
Dmowskiego 68a-74a		4250	II	pł.azb-cem.,elewacja	S. M. "Sokolnia"	
Kalinowa 53-55		810	II	pł.azb-cem.,elewacja	Sosnowiecka Spółdzielnia Mieszkaniowa	
Kalinowa 73-79		1520	II	pł.azb-cem.,elewacja	Sosnowiecka Spółdzielnia Mieszkaniowa	
Kalinowa 83-87		1100	II	pł.azb-cem.,elewacja	Sosnowiecka Spółdzielnia Mieszkaniowa	
Kalinowa 89-91		860	II	pł.azb-cem.,elewacja	Sosnowiecka Spółdzielnia Mieszkaniowa	
Kalinowa 93-105		2490	II	pł.azb-cem.,elewacja	Sosnowiecka Spółdzielnia Mieszkaniowa	
Kalinowa 107-113		1400	II	pł.azb-cem.,elewacja	Sosnowiecka Spółdzielnia Mieszkaniowa	
Kalinowa 115-125		2440	II	pł.azb-cem.,elewacja	Sosnowiecka Spółdzielnia Mieszkaniowa	
Kalinowa 127-133		1500	II	pł.azb-cem.,elewacja	Sosnowiecka Spółdzielnia Mieszkaniowa	
Kalinowa 135-141		1390	II	pł.azb-cem.,elewacja	Sosnowiecka Spółdzielnia Mieszkaniowa	
Kalinowa 143-145		1560	II	pł.azb-cem.,elewacja	Sosnowiecka Spółdzielnia Mieszkaniowa	
Kalinowa 147-151		990	II	pł.azb-cem.,elewacja	Sosnowiecka Spółdzielnia Mieszkaniowa	
Kalinowa 153-159		1560	II	pł.azb-cem.,elewacja	Sosnowiecka Spółdzielnia Mieszkaniowa	
Kalinowa 161-163		870	II	pł.azb-cem.,elewacja	Sosnowiecka Spółdzielnia Mieszkaniowa	

Adres	rodzaj zabudowy	powierzchnia	stopień pilności	rodzaj wyrobu	właściciel/zakład	
Hallera 2,4,6,8		9520	II	pt.azb-cem.,elewacja	Sosnowiecka Spółdzielnia Mieszkaniowa	
Hallera 10,12,14,		7140	II	pt.azb-cem.,elewacja	Sosnowiecka Spółdzielnia Mieszkaniowa	
Hallera 68,72,74,76		9600	II	pt.azb-cem.,elewacja	Sosnowiecka Spółdzielnia Mieszkaniowa	
Zamenhofa 26-26a		3360	II	pt.azb-cem.,elewacja	Sosnowiecka Spółdzielnia Mieszkaniowa	
Staropogańska 47		2740	II	pt.azb-cem.,elewacja	Sosnowiecka Spółdzielnia Mieszkaniowa	
Staropogańska 49-65		16040	II	pt.azb-cem.,elewacja	Sosnowiecka Spółdzielnia Mieszkaniowa	
Staropogańska 71-81		8520	II	pt.azb-cem.,elewacja	Sosnowiecka Spółdzielnia Mieszkaniowa	
Będzińska 2-4		2660	II	pt.azb-cem.,elewacja	Sosnowiecka Spółdzielnia Mieszkaniowa	
Będzińska 8-12		4900	II	pt.azb-cem.,elewacja	Sosnowiecka Spółdzielnia Mieszkaniowa	
Będzińska 14-16		3300	II	pt.azb-cem.,elewacja	Sosnowiecka Spółdzielnia Mieszkaniowa	
Będzińska 18-24		5150	II	pt.azb-cem.,elewacja	Sosnowiecka Spółdzielnia Mieszkaniowa	
Będzińska 26ab		5250	II	pt.azb-cem.,elewacja	Sosnowiecka Spółdzielnia Mieszkaniowa	
Kilińskiego 8-14		6550	II	pt.azb-cem.,elewacja	Sosnowiecka Spółdzielnia Mieszkaniowa	
Ordonówny 7-7b		5400	II	pt.azb-cem.,elewacja	Sosnowiecka Spółdzielnia Mieszkaniowa	
Ordonówny 9-11		3720	II	pt.azb-cem.,elewacja	Sosnowiecka Spółdzielnia Mieszkaniowa	
Ordonówny 10-12		2650	II	pt.azb-cem.,elewacja	Sosnowiecka Spółdzielnia Mieszkaniowa	
Ordonówny 11a-11b		3720	II	pt.azb-cem.,elewacja	Sosnowiecka Spółdzielnia Mieszkaniowa	
Ordonówny 13-15		3720	II	pt.azb-cem.,elewacja	Sosnowiecka Spółdzielnia Mieszkaniowa	
Sobieskiego 25		6030	II	pt.azb-cem.,elewacja	Sosnowiecka Spółdzielnia Mieszkaniowa	
Kierocińskiej 12		4890	II	pt.azb-cem.,elewacja	Sosnowiecka Spółdzielnia Mieszkaniowa	
Regulacyjna 1		5090	II	pt.azb-cem.,elewacja	Sosnowiecka Spółdzielnia Mieszkaniowa	
Wysoka 8a		4580	II	pt.azb-cem.,elewacja	Sosnowiecka Spółdzielnia Mieszkaniowa	
Wysoka 12a		7300	II	pt.azb-cem.,elewacja	Sosnowiecka Spółdzielnia Mieszkaniowa	
Wysoka 12b		5900	II	pt.azb-cem.,elewacja	Sosnowiecka Spółdzielnia Mieszkaniowa	
Kierocińskiej 20		11000	II	pt.azb-cem.,elewacja	Sosnowiecka Spółdzielnia Mieszkaniowa	
Kierocińskiej 24		5980	II	pt.azb-cem.,elewacja	Sosnowiecka Spółdzielnia Mieszkaniowa	
Wysoka 1a		3800	II	pt.azb-cem.,elewacja	Sosnowiecka Spółdzielnia Mieszkaniowa	
Wysoka 9a		4580	II	pt.azb-cem.,elewacja	Sosnowiecka Spółdzielnia Mieszkaniowa	
Piłsudskiego 94		6960	II	pt.azb-cem.,elewacja	Sosnowiecka Spółdzielnia Mieszkaniowa	
Dziewicza 15-17		1560	II	pt.azb-cem.,elewacja	Sosnowiecka Spółdzielnia Mieszkaniowa	
Pawia 1-3		2300	II	pt.azb-cem.,elewacja	Sosnowiecka Spółdzielnia Mieszkaniowa	
Pawia 11-11a		2300	II	pt.azb-cem.,elewacja	Sosnowiecka Spółdzielnia Mieszkaniowa	
Wysoka 13-21		4990	II	pt.azb-cem.,elewacja	Sosnowiecka Spółdzielnia Mieszkaniowa	
Wysoka 23-25		2300	II	pt.azb-cem.,elewacja	Sosnowiecka Spółdzielnia Mieszkaniowa	
Dmowskiego 68-74		3335	II	azb.cem izolacyjne	P.W "ADM"	PINB

Adres	rodzaj zabudowy	powierzchnia	stopień pilności	rodzaj wyrobu	właściciel/zakład	
Sielecka 35-45		5164	II	azb.cem izolacyjne	S.M "SIELEC"	PINB
11-go Listopada 143-155		6820,1	II	azb.cem izolacyjne	S.M HUTNIK	PINB
11-go Listopada 173-185		6820,1	II	azb.cem izolacyjne	S.M HUTNIK	PINB
11-go Listopada 187-197		5145,4	II	azb.cem izolacyjne	S.M HUTNIK	PINB
Wojska Polskiego 93-103		354	II	pt.azb-cem.,elewacja	S.M "NIWKA-MODRZEJÓW"	PINB
Konstytucji 54,54 B		357	II	pt.azb-cem.,elewacja	S.M "NIWKA-MODRZEJÓW"	PINB
Kopalniana 21, 31		311	II	pt.azb-cem.,elewacja	S.M "NIWKA-MODRZEJÓW"	PINB
Boh.Monte Cassino 28		3275	II	pt.azb-cem.,elewacja	Zakład Usługowo-Handlowy PARTNER	PINB
Boh.Monte Cassino 30		3275	II	pt.azb-cem.,elewacja	Zakład Usługowo-Handlowy PARTNER	PINB
Kielecka 1-3		1366	II	pt.azb-cem.,elewacja	Zakład Usługowo-Handlowy PARTNER	PINB
Kielecka 17-21		1636	II	pt.azb-cem.,elewacja	Zakład Usługowo-Handlowy PARTNER	PINB
Kielecka 33-37		1636	II	pt.azb-cem.,elewacja	Zakład Usługowo-Handlowy PARTNER	PINB
Kielecka 43-47		1636	II	pt.azb-cem.,elewacja	Zakład Usługowo-Handlowy PARTNER	PINB
Białostocka 21-25		3745	II	pt.azb-cem.,elewacja	Zakład Usługowo-Handlowy PARTNER	PINB
Białostocka 27-29		2687	II	pt.azb-cem.,elewacja	Zakład Usługowo-Handlowy PARTNER	PINB
Białostocka 31-35		3745	II	pt.azb-cem.,elewacja	Zakład Usługowo-Handlowy PARTNER	PINB
Wita Stwosza 10-24		10654	II	pt.azb-cem.,elewacja	Zakład Usługowo-Handlowy PARTNER	PINB
Wodociągi 12a, 12b		408	II	płyty elewacyjne	Górnśląskie Przedsiębiorstwo Wodociągów	
Wodociągi 11a, 11b		408	II	płyty elewacyjne	Górnśląskie Przedsiębiorstwo Wodociągów	
Wodociągi		53	II	płyty elewacyjne	Górnśląskie Przedsiębiorstwo Wodociągów	
Smutna 3		380	II	pt.azb-cem.,elewacja	Sosnowiecka Spółdzielnia Mieszkaniowa	
Czeladzka 49-61		6090	II	pt.azb-cem.,elewacja	Sosnowiecka Spółdzielnia Mieszkaniowa	
Zamkowa 8a		1500	II	ACEKOL, elewacja	MZBM	
Zamkowa 8b		1500	II	ACEKOL, elewacja	MZBM	
Boh. Monte Cassino 24		4797	II	ACEKOL, elewacja	MZBM	
Kilińskiego 4,4a,4b,4c		10517	II	ACEKOL, elewacja	MZBM	
Grottgera 11,13,15,17		3779	II	ACEKOL, elewacja	MZBM	
H. Ordonówny 3,3a,3b,3c		7527	II	ACEKOL, elewacja	MZBM	
Sielecka 22-28		4050	II	pt.azb-cem.,elewacja	S. M. "Sokolnia"	
Szymanowskiego 59		4272	II	płyta azbes-cement.	Spółdzielnia Mieszkaniowa "Górnik"	
Żurawia 1-3		1048	II	płyta azbes-cement.	S. M. "Sielec"	
Żurawia 2-4		1048	II	płyta azbes-cement.	S. M. "Sielec"	
Żurawia 6-8		1048	II	płyta azbes-cement.	S. M. "Sielec"	
Urbanowicz 21		1916	II	płyta azbes-cement.	S. M. "Sielec"	
Urbanowicz 11		1966	II	płyta azbes-cement.	S. M. "Sielec"	

Adres	rodzaj zabudowy	powierzchnia	stopień pilności	rodzaj wyrobu	właściciel/zakład	
Urbanowicz 13		1966	II	plyta azbes-cement.	S. M. "Sielec"	
1-go Maja 72-80		3340	II	plyta azbes-cement.	S. M. "Sielec"	
Narutowicza 2		3101	II	plyta azbes-cement.	S. M. "Sielec"	
Harcerska 2a-10		6134	II	plyta azbes-cement.	S. M. "Sielec"	
Harcerska 1-7		4484	II	plyta azbes-cement.	S. M. "Sielec"	
Harcerska 9-15		2161	II	plyta azbes-cement.	S. M. "Sielec"	
Kaliska 9-17		4285	II	plyta azbes-cement.	S. M. "Sielec"	
Narutowicza 32-38c		3151	II	plyta azbes-cement.	S. M. "Sielec"	
Narutowicza 40-48a		4800	II	plyta azbes-cement.	S. M. "Sielec"	
Witosa 1		1615	II	plyta azbes-cement.	S. M. "Sielec"	
Witosa 3		3477	II	plyta azbes-cement.	S. M. "Sielec"	
Witosa 5		2793	II	plyta azbes-cement.	S. M. "Sielec"	
Sielecka 47-55		5164	II	plyta azbes-cement.	S. M. "Sielec"	
Szkolna 1,3,5,7		8840	II	plyta azbes-cement.	S. M. "Sielec"	
Sielecka 30,32,34		5811	II	plyta azbes-cement.	S. M. "Sielec"	
Zamkowa 3,5		5284	II	plyta azbes-cement.	S. M. "Sielec"	
Narutowicza 52,54		5544	II	plyta azbes-cement.	S. M. "Sielec"	
Ostrogórska 15		3800	II	plyta azbes-cement.	S. M. "Jagiellonka"	
Ostrogórska 29-35		11600	II	plyta azbes-cement.	S. M. "Jagiellonka"	
Ostrogórska 29a-35a		11600	II	plyta azbes-cement.	S. M. "Jagiellonka"	
Ostrogórska 23		4200	II	plyta azbes-cement.	S. M. "Jagiellonka"	
Ostrogórska 25		4200	II	plyta azbes-cement.	S. M. "Jagiellonka"	
Ostrogórska 27		4200	II	plyta azbes-cement.	S. M. "Jagiellonka"	
Jagiellońska 1, 1a		5400	II	plyta azbes-cement.	S. M. "Jagiellonka"	
Jagiellońska 7,ab		6300	II	plyta azbes-cement.	S. M. "Jagiellonka"	
Jagiellońska 9,ab		6300	II	plyta azbes-cement.	S. M. "Jagiellonka"	
Jagiellońska 11,c		17100	II	plyta azbes-cement.	S. M. "Jagiellonka"	
Jagiellońska 13a-d		17100	II	plyta azbes-cement.	S. M. "Jagiellonka"	
Wspólna 11,a		70	II	plyta azbes-cement.	S. M. "Jagiellonka"	
Wspólna 15		80	II	plyta azbes-cement.	S. M. "Jagiellonka"	
Wspólna 17		15300	II	plyta azbes-cement.	S. M. "Jagiellonka"	
Wspólna 19		1400	II	plyta azbes-cement.	S. M. "Jagiellonka"	
Kościelna 52		1600	II	plyta azbes-cement.	S. M. "Jagiellonka"	
Kościelna 54-56		1300	II	plyta azbes-cement.	S. M. "Jagiellonka"	
Pogodna 2		64	II	plyty faliste,elewacja	S. M. "Niwka"	

Adres	rodzaj zabudowy	powierzchnia	stopień pilności	rodzaj wyrobu	właściciel/zakład	
Żelazna 26,28,30,32		250	II	plyty faliste,elewacja	S. M. "Niwka"	
Konstytucji 43, 43A, 43B, 43C		250	II	plyty faliste,elewacja	S. M. "Niwka"	
Konstytucji 39,41		125	II	plyty faliste,elewacja	S. M. "Niwka"	
Konstytucji 53,55,55A		187	II	pt.azb-cem.,elewacja	S. M. "Niwka"	
Konstytucji 47,49,51		187	II	pt.azb-cem.,elewacja	S. M. "Niwka"	
Modrzewskiego 15,17,19		190	II	pt.azb-cem.,elewacja	S. M. "Niwka"	
Dybowskiego 1,3,5,7,9,11		376	II	pt.azb-cem.,elewacja	S. M. "Niwka"	
Dybowskiego 13,15,17		188	II	pt.azb-cem.,elewacja	S. M. "Niwka"	
Dybowskiego 19,21,23,25		250	II	pt.azb-cem.,elewacja	S. M. "Niwka"	
Dybowskiego 27,29,31,33		250	II	pt.azb-cem.,elewacja	S. M. "Niwka"	
Dybowskiego 35-45		375	II	pt.azb-cem.,elewacja	S. M. "Niwka"	
Dybowskiego 47-53		250	II	pt.azb-cem.,elewacja	S. M. "Niwka"	
Krakowska 16-20		1573	II	ACEKOL	PKP S.A.	
Goszczyńskiego 1-15		8330	II	ACEKOL	brak/PKP	
Wybickiego 1-21		13864	II	ACEKOL	własność WMN	
Wybickiego 2-14		8040	II	ACEKOL	WMN	
Gwiazdna 1-14		43318	II	plyta azbes-cement.	S. M. "Hutnik"	
Gwiazdna 16		2343	II	plyta azbes-cement.	S. M. "Hutnik"	
11-go listopada 171-197		25931	II	plyta azbes-cement.	S. M. "Hutnik"	
Zapolskiej 18		300	II	plyta azbes-cement.	S. M. "Hutnik"	
Boh.Monte Cassino 32,34		8983	II	plyta azbes-cement.	S. M. "Hutnik"	
Boh.Monte Cassino 38		4933	II	plyta azbes-cement.	S. M. "Hutnik"	
Boh.Monte Cassino 40		4933	II	plyta azbes-cement.	S. M. "Hutnik"	
Boh.Monte Cassino 42,44		9866	II	plyta azbes-cement.	S. M. "Hutnik"	
Boh.Monte Cassino 48,50		8983	II	plyta azbes-cement.	S. M. "Hutnik"	
Kiesielewskiego 1,3,5,7		19816	II	plyta azbes-cement.	S. M. "Hutnik"	
Kiesielewskiego 9		4954	II	plyta azbes-cement.	S. M. "Hutnik"	
Kiesielewskiego 11,13,15		16338	II	plyta azbes-cement.	S. M. "Hutnik"	
Kiesielewskiego 8-14		4000	II	plyta azbes-cement.	S. M. "Hutnik"	
Kiesielewskiego 16-26		5200	II	plyta azbes-cement.	S. M. "Hutnik"	
Kiesielewskiego 28-40		6300	II	plyta azbes-cement.	S. M. "Hutnik"	
Kiesielewskiego 42-50,23-27		7000	II	plyta azbes-cement.	S. M. "Hutnik"	
Kielecka 2-18		16800	II	plyta azbes-cement.	S. M. "Hutnik"	
Pola 1-13		8212	II	plyta azbes-cement.	S. M. "Środula"	
Pola 2-12		6694	II	plyta azbes-cement.	S. M. "Środula"	

Adres	rodzaj zabudowy	powierzchnia	stopień pilności	rodzaj wyrobu	właściciel/zakład	
Rodakowskiego 1-15		10856	II	plyta azbes-cement.	S. M. "Środula"	
Rodakowskiego 2-14		7079	II	plyta azbes-cement.	S. M. "Środula"	
Ujejskiego 1-19		13791	II	plyta azbes-cement.	S. M. "Środula"	
Ujejskiego 2-12		8331	II	plyta azbes-cement.	S. M. "Środula"	
Witkiewicza 2-8		2842	II	plyta azbes-cement.	S. M. "Środula"	
Witkiewicza 10-20		6822	II	plyta azbes-cement.	S. M. "Środula"	
Witkiewicza 22-26		4866	II	plyta azbes-cement.	S. M. "Środula"	
Stwosza 2-8		2919	II	plyta azbes-cement.	S. M. "Środula"	
Kossaka 2-10		3213	II	plyta azbes-cement.	S. M. "Środula"	
Kossaka 12-28		8918	II	plyta azbes-cement.	S. M. "Środula"	
Kossaka 30-36		6293	II	plyta azbes-cement.	S. M. "Środula"	
Matejki 4-10		4886	II	plyta azbes-cement.	S. M. "Środula"	
Grottgera 26-32		3955	II	plyta azbes-cement.	S. M. "Środula"	
Matejki 31-43		7913	II	plyta azbes-cement.	S. M. "Środula"	
Matejki 45-51		3868	II	plyta azbes-cement.	S. M. "Środula"	
Grottgera 19-31		6616	II	plyta azbes-cement.	S. M. "Środula"	
Grottgera 22-24		966	II	plyta azbes-cement.	S. M. "Środula"	
Malczewskiego 10-12		945	II	plyta azbes-cement.	S. M. "Środula"	
Wyspiańskiego 73-75		3514	II	plyta azbes-cement.	S. M. "Środula"	
Wyspiańskiego 79		1044	II	plyta azbes-cement.	S. M. "Środula"	
Wyspiańskiego 81-89		6137	II	plyta azbes-cement.	S. M. "Środula"	
Wyspiańskiego 91-93		4076	II	plyta azbes-cement.	S. M. "Środula"	
Broniewskiego 42,44		2687	II	ACEKOL	S. M. "Kazimierz-Juliusz"	
Obr. Warszawy 14,16		2687	II	ACEKOL	S. M. "Kazimierz-Juliusz"	
Obr Warszawy 3,5		696	II	ACEKOL	S. M. "Kazimierz-Juliusz"	
Obr. Westerplatte 1a-1b		696	II	ACEKOL	S. M. "Kazimierz-Juliusz"	
Spadochroniarzy 2		696	II	ACEKOL	S. M. "Kazimierz-Juliusz"	
Obr. Westerplatte 15,17		660	II	ACEKOL	S. M. "Kazimierz-Juliusz"	
Obr. Westerplatte 11,13		660	II	ACEKOL	S. M. "Kazimierz-Juliusz"	
Obr. Westerplatte 19,21,23,25		1440	II	ACEKOL	S. M. "Kazimierz-Juliusz"	
Obr. Westerplatte 7		690	II	ACEKOL	S. M. "Kazimierz-Juliusz"	
Piechurów 5,7		660	II	ACEKOL	S. M. "Kazimierz-Juliusz"	
Piechurów 2,4		660	II	ACEKOL	S. M. "Kazimierz-Juliusz"	
Wagowa 68-70		3600	II	ACEKOL	S. M. "Kazimierz-Juliusz"	
Wagowa 64-66		3600	II	ACEKOL	S. M. "Kazimierz-Juliusz"	

Adres	rodzaj zabudowy	powierzchnia	stopień pilności	rodzaj wyrobu	właściciel/zakład	
Wagowa 60-62		3600	II	ACEKOL	S. M. "Kazimierz-Juliusz"	
Wagowa 56-58		3600	II	ACEKOL	S. M. "Kazimierz-Juliusz"	
Wagowa 90-92		1196	II	ACEKOL	S. M. "Kazimierz-Juliusz"	
Wagowa 94-96-98		1796	II	ACEKOL	S. M. "Kazimierz-Juliusz"	
Wagowa 100-102-104		1796	II	ACEKOL	S. M. "Kazimierz-Juliusz"	
Wagowa 106-108-110		1796	II	ACEKOL	S. M. "Kazimierz-Juliusz"	
	Razem	916223,6				
Kielecka 20-36		5107	III	plyta azbes-cement.	S. M. "Hutnik"	
Kielecka 38-68		9079	III	plyta azbes-cement.	S. M. "Hutnik"	
Koszalińska 1-9		2783	III	plyta azbes-cement.	S. M. "Hutnik"	
Koszalińska 11-19		3000	III	plyta azbes-cement.	S. M. "Hutnik"	
Koszalińska 31-49		5471	III	plyta azbes-cement.	S. M. "Hutnik"	
Koszalińska 2-10		2783	III	plyta azbes-cement.	S. M. "Hutnik"	
Koszalińska 12-26		4778	III	plyta azbes-cement.	S. M. "Hutnik"	
Koszalińska 28-50		7095	III	plyta azbes-cement.	S. M. "Hutnik"	
Koszalińska 52-60		2735	III	plyta azbes-cement.	S. M. "Hutnik"	
Lubelska 1-47		13140	III	plyta azbes-cement.	S. M. "Hutnik"	
Lubelska 2-46		14035	III	plyta azbes-cement.	S. M. "Hutnik"	
Wagowa 24-54		17421	III	plyta azbes-cement.	S. M. "Hutnik"	
Stalowa 8		2900	III	plyta azbes-cement.	Spółdzielnia Mieszkaniowa "Premil"	
Kalinowa 57-71		3200	III	plyta azbes-cement.	Spółdzielnia Mieszkaniowa "Premil"	
Naftowa 69A,B-71A		900	III	pt.azb-cem.,elewacja	Spółdzielnia Mieszkaniowa "Południe"	
Naftowa 67A,B,C		900	III	pt.azb-cem.,elewacja	Spółdzielnia Mieszkaniowa "Południe"	
Naftowa 73A,B,C		900	III	pt.azb-cem.,elewacja	Spółdzielnia Mieszkaniowa "Południe"	
Naftowa 73D,E		600	III	pt.azb-cem.,elewacja	Spółdzielnia Mieszkaniowa "Południe"	
Akacyjowa 1-9		1710	III	pt.azb-cem.,elewacja	Spółdzielnia Mieszkaniowa "Południe"	
Akacyjowa 11-19		1520	III	pt.azb-cem.,elewacja	Spółdzielnia Mieszkaniowa "Południe"	
Akacyjowa 21-29		1949	III	pt.azb-cem.,elewacja	Spółdzielnia Mieszkaniowa "Południe"	
Akacyjowa 14-22A		1650	III	pt.azb-cem.,elewacja	Spółdzielnia Mieszkaniowa "Południe"	
Akacyjowa 32-24A		1740	III	pt.azb-cem.,elewacja	Spółdzielnia Mieszkaniowa "Południe"	
Akacyjowa 34-36		700	III	pt.azb-cem.,elewacja	Spółdzielnia Mieszkaniowa "Południe"	
Akacyjowa 24-30		3164	III	pt.azb-cem.,elewacja	Spółdzielnia Mieszkaniowa "Południe"	
Akacyjowa 71-79		4103	III	pt.azb-cem.,elewacja	Spółdzielnia Mieszkaniowa "Południe"	

Adres	rodzaj zabudowy	powierzchnia	stopień pilności	rodzaj wyrobu	właściciel/zakład	
Naftowa 29-29D		4499	III	pt.azb-cem.,elewacja	Spółdzielnia Mieszkaniowa "Południe"	
Naftowa 33		2315	III	pt.azb-cem.,elewacja	Spółdzielnia Mieszkaniowa "Południe"	
Naftowa 35A-E		4599	III	pt.azb-cem.,elewacja	Spółdzielnia Mieszkaniowa "Południe"	
Naftowa 37-49		4630	III	pt.azb-cem.,elewacja	Spółdzielnia Mieszkaniowa "Południe"	
Naftowa 51-59		3461	III	pt.azb-cem.,elewacja	Spółdzielnia Mieszkaniowa "Południe"	
Naftowa 63H		1650	III	pt.azb-cem.,elewacja	Spółdzielnia Mieszkaniowa "Południe"	
Naftowa 65A		1440	III	pt.azb-cem.,elewacja	Spółdzielnia Mieszkaniowa "Południe"	
Naftowa 67,69,71,73		4090	III	pt.azb-cem.,elewacja	Spółdzielnia Mieszkaniowa "Południe"	
Naftowa 75-75A		600	III	pt.azb-cem.,elewacja	Spółdzielnia Mieszkaniowa "Południe"	
Białostocka 1-5		3745	III	pt.azb-cem.,elewacja	S. M. "Zagórze"	
Białostocka 2-6		5068	III	pt.azb-cem.,elewacja	S. M. "Zagórze"	
Białostocka 7-9		2687	III	pt.azb-cem.,elewacja	S. M. "Zagórze"	
Białostocka 8-10		3626	III	pt.azb-cem.,elewacja	S. M. "Zagórze"	
Białostocka 11-15		3745	III	pt.azb-cem.,elewacja	S. M. "Zagórze"	
Białostocka 12-16		5068	III	pt.azb-cem.,elewacja	S. M. "Zagórze"	
Białostocka 18-20		3626	III	pt.azb-cem.,elewacja	S. M. "Zagórze"	
Białostocka 22-24		3626	III	pt.azb-cem.,elewacja	S. M. "Zagórze"	
Białostocka 26-28		3626	III	pt.azb-cem.,elewacja	S. M. "Zagórze"	
Białostocka 36-38		3626	III	pt.azb-cem.,elewacja	S. M. "Zagórze"	
Białostocka 40-44		5068	III	pt.azb-cem.,elewacja	S. M. "Zagórze"	
Kielecka 5-15		3273	III	pt.azb-cem.,elewacja	S. M. "Zagórze"	
Kielecka 23-31		2806	III	pt.azb-cem.,elewacja	S. M. "Zagórze"	
Kielecka 39-41		1366	III	pt.azb-cem.,elewacja	S. M. "Zagórze"	
Mielecka 2-8		1850	III	pt.azb-cem.,elewacja	S. M. "Zagórze"	PINB
Mielecka 10-14		1132	III	pt.azb-cem.,elewacja	S. M. "Zagórze"	PINB
Mielecka 16-22		1850	III	pt.azb-cem.,elewacja	S. M. "Zagórze"	PINB
Mielecka 24-28		1132	III	pt.azb-cem.,elewacja	S. M. "Zagórze"	PINB
Mielecka 30-36		1850	III	pt.azb-cem.,elewacja	S. M. "Zagórze"	PINB
Mielecka 38-42		1132	III	pt.azb-cem.,elewacja	S. M. "Zagórze"	
Łomżyńska 1-7		1850	III	pt.azb-cem.,elewacja	S. M. "Zagórze"	
Łomżyńska 12-18		1850	III	pt.azb-cem.,elewacja	S. M. "Zagórze"	
Łomżyńska 20-26		1850	III	pt.azb-cem.,elewacja	S. M. "Zagórze"	
Łomżyńska 29-33		1132	III	pt.azb-cem.,elewacja	S. M. "Zagórze"	
Lenartowicza 64-80		6340	III	pt.azb-cem.,elewacja	S. M. "Zagórze"	
Lenartowicza 82		1094	III	pt.azb-cem.,elewacja	S. M. "Zagórze"	

Adres	rodzaj zabudowy	powierzchnia	stopień pilności	rodzaj wyrobu	właściciel/zakład	
Lenartowicza 84		1094	III	pt.azb-cem.,elewacja	S. M. "Zagórze"	
Lenartowicza 86		1094	III	pt.azb-cem.,elewacja	S. M. "Zagórze"	
Lenartowicza 90-102		6984	III	pt.azb-cem.,elewacja	S. M. "Zagórze"	
Lenartowicza 110-114		4616	III	pt.azb-cem.,elewacja	S. M. "Zagórze"	
Lenartowicza 116-122		5062	III	pt.azb-cem.,elewacja	S. M. "Zagórze"	
Lenartowicza 124-134		3459	III	pt.azb-cem.,elewacja	S. M. "Zagórze"	
Lenartowicza 136-146		6484	III	pt.azb-cem.,elewacja	S. M. "Zagórze"	
Lenartowicza 148-150		925	III	pt.azb-cem.,elewacja	S. M. "Zagórze"	
Lenartowicza 152-154		925	III	pt.azb-cem.,elewacja	S. M. "Zagórze"	
Lenartowicza 156-162		1800	III	pt.azb-cem.,elewacja	S. M. "Zagórze"	
Lenartowicza 164-170		2285	III	pt.azb-cem.,elewacja	S. M. "Zagórze"	
Lenartowicza 172-178		2560	III	pt.azb-cem.,elewacja	S. M. "Zagórze"	
Długosza 1a-9a		303	III	pt.azb-cem.,elewacja	S. M. "Zagórze"	
Długosza 3-11		1011	III	pt.azb-cem.,elewacja	S. M. "Zagórze"	
Długosza 13-17		4204	III	pt.azb-cem.,elewacja	S. M. "Zagórze"	
Długosza 19-25		3869	III	pt.azb-cem.,elewacja	S. M. "Zagórze"	
Długosza 27-29		1224	III	pt.azb-cem.,elewacja	S. M. "Zagórze"	
Sikorskiego 4-10		1541	III	pt.azb-cem.,elewacja	S. M. "Zagórze"	
Sikorskiego 27-29		1224	III	pt.azb-cem.,elewacja	S. M. "Zagórze"	PINB
Zapały 4		318	III	pt.azb-cem.,elewacja	S. M. "Zagórze"	
	Razem	265647				
		42045,87	I			
		916223,6	II			
		265647	III			
	OGÓŁEM	1223916,47				

Adres	rodzaj zabudowy	powierzchnia	stopień pilności	rodzaj wyrobu	właściciel/zakład	
Naftowa 92		437	II	ocieplenie ścian	PKP S.A.	
Naftowa 92		274	II	ocieplenie ścian	PKP S.A.	
Matejki GWC 19-30		96	II	plyty elewacyjne	własność nieuregulowana/Zakład Ciepłny	
Jagiellońska	pawilon handlowy	150	II	plyty elewacyjne	Spółdzielnia Mieszkaniowa "Jagiellonka"	PINB
Lenartowicza	bud. Soc.-ust.	478	II	plyty elewacyjne	Górnośląskie Przedsiębiorstwo Wodociągów	PINB
Lenartowicza	pompownia	664	II	plyty elewacyjne	Górnośląskie Przedsiębiorstwo Wodociągów	PINB
Lenartowicza	rozdzielnia	56	II	plyty elewacyjne	Górnośląskie Przedsiębiorstwo Wodociągów	PINB
Jagiellońska 13E		492	II	plyta azbes-cement.	Przedszkole/gmina	
Jagiellońska 13F		227	II		Żłobek/gmina	
Jagiellońska 13		3234	II		Szkoła/gmina	
B. Prusa 253A		325	II		Szkoła/gmina	
Witkiewicza 1		293	II		Przedszkole/gmina	
Kilińskiego 6		493	II		Przedszkole/gmina	
Boh. Monte Cassino 46		210	II		Szkoła/gmina	
Szpitalna 1		2384	II	plyta azbes-cement.	SP ZZOZ "Zagórze"	
Teatralna 9		2900	II	plyta azbes-cement.	Agencja Rozwoju Lokalnego	
	Razem	12713				
Mikołajczyka 59		1260	III	plyta azbes-cement.	Spółdzielnia Inwalidów "Naprzód"	
Naftowa 31	pawilon handlowy	576	III	pł.azb-cem.,elewacja	Spółdzielnia Mieszkaniowa "Południe"	
	Razem	1836				
		12713	II			
		1836	III			
	OGÓŁEM	14549				

RURY CEMENTOWO-AZBESTOWE

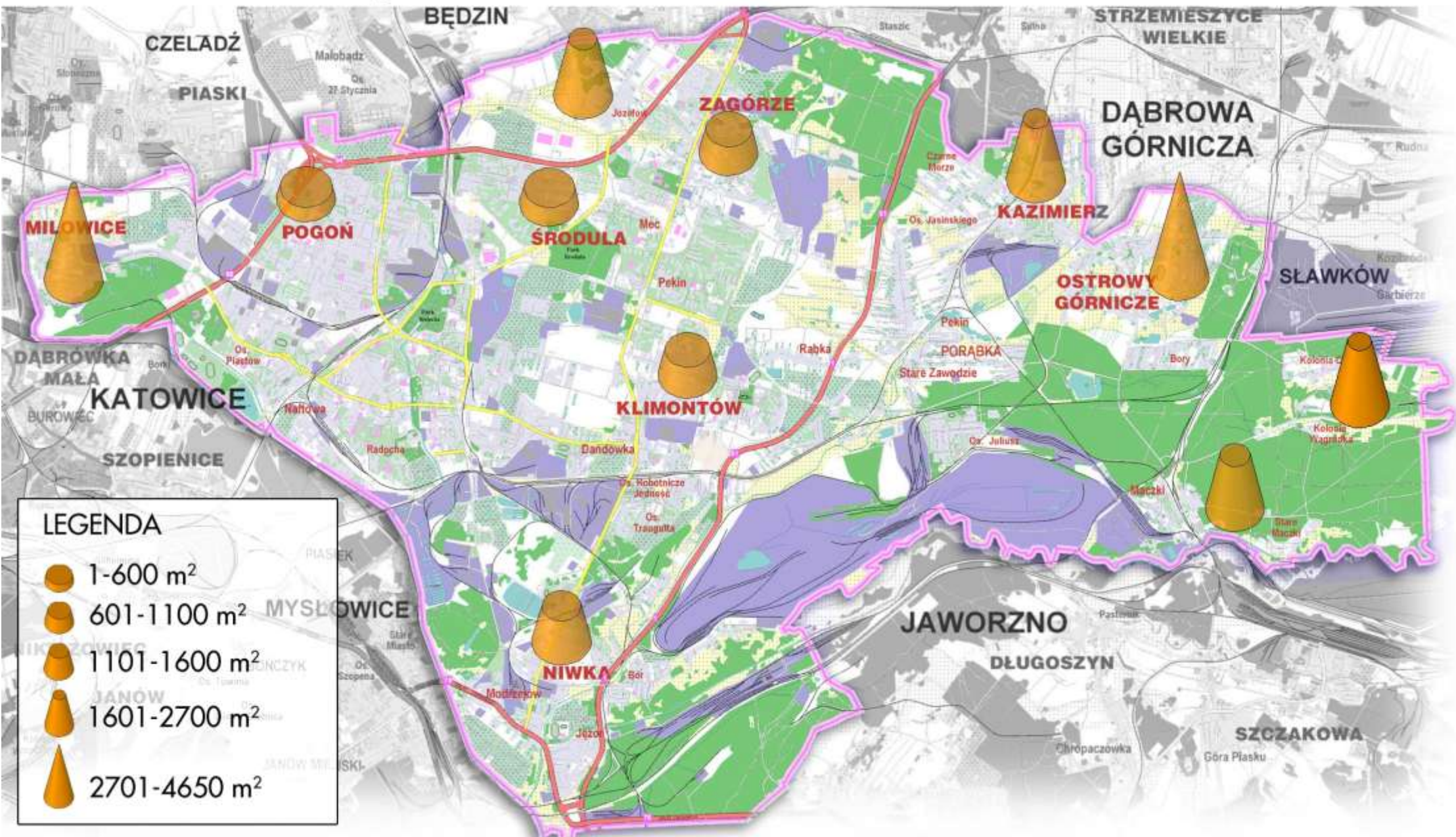

Adres	rodzaj zabudowy	ilość mb	stopień pilności	rodzaj wyrobu	właściciel/zakład	
Królowej Jadwigi 2		312	II	wkłady kominowe	MZBM	
A. Urbanowicz 9		700	II	wkłady kominowe	MZBM	
Warszawska 7		755	II	r. zsypowe,wkł.komin	MZBM	
Warszawska 7a		755	II	r. zsypowe,wkł.komin	MZBM	
Warszawska 9		755	II	r. zsypowe,wkł.komin	MZBM	
Warszawska 9a		755	II	r. zsypowe,wkł.komin	MZBM	
Staropogońska 83		50	II	rury zsypowe	MZBM	
Staropogońska 85		50	II	rury zsypowe	MZBM	
Małobądzka 2		50	II	rury zsypowe	MZBM	
Małobądzka 4		50	II	rury zsypowe	MZBM	
Boh. Monte Cassino 24		51	II	r.zsypowe,ACEKOL	MZBM	
Grottgera 11,13,15,17			II	r.zsypowe,ACEKOL	MZBM	
Ostrogórska 29-35		150	II	rury azbes-cement	S. M. "Jagiellonka"	
Jagiellońska 1, 1a		70	II	rury azbes-cement	S. M. "Jagiellonka"	
Jagiellońska 9a		30	II	rury azbes-cement	S. M. "Jagiellonka"	
Jagiellońska 11-11c		150	II	rury azbes-cement	S. M. "Jagiellonka"	
Jagiellońska 13a-d		150	II	rury azbes-cement	S. M. "Jagiellonka"	
Wspólna 11-11a		60	II	rury azbes-cement	S. M. "Jagiellonka"	
Wspólna 13		60	II	rury azbes-cement	S. M. "Jagiellonka"	
Wspólna 15		60	II	rury azbes-cement	S. M. "Jagiellonka"	
Wspólna 17		60	II	rury azbes-cement	S. M. "Jagiellonka"	
Wspólna 19		60	II	rury azbes-cement	S. M. "Jagiellonka"	
Kościelna 52		60	II	rury azbes-cement	S. M. "Jagiellonka"	
Kościelna 54-56		60	II	rury azbes-cement	S. M. "Jagiellonka"	
Grottgera 8-20		51	II	rury zsypowe	MZBM	PINB
Czeladzka 49-61		210	II	rury azbes-cement	Sosnowiecka Spółdzielnia Mieszkaniowa	
Staropogońska 47		30	II	rury azbes-cement	Sosnowiecka Spółdzielnia Mieszkaniowa	
Staropogońska 49-65		270	II	rury azbes-cement	Sosnowiecka Spółdzielnia Mieszkaniowa	
Staropogońska 71-81		180	II	rury azbes-cement	Sosnowiecka Spółdzielnia Mieszkaniowa	
Będzińska 2-4		45	II	rury azbes-cement	Sosnowiecka Spółdzielnia Mieszkaniowa	
Będzińska 8-12		90	II	rury azbes-cement	Sosnowiecka Spółdzielnia Mieszkaniowa	
Będzińska 14-16		60	II	rury azbes-cement	Sosnowiecka Spółdzielnia Mieszkaniowa	
Będzińska 18-24		120	II	rury azbes-cement	Sosnowiecka Spółdzielnia Mieszkaniowa	
Kilińskiego 8-14		130	II	rury azbes-cement	Sosnowiecka Spółdzielnia Mieszkaniowa	
Ordonówny 7-7b		100	II	rury azbes-cement	Sosnowiecka Spółdzielnia Mieszkaniowa	

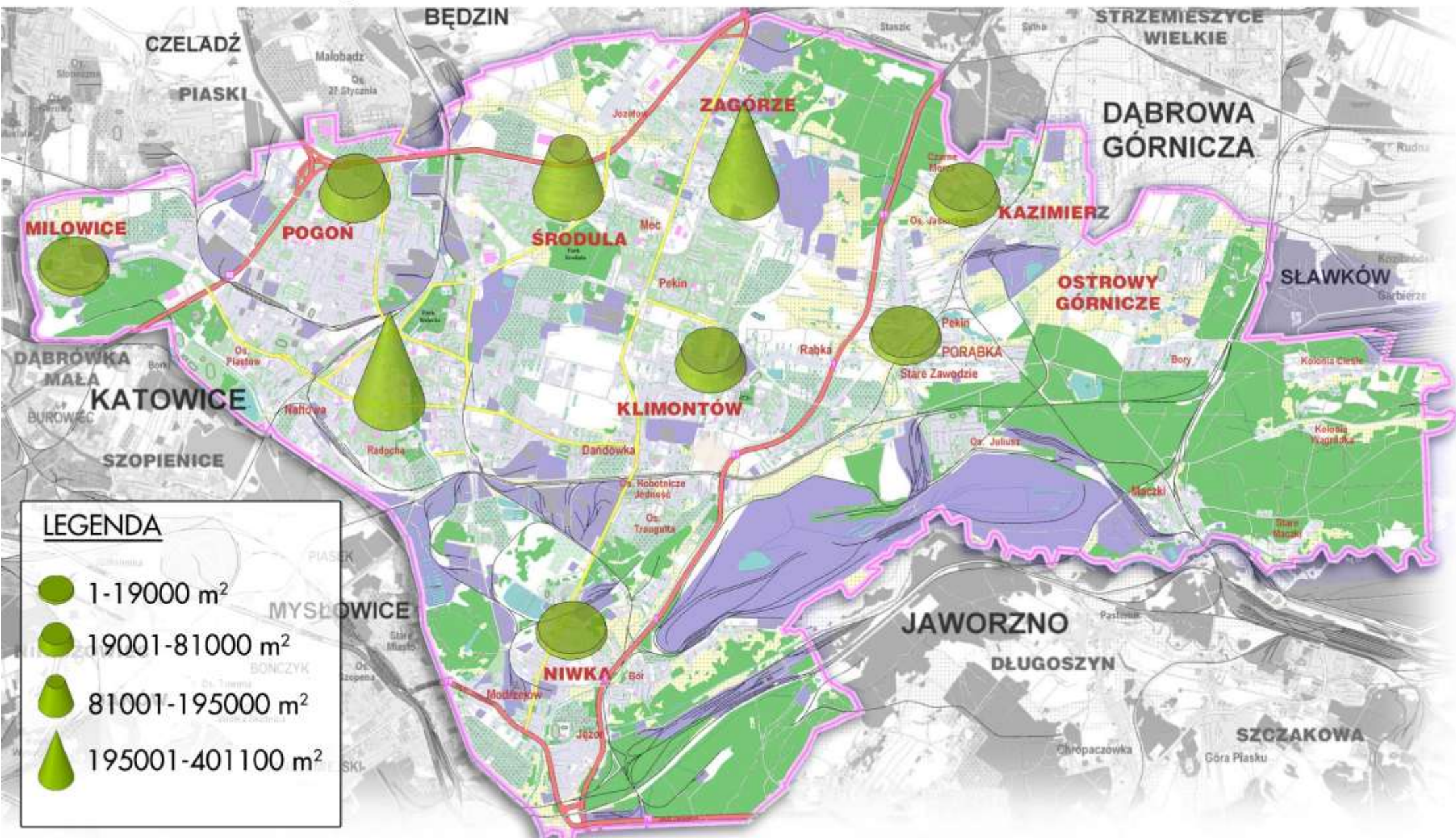
Adres	rodzaj zabudowy	ilość mb	stopień pilności	rodzaj wyrobu	właściciel/zakład	
Ordonówny 9-11		65	II	rury azbes-cement	Sosnowiecka Spółdzielnia Mieszkaniowa	
Ordonówny 10-12		65	II	rury azbes-cement	Sosnowiecka Spółdzielnia Mieszkaniowa	
Ordonówny 11a-11b		65	II	rury azbes-cement	Sosnowiecka Spółdzielnia Mieszkaniowa	
Ordonówny 13-15		65	II	rury azbes-cement	Sosnowiecka Spółdzielnia Mieszkaniowa	
Sobieskiego 25		65	II	rury azbes-cement	Sosnowiecka Spółdzielnia Mieszkaniowa	
Kierocińskiej 12		33	II	rury azbes-cement	Sosnowiecka Spółdzielnia Mieszkaniowa	
Regulacyjna 1		33	II	rury azbes-cement	Sosnowiecka Spółdzielnia Mieszkaniowa	
Wysoka 8a		33	II	rury azbes-cement	Sosnowiecka Spółdzielnia Mieszkaniowa	
Wysoka 12a		65	II	rury azbes-cement	Sosnowiecka Spółdzielnia Mieszkaniowa	
Wysoka 12b		33	II	rury azbes-cement	Sosnowiecka Spółdzielnia Mieszkaniowa	
Kierocińskiej 20		100	II	rury azbes-cement	Sosnowiecka Spółdzielnia Mieszkaniowa	
Kierocińskiej 24		65	II	rury azbes-cement	Sosnowiecka Spółdzielnia Mieszkaniowa	
Wysoka 1a		33	II	rury azbes-cement	Sosnowiecka Spółdzielnia Mieszkaniowa	
Wysoka 9a		33	II	rury azbes-cement	Sosnowiecka Spółdzielnia Mieszkaniowa	
Piłsudskiego 94		65	II	rury azbes-cement	Sosnowiecka Spółdzielnia Mieszkaniowa	
Kierocińskiej 27-31		95	II	rury azbes-cement	Sosnowiecka Spółdzielnia Mieszkaniowa	
Dziewicza 15-17		65	II	rury azbes-cement	Sosnowiecka Spółdzielnia Mieszkaniowa	
Pawia 1-3		65	II	rury azbes-cement	Sosnowiecka Spółdzielnia Mieszkaniowa	
Pawia 11-11a		65	II	rury azbes-cement	Sosnowiecka Spółdzielnia Mieszkaniowa	
Wysoka 13-21		165	II	rury azbes-cement	Sosnowiecka Spółdzielnia Mieszkaniowa	
Wysoka 23-25		65	II	rury azbes-cement	Sosnowiecka Spółdzielnia Mieszkaniowa	
Kaliska 12-14a		90	II	rury azbes-cement	Sosnowiecka Spółdzielnia Mieszkaniowa	
Zamenhofa 26-26a		60	II	rury azbes-cement	Sosnowiecka Spółdzielnia Mieszkaniowa	
Staropogońska 47/I		30	II	rury azbes-cement	Sosnowiecka Spółdzielnia Mieszkaniowa	
	Razem	8057				
Boh. Monte Cassino 26		32,6	III	rury zsypane	gmina/Miejski Zakład Zasobów Lokalnych	
Staropogońska 87		31,5	III	rury zsypane	gmina/Miejski Zakład Zasobów Lokalnych	
Czeladzka 33-47		97,5	III	rury zsypane	Spółdzielnia Mieszkaniowa "Premil"	
	Razem	161,6				
		8057	II			
		161,6	III			
	OGÓLEM	8218,6				

WYSTĘPOWANIE AZBESTU W SOSNOWCU - DOMKI JEDNORODZINNE

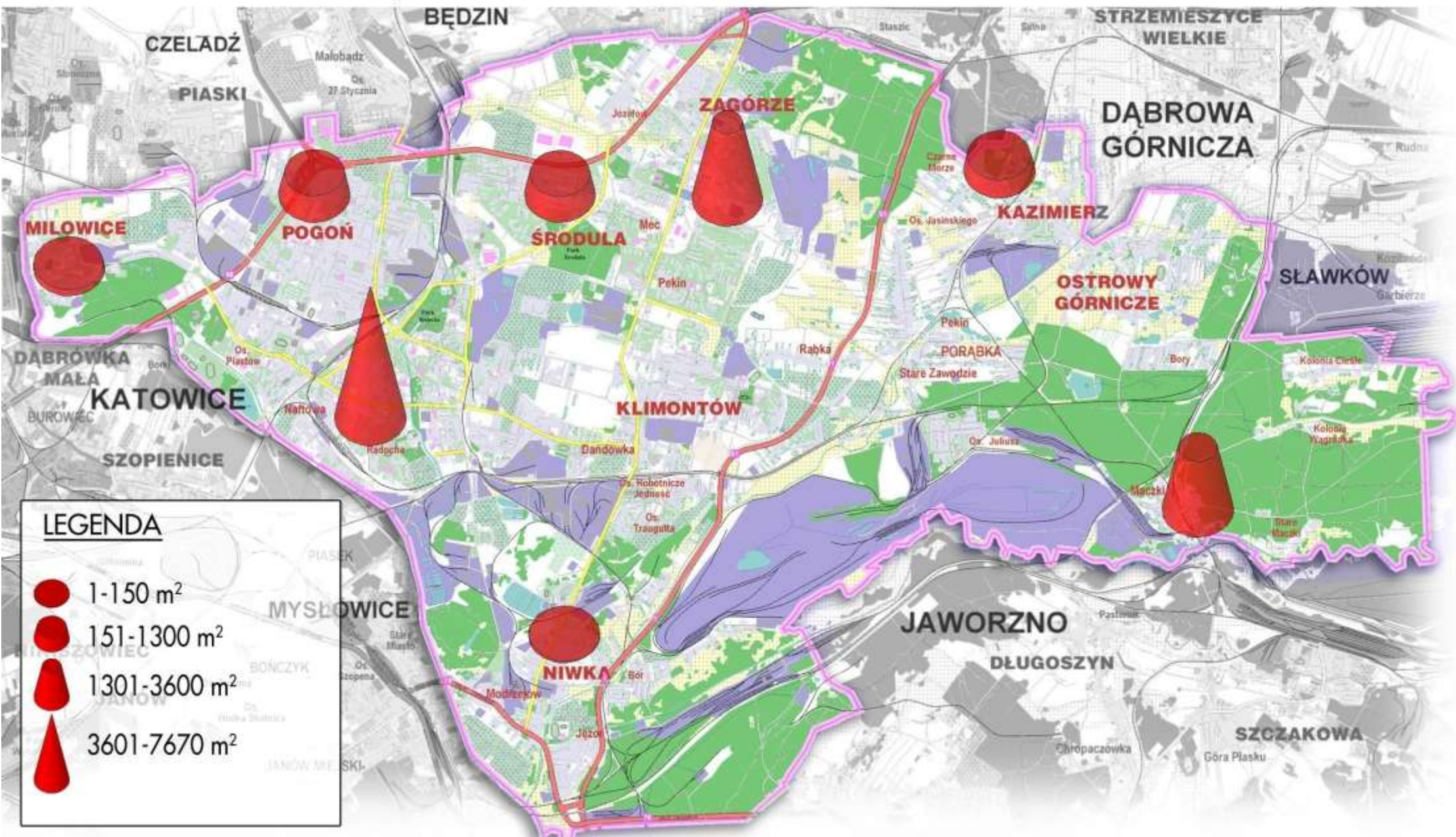

WYSTĘPOWANIE AZBESTU W SOSNOWCU - ZABUDOWA WIELORODZINNA

WYSTĘPOWANIE AZBESTU W SOSNOWCU - SEKTOR GOSPODARCZY

Prezydent Miasta Sosnowca

**PROGRAM USUWANIA AZBESTU
I WYROBÓW ZAWIERAJĄCYCH AZBEST
DLA MIASTA SOSNOWCA
(AKTUALIZACJA)**

Marzec 2009 r.

„Program usuwania wyrobów zawierających azbest dla miasta Sosnowca” został opracowany przez firmę ABRYŚ Sp. z o.o. w 2006 r. Aktualnie (marzec 2009 r.) nastąpiły zmiany zarówno w obowiązującym prawodawstwie, jak również w zakresie wykazu podmiotów, które uzyskały decyzje Prezydenta Miasta Sosnowca zatwierdzające program gospodarki odpadami niebezpiecznymi zawierającymi azbest lub przedłożyły informację o wytwarzanych odpadach zawierających azbest i sposobach gospodarowania wytworzonymi odpadami. W związku z powyższym Gmina Sosnowiec (Wydział Ochrony Środowiska i Rolnictwa) uaktualnił dokument o powyższe zmiany.

1. Pkt.4 „Stan prawny”

Wykaz obowiązujących aktów prawnych zawierających przepisy dot. azbestu oraz wyrobów i odpadów azbestowych.

- Ustawa z dnia 19 czerwca 1997 r. o zakazie stosowania wyrobów zawierających azbest (tekst jedn. Dz.U. z 2004 r. Nr 3 poz.20, z późn. zm.).
- Ustawa z dnia 27 kwietnia 2001 r. o odpadach (tekst jedn. Dz.U. z 2007 r. Nr 39, poz.251, z późn. zm.).
- Ustawa z dnia 7 lipca 1994 r. Prawo budowlane (tekst jedn. Dz.U. z 2006 r. Nr 156, poz.1118 z późn. zm.).
- Ustawa z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska (tekst jedn. Dz.U. z 2008 r. Nr 25, poz.150, z późn. zm.).
- Ustawa z dnia 27 lipca 2001 r. o wprowadzeniu ustawy – Prawo ochrony środowiska, ustawy o odpadach oraz zmianie niektórych ustaw (Dz.U. Nr 100, poz.1085, z późn. zm.).
- Ustawa z dnia 11 stycznia 2001 r. o substancjach i preparatach chemicznych (Dz.U. Nr 11, poz.84, z późn. zm.).
- Ustawa z dnia 28 października 2002 r. o przewozie drogowym towarów niebezpiecznych (Dz.U. Nr 199, poz.1671, z późn. zm.).
- Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. w sprawie zmiany ustawy o odpadach oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. Nr 175, poz.1458, z późn. zm.).
- Zarządzenie Ministra Zdrowia i Opieki Społecznej z dnia 12 marca 1996 r. w sprawie dopuszczalnych stężeń i natężeń czynników szkodliwych dla zdrowia, wydzielanych przez materiały budowlane, urządzenia i elementy wyposażenia w pomieszczeniach przeznaczonych na pobyt ludzi (M.P. Nr 19, poz. 231).
- Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 27 września 2001 r. w sprawie katalogu odpadów (Dz. U. Nr 112, poz. 1206).
- Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 14 lutego 2006 r. w sprawie wzorów dokumentów stosowanych na potrzeby ewidencji odpadów (Dz. U. Nr 30, poz. 213).
- Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 25 maja 2007 r. w sprawie zakresu informacji oraz wzorów formularzy służących do sporządzania i przekazywania zbiorczych zestawień danych (Dz. U. Nr 101, poz. 686).
- Rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Socjalnej z dnia 29 listopada 2002 r. w sprawie najwyższych dopuszczalnych stężeń i natężeń czynników szkodliwych dla zdrowia w środowisku pracy (Dz.U. Nr 217, poz.1833, z późn. zm.).
- Rozporządzenie Ministra Infrastruktury z dnia 19 grudnia 2002 r. w sprawie zakresu i sposobu stosowania przepisów o przewozie drogowym towarów niebezpiecznych do transportu odpadów niebezpiecznych (Dz.U. Nr 236, poz.1986, z późn. zm.).

- Rozporządzenie Ministra Infrastruktury z dnia 23 grudnia 2002 r. w sprawie świadectwa dopuszczenia pojazdu do przewozu niektórych towarów niebezpiecznych (Dz.U. Nr 237, poz.2011, z późn. zm.).
- Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 9 października 2002 r. w sprawie sposobu przedkładania wojewodzie informacji o rodzaju, ilości i miejscach występowania substancji stwarzających szczególne zagrożenie dla środowiska (Dz. U. Nr 175, poz. 1439).
- Rozporządzenie Ministra Infrastruktury z dnia 23 czerwca 2003 r. w sprawie informacji dotyczącej bezpieczeństwa i ochrony zdrowia oraz planu bezpieczeństwa i ochrony zdrowia (Dz. U. Nr 120, poz. 1126).
- Rozporządzenie Ministra Gospodarki, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 23 października 2003 r. w sprawie wymagań w zakresie wykorzystywania i przemieszczania azbestu oraz wykorzystywania i oczyszczania instalacji lub urządzeń, w których był lub jest wykorzystywany azbest (Dz.U. Nr 192, poz.1876, z późn. zm.).
- Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 9 listopada 2004 r. w sprawie określenia rodzajów przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko oraz szczegółowych uwarunkowań związanych z kwalifikowaniem przedsięwzięcia do sporządzenia raportu o oddziaływaniu na środowisko (Dz.U. 2004 r. Nr 257, poz. 2573 z późn. zm.)
- Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 5 grudnia 2002 r. w sprawie wartości odniesienia dla niektórych substancji w powietrzu (Dz. U z 2003 r. Nr 1, poz. 12).
- Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 9 grudnia 2002 r. w sprawie zakresu, czasu, sposobu oraz warunków prowadzenia monitoringu składowisk odpadów (Dz.U. Nr 220, poz.1858).
- Rozporządzenie Ministra Gospodarki z dnia 30 października 2002 r. w sprawie rodzajów odpadów, które mogą być składowane w sposób nieselektywny (Dz.U. Nr 191, poz.1595).
- Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 24 marca 2003 r. w sprawie szczegółowych wymagań dotyczących lokalizacji, budowy, eksploatacji i zamknięcia, jakim powinny odpowiadać poszczególne typy składowisk odpadów (Dz. U. Nr 61, poz.549).
- Rozporządzenie Ministra Gospodarki, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 2 kwietnia 2004 r. w sprawie sposobów i warunków bezpiecznego użytkowania i usuwania wyrobów zawierających azbest (Dz.U. 2004 Nr 71, poz.649).
- Rozporządzenie Ministra Gospodarki i Pracy z dnia 14 października 2005 r. w sprawie zasad bezpieczeństwa i higieny pracy przy zabezpieczaniu i usuwaniu wyrobów zawierających azbest oraz programu szkolenia w zakresie bezpiecznego użytkowania takich wyrobów (Dz.U. z 2005 r. Nr 216, poz.1824)
- Rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 10 stycznia 2005 r. w sprawie wzoru książeczki badań profilaktycznych dla osoby, która była lub jest zatrudniona w warunkach narażenia zawodowego w zakładach stosujących azbest w procesach technologicznych, sposobu jej wypełnienia i aktualizacji (Dz.U. z 2005 r. Nr 13, poz.109).
- Rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 15 września 2005 r. w sprawie leków związanych z chorobami wywołanymi pracą przy azbestie (Dz. U. Nr 189, poz.1603).
- Zarządzenie Ministra Zdrowia i Opieki Społecznej z dnia 12 marca 1996 r. w sprawie dopuszczalnych stężeń i natężeń czynników szkodliwych dla zdrowia, wydzielonych przez materiały budowlane, urządzenia i elementy wyposażenia w pomieszczeniach przeznaczonych na pobyt ludzi (M.P. Nr 19, poz.231).
- Program usuwania azbestu i wyrobów zawierających azbest stosowanych na terytorium Polski – przyjęty przez Radę Ministrów w dniu 14 maja 2002 r.

2. Pkt.5 „Programu usuwania azbestu i wyrobów zawierających azbest dla Miasta Sosnowca” – Koncepcja zarządzania „Programem ...”

W związku z koniecznością sporządzania sprawozdań z realizacji „Planu Gospodarki Odpadami dla Miasta Sosnowca na lata 2004-2015” w okresach dwuletnich, sprawozdanie rzeczowo-finansowe z realizacji zadań „Programu usuwania azbestu i wyrobów zawierających azbest dla Miasta Sosnowca” będzie wykonywane również co dwa lata, a nie jak podano w „Programie...” w okresach rocznych.

Sprawozdanie z realizacji zadań „Programu...” będzie przedstawiane radzie gminy łącznie ze sprawozdaniem z realizacji „Planu Gospodarki Odpadami ...”.

3. Pkt.9. Finansowanie usuwania wyrobów azbestowych.

Najpowszechniejszymi formami finansowania zadań polegających na likwidacji wyrobów azbestowych są:

- fundusze własne inwestorów,
- pożyczki, dotacje i dopłaty do oprocentowania preferencyjnych kredytów udzielane przez Fundusze Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej,
- kredyty preferencyjne udzielane np. przez Bank Ochrony Środowiska (BOŚ S.A),
- zagraniczna pomoc finansowa udzielana poprzez fundacje i programy pomocowe (np. Regionalny Program Operacyjny)
- kredyty i pożyczki udzielane przez banki komercyjne,
- inne.

Obecnie, na realizację zadań polegających na usuwaniu wyrobów azbestowych oraz zagospodarowaniu odpadów z nich powstałych można starać się o środki finansowe z następujących źródeł:

Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Katowicach

Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Katowicach udziela dofinansowania na realizację zadań polegających na usuwaniu azbestu z obiektów służby zdrowia, oświaty i opieki społecznej, obiektów stanowiących własność osób fizycznych, obiektów wspólnot mieszkaniowych oraz z pozostałych obiektów. Dofinansowaniu podlegają przedsięwzięcia realizowane na terenie województwa śląskiego. Obiekty objęte wnioskiem o dofinansowanie muszą być zakwalifikowane do I stopnia pilności w „Ocenie stanu możliwości bezpiecznego użytkowania wyrobów zawierających azbest” – wykonanej zgodnie z zał. do Rozporządzenia Ministra Gospodarki, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 02.04.2004 r. w sprawie sposobów i warunków bezpiecznego użytkowania i usuwania wyrobów zawierających azbest (Dz.U. Nr 71, poz.649). Regulamin dofinansowania ze środków WFOŚiGW w Katowicach zadań z zakresu usuwania azbestu (który stanowi załącznik nr 1 do aktualizacji) oraz wnioski dla poszczególnych podmiotów zainteresowanych uzyskaniem dofinansowania są dostępne do pobrania na stronie internetowej WFOŚiGW: www.wfosigw.katowice.pl

Gminny i Powiatowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Sosnowcu

Właściciele/Zarządcy (Spółdzielnie, Wspólnoty, Instytucje Publiczne) obiektów, na których znajdują się wyroby zawierające azbest mogą wystąpić z wnioskiem o udzielenie dofinansowania zadania z Gminnego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej. Maksymalna wartość udzielonej dotacji może wynieść do 50% wysokości kosztów zadania planowanego do realizacji w danym roku. Pozostałe koszty zabezpiecza inwestor przedstawiając stosowne gwarancje. Wniosek o dofinansowanie zadania inwestycyjnego z Gminnego/Powiatowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej stanowi załącznik nr 2 do aktualizacji.

Gmina Sosnowiec udziela dofinansowania z Powiatowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej na pokrycie kosztów demontażu wyrobów azbestowych, transportu i unieszkodliwiania odpadów azbestowych dla osób fizycznych posiadających tytuł prawny do budynków

zawierających wyroby azbestowe, zlokalizowanych na terenie Gminy Sosnowiec. Maksymalna wartość dofinansowania wynosi 1.500,00 zł. Zasady oraz wnioski o udzielenie dofinansowania z PFOŚiGW na pokrycie kosztów demontażu wyrobów azbestowych, transportu i unieszkodliwiania odpadów azbestowych dla osób fizycznych posiadających tytuł prawny do budynków zawierających wyroby azbestowe, zlokalizowanych na terenie Gminy Sosnowiec przedstawiono w załącznikach 3 i 4 aktualizacji.

Fundusze Unijne:

1. **Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego** dofinansowuje:

- w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Śląskiego 2007-2013 poddziałanie **5.2 Gospodarka Odpadami** m.in. działania polegające na: kompleksowym oczyszczaniu terenu z odpadów zawierających azbest, a także usuwanie azbestu z budynków użyteczności publicznej wraz z zapewnieniem bezpiecznego unieszkodliwiania odpadów (za wyjątkiem budynków stanowiących siedzibę administracji publicznej).

Alokacja ogólna : 50 773 606 EUR

Poziom dofinansowania : 85% kosztów kwalifikowanych

Kto może składać wniosek: Jednostki Samorządu Terytorialnego, ich związki i stowarzyszenia; podmioty, w których większość udziałów lub akcji posiadają jednostki samorządu terytorialnego lub ich związki i stowarzyszenia; podmioty działające na zlecenie JST, wybrane zgodnie z prawem zamówień publicznych; jednostki zaliczane do sektora finansów publicznych posiadające osobowość prawną, podmioty działające w oparciu o partnerstwo publiczno-prywatne; porozumienia w/w podmiotów;

Termin składania wniosków: 7 lipiec – 7 wrzesień 2009 ;

Więcej informacji nt. konkursu:

http://rpo.silesia-region.pl/?grupa=1&art=1187858034&kat=0_04_01&katrodzic=0_04

- w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Śląskiego 2007-2013 poddziałanie **6.2.1 Rewitalizacja – „duże miasta”** m.in. działania polegające na: zastępowaniu azbestowych elementów budynków wielorodzinnych mieszkalnych materiałami mniej szkodliwymi dla zdrowia człowieka, tylko wraz z utylizacją azbestu. Ze wsparcia wyłączone są projekty związane z budynkami stanowiącymi siedzibę administracji publicznej.

UWAGA!

- obszar (dzielnica) na którym realizowany będzie projekt musi być ujęty w Lokalnym Programie Rewitalizacji Terenów Miejskich w Sosnowcu (LPR);
- nieruchomości muszą być ujęte w „Programie usuwania azbestu i wyrobów zawierających azbest dla miasta Sosnowca”;

Alokacja ogólna : 87 547 896 EUR

Poziom dofinansowania : 85% kosztów kwalifikowanych

Kto może składać wniosek: Jednostki Samorządu Terytorialnego, ich związki i stowarzyszenia; podmioty, w których większość udziałów lub akcji posiadają jednostki samorządu terytorialnego lub ich związki i stowarzyszenia; podmioty działające na zlecenie JST, wybrane zgodnie z prawem zamówień publicznych; szkoły wyższe, kościoły i związki wyznaniowe, organizacje pozarządowe, jednostki zaliczane do sektora finansów publicznych, posiadające osobowość prawną; spółdzielnie i wspólnoty mieszkaniowe; podmioty działające w oparciu o partnerstwo publiczno-prywatne; porozumienia w/w podmiotów;

Termin składania wniosków: 8 lipiec – 8 wrzesień 2009 r.; 8 lipiec 2010 – 8 września 2010 r

Więcej informacji nt. konkursu:

http://rpo.silesia-region.pl/?grupa=1&art=1187858034&kat=0_04_01&katrodzic=0_04

2. Szwajcarsko – Polski Program Współpracy

- dofinansowuje działania z zakresu poprawy stanu środowiska naturalnego, w tym również redukcji zagrożenia azbestem polegające na demontażu wyrobów zawierających azbest i zdeponowaniu ich na składowiskach stworzonych w tym celu lub wydzielaniu kwater dostosowanych do składowania azbestu na wysypiskach już istniejących;

Całkowita alokacja : ok. 87,5 mln CHF

Minimalna wartość projektu: 15 mln CHF

Dofinansowanie do 85%, w przypadku gdy 15% pochodzić będzie z budżetu jednostek administracji publicznej szczebla centralnego, regionalnego lub lokalnego;

Uprawnieni do składania wniosków: JST oraz podmioty realizujące zadania związane z Wdrażaniem Krajowego Planu Gospodarki Odpadami, tj. jednostki administracji publicznej, Ministerstwo Środowiska, Główny Inspektorat Ochrony Środowiska oraz wojewódzkie inspektoraty ochrony środowiska;

Termin składania Zarysu Projektu – 20 kwiecień 2009 r;

Więcej informacji nt. konkursu:

http://www.programszwajcarski.gov.pl/Informacje_Ogolne/Strony/Informacje.aspx

Bank Ochrony Środowiska S.A.

W ramach ograniczania emisji zanieczyszczeń do atmosfery BOŚ udziela kredytów preferencyjnych m.in. na zadanie pn. „Zastosowanie rozwiązań technicznych zmniejszających straty ciepła w obiektach dla których pozwolenie na użytkowanie wydano przed 01.01.1986 r. wraz z demontażem, transportem i unieszkodliwianiem poprzez składowanie odpadów zawierających azbest, pochodzących z obiektów zaklasyfikowanych do I stopnia pilności usuwania azbestu” wg „Oceny stanu możliwości bezpiecznego użytkowania wyrobów zawierających azbest” – wykonanej zgodnie z zał. do Rozporządzenia Ministra Gospodarki, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 02.04.2004 r. w sprawie sposobów i warunków bezpiecznego użytkowania i usuwania wyrobów zawierających azbest (Dz.U. Nr 71, poz.649). Kredyt preferencyjny może być przeznaczony wyłącznie na pokrycie bieżących wydatków w ramach zadań realizowanych na obszarze województwa śląskiego, a podmiotami uprawnionymi do ubiegania się o kredyt są osoby fizyczne, w tym prowadzące działalność gospodarczą oraz wspólnoty mieszkaniowe. Oferta kredytowania oraz wnioski o udzielenie kredytu na realizację w/w przedsięwzięcia są dostępne na stronach internetowych Banku Ochrony Środowiska www.bosbank.pl

4. Pkt.10. Harmonogram usuwania wyrobów azbestowych

Tabela 45 Harmonogram rzeczowy na lata 2009 - 2032

Lp.	Nazwa zadania	Okres realizacji
1.	Coroczna aktualizacja bazy danych o obiektach na których występują wyroby zawierające azbest	2009 – 2032
2.	Organizowanie spotkań z mieszkańcami i innymi podmiotami, które zgłosiły posiadanie wyrobów zawierających azbest, informacja na temat firm zajmujących się demontażem azbestu oraz możliwości finansowania zadania	2009 - 2032
3.	Działalność informacyjna i edukacyjna skierowana do właścicieli, zarządców i użytkowników budynków, budowli i instalacji zawierających azbest	2009 - 2032
4.	Realizacja „Programu...”	2009 - 2032
5.	Monitoring i ocena realizacji „Programu...” w ramach Planu Gospodarki Odpadami dla Miasta Sosnowca i w latach późniejszych (w dwuletnich okresach sprawozdawczych)	2009 –2032

5. „ZAŁĄCZNIK 6 - Wykaz podmiotów, które uzyskały decyzję Prezydenta Miasta Sosnowca zatwierdzającą program gospodarki odpadami niebezpiecznymi zawierającymi azbest lub przedłożyły informację o wytwarzanych odpadach zawierających azbest i sposobach gospodarowania wytworzonymi odpadami”.

1. Zakład Usług Remontowo – Budowlanych
„BAS – BUD” Stefan Bosak
41-200 Sosnowiec
ul. Beskidzka 5
2. PRZEDSIĘBIORSTWO BUDOWNICTWA OGÓLNEGO I USŁUG TECHNICZNYCH
„SLĄSK” Spółka z o.o.
40-282 Katowice
ul. W. Sikorskiego 41
tel.: 032/2514442, 2018033, 256 2695
3. CHEMTAR
L. Gajerski, B. Zielińska spółka jawna
43-603 Jaworzno
ul. ks. M. Kolbego 11
tel.: 032/6156823
4. Wielobranżowe Przedsiębiorstwo Usługowo-Produkcyjno-Handlowe s.c.
Franciszek i Piotr Walski
42-540 Sosnowiec
ul. Kościuszkowców 5b
tel.: 032/263-95-05
5. EKOSTAR POLSKA
53-149 Wrocław
ul. Raławicka 15/17
tel.: 071/7828191
6. Giełda Budowlana LABOR
Karol Labus, Piotr Penczek Spółka Jawna
40-844 Katowice
ul. Kossutha 7
tel.: 032/254-41-01 w.348
7. Zakład Ogólnobudowlany
Henryk Rogóz i Mieczysława Rogóz
41-253 Czeladź
ul. Nowopogońska 178
tel.: 032/2651969
8. Top Star Sp. z o.o.
44-240 Żory
ul. Boczna 6
tel.: 032/4345626, 7340430
9. SERWIS Kędzierzyn – Koźle Sp. z o.o.
47-205 Kędzierzyn – Koźle
ul. Portowa 9
tel.: 077/4826637
10. Przedsiębiorstwo Wielobranżowe „MIRBUD” Spółka z o.o.
43-300 Bielsko-Biała
ul. Św. M. Kolbego 10
tel.: 033/8116388
11. Thermodom Sp. z o.o.
PRZEDSIĘBIORSTWO PRODUKCYJNO-USŁUGOWO-HANDLOWE
44-240 Żory
ul. Boczna 6
tel.: 032/7340440, 7340044

12. FIRMA „PARTNER”
Wińkowski Wincenty
41-219 Sosnowiec
ul. Lenartowicza 90/168
tel.: 032/2690092
13. POLMAX Sp. z o.o.
44-100 Gliwice
ul. Wrocławska 2a
tel.: 032/2371198, 2314096
14. Przedsiębiorstwo Produkcyjno-Handlowo-Usługowe
Abba-Ekomed Sp. z o.o.
87-100 Toruń
ul. Poznańska 152
tel.: 056/6514425,6514008,6513667
15. EXTREMA-BUD
RAFAŁ MAŁECKI
63-400 Ostrów Wielkopolski
ul. Wrocławska 42
tel.: 062/7356325
16. M&M Przedsiębiorstwo Produkcyjno-Budowlane i Handlowo-Usługowe
Henryk Mazur
41-300 Dąbrowa Górnicza
ul. Kościuszki 17
tel.: 032/2625059,2625801,2625809
17. Przedsiębiorstwo Wielobranżowe ARGO
41-200 Sosnowiec
ul. Wyszyńskiego 10
Oddział: 41-250 Czeladź
ul. Chmielna 1
tel.: 032/2696436
18. Przedsiębiorstwo Budowlane „RPRB” Sp. z o.o.
41-200 Sosnowiec
ul. Dziewicza 33
tel.: 032/2997912
19. „POLKAT KATOWICE” Sp. z o.o.
40-155 Katowice
ul. Konduktorska 42
tel.: 032/2589004-09
20. PRZEDSIĘBIORSTWO PRYWATNE
Danuta Danielewska „D.D.”
41-303 Dąbrowa Górnicza
ul. Parkowa 37a
21. Przedsiębiorstwo Robót Termoizolacyjnych i Antykorozyjnych
TERMOEXPORT
00-515 Warszawa
ul. Żurawia 24/7
tel.: 022/8213467, 6212197
22. Firma Budowlana WESST II
41-300 Dąbrowa Górnicza
ul. 11 Listopada 1
tel.: 032/2618121
23. PPHU Leokadia Wojnar
44-351 Turza Śl.
ul. Kościuszki 49
tel.: 032/4511170, 4511128

24. Spe-Bau Sp. z o.o.
53-401 Wrocław
ul. Mielecka 21/1
tel.: 071/3624479
25. ZAKŁAD USŁUGOWO-BUDOWLANY
„AB” – Andrzej Bąk
41-219 Sosnowiec
ul. Jacka Malczewskiego 3/3
26. Firma Budowlano – Remontowa „Everest” spółka jawna
Wojciech Gryłko, Krzysztof Papuga
32-620 Brzeszcze
ul. Kościuszki 16
27. Izomar Południe Sp. z o.o.
41-500 Chorzów
ul. Nowa 44 A
tel.: 032/2495630
28. Zakład Ogólnobudowlany
Adam Biłan
41-200 Sosnowiec
ul. Naftowa 73/4
tel.: 032/2932894
29. ZAKŁAD REMONTOWO-BUDOWLANY
Marek Malec
28-100 Busko Zdrój
ul. Grunwaldzka 1
tel.: 041/3781961
30. PRZEDSIĘBIORSTWO HANDLOWO-USŁUGOWE „FERT”
inż. Witolda Karolczak
91-837 Łódź
ul. Racjonalizatorów 2/3
tel.: 042/6862377
31. Budochem s.c.
41-200 Sosnowiec
ul. Pawia 4/51
32. „SPEC-BUD”
PRZEDSIĘBIORSTWO WIELOBRANŻOWE
Jacek Bielawski
41-209 Sosnowiec
ul. Promyka 5
tel.: 032/2970318
33. Zakład Remontowo-Budowlany
„AMBROŻY” Spółka Jawna
Wiesława Śliwińska, Kazimierz Ambroży
03-982 Warszawa
ul. Meissnera 1/3 lok. 222
tel.: 022/8310764
34. „EKO-GWAJM” Sp. z o.o.
42-440 Ogrodzieniec
ul. Kościuszki 212
tel.: 032/6732150
35. PPUH „TERMO”
Maciej Kowalczyk
Siedziba: 50-501 Wrocław, ul. Hubska 117/11
Biuro: 54-440 Wrocław, ul. Rogowska 117
tel.071/3736017

36. ZAKŁAD USŁUGOWY
„REMAT”
47-303 Krapkowice
Os. XXX-Lecia 12/92
Tel.: 077/4665350
37. CENTRUM GOSPODARKI ODPADAMI,
AZBESTU I RECYKLINGU „Caro”
22-400 Zamość,
ul. Zamoyskiego 51
tel.: 084/6273013
38. TRAPEZ PRZEDSIĘBIORSTWO TECHNICZNE Sp. z o.o.
44-100 Gliwice
ul. Prymasa S. Wyszyńskiego 11
tel.: 032/3313533
39. „MARBUD”
Roman Kordalski
41-200 Sosnowiec
ul. Jagiellońska 11/61
tel.:032/2927912
40. PRZEDSIĘBIORSTWO HANDLOWO-PRODUKCYJNE
„NIKE” Spółka Akcyjna
41-308 Dąbrowa Górnicza
ul. Roździeńskiego 15
tel.:032/7955891
41. FIRMA P.H.U. „SEVEN”
Henryk Staszewski
41-608 Świętochłowice
ul. Wiślan 5/2
tel.: 032/2458437
42. Pracownia Usług Instalacyjno-Budowlanych „INSTALBUD”
42-200 Częstochowa
ul. Wawelska 10a
tel.: 034/3658497
43. ZAKŁAD PRODUKCYJNO-HANDLOWO-USŁUGOWY
„WOMAR”
41-215 Sosnowiec
ul. Leśna 77
tel.:032/2969011
44. Przedsiębiorstwo Produkcyjno – Usługowe „PROBUDREM”
Lipiński Kazimierz
42-440 Ogrodzieniec
ul. J. Słowackiego 28
tel.: 032/6732098,6732707
45. „INVEST” Spółka z o.o.
44-100 Gliwice
ul. Traugutta 1
tel.:032/2970779-80,3313395
46. Przedsiębiorstwo Inżynierii Środowiska Pro-Eko
44-238 Czerwionka-Leszczyny
ul. Narutowicza 3
47. P.H.U. „JUKO”
Szcukocki Jerzy
97-300 Piotrków Trybunalski
ul. Zamurowa 8
tel.: 044/7326963,7326964,7326965

48. Zakład Usług Termoizolacyjnych „Termoman”
41-922 Radzionków
ul. Zofii Nałkowskiej 51
tel.: 032/3909004-05
49. E-PIK Usługi Ekologiczne Spółka z o.o.
60-179 Poznań
ul. Grunwaldzka 269/1
tel.:061/2854074
50. Przedsiębiorstwo Transportowo-Sprzętowe
Płoszaj Zdzisław
41-250 Czeladź
ul. Reymonta 69
51. Firma Usługowo-Budowlana „REMONT”
Jackiewicz Iwona
41-250 Czeladź
ul. Tuwima 8/2
tel.: 032/2654787
52. Przedsiębiorstwo Produkcyjno-Usługowe „IZOTERM” Sp. z o.o.
43-200 Pszczyna
ul. Broniewskiego 8
tel.: 032/3263110
53. Firma „Global” Dariusz Adaś
41-200 Sosnowiec
ul. Naftowa 45/1
tel.: 2933493
54. „RIDO” S.C.
43-600 Jaworzno
ul. Chodkiewicza 24
tel.: 032/6166672
55. Przedsiębiorstwo Inżynieryjne „AGRAF”
41-710 Ruda Śląska
ul. Lecha 14
56. Przedsiębiorstwo Techniczne TRAPEZ
Zbyszko Skotniczy
44-100 Gliwice
ul. Prymasa Stefana Wyszyńskiego 11
57. R&M plettac Sp. z o.o.
63-500 Ostrzeszów
ul. Kościuszki 19
58. Firma H.P.U. „JUKAM” Maciej Plewa
34-450 Krościenko
ul. Jagiellońska 95
59. AUTORYZOWANY ZAKŁAD OGÓLNOBUDOWLANY S.C.
Danuta i Piotr Gawlik
43-400 Cieszyn
ul. Kresowa 27
60. Zakład Remotowo-Budowlany Jędrzejczyk
41-216 Sosnowiec
ul. Łomżyńska 1/1
61. Transport-Metalurgia Sp. z o.o.
97-500 Radomsko
ul. Reymonta 62
62. ALGADER HOFMAN Sp. z o.o.
01-919 Warszawa
ul. Wólczyńska 133, bud.11B

63. Przedsiębiorstwo Robót Budowlano-Projektowych
„BUDMAR“ Marek Doroz
41-300 Dąbrowa Górnicza
ul. 11-go Listopada 1
64. Firma Remontowo-Budowlana
„UTIL“ Stanisław Załona
32-310 Klucze
Ryczówek, ul. Dolna 8
65. Izolbud Spółka Jawna
A. Midura & F. Nycz
43-300 Bielsko Biała
ul. Powstańców Śl. 6
66. „ALBEKO“ Sieger Sp. J.
87-510 Kotowy
gm. Skrwilno
67. Zakład Budowlano-Instalacyjny
„Renbud” S.C. Władysław Piliszko, Ryszard Rogula
41-106 Siemianowice Śl.
ul. W. Łokietka 11
68. Firma „ALPTOM” Usługi Remontowo-Budowlane
44-335 Jastrzębie Zdrój
ul. Wrocławska 15/43
69. Firma Ogólnobudowlana „ZED-BUD”
41-206 Sosnowiec
ul. Gen. St. Grota Roweckiego 32A/3
70. ZAKŁAD UTYLIZACJI ODPADÓW PRZEMYSŁOWYCH
31-752 Kraków
ul. Mrozowa 9A
71. HYDROGEOTECHNIKA Sp. z o.o.
25-116 Kielce
ul. Ściegiennego 262A
72. „TREBOR” Robert Szubert
40-317 Katowice
ul. Dytrycha 14
73. P.P.U. „TEMIPOL” Sp. z o.o.
40-155 Katowice
ul. Konduktorska 42
74. Zakład Usługowo-Handlowy „NOWA-HAGA” Zdzisław Nowak
42-500 Będzin
ul. Jagielly 4/51
75. P.P.H.U. „EKO-MIX”
50-950 Wrocław
ul. Grabiszyńska 163
76. Firma Usługowo-Handlowa PROZBUD Zdzisława Woszczek
30-347 Kraków
ul. Kapelanka 11
77. ENERGOKON-PLUS Sp. z o.o.
41-200 Sosnowiec
ul. Mierosławskiego 3
78. Miejskie Przedsiębiorstwo Gospodarki Komunalnej Spółka z o.o.
44-120 Pyskowice
ul. ZaolSZany 3
79. „DAN-POL” M. Piechota Spółka Jawna
43-100 Tychy
ul. Murarska 28

80. Przedsiębiorstwo Usługowo- Handlowe
„JAPI” Pabianczyk Jan
41-200 Sosnowiec
ul. Objazd 4
81. Przedsiębiorstwo Produkcyjno-Usługowe
„PRODREX” Sp. z o.o.
43-229 Rudołtowice
ul. Wolności 92d
82. POLONICA Sp. z o.o.
25-655 Kielce
ul. 1 Maja 191
83. Przedsiębiorstwo Handlowo-Usługowe
„CEMAX” Cezary Myśliński
42-500 Będzin
ul. Skalskiego 5/234
84. „GAJAWI” P.P.H.U. Gabriel Rogut
90-553 Łódź
ul. Kopernika 56/60
85. Firma JARZOMBEK
Przedsiębiorstwo Handlowo – Usługowe
41-500 Chorzów
ul. Ryszki 25/3
86. Przedsiębiorstwo ZET Sp. z o.o.
47-220 Kędzierzyn Koźle
ul. Jana Matejki 15
87. Zakład Usług Technicznych
„EMBUD” Jan Mikoła
41-200 Sosnowiec
ul. Kopalniana 10a
88. P.H.U. „AGBUD”
Agnieszka Wiśniowska
ul. Piłsudskiego 39/49
33-380 Krynica- Zdrój
89. Zakład Remontowo- Budowlany
Grzegorz Sikora
42-300 Myszków
ul. Skłodowskiej 11a/13
90. PRO- TECH
Jarosław Wilczek
ul. Sikorskiego 32A
43-602 Jaworzno
91. ENERGOARMATURA
Kazimierz Sówka
ul. Adamka 3
41-909 Bytom
92. F.U.H. „FABER”
ul. Przemysłowa 8/20
42-480 Poreba
93. JARZOMBEK Spółka Jawna
Andrzej Pruss, Henryk Dłubis
ul. Bożogrobców 11/1
41-500 Chorzów

Załączniki:

1. Regulamin dofinansowania ze środków WFOŚiGW w Katowicach zadań z zakresu usuwania azbestu.
2. Wniosek o dofinansowanie zadania inwestycyjnego z Gminnego/Powiatowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej.
3. Zasady udzielania dofinansowania z PFOŚiGW na pokrycie kosztów demontażu wyrobów azbestowych, transportu i unieszkodliwiania odpadów azbestowych dla osób fizycznych posiadających tytuł prawny do budynków zawierających wyroby azbestowe, zlokalizowanych na terenie gminy Sosnowiec.
4. Wniosek o udzielanie dofinansowania z PFOŚiGW na pokrycie kosztów demontażu wyrobów azbestowych, transportu i unieszkodliwiania odpadów azbestowych dla osób fizycznych posiadających tytuł prawny do budynków zawierających wyroby azbestowe, zlokalizowanych na terenie gminy Sosnowiec.

Regulamin dofinansowania ze środków WFOŚiGW w Katowicach zadań z zakresu demontażu, transportu i unieszkodliwiania azbestu

Zatwierdzony uchwałą Zarządu nr 33/2009 z 16.01.2009 r.

Regulamin dotyczy dofinansowania realizacji przedsięwzięć na terenie województwa śląskiego polegających na demontażu, transporcie i unieszkodliwianiu azbestu.

1. Wysokość i forma dofinansowania:

- 1.1. Realizacja zadań polegających na demontażu, transporcie i unieszkodliwianiu azbestu z budynków służby zdrowia, oświaty i opieki społecznej może być dofinansowana w wysokości do 100% kosztów kwalifikowanych, w tym w formie dotacji do 60%.
- 1.2. Realizacja zadań polegających na demontażu, transporcie i unieszkodliwianiu azbestu w ramach programów obszarowych dotyczących budynków stanowiących własność osób fizycznych może być dofinansowana w formie pożyczki w wysokości do 100% kosztów kwalifikowanych. Wnioskodawcą jest jednostka samorządu terytorialnego, która przedkłada zbiorczy wniosek obejmujący budynki wszystkich zainteresowanych mieszkańców.
- 1.3. Realizacja zadań polegających na demontażu, transporcie i unieszkodliwianiu azbestu z budynków, w których utworzono wspólnotę mieszkaniową może być dofinansowana w formie pożyczki do 100% kosztów kwalifikowanych. Wnioskodawcą może być jedynie wspólnota.
- 1.4. Realizacja zadań polegających na demontażu, transporcie i unieszkodliwianiu azbestu z pozostałych obiektów budowlanych może być dofinansowana w formie pożyczki w wysokości do 100% kosztów kwalifikowanych.
- 1.5. Wnioskodawca nie jest zobowiązany do przeznaczenia umorzonych kwoty pożyczki na nowe zadanie ekologiczne.

2. Warunki dodatkowe:

- 2.1. Obiekty objęte wnioskiem o dofinansowanie muszą być zakwalifikowane do I stopnia pilności w „Ocenie stanu i możliwości bezpiecznego użytkowania wyrobów zawierających azbest”, wykonanej zgodnie ze wzorem zawartym w Rozporządzeniu Ministra Gospodarki, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 02.04.2004 roku w sprawie sposobów bezpiecznego użytkowania oraz warunków usuwania wyrobów zawierających azbest (Dz.U. Nr 71, poz. 649).
- 2.2. Koszty kwalifikowane stanowi suma kosztów demontażu, transportu i unieszkodliwienia poprzez składowanie odpadów zawierających azbest.

3. Jako potwierdzenie wykonania zadania oraz osiągnięcia zakładanych efektów ekologicznych i rzeczowych wnioskodawca zobowiązany jest przedłożyć m.in.:

- kserokopie zezwoleń na wytwarzanie, transport i unieszkodliwianie odpadów zawierających azbest wydanych podmiotom świadczącym usługi w zakresie demontażu, transportu i unieszkodliwienia odpadów zawierających azbest,
- kserokopie kart przekazania odpadów zawierających azbest w celu ich unieszkodliwienia na odpowiednim składowisku odpadów azbestowych.

4. Linie kredytowe:

- 4.1. Na realizację zadań polegających na demontażu, transporcie i unieszkodliwianiu azbestu z budynków stanowiących własność osób fizycznych mogą być również uruchamiane bankowe linie kredytowe ze środków WFOŚiGW.
- 4.2. Zasady udzielania kredytów w ramach linii kredytowych będą regulowane odrębnymi przepisami.

	URZĄD MIEJSKI W SOSNOWCU, ul. Mościckiego 14 tel. (032) 296-06-00, fax (032) 296-06-05 WYDZIAŁ OCHRONY ŚRODOWISKA I ROLNICTWA tel. (032) 296-05-79	
	WNIOSEK o dofinansowanie zadania inwestycyjnego z Gminnego* / Powiatowego* Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej	WŚR 03/03

Data aktualizacji: 27.09.2004r.

Sosnowiec, dnia .....
(rok, miesiąc, dzień)

.....
pieczęć wnioskodawcy

.....
numer statystyczny regon i nr EKD

.....
NIP

I. Dane o wnioskodawcy

1. nazwa,
2. status prawny (podstawa prawna działania podmiotu gospodarczego, jednostki organizacyjnej, itp.),
3. adres, telefon, fax,
4. imię i nazwisko, stanowisko osoby zajmującej się zadaniem ze strony wnioskodawcy,
5. nazwa banku obsługującego wnioskodawcę, nr konta,
6. oświadczenie, że wnioskodawca podlega / nie podlega rygorom ustawy Prawo zamówień publicznych – zgodnie z art. 3.

II. Dane ekologiczno – techniczne zadania.

1. nazwa i opis zadania,
2. data rozpoczęcia zadania,
3. data zakończenia zadania,
4. zaawansowanie rzeczowe zadania (opis) i finansowe w %),
5. lokalizacja zadania w układzie administracyjnym i w środowisku przyrodniczym,
6. informacja o zbieżności zadania z kompleksowymi projektami i programami ekologicznymi,
7. przewidywane do uzyskania efekty ekologiczne (wielkość redukcji zanieczyszczeń w Mg/a dotrzymanie parametrów normatywnych, ocena wpływu na środowisko), techniczne i technologiczne,
8. informacja o innych zadaniach warunkujących uzyskanie w/w efektu ekologicznego,
9. opis zadania (ocena stanu dotychczasowego, opis wybranej technologii i rozwiązań technicznych, obiekty wchodzące w skład zadania i ich charakterystyka techniczna, uzasadnienie konieczności modernizacji),
10. informacja o posiadanej dokumentacji,
11. informacja o procedurze przetargowej zastosowanej lub planowanej do zastosowania i przyjętych kryteriach przy wyborze (protokół z przetargu),

III. Dane ekonomiczne zadania.

1. koszty inwestycyjne ogółem w cenach roku 200... (w zł.) określone na podstawie ..... (np. projektu budowlanego, umowy z wykonawcą, itp.)
2. środki dotychczas poniesione (w zł) tj. ....%
w tym:
  - a) środki własne
  - b) środki Gminnego FOŚiGW
  - c) środki Powiatowego FOŚiGW
  - d) środki Narodowego/Wojewódzkiego FOŚiGW
  - e) inne

3. środki niezbędne do zakończenia (pkt 1-2 = 3):..... (w zł) tj. .... % w rozbiu na lata i źródła finansowania (w zł i w %):
  - a) środki własne
  - b) wielkość i forma dofinansowania z GFOŚiGW (podać wnioskowaną kwotę dotacji)
  - c) pożyczka / dotacja NFOŚiGW i WFOŚiGW
  - d) inne źródła (wymieniń jakie)
4. przeznaczenie środków GFOŚiGW (podać na jaki zakres rzeczowy).

IV. Dane prawno – organizacyjne.

1. informacja o posiadaniu dokumentów określających warunki ochrony środowiska:
  - a) decyzja o dopuszczalnej emisji
  - b) pozwolenie wodno – prawne na eksploatację
  - c) decyzja o dopuszczalnym poziomie hałasu
  - d) zezwolenie na prowadzenie działalności w wyniku której powstają odpady
  - e) zezwolenia na usuwanie odpadów
  - f) decyzje administracyjne określające obowiązek ograniczenia uciążliwości na środowisko
2. informacja o posiadaniu dokumentów zatwierdzających i uzgadniających zadanie:
  - a) decyzja o uzgodnieniu rozwiązań projektowych mogących pogorszyć stan środowiska
  - b) pozwolenie wodno – prawne na wykonanie obiektów
  - c) pozwolenie na budowę
  - d) inne (np. klauzula zatwierdzająca dokumentację, zapewnienie dostawy gazu, ciepła, energii itp.)
  - e) właściciel obiektu po zakończeniu inwestycji.

Potwierdzam(y) prawdziwość danych i informacji podanych we wniosku

pieczętka i podpis osób
reprezentujących jednostkę

Załączniki do wniosku

1. kopie dokumentów wyszczególnionych w pkt IV (1,2), potwierdzonych za zgodność z oryginałem,
2. harmonogram rzeczowo – finansowy potwierdzony podpisem inspektora nadzoru, kierownika jednostki oraz głównego księgowego, bądź aktualny kosztorys,
3. plan sytuacyjny planowanej inwestycji, schemat technologiczny bądź PT (do wglądu)
4. gwarancje posiadania środków finansowych z innych źródeł finansowania np. oświadczenie, kopie umów kredytowych, wyciąg z uchwały budżetowej gminy,
5. oświadczenie wnioskodawcy o wywiązywaniu się w ostatnich pięciu latach z uiszczenia opłat stanowiących dochody Funduszu Ochrony Środowiska (dotyczy podmiotów korzystających ze środowiska i zobowiązanych do wnoszenia opłat za korzystanie ze środków i szczególnie korzystanie z wód) oraz dowody wpłat.
6. Oświadczenie o tym, że w stosunku do wnioskodawcy znajduje zastosowanie ustawa z dnia 29.01.2004r. Prawo zamówień publicznych (Dz. U. z 2004r. Nr 19, poz. 177, z późniejszymi zmianami).
7. Kserokopię ogłoszenia o przetargu albo zaproszenie do udziału w negocjacjach z zachowaniem konkurencji albo zapytaniem o cenę a także protokół postępowania o zamówienie publiczne.
8. Informacja o terminach i wartości uzyskanej pomocy w okresie trzech kolejnych lat poprzedzających złożenie wniosku o udzielenie pomocy w zakresie wskazanym w art. 37 ustawy z dnia 30.04.2004r. o postępowaniu w sprawach dotyczących pomocy publicznej (Dz. U. Nr 129, poz. 1291).
9. Dokumenty określające status prawny wnioskodawcy (aktualna umowa spółki, statut, wyciąg z właściwego rejestru itp.).

Kserokopie lub kopie składanych dokumentów winny być potwierdzone za zgodność z oryginałem przez osoby do tego upoważnione.

Zgodnie z art. 23 ust. 1 ustawy z dnia 29.08.1997r. o ochronie danych osobowych (tekst jednolity Dz. U. z 2002r. Nr 101, poz. 926, z późniejszymi zmianami) wyrażam zgodę na przetwarzanie przez Urząd Miejski w Sosnowcu, Al. Zwycięstwa 20 danych dotyczących mojej osoby w celu przeprowadzenia postępowania administracyjnego.

Sosnowiec, dn. ....

Zasady
udzielania dofinansowania z Powiatowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej na pokrycie kosztów demontażu wyrobów azbestowych, transportu i unieszkodliwiania odpadów azbestowych dla osób fizycznych posiadających tytuł prawny do budynków zawierających wyroby azbestowe, zlokalizowanych na terenie Gminy Sosnowiec.

1. Gmina Sosnowiec udziela jednorazowego dofinansowania na pokrycie kosztów demontażu wyrobów azbestowych oraz transportu i unieszkodliwiania odpadów azbestowych, w łącznej wysokości 50%, jednak nie więcej niż 1.500,00 zł (jeden tysiąc pięćset złotych 00/100), dla osób fizycznych posiadających tytuł prawny do nieruchomości, na terenie których występują obiekty budowlane zawierające te wyroby.
2. Koszty przeprowadzenia remontu obiektu budowlanego (tj. zastąpienie wyrobów azbestowych nowymi materiałami) pokrywa właściciel obiektu z własnych środków.
3. Prace polegające na usuwaniu wyrobów zawierających azbest powinny być wykonywane przez specjalistyczne firmy, które mają uregulowaną gospodarkę odpadami, zgodnie z art.17 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. o odpadach (Dz.U. Nr 62, poz.628 z późn. zm.), np.: decyzja Prezydenta Miasta Sosnowca, zatwierdzająca program gospodarki odpadami niebezpiecznymi.
4. Prace polegające na usuwaniu wyrobów zawierających azbest powinny być zgłoszone do organu administracji architektoniczno-budowlanej, zgodnie z wymogami ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. Prawo budowlane (tekst jednolity Dz.U. Nr 207, poz.2016 z 2003 r., z późn. zmianami) oraz Rozporządzenia Ministra Gospodarki, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 2 kwietnia 2004 r. w sprawie sposobów i warunków bezpiecznego użytkowania wyrobów zawierających azbest (Dz.U. Nr 71, poz. 649).
5. Warunkiem przyjęcia wniosku jest wcześniejsze przedłożenie Prezydentowi Miasta Sosnowca informacji o wyrobach zawierających azbest i miejscu ich wykorzystywania, sporządzonej zgodnie z załącznikiem nr 2 do Rozporządzenia Ministra Gospodarki, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 23 października 2003 r (Dz.U. Nr 192, poz.1876).
6. Wniosek wraz z wymaganymi dokumentami, tj.:
  - faktura za wykonanie usługi obejmującej demontaż wyrobów azbestowych oraz transport i unieszkodliwianie odpadów azbestowych, wystawiona na Wnioskodawcę,
  - tytuł prawny do nieruchomości (prawo własności, użytkowanie wieczyste, trwałe zarząd, ograniczone prawo rzeczowe, stosunek zobowiązaniowy),
  - w przypadku, gdy Wnioskodawca nie jest właścicielem nieruchomości, do wniosku należy dołączyć zgodę właściciela,
  - kopia zgłoszenia do organu administracji architektoniczno-budowlanej, należy złożyć w tut. Wydziale Ochrony Środowiska i Rolnictwa, po wykonaniu prac remontowo - budowlanych.
7. Wnioski będą przyjmowane na bieżąco i rozpatrywane w cyklu 3-miesięcznym z wyjątkiem IV kwartału (wnioski, które wpłyną po 15 listopada będą rozpatrzone w następnym roku kalendarzowym).
8. O przyznaniu dofinansowania w danym roku, na pokrycie kosztów demontażu wyrobów azbestowych oraz transportu i unieszkodliwiania odpadów azbestowych, będzie decydowała kolejność składania wniosków.
9. Dofinansowaniu podlegać będą prace prowadzone od 01 stycznia 2005 r., a w latach następnych wykonane w roku bieżącym lub poprzedzającym złożenie wniosku, potwierdzone fakturą za wykonanie usługi.

	URZĄD MIEJSKI W SOSNOWCU, Al. Zwycięstwa 20 tel. (032) 296-06-00, fax (032) 296-06-05 WYDZIAŁ OCHRONY ŚRODOWISKA I ROLNICTWA (WŚR) ul. Mościckiego 14, tel. (032) 296-05-79	
	WNIOSEK o dofinansowanie z Powiatowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej na pokrycie kosztów demontażu wyrobów azbestowych, transportu i unieszkodliwiania odpadów azbestowych dla osób fizycznych posiadających tytuł prawny do budynków zawierających wyroby azbestowe, zlokalizowanych na terenie Gminy Sosnowiec.	WŚR 15/09

Data aktualizacji: 1.01.2007r.

Imię Nazwisko .....

Adres .....

.....

Tel. ....

Nr konta.....

NIP.....

PESEL.....

Zwracam się z prośbą o udzielenie dofinansowania na pokrycie kosztów demontażu wyrobów zawierających azbest oraz transportu i unieszkodliwiania odpadów azbestowych, powstałych w trakcie prowadzenia prac demontażowych tych wyrobów, na obiekcie budowlanym nr ....., przy ul. .... w Sosnowcu.

Informuję, że:

1. Budynek został wybudowany w roku .....
2. Posiadam tytuł prawny do nieruchomości: prawo własności, użytkowanie wieczyste, trwałe zarząd, ograniczone prawo rzeczowe, stosunek zobowiązaniowy*.
3. Termin realizacji zadania łącznie z usunięciem w całości wyrobów zawierających azbest.....
4. W obiekcie znajdowało się ..... kg wyrobów zawierających azbest.
5. Do wniosku załączam następujące dokumenty:

Załączniki:

- a) Faktura za wykonanie usługi obejmującej demontaż wyrobów azbestowych oraz transport i unieszkodliwianie odpadów azbestowych.
- b) Tytuł prawny do nieruchomości.
- c) Zgoda właściciela obiektu na przeprowadzenie prac polegających na usuwaniu wyrobów zawierających azbest (jeżeli jest wymagana).
- d) Kopia przyjęcia zgłoszenia prac polegających na usuwaniu wyrobów zawierających azbest przez organ administracji architektoniczno-budowlanej.

Zgodnie z art. 23 ust. 1 ustawy z dnia 29.08.1997r. o ochronie danych osobowych (tekst jednolity Dz. U. z 2002r. Nr 101 poz. 926, z późniejszymi zmianami) wyrażam zgodę na przetwarzanie przez Urząd Miejski w Sosnowcu, Al. Zwycięstwa 20 danych dotyczących mojej osoby w celu przeprowadzenia postępowania administracyjnego.

Sosnowiec, dn. ....

.....

(Podpis Wnioskodawcy)

Uwaga:

Na podstawie kompletnego wniosku (w załączeniu) i po pozytywnym zaopiniowaniu przez Komisję PFOŚiGW oraz zatwierdzeniu przez zarządzenie Prezydenta Miasta, zawierana jest umowa pomiędzy Prezydentem Miasta Sosnowca a Wnioskodawcą. Warunkiem uruchomienia środków jest: umowa, rachunek oraz kontrola służb Urzędu Miasta.

* właściwe podkreślić

**WYSTĘPOWANIE AZBESTU
I WYROBÓW ZAWIERAJĄCYCH
AZBEST W SOSNOWCU
– ZAŁĄCZNIK ADRESOWY**

PLYTY DACHOWE

Adres	rodzaj zabudowy	powierzchnia	stopień pilności	rodzaj wyrobu
Brata Alberta 5		160		
Bronowa 70	bud gospodarcze	100		karo
Długa 2		120		karo
Długa 85		100		
Leśna 55		50		
Leśna 68		150		
Czerpakowa 31		150		
Feliks 9		100		
Feliks 9	bud.gosp	100		
Starzyńskiego 11		100		karo
Waltera-Jankego	bud gospodarcze	120		karo
Waltera-Jankego 13		232		karo
Astrów		150		
Dmowskiego 15		150		
Szybowa 27		200		
Chemiczna		350		karo
Dmowskiego 13		150		
Klonowa 68		140		karo
Kościuszkowców 34		250		
Kościuszkowców 32		250		
Kościuszkowców 36		250		
Kolonia Cieśle 43		200		karo
Kolonia Cieśle 1		170		
Kolonia Wągródka 8		90		karo
Kolonia Wągródka 3		200		karo
Stare Maczki 7		180		karo
Stare Maczki 11		200		karo
Stare Maczki 33	bud.gosp	100		dachówka cementowo-azbestowa
Kolonia Cieśle 43		170		karo
Lisia Góra 12/1		40		
	Razem	4722		

Adres	rodzaj zabudowy	powierzchnia	stopień pilności	rodzaj wyrobu
Przygraniczna		150	II	
Bronowa 38	bud.mieszk+bud.gosp.	100	II	karo
Makuszyńskiego 42		100	II	
Wojska Polskiego 24		200	II	
Tuwima		60	II	
Szybowa 19		80	II	
Szybowa 21		80	II	
Szybowa 23		80	II	
Szybowa 25		80	II	
Szybowa 29		80	II	
Armii Krajowej		150	II	
Armii Krajowej 77		150	II	
Armii Krajowej 33		100	II	
Czerpakowa 13		150	II	
Leśna 15		120	II	
Leśna 48		100	II	
Górna 11		170	II	
Feliks 46		120	II	
Feliks 26c		120	II	
Juliuszowska		120	II	
Przygraniczna		150	II	
Feliks 22	bud gospodarczy	30	II	
Feliks 24	bud gospodarczy	42	II	
Chrobrego 17		100	II	
Chrobrego 11		100	II	
Brata Alberta 1		100	II	
Brata Alberta 2		100	II	
Kolonia Pekin		120	II	
Brata Alberta 18		171	II	
Bratków 10		100	II	
Bratków 12		100	II	
Bławatków 18		160	II	
Bratków 39		100	II	
Leśna		150	II	
Leśna 62		180	II	
Leśna 7		150	II	

Adres	rodzaj zabudowy	powierzchnia	stopień pilności	rodzaj wyrobu
Działkowa 10		100	II	
Orląt Lwowskich 53		100	II	
Orląt Lwowskich 114a		80	II	
Wojska Polskiego 15		200	II	
Borowa 22	bud gospodarczy	15	II	
Starzyńskiego		180	II	
Poleśna 16		50	II	
Nowopogańska 21	pustostan	50	II	
Podmokła	bud gospodarczy	70	II	
Dzielna		50	II	
Dzielna 15	garaż	50	II	
Sokołska 18		54	II	
Bratków 37		128	II	
Stefana Banacha 23		150	II	
Stefana Banacha 21		180	II	
Komuny Paryskiej 36		100	II	
Komuny Paryskiej 76	daszek	5	II	
Kantora Mirskiego		180	II	
Popiełuszki 30		150	II	
Dmowskiego		150	II	
Dmowskiego (skrz. z Czereśniową)		100	II	
Czereśniowa 3		100	II	
Wiśniowa 12		10	II	
Olsztyńska		150	II	
Klonowa 20		100	II	
Klonowa 40		120	II	
Klonowa		150	II	
Makuszyńskiego		60	II	
Kukułek		150	II	
Makuszyńskiego (skrz. Sebyły)		100	II	
Jasieńskiego 1		150	II	
Wopistów 26		120	II	
Wopistów		150	II	
Wopistów 46		120	II	
Kościuszkowców 21		180	II	
Stoneczna 15	garaż	5	II	

Adres	rodzaj zabudowy	powierzchnia	stopień pilności	rodzaj wyrobu
Kościuszkowców 39		150	II	
Armii Krajowej 33a		100	II	
Kolonia Cieśle		180	II	
Kolonia Cieśle 23		200	II	
Kolonia Cieśle		100	II	
Kolonia Wągródka		150	II	
Spacerowa		200	II	
Stare Maczki 43		150	II	
Stare Maczki 3		170	II	
Stare Maczki		200	II	
Kolonia Cieśle 10		120	II	
Kolonia Cieśle 45		130	II	
Kolonia Cieśle		150	II	
Kolonia Cieśle 66	bud gospodarczy	70	II	
Kolonia Cieśle	bud gospodarczy	100	II	
Kolonia Cieśle 76	bud.miesz.+bud.gosp	200	II	
Kolonia Cieśle 78		120	II	
	Razem	10460		
Obr Poczty Gdańskiej		200	III	
Obr Poczty Gdańskiej 73		200	III	
Kolonia Cieśle 54	bud gospodarczy	50	III	
Kolonia Cieśle 39	b. m, b.g.,gar.	200	III	
Kolonia Cieśle 81	bud.miesz.+bud.gosp.	140	III	
Kolonia Cieśle 82		200	III	
Główna 6		100	III	
Główna 8		80	III	
Feliks 71		10	III	
Feliks 27		120	III	
Boczna 3		108	III	
Górna 4		150	III	
Górna 1		150	III	
Niecała 26		120	III	
Niecała 28		100	III	
Starzyńskiego		100	III	

Adres	rodzaj zabudowy	powierzchnia	stopień pilności	rodzaj wyrobu
Metalowa		200	III	
Metalowa		200	III	
Metalowa 2		120	III	
Obwodowa 21		100	III	
Wąska 25		120	III	
Feliks 29		60	III	
Feliks 23		120	III	
Feliks 30		64	III	
Brata Alberta 3		100	III	
Brata Alberta		150	III	
Brata Alberta 10		84	III	
Brata Alberta 12		100	III	
Brata Alberta 14		100	III	
Brata Alberta 16		100	III	
Matejki	garaż	10	III	
Niecała		150	III	
Chabrów 7		100	III	
Chabrów 18		100	III	
Bratków 23		100	III	
Bratków 27		100	III	
Torfowa 5		100	III	
Mokra		180	III	
Mokra		150	III	
Radosna		100	III	
Spokojna	garaż	20	III	
Wiosenna 8		120	III	
Wiosenna 46		150	III	
Waltera - Jankego		170	III	
Zuzanny		150	III	
Zuzanny		150	III	
Bławatków 8		160	III	
Kraszewskiego 70		80	III	
Józefowska 39		90	III	
Józefowska		120	III	
Komuny Paryskiej 32 (34)		100	III	
Komuny Paryskiej 64	bud gospodarczy	30	III	

Adres	rodzaj zabudowy	powierzchnia	stopień pilności	rodzaj wyrobu
Komuny Paryskiej 92		170	III	
Komuny Paryskiej 13		80	III	
Komuny Paryskiej 39		100	III	
Komuny Paryskiej		200	III	
Juliuszowska 31		200	III	
Wiśniowa 1		100	III	
Klonowa 6		80	III	
Klonowa 55		80	III	
Sikorek 7		180	III	
Główna 26		200	III	
Wopistów 17		150	III	
Jagodowa 9		100	III	
Wopistów 44		150	III	
Leśna 39A		180	III	
Maczkowska		170	III	
Kolonia Wągródka 25		160	III	
Skwerowa		130	III	
Skwerowa		170	III	
Skwerowa 13/ I		200	III	
Stare Maczki 29		50	III	
Stare Maczki		150	III	
Stare Maczki		200	III	
Powstańców Śląskich 15		180	III	
Powstańców Śląskich 2		100	III	
Feliks 3a		30	III	
Juliuszowska 3a		156	III	
	Razem	9742		
		4722	I	
		10460	II	
		9742	III	
	OGÓŁEM	24924		

Adres	rodzaj zabudowy	powierzchnia	stopień pilności	rodzaj wyrobu	właściciel/zakład/zarządca	
Gen. Andersa 87		250	I	plyty faliste	gmina/Miejski Zakład Zasobów Lokalnych	
3-go Maja 45		1300	I	plyta azbes-cement.	gmina/Miejski Zakład Zasobów Lokalnych	
Obr. Westerplatte 6a		210	I	plyta azbes-cement.	gmina/Miejski Zakład Zasobów Lokalnych	
Zaruskiego 1		270	I	plyta azbes-cement.	MZZL	
Naftowa 23/I		586,6	I	plyta azbes-cement.	MZZL	PINB
Komandosów 2		570	I	plyta azbes-cement.	gmina/Miejski Zakład Zasobów Lokalnych	
Ordonówny 31		180	I	plyta azbes-cement.	gmina/Miejski Zakład Zasobów Lokalnych	
Ordonówny 27		180	I	plyta azbes-cement.	gmina/Miejski Zakład Zasobów Lokalnych	
	Razem	3546,6				
Szybowa 19,21,23,25,27,29		840	II	plyty faliste	S.M "NIWKA-MODRZEJÓW"	PINB
Wodociągi	boksy śmietnikowe	32	II	plyty faliste	Górnślaskie Przedsiębiorstwo Wodociągów	
Naftowa 1		228	II	plyta azbes-cement.	PKP S.A.	
Legionów 7		500	II	plyty faliste	MZBM	
Kasztanowa 8abc		718	II	plyty faliste	MZBM	
H. Ordonówny 27		180	II	plyty faliste	MZBM	
Gen. Andersa 81a		250	II	plyty faliste	MZBM	
Gen. Andersa 83		250	II	plyty faliste	MZBM	
M.C. Skłodowskiej 14		1700,45	II	plyty faliste	MZBM	
Baczyńskiego 20-28		176	II	plyta azbes-cement.	Spółdzielnia Mieszkaniowa "Saturn"	
Baczyńskiego 30-38		176	II	plyta azbes-cement.	Spółdzielnia Mieszkaniowa "Saturn"	
Baczyńskiego 40-48		176	II	plyta azbes-cement.	Spółdzielnia Mieszkaniowa "Saturn"	
Baczyńskiego 50-56		176	II	plyta azbes-cement.	Spółdzielnia Mieszkaniowa "Saturn"	
Baczyńskiego 58-64		176	II	plyta azbes-cement.	Spółdzielnia Mieszkaniowa "Saturn"	
Baczyńskiego 15		150	II	plyty faliste	Spółdzielnia Mieszkaniowa "Saturn"	
Stoczniowców 2		340	II	plyty faliste	S. M. "Sokolnia"	
Kopalniana 2		150	II	plyta azbes-cement.	S. M. "Sokolnia"	
Kopalniana 4		32	II	plyta azbes-cement.	S. M. "Sokolnia"	
Wojska Polskiego 98		902	II	plyty faliste	S. M. "Sokolnia"	
Okulickiego 5,6,7,8		1215	II	plyty faliste	S. M. "Sokolnia"	
Wojska Polskiego 207,205		48	II	plyty faliste	S. M. "Sokolnia"	
Piotrkowska 9		120	II	plyty faliste	Spółka Restrukturyzacji Kopalń	

Adres	rodzaj zabudowy	powierzchnia	stopień pilności	rodzaj wyrobu	właściciel/zakład/zarządca	
Niepodległości 19		260	II	plyty faliste	Spółka Restrukturyzacji Kopalń	
Niepodległości 21		260	II	plyty faliste	Spółka Restrukturyzacji Kopalń	
Niepodległości 23		260	II	plyty faliste	Spółka Restrukturyzacji Kopalń	
Niepodległości 25		260	II	plyty faliste	Spółka Restrukturyzacji Kopalń	
Niepodległości 27		260	II	plyty faliste	Spółka Restrukturyzacji Kopalń	
Niepodległości 29		260	II	plyty faliste	Spółka Restrukturyzacji Kopalń	
Mikołajczyka 26		132	II	plyty faliste	Spółka Restrukturyzacji Kopalń	
Skautów 2		75	II	plyty faliste	Spółka Restrukturyzacji Kopalń	
Staszica 8		190	II	plyty faliste	Spółka Restrukturyzacji Kopalń	
Staszica 4		36	II	plyty faliste	Spółka Restrukturyzacji Kopalń	
Sielecka 22-28		4050	II	plyty faliste	Spółka Restrukturyzacji Kopalń	
Czeladzka 31		285	II	plyty faliste	Spółka Restrukturyzacji Kopalń	
Kościuszkowców 36		513	II	plyty faliste	S. M. "Kazimierz-Juliusz"	
Kościuszkowców 38		2048	II	plyty faliste	S. M. "Kazimierz-Juliusz"	
Armii Krajowej 82		648	II	plyty faliste	S. M. "Kazimierz-Juliusz"	
Klubowa 1,3		2808	II	plyty faliste	S. M. "Kazimierz-Juliusz"	
Główna 1		936	II	plyty faliste	S. M. "Kazimierz-Juliusz"	
Ogrodowa 13,14		2808	II	plyty faliste	S. M. "Kazimierz-Juliusz"	
Obr. Westerplatte 2		691	II	plyty faliste	S. M. "Kazimierz-Juliusz"	
Obr. Westerplatte 4		691	II	plyty faliste	S. M. "Kazimierz-Juliusz"	
Obr. Westerplatte 6		691	II	plyty faliste	S. M. "Kazimierz-Juliusz"	
Obr. Westerplatte 8		691	II	plyty faliste	S. M. "Kazimierz-Juliusz"	
Obr. Warszawy 3		691	II	plyty faliste	S. M. "Kazimierz-Juliusz"	
Obr. Warszawy 4		691	II	plyty faliste	S. M. "Kazimierz-Juliusz"	
Obr. Warszawy 7,5		1420	II	plyty faliste	S. M. "Kazimierz-Juliusz"	
Pilotów 2		998	II	plyty faliste	S. M. "Kazimierz-Juliusz"	
Pilotów 3		729	II	plyty faliste	S. M. "Kazimierz-Juliusz"	
Pilotów 5		729	II	plyty faliste	S. M. "Kazimierz-Juliusz"	
Spadochroniarzy 1		1075	II	plyty faliste	S. M. "Kazimierz-Juliusz"	
Spadochroniarzy 5,8		1266	II	plyty faliste	S. M. "Kazimierz-Juliusz"	
	Razem	34987,45				

Adres	rodzaj zabudowy	powierzchnia	stopień pilności	rodzaj wyrobu	właściciel/zakład/zarządca	
Stoczniovców 1	bud. gospodarczy	283	III	plyta azbes-cement.	S.M "OSADA"	
Tuwima 4		287	III	plyta azbes-cement.	S.M "OSADA"	
Tuwima 6		398	III	plyta azbes-cement.	S.M "OSADA"	
Wojska Polskiego 15		279	III	plyta azbes-cement.	S.M "OSADA"	
Skwerowa 12		504	III	plyta azbes-cement.	PKP S.A.	
Krakowska 1	bud gospodarczy	96	III	plyta azbes-cement.	PKP S.A.	
Krakowska 5,7		105	III	plyta azbes-cement.	PKP S.A.	
Stacyjna 7		144	III	plyta azbes-cement.	PKP S.A.	
Krakowska 1		140	III	plyta azbes-cement.	PKP S.A.	
Kadłubka 2		135	III	plyta azbes-cement.	PKP S.A.	
	Razem	2371				
		3546,6				
		34987,45				
		2371				
	OGÓŁEM	40905,05				

Adres	rodzaj zabudowy	powierzchnia	stopień pilności	rodzaj wyrobu	właściciel/zakład/zarządca	
Radomska GWC C-4		12	I	plyta azbes-cement.	własność nieuregulowana/Zakład Ciepły	
Zamkowa 19		30	I	plyta azbes-cement.	SRK S.A	
	Razem	42				
Lenartowicza 1	garaże	99	II	plyty faliste	Górnśląskie Przedsiębiorstwo Wodociągów	
Lenartowicza 1	bud socjalno-usługowy	41	II	plyty faliste	GPW	PINB
Długa 90		924	II	plyta azbes-cement.	CTL Maczki-Bór	
Okólna dz.1	dom działkowca	220	II	plyta azbes-cement.	Polski Związek Działkowców	
Trasa K-D		84	II	plyty faliste	Polski Związek Działkowców	
Trasa K-D		125	II	plyty faliste	Polski Związek Działkowców	
Spółeczna	domki działkowców	60	II	plyty faliste	Polski Związek Działkowców	
Wojska Polskiego 6		66	II	plyty faliste	Spółka Restrukturyzacji Kopalń	
Niwecka 1	bud gospodarczy	6	II	plyta azbes-cement.	VAR Mont	PINB
Kościelna 13		80	II	plyty faliste	Instytut Medycyny Pracy...	
	Razem	1705				
Będzińska 13	bud handlowy	120	III			PINB
Braci Mieroszewskich 124		307	III	plyty faliste	Sajt Development	
Armii Krajowej 4		131	III	plyta azbes-cement.	PKP S.A.	
Dworcowa 302/2		287	III	plyta azbes-cement.	PKP S.A.	
Dworcowa 302/2		99	III	plyta azbes-cement.	PKP S.A.	
Ogrodowa 1		110	III	plyta azbes-cement.	KWK "Kazimierz-Juliusz"	
	Razem	1054				
		42	I			
		1705	II			
		1054	III			
	OGÓŁEM	2801				

PŁYTY ELEWACYJNE

Adres	rodzaj zabudowy	powierzchnia	stopień pilności	rodzaj wyrobu	właściciel/zakład
Dobra 5	garaże, bud. Gospo	90	II		
	Razem	90			
Bryniczna 30		154	III		
	Razem	154			
		90	II		
		154	III		
	Ogółem	244			

Adres	rodzaj zabudowy	powierzchnia	stopień pilności	rodzaj wyrobu	właściciel/zakład	
Białostocka 30-34	bud mieszkalny	5068	I	plyty elewacyjne	Zakład Usługowo Handlowy PARTNER	PINB
Biała Przemsza 17abc		1870	I	plyta azbes-cement.	Spółdzielnia Mieszkaniowa "Lokum"	
Biała Przemsza 19abc		1880	I	plyta azbes-cement.	Spółdzielnia Mieszkaniowa "Lokum"	
Biała Przemsza 23ab		950	I	plyta azbes-cement.	Spółdzielnia Mieszkaniowa "Lokum"	
	Razem	9768				
Wybickiego 1-21	bud mieszkalny	17330	II	plyty elewacyjne	Wspólnota mieszkaniowa (Zarządzanie Nieruchomościami)	
Wybickiego 2-14	bud mieszkalny	9626	II	plyty elewacyjne	Wspólnota mieszkaniowa (Zarządzanie Nieruchomościami)	
Grottgera 1,3,5	bud mieszkalny	5322	II	plyty elewacyjne	Wspólnota mieszkaniowa (Zarządzanie Nieruchomościami)	
Dmowskiego 40-44		1169	II	plyta azbes-cement.	P.W. "ADM"	
Dmowskiego 46-50		1169	II	plyta azbes-cement.	P.W. "ADM"	
Dmowskiego 52-56		2020	II	plyta azbes-cement.	P.W. "ADM"	
Dmowskiego 58-60		730	II	plyta azbes-cement.	P.W. "ADM"	
Dmowskiego 62-66		1892	II	plyta azbes-cement.	P.W. "ADM"	
Dmowskiego 76-80		2680	II	plyta azbes-cement.	P.W. "ADM"	
Makuszyńskiego 2, 2a, 2b, 2c		1766	II	plyta azbes-cement.	P.W. "ADM"	
Dworska 2-12		6387	II	plyta azbes-cement.	P.W. "ADM"	
Szybowa 42-46		1683	II	pl.azb-cem.,elewacja	S. M. "Sokolnia"	
Dmowskiego 68a-74a		4250	II	pl.azb-cem.,elewacja	S. M. "Sokolnia"	
Kalinowa 53-55		810	II	pl.azb-cem.,elewacja	Sosnowiecka Spółdzielnia Mieszkaniowa	
Kalinowa 73-79		1520	II	pl.azb-cem.,elewacja	Sosnowiecka Spółdzielnia Mieszkaniowa	
Kalinowa 83-87		1100	II	pl.azb-cem.,elewacja	Sosnowiecka Spółdzielnia Mieszkaniowa	
Kalinowa 89-91		860	II	pl.azb-cem.,elewacja	Sosnowiecka Spółdzielnia Mieszkaniowa	
Kalinowa 93-105		2490	II	pl.azb-cem.,elewacja	Sosnowiecka Spółdzielnia Mieszkaniowa	
Kalinowa 107-113		1400	II	pl.azb-cem.,elewacja	Sosnowiecka Spółdzielnia Mieszkaniowa	
Kalinowa 115-125		2440	II	pl.azb-cem.,elewacja	Sosnowiecka Spółdzielnia Mieszkaniowa	
Kalinowa 127-133		1500	II	pl.azb-cem.,elewacja	Sosnowiecka Spółdzielnia Mieszkaniowa	
Kalinowa 135-141		1390	II	pl.azb-cem.,elewacja	Sosnowiecka Spółdzielnia Mieszkaniowa	
Kalinowa 143-145		1560	II	pl.azb-cem.,elewacja	Sosnowiecka Spółdzielnia Mieszkaniowa	
Kalinowa 147-151		990	II	pl.azb-cem.,elewacja	Sosnowiecka Spółdzielnia Mieszkaniowa	
Kalinowa 153-159		1560	II	pl.azb-cem.,elewacja	Sosnowiecka Spółdzielnia Mieszkaniowa	

Adres	rodzaj zabudowy	powierzchnia	stopień pilności	rodzaj wyrobu	właściciel/zakład	
Kalinowa 161-163		870	II	pl.azb-cem.,elewacja	Sosnowiecka Spółdzielnia Mieszkaniowa	
Hallera 2,4,6,8		9520	II	pl.azb-cem.,elewacja	Sosnowiecka Spółdzielnia Mieszkaniowa	
Hallera 10,12,14,		7140	II	pl.azb-cem.,elewacja	Sosnowiecka Spółdzielnia Mieszkaniowa	
Hallera 68,72,74,76		9600	II	pl.azb-cem.,elewacja	Sosnowiecka Spółdzielnia Mieszkaniowa	
Zamenhofska 26-26a		3360	II	pl.azb-cem.,elewacja	Sosnowiecka Spółdzielnia Mieszkaniowa	
Staropogańska 47		2740	II	pl.azb-cem.,elewacja	Sosnowiecka Spółdzielnia Mieszkaniowa	
Staropogańska 49-65		16040	II	pl.azb-cem.,elewacja	Sosnowiecka Spółdzielnia Mieszkaniowa	
Staropogańska 71-81		8520	II	pl.azb-cem.,elewacja	Sosnowiecka Spółdzielnia Mieszkaniowa	
Będzińska 2-4		2660	II	pl.azb-cem.,elewacja	Sosnowiecka Spółdzielnia Mieszkaniowa	
Będzińska 8-12		4900	II	pl.azb-cem.,elewacja	Sosnowiecka Spółdzielnia Mieszkaniowa	
Będzińska 14-16		3300	II	pl.azb-cem.,elewacja	Sosnowiecka Spółdzielnia Mieszkaniowa	
Będzińska 18-24		5150	II	pl.azb-cem.,elewacja	Sosnowiecka Spółdzielnia Mieszkaniowa	
Będzińska 26ab		5250	II	pl.azb-cem.,elewacja	Sosnowiecka Spółdzielnia Mieszkaniowa	
Kilińskiego 8-14		6550	II	pl.azb-cem.,elewacja	Sosnowiecka Spółdzielnia Mieszkaniowa	
Ordonówny 7-7b		5400	II	pl.azb-cem.,elewacja	Sosnowiecka Spółdzielnia Mieszkaniowa	
Ordonówny 9-11		3720	II	pl.azb-cem.,elewacja	Sosnowiecka Spółdzielnia Mieszkaniowa	
Ordonówny 10-12		2650	II	pl.azb-cem.,elewacja	Sosnowiecka Spółdzielnia Mieszkaniowa	
Ordonówny 11a-11b		3720	II	pl.azb-cem.,elewacja	Sosnowiecka Spółdzielnia Mieszkaniowa	
Ordonówny 13-15		3720	II	pl.azb-cem.,elewacja	Sosnowiecka Spółdzielnia Mieszkaniowa	
Sobieskiego 25		6030	II	pl.azb-cem.,elewacja	Sosnowiecka Spółdzielnia Mieszkaniowa	
Kierocińskiej 12		4890	II	pl.azb-cem.,elewacja	Sosnowiecka Spółdzielnia Mieszkaniowa	
Regulacyjna 1		5090	II	pl.azb-cem.,elewacja	Sosnowiecka Spółdzielnia Mieszkaniowa	
Wysoka 8a		4580	II	pl.azb-cem.,elewacja	Sosnowiecka Spółdzielnia Mieszkaniowa	
Wysoka 12a		7300	II	pl.azb-cem.,elewacja	Sosnowiecka Spółdzielnia Mieszkaniowa	
Wysoka 12b		5900	II	pl.azb-cem.,elewacja	Sosnowiecka Spółdzielnia Mieszkaniowa	
Kierocińskiej 20		11000	II	pl.azb-cem.,elewacja	Sosnowiecka Spółdzielnia Mieszkaniowa	
Kierocińskiej 24		5980	II	pl.azb-cem.,elewacja	Sosnowiecka Spółdzielnia Mieszkaniowa	
Wysoka 1a		3800	II	pl.azb-cem.,elewacja	Sosnowiecka Spółdzielnia Mieszkaniowa	
Wysoka 9a		4580	II	pl.azb-cem.,elewacja	Sosnowiecka Spółdzielnia Mieszkaniowa	
Piłsudskiego 94		6960	II	pl.azb-cem.,elewacja	Sosnowiecka Spółdzielnia Mieszkaniowa	
Dziewicza 15-17		1560	II	pl.azb-cem.,elewacja	Sosnowiecka Spółdzielnia Mieszkaniowa	
Pawia 1-3		2300	II	pl.azb-cem.,elewacja	Sosnowiecka Spółdzielnia Mieszkaniowa	
Pawia 11-11a		2300	II	pl.azb-cem.,elewacja	Sosnowiecka Spółdzielnia Mieszkaniowa	
Wysoka 13-21		4990	II	pl.azb-cem.,elewacja	Sosnowiecka Spółdzielnia Mieszkaniowa	
Wysoka 23-25		2300	II	pl.azb-cem.,elewacja	Sosnowiecka Spółdzielnia Mieszkaniowa	

Adres	rodzaj zabudowy	powierzchnia	stopień pilności	rodzaj wyrobu	właściciel/zakład	
Dmowskiego 68-74		3335	II	azb.cem izolacyjne	P.W "ADM"	PINB
Sielecka 35-45		5164	II	azb.cem izolacyjne	S.M "SIELEC"	PINB
11-go Listopada 143-155		6820,1	II	azb.cem izolacyjne	S.M HUTNIK	PINB
11-go Listopada 173-185		6820,1	II	azb.cem izolacyjne	S.M HUTNIK	PINB
11-go Listopada 187-197		5145,4	II	azb.cem izolacyjne	S.M HUTNIK	PINB
Wojska Polskiego 93-103		354	II	pl.azb-cem.,elewacja	S.M "NIWKA-MODRZEJÓW"	PINB
Konstytucji 54,54 B		357	II	pl.azb-cem.,elewacja	S.M "NIWKA-MODRZEJÓW"	PINB
Kopalniana 21, 31		311	II	pl.azb-cem.,elewacja	S.M "NIWKA-MODRZEJÓW"	PINB
Boh.Monte Cassino 28		3275	II	pl.azb-cem.,elewacja	Zakład Usługowo-Handlowy PARTNER	PINB
Boh.Monte Cassino 30		3275	II	pl.azb-cem.,elewacja	Zakład Usługowo-Handlowy PARTNER	PINB
Kielecka 1-3		1366	II	pl.azb-cem.,elewacja	Zakład Usługowo-Handlowy PARTNER	PINB
Kielecka 17-21		1636	II	pl.azb-cem.,elewacja	Zakład Usługowo-Handlowy PARTNER	PINB
Kielecka 33-37		1636	II	pl.azb-cem.,elewacja	Zakład Usługowo-Handlowy PARTNER	PINB
Kielecka 43-47		1636	II	pl.azb-cem.,elewacja	Zakład Usługowo-Handlowy PARTNER	PINB
Białostocka 21-25		3745	II	pl.azb-cem.,elewacja	Zakład Usługowo-Handlowy PARTNER	PINB
Białostocka 27-29		2687	II	pl.azb-cem.,elewacja	Zakład Usługowo-Handlowy PARTNER	PINB
Białostocka 31-35		3745	II	pl.azb-cem.,elewacja	Zakład Usługowo-Handlowy PARTNER	PINB
Wita Stwosza 10-24		10654	II	pl.azb-cem.,elewacja	Zakład Usługowo-Handlowy PARTNER	PINB
Wodociągi 12a, 12b		408	II	płyty elewacyjne	Górnośląskie Przedsiębiorstwo Wodociągów	
Wodociągi 11a, 11b		408	II	płyty elewacyjne	Górnośląskie Przedsiębiorstwo Wodociągów	
Wodociągi		53	II	płyty elewacyjne	Górnośląskie Przedsiębiorstwo Wodociągów	
Smutna 3		380	II	pl.azb-cem.,elewacja	Sosnowiecka Spółdzielnia Mieszkaniowa	
Czeladzka 49-61		6090	II	pl.azb-cem.,elewacja	Sosnowiecka Spółdzielnia Mieszkaniowa	
Zamkowa 8a		1500	II	ACEKOL, elewacja	MZBM	
Zamkowa 8b		1500	II	ACEKOL, elewacja	MZBM	
Boh. Monte Cassino 24		4797	II	ACEKOL, elewacja	MZBM	
Kilińskiego 4,4a,4b,4c		10517	II	ACEKOL, elewacja	MZBM	
Grottgera 11,13,15,17		3779	II	ACEKOL, elewacja	MZBM	
H. Ordonówny 3,3a,3b,3c		7527	II	ACEKOL, elewacja	MZBM	
Sielecka 22-28		4050	II	pl.azb-cem.,elewacja	S. M. "Sokolnia"	
Szymanowskiego 59		4272	II	płyta azbes-cement.	Spółdzielnia Mieszkaniowa "Górnik"	
Żurawia 1-3		1048	II	płyta azbes-cement.	S. M. "Sielec"	
Żurawia 2-4		1048	II	płyta azbes-cement.	S. M. "Sielec"	
Żurawia 6-8		1048	II	płyta azbes-cement.	S. M. "Sielec"	
Urbanowicz 21		1916	II	płyta azbes-cement.	S. M. "Sielec"	

Adres	rodzaj zabudowy	powierzchnia	stopień pilności	rodzaj wyrobu	właściciel/zakład	
Urbanowicz 11		1966	II	plyta azbes-cement.	S. M. "Sielec"	
Urbanowicz 13		1966	II	plyta azbes-cement.	S. M. "Sielec"	
1-go Maja 72-80		3340	II	plyta azbes-cement.	S. M. "Sielec"	
Narutowicza 2		3101	II	plyta azbes-cement.	S. M. "Sielec"	
Harcerska 2a-10		6134	II	plyta azbes-cement.	S. M. "Sielec"	
Harcerska 1-7		4484	II	plyta azbes-cement.	S. M. "Sielec"	
Harcerska 9-15		2161	II	plyta azbes-cement.	S. M. "Sielec"	
Kaliska 9-17		4285	II	plyta azbes-cement.	S. M. "Sielec"	
Narutowicza 32-38c		3151	II	plyta azbes-cement.	S. M. "Sielec"	
Narutowicza 40-48a		4800	II	plyta azbes-cement.	S. M. "Sielec"	
Witosa 1		1615	II	plyta azbes-cement.	S. M. "Sielec"	
Witosa 3		3477	II	plyta azbes-cement.	S. M. "Sielec"	
Witosa 5		2793	II	plyta azbes-cement.	S. M. "Sielec"	
Sielecka 47-55		5164	II	plyta azbes-cement.	S. M. "Sielec"	
Szkolna 1,3,5,7		8840	II	plyta azbes-cement.	S. M. "Sielec"	
Sielecka 30,32,34		5811	II	plyta azbes-cement.	S. M. "Sielec"	
Zamkowa 3,5		5284	II	plyta azbes-cement.	S. M. "Sielec"	
Narutowicza 52,54		5544	II	plyta azbes-cement.	S. M. "Sielec"	
Ostrogórska 15		3800	II	plyta azbes-cement.	S. M. "Jagiellonka"	
Ostrogórska 29-35		11600	II	plyta azbes-cement.	S. M. "Jagiellonka"	
Ostrogórska 29a-35a		11600	II	plyta azbes-cement.	S. M. "Jagiellonka"	
Ostrogórska 23		4200	II	plyta azbes-cement.	S. M. "Jagiellonka"	
Ostrogórska 25		4200	II	plyta azbes-cement.	S. M. "Jagiellonka"	
Ostrogórska 27		4200	II	plyta azbes-cement.	S. M. "Jagiellonka"	
Jagiellońska 1, 1a		5400	II	plyta azbes-cement.	S. M. "Jagiellonka"	
Jagiellońska 7,ab		6300	II	plyta azbes-cement.	S. M. "Jagiellonka"	
Jagiellońska 9,ab		6300	II	plyta azbes-cement.	S. M. "Jagiellonka"	
Jagiellońska 11,c		17100	II	plyta azbes-cement.	S. M. "Jagiellonka"	
Jagiellońska 13a-d		17100	II	plyta azbes-cement.	S. M. "Jagiellonka"	
Wspólna 11,a		70	II	plyta azbes-cement.	S. M. "Jagiellonka"	
Wspólna 15		80	II	plyta azbes-cement.	S. M. "Jagiellonka"	
Wspólna 17		15300	II	plyta azbes-cement.	S. M. "Jagiellonka"	
Wspólna 19		1400	II	plyta azbes-cement.	S. M. "Jagiellonka"	
Kościelna 52		1600	II	plyta azbes-cement.	S. M. "Jagiellonka"	
Kościelna 54-56		1300	II	plyta azbes-cement.	S. M. "Jagiellonka"	

Adres	rodzaj zabudowy	powierzchnia	stopień pilności	rodzaj wyrobu	właściciel/zakład	
Pogodna 2		64	II	płyty faliste, elewacja	S. M. "Niwka"	
Żelazna 26,28,30,32		250	II	płyty faliste, elewacja	S. M. "Niwka"	
Konstytucji 43, 43A, 43B, 43C		250	II	płyty faliste, elewacja	S. M. "Niwka"	
Konstytucji 39,41		125	II	płyty faliste, elewacja	S. M. "Niwka"	
Konstytucji 53,55,55A		187	II	pł.azb-cem., elewacja	S. M. "Niwka"	
Konstytucji 47,49,51		187	II	pł.azb-cem., elewacja	S. M. "Niwka"	
Modrzewskiego 15,17,19		190	II	pł.azb-cem., elewacja	S. M. "Niwka"	
Dybowskiego 1,3,5,7,9,11		376	II	pł.azb-cem., elewacja	S. M. "Niwka"	
Dybowskiego 13,15,17		188	II	pł.azb-cem., elewacja	S. M. "Niwka"	
Dybowskiego 19,21,23,25		250	II	pł.azb-cem., elewacja	S. M. "Niwka"	
Dybowskiego 27,29,31,33		250	II	pł.azb-cem., elewacja	S. M. "Niwka"	
Dybowskiego 35-45		375	II	pł.azb-cem., elewacja	S. M. "Niwka"	
Dybowskiego 47-53		250	II	pł.azb-cem., elewacja	S. M. "Niwka"	
Krakowska 16-20		1573	II	ACEKOL	PKP S.A.	
Goszczyńskiego 1-15		8330	II	ACEKOL	brak/PKP	
Szybowa 36-38-40		1595	II	pł.azb-cem., elewacja	Wspólnota Mieszkaniowa Nieruchomości	
Gwiazdna 1-14		43318	II	płyta azbes-cement.	S. M. "Hutnik"	
Gwiazdna 16		2343	II	płyta azbes-cement.	S. M. "Hutnik"	
11-go listopada 171-197		25931	II	płyta azbes-cement.	S. M. "Hutnik"	
Zapolskiej 18		300	II	płyta azbes-cement.	S. M. "Hutnik"	
Boh.Monte Cassino 32,34		8983	II	płyta azbes-cement.	S. M. "Hutnik"	
Boh.Monte Cassino 38		4933	II	płyta azbes-cement.	S. M. "Hutnik"	
Boh.Monte Cassino 40		4933	II	płyta azbes-cement.	S. M. "Hutnik"	
Boh.Monte Cassino 42,44		9866	II	płyta azbes-cement.	S. M. "Hutnik"	
Boh.Monte Cassino 48,50		8983	II	płyta azbes-cement.	S. M. "Hutnik"	
Kiesielewskiego 1,3,5,7		19816	II	płyta azbes-cement.	S. M. "Hutnik"	
Kiesielewskiego 9		4954	II	płyta azbes-cement.	S. M. "Hutnik"	
Kiesielewskiego 11,13,15		16338	II	płyta azbes-cement.	S. M. "Hutnik"	
Kiesielewskiego 8-14		4000	II	płyta azbes-cement.	S. M. "Hutnik"	
Kiesielewskiego 16-26		5200	II	płyta azbes-cement.	S. M. "Hutnik"	
Kiesielewskiego 28-40		6300	II	płyta azbes-cement.	S. M. "Hutnik"	
Kiesielewskiego 42-50,23-27		7000	II	płyta azbes-cement.	S. M. "Hutnik"	
Kielecka 2-18		16800	II	płyta azbes-cement.	S. M. "Hutnik"	
Pola 1-13		8212	II	płyta azbes-cement.	S. M. "Środula"	
Pola 2-12		6694	II	płyta azbes-cement.	S. M. "Środula"	

Adres	rodzaj zabudowy	powierzchnia	stopień pilności	rodzaj wyrobu	właściciel/zakład	
Rodakowskiego 1-15		10856	II	plyta azbes-cement.	S. M. "Środula"	
Rodakowskiego 2-14		7079	II	plyta azbes-cement.	S. M. "Środula"	
Ujejskiego 1-19		13791	II	plyta azbes-cement.	S. M. "Środula"	
Ujejskiego 2-12		8331	II	plyta azbes-cement.	S. M. "Środula"	
Witkiewicza 2-8		2842	II	plyta azbes-cement.	S. M. "Środula"	
Witkiewicza 10-20		6822	II	plyta azbes-cement.	S. M. "Środula"	
Witkiewicza 22-26		4866	II	plyta azbes-cement.	S. M. "Środula"	
Stwosza 2-8		2919	II	plyta azbes-cement.	S. M. "Środula"	
Kossaka 2-10		3213	II	plyta azbes-cement.	S. M. "Środula"	
Kossaka 12-28		8918	II	plyta azbes-cement.	S. M. "Środula"	
Kossaka 30-36		6293	II	plyta azbes-cement.	S. M. "Środula"	
Matejki 4-10		4886	II	plyta azbes-cement.	S. M. "Środula"	
Grottgera 26-32		3955	II	plyta azbes-cement.	S. M. "Środula"	
Matejki 31-43		7913	II	plyta azbes-cement.	S. M. "Środula"	
Matejki 45-51		3868	II	plyta azbes-cement.	S. M. "Środula"	
Grottgera 19-31		6616	II	plyta azbes-cement.	S. M. "Środula"	
Grottgera 22-24		966	II	plyta azbes-cement.	S. M. "Środula"	
Malczewskiego 10-12		945	II	plyta azbes-cement.	S. M. "Środula"	
Wyspiańskiego 73-75		3514	II	plyta azbes-cement.	S. M. "Środula"	
Wyspiańskiego 79		1044	II	plyta azbes-cement.	S. M. "Środula"	
Wyspiańskiego 81-89		6137	II	plyta azbes-cement.	S. M. "Środula"	
Wyspiańskiego 91-93		4076	II	plyta azbes-cement.	S. M. "Środula"	
Broniewskiego 42,44		2687	II	ACEKOL	S. M. "Kazimierz-Juliusz"	
Obr. Warszawy 14,16		2687	II	ACEKOL	S. M. "Kazimierz-Juliusz"	
Obr Warszawy 3,5		696	II	ACEKOL	S. M. "Kazimierz-Juliusz"	
Obr. Westerplatte 1a-1b		696	II	ACEKOL	S. M. "Kazimierz-Juliusz"	
Spadochroniarzy 2		696	II	ACEKOL	S. M. "Kazimierz-Juliusz"	
Obr. Westerplatte 15,17		660	II	ACEKOL	S. M. "Kazimierz-Juliusz"	
Obr. Westerplatte 11,13		660	II	ACEKOL	S. M. "Kazimierz-Juliusz"	
Obr. Westerplatte 19,21,23,25		1440	II	ACEKOL	S. M. "Kazimierz-Juliusz"	
Obr. Westerplatte 7		690	II	ACEKOL	S. M. "Kazimierz-Juliusz"	
Piechurów 5,7		660	II	ACEKOL	S. M. "Kazimierz-Juliusz"	
Piechurów 2,4		660	II	ACEKOL	S. M. "Kazimierz-Juliusz"	
Wagowa 68-70		3600	II	ACEKOL	S. M. "Kazimierz-Juliusz"	
Wagowa 64-66		3600	II	ACEKOL	S. M. "Kazimierz-Juliusz"	

Adres	rodzaj zabudowy	powierzchnia	stopień pilności	rodzaj wyrobu	właściciel/zakład	
Wagowa 60-62		3600	II	ACEKOL	S. M. "Kazimierz-Juliusz"	
Wagowa 56-58		3600	II	ACEKOL	S. M. "Kazimierz-Juliusz"	
Wagowa 90-92		1196	II	ACEKOL	S. M. "Kazimierz-Juliusz"	
Wagowa 94-96-98		1796	II	ACEKOL	S. M. "Kazimierz-Juliusz"	
Wagowa 100-102-104		1796	II	ACEKOL	S. M. "Kazimierz-Juliusz"	
Wagowa 106-108-110		1796	II	ACEKOL	S. M. "Kazimierz-Juliusz"	
	Razem	928192,6				
Kielecka 20-36		5107	III	plyta azbes-cement.	S. M. "Hutnik"	
Kielecka 38-68		9079	III	plyta azbes-cement.	S. M. "Hutnik"	
Koszalińska 1-9		2783	III	plyta azbes-cement.	S. M. "Hutnik"	
Koszalińska 11-19		3000	III	plyta azbes-cement.	S. M. "Hutnik"	
Koszalińska 31-49		5471	III	plyta azbes-cement.	S. M. "Hutnik"	
Koszalińska 2-10		2783	III	plyta azbes-cement.	S. M. "Hutnik"	
Koszalińska 12-26		4778	III	plyta azbes-cement.	S. M. "Hutnik"	
Koszalińska 28-50		7095	III	plyta azbes-cement.	S. M. "Hutnik"	
Koszalińska 52-60		2735	III	plyta azbes-cement.	S. M. "Hutnik"	
Lubelska 1-47		13140	III	plyta azbes-cement.	S. M. "Hutnik"	
Lubelska 2-46		14035	III	plyta azbes-cement.	S. M. "Hutnik"	
Wagowa 24-54		17421	III	plyta azbes-cement.	S. M. "Hutnik"	
Stalowa 8		2900	III	plyta azbes-cement.	Spółdzielnia Mieszkaniowa "Premil"	
Kalinowa 57-71		3200	III	plyta azbes-cement.	Spółdzielnia Mieszkaniowa "Premil"	
Naftowa 69A,B-71A		900	III	pl.azb-cem.,elewacja	Spółdzielnia Mieszkaniowa "Południe"	
Naftowa 67A,B,C		900	III	pl.azb-cem.,elewacja	Spółdzielnia Mieszkaniowa "Południe"	
Naftowa 73A,B,C		900	III	pl.azb-cem.,elewacja	Spółdzielnia Mieszkaniowa "Południe"	
Naftowa 73D,E		600	III	pl.azb-cem.,elewacja	Spółdzielnia Mieszkaniowa "Południe"	
Akacyjowa 1-9		1710	III	pl.azb-cem.,elewacja	Spółdzielnia Mieszkaniowa "Południe"	
Akacyjowa 11-19		1520	III	pl.azb-cem.,elewacja	Spółdzielnia Mieszkaniowa "Południe"	
Akacyjowa 21-29		1949	III	pl.azb-cem.,elewacja	Spółdzielnia Mieszkaniowa "Południe"	
Akacyjowa 14-22A		1650	III	pl.azb-cem.,elewacja	Spółdzielnia Mieszkaniowa "Południe"	
Akacyjowa 32-24A		1740	III	pl.azb-cem.,elewacja	Spółdzielnia Mieszkaniowa "Południe"	
Akacyjowa 34-36		700	III	pl.azb-cem.,elewacja	Spółdzielnia Mieszkaniowa "Południe"	
Akacyjowa 24-30		3164	III	pl.azb-cem.,elewacja	Spółdzielnia Mieszkaniowa "Południe"	
Akacyjowa 71-79		4103	III	pl.azb-cem.,elewacja	Spółdzielnia Mieszkaniowa "Południe"	

Adres	rodzaj zabudowy	powierzchnia	stopień pilności	rodzaj wyrobu	właściciel/zakład	
Naftowa 29-29D		4499	III	pl.azb-cem.,elewacja	Spółdzielnia Mieszkaniowa "Południe"	
Naftowa 33		2315	III	pl.azb-cem.,elewacja	Spółdzielnia Mieszkaniowa "Południe"	
Naftowa 35A-E		4599	III	pl.azb-cem.,elewacja	Spółdzielnia Mieszkaniowa "Południe"	
Naftowa 37-49		4630	III	pl.azb-cem.,elewacja	Spółdzielnia Mieszkaniowa "Południe"	
Naftowa 51-59		3461	III	pl.azb-cem.,elewacja	Spółdzielnia Mieszkaniowa "Południe"	
Naftowa 63H		1650	III	pl.azb-cem.,elewacja	Spółdzielnia Mieszkaniowa "Południe"	
Naftowa 65A		1440	III	pl.azb-cem.,elewacja	Spółdzielnia Mieszkaniowa "Południe"	
Naftowa 67,69,71,73		4090	III	pl.azb-cem.,elewacja	Spółdzielnia Mieszkaniowa "Południe"	
Naftowa 75-75A		600	III	pl.azb-cem.,elewacja	Spółdzielnia Mieszkaniowa "Południe"	
Naftowa 31		576	III	pl.azb-cem.,elewacja	Spółdzielnia Mieszkaniowa "Południe"	
Białostocka 1-5		3745	III	pl.azb-cem.,elewacja	S. M. "Zagórze"	
Białostocka 2-6		5068	III	pl.azb-cem.,elewacja	S. M. "Zagórze"	
Białostocka 7-9		2687	III	pl.azb-cem.,elewacja	S. M. "Zagórze"	
Białostocka 8-10		3626	III	pl.azb-cem.,elewacja	S. M. "Zagórze"	
Białostocka 11-15		3745	III	pl.azb-cem.,elewacja	S. M. "Zagórze"	
Białostocka 12-16		5068	III	pl.azb-cem.,elewacja	S. M. "Zagórze"	
Białostocka 18-20		3626	III	pl.azb-cem.,elewacja	S. M. "Zagórze"	
Białostocka 22-24		3626	III	pl.azb-cem.,elewacja	S. M. "Zagórze"	
Białostocka 26-28		3626	III	pl.azb-cem.,elewacja	S. M. "Zagórze"	
Białostocka 36-38		3626	III	pl.azb-cem.,elewacja	S. M. "Zagórze"	
Białostocka 40-44		5068	III	pl.azb-cem.,elewacja	S. M. "Zagórze"	
Kielecka 5-15		3273	III	pl.azb-cem.,elewacja	S. M. "Zagórze"	
Kielecka 23-31		2806	III	pl.azb-cem.,elewacja	S. M. "Zagórze"	
Kielecka 39-41		1366	III	pl.azb-cem.,elewacja	S. M. "Zagórze"	
Mielecka 2-8		1850	III	pl.azb-cem.,elewacja	S. M. "Zagórze"	PINB
Mielecka 10-14		1132	III	pl.azb-cem.,elewacja	S. M. "Zagórze"	PINB
Mielecka 16-22		1850	III	pl.azb-cem.,elewacja	S. M. "Zagórze"	PINB
Mielecka 24-28		1132	III	pl.azb-cem.,elewacja	S. M. "Zagórze"	PINB
Mielecka 30-36		1850	III	pl.azb-cem.,elewacja	S. M. "Zagórze"	PINB
Mielecka 38-42		1132	III	pl.azb-cem.,elewacja	S. M. "Zagórze"	
Łomżyńska 1-7		1850	III	pl.azb-cem.,elewacja	S. M. "Zagórze"	
Łomżyńska 12-18		1850	III	pl.azb-cem.,elewacja	S. M. "Zagórze"	
Łomżyńska 20-26		1850	III	pl.azb-cem.,elewacja	S. M. "Zagórze"	
Łomżyńska 29-33		1132	III	pl.azb-cem.,elewacja	S. M. "Zagórze"	
Lenartowicza 64-80		6340	III	pl.azb-cem.,elewacja	S. M. "Zagórze"	

Adres	rodzaj zabudowy	powierzchnia	stopień pilności	rodzaj wyrobu	właściciel/zakład	
Lenartowicza 82		1094	III	pl.azb-cem.,elewacja	S. M. "Zagórze"	
Lenartowicza 84		1094	III	pl.azb-cem.,elewacja	S. M. "Zagórze"	
Lenartowicza 86		1094	III	pl.azb-cem.,elewacja	S. M. "Zagórze"	
Lenartowicza 90-102		6984	III	pl.azb-cem.,elewacja	S. M. "Zagórze"	
Lenartowicza 110-114		4616	III	pl.azb-cem.,elewacja	S. M. "Zagórze"	
Lenartowicza 116-122		5062	III	pl.azb-cem.,elewacja	S. M. "Zagórze"	
Lenartowicza 124-134		3459	III	pl.azb-cem.,elewacja	S. M. "Zagórze"	
Lenartowicza 136-146		6484	III	pl.azb-cem.,elewacja	S. M. "Zagórze"	
Lenartowicza 148-150		925	III	pl.azb-cem.,elewacja	S. M. "Zagórze"	
Lenartowicza 152-154		925	III	pl.azb-cem.,elewacja	S. M. "Zagórze"	
Lenartowicza 156-162		1800	III	pl.azb-cem.,elewacja	S. M. "Zagórze"	
Lenartowicza 164-170		2285	III	pl.azb-cem.,elewacja	S. M. "Zagórze"	
Lenartowicza 172-178		2560	III	pl.azb-cem.,elewacja	S. M. "Zagórze"	
Długosza 1a-9a		303	III	pl.azb-cem.,elewacja	S. M. "Zagórze"	
Długosza 3-11		1011	III	pl.azb-cem.,elewacja	S. M. "Zagórze"	
Długosza 13-17		4204	III	pl.azb-cem.,elewacja	S. M. "Zagórze"	
Długosza 19-25		3869	III	pl.azb-cem.,elewacja	S. M. "Zagórze"	
Długosza 27-29		1224	III	pl.azb-cem.,elewacja	S. M. "Zagórze"	
Sikorskiego 4-10		1541	III	pl.azb-cem.,elewacja	S. M. "Zagórze"	
Sikorskiego 27-29		1224	III	pl.azb-cem.,elewacja	S. M. "Zagórze"	PINB
Zapały 4		318	III	pl.azb-cem.,elewacja	S. M. "Zagórze"	
	Razem	266223				
		9768	I			
		928192,6	II			
		266223	III			
	OGÓŁEM	1204183,6				

Adres	rodzaj zabudowy	powierzchnia	stopień pilności	rodzaj wyrobu	właściciel/zakład	
Szpitalna 1		2384	II	plyta azbes-cement.	SP ZZOZ "Zagórze"	
Naftowa 92		437	II	ocieplenie ścian	PKP S.A.	
Naftowa 92		274	II	ocieplenie ścian	PKP S.A.	
Matejki GWC 19-30		96	II	plyty elewacyjne	własność nieuregulowana/Zakład Ciepłny	
Jagiellońska	pawilon handlowy	150	II	plyty elewacyjne	Spółdzielnia Mieszkanioowa "Jagiellonka"	PINB
Lenartowicza	bud. Soc.-usł.	478	II	plyty elewacyjne	Górnośląskie Przedsiębiorstwo Wodociągów	PINB
Lenartowicza	pompownia	664	II	plyty elewacyjne	Górnośląskie Przedsiębiorstwo Wodociągów	PINB
Lenartowicza	rozdzielnia	56	II	plyty elewacyjne	Górnośląskie Przedsiębiorstwo Wodociągów	PINB
Jagiellońska 13E		492	II	plyta azbes-cement.	Przedszkole/gmina	
Jagiellońska 13F		227	II		Żłobek/gmina	
Jagiellońska 13		3234	II		Szkoła/gmina	
Witkiewicza 1		293	II		Przedszkole/gmina	
Kilińskiego 6		493	II		Przedszkole/gmina	
Teatralna 9		2900	II	plyta azbes-cement.	Agencja Rozwoju Lokalnego	
	Razem	12178				
Mikołajczyka 59		58	III	plyta azbes-cement.	Spółdzielnia Inwalidów "Naprzód"	
Mikołajczyka 59		824	III	plyta azbes-cement.	Spółdzielnia Inwalidów "Naprzód"	
Mikołajczyka 59		365	III	plyta azbes-cement.	Spółdzielnia Inwalidów "Naprzód"	
Naftowa 31	pawilon handlowy	576	III	pł.azb-cem.,elewacja	Spółdzielnia Mieszkaniowa "Południe"	
	Razem	1823				
		12178	II			
		1823	III			
	OGÓŁEM	14001				

RURY CEMENTOWO-AZBESTOWE

Adres	rodzaj zabudowy	ilość mb	stopień pilności	rodzaj wyrobu	właściciel/zakład	
Królowej Jadwigi 2		312	II	wkłady kominowe	MZBM	
A. Urbanowicz 9		700	II	wkłady kominowe	MZBM	
Warszawska 7		755	II	r. zsypowe,wkł.komin	MZBM	
Warszawska 7a		755	II	r. zsypowe,wkł.komin	MZBM	
Warszawska 9		755	II	r. zsypowe,wkł.komin	MZBM	
Warszawska 9a		755	II	r. zsypowe,wkł.komin	MZBM	
Staropogońska 83		50	II	rury zsypowe	MZBM	
Staropogońska 85		50	II	rury zsypowe	MZBM	
Małobądzka 2		50	II	rury zsypowe	MZBM	
Małobądzka 4		50	II	rury zsypowe	MZBM	
Boh. Monte Cassino 24		51	II	r.zsypowe,ACEKOL	MZBM	
Grottgera 11,13,15,17			II	r.zsypowe,ACEKOL	MZBM	
Ostrogórska 29-35		150	II	rury azbes-cement	S. M. "Jagiellonka"	
Jagiellońska 1, 1a		70	II	rury azbes-cement	S. M. "Jagiellonka"	
Jagiellońska 9a		30	II	rury azbes-cement	S. M. "Jagiellonka"	
Jagiellońska 11-11c		150	II	rury azbes-cement	S. M. "Jagiellonka"	
Jagiellońska 13a-d		150	II	rury azbes-cement	S. M. "Jagiellonka"	
Wspólna 11-11a		60	II	rury azbes-cement	S. M. "Jagiellonka"	
Wspólna 13		60	II	rury azbes-cement	S. M. "Jagiellonka"	
Wspólna 15		60	II	rury azbes-cement	S. M. "Jagiellonka"	
Wspólna 17		60	II	rury azbes-cement	S. M. "Jagiellonka"	
Wspólna 19		60	II	rury azbes-cement	S. M. "Jagiellonka"	
Kościelna 52		60	II	rury azbes-cement	S. M. "Jagiellonka"	
Kościelna 54-56		60	II	rury azbes-cement	S. M. "Jagiellonka"	
Grottgera 8-20		51	II	rury zsypowe	MZBM	PINB
Czeladzka 49-61		210	II	rury azbes-cement	Sosnowiecka Spółdzielnia Mieszkaniowa	
Staropogońska 47		30	II	rury azbes-cement	Sosnowiecka Spółdzielnia Mieszkaniowa	
Staropogońska 49-65		270	II	rury azbes-cement	Sosnowiecka Spółdzielnia Mieszkaniowa	
Staropogońska 71-81		180	II	rury azbes-cement	Sosnowiecka Spółdzielnia Mieszkaniowa	
Będzińska 2-4		45	II	rury azbes-cement	Sosnowiecka Spółdzielnia Mieszkaniowa	
Będzińska 8-12		90	II	rury azbes-cement	Sosnowiecka Spółdzielnia Mieszkaniowa	
Będzińska 14-16		60	II	rury azbes-cement	Sosnowiecka Spółdzielnia Mieszkaniowa	
Będzińska 18-24		120	II	rury azbes-cement	Sosnowiecka Spółdzielnia Mieszkaniowa	
Kilińskiego 8-14		130	II	rury azbes-cement	Sosnowiecka Spółdzielnia Mieszkaniowa	
Ordonówny 7-7b		100	II	rury azbes-cement	Sosnowiecka Spółdzielnia Mieszkaniowa	

Adres	rodzaj zabudowy	ilość mb	stopień pilności	rodzaj wyrobu	właściciel/zakład	
Ordonówny 9-11		65	II	rury azbes-cement	Sosnowiecka Spółdzielnia Mieszkaniowa	
Ordonówny 10-12		65	II	rury azbes-cement	Sosnowiecka Spółdzielnia Mieszkaniowa	
Ordonówny 11a-11b		65	II	rury azbes-cement	Sosnowiecka Spółdzielnia Mieszkaniowa	
Ordonówny 13-15		65	II	rury azbes-cement	Sosnowiecka Spółdzielnia Mieszkaniowa	
Sobieskiego 25		65	II	rury azbes-cement	Sosnowiecka Spółdzielnia Mieszkaniowa	
Kierocińskiej 12		33	II	rury azbes-cement	Sosnowiecka Spółdzielnia Mieszkaniowa	
Regulacyjna 1		33	II	rury azbes-cement	Sosnowiecka Spółdzielnia Mieszkaniowa	
Wysoka 8a		33	II	rury azbes-cement	Sosnowiecka Spółdzielnia Mieszkaniowa	
Wysoka 12a		65	II	rury azbes-cement	Sosnowiecka Spółdzielnia Mieszkaniowa	
Wysoka 12b		33	II	rury azbes-cement	Sosnowiecka Spółdzielnia Mieszkaniowa	
Kierocińskiej 20		100	II	rury azbes-cement	Sosnowiecka Spółdzielnia Mieszkaniowa	
Kierocińskiej 24		65	II	rury azbes-cement	Sosnowiecka Spółdzielnia Mieszkaniowa	
Wysoka 1a		33	II	rury azbes-cement	Sosnowiecka Spółdzielnia Mieszkaniowa	
Wysoka 9a		33	II	rury azbes-cement	Sosnowiecka Spółdzielnia Mieszkaniowa	
Piłsudskiego 94		65	II	rury azbes-cement	Sosnowiecka Spółdzielnia Mieszkaniowa	
Kierocińskiej 27-31		95	II	rury azbes-cement	Sosnowiecka Spółdzielnia Mieszkaniowa	
Dziewicza 15-17		65	II	rury azbes-cement	Sosnowiecka Spółdzielnia Mieszkaniowa	
Pawia 1-3		65	II	rury azbes-cement	Sosnowiecka Spółdzielnia Mieszkaniowa	
Pawia 11-11a		65	II	rury azbes-cement	Sosnowiecka Spółdzielnia Mieszkaniowa	
Wysoka 13-21		165	II	rury azbes-cement	Sosnowiecka Spółdzielnia Mieszkaniowa	
Wysoka 23-25		65	II	rury azbes-cement	Sosnowiecka Spółdzielnia Mieszkaniowa	
Kaliska 12-14a		90	II	rury azbes-cement	Sosnowiecka Spółdzielnia Mieszkaniowa	
Zamenhofa 26-26a		60	II	rury azbes-cement	Sosnowiecka Spółdzielnia Mieszkaniowa	
Staropogońska 47/I		30	II	rury azbes-cement	Sosnowiecka Spółdzielnia Mieszkaniowa	
	Razem	8057				
Boh. Monte Cassino 26		32,6	III	rury zsypane	gmina/Miejski Zakład Zasobów Lokalnych	
Staropogońska 87		31,5	III	rury zsypane	gmina/Miejski Zakład Zasobów Lokalnych	
Czeladzka 33-47		97,5	III	rury zsypane	Spółdzielnia Mieszkaniowa "Premil"	
	Razem	161,6				
		8057	II			
		161,6	III			
	OGÓLEM	8218,6				